

NOVUM TESTAMENTUM

WIDE MARGIN STUDY EDITION OF THE LATIN VULGATE NEW TESTAMENT

This study edition is licensed under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. PDF created in L^AT_EX by Ben Crowder.

The text of this study edition is based on the 1914 Vulgate Editionis, Sixti V et Clementis VIII, Anno 1914, P. Michael Hetzenauer Editore at <http://www.sacredbible.org/vulgate1914/> and is licensed under the public domain.

<https://bencrowder.net/languages/latin-new-testament-study-edition/>

November 2019

MATTHAEUS

I

1 Liber generationis Iesu Christi filii David, filii Abraham.

2 Abraham genuit Isaac. Isaac autem genuit Iacob. Iacob autem
genuit Iudam, et fratres eius.

3 Iudas autem genuit Phares, et Zaram de Thamar. Phares autem
genuit Esron. Esron autem genuit Aram.

4 Aram autem genuit Aminadab. Aminadab autem genuit
Naasson. Naasson autem genuit Salmon.

5 Salmon autem genuit Booz de Rahab. Booz autem genuit
Obed ex Ruth. Obed autem genuit Iesse. Iesse autem genuit
David regem.

6 David autem rex genuit Salomonem ex ea, quæ fuit Uriæ.

7 Salomon autem genuit Roboam. Roboam autem genuit
Abiam. Abias autem genuit Asa.

8 Asa autem genuit Iosophat. Iosophat autem genuit Ioram.
Ioram autem genuit Oziam.

9 Ozias autem genuit Ioatham. Ioatham autem genuit Achaz.
Achaz autem genuit Ezechiam.

10 Ezechias autem genuit Manassen. Manasses autem genuit
Amon. Amon autem genuit Iosiam.

11 Iosias autem genuit Iechoniam, et fratres eius in
transmigratione Babylonis.

12 Et post transmigrationem Babylonis: Iechonias genuit
Salathiel. Salathiel autem genuit Zorobabel.

13 Zorobabel autem genuit Abiud. Abiud autem genuit Eliacim.
Eliacim autem genuit Azor.

14 Azor autem genuit Sadoc. Sadoc autem genuit Achim. Achim
autem genuit Eliud.

15 Eliud autem genuit Eleazar. Eleazar autem genuit Mathan.
Mathan autem genuit Iacob.

16 Iacob autem genuit Ioseph virum Mariæ, de qua natus est
Iesus, qui vocatur Christus.

- 17 Omnes itaque generationes ab Abraham usque ad David,
generationes quattuordecim: et a David usque ad
transmigrationem Babylonis, generationes quattuordecim: et a
transmigratione Bayblonis usque ad Christum, generationes
quattuordecim.
- 18 Christi autem generatio sic erat: Cum esset desponsata mater
eius Maria Ioseph, antequam convenirent, inventa est in utero
habens de Spiritu sancto.
- 19 Ioseph autem vir eius cum esset iustus, et nollet eam traducere:
voluit occulte dimittere eam.
- 20 Hæc autem eo cogitante, ecce Angelus Domini apparuit in
somnia ei, dicens: Ioseph fili David, noli timere accipere Mariam
coniugem tuam: quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto est.
- 21 pariet autem filium: et vocabis nomen eius IESUM: ipse enim
salvum faciet populum suum a peccatis eorum.
- 22 Hoc autem totum factum est, ut adimpleretur quod dictum
est a Domino per Prophetam dicentem:
- 23 Ecce virgo in utero habebit, et pariet filium. et vocabunt
nomen eius Emmanuel, quod est interpretatum Nobiscum Deus.
- 24 Exurgens autem Ioseph a somno, fecit sicut præcepit ei angelus
Domini, et accepit coniugem suam.
- 25 Et non cognoscebat eam donec peperit filium suum
primogenitum: et vocavit nomen eius Iesum.

2

- 1 Cum ergo natus esset Iesus in Bethlehem Iuda in diebus Herodis
regis, ecce Magi ab oriente venerunt Ierosolymam,
- 2 dicentes: Ubi est qui natus est rex Iudæorum? vidimus enim
stellam eius in oriente, et venimus adorare eum.
- 3 Audiens autem Herodes rex, turbatus est, et omnis Ierosolyma
cum illo.
- 4 Et congregans omnes principes sacerdotum, et Scribas populi,
sciscitabatur ab eis ubi Christus nasceretur.

- 5 At illi dixerunt: In Bethlehem Iudæ: Sic enim scriptum est per
Prophetam:
- 6 Et tu Bethlehem terra Iuda, nequaquam minima es in
principibus Iuda: ex te enim exiet dux, qui regat populum meum
Israel.
- 7 Tunc Herodes clam vocatis Magis diligenter didicit ab eis
tempus stellæ, quæ apparuit eis:
- 8 et mittens illos in Bethlehem, dixit: Ite, et interrogate
diligenter de puero: et cum inveneritis, renunciate mihi, ut et ego
veniens adorem eum.
- 9 Qui cum audissent regem, abierunt. et ecce stella, quam
viderant in oriente, antecedebat eos, usquedum veniens staret
supra, ubi erat puer.
- 10 Videntes autem stellam gavisii sunt gaudio magno valde.
- 11 Et intrantes domum, invenerunt puerum cum Maria matre
eius, et procidentes adoraverunt eum: et apertis thesauris suis
obtulerunt ei munera, aurum, thus, et myrrham.
- 12 Et responso accepto in somnis ne redirent ad Herodem, per
aliam viam reversi sunt in regionem suam.
- 13 Qui cum recessissent, ecce angelus Domini apparuit in somnis
Ioseph, dicens: Surge, et accipe puerum, et matrem eius, et fuge
in Ægyptum, et esto ibi usque dum dicam tibi. Futurum est enim
ut Herodes quærat puerum ad perdendum eum.
- 14 Qui consurgens accepit puerum, et matrem eius nocte, et
secessit in Ægyptum:
- 15 et erat ibi usque ad obitum Herodis: ut adimpleretur quod
dictum est a Domino per Prophetam dicentem: Ex Ægypto
vocavi filium meum.
- 16 Tunc Herodes videns quoniam illusus esset a Magis, iratus est
valde, et mittens occidit omnes pueros, qui erant in Bethlehem,
et in omnibus finibus eius a bimatu et infra secundum tempus,
quod exquisierat a Magis.
- 17 Tunc adimpletum est quod dictum est per Ieremiam
prophetam dicentem:
- 18 Vox in Rama audita est ploratus, et ululatus multus: Rachel

plorans filios suos, et noluit consolari, quia non sunt.

19 Defuncto autem Herode, ecce angelus Domini apparuit in somnis Ioseph in Ægypto,

20 dicens: Surge, et accipe puerum, et matrem eius, et vade in terram Israel: defuncti sunt enim, qui quærebant animam pueri.

21 Qui consurgens, accepit puerum, et matrem eius, et venit in terram Israel.

22 Audiens autem quod Archelaus regnaret in Iudæa pro Herode patre suo, timuit illo ire: et admonitus in somnis, secessit in partes Galilææ.

23 Et veniens habitavit in civitate quæ vocatur Nazareth: ut adimpleretur quod dictum est per Prophetas: Quoniam Nazaræus vocabitur.

3

1 In diebus autem illis venit Ioannes Baptista prædicans in deserto Iudææ,

2 et dicens: Pœnitentiam agite: appropinquavit enim regnum cælorum.

3 Hic est enim, qui dictus est per Isaiam prophetam dicentem: Vox clamantis in deserto: Parate viam Domini: rectas facite semitas eius.

4 Ipse autem Ioannes habebat vestimentum de pilis camelorum, et zonam pelliceam circa lumbos suos: esca autem eius erat locustæ, et mel silvestre.

5 Tunc exibat ad eum Ierosolyma, et omnis Iudæa, et omnis regio circa Iordanem;

6 et baptizabantur ab eo in Iordane, confitentes peccata sua.

7 Videns autem multos Pharisæorum, et Sadducæorum venientes ad baptismum suum, dixit eis: Progenies viperarum, quis demonstravit vobis fugere a ventura ira?

8 Facite ergo fructum dignum pœnitentiæ.

9 Et ne velitis dicere intra vos: Patrem habemus Abraham. dico

enim vobis quoniam potens est Deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahæ.

10 Iam enim securis ad radicem arborum posita est. Omnis ergo arbor, quæ non facit fructum bonum, excidetur, et in ignem mittetur.

11 Ego quidem baptizo vos in aqua in pœnitentiam: qui autem post me venturus est, fortior me est, cuius non sum dignus calceamenta portare: ipse vos baptizabit in Spiritu sancto, et igni.

12 Cuius ventilabrum in manu sua: et permundabit aream suam: et congregabit triticum suum in horreum, paleas autem comburet igni inextinguibili.

13 Tunc venit Iesus a Galilæa in Iordanem ad Ioannem, ut baptizaretur ab eo.

14 Ioannes autem prohibebat eum, dicens: Ego a te debeo baptizari, et tu venis ad me?

15 Respondens autem Iesus, dixit ei: Sine modo: sic enim decet nos implere omnem iustitiam. Tunc dimisit eum.

16 Baptizatus autem Iesus, confestim ascendit de aqua, et ecce aperti sunt ei cæli: et vidit spiritum Dei descendentem sicut columbam, et venientem super se.

17 Et ecce vox de cælis dicens: Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui.

4

1 Tunc Iesus ductus est in desertum a Spiritu, ut tentaretur a diabolo.

2 Et cum ieiunasset quadraginta diebus, et quadraginta noctibus, postea esuriit.

3 Et accedens tentator dixit ei: Si filius Dei es, dic ut lapides isti panes fiant.

4 Qui respondens dixit: Scriptum est: Non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei.

5 Tunc assumpsit eum diabolus in sanctam civitatem, et statuit

eum super pinnaculum templi,
6 et dixit ei: Si filius Dei es, mitte te deorsum. Scriptum est enim: Quia angelis suis mandavit de te, et in manibus tollent te, ne forte offendas ad lapidem pedem tuum.
7 Ait illi Iesus: Rursum scriptum est: Non tentabis Dominum Deum tuum.
8 Iterum assumpsit eum diabolus in montem excelsum valde: et ostendit ei omnia regna mundi, et gloriam eorum,
9 et dixit ei: Hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me.
10 Tunc dicit ei Iesus: Vade Satana: Scriptum est enim: Dominum Deum tuum adorabis, et illi soli servies.
11 Tunc reliquit eum diabolus: et ecce angeli accesserunt, et ministrabant ei.
12 Cum autem audisset Iesus quod Ioannes traditus esset, secessit in Galilæam:
13 et, relicta civitate Nazareth, venit, et habitavit in Capharnaum maritima, in finibus Zabulon et Nephthalim:
14 ut adimpleretur quod dictum est per Isaiam prophetam:
15 Terra Zabulon, et terra Nephthalim, via maris trans Iordanem, Galilæa gentium:
16 populus, qui sedebat in tenebris, vidit lucem magnam: et sedentibus in regione umbræ mortis, lux orta est eis.
17 Exinde cœpit Iesus prædicare, et dicere: Pœnitentiam agite: appropinquavit enim regnum cælorum.
18 Ambulans autem Iesus iuxta mare Galilææ, vidit duos fratres, Simonem, qui vocatur Petrus, et Andream fratrem eius, mittentes rete in mare, (erant enim piscatores)
19 et ait illis: Venite post me, et faciam vos fieri piscatores hominum.
20 At illi continuo relictis retibus secuti sunt eum.
21 Et procedens inde, vidit alios duos fratres, Iacobum Zebedæi, et Ioannem fratrem eius in navi cum Zebedæo patre eorum, reficientes retia sua: et vocavit eos.
22 Illi autem statim relictis retibus et patre, secuti sunt eum.
23 Et circuibat Iesus totam Galilæam, docens in synagogis eorum,

et prædicans evangelium regni: et sanans omnem languorem, et omnem infirmitatem in populo.

- 24 Et abiit opinio eius in totam Syriam, et obtulerunt ei omnes male habentes, variis languoribus, et tormentis comprehensos, et qui dæmonia habebant, et lunaticos, et paralyticos, et curavit eos:
25 et secutæ sunt eum turbæ multæ de Galilæa, et Decapoli, et de Ierosolymis, et de Iudæa, et de trans Iordanem.

5

- 1 Videns autem Iesus turbas, ascendit in montem, et cum sedisset, accesserunt ad eum discipuli eius,
2 et aperiens os suum docebat eos dicens:
3 Beati pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum cælorum.
4 Beati mites: quoniam ipsi possidebunt terram.
5 Beati, qui lugent: quoniam ipsi consolabuntur.
6 Beati, qui esuriunt, et sitiunt iustitiam: quoniam ipsi saturabuntur.
7 Beati misericordes: quoniam ipsi misericordiam consequentur.
8 Beati mundo corde: quoniam ipsi Deum videbunt.
9 Beati pacifici: quoniam filii Dei vocabuntur.
10 Beati, qui persecutionem patiuntur propter iustitiam: quoniam ipsorum est regnum cælorum.
11 Beati estis cum maledixerint vobis, et persecuti vos fuerint, et dixerint omne malum adversum vos mentientes, propter me:
12 gaudete, et exultate, quoniam merces vestra copiosa est in cælis. sic enim persecuti sunt prophetas, qui fuerunt ante vos.
13 Vos estis sal terræ. Quod si sal evanuerit, in quo salietur? ad nihilum valet ultra, nisi ut mittatur foras, et conculcetur ab hominibus.
14 Vos estis lux mundi. Non potest civitas abscondi supra montem posita.
15 neque accendant lucernam. et ponunt eam sub modio, sed

super candelabrum ut luceat omnibus, qui in domo sunt.

16 Sic luceat lux vestra coram hominibus: ut videant opera vestra bona, et glorificent patrem vestrum, qui in cælis est.

17 Nolite putare quoniam veni solvere legem, aut prophetas: non veni solvere, sed adimplere.

18 Amen quippe dico vobis, donec transeat cælum et terra, iota unum, aut unus apex non præteribit a lege, donec omnia fiant.

19 Qui ergo solverit unum de mandatis istis minimis, et docuerit sic homines, minimus vocabitur in regno cælorum: qui autem fecerit et docuerit, hic magnus vocabitur in regno cælorum.

20 Dico enim vobis, quia nisi abundaverit iustitia vestra plus quam Scribarum, et Phariseorum, non intrabitis in regnum cælorum.

21 Audistis quia dictum est antiquis: Non occides: qui autem occiderit, reus erit iudicio.

22 Ego autem dico vobis: quia omnis qui irascitur fratri suo, reus erit iudicio. Qui autem dixerit fratri suo, raca: reus erit concilio. Qui autem dixerit, fatue: reus erit gehennæ ignis.

23 Si ergo offers munus tuum ad altare, et ibi recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid adversum te:

24 relinque ibi munus tuum ante altare, et vade prius reconciliari fratri tuo: et tunc veniens offeres munus tuum.

25 Esto consentiens adversario tuo cito dum es in via cum eo: ne forte tradat te adversarius iudici, et iudex tradat te ministro: et in carcerem mittaris.

26 Amen dico tibi, non exies inde, donec reddas novissimum quadrantem.

27 Audistis quia dictum est antiquis: Non mœchaberis.

28 Ego autem dico vobis: quia omnis, qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, iam mœchatus est eam in corde suo.

29 Quod si oculus tuus dexter scandalizat te, erue eum, et proiice abs te: expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum, quam totus corpus tuum mittatur in gehennam.

30 Et si dextra manus tua scandalizat te, abscide eam, et proiice abs te: expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum,

quam totum corpus tuum eat in gehennam.

31 Dictum est autem: Quicumque dimiserit uxorem suam, det ei libellum repudii.

32 Ego autem dico vobis: Quia omnis, qui dimiserit uxorem suam, excepta fornicationis causa, facit eam mœchari: et qui dimissam duxerit, adulterat.

33 Iterum audistis quia dictum est antiquis: Non periurabis: reddes autem Domino iuramenta tua.

34 Ego autem dico vobis, non iurare omnino, neque per cælum, quia thronus Dei est:

35 neque per terram, quia scabellum est pedum eius: neque per Ierosolymam, quia civitas est magni regis:

36 neque per caput tuum iuraveris, quia non potes unum capillum album facere, aut nigrum.

37 Sit autem sermo vester, est, est: non, non: quod autem his abundantius est, a malo est.

38 Audistis quia dictum est: Oculum pro oculo, et dentem pro dente.

39 Ego autem dico vobis, non resistere malo: sed si quis te percusserit in dexteram maxillam tuam, præbe illi et alteram:

40 et ei, qui vult tecum iudicio contendere, et tunicam tuam tollere, dimitte ei et pallium.

41 et quicumque te angariaverit mille passus, vade cum illo et alia duo.

42 Qui petit a te, da ei: et volenti mutuari a te, ne avertaris.

43 Audistis quia dictum est: Diliges proximum tuum, et odio habebis inimicum tuum.

44 Ego autem dico vobis: Diligite inimicos vestros, benefacite his, qui oderunt vos: et orate pro persequentibus et calumniantibus vos:

45 ut sitis filii patris vestri, qui in cælis est: qui solem suum oriri facit super bonos, et malos: et pluit super iustos et iniustos.

46 Si enim diligitis eos, qui vos diligunt, quam mercedem habebitis? nonne et publicani hoc faciunt?

47 Et si salutaveritis fratres vestros tantum, quid amplius facitis?

nonne et ethnici hoc faciunt?

48 Estote ergo vos perfecti, sicut et pater vester cælestis perfectus est.

6

1 Attendite ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus, ut videamini ab eis: alioquin mercedem non habebitis apud patrem vestrum, qui in cælis est.

2 Cum ergo facis eleemosynam, noli tuba canere ante te, sicut hypocritæ faciunt in synagogis, et in vicis, ut honorificentur ab hominibus: Amen dico vobis, receperunt mercedem suam.

3 Te autem faciente eleemosynam, nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua:

4 ut sit eleemosyna tua in abscondito, et pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi.

5 Et cum oratis, non eritis sicut hypocritæ, qui amant in synagogis, et in angulis platearum stantes orare, ut videantur ab hominibus: amen dico vobis, receperunt mercedem suam.

6 Tu autem cum oraveris, intra in cubiculum tuum, et clauso ostio, ora patrem tuum in abscondito: et pater tuus qui videt in abscondito, reddet tibi.

7 Orantes autem, nolite multum loqui, sicut ethnici. putant enim quod in multiloquio suo exaudiantur.

8 Nolite ergo assimilari eis. scit enim pater vester, quid opus sit vobis, antequam petatis eum.

9 Sic ergo vos orabitis: Pater noster, qui es in cælis: sanctificetur nomen tuum.

10 Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, sicut in cælo, et in terra.

11 Panem nostrum supersubstantialem da nobis hodie.

12 Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris.

13 Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos a malo.

Amen.

14 Si enim dimiseritis hominibus peccata eorum: dimittet et vobis pater vester cælestis delicta vestra.

15 Si autem non dimiseritis hominibus: nec pater vester dimittet vobis peccata vestra.

16 Cum autem ieiunatis, nolite fieri sicut hypocritæ tristes. exterminant enim facies suas, ut appareant hominibus ieiunantes. Amen dico vobis, quia receperunt mercedem suam.

17 Tu autem, cum ieiunas, unge caput tuum, et faciem tuam lava, 18 ne videaris hominibus ieiunans, sed patri tuo, qui est in abscondito: et pater tuus, qui videt in abscondito, reddet tibi.

19 Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra: ubi ærugo, et tinea demolitur: et ubi fures effodiunt, et furantur.

20 Thesaurizate autem vobis thesauros in cælo: ubi neque ærugo, neque tinea demolitur, et ubi fures non effodiunt, nec furantur.

21 Ubi enim est thesaurus tuus, ibi est et cor tuum.

22 Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit simplex: totum corpus tuum lucidum erit.

23 Si autem oculus tuus fuerit nequam: totum corpus tuum tenebrosum erit. Si ergo lumen, quod in te est, tenebræ sunt: ipsæ tenebræ quantæ erunt?

24 Nemo potest duobus dominis servire: aut enim unum odio habebit, et alterum diliget: aut unum sustinebit, et alterum contemnet. Non potestis Deo servire, et mammonæ.

25 Ideo dico vobis, ne solliciti sitis animæ vestræ quid manducetis, neque corpori vestro quid induamini. Nonne anima plus est quam esca: et corpus plus quam vestimentum?

26 Respicite volatilia cæli, quoniam non serunt, neque metunt, neque congregant in horrea: et pater vester cælestis pascit illa. Nonne vos magis pluris estis illis?

27 Quis autem vestrum cogitans potest adiicere ad staturam suam cubitum unum?

28 Et de vestimento quid solliciti estis? Considerate lilia agri quomodo crescunt: non laborant, neque nent.

29 Dico autem vobis, quoniam nec Salomon in omni gloria sua

coopertus est sicut unum ex istis.

30 Si autem fœnum agri, quod hodie est, et cras in clibanum mittitur, Deus sic vestit: quanto magis vos modicæ fidei?

31 Nolite ergo solliciti esse, dicentes: Quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operiemur?

32 hæc enim omnia gentes inquirunt. Scit enim pater vester, quia his omnibus indigetis.

33 Quærite ergo primum regnum Dei, et iustitiam eius: et hæc omnia adiicientur vobis.

34 Nolite ergo solliciti esse in crastinum. Crastinus enim dies sollicitus erit sibiipsi. sufficit diei malitia sua.

7

1 Nolite iudicare, ut non iudicemini.

2 In quo enim iudicio iudicaveritis, iudicabimini: et in qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.

3 Quid autem vides festucam in oculo fratris tui: et trabem in oculo tuo non vides?

4 Aut quomodo dicis fratris tuo: Sine eiiciam festucam de oculo tuo, et ecce trabs est in oculo tuo?

5 Hypocrita, eiice primum trabem de oculo tuo, et tunc videbis eiicere festucam de oculo fratris tui.

6 Nolite dare sanctum canibus: neque mittatis margaritas vestras ante porcos, ne forte conculcent eas pedibus suis, et conversi dirumpant vos.

7 Petite, et dabitur vobis: quærite, et invenietis: pulsate, et aperietur vobis.

8 Omnis enim, qui petit, accipit: et qui quærit, invenit: et pulsanti aperietur.

9 Aut quis est ex vobis homo, quem si petierit filius suus panem, numquid lapidem porriget ei?

10 Aut si piscem petierit, numquid serpentem porriget ei?

11 Si ergo vos, cum sitis mali, nostis bona data dare filiis vestris:

quanto magis pater vester, qui in cælis est, dabit bona petentibus se?

12 Omnia ergo quæcumque vultis ut faciant vobis homines, et vos facite illis. Hæc est enim lex, et Prophetæ.

13 Intrate per angustam portam: quia lata porta, et spatiosa via est, quæ ducit ad perditionem, et multi sunt qui intrant per eam.

14 Quam angusta porta, et arcta via est, quæ ducit ad vitam: et pauci sunt, qui inveniunt eam!

15 Attendite a falsis prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ovium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces:

16 a fructibus eorum cognoscetis eos. Numquid colligunt de spinas uvas, aut de tribulis ficus?

17 Sic omnis arbor bona fructus bonos facit: mala autem arbor malos fructus facit.

18 Non potest arbor bona malos fructus facere: neque arbor mala bonos fructus facere:

19 Omnis arbor, quæ non facit fructum bonum, excidetur, et in ignem mittetur.

20 Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos.

21 Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum cælorum: sed qui facit voluntatem Patris mei, qui in cælis est, ipse intrabit in regnum cælorum.

22 Multi dicent mihi in illa die: Domine, Domine, nonne in nomine tuo prophetavimus, et in nomine tuo dæmonia eiecimus, et in nomine tuo virtutes multas fecimus?

23 Et tunc confitebor illis: Quia numquam novi vos: discedite a me, qui operamini iniquitatem.

24 Omnis ergo, qui audit verba mea hæc, et facit ea, assimilabitur viro sapienti, qui ædificavit domum suam supra petram,

25 et descendit pluvia, et venerunt flumina, et flaverunt venti, et irruerunt in domum illam, et non cecidit: fundata enim erat super petram.

26 Et omnis, qui audit verba mea hæc, et non facit ea, similis erit viro stulto, qui ædificavit domum suam super arenam:

27 et descendit pluvia, et venerunt flumina, et flaverunt venti, et

irruerunt in domum illam, et cecidit, et fuit ruina illius magna.

28 Et factum est: cum consummasset Iesus verba hæc,
admirabantur turbæ super doctrina eius.

29 Erat enim docens eos sicut potestatem habens, et non sicut
Scribæ eorum, et Pharisæi.

8

1 Cum autem descendisset de monte, secutæ sunt eum turbæ
multæ:

2 et ecce leprosus veniens, adorabat eum, dicens: Domine, si vis,
potes me mundare.

3 Et extendens Iesus manum, tetigit eum, dicens: Volo.
Mundare. Et confestim mundata est lepra eius.

4 Et ait illi Iesus: Vide, nemini dixeris: sed vade, ostende te
sacerdoti, et offer munus, quod præcepit Moyses, in testimonium
illis.

5 Cum autem introisset Capharnaum, accessit ad eum Centurio,
rogans eum,

6 et dicens: Domine, puer meus iacet in domo paralyticus, et
male torquetur.

7 Et ait illi Iesus: Ego veniam, et curabo eum.

8 Et respondens Centurio, ait: Domine non sum dignus ut
intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanabitur puer
meus.

9 Nam et ego homo sum sub potestate constitutus, habens sub
me milites, et dico huic: Vade, et vadit: et alii: Veni, et venit: et
servo meo: Fac hoc, et facit.

10 Audiens autem Iesus miratus est, et sequentibus se dixit:
Amen dico vobis, non inveni tantam fidem in Israel.

11 Dico autem vobis, quod multi ab Oriente, et Occidente
venient, et recumbent cum Abraham, et Isaac, et Iacob in regno
cælorum:

12 filii autem regni eiicientur in tenebras exteriores: ibi erit fletus,

et stridor dentium.

13 Et dixit Iesus Centurioni: Vade, et sicut credidisti, fiat tibi. Et sanatus est puer in illa hora.

14 Et cum venisset Iesus in domum Petri, vidit socrum eius iacentem, et febricitantem:

15 et tetigit manum eius, et dimisit eam febris, et surrexit, et ministrabat eis.

16 Vespere autem facto, obtulerunt ei multos dæmonia habentes: et eiiciebat spiritus verbo: et omnes male habentes curavit:

17 ut adimpleretur quod dictum est per Isaiam prophetam, dicentem: Ipse infirmitates nostras accepit: et ægrotationes nostras portavit.

18 Videns autem Iesus turbas multas circum se, iussit ire trans fretum.

19 Et accedens unus scriba, ait illi: Magister, sequar te, quocumque ieris.

20 Et dicit ei Iesus: Vulpes foveas habent, et volucres cæli nidos: filius autem hominis non habet ubi caput reclinet.

21 Alius autem de discipulis eius ait illi: Domine, permitte me primum ire, et sepelire patream meum.

22 Iesus autem ait illi: Sequere me, et dimitte mortuos sepelire mortuos suos.

23 Et ascendente eo in naviculam, secuti sunt eum discipuli eius:

24 et ecce motus magnus factus est in mari ita ut navicula operiretur fluctibus, ipse vero dormiebat.

25 Et accesserunt ad eum Discipuli eius, et suscitaverunt eum, dicentes: Domine, salva nos, perimus.

26 Et dicit eis Iesus: Quid timidi estis, modicæ fidei? Tunc surgens, imperavit ventis, et mari, et facta est tranquillitas magna.

27 Porro homines mirati sunt, dicentes: Qualis est hic, quia venti et mare obediunt ei?

28 Et cum venisset trans fretum in regionem Gerasenorum, occurrerunt ei duo habentes dæmonia, de monumentis exeuntes, sævi nimis, ita ut nemo posset transire per viam illam.

29 Et ecce clamaverunt, dicentes: Quid nobis, et tibi, Iesu fili

Dei? Venisti huc ante tempus torquere nos?

30 Erat autem non longe ab illis grex multorum porcorum
pascens.

31 Dæmones autem rogabant eum, dicentes: Si eiicis nos hinc,
mitte nos in gregem porcorum.

32 Et ait illis: Ite. At illi exeuntes abierunt in porcos, et ecce
impetu abiit totus grex per præcep̄s in mare: et mortui sunt in
aquis.

33 Pastores autem fugerunt: et venientes in civitatem,
nunciaverunt omnia, et de eis, qui dæmonia habuerant.

34 Et ecce tota civitas exiit obviam Iesu: et viso eo rogabant, ut
transiret a finibus eorum.

9

1 Et ascendens in naviculam, transfretavit, et venit in civitatem
suam.

2 Et ecce offerebant ei paralyticum iacentem in lecto. Et videns
Iesus fidem illorum, dixit paralytico: Confide fili, remittuntur
tibi peccata tua.

3 Et ecce quidam de Scribis dixerunt intra se: Hic blasphematur.

4 Et cum vidisset Iesus cogitationes eorum, dixit: Ut quid
cogitatis mala in cordibus vestris?

5 Quid est facilius dicere: Dimittuntur tibi peccata tua: an
dicere: Surge, et ambula?

6 Ut autem sciatis, quia filius hominis habet potestatem in terra
dimittendi peccata, tunc ait paralytico: Surge, tolle lectum tuum,
et vade in domum tuam.

7 Et surrexit, et abiit in domum suam.

8 Videntes autem turbæ timuerunt, et glorificaverunt Deum,
qui dedit potestatem talem hominibus.

9 Et, cum transiret inde Iesus, vidit hominem sedentem in
telonio, Matthæum nomine. Et ait illi: Sequere me. Et surgens,
secutus est eum.

- 10 Et factum est discumbente eo in domo, ecce multi publicani,
et peccatores venientes discumbebant cum Iesu, et discipulis eius.
- 11 Et videntes Pharisei, dicebant discipulis eius: Quare cum
publicanis, et peccatoribus manducat Magister vester?
- 12 At Iesus audiens, ait: Non est opus valentibus medicus, sed
male habentibus.
- 13 Euntes autem discite quid est: Misericordiam volo, et non
sacrificium. Non enim veni vocare iustos, sed peccatores.
- 14 Tunc accesserunt ad eum discipuli Ioannis, dicentes: Quare
nos, et Pharisei ieiunamus frequenter: discipuli autem tui non
ieiunant?
- 15 Et ait illis Iesus: Numquid possunt filii sponsi lugere, quamdiu
cum illis est sponsus? Venient autem dies cum auferetur ab eis
sponsus: et tunc ieiunabunt.
- 16 Nemo autem immittit commissuram panni rudis in
vestimentum vetus: tollit enim plenitudinem eius a vestimento:
et peior scissura fit.
- 17 Neque mittunt vinum novum in utres veteres. alioquin
rumpuntur utres, et vinum effunditur, et utres pereunt. Sed
vinum novum in utres novos mittunt: et ambo conservantur.
- 18 Hæc illo loquente ad eos, ecce princeps unus accessit, et
adorabat eum, dicens: Domine, filia mea modo defuncta est: sed
veni, impone manum tuam super eam, et vivet.
- 19 Et surgens Iesus, sequebatur eum, et discipuli eius.
- 20 Et ecce mulier, quæ sanguinis fluxum patiebatur duodecim
annis, accessit retro, et tetigit fimbriam vestimenti eius.
- 21 Dicebat enim intra se: Si tetigero tantum vestimentum eius:
salva ero.
- 22 At Iesus conversus, et videns eam, dixit: Confide filia, fides tua
te salvam fecit. Et salva facta est mulier ex illa hora.
- 23 Et cum venisset Iesus in domum principis, et vidisset tibicines
et turbam tumultuantem, dicebat:
- 24 Recedite: non est enim mortua puella, sed dormit. Et
deridebant eum.
- 25 Et cum eiecta esset turba, intravit: et tenuit manum eius. Et

surrexit puella.

26 Et exiit fama hæc in universam terram illam.

27 Et transeunte inde Iesu, secuti sunt eum duo cæci, clamantes, et dicentes: Miserere nostri, fili David.

28 Cum autem venisset domum, accesserunt ad eum cæci. Et dicit eis Iesus: Creditis quia hoc possum facere vobis? Dicunt ei: Utique, Domine.

29 Tunc tetigit oculos eorum, dicens: Secundum fidem vestram fiat vobis.

30 Et aperti sunt oculi eorum: et comminatus est illis Iesus, dicens: Videte ne quis sciat.

31 Illi autem exeuntes, diffamaverunt eum in tota terra illa.

32 Egressis autem illis, ecce obtulerunt ei hominem mutum, dæmonium habentem.

33 Et eiecto dæmonio, locutus est mutus, et miratæ sunt turbæ, dicentes: Numquam apparuit sic in Israel.

34 Pharisei autem dicebant: In principe dæmoniorum eiicit dæmones.

35 Et circuibat Iesus omnes civitates, et castella, docens in synagogis eorum, et prædicans evangelium regni, et curans omnem languorem, et omnem infirmitatem.

36 Videns autem turbas, misertus est eis: quia erant vexati, et iacentes sicut oves non habentes pastorem.

37 Tunc dicit discipulis suis: Messis quidem multa, operarii autem pauci.

38 Rogate ergo Dominum messis, ut mittat operarios in messem suam.

IO

1 Et convocatis duodecim discipulis suis, dedit illis potestatem spirituum immundorum, ut eiicerent eos, et curarent omnem languorem, et omnem infirmitatem.

2 Duodecim autem Apostolorum nomina sunt hæc. Primus:

Simon, qui dicitur Petrus, et Andreas frater eius,
3 Iacobus Zebedæi, et Ioannes frater eius, Philippus, et
Bartholomæus, Thomas, et Matthæus publicanus, Iacobus
Alphæi, et Thaddæus,
4 Simon Chananæus, et Iudas Iscariotes, qui et tradidit eum.
5 Hos duodecim misit Iesus: præcipiens eis, dicens: In viam
gentium ne abieritis, et in civitates Samaritanorum ne intraveritis:
6 sed potius ite ad oves quæ perierunt domus Israel.
7 Euntes autem prædicate, dicentes: Quia appropinquavit
regnum cælorum.
8 Infirmos curate, mortuos suscite, leprosos mundate,
dæmones eiicite: gratis accepistis, gratis date.
9 Nolite possidere aurum, neque argentum, neque pecuniam in
zonis vestris:
10 non peram in via, neque duas tunicas, neque calceamenta,
neque virgam: dignus enim est operarius cibo suo.
11 In quamcumque autem civitatem, aut castellum intraveritis,
interrogate, quis in ea dignus sit: et ibi manete donec exeatis.
12 Intrantes autem in domum, salutate eam, dicentes: Pax huic
domui.
13 Et si quidem fuerit domus illa digna, veniet pax vestra super
eam: si autem non fuerit digna, pax vestra revertetur ad vos.
14 Et quicumque non receperit vos, neque audierit sermones
vestros: exeunte foras de domo, vel civitate, excutite pulverem de
pedibus vestris.
15 Amen dico vobis: Tolerabilius erit terræ Sodomorum, et
Gomorrhæorum in die iudicii, quam illi civitati.
16 Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum. Estote ergo
prudentes sicut serpentes, et simplices sicut columbæ.
17 Cavete autem ab hominibus. Tradent enim vos in conciliis, et
in synagogis suis flagellabunt vos:
18 et ad præsidēs, et ad reges ducemini propter me in
testimonium illis, et gentibus.
19 Cum autem tradent vos, nolite cogitare quomodo, aut quid
loquamini: dabitur enim vobis in illa hora, quid loquamini.

20 non enim vos estis qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis.

21 Tradet autem frater fratrem in mortem, et pater filium: et insurgent filii in parentes, et morte eos afficient:

22 et eritis odio omnibus propter nomen meum: qui autem perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.

23 Cum autem persequentur vos in civitate ista, fugite in aliam. Amen dico vobis, non consummabitis civitates Israel, donec veniat Filius hominis.

24 Non est discipulus super magistrum, nec servus super dominum suum.

25 sufficit discipulo, ut sit sicut magister eius: et servo, sicut dominus eius. Si Patrem familias Beelzebub vocaverunt: quanto magis domesticos eius?

26 Ne ergo timueritis eos: Nihil enim est opertum, quod non revelabitur: et occultum, quod non scietur.

27 Quod dico vobis in tenebris, dicite in lumine: et quod in aure auditis, prædicate super tecta.

28 Et nolite timere eos, qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere: sed potius timete eum, qui potest et animam, et corpus perdere in gehennam.

29 Nonne duo passeress asse vaneunt? et unus ex illis non cadet super terram sine patre vestro?

30 Vestri autem capilli capitis omnes numerati sunt.

31 Nolite ergo timere: multis passeribus meliores estis vos.

32 Omnis ergo, qui confitebitur me coram hominibus, confitebor et ego eum coram Patre meo, qui in cælis est:

33 qui autem negaverit me coram hominibus, negabo et ego eum coram Patre meo, qui in cælis est.

34 Nolite arbitrari quia pacem venerim mittere in terram: non veni pacem mittere, sed gladium.

35 veni enim separare hominem adversus patrem suum, et filiam adversus matrem suam, et nurum adversus socrum suam:

36 et inimici hominis, domestici eius.

37 Qui amat patrem, aut matrem plus quam me, non est me

dignus. et qui amat filium, aut filiam super me, non est me dignus.

38 Et qui non accipit crucem suam, et sequitur me, non est me dignus.

39 Qui invenit animam suam, perdet illam: et qui perdidit animam suam propter me, inveniet eam.

40 Qui recipit vos, me recipit: et qui me recipit, recipit eum, qui me misit.

41 Qui recipit prophetam in nomine prophetæ, mercedem prophetæ accipiet: et qui recipit iustum in nomine iusti, mercedem iusti accipiet.

42 Et quicumque potum dederit uni ex minimis istis calicem aquæ frigidæ tantum in nomine discipuli: amen dico vobis, non perdet mercedem suam.

II

1 Et factum est, cum consummasset Iesus, præcipiens duodecim discipulis suis, transiit inde ut doceret, et prædicaret in civitatibus eorum.

2 Ioannes autem cum audisset in vinculis opera Christi, mittens duos de discipulis suis,

3 ait illi: Tu es, qui venturus es, an alium expectamus?

4 Et respondens Iesus ait illis: Euntes renunciate Ioanni quæ audistis, et vidistis.

5 Cæci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui resurgunt, pauperes evangelizantur:

6 et beatus est, qui non fuerit scandalizatus in me.

7 Illis autem abeuntibus, cœpit Iesus dicere ad turbas de Ioanne: Quid existis in desertum videre? arundinem vento agitatam?

8 Sed quid existis videre? hominem mollibus vestitum? Ecce qui mollibus vestiuntur, in domibus regum sunt.

9 Sed quid existis videre? prophetam? Etiam dico vobis, et plus quam prophetam.

- 10 Hic est enim, de quo scriptum est: Ecce ego mitto angelum
meum ante faciem tuam, qui præparabit viam tuam ante te.
- 11 Amen dico vobis, non surrexit inter natos mulierum maior
Ioanne Baptista: qui autem minor est in regno cælorum, maior
est illo.
- 12 A diebus autem Ioannis Baptistæ usque nunc, regnum
cælorum vim patitur, et violenti rapiunt illud.
- 13 Omnes enim prophetæ, et lex usque ad Ioannem
prophetaverunt:
- 14 et si vultis recipere, ipse est Elias, qui venturus est.
- 15 Qui habet aures audiendi, audiat.
- 16 Cui autem similem æstimabo generationem istam? Similis est
pueris sedentibus in foro: qui clamantes coæqualibus
- 17 dicunt: Cecinimus vobis, et non saltastis: lamentavimus, et
non planxistis.
- 18 Venit enim Ioannes neque manducans, neque bibens, et
dicunt: Dæmonium habet.
- 19 Venit filius hominis manducans, et bibens, et dicunt: Ecce
homo vorax, et potator vini, publicanorum, et peccatorum
amicus. Et iustificata est sapientia a filiis suis.
- 20 Tunc cœpit exprobrare civitatibus, in quibus factæ sunt
plurimæ virtutes eius, quia non egissent pœnitentiam.
- 21 Væ tibi Corozain, væ tibi Bethsaida: quia, si in Tyro, et Sidone
factæ essent virtutes quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio, et
cinere pœnitentiam egissent.
- 22 Verumtamen dico vobis: Tyro, et Sidoni remissius erit in die
iudicii, quam vobis.
- 23 Et tu Capharnaum, numquid usque in cælum exaltaberis?
usque in infernum descendes. quia, si in Sodomis factæ fuissent
virtutes, quæ factæ sunt in te, forte mansissent usque in hanc
diem.
- 24 Verumtamen dico vobis, quia terræ Sodomorum remissius erit
in die iudicii, quam tibi.
- 25 In illo tempore respondens Iesus dixit: Confiteor tibi, Pater,
Domine cæli et terræ, quia abscondisti hæc a sapientibus, et

prudentibus, et revelasti ea parvulis.

26 Ita Pater: quoniam sic fuit placitum ante te.

27 Omnia mihi tradita sunt a Patre meo. Et nemo novit Filium, nisi Pater: neque Patrem quis novit, nisi Filius, et cui voluerit Filius revelare.

28 Venite ad me omnes, qui laboratis, et onerati estis, et ego reficiam vos.

29 Tollite iugum meum super vos, et discite a me, quia mitis sum, et humilis corde: et invenietis requiem animabus vestris.

30 Iugum enim meum suave est, et onus meum leve.

12

1 In illo tempore abiit Iesus per sata sabbato: discipuli autem eius esurientes cœperunt vellere spicas, et manducare.

2 Pharisæi autem videntes, dixerunt ei: Ecce discipuli tui faciunt quod non licet facere sabbatis.

3 At ille dixit eis: Non legistis quid fecerit David, quando esuriit, et qui cum eo erant:

4 quomodo intravit in domum Dei, et panes propositionis comedit, quos non licebat ei edere, neque his, qui cum eo erant, nisi solis sacerdotibus?

5 Aut non legistis in lege quia sabbatis sacerdotes in templo sabbatum violant, et sine crimine sunt?

6 Dico autem vobis, quia templo maior est hic.

7 Si autem sciretis, quid est: Misericordiam volo, et non sacrificium: numquam condemnassetis innocentes:

8 Dominus enim est filius hominis etiam sabbati.

9 Et cum inde transisset, venit in synagogam eorum.

10 Et ecce homo manum habens aridam, et interrogabant eum, dicentes: Si licet sabbatis curare? ut accusarent eum.

11 Ipse autem dixit illis: Quis erit ex vobis homo, qui habeat ovem unam, et si ceciderit hæc sabbatis in foveam, nonne tenebit, et levabit eam?

12 Quanto magis melior est homo ove? Itaque licet sabbatis
benefacere.

13 Tunc ait homini: Extende manum tuam. Et extendit, et
restituta est sanitati sicut altera.

14 Exeuntes autem Pharisæi, consilium faciebant adversus eum,
quomodo perderent eum.

15 Iesus autem sciens recessit inde: et secuti sunt eum multi, et
curavit eos omnes:

16 et præcepit eis ne manifestum eum facerent.

17 Ut adimpleretur quod dictum est per Isaiam prophetam,
dicentem:

18 Ecce puer meus, quem elegi, dilectus meus, in quo bene
complacuit animæ meæ. Ponam spiritum meum super eum, et
iudicium gentibus nunciabit.

19 Non contendet, neque clamabit, neque audiet aliquis in
plateis vocem eius:

20 arundinem quassatam non confringet, et linum fumigans non
extinguet, donec eiiciat ad victoriam iudicium:

21 et in nomine eius Gentes sperabunt.

22 Tunc oblatus est ei dæmonium habens, cæcus, et mutus, et
curavit eum ita ut loqueretur, et videret.

23 Et stupebant omnes turbæ, et dicebant: Numquid hic est filius
David?

24 Pharisæi autem audientes, dixerunt: Hic non eiicit dæmones
nisi in Beelzebub principe dæmoniorum.

25 Iesus autem sciens cogitationes eorum, dixit eis: Omne
regnum divisum contra se, desolabitur: et omnis civitas, vel
domus divisa contra se, non stabit.

26 Et si satanas satanam eiicit, adversus se divisus est: quomodo
ergo stabit regnum eius?

27 Et si ego in Beelzebub eiicio dæmones, filii vestri in quo
eiiciunt? Ideo ipsi iudices vestri erunt.

28 Si autem ego in spiritu Dei eiicio dæmones, igitur pervenit in
vos regnum Dei.

29 aut quomodo potest quisquam intrare in domum fortis, et

vasa eius diripere, nisi prius alligaverit fortem? Et tunc domum illius diripiet.

30 Qui non est mecum, contra me est: et qui non congregat mihi, spargit.

31 Ideo dico vobis: Omne peccatum, et blasphemia remittetur hominibus, spiritus autem blasphemia non remittetur.

32 Et quicumque dixerit verbum contra filium hominis, remittetur ei: qui autem dixerit contra Spiritum sanctum, non remittetur ei neque in hoc sæculo, neque in futuro.

33 Aut facite arborem bonam, et fructum eius bonum: aut facite arborem malam, et fructum eius malum: siquidem ex fructu arbor agnoscitur.

34 Progenies viperarum, quomodo potestis bona loqui, cum sitis mali? ex abundantia enim cordis os loquitur.

35 Bonus homo de bono thesauro profert bona: et malus homo de malo thesauro profert mala.

36 Dico autem vobis quoniam omne verbum otiosum, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicii.

37 Ex verbis enim tuis iustificaberis, et ex verbis tuis condemnaberis.

38 Tunc responderunt ei quidam de Scribis et Pharisæis, dicentes: Magister, volumus a te signum videre.

39 Qui respondens ait illis: Generatio mala, et adultera signum quærit: et signum non dabitur ei, nisi signum Ionæ prophetæ.

40 Sicut enim fuit Ionas in ventre ceti tribus diebus, et tribus noctibus; sic erit Filius hominis in corde terræ tribus diebus, et tribus noctibus.

41 Viri Ninivitæ surgent in iudicio cum generatione ista, et condemnabunt eam: quia pœnitentiam egerunt in prædicatione Ionæ. Et ecce plus quam Ionas hic.

42 Regina austri surget in iudicio cum generatione ista, et condemnabit eam: quia venit a finibus terræ audire sapientiam Salomonis, et ecce plus quam Salomon hic.

43 Cum autem immundus spiritus exierit ab homine, ambulat per loca arida, quærens requiem, et non invenit.

- 44 Tunc dicit: Revertar in domum meam, unde exivi. Et veniens invenit eam vacantem, scopis mundatam, et ornatam.
- 45 Tunc vadit, et assumit septem alios spiritus secum nequiores se, et intrantes habitant ibi: et fiunt novissima hominis illius peiora prioribus. Sic erit et generationi huic pessimæ.
- 46 Adhuc eo loquente ad turbas, ecce mater eius, et fratres stabant foras, quærentes loqui ei.
- 47 Dixit autem ei quidam: Ecce mater tua, et fratres tui foris stant quærentes te.
- 48 At ipse respondens dicenti sibi, ait: Quæ est mater mea, et qui sunt fratres mei?
- 49 Et extendens manum in discipulos suos, dixit: Ecce mater mea, et fratres mei.
- 50 Quicumque enim fecerit voluntatem Patris mei, qui in cælis est: ipse meus frater, et soror, et mater est.

13

- 1 In illo die exiens Iesus de domo, sedebat secus mare.
- 2 Et congregatæ sunt ad eum turbæ multæ, ita ut naviculam ascendens sederet: et omnis turba stabat in littore,
- 3 et locutus est eis multa in parabolis, dicens: Ecce exiit qui seminat, seminare.
- 4 Et dum seminat, quædam ceciderunt secus viam, et venerunt volucres cæli, et comederunt ea.
- 5 Alia autem ceciderunt in petrosa, ubi non habebant terram multam: et continuo exorta sunt, quia non habebant altitudinem terræ.
- 6 sole autem orto æstuaverunt: et quia non habebant radicem, aruerunt.
- 7 Alia autem ceciderunt in spinas: et creverunt spinæ, et suffocaverunt ea.
- 8 Alia autem ceciderunt in terram bonam: et dabant fructum aliud centesimum, aliud sexagesimum, aliud trigesimum.

- 9 Qui habet aures audiendi, audiat.
- 10 Et accedentes discipuli dixerunt ei: Quare in parabolis loqueris eis?
- 11 Qui respondens, ait illis: Quia vobis datum est nosse mysteria regni cælorum: illis autem non est datum.
- 12 Qui enim habet, dabitur ei, et abundabit: qui autem non habet, et quod habet auferetur ab eo.
- 13 Ideo in parabolis loquor eis: quia videntes non vident, et audientes non audiunt, neque intelligunt.
- 14 Et adimpletur in eis prophetia Isaiæ dicentis: Auditum audietis, et non intelligetis: et videntes videbitis, et non videbitis:
- 15 Incrassatum est enim cor populi huius, et auribus graviter audierunt, et oculos suos clausurunt: ne quando videant oculis, et auribus audiant, et corde intelligant, et convertantur, et sanem eos.
- 16 Vestri autem beati oculi quia vident, et aures vestræ quia audiunt.
- 17 Amen quippe dico vobis, quia multi prophetæ, et iusti cupierunt videre quæ videtis, et non viderunt: et audire quæ auditis, et non audierunt.
- 18 Vos ergo audite parabolam seminantis.
- 19 Omnis, qui audit verbum regni, et non intelligit, venit malus, et rapit quod seminatum est in corde eius: hic est qui secus viam seminatus est.
- 20 Qui autem super petrosa seminatus est, hic est, qui verbum audit, et continuo cum gaudio accipit illud:
- 21 non habet autem in se radicem, sed est temporalis. facta autem tribulatione et persecutione propter verbum, continuo scandalizatur.
- 22 Qui autem seminatus est in spinis, hic est, qui verbum audit, et sollicitudo sæculi istius, et fallacia divitiarum suffocat verbum, et sine fructu efficitur.
- 23 Qui vero in terram bonam seminatus est, hic est qui audit verbum, et intelligit, et fructum affert, et facit aliud quidem centesimum, aliud autem sexagesimum, aliud vero trigesimum.

- 24 Aliam parabolam proposuit illis, dicens: Simile factum est regnum cælorum homini, qui seminavit bonum semen in agro suo.
- 25 cum autem dormirent homines, venit inimicus eius, et superseminavit zizania in medio tritici, et abiit.
- 26 Cum autem crevisset herba, et fructum fecisset, tunc apparuerunt et zizania.
- 27 Accedentes autem servi patrisfamilias, dixerunt ei: Domine, nonne bonum semen seminasti in agro tuo? Unde ergo habet zizania?
- 28 Et ait illis: Inimicus homo hoc fecit: Servi autem dixerunt ei, Vis, imus, et colligimus ea?
- 29 Et ait: Non: ne forte colligentes zizania, eradicetis simul cum eis et triticum.
- 30 Sinite utraque crescere usque ad messem, et in tempore messis dicam messoribus: Colligite primum zizania, et alligate ea in fasciculos ad comburendum, triticum autem congregate in horreum meum.
- 31 Aliam parabolam proposuit eis dicens: Simile est regnum cælorum grano sinapis, quod accipiens homo seminavit in agro suo:
- 32 quod minimum quidem est omnibus seminibus: cum autem creverit, maius est omnibus oleribus, et fit arbor, ita ut volucres cæli veniant, et habitent in ramis eius.
- 33 Aliam parabolam locutus est eis. Simile est regnum cælorum fermento, quod acceptum mulier abscondit in farinae satis tribus, donec fermentatum est totum.
- 34 Hæc omnia locutus est Iesus in parabolis ad turbas: et sine parabolis non loquebatur eis:
- 35 ut impleretur quod dictum erat per Prophetam dicentem: Aperiam in parabolis os meum, eructabo abscondita a constitutione mundi.
- 36 Tunc, dimissis turbis, venit in domum: et accesserunt ad eum discipuli eius, dicentes: Edissere nobis parabolam zizaniorum agri.

37 Qui respondens ait illis: Qui seminat bonum semen, est Filius
hominis.

38 Ager autem, est mundus. Bonum vero semen, hi sunt filii
regnum. Zizania autem, filii sunt nequam.

39 Inimicus autem, qui seminavit ea, est diabolus. Messis vero,
consummatio sæculi est. Messores autem, angeli sunt.

40 Sicut ergo colliguntur zizania, et igni comburuntur: sic erit in
consummatione sæculi.

41 mittet filius hominis angelos suos, et colligent de regno eius
omnia scandala, et eos, qui faciunt iniquitatem:

42 et mittent eos in caminum ignis. Ibi erit fletus, et stridor
dentium.

43 Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno Patris eorum. Qui
habet aures audiendi, audiat.

44 Simile est regnum cælorum thesauro abscondito in agro:
quem qui invenit homo, abscondit, et præ gaudio illius vadit, et
vendit universa quæ habet, et emit agrum illum.

45 Iterum simile est regnum cælorum homini negotiatori,
quærenti bonas margaritas.

46 Inventa autem una pretiosa margarita, abiit, et vendidit omnia
quæ habuit, et emit eam.

47 Iterum simile est regnum cælorum sagenæ missæ in mare, et ex
omni genere piscium congreganti.

48 Quam, cum impleta esset, educentes, et secus littus sedentes,
elegerunt bonis in vasa, malos autem foras miserunt.

49 Sic erit in consummatione sæculi: exhibunt angeli, et
separabunt malos de medio iustorum,

50 et mittent eos in caminum ignis: ibi erit fletus, et stridor
dentium.

51 Intellexistis hæc omnia? Dicunt ei: Etiam.

52 Ait illis: Ideo omnis scriba doctus in regno cælorum, similis est
homini patrifamilias, qui profert de thesauro suo nova et vetera.

53 Et factum est, cum consummasset Iesus parabolas istas, transiit
inde.

54 Et veniens in patriam suam, docebat eos in synagogis eorum,

ita ut mirarentur, et dicerent: Unde huic sapientia hæc, et virtutes?

55 Nonne hic est fabri filius? Nonne mater eius dicitur Maria, et fratres eius, Iacobus, et Ioseph, et Simon, et Iudas:

56 et sorores eius, nonne omnes apud nos sunt? Unde ergo huic omnia ista?

57 Et scandalizabantur in eo. Iesus autem dixit eis: Non est propheta sine honore nisi in patria sua, et in domo sua.

58 Et non fecit ibi virtutes multas propter incredulitatem illorum.

14

1 In illo tempore audivit Herodes tetrarcha fama Iesu:

2 et ait pueris suis: Hic est Ioannes Baptista: ipse surrexit a mortuis, et ideo virtutes operantur in eo.

3 Herodes enim tenuit Ioannem, et alligavit eum: et posuit in carcerem propter Herodiam uxorem fratris sui.

4 Dicebat enim illi Ioannes: Non licet tibi habere eam.

5 Et volens illum occidere, timuit populum: quia sicut prophetam eum habebant.

6 Die autem natalis Herodis saltavit filia Herodiadis in medio, et placuit Herodi.

7 Unde cum iuramento pollicitus est ei dare quodcumque postulasset ab eo.

8 At illa præmonita a matre sua, Da mihi, inquit, hic in disco caput Ioannis Baptistæ.

9 Et contristatus est rex: propter iuramentum autem, et eos, qui pariter recumbebant, iussit dari.

10 Misitque et decollavit Ioannem in carcere.

11 Et allatum est caput eius in disco, et datum est puellæ, et attulit matri suæ.

12 Et accedentes discipuli eius, tulerunt corpus eius, et sepelierunt illud: et venientes nunciaverunt Iesu.

13 Quod cum audisset Iesus, secessit inde in navicula, in locum

desertum seorsum: et cum audissent turbæ, secutæ sunt eum pedestres de civitatibus.

14 Et exiens vidit turbam multam, et misertus est eis, et curavit languidos eorum.

15 Vespere autem facto, accesserunt ad eum discipuli eius, dicentes: Desertus est locus, et hora iam præteriit: dimitte turbas, ut euntes in castella, emant sibi escas.

16 Iesus autem dixit eis: Non habent necesse ire: date illis vos manducare.

17 Responderunt ei: Non habemus hic nisi quinque panes, et duos pisces.

18 Qui ait eis: Afferte mihi illos huc.

19 Et cum iussisset turbam discumbere super fœnum, acceptis quinque panibus, et duobus piscibus, aspiciens in cælum benedixit, et fregit, et dedit discipulis panes, discipuli autem turbis.

20 Et manducaverunt omnes, et saturati sunt. Et tulerunt reliquias, duodecim cophinos fragmentorum plenos.

21 Manducantium autem fuit numerus, quinque millia virorum, exceptis mulieribus, et parvulis.

22 Et statim compulit Iesus discipulos ascendere in naviculam, et præcedere eum trans fretum, donec dimitteret turbas.

23 Et dimissa turba, ascendit in montem solus orare. Vespere autem facto solus erat ibi.

24 navicula autem in medio mari iactabatur fluctibus: erat enim contrarius ventus.

25 Quarta enim vigilia noctis, venit ad eos ambulans super mare.

26 Et videntes eum super mare ambulantem, turbati sunt, dicentes: Quia phantasma est. Et præ timore clamaverunt.

27 Statimque Iesus locutus est eis, dicens: Habete fiduciam: ego sum, nolite timere.

28 Respondens autem Petrus dixit: Domine, si tu es, iube me ad te venire super aquas.

29 At ipse ait: veni. Et descendens Petrus de navicula, ambulabat super aquam ut veniret ad Iesum.

30 Videns vero ventum validum, timuit: et cum cœpisset mergi,
clamavit dicens: Domine, salvum me fac.
31 Et continuo Iesus extendens manum, apprehendit eum: et ait
illi: Modicæ fidei, quare dubitasti?
32 Et cum ascendissent in naviculam, cessavit ventus.
33 Qui autem in navicula erant, venerunt, et adoraverunt eum,
dicentes: Vere filius Dei es.
34 Et cum transfretassent, venerunt in terram Genesar.
35 Et cum cognovissent eum viri loci illius, miserunt in universam
regionem illam, et obtulerunt ei omnes male habentes:
36 et rogabant eum ut vel fimbriam vestimenti eius tangerent. Et
quicumque tetigerunt, salvi facti sunt.

15

I Tunc accesserunt ad eum ab Ierosolymis Scribæ, et Pharisæi,
dicentes:
2 Quare discipuli tui transgrediuntur traditionem seniorum?
non enim lavant manus suas cum panem manducant.
3 Ipse autem respondens ait illis: Quare et vos transgredimini
mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit:
4 Honora patrem, et matrem. et: Qui maledixerit patri, vel
matri, morte moriatur.
5 Vos autem dicitis: Quicumque dixerit patri, vel matri, Munus,
quodcumque est ex me, tibi proderit:
6 et non honorificabit patrem suum, aut matrem suam: et
irritum fecistis mandatum Dei propter traditionem vestram.
7 Hypocritæ, bene prophetavit de vobis Isaias, dicens:
8 Populus hic labiis me honorat: cor autem eorum longe est a
me.
9 Sine causa autem colunt me, docentes doctrinas, et mandata
hominum.
10 Et convocatis ad se turbis, dixit eis: Audite, et intelligite.
11 Non quod intrat in os, coinquinat hominem: sed quod

procedit ex ore, hoc coinquinat hominem.

12 Tunc accedentes discipuli eius, dixerunt ei: Scis quia Pharisæi
audito verbo hoc, scandalizati sunt?

13 At ille respondens ait: Omnis plantatio, quam non plantavit
Pater meus cælestis, eradicabitur.

14 Sinite illos: cæci sunt, et duces cæcorum. cæcus autem si cæco
ducatum præstet, ambo in foveam cadunt.

15 Respondens autem Petrus dixit ei: Edissere nobis parabolam
istam.

16 At ille dixit: Adhuc et vos sine intellectu estis?

17 Non intelligitis quia omne, quod in os intrat, in ventrem vadit,
et in secessum emittitur?

18 Quæ autem procedunt de ore, de corde exeunt, et ea
coinquant hominem:

19 de corde enim exeunt cogitationes malæ, homicidia, adulteria,
fornicationes, furta, falsa testimonia, blasphemiæ.

20 hæc sunt, quæ coinquant hominem. Non lotis autem
manibus manducare, non coinquant hominem.

21 Et egressus inde Iesus secessit in partes Tyri, et Sidonis.

22 Et ecce mulier Chananæa a finibus illis egressa clamavit, dicens
ei: Miserere mei Domine fili David: filia mea male a dæmonio
vexatur.

23 Qui non respondit ei verbum. Et accedentes discipuli eius
rogabant eum dicentes: Dimitte eam: quia clamat post nos.

24 Ipse autem respondens ait: Non sum missus nisi ad oves, quæ
perierunt domus Israel.

25 At illa venit, et adoravit eum, dicens: Domine, adiuva me.

26 Qui respondens ait: Non est bonum sumere panem filiorum,
et mittere canibus.

27 At illa dixit: Etiam Domine: nam et catelli edunt de micis,
quæ cadunt de mensa dominorum suorum.

28 Tunc respondens Iesus, ait illi: O mulier, magna est fides tua:
fiat tibi sicut vis. Et sanata est filia eius ex illa hora.

29 Et cum transisset inde Iesus, venit secus Mare Galilææ: et
ascendens in montem, sedebat ibi.

30 Et accesserunt ad eum turbæ multæ, habentes secum mutos,
cæcos, claudos, debiles, et alios multos: et proiecerunt eos ad
pedes eius, et curavit eos:
31 ita ut turbæ mirarentur videntes mutos loquentes, claudos
ambulantes, cæcos videntes: et magnificabant Deum Israel.
32 Iesus autem, convocatis discipulis suis, dixit: Misereor turbæ,
quia triduo iam perseverant mecum, et non habent quod
manducant: et dimittere eos ieiunos nolo, ne deficiant in via.
33 Et dicunt ei discipuli: Unde ergo nobis in deserto panes
tantos, ut saturemus turbam tantam?
34 Et ait illis Iesus: Quot habetis panes? At illi dixerunt: Septem,
et paucos pisciculos.
35 Et præcepit turbæ, ut discumberent super terram.
36 Et accipiens septem panes, et pisces, et gratias agens, fregit, et
dedit discipulis suis, et discipuli dederunt populo.
37 Et comederunt omnes, et saturati sunt. Et quod superfuit de
fragmentis, tulerunt septem sportas plenas.
38 Erant autem qui manducaverunt, quattuor millia hominum,
extra parvulos, et mulieres.
39 Et, dimissa turba, ascendit in naviculam: et venit in fines
Magedan.

16

1 Et accesserunt ad eum Pharisei, et Sadducei tentantes: et
rogaverunt eum ut signum de cælo ostenderet eis.
2 At ille respondens, ait illis: Facto vespere dicitis: Serenum erit,
rubicundum est enim cælum.
3 Et mane: Hodie tempestas, rutilat enim triste cælum.
4 Faciem ergo cæli diiudicare nostis: signa autem temporum
non potestis scire? Generatio mala et adultera signum quærit: et
signum non dabitur ei, nisi signum Ionæ prophetæ. Et relictis
illis, abiit.
5 Et cum venissent discipuli eius trans fretum, obliti sunt panes

accipere.

6 Qui dixit illis: Intuemini, et cavete a fermento Pharisæorum,
et Sadducæorum.

7 At illi cogitabant intra se dicentes: Quia panes non accepimus.

8 Sciens autem Iesus, dixit: Quid cogitatis intra vos modicæ
fidei, quia panes non habetis?

9 Nondum intelligitis, neque recordamini quinque panum in
quinque millia hominum, et quot cophinos sumpsistis?

10 neque septem panum in quattuor millia hominum, et quot
sportas sumpsistis?

11 Quare non intelligitis, quia non de pane dixi vobis: Cavete a
fermento Pharisæorum, et Sadducæorum?

12 Tunc intellexerunt quia non dixerit cavendum a fermento
panum, sed a doctrina Pharisæorum, et Sadducæorum.

13 Venit autem Iesus in partes Cæsareæ Philippi: et interrogabat
discipulos suos, dicens: Quem dicunt homines esse Filium
hominis?

14 At illi dixerunt: Alii Ioannem Baptistam, alii autem Eliam, alii
vero Ieremiam, aut unum ex prophetis.

15 Dicit illis Iesus: Vos autem quem me esse dicitis?

16 Respondens Simon Petrus dixit: Tu es Christus, filius Dei vivi.

17 Respondens autem Iesus, dixit ei: Beatus es Simon Bar Iona:
quia caro, et sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus, qui in
cælis est.

18 Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, et super hanc petram
ædificabo ecclesiam meam, et portæ inferi non prævalebunt
adversus eam.

19 Et tibi dabo claves regni cælorum. Et quodcumque ligaveris
super terram, erit ligatum et in cælis: et quodcumque solveris
super terram, erit solutum et in cælis.

20 Tunc præcepit discipulis suis ut nemini dicerent quia ipse esset
Iesus Christus.

21 Exinde cœpit Iesus ostendere discipulis suis, quia oporteret
eum ire Ierosolymam, et multa pati a senioribus, et Scribis, et
principibus sacerdotum, et occidi, et tertia die resurgere.

- 22 Et assumens eum Petrus, cœpit increpare illum dicens: Absit a te, Domine: non erit tibi hoc.
- 23 Qui conversus, dixit Petro: Vade post me satana, scandalum es mihi: quia non sapis ea, quæ Dei sunt, sed ea, quæ hominum.
- 24 Tunc Iesus dixit discipulis suis: Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, et tollat crucem suam, et sequatur me.
- 25 Qui enim voluerit animam suam salvam facere, perdet eam. qui autem perdiderit animam suam propter me, inveniet eam.
- 26 Quid enim prodest homini, si mundum universum lucretur, animæ vero suæ detrimentum patiatur? Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua?
- 27 Filius enim hominis venturus est in gloria Patris sui cum angelis suis: et tunc reddet unicuique secundum opera eius.
- 28 Amen dico vobis, sunt quidam de hic stantibus, qui non gustabunt mortem, donec videant Filium hominis venientem in regno suo.

I7

- 1 Et post dies sex assumit Iesus Petrum, et Iacobum, et Ioannem fratrem eius, et ducit illos in montem excelsum seorsum:
- 2 et transfiguratus est ante eos. Et resplenduit facies eius sicut sol: vestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix.
- 3 Et ecce apparuerunt illis Moyses, et Elias cum eo loquentes.
- 4 Respondens autem Petrus, dixit ad Iesum: Domine, bonum est nos hic esse: si vis, faciamus tria tabernacula, tibi unum, Moysi unum, et Eliæ unum.
- 5 Adhuc eo loquente, ecce nubes lucida obumbravit eos. Et ecce vox de nube, dicens: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui: ipsum audite.
- 6 Et audientes discipuli ceciderunt in faciem suam, et timuerunt valde.
- 7 Et accessit Iesus, et tetigit eos: dixitque eis: Surgite, et nolite timere.

- 8 Levantes autem oculos suos, neminem viderunt, nisi solum Iesum.
- 9 Et descendantibus illis de monte, præcepit eis Iesus, dicens: Nemini dixeritis visionem, donec Filius hominis a mortuis resurgat.
- 10 Et interrogaverunt eum discipuli, dicentes: Quid ergo scribæ dicunt quod Eliam oporteat primum venire?
- 11 At ille respondens, ait eis: Elias quidem venturus est, et restituet omnia.
- 12 dico autem vobis, quia Elias iam venit, et non cognoverunt eum, sed fecerunt in eo quæcumque voluerunt. Sic et Filius hominis passurus est ab eis.
- 13 Tunc intellexerunt discipuli, quia de Ioanne Baptista dixisset eis.
- 14 Et cum venisset ad turbam, accessit ad eum homo genibus provolutus ante eum, dicens: Domine, miserere filio meo, quia lunaticus est, et male patitur: nam sæpe cadit in ignem, et crebro in aquam.
- 15 et obtuli eum discipulis tuis, et non potuerunt curare eum.
- 16 Respondens autem Iesus, ait: O generatio incredula, et perversa, quousque ero vobiscum? usquequo patiar vos? Afferte huc illum ad me.
- 17 Et increpavit illum Iesus, et exiit ab eo dæmonium, et curatus est puer ex illa hora.
- 18 Tunc accesserunt discipuli ad Iesum secreto, et dixerunt: Quare nos non potuimus eiicere illum?
- 19 Dixit illis Iesus: Propter incredulitatem vestram. Amen quippe dico vobis, si habueritis fidem, sicut granum sinapis, dicetis monti huic, Transi hinc illuc, et transibit, et nihil impossibile erit vobis.
- 20 Hoc autem genus non eiicitur nisi per orationem, et ieiunium.
- 21 Conversantibus autem eis in Galilæa, dixit illis Iesus: Filius hominis tradendus est in manus hominum:
- 22 et occident eum, et tertia die resurget. Et contristati sunt vehementer.

23 Et cum venissent Capharnaum, accesserunt qui didrachma accipiebant, ad Petrum, et dixerunt ei: Magister vester non solvit didrachma?

24 Ait: Etiam. Et cum intrasset in domum, prævenit eum Iesus, dicens: Quid tibi videtur Simon? Reges terræ a quibus accipiunt tributum vel censum? a filiis suis, an ab alienis?

25 Et ille dixit: Ab alienis. Dixit illi Iesus: Ergo liberi sunt filii.

26 Ut autem non scandalizemus eos, vade ad mare, et mitte hamum: et eum piscem, qui primus ascenderit, tolle: et aperto ore eius, invenies staterem: illum sumens, da eis pro me, et te.

18

1 In illa hora accesserunt discipuli ad Iesum, dicentes: Quis putas, maior est in regno cælorum?

2 Et advocans Iesus parvulum, statuit eum in medio eorum,
3 et dixit: Amen dico vobis, nisi conversi fueritis, et efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum cælorum.

4 Quicumque ergo humiliaverit se sicut parvulus iste, hic est maior in regno cælorum.

5 Et qui susceperit unum parvulum talem in nomine meo, me suscipit.

6 qui autem scandalizaverit unum de pusillis istis, qui in me credunt, expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo eius, et demergatur in profundum maris.

7 Væ mundo a scandalis. Necesse est enim ut veniant scandala: verumtamen væ homini illi, per quem scandalum venit.

8 Si autem manus tua, vel pes tuus scandalizat te: abscide eum, et proiice abs te: bonum tibi est ad vitam ingredi debilem, vel claudum, quam duas manus, vel duos pedes habentem mitti in ignem æternum.

9 Et si oculus tuus scandalizat te, erue eum, et proiice abs te: bonum tibi est cum uno oculo in vitam intrare, quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis.

- 10 Videte ne contemnatis unum ex his pusillis: dico enim vobis,
quia angeli eorum in cælis semper vident faciem patris mei, qui in
cælis est.
- 11 Venit enim filius hominis salvare quod perierat.
- 12 Quid vobis videtur? si fuerint alicui centum oves, et erravit
una ex eis: nonne relinquit nonagintanovem in montibus, et
vadit quærere eam, quæ erravit?
- 13 et si contigerit ut inveniat eam: amen dico vobis, quia gaudet
super eam magis quam super nonagintanovem, quæ non
erraverunt.
- 14 Sic non est voluntas ante Patrem vestrum, qui in cælis est, ut
pereat unus de pusillis istis.
- 15 Si autem peccaverit in te frater tuus, vade, et corripe eum inter
te, et ipsum solum. si te audierit, lucratus eris fratrem tuum.
- 16 si autem te non audierit, adhibe tecum adhuc unum, vel duos,
ut in ore duorum, vel trium testium stet omne verbum.
- 17 Quod si non audierit eos: dic ecclesiæ. si autem ecclesiam non
audierit: sit tibi sicut ethnicus, et publicanus.
- 18 Amen dico vobis, quæcumque alligaveritis super terram, erunt
ligata et in cælo: et quæcumque solveritis super terram, erunt
soluta et in cælo.
- 19 Iterum dico vobis, quia si duo ex vobis consenserint super
terram, de omni re quamcumque petierint, fiet illis a patre meo,
qui in cælis est.
- 20 Ubi enim sunt duo, vel tres congregati in nomine meo, ibi sum
in medio eorum.
- 21 Tunc accedens Petrus ad eum, dixit: Domine quoties peccabit
in me frater meus, et dimittam ei? usque septies?
- 22 Dicit illi Iesus: Non dico tibi usque septies: sed usque
septuagies septies.
- 23 Ideo assimilatum est regnum cælorum homini regi, qui voluit
rationem ponere cum servis suis.
- 24 Et cum cœpisset rationem ponere, oblatus est ei unus, qui
debebat ei decem millia talenta.
- 25 Cum autem non haberet unde redderet, iussit eum dominus

eius venundari, et uxorem eius, et filios, et omnia quæ habebat, et reddi.

26 Procidens autem servus ille, orabat eum, dicens: Patientiam habe in me, et omnia reddam tibi.

27 Misertus autem dominus servi illius, dimisit eum, et debitum dimisit ei.

28 Egressus autem servus ille invenit unum de conservis suis, qui debebat ei centum denarios: et tenens suffocavit eum, dicens: Redde quod debes.

29 Et procidens conservus eius, rogabat eum, dicens: Patientiam habe in me, et omnia reddam tibi.

30 Ille autem noluit: sed abiit, et misit eum in carcerem donec redderet debitum.

31 Videntes autem conservi eius quæ fiebant, contristati sunt valde: et venerunt, et narraverunt domino suo omnia quæ facta fuerant.

32 Tunc vocavit illum dominus suus: et ait illi: Serve nequam, omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti me:

33 nonne ergo oportuit et te misereri conservi tui, sicut et ego tui misertus sum?

34 Et iratus dominus eius tradidit eum tortoribus, quoadusque redderet universum debitum.

35 Sic et Pater meus cælestis faciet vobis, si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus vestris.

19

1 Et factum est, cum consumasset Iesus sermones istos, migravit a Galilæa, et venit in fines Iudææ trans Iordanem,

2 et secutæ sunt eum turbæ multæ, et curavit eos ibi.

3 Et accesserunt ad eum Pharisæi tentantes eum, et dicentes: Si licet homini dimittere uxorem suam, quacumque ex causa?

4 Qui respondens, ait eis: Non legistis, quia qui fecit hominem ab initio, masculum, et feminam fecit eos? et dixit:

5 Propter hoc dimittet homo patrem, et matrem, et adhærebit
uxori suæ, et erunt duo in carne una.

6 itaque iam non sunt duo, sed una caro. Quod ergo Deus
coniunxit, homo non separet.

7 Dicunt illi: Quid ergo Moyses mandavit dare libellum repudii,
et dimittere?

8 Ait illis: Quoniam Moyses ad duritiam cordis vestri permisit
vobis dimittere uxores vestras: ab initio autem non fuit sic.

9 Dico autem vobis, quia quicumque dimiserit uxorem suam,
nisi ob fornicationem, et aliam duxerit, mœchatur: et qui
dimissam duxerit, mœchatur.

10 Dicunt ei discipuli eius: Si ita est causa hominis cum uxore,
non expedit nubere.

11 Qui dixit illis: Non omnes capiunt verbum istud, sed quibus
datum est.

12 Sunt enim eunuchi, qui de matris utero sic nati sunt: et sunt
eunuchi, qui facti sunt ab hominibus: et sunt eunuchi, qui seipsos
castraverunt propter regnum cælorum. Qui potest capere capiat.

13 Tunc oblatis eis parvulis, ut manus eis imponeret, et oraret.
Discipuli autem increpabant eos.

14 Iesus vero ait eis: Sinite parvulos, et nolite eos prohibere ad
me venire: talium est enim regnum cælorum.

15 Et cum imposuisset eis manus, abiit inde.

16 Et ecce unus accedens, ait illi: Magister bone, quid boni
faciam ut habeam vitam æternam?

17 Qui dixit ei: Quid me interrogas de bono? Unus est bonus,
Deus. Si autem vis ad vitam ingredi, serva mandata.

18 Dicit illi: Quæ? Iesus autem dixit: Non homicidium facies:
Non adulterabis: Non facies furtum: Non falsum testimonium
dices:

19 Honora patrem tuum, et matrem tuam, et diliges proximum
tuum sicut teipsum.

20 Dicit illi adolescens: Omnia hæc custodivi a iuventute mea,
quid adhuc mihi deest?

21 Ait illi Iesus: Si vis perfectus esse, vade, vende quæ habes, et da

pauperibus, et habebis thesaurum in cælo: et veni, sequere me.

22 Cum audisset autem adolescens verbum, abiit tristis: erat enim habens multas possessiones.

23 Iesus autem dixit discipulis suis: Amen dico vobis, quia dives difficile intrabit in regnum cælorum.

24 Et iterum dico vobis: Facilius est camelum per foramen acus transire, quam divitem intrare in regnum cælorum.

25 Auditis autem his, discipuli mirabantur valde, dicentes: Quis ergo poterit salvus esse?

26 Aspiciens autem Iesus, dixit illis: Apud homines hoc impossibile est: apud Deum autem omnia possible sunt.

27 Tunc respondens Petrus, dixit ei: Ecce nos reliquimus omnia, et secuti sumus te: quid ergo erit nobis?

28 Iesus autem dixit illis: Amen dico vobis, quod vos, qui secuti estis me, in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis suæ, sedebitis et vos super sedes duodecim, iudicantes duodecim tribus Israel.

29 Et omnis, qui reliquerit domum, vel fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut filios, aut agros propter nomen meum, centuplum accipiet, et vitam æternam possidebit.

30 Multi autem erunt primi novissimi, et novissimi primi.

20

1 Simile est regnum cælorum homini patrifamilias, qui exiit primo mane conducere operarios in vineam suam.

2 Conventionem autem factam cum operariis ex denario diurno, misit eos in vineam suam.

3 Et egressus circa horam tertiam, vidit alios stantes in foro otiosos,

4 et dixit illis: Ite et vos in vineam meam, et quod iustum fuerit dabo vobis.

5 Illi autem abierunt. Iterum autem exiit circa sextam et nonam horam: et fecit similiter.

6 Circa undecimam vero exiit, et invenit alios stantes, et dicit
illis: Quid hic statis tota die otiosi?

7 Dicunt ei: Quia nemo nos conduxit. Dicit illis: Ite et vos in
vineam meam.

8 Cum sero autem factum esset, dicit dominus vineæ
procuratori suo: Voca operarios, et redde illis mercedem
incipiens a novissimis usque ad primos.

9 Cum venissent ergo qui circa undecimam horam venerant,
acceperunt singulos denarios.

10 Venientes autem et primi, arbitrati sunt quod plus essent
accepturi: acceperunt autem et ipsi singulos denarios.

11 Et accipientes murmurabant adversus patremfamilias,
12 dicentes: Hi novissimi una hora fecerunt, et pares illos nobis
fecisti, qui portavimus pondus diei, et æstus.

13 At ille respondens uni eorum, dixit: Amice non facio tibi
iniuriam: nonne ex denario convenisti mecum?

14 Tolle quod tuum est, et vade: volo autem et huic novissimo
dare sicut et tibi.

15 Aut non licet mihi quod volo, facere? an oculus tuus nequam
est, quia ego bonus sum?

16 Sic erunt novissimi primi, et primi novissimi. multi enim sunt
vocati, pauci vero electi.

17 Et ascendens Iesus Ierosolymam, assumpsit duodecim
discipulos secreto, et ait illis:

18 Ecce ascendimus Ierosolymam, et filius hominis tradetur
principibus sacerdotum, et Scribis, et condemnabunt eum morte,
19 et tradent eum Gentibus ad illudendum, et flagellandum, et
crucifigendum, et tertia die resurget.

20 Tunc accessit ad eum mater filiorum Zebedæi cum filiis suis,
adorans et petens aliquid ab eo.

21 Qui dixit ei: Quid vis? Ait illi: Dic ut sedeant hi duo filii mei,
unus ad dexteram tuam, et unus ad sinistram in regno tuo.

22 Respondens autem Iesus, dixit: Nescitis quid petatis. Potestis
bibere calicem, quem ego bibiturus sum? Dicunt ei: Possumus.

23 Ait illis: Calicem quidem meum bibetis: sedere autem ad

dexteram meam vel sinistram non est meum dare vobis, sed quibus paratum est a Patre meo.

24 Et audientes decem, indignati sunt de duobus fratribus.

25 Iesus autem vocavit eos ad se, et ait: Scitis quia principes gentium dominantur eorum: et qui maiores sunt, potestatem exercent in eos.

26 Non ita erit inter vos: sed quicumque voluerit inter vos maior fieri, sit vester minister:

27 et qui voluerit inter vos primus esse, erit vester servus.

28 sicut filius hominis non venit ministrari, sed ministrare, et dare animam suam, redemptionem pro multis.

29 Et egredientibus illis ab Iericho, secuta est eum turba multa,

30 et ecce duo cæci sedentes secus viam, audierunt, quia Iesus transiret: et clamaverunt, dicentes: Domine miserere nostri, fili David.

31 Turba autem increpabat eos ut tacerent. At illi magis clamabant, dicentes: Domine, miserere nostri, fili David.

32 Et stetit Iesus, et vocavit eos, et ait: Quid vultis ut faciam vobis?

33 Dicunt illi: Domine, ut aperiatur oculi nostri.

34 Misertus autem eorum Iesus, tetigit oculos eorum. Et confestim viderunt, et secuti sunt eum.

21

1 Et cum appropinquassent Ierosolymis, et venissent Bethphage ad Montem oliveti: tunc Iesus misit duos discipulos,

2 dicens eis: Ite in castellum, quod contra vos est, et statim invenietis asinam alligatam, et pullum cum ea: solvite, et adducite mihi:

3 et si quis vobis aliquid dixerit, dicite quia Dominus his opus habet: et confestim dimittet eos.

4 Hoc autem totum factum est, ut adimpleretur quod dictum est per Prophetam dicentem:

5   Dicite filiæ Sion: Ecce rex tuus venit tibi mansuetus, sedens
super asinam, et pullum filium subiugalis.

6   Euntes autem discipuli fecerunt sicut præcepit illis Iesus.

7   Et adduxerunt asinam, et pullum: et imposuerunt super eos
vestimenta sua, et eum desuper sedere fecerunt.

8   Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via: alii
autem cædebant ramos de arboribus, et sternebant in via:

9   turbæ autem, quæ præcedebant, et quæ sequebantur,
clamabant, dicentes: Hosanna filio David: benedictus, qui venit
in nomine Domini: hosanna in altissimis.

10   Et cum intrasset Ierosolymam, commota est universa civitas,
dicens: Quis est hic?

11   Populi autem dicebant: Hic est Iesus propheta a Nazareth
Galilææ.

12   Et intravit Iesus in templum Dei, et eiiciebat omnes vendentes,
et ementes in templo, et mensas numulariorum, et cathedras
vendentium columbas evertit:

13   et dicit eis: Scriptum est: Domus mea domus orationis
vocabitur: vos autem fecistis illam speluncam latronum.

14   Et accesserunt ad eum cæci, et claudi in templo: et sanavit eos.

15   Videntes autem principes sacerdotum, et Scribæ mirabilia,
quæ fecit, et pueros clamantes in templo, et dicentes: Hosanna
filio David: indignati sunt,

16   et dixerunt ei: Audis quid isti dicunt? Iesus autem dixit eis:
Utique. Numquam legistis: Quia ex ore infantium, et lactentium
perfecisti laudem?

17   Et relictis illis, abiit foras extra Civitatem in Bethaniam:
ibique mansit.

18   Mane autem revertens in Civitatem, esuriit.

19   Et videns fici arborem unam secus viam, venit ad eam: et nihil
invenit in ea nisi folia tantum, et ait illi: Numquam ex te fructus
nascatur in sempiternum. Et arefacta est continuo ficulnea.

20   Et videntes discipuli, mirati sunt, dicentes: Quomodo
continuo aruit?

21   Respondens autem Iesus, ait eis: Amen dico vobis, si habueritis

fidem, et non hæsitaveritis, non solum de ficulnea facietis, sed et si monti huic dixeritis, Tolle, et iacta te in mare, fiet.

22 Et omnia quæcumque petieritis in oratione credentes, accipietis.

23 Et cum venisset in templum, accesserunt ad eum docentes, principes sacerdotum, et seniores populi, dicentes: In qua potestate hæc facis? Et quis tibi dedit hanc potestatem?

24 Respondens Iesus dixit eis: Interrogabo vos et ego unum sermonem: quem si dixeritis mihi, et ego vobis dicam in qua potestate hæc facio.

25 Baptismus Ioannis unde erat? e cælo, an ex hominibus? At illi cogitabant inter se, dicentes:

26 Si dixerimus, e cælo, dicet nobis: Quare ergo non credidistis illi? Si autem dixerimus, ex hominibus, timemus turbam: omnes enim habebant Ioannem sicut prophetam.

27 Et respondentes Iesu, dixerunt: Nescimus. Ait illis et ipse: Nec ego dico vobis in qua potestate hæc facio.

28 Quid autem vobis videtur? Homo quidam habebat duos filios, et accedens ad primum, dixit: Fili, vade hodie, operare in vinea mea.

29 Ille autem respondens, ait: Nolo. Postea autem, pœnitentia motus, abiit.

30 Accedens autem ad alterum, dixit similiter. At ille respondens, ait: Eo, domine, et non ivit.

31 quis ex duobus fecit voluntatem patris? Dicunt ei: Primus. Dicit illis Iesus: Amen dico vobis, quia publicani, et meretrices præcedent vos in regnum Dei.

32 Venit enim ad vos Ioannes in via iustitiæ, et non credidistis ei. publicani autem, et meretrices crediderunt ei: vos autem videntes nec pœnitentiam habuistis postea, ut crederetis ei.

33 Aliam parabolam audite: Homo erat paterfamilias, qui plantavit vineam, et sepem circumdedit ei, et fodit in ea torcular, et ædificavit turrim, et locavit eam agricolis, et peregre profectus est.

34 Cum autem tempus fructuum appropinquasset, misit servos

suos ad agricolas, ut acciperent fructus eius.

35 Et agricolæ, apprehensis servis eius, alium ceciderunt, alium occiderunt, alium vero lapidaverunt.

36 Iterum misit alios servos plures prioribus, et fecerunt illis similiter.

37 Novissime autem misit ad eos filium suum, dicens: Verebuntur filium meum.

38 Agricolæ autem videntes filium, dixerunt intra se: Hic est hæres, venite, occidamus eum, et habebimus hereditatem eius.

39 Et apprehensum eum eiecerunt extra vineam, et occiderunt.

40 Cum ergo venerit dominus vineæ, quid faciet agricolis illis?

41 Aiunt illi: Malos male perdet: et vineam suam locabit aliis agricolis, qui reddant ei fructum temporibus suis.

42 Dicit illis Iesus: Numquam legistis in Scripturis: Lapidem, quem reprobaverunt ædificantes, hic factus est in caput anguli? A Domino factum est istud, et est mirabile in oculis nostris:

43 ideo dico vobis, quia auferetur a vobis regnum Dei, et dabitur genti facienti fructus eius.

44 Et qui ceciderit super lapidem istum, confringetur: super quem vero ceciderit, conteret eum.

45 Et cum audissent principes sacerdotum, et Pharisæi parabolas eius, cognoverunt quod de ipsis diceret.

46 Et quærentes eum tenere, timuerunt turbas: quoniam sicut prophetam eum habebant.

22

1 Et respondens Iesus, dixit iterum in parabolis eis, dicens:

2 Simile factum est regnum cælorum homini regi, qui fecit nuptias filio suo.

3 Et misit servos suos vocare invitatos ad nuptias, et nolebant venire.

4 Iterum misit alios servos, dicens: Dicite invitatis: Ecce prandium meum paravi, tauri mei, et altilia occisa sunt, et omnia

parata: venite ad nuptias.

5 Illi autem neglexerunt: et abierunt, alius in villam suam, alius
vero ad negotiationem suam:

6 reliqui vero tenuerunt servos eius, et contumeliis affectos
occiderunt.

7 Rex autem cum audisset, iratus est: et missis exercitibus suis,
perdidit homicidas illos, et civitatem illorum succendit.

8 Tunc ait servis suis: Nuptiæ quidem paratæ sunt, sed qui
invitati erant, non fuerunt digni.

9 ite ergo ad exitus viarum, et quoscumque inveneritis, vocate ad
nuptias.

10 Et egressi servi eius in vias, congregaverunt omnes, quos
invenerunt, malos et bonos: et impletæ sunt nuptiæ
discumbentium.

11 Intravit autem rex ut viderent discumbentes, et vidit ibi
hominem non vestitum veste nuptiali.

12 Et ait illi: Amice, quomodo huc intrasti non habens vestem
nuptialem? At ille obmutuit.

13 Tunc dicit rex ministris: Ligatis manibus, et pedibus eius,
mittite eum in tenebras exteriores: ibi erit fletus, et stridor
dentium.

14 Multi enim sunt vocati, pauci vero electi.

15 Tunc abeuntes Pharisæi, consilium inierunt ut caperent eum
in sermone.

16 Et mittunt ei discipulos suos cum Herodianis dicentes:
Magister, scimus quia verax es, et viam Dei in veritate doces, et
non est tibi cura de aliquo: non enim respicis personam
hominum:

17 dic ergo nobis quid tibi videtur, licet census dare Cæsari, an
non?

18 Cognita autem Iesus nequitia eorum, ait: Quid me tentatis
hypocritæ?

19 ostendite mihi numisma census. At illi obtulerunt ei
denarium.

20 Et ait illis Iesus: Cuius est imago hæc, et superscriptio?

21 Dicunt ei: Cæsaris. Tunc ait illis: Reddite ergo quæ sunt
Cæsaris, Cæsari: et quæ sunt Dei, Deo.

22 Et audientes mirati sunt, et relicto eo abierunt.

23 In illo die accesserunt ad eum Sadducæi, qui dicunt non esse
resurrectionem: et interrogaverunt eum,

24 dicentes: Magister, Moyses dixit: Si quis mortuus fuerit non
habens filium, ut ducat frater eius uxorem illius, et suscitet semen
fratri suo.

25 Erant autem apud nos septem fratres: et primus, uxore ducta,
defunctus est: et non habens semen, reliquit uxorem suam fratri
suo.

26 Similiter secundus, et tertius usque ad septimum.

27 Novissime autem omnium et mulier defuncta est.

28 In resurrectione ergo cuius erit de septem uxor? omnes enim
habuerunt eam.

29 Respondens autem Iesus, ait illis: Erratis nescientes Scripturas,
neque virtutem Dei.

30 In resurrectione enim neque nubent, neque nubentur: sed
erunt sicut angeli Dei in cælo.

31 De resurrectione autem mortuorum non legistis quod dictum
est a Deo dicente vobis:

32 Ego sum Deus Abraham, et Deus Isaac, et Deus Iacob? Non
est Deus mortuorum, sed viventium.

33 Et audientes turbæ, mirabantur in doctrina eius.

34 Pharisæi autem audientes quod silentium imposuisset
Sadducæis, convenerunt in unum:

35 et interrogavit eum unus ex eis legis doctor, tentans eum:

36 Magister, quod est mandatum magnum in lege?

37 Ait illi Iesus: Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde
tuo, et in tota anima tua, et in tota mente tua.

38 Hoc est maximum, et primum mandatum.

39 Secundum autem simile est huic: Diliges proximum tuum,
sicut teipsum.

40 In his duobus mandatis universa lex pendet, et prophetæ.

41 Congregatis autem Pharisæis, interrogavit eos Iesus,

42 dicens: Quid vobis videtur de Christo? cuius filius est?
Dicunt ei: David.
43 Ait illis: Quomodo ergo David in spiritu vocat eum
Dominum, dicens:
44 Dixit Dominus Domino meo: sede a dextris meis, donec
ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum?
45 Si ergo David vocat eum Dominum, quomodo filius eius est?
46 et nemo poterat ei respondere verbum: neque ausus fuit
quisquam ex illa die eum amplius interrogare.

23

1 Tunc Iesus locutus est ad turbas, et ad discipulos suos,
2 dicens: Super cathedram Moysi sederunt Scribæ, et Pharisæi.
3 Omnia ergo quæcumque dixerint vobis, servate, et facite:
secundum opera vero eorum nolite facere: dicunt enim, et non
faciunt.
4 Alligant enim onera gravia, et importabilia, et imponunt in
humeros hominum: digito autem suo nolunt ea movere.
5 Omnia vero opera sua faciunt ut videantur ab hominibus:
dilatant enim phylacteria sua, et magnificant fimbrias.
6 Amant autem primos recubitus in cœnis, et primas cathedras
in synagogis,
7 et salutationes in foro, et vocari ab hominibus Rabbi.
8 Vos autem nolite vocari Rabbi. unus est enim Magister vester,
omnes autem vos fratres estis.
9 Et patrem nolite vocare vobis super terram: unus est enim
Pater vester, qui in cælis est.
10 Nec vocemini magistri: quia Magister vester unus est,
Christus.
11 Qui maior est vestrum, erit minister vester.
12 Qui autem se exaltaverit, humiliabitur: et qui se humiliaverit,
exaltabitur.
13 Væ autem vobis Scribæ, et Pharisæi hypocritæ: quia clauditis

regnum cælorum ante homines. vos enim non intratis, nec introeuntes sinitis intrare.

14 Væ vobis Scribæ, et Pharisæi hypocritæ: quia comeditis domos viduarum, orationes longas orantes: propter hoc amplius accipietis iudicium.

15 Væ vobis Scribæ, et Pharisæi hypocritæ: quia circuitis mare, et aridam, ut faciatis unum proselytum: et cum fuerit factus, facitis eum filium gehennæ duplo quam vos.

16 Væ vobis duces cæci, qui dicitis: Quicumque iuraverit per templum, nihil est: qui autem iuraverit in auro templi, debet.

17 Stulti et cæci: Quid enim maius est, aurum, an templum, quod sanctificat aurum?

18 Et quicumque iuraverit in altari, nihil est: quicumque autem iuraverit in dono, quod est super illud, debet.

19 Cæci: quid enim maius est, donum, an altare, quod sanctificat donum?

20 Qui ergo iurat in altari, iurat in eo, et in omnibus quæ super illud sunt.

21 et quicumque iuraverit in templo, iurat in illo, et in eo, qui habitat in ipso:

22 et qui iurat in cælo, iurat in throno Dei, et in eo, qui sedet super eum.

23 Væ vobis Scribæ, et Pharisæi hypocritæ: qui decimatis mentham, et anethum, et cyminum, et reliquistis quæ graviora sunt legis, iudicium, et misericordiam, et fidem. hæc oportuit facere, et illa non omittere.

24 Duces cæci, excolantes culicem, camelum autem glutientes.

25 Væ vobis Scribæ, et Pharisæi hypocritæ, quia mundatis quod deforis est calicis, et paropsidis: intus autem pleni estis rapina, et immunditia.

26 Pharisæe cæce, munda prius quod intus est calicis, et paropsidis, ut fiat id, quod deforis est, mundum.

27 Væ vobis Scribæ, et Pharisæi hypocritæ: quia similes estis sepulchris dealbatis, quæ aforis parent hominibus speciosa, intus vero pleni sunt ossibus mortuorum, et omni spurcitia.

28 sic et vos aforis quidem paretis hominibus iusti: intus autem
pleni estis hypocrisi, et iniquitate.

29 Væ vobis Scribæ, et Pharisæi hypocritæ, qui ædificatis
sepulchra prophetarum, et ornatis monumenta iustorum,
30 et dicitis: Si fuissetis in diebus patrum nostrorum, non
essemus socii eorum in sanguine prophetarum.

31 itaque testimonio estis vobismetipsis, quia filii estis eorum, qui
prophetas occiderunt.

32 Et vos implete mensuram patrum vestrorum.

33 Serpentes genimina viperarum, quomodo fugietis a iudicio
gehennæ?

34 Ideo ecce ego mitto ad vos prophetas, et sapientes, et scribas,
et ex illis occidetis, et crucifigetis, et ex eis flagellabitis in
synagogis vestris, et persequemini de civitate in civitatem:

35 ut veniat super vos omnis sanguis iustus, qui effusus est super
terram, a sanguine Abel iusti usque ad sanguinem Zachariæ, filii
Barachia, quem occidistis inter templum et altare.

36 Amen dico vobis, venient hæc omnia super generationem
istam.

37 Ierusalem Ierusalem, quæ occidis prophetas, et lapidas eos, qui
ad te missi sunt, quoties volui congregare filios tuos,
quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas, et
noluisti?

38 Ecce relinquetur vobis domus vestra deserta.

39 Dico enim vobis, non me videbitis amodo, donec dicatis:
Benedictus, qui venit in nomine Domini.

24

1 Et egressus Iesus de templo, ibat. Et accesserunt discipuli eius, ut
ostenderent ei ædificationes templi.

2 Ipse autem respondens dixit illis: Videtis hæc omnia? Amen
dico vobis, non relinquetur hic lapis super lapidem, qui non
destruatur.

3   Sedente autem eo super Montem oliveti, accesserunt ad eum
discipuli secreto, dicentes: Dic nobis, quando hæc erunt? et
quod signum adventus tui, et consummationis sæculi?
4   Et respondens Iesus, dixit eis: Videte ne quis vos seducat.
5   multi enim venient in nomine meo, dicentes: Ego sum
Christus: et multos seducent.
6   Audituri enim estis prælia, et opiniones præliorum. Videte ne
turbemini. oportet enim hæc fieri, sed nondum est finis.
7   consurget enim gens in gentem, et regnum in regnum, et erunt
pestilentia, et fames, et terræmotus per loca.
8   hæc autem omnia initia sunt dolorum.
9   Tunc tradent vos in tribulationem, et occident vos: et eritis
odio omnibus gentibus propter nomen meum.
10   Et tunc scandalizabuntur multi, et invicem tradent, et odio
habebunt invicem.
11   Et multi pseudoprophetae surgent, et seducent multos.
12   Et quoniam abundavit iniquitas, refrigescet caritas multorum.
13   qui autem perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.
14   Et prædicabitur hoc Evangelium regni in universo orbe, in
testimonium omnibus gentibus: et tunc veniet consummatio.
15   Cum ergo videritis abominationem desolationis, quæ dicta est
a Daniele propheta, stantem in loco sancto, qui legit, intelligat:
16   tunc qui in Iudæa sunt, fugiant ad montes:
17   et qui in tecto, non descendat tollere aliquid de domo sua:
18   et qui in agro, non revertatur tollere tunicam suam.
19   Væ autem prægnantibus, et nutrientibus in illis diebus.
20   Orate autem ut non fiat fuga vestra in hieme, vel sabbato.
21   erit enim tunc tribulatio magna, qualis non fuit ab initio
mundi usque modo, neque fiet.
22   Et nisi breviati fuissent dies illi, non fieret salva omnis caro:
sed propter electos breviabuntur dies illi.
23   Tunc si quis vobis dixerit: Ecce hic est Christus, aut illic:
nolite credere.
24   Surgent enim pseudochristi, et pseudoprophetae: et dabunt
signa magna, et prodigia, ita ut in errorem inducantur (si fieri

potest) etiam electi.

25 Ecce prædixi vobis.

26 Si ergo dixerint vobis, Ecce in deserto est, nolite exire: ecce in penetralibus, nolite credere.

27 Sicut enim fulgur exit ab Oriente, et paret usque in Occidentem: ita erit et adventus Filii hominis.

28 Ubicumque fuerit corpus, illic congregabuntur et aquilæ.

29 Statim autem post tribulationem dierum illorum sol obscurabitur, et luna non dabit lumen suum, et stellæ cadent de cælo, et virtutes cælorum commovebuntur:

30 et tunc parebit signum Filii hominis in cælo: et tunc plangent omnes tribus terræ: et videbunt Filium hominis venientem in nubibus cæli cum virtute multa, et maiestate.

31 Et mittet angelos suos cum tuba, et voce magna: et congregabunt electos eius a quattuor ventis, a summis cælorum usque ad terminos eorum.

32 Ab arbore autem ficæ discite parabolam: cum iam ramus eius tener fuerit, et folia nata, scitis quia prope est æstas:

33 ita et vos cum videritis hæc omnia, scitote quia prope est in ianuis.

34 Amen dico vobis, quia non præteribit generatio hæc, donec omnia hæc fiant.

35 Cælum, et terra transibunt, verba autem mea non præteribunt.

36 De die autem illa, et hora nemo scit, neque angeli cælorum, nisi solus Pater.

37 Sicut autem in diebus Noe, ita erit et adventus Filii hominis.

38 sicut enim erant in diebus ante diluvium comedentes et bibentes, nubentes et nuptum tradentes, usque ad eum diem, quo intravit Noe in arcam,

39 et non cognoverunt donec venit diluvium, et tulit omnes: ita erit et adventus Filii hominis.

40 Tunc duo erunt in agro: unus assumetur, et unus relinquetur.

41 duæ molentes in mola: una assumetur, et una relinquetur.

42 Vigilate ergo, quia nescitis qua hora Dominus vester venturus sit.

43 Illud autem scitote, quoniam si sciret paterfamilias qua hora
fur venturus esset, vigilaret utique, et non sineret perfodi domum
suam.

44 Ideo et vos estote parati: quia qua nescitis hora Filius hominis
venturus est.

45 Quis, putas, est fidelis servus, et prudens, quem constituit
dominus suus super familiam suam, ut det illis cibum in tempore?

46 Beatus ille servus, quem cum venerit dominus eius, invenerit
sic facientem.

47 amen dico vobis, quoniam super omnia bona sua constituet
eum.

48 Si autem dixerit malus servus ille in corde suo: Moram fecit
dominus meus venire:

49 et cœperit percutere conservos suos, manducet autem, et bibat
cum ebriosis:

50 veniet dominus servi illius in die, qua non sperat, et hora, qua
ignorat:

51 et dividet eum, partemque eius ponet cum hypocritis. illic erit
fletus, et stridor dentium.

25

1 Tunc simile erit regnum cælorum decem virginibus: quæ
accipientes lampades suas exierunt obviam sponso, et sponsæ.

2 Quinque autem ex eis erant fatuæ, et quinque prudentes:

3 sed quinque fatuæ, acceptis lampadibus, non sumpserunt
oleum secum:

4 prudentes vero acceperunt oleum in vasis suis cum
lampadibus.

5 Moram autem faciente sponso, dormitaverunt omnes et
dormierunt.

6 Media autem nocte clamor factus est: Ecce sponsus venit,
exite obviam ei.

7 Tunc surrexerunt omnes virgines illæ, et ornaverunt lampades

suas.

8 Fatuæ autem sapientibus dixerunt: Date nobis de oleo vestro: quia lampades nostræ extinguuntur.

9 Responderunt prudentes, dicentes: Ne forte non sufficiat nobis, et vobis, ite potius ad vendentes, et emite vobis.

10 Dum autem irent emere, venit sponsus: et quæ paratæ erant, intraverunt cum eo ad nuptias, et clausa est ianua.

11 Novissime vero veniunt et reliquæ virgines, dicentes: Domine, domine, aperi nobis.

12 At ille respondens, ait: Amen dico vobis, nescio vos.

13 Vigilate itaque, quia nescitis diem, neque horam.

14 Sicut enim homo peregre proficiscens, vocavit servos suos, et tradidit illis bona sua.

15 Et uni dedit quinque talenta, alii autem duo, alii vero unum, unicuique secundum propriam virtutem, et profectus est statim.

16 Abiit autem qui quinque talenta acceperat, et operatus est in eis, et lucratus est alia quinque.

17 Similiter et qui duo acceperat, lucratus est alia duo.

18 Qui autem unum acceperat, abiens fodit in terram, et abscondit pecuniam domini sui.

19 Post multum vero temporis venit dominus servorum illorum, et posuit rationem cum eis.

20 Et accedens qui quinque talenta acceperat, obtulit alia quinque talenta, dicens: Domine, quinque talenta tradidisti mihi, ecce alia quinque superlucratus sum.

21 Ait illi dominus eius: Euge serve bone, et fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam, intra in gaudium domini tui.

22 Accessit autem et qui duo talenta acceperat, et ait: Domine, duo talenta tradidisti mihi, ecce alia duo lucratus sum.

23 Ait illi dominus eius: Euge serve bone, et fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam, intra in gaudium domini tui.

24 Accedens autem et qui unum talentum acceperat, ait: Domine, scio quia homo durus es, metis ubi non seminasti, et

congregas ubi non sparsisti:

25 et timens abii, et abscondi talentum tuum in terra: ecce habes
quod tuum est.

26 Respondens autem dominus eius, dixit ei: Serve male, et piger,
sciebas quia meto ubi non semino, et congrego ubi non sparsi:

27 oportuit ergo te committere pecuniam meam numulariis, et
veniens ego recepissem utique quod meum est cum usura.

28 Tollite itaque ab eo talentum, et date ei, qui habet decem
talenta.

29 omni enim habenti dabitur, et abundabit: ei autem, qui non
habet, et quod videtur habere, auferetur ab eo.

30 Et inutilem servum eiicite in tenebras exteriores: illic erit
fletus, et stridor dentium.

31 Cum autem venerit Filius hominis in maiestate sua, et omnes
angeli cum eo, tunc sedebit super sedem maiestatis suæ:

32 et congregabuntur ante eum omnes gentes, et separabit eos ab
invicem, sicut pastor segregat oves ab hœdis:

33 et statuet oves quidem a dextris suis, hœdos autem a sinistris.

34 Tunc dicet rex his, qui a dextris eius erunt: Venite benedicti
Patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione
mundi.

35 esurivi enim, et dedistis mihi manducare: sitivi, et dedistis
mihi bibere: hospes eram, et collegistis me:

36 nudus, et cooperuistis me: infirmus, et visitastis me: in carcere
eram, et venistis ad me.

37 Tunc respondebunt ei iusti, dicentes: Domine, quando te
vidimus esurientem, et pavimus te: sitientem, et dedimus tibi
potum?

38 quando autem te vidimus hospitem, et collegimus te: aut
nudum, et cooperuimus te?

39 aut quando te vidimus infirmum: aut in carcere, et venimus ad
te?

40 Et respondens rex, dicet illis: Amen dico vobis, quamdiu
fecistis uni ex his fratribus meis minimis, mihi fecistis.

41 Tunc dicet et his, qui a sinistris erunt: Discedite a me

maledicti in ignem æternum, qui paratus est diabolo, et angelis eius.

42 esurivi enim, et non dedistis mihi manducare: sitivi, et non desistis mihi potum:

43 hospes eram, et non collegistis me: nudus, et non cooperuistis me: infirmus, et in carcere, et non visitastis me.

44 Tunc respondebunt ei et ipsi, dicentes: Domine, quando te vidimus esurientem, aut sitientem, aut hospitem, aut nudum, aut infirmum, aut in carcere, et non ministravimus tibi?

45 Tunc respondebit illis dicens: Amen dico vobis: Quamdiu non fecistis uni de minoribus his, nec mihi fecistis.

46 Et ibunt hi in supplicium æternum: iusti autem in vitam æternam.

26

I Et factum est: cum consummasset Iesus sermones hos omnes, dixit discipulis suis:

2 Scitis quia post biduum Pascha fiet, et Filius hominis tradetur ut crucifigatur.

3 Tunc congregati sunt principes sacerdotum, et seniores populi in atrium principis sacerdotum, qui dicebatur Caiphas:

4 et consilium fecerunt ut Iesum dolo tenerent, et occiderent.

5 Dicebant autem: Non in die festo, ne forte tumultus fieret in populo.

6 Cum autem Iesus esset in Bethania in domo Simonis leprosi, accessit ad eum mulier habens alabastrum unguenti pretiosi, et effudit super caput ipsius recumbentis.

8 Videntes autem discipuli, indignati sunt dicentes: Ut quid perditio hæc?

9 potuit enim istud venundari multo, et dari pauperibus.

IO Sciens autem Iesus, ait illis: Quid molesti estis huic mulieri? opus enim bonum operata est in me.

II nam semper pauperes habetis vobiscum: me autem non

semper habetis.

12 Mittens enim hæc unguentum hoc in corpus meum: ad
sepeliendum me fecit.

13 Amen dico vobis, ubicumque prædicatum fuerit hoc
evangelium in toto mundo, dicetur et quod hæc fecit in
memoriam eius.

14 Tunc abiit unus de duodecim, qui dicebatur Iudas Iscariotes,
ad principes sacerdotum:

15 et ait illis: Quid vultis mihi dare, et ego vobis eum tradam? At
illi constituerunt ei triginta argenteos.

16 Et exinde quærebat opportunitatem ut eum traderet.

17 Prima autem die Azymorum accesserunt discipuli ad Iesum,
dicentes: Ubi vis paremus tibi comedere Pascha?

18 At Iesus dixit: Ite in civitatem ad quemdam, et dicite ei:
Magister dicit: Tempus meum prope est, apud te facio Pascha
cum discipulis meis.

19 Et fecerunt discipuli sicut constituit illis Iesus, et paraverunt
Pascha.

20 Vespere autem facto, discumbebat cum duodecim discipulis
suis.

21 Et edentibus illis, dixit: Amen dico vobis, quia unus vestrum
me traditurus est.

22 Et contristati valde, cœperunt singuli dicere: Numquid ego
sum Domine?

23 At ipse respondens, ait: Qui intingit mecum manum in
paropside, hic me tradet.

24 Filius quidem hominis vadit, sicut scriptum est de illo: væ
autem homini illi, per quem Filius hominis tradetur: bonum erat
ei, si natus non fuisset homo ille.

25 Respondens autem Iudas, qui tradidit eum, dixit: Numquid
ego sum Rabbi? Ait illi: Tu dixisti.

26 Cœnantibus autem eis, accepit Iesus panem, et benedixit, ac
fregit, deditque discipulis suis, et ait: Accipite, et comedite: hoc
est corpus meum.

27 Et accipiens calicem gratias egit: et dedit illis, dicens: Bibite ex

hoc omnes.

28 Hic est enim sanguis meus novi testamenti, qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum.

29 Dico autem vobis: non bibam amodo de hoc genimine vitis usque in diem illum, cum illud bibam vobiscum novum in regno Patris mei.

30 Et hymno dicto, exierunt in Montem oliveti.

31 Tunc dicit illis Iesus: Omnes vos scandalum patiemini in me, in ista nocte. Scriptum est enim: Percutiam pastorem, et dispergentur oves gregis.

32 Postquam autem resurrexero, præcedam vos in Galilæam.

33 Respondens autem Petrus, ait illi: Et si omnes scandalizati fuerint in te, ego numquam scandalizabor.

34 Ait illi Iesus: Amen dico tibi, quia in hac nocte, antequam gallus cantet, ter me negabis.

35 Ait illi Petrus: Etiamsi oportuerit me mori tecum, non te negabo. Similiter et omnes discipuli dixerunt.

36 Tunc venit Iesus cum illis in villam, quæ dicitur Gethsemani, et dixit discipulis suis: Sedete hic donec vadam illuc, et orem.

37 Et assumpto Petro, et duobus filiis Zebedæi, cœpit contristari et mœstus esse.

38 Tunc ait illis: Tristis est anima mea usque ad mortem: sustinete hic, et vigilate mecum.

39 Et progressus pusillum, procidit in faciem suam, orans, et dicens: Pater mi, si possibile est, transeat a me calix iste. verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu.

40 Et venit ad discipulos suos, et invenit eos dormientes, et dicit Petro: Sic non potuistis una hora vigilare mecum?

41 Vigilate, et orate ut non intretis in tentationem. Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma.

42 Iterum secundo abiit, et oravit, dicens: Pater mi, si non potest hic calix transire nisi bibam illum, fiat voluntas tua.

43 Et venit iterum, et invenit eos dormientes: erant enim oculi eorum gravati.

44 Et relictis illis, iterum abiit, et oravit tertio, eundem

sermonem dicens.

45 Tunc venit ad discipulos suos, et dicit illis: Dormite iam, et
requiescite: ecce appropinquavit hora, et Filius hominis tradetur
in manus peccatorum.

46 Surgite eamus: ecce appropinquavit qui me tradet.

47 Adhuc eo loquente, ecce Iudas unus de duodecim venit, et
cum eo turba multa cum gladiis, et fustibus, missi a principibus
sacerdotum, et senioribus populi.

48 Qui autem tradidit eum, dedit illis signum, dicens:
Quemcumque osculatus fuero, ipse est, tenete eum.

49 Et confestim accedens ad Iesum, dixit: Ave Rabbi. Et
osculatus est eum.

50 Dixitque illi Iesus: Amice, ad quid venisti? Tunc accesserunt,
et manus iniecerunt in Iesum, et tenuerunt eum.

51 Et ecce unus ex his, qui erant cum Iesu, extendens manum,
exemit gladium suum, et percutiens servum principis sacerdotum
amputavit auriculam eius.

52 Tunc ait illi Iesus: Converte gladium tuum in locum suum.
omnes enim, qui acceperint gladium, gladio peribunt.

53 An putas, quia non possum rogare patrem meum, et exhibebit
mihi modo plusquam duodecim legiones angelorum?

54 Quomodo ergo implebuntur Scripturæ, quia sic oportet fieri?

55 In illa hora dixit Iesus turbis: Tamquam ad latronem existis
cum gladiis, et fustibus comprehendere me: quotidie apud vos
sedebam docens in templo, et non me tenuistis.

56 Hoc autem totum factum est, ut adimplerentur Scripturæ
prophetarum. Tunc discipuli omnes, relicto eo, fugerunt.

57 At illi tenentes Iesum, duxerunt ad Caipham principem
sacerdotum, ubi Scribæ et seniores convenerant.

58 Petrus autem sequebatur eum a longe, usque in atrium
principis sacerdotum. Et ingressus intro, sedebat cum ministris,
ut videret finem.

59 Principes autem sacerdotum, et omne concilium quærebant
falsum testimonium contra Iesum, ut eum morti traderent:

60 et non invenerunt, cum multi falsi testes accessissent.

Novissime autem venerunt duo falsi testes,

61 et dixerunt: Hic dixit: Possum destruere templum Dei, et post
triduum reaedificare illud.

62 Et surgens princeps sacerdotum, ait illi: Nihil respondes ad ea,
quæ isti adversum te testificantur?

63 Iesus autem tacebat. Et princeps sacerdotum ait illi: Adiuro te
per Deum vivum, ut dicas nobis si tu es Christus filius Dei.

64 Dicit illi Iesus: Tu dixisti. verumtamen dico vobis, amodo
videbitis filium hominis sedentem a dextris virtutis Dei, et
venientem in nubibus cæli.

65 Tunc princeps sacerdotum scidit vestimenta sua, dicens:
Blasphemavit: quid adhuc egemus testibus? ecce nunc audistis
blasphemiam:

66 quid vobis videtur? At illi respondentes dixerunt: Reus est
mortis.

67 Tunc expuerunt in faciem eius, et colaphis eum ceciderunt, alii
autem palmas in faciem eius dederunt,

68 dicentes: Prophetiza nobis Christe, quis est qui te percussit?

69 Petrus vero sedebat foris in atrio: et accessit ad eum una
ancilla, dicens: Et tu cum Iesu Galilæo eras.

70 At ille negavit coram omnibus, dicens: Nescio quid dicis.

71 Exeunte autem illo ianuam, vidit eum alia ancilla, et ait his,
qui erant ibi: Et hic erat cum Iesu Nazareno.

72 Et iterum negavit cum iuramento: Quia non novi hominem.

73 Et post pusillum accesserunt qui stabant, et dixerunt Petro:
Vere et tu ex illis es: nam et loquela tua manifestum te facit.

74 Tunc cœpit detestari, et iurare quia non novisset hominem. Et
continuo gallus cantavit.

75 Et recordatus est Petrus verbi Iesu, quod dixerat: Prius quam
gallus cantet, ter me negabis. Et egressus foras, flevit amare.

- 1 Mane autem facto, consilium inierunt omnes principes
sacerdotum, et seniores populi adversus Iesum, ut eum morti
traderent.
- 2 Et vinctum adduxerunt eum, et tradiderunt Pontio Pilato
præsidi.
- 3 Tunc videns Iudas, qui eum tradidit, quod damnatus esset;
pœnitentia ductus, retulit triginta argenteos principibus
sacerdotum, et senioribus,
- 4 dicens: Peccavi, tradens sanguinem iustum. At illi dixerunt:
Quid ad nos? tu videris.
- 5 Et proiectis argenteis in templo, recessit: et abiens laqueo se
suspendit.
- 6 Principes autem sacerdotum, acceptis argenteis, dixerunt:
Non licet eos mittere in corbonam: quia pretium sanguinis est.
- 7 Consilio autem inito, emerunt ex illis agrum figuli, in
sepulturam peregrinorum.
- 8 Propter hoc vocatus est ager ille, Haceldama, hoc est, ager
sanguinis, usque in hodiernum diem.
- 9 Tunc impletum est quod dictum est per Ieremiam prophetam,
dicentem: Et acceperunt triginta argenteos pretium appretiati,
quem appretiaverunt a filiis Israel:
- 10 et dederunt eos in agrum figuli, sicut constituit mihi
Dominus.
- 11 Iesus autem stetit ante præsidem, et interrogavit eum præses,
dicens: Tu es Rex Iudæorum? Dicit illi Iesus: Tu dicis.
- 12 Et cum accusaretur a principibus sacerdotum, et senioribus,
nihil respondit.
- 13 Tunc dicit illi Pilatus: Non audis quanta adversum te dicunt
testimonia?
- 14 Et non respondit ei ad ullum verbum, ita ut miraretur præses
vehementer.
- 15 Per diem autem sollemnem consueverat præses populi
dimittere unum vinctum, quem voluissent.

16 habebat autem tunc vinctum insignem, qui dicebatur
Barrabas.

17 Congregatis ergo illis, dixit Pilatus: Quem vultis dimittam
vobis: Barabbam, an Iesum, qui dicitur Christus?

18 Sciebat enim quod per invidiam tradidissent eum.

19 Sedente autem illo pro tribunali, misit ad eum uxor eius,
dicens: Nihil tibi, et iusto illi. multa enim passa sum hodie per
visum propter eum.

20 Principes autem sacerdotum, et seniores persuaserunt populis
ut peterent Barabbam, Iesum vero perderent.

21 Respondens autem præses, ait illis: Quem vultis vobis de
duobus dimitti? At illi dixerunt: Barabbam.

22 Dicit illis Pilatus: Quid igitur faciam de Iesu, qui dicitur
Christus?

23 Dicunt omnes: Crucifigatur. Ait illis præses: Quid enim mali
fecit? At illi magis clamabant dicentes: Crucifigatur.

24 Videns autem Pilatus quia nihil proficeret, sed magis tumultus
fieret: accepta aqua, lavit manus coram populo, dicens: Innocens
ego sum a sanguine iusti huius: vos videritis.

25 Et respondens universus populus, dixit: Sanguis eius super
nos, et super filios nostros.

26 Tunc dimisit illis Barabbam: Iesum autem flagellatum tradidit
eis ut crucifigeretur.

27 Tunc milites præsidis suscipientes Iesum in prætorium,
congregaverunt ad eum universam cohortem:

28 et exuentes eum, chlamydem coccineam circumdederunt ei,
29 et plectentes coronam de spinis, posuerunt super caput eius, et
arundinem in dextera eius. Et genu flexo ante eum, illudebant ei,
dicentes: Ave rex Iudæorum.

30 Et expuentes in eum, acceperunt arundinem, et percutiebant
caput eius.

31 Et postquam illuserunt ei, exuerunt eum chlamyde, et
induerunt eum vestimentis eius, et duxerunt eum ut crucifigerent.

32 Exeuntes autem invenerunt hominem Cyrenæum, nomine
Simonem: hunc angariaverunt ut tolleret crucem eius.

- 33 Et venerunt in locum, qui dicitur Golgotha, quod est Calvariæ locus.
- 34 Et dederunt ei vinum bibere cum felle mistum. Et cum gustasset, noluit bibere.
- 35 Postquam autem crucifixerunt eum, diviserunt vestimenta eius, sortem mittentes: ut impleretur quod dictum est per Prophetam dicentem: Diviserunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam miserunt sortem.
- 36 Et sedentes servabant eum.
- 37 Et imposuerunt super caput eius causam ipsius scriptam: HIC EST IESUS REX IUDÆORUM.
- 38 Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones: unus a dextris, et unus a sinistris.
- 39 Prætereuntes autem blasphemabant eum moventes capita sua,
- 40 et dicentes: Vah qui destruis templum Dei, et in triduo illud reædificas: salva te ipsum: si filius Dei es, descende de cruce.
- 41 Similiter et principes sacerdotum illudentes cum Scribis, et senioribus dicebant:
- 42 Alios salvos fecit, seipsum non potest salvum facere: si rex Israel est, descendat nunc de cruce, et credimus ei:
- 43 confidit in Deo: liberet nunc, si vult eum: dixit enim: Quia filius Dei sum.
- 44 Idipsum autem et latrones, qui crucifixi erant cum eo, improperabant ei.
- 45 A sexta autem hora tenebræ factæ sunt super universam terram usque ad horam nonam.
- 46 Et circa horam nonam clamavit Iesus voce magna, dicens: Eli, Eli, lamma sabachthani? hoc est: Deus meus, Deus meus ut quid dereliquisti me?
- 47 Quidam autem illic stantes, et audientes, dicebant: Eliam vocat iste.
- 48 Et continuo currens unus ex eis acceptam spongiam implevit aceto, et imposuit arundini, et dabat ei bibere.
- 49 Ceteri vero dicebant: Sine videamus an veniat Elias liberans eum.

50 Iesus autem iterum clamans voce magna, emisit spiritum.
51 Et ecce velum templi scissum est in duas partes a summo usque
deorsum. et terra mota est, et petræ scissæ sunt,
52 et monumenta aperta sunt: et multa corpora sanctorum, qui
dormierant, surrexerunt.
53 Et exeuntes de monumentis post resurrectionem eius,
venerunt in sanctam civitatem, et apparuerunt multis.
54 Centurio autem, et qui cum eo erant, custodientes Iesum, viso
terræmotu et his, quæ fiebant, timuerunt valde, dicentes: Vere
Filius Dei erat iste.
55 Erant autem ibi mulieres multæ a longe, quæ secutæ erant
Iesum a Galilæa, ministrantes ei:
56 inter quas erat Maria Magdalene, et Maria Iacobi, et Ioseph
mater, et mater filiorum Zebedæi.
57 Cum autem sero factum esset, venit quidam homo dives ab
Arimathæa, nomine Ioseph, qui et ipse discipulus erat Iesu.
58 hic accessit ad Pilatum, et petiit corpus Iesu. Tunc Pilatus
iussit reddi corpus.
59 Et accepto corpore, Ioseph involvit illud in sindone munda.
60 et posuit illud in monumento suo novo, quod exciderat in
petra. Et advolvit saxum magnum ad ostium monumenti, et abiit.
61 Erant autem ibi Maria Magdalene, et altera Maria, sedentes
contra sepulchrum.
62 Altera autem die, quæ est post Parasceven, convenerunt
principes sacerdotum et Pharisæi ad Pilatum,
63 dicentes: Domine, recordati sumus, quia seductor ille dixit
adhuc vivens: Post tres dies resurgam.
64 Iube ergo custodiri sepulchrum usque in diem tertium: ne
forte veniant discipuli eius, et furentur eum, et dicant plebi:
Surrexit a mortuis: et erit novissimus error peior priore.
65 Ait illis Pilatus: Habetis custodiam, ite, custodite sicut scitis.
66 Illi autem abeuntes, munierunt sepulchrum, signantes
lapidem, cum custodibus.

1 Vespere autem sabbati, quæ lucescit in prima sabbati, venit Maria
Magdalene, et altera Maria videre sepulchrum.

2 Et ecce terræmotus factus est magnus. Angelus enim Domini
descendit de cælo: et accedens revolvit lapidem, et sedebat super
eum:

3 erat autem aspectus eius sicut fulgur: et vestimentum eius
sicut nix.

4 Præ timore autem eius exterriti sunt custodes, et facti sunt
velut mortui.

5 Respondens autem angelus dixit mulieribus: Nolite timere
vos: scio enim, quod Iesum, qui crucifixus est, quæritis.

6 non est hic: surrexit enim, sicut dixit. venite, et videte locum,
ubi positus erat Dominus.

7 Et cito euntes, dicite discipulis eius quia surrexit: et ecce
præcedit vos in Galilæam: ibi eum videbitis. ecce prædixi vobis.

8 Et exierunt cito de monumento cum timore, et gaudio magno,
currentes nunciare discipulis eius.

9 Et ecce Iesus occurrit illis, dicens: Avete. Illæ autem
accesserunt, et tenuerunt pedes eius, et adoraverunt eum.

10 Tunc ait illis Iesus: Nolite timere. ite, nunciare fratribus meis
ut eant in Galilæam, ibi me videbunt.

11 Quæ cum abiissent, ecce quidam de custodibus venerunt in
civitatem, et nunciaverunt principibus sacerdotum omnia, quæ
facta fuerant.

12 Et congregati cum senioribus consilio accepto, pecuniam
copiosam dederunt militibus,

13 dicentes: Dicite quia discipuli eius nocte venerunt, et furati
sunt eum, nobis dormientibus.

14 Et si hoc auditum fuerit a præside, nos suadebimus ei, et
securos vos faciemus.

15 At illi accepta pecunia, fecerunt sicut erant edocti. Et
divulgatum est verbum istud apud Iudæos, usque in hodiernum
diem.

- 16 Undecim autem discipuli abierunt in Galilæam in montem,
ubi consituerat illis Iesus.
- 17 Et videntes eum adoraverunt: quidam autem dubitaverunt.
- 18 Et accedens Iesus locutus est eis, dicens: Data est mihi omnis
potestas in cælo, et in terra.
- 19 euntes ergo docete omnes gentes: baptizantes eos in nomine
Patris, et Filii, et Spiritus sancti:
- 20 docentes eos servare omnia quæcumque mandavi vobis: et
ecce ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad
consummationem sæculi.

MARCUS

I

1 Initium Evangelii Iesu Christi, Filii Dei.

2 Sicut scriptum est in Isaia propheta: Ecce ego mitto angelum
meum ante faciem tuam, qui præparabit viam tuam ante te.

3 Vox clamantis in deserto: Parate viam Domini, rectas facite
semitas eius.

4 Fuit Ioannes in deserto baptizans, et prædicans baptismum
pœnitentiæ in remissionem peccatorum.

5 Et egrediebatur ad eum omnis Iudææ regio, et Ierosolymitæ
universi, et baptizabantur ab illo in Iordanis flumine, confitentes
peccata sua.

6 Et erat Ioannes vestitus pilis cameli, et zona pellicea circa
lumbos eius, et locustas, et mel silvestre edebat.

7 Et prædicabat dicens: Venit fortior me post me: cuius non
sum dignus procumbens solvere corrigiam calceamentorum eius.

8 Ego baptizavi vos aqua, ille vero baptizabit vos Spiritu sancto.

9 Et factum est: in diebus illis venit Iesus a Nazareth Galilææ: et
baptizatus est a Ioanne in Iordane.

10 Et statim ascendens de aqua, vidit cælos apertos, et Spiritum
tamquam columbam descendentem, et manentem in ipso.

11 Et vox facta est de cælis: Tu es Filius meus dilectus, in te
complacui.

12 Et statim Spiritus expulit eum in desertum.

13 Et erat in deserto quadraginta diebus, et quadraginta noctibus:
et tentabatur a satana: eratque cum bestiis, et angeli ministrabant
illi.

14 Postquam autem traditus est Ioannes, venit Iesus in Galilæam,
prædicans Evangelium regni Dei,

15 et dicens: Quoniam impletum est tempus, et appropinquavit
regnum Dei: pœnitementi, et credite Evangelio.

16 Et præteriens secus Mare Galilææ, vidit Simonem, et Andream
fratrem eius, mittentes retia in mare, (erant enim piscatores)

17 et dixit eis Iesus: Venite post me, et faciam vos fieri piscatores
hominum.

18 Et protinus relictis retibus, secuti sunt eum.

19 Et progressus inde pusillum, vidit Iacobum Zebedæi, et
Ioannem fratrem eius, et ipsos componentes retia in navi:
20 et statim vocavit illos. Et relicto patre suo Zebedæo in navi
cum mercenariis, secuti sunt eum.

21 Et ingrediuntur Capharnaum: et statim sabbatis ingressus in
synagogam, docebat eos.

22 Et stupebant super doctrina eius: erat enim docens eos, quasi
potestatem habens, et non sicut Scribæ.

23 Et erat in synagoga eorum homo in spiritu immundo: et
exclamavit,
24 dicens: Quid nobis, et tibi Iesu Nazarene: venisti perdere nos?
scio qui sis, Sanctus Dei.

25 Et comminatus est ei Iesus, dicens: Obmutesce, et exi de
homine.

26 Et discerpens eum spiritus immundus, et exclamans voce
magna exiit ab eo.

27 Et mirati sunt omnes, ita ut conquirerent inter se dicentes:
Quidnam est hoc? quænam doctrina hæc nova? quia in potestate
etiam spiritibus immundis imperat, et obediunt ei.

28 Et processit rumor eius statim in omnem regionem Galilææ.

29 Et protinus egredientes de synagoga, venerunt in domum
Simonis, et Andreae cum Iacobo, et Ioanne.

30 Decumbebat autem socrus Simonis febricitans: et statim
dicunt ei de illa.

31 Et accedens elevavit eam, apprehensa manu eius: et continuo
dimisit eam febris, et ministrabat eis.

32 Vespere autem facto cum occidisset sol, afferebant ad eum
omnes male habentes, et dæmonia habentes:
33 et erat omnis civitas congregata ad ianuam.

34 Et curavit multos, qui vexabantur variis languoribus, et
dæmonia multa eiiciebat, et non sinebat ea loqui, quoniam
sciebant eum.

35 Et diluculo valde surgens, egressus abiit in desertum locum,
ibique orabat.

36 Et persecutus est eum Simon, et qui cum illo erant.

37 Et cum invenissent eum, dixerunt ei: Quia omnes quærunt te.

38 Et ait illis: Eamus in proximos vicos, et civitates, ut et ibi
prædicem: ad hoc enim veni.

39 Et erat prædicans in synagogis eorum, et in omni Galilæa, et
dæmonia eiiciens.

40 Et venit ad eum leprosus deprecans eum: et genu flexo dixit ei:
Si vis, potes me mundare.

41 Iesus autem misertus eius, extendit manum suam: et tangens
eum, ait illi: Volo: Mundare.

42 Et cum dixisset, statim discessit ab eo lepra, et mundatus est.

43 Et comminatus est ei, statimque eiecit illum:

44 et dicit ei: Vide nemini dixeris: sed vade, ostende te principi
sacerdotum, et offer pro emundatione tua, quæ præcepit Moyses
in testimonium illis.

45 At ille egressus cœpit prædicare, et diffamare sermonem, ita ut
iam non posset manifeste introire in civitatem, sed foris in
desertis locis esset, et conveniebant ad eum undique.

2

1 Et iterum intravit Capharnaum post dies,

2 et auditum est quod in domo esset, et convenerunt multi, ita
ut non caperet neque ad ianuam, et loquebatur eis verbum.

3 Et venerunt ad eum ferentes paralyticum, qui a quattuor
portabatur.

4 Et cum non possent offerre eum illi præ turba, nudaverunt
tectum ubi erat: et patefacientes submiserunt grabatum, in quo
paralyticus iacebat.

5 Cum autem vidisset Iesus fidem illorum, ait paralytico: Fili,
dimittuntur tibi peccata tua.

6 Erant autem illic quidam de Scribis sedentes, et cogitantes in

cordibus suis:

7 Quid hic sic loquitur? blasphemat. Quis potest dimittere peccata, nisi solus Deus?

8 Quo statim cognito Iesus spiritu suo quia sic cogitarent intra se, dicit illis: Quid ista cogitatis in cordibus vestris?

9 Quid est facilius dicere paralytico: Dimittuntur tibi peccata: an dicere: Surge, tolle grabatum tuum, et ambula?

10 Ut autem sciatis quia Filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata, (ait paralytico)

11 tibi dico: Surge, tolle grabatum tuum, et vade in domum tuam.

12 Et statim surrexit ille: et, sublato grabato, abiit coram omnibus, ita ut mirarentur omnes, et honorificent Deum, dicentes: Quia numquam sic vidimus.

13 Et egressus est rursus ad mare: omnisque turba veniebat ad eum, et docebat eos.

14 Et cum præteriret, vidit Levi Alphæi sedentem ad telonium, et ait illi: Sequere me. Et surgens secutus est eum.

15 Et factum est, cum accumberet in domo illius, multi publicani, et peccatores simul discumbebant cum Iesu, et discipulis eius: erant enim multi, qui et sequebantur eum.

16 Et Scribæ, et Pharisæi videntes quia manducaret cum publicanis, et peccatoribus, dicebant discipulis eius: Quare cum publicanis, et peccatoribus manducat et bibit Magister vester?

17 Hoc audito Iesus ait illis: Non necesse habent sani medico, sed qui male habent: non enim veni vocare iustos, sed peccatores.

18 Et erant discipuli Ioannis, et Pharisæi ieiunantes: et veniunt, et dicunt illi: Quare discipuli Ioannis, et Pharisæorum ieiunant, tui autem discipuli non ieiunant?

19 Et ait illis Iesus: Numquid possunt filii nuptiarum, quamdiu sponsus cum illis est, ieiunare? Quanto tempore habent secum sponsum, non possunt ieiunare.

20 Venient autem dies cum auferetur ab eis sponsus: et tunc ieiunabunt in illis diebus.

21 Nemo assumentum panni rudis assuit vestimento veteri: alioquin aufert supplementum novum a veteri, et maior scissura

fit.

22 Et nemo mittit vinum novum in utres veteres: alioquin dirumpet vinum utres, et vinum effundetur, et utres peribunt: sed vinum novum in utres novos mitti debet.

23 Et factum est iterum Dominus sabbatis ambularet per sata, et discipuli eius cœperunt progredi, et vellere spicas.

24 Pharisei autem dicebant ei: Ecce, quid faciunt sabbatis quod non licet?

25 Et ait illis: Numquam legistis quid fecerit David, quando necessitatem habuit, et esuriit ipse, et qui cum eo erant?

26 quomodo introivit in domum Dei sub Abiathar principe sacerdotum, et panes propositionis manducavit, quos non licebat manducare, nisi sacerdotibus, et dedit eis, qui cum eo erant?

27 Et dicebat eis: Sabbatum propter hominem factum est, et non homo propter sabbatum.

28 Itaque Dominus est filius hominis, etiam sabbati.

3

1 Et introivit iterum in synagogam: et erat ibi homo habens manum aridam.

2 Et observabant eum, si sabbatis curaret, ut accusarent illum.

3 Et ait homini habenti manum aridam: Surge in medium.

4 Et dicit eis: Licet sabbatis benefacere, an male? animam salvam facere, an perdere? At illi tacebant.

5 Et circumspiciens eos cum ira, contristatus super cæcitate cordis eorum, dicit homini: Extende manum tuam. Et extendit, et restituta est manus illi.

6 Exeuntes autem Pharisei, statim cum Herodianis consilium faciebant adversus eum quomodo eum perderent.

7 Iesus autem cum discipulis suis secessit ad mare: et multa turba a Galilæa, et Iudæa secuta est eum,

8 et ab Ierosolymis, et ab Idumæa, et trans Iordanem: et qui circa Tyrum, et Sidonem, multitudo magna, audientes, quæ

faciebat, venerunt ad eum.

9 Et dicit discipulis suis ut navicula sibi deserviret propter turbam, ne comprimerent eum.

10 multos enim sanabat ita ut irruerent in eum ut illum tangerent quotquot habebant plagas.

11 Et spiritus immundi, cum illum videbant, procidebant ei: et clamabant dicentes:

12 Tu es Filius Dei. Et vehementer comminabatur eis ne manifestarent illum.

13 Et ascendens in montem vocavit ad se quos voluit ipse: et venerunt ad eum.

14 Et fecit ut essent duodecim cum illo: et ut mitteret eos prædicare.

15 Et dedit illis potestatem curandi infirmitates, et eiiciendi dæmonia.

16 Et imposuit Simoni nomen Petrus:

17 et Iacobum Zebedæi, et Ioannem fratrem Iacobi, et imposuit eis nomina Boanerges, quod est, Filii tonitruui:

18 et Andræam, et Philippum, et Bartholomæum, et Matthæum, et Thomam, et Iacobum Alphæi, et Thaddæum, et Simonem Cananæum,

19 et Iudas Iscariotem, qui et tradidit illum.

20 Et veniunt ad domum: et convenit iterum turba, ita ut non possent neque panem manducare.

21 Et cum audissent sui, exierunt tenere eum: dicebant enim: Quoniam in furorem versus est.

22 Et Scribæ, qui ab Ierosolymis descenderant, dicebant: Quoniam Beelzebub habet, et quia in principe dæmoniorum eiicit dæmonia.

23 Et convocatis eis in parabolis dicebat illis: Quomodo potest satanas satanam eiicere?

24 Et si regnum in se dividatur, non potest regnum illud stare.

25 Et si domus super semetipsam dispertiatur, non potest domus illa stare.

26 Et si satanas consurrexerit in semetipsum, dispertitus est, et

non poterit stare, sed finem habet.

27 Nemo potest vasa fortis ingressus in domum diripere, nisi prius fortem alliget, et tunc domum eius diripiet.

28 Amen dico vobis, quoniam omnia dimittentur filiis hominum peccata, et blasphemiæ, quibus blasphemaverint:

29 qui autem blasphemaverit in Spiritum sanctum, non habebit remissionem in æternum, sed reus erit æterni delicti.

30 Quoniam dicebant: Spiritum immundum habet.

31 Et veniunt mater eius et fratres: et foris stantes miserunt ad eum vocantes eum,

32 et sedebat circa eum turba: et dicunt ei: Ecce mater tua, et fratres tui foris quærunt te.

33 Et respondens eis, ait: Quæ est mater mea, et fratres mei?

34 Et circumspiciens eos, qui in circuitu eius sedebant, ait: Ecce mater mea, et fratres mei.

35 Qui enim fecerit voluntatem Dei, hic frater meus, et soror mea, et mater est.

4

1 Et iterum cœpit docere ad mare: et congregata est ad eum turba multa, ita ut navim ascendens sederet in mari, et omnis turba circa mare super terram erat:

2 et docebat eos in parabolis multa, et dicebat illis in doctrina sua:

3 Audite: ecce exiit seminans ad seminandum.

4 Et dum seminat, aliud cecidit circa viam, et venerunt volucres cæli, et comederunt illud.

5 Aliud vero cecidit super petrosa, ubi non habuit terram multam: et statim exortum est, quoniam non habebat altitudinem terræ:

6 et quando exortus est sol, exæstuavit: et eo quod non habebat radicem, exaruit.

7 Et aliud cecidit in spinas: et ascenderunt spinæ, et

suffocaverunt illud, et fructum non dedit.

8 Et aliud cecidit in terram bonam: et dabat fructum
ascendentem, et crescentem, et afferebat unum triginta, unum
sexaginta, et unum centum.

9 Et dicebat: Qui habet aures audiendi, audiat.

10 Et cum esset singularis, interrogaverunt eum hi, qui cum eo
erant duodecim, parabolam.

11 Et dicebat eis: Vobis datum est nosse mysterium regni Dei:
illis autem, qui foris sunt, in parabolis omnia fiunt:

12 ut videntes videant, et non videant: et audientes audiant, et
non intelligant: nequando convertantur, et dimittantur eis
peccata.

13 Et ait illis: Nescitis parabolam hanc? et quomodo omnes
parabolas cognoscetis?

14 Qui seminat, verbum seminat.

15 Hi autem sunt, qui circa viam, ubi seminatur verbum, et cum
audierint, confestim venit satanas, et aufert verbum, quod
seminatum est in cordibus eorum.

16 Et hi sunt similiter, qui super petrosa seminantur: qui cum
audierint verbum, statim cum gaudio accipiunt illud:

17 et non habent radicem in se, sed temporales sunt: deinde orta
tribulatione et persecutione propter verbum, confestim
scandalizantur.

18 Et alii sunt, qui in spinas seminantur: hi sunt, qui verbum
audiunt,

19 et æumnæ sæculi, et deceptio divitiarum, et circa reliqua
concupiscentiæ introeunt suffocant verbum, et sine fructu
efficitur.

20 Et hi sunt, qui super terram bonam seminati sunt, qui audiunt
verbum, et suscipiunt, et fructificant, unum triginta, unum
sexaginta, et unum centum.

21 Et dicebat illis: Numquid venit lucerna ut sub modo ponatur,
aut sub lecto? nonne ut super candelabrum ponatur?

22 Non est enim aliquid absconditum, quod non manifestetur:
nec factum est occultum, sed ut in palam veniat.

23 Si quis habet aures audiendi, audiat.
24 Et dicebat illis: Videte quid audiatis. In qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis, et adiicietur vobis.
25 Qui enim habet, dabitur illi: et qui non habet, etiam quod habet auferetur ab eo.
26 Et dicebat: Sic est regnum Dei, quemadmodum si homo iaciat sementem in terram,
27 et dormiat, et exurgat nocte et die, et semen germinet, et increseat dum nescit ille.
28 Ultro enim terra fructificat, primum herbam, deinde spicam, deinde plenum frumentum in spica.
29 Et cum producerit fructus, statim mittit falcem, quoniam adest messis.
30 Et dicebat: Cui assimilabimus regnum Dei? aut cui parabolæ comparabimus illud?
31 Sicut granum sinapis, quod cum seminatum fuerit in terra, minus est omnibus seminibus, quæ sunt in terra:
32 et cum seminatum fuerit, ascendit, et fit maius omnibus oleribus, et facit ramos magnos, ita ut possint sub umbra eius aves cæli habitare.
33 Et talibus multis parabolis loquebatur eis verbum, prout poterant audire:
34 sine parabola autem non loquebatur eis. seorsum autem discipulis suis disserebat omnia.
35 Et ait illis in illa die, cum sero esset factum: Transeamus contra.
36 Et dimittentes turbam, assumunt eum ita ut erat in navi: et aliæ naves erant cum illo.
37 Et facta est procella magna venti, et fluctus mittebat in navim, ita ut impleretur navis.
38 Et erat ipse in puppi super cervical dormiens: et excitant eum, et dicunt illi: Magister, non ad te pertinet, quia perimus?
39 Et exurgens comminatus est vento, et dixit mari: Tace, obmutesce. Et cessavit ventus: et facta est tranquillitas magna.
40 Et ait illis: Quid timidi estis? necdum habetis fidem? et

timuerunt timore magno, et dicebant ad alterutrum: Quis, putas, est iste, quia et ventus et mare obediunt ei?

5

1 Et venerunt trans fretum maris in regionem Gerasenorum.

2 Et exeunti ei de navi, statim occurrit de monumentis homo in spiritu immundo,

3 qui domicilium habebat in monumentis, et neque catenis iam quisquam poterat eum ligare:

4 quoniam sæpe compedibus et catenis vinctus, dirupisset catenas, et compedes comminuisset, et nemo poterat eum domare.

5 et semper die ac nocte in monumentis, et in montibus erat, clamans, et concidens se lapidibus.

6 Videns autem Iesum a longe, cucurrit, et adoravit eum:

7 et clamans voce magna dixit: Quid mihi, et tibi, Iesu fili Dei altissimi? adiuro te per Deum, ne me torqueas.

8 Dicebat enim illi: Exi spiritus immunde ab homine.

9 Et interrogabat eum: Quod tibi nomen est? Et dicit ei: Legio mihi nomen est, quia multi sumus.

10 Et deprecabatur eum multum, ne se expelleret extra regionem.

11 Erat autem ibi circa montem grex porcorum magnus, pascens.

12 Et deprecabantur eum spiritus, dicentes: Mitte nos in porcos ut in eos introeamus.

13 Et concessit eis statim Iesus. Et exeuntes spiritus immundi introierunt in porcos: et magno impetu grex præcipitatus est in mare ad duo millia, et suffocati sunt in mari.

14 Qui autem pascebant eos, fugerunt, et nunciaverunt in civitatem, et in agros. Et egressi sunt videre quid esset factum:

15 et veniunt ad Iesum: et vident illum, qui a dæmonio vexabatur, sedentem, vestitum, et sanæ mentis, et timuerunt.

16 Et narraverunt illis, qui viderant, qualiter factum esset ei, qui dæmonium habuerat, et de porcis.

17 Et rogare cœperunt eum ut discederet de finibus eorum.
18 Cumque ascenderet navim, cœpit illum deprecari, qui a
dæmonio vexatus fuerat, ut esset cum illo,
19 et non admisit eum, sed ait illi: Vade in domum tuam ad tuos,
et annuncia illis quanta tibi Dominus fecerit, et misertus sit tui.
20 Et abiit, et cœpit prædicare in Decapoli, quanta sibi fecisset
Iesus: et omnes mirabantur.
21 Et cum transcendisset Iesus in navi rursus trans fretum,
convenit turba multa ad eum, et erat circa mare.
22 Et venit quidam de archisynagogis nomine Iairus: et videns
eum, procidit ad pedes eius,
23 et deprecabatur eum multum, dicens: Quoniam filia mea in
extremis est, Veni, impone manum super eam, ut salva sit, et vivat.
24 Et abiit cum illo, et sequebatur eum turba multa, et
comprimebant eum.
25 Et mulier, quæ erat in profluvio sanguinis annis duodecim,
26 et fuerat multa perpessa a compluribus medicis: et erogaverat
omnia sua, nec quidquam profecerat, sed magis deterius habebat:
27 cum audisset de Iesu, venit in turba retro, et tetigit
vestimentum eius:
28 dicebat enim: Quia si vel vestimentum eius tetigero, salva ero.
29 Et confestim siccatus est fons sanguinis eius: et sensit corpore
quia sanata esset a plaga.
30 Et statim Iesus in semetipso cognoscens virtutem, quæ exierat
de illo, conversus ad turbam, aiebat: Quis tetigit vestimenta mea?
31 Et dicebant ei discipuli sui: Vides turbam comprimentem te,
et dicis: Quis me tetigit?
32 Et circumspiciebat videre eam, quæ hoc fecerat.
33 Mulier vero timens et tremens, sciens quod factum esset in se,
venit et procidit ante eum, et dixit ei omnem veritatem.
34 Ille autem dixit ei: Filia, fides tua te salvam fecit: vade in pace,
et esto sana a plaga tua.
35 Adhuc eo loquente, veniunt ab archisynagogo, dicentes: Quia
filia tua mortua est: quid ultra vexas Magistrum?
36 Iesus autem audito verbo, quod dicebatur, ait archisynagogo:

Noli timere: tantummodo crede.

37 Et non admisit quemquam se sequi nisi Petrum, et Iacobum,
et Ioannem fratrem Iacobi.

38 Et veniunt in domum archisynagogi, et videt tumultum, et
flentes, et eiulantes multum.

39 Et ingressus, ait illis: Quid turbamini, et ploratis? puella non
est mortua, sed dormit.

40 Et irridebant eum. Ipse vero eiectis omnibus assumit patrem,
et matrem puellæ, et qui secum erant, et ingreditur ubi puella erat
iacens.

41 Et tenens manum puellæ, ait illi: Talitha cumi, quod est
interpretatum: Puella (tibi dico) surge.

42 et confestim surrexit puella, et ambulabat: erat autem
annorum duodecim: et obstupuerunt stupore magno.

43 Et præcepit illis vehementer ut nemo id sciret: et dixit dari illi
manducare.

6

1 Et egressus inde, abiit in patriam suam: et sequebantur eum
discipuli sui:

2 et facto sabbato cœpit in synagoga docere: et multi audientes
admirabantur in doctrina eius, dicentes: Unde huic hæc omnia?
et quæ est sapientia, quæ data est illi: et virtutes tales, quæ per
manus eius efficiuntur?

3 Nonne hic est faber, filius Mariæ, frater Iacobi, et Ioseph, et
Iudæ, et Simonis? nonne et sorores eius hic nobiscum sunt? Et
scandalizabantur in illo.

4 Et dicebat illis Iesus: Quia non est propheta sine honore nisi
in patria sua, et in domo sua, et in cognatione sua.

5 Et non poterat ibi virtutem ullam facere, nisi paucos infirmos
impositis manibus curavit:

6 et mirabatur propter incredulitatem eorum, et circuibat
castella in circuitu docens.

- 7 Et vocavit duodecim: et cœpit eos mittere binos, et dabat illis
potestatem spirituum immundorum.
- 8 Et præcepit eis ne quid tollerent in via, nisi virgam tantum:
non peram, non panem, neque in zona æs,
9 sed calceatos sandaliis, et ne induerentur duabus tunicis.
- 10 Et dicebat eis: Quicumque introieritis in domum: illic
manete donec exeatis inde:
11 et quicumque non receperint vos, nec audierint vos, exeuntes
inde, excutite pulverem de pedibus vestris in testimonium illis.
- 12 Et exeuntes prædicabant ut pœnitentiam agerent:
13 et dæmonia multa eiiciebant, et ungebant oleo multos ægros,
et sanabant.
- 14 Et audivit rex Herodes, (manifestum enim factum est nomen
eius) et dicebat: Quia Ioannes Baptista resurrexit a mortuis: et
propterea virtutes operantur in illo.
- 15 Alii autem dicebant: Quia Elias est. Alii vero dicebant: Quia
propheta est, quasi unus ex prophetis.
- 16 Quo audito Herodes ait: Quem ego decollavi Ioannem, hic a
mortuis resurrexit.
- 17 Ipse enim Herodes misit, ac tenuit Ioannem, et vinxit eum in
carcere propter Herodiam uxorem Philippi fratris sui, quia
duxerat eam.
- 18 Dicebat enim Ioannes Herodi: Non licet tibi habere uxorem
fratris tui.
- 19 Herodias autem insidiabatur illi: et volebat occidere eum, nec
poterat.
- 20 Herodes enim metuebat Ioannem, sciens eum virum iustum et
sanctum: et custodiebat eum, et audito eo multa faciebat, et
libenter eum audiebat.
- 21 Et cum dies opportunus accidisset, Herodes natalis sui cœnam
fecit principibus, et tribunis, et primis Galilææ.
- 22 cumque introisset filia ipsius Herodiadis, et saltasset, et
placuisset Herodi, simulque recumbentibus; rex ait puellæ: Pete
a me quod vis, et dabo tibi:
23 et iuravit illi: Quia quidquid petieris dabo tibi, licet dimidium

regni mei.

24 Quæ cum exisset, dixit matri suæ: Quid petam? At illa dixit:
Caput Ioannis Baptistæ.

25 Cumque introisset statim cum festinatione ad regem, petivit
dicens: Volo ut protinus des mihi in disco caput Ioannis Baptistæ.

26 Et contristatus est rex: propter iusiurandum, et propter simul
discumbentes noluit eam contristare:

27 sed misso spiculatore præcepit afferri caput eius in disco. Et
decollavit eum in carcere,

28 et attulit caput eius in disco: et dedit illud puellæ, et puella
dedit matri suæ.

29 Quo audito, discipuli eius venerunt, et tulerunt corpus eius: et
posuerunt illud in monumento.

30 Et convenientes Apostoli ad Iesum, renunciaverunt ei omnia,
quæ egerant, et docuerant.

31 Et ait illis: Venite seorsum in desertum locum, et requiescite
pusillum. Erant enim qui veniebant et redibant multi: et nec
spatium manducandi habebant.

32 Et ascendentes in navim, abierunt in desertum locum seorsum.

33 Et viderunt eos abeuntes, et cognoverunt multi: et pedestres
de omnibus civitatibus concurrerunt illuc, et prævenerunt eos.

34 Et exiens vidit turbam multam Iesus: et misertus est super eos,
quia erant sicut oves non habentes pastorem, et cœpit docere
multa.

35 Et cum iam hora multa fieret, accesserunt discipuli eius,
dicentes: Desertus est locus hic, et iam hora præteriit:

36 dimitte illos, ut euntes in proximas villas, et vicos, emant sibi
cibos, quos manducent:

37 Et respondens ait illis: Date illis vos manducare. Et dixerunt
ei: Euntes emamus ducentis denariis panes, et dabimus illis
manducare.

38 Et dicit eis: Quot panes habetis? ite, et videte. Et cum
cognovissent, dicunt: Quinque, et duos pisces.

39 Et præcepit illis ut accumbere facerent omnes secundum
contubernia super viride fœnum.

40 Et discubuerunt in partes per centenos, et quinquagenos.
41 Et acceptis quinque panibus et duobus piscibus, intuens in
cælum, benedixit, et fregit panes, et dedit discipulis suis, ut
ponerent ante eos: et duos pisces divisit omnibus.
42 Et manducaverunt omnes, et saturati sunt.
43 Et sustulerunt reliquias, fragmentorum duodecim cophinos
plenos, et de piscibus.
44 Erant autem qui manducaverunt quinque millia virorum.
45 Et statim coegit discipulos suos ascendere navim, ut
præcederent eum trans fretum ad Bethsaidam, dum ipse
dimitteret populum.
46 Et cum dimisisset eos, abiit in montem orare.
47 Et cum sero esset, erat navis in medio mari, et ipse solus in
terra.
48 Et videns eos laborantes in remigando, (erat enim ventus
contrarius eis) et circa quartam vigiliam noctis venit ad eos
ambulans supra mare: et volebat præterire eos.
49 At illi ut viderunt eum ambulans supra mare, putaverunt
phantasma esse, et exclamaverunt.
50 Omnes enim viderunt eum, et conturbati sunt. Et statim
locutus est cum eis, et dixit eis: Confidite, ego sum, nolite timere.
51 Et ascendit ad illos in navim, et cessavit ventus. Et plus magis
intra se stupebant:
52 non enim intellexerunt de panibus: erat enim cor eorum
obcæcatum.
53 Et cum transfretassent, venerunt in terram Genesareth, et
applicuerunt.
54 Cumque egressi essent de navi, continuo cognoverunt eum:
55 et percurrentes universam regionem illam, cœperunt in
grabatis eos, qui se male habebant, circumferre, ubi audiebant
eum esse.
56 Et quocumque introibat, in vicos, vel in villas, aut civitates, in
plateis ponebant infirmos, et deprecabantur eum, ut vel fimbriam
vestimenti eius tangerent, et quotquot tangebant eum, salvi
fiebant.

1 Et conveniunt ad eum Pharisei, et quidam de Scribis, venientes
ab Ierosolymis.

2 Et cum vidissent quosdam ex discipulis eius communibus
manibus, idest non lotis, manducare panes, vituperaverunt.

3 Pharisei enim, et omnes Iudaei, nisi crebro laverint manus, non
manducant, tenentes traditionem seniorum:

4 et aforo nisi baptizentur, non comedunt: et alia multa sunt,
quae tradita sunt illis servare, baptismata calicum, et urceorum, et
aeramentorum, et lectorum:

5 et interrogabant eum Pharisei, et Scribae: Quare discipuli tui
non ambulant iuxta traditionem seniorum, sed communibus
manibus manducant panem?

6 At ille respondens, dixit eis: Bene prophetavit Isaias de vobis
hypocritis, sicut scriptum est: Populus hic labiis me honorat, cor
autem eorum longe est a me.

7 in vanum autem me colunt, docentes doctrinas, et praepcepta
hominum.

8 Relinquentes enim mandatum Dei, tenetis traditionem
hominum, baptismata urceorum, et calicum: et alia similia his
facitis multa.

9 Et dicebat illis: Bene irritum facitis praepceptum Dei, ut
traditionem vestram servetis.

10 Moyses enim dixit: Honora patrem tuum, et matrem tuam.
Et: Qui maledixerit patri, vel matri, morte moriatur.

11 Vos autem dicitis: Si dixerit homo patri, aut matri, Corban,
(quod est donum) quodcumque ex me, tibi profuerit:

12 et ultra non dimittitis eum quidquam facere patri suo, aut
matri,

13 rescindentes verbum Dei per traditionem vestram, quam
tradidistis: et similia huiusmodi multa facitis.

14 Et advocans iterum turbam, dicebat illis: Audite me omnes, et
intelligite.

15 Nihil est extra hominem introiens in eum, quod possit eum

coinquinare, sed quæ de homine procedunt illa sunt, quæ communicant hominem.

16 Si quis habet aures audiendi, audiat.

17 Et cum introisset in domum a turba, interrogabant eum discipuli eius parabolam.

18 Et ait illis: Sic et vos imprudentes estis? Non intelligitis quia omne extrinsecus introiens in hominem, non potest eum communicare:

19 quia non intrat in cor eius, sed in ventrum vadit, et in secessum exit, purgans omnes escas?

20 Dicebat autem, quoniam quæ de homine exeunt, illa communicant hominem.

21 Abintus enim de corde hominum malæ cogitationes procedunt, adulteria, fornicationes, homicidia,

22 furta, avaritiæ, nequitia, dolus, impudicitia, oculus malus, blasphemia, superbia, stultitia.

23 Omnia hæc mala abintus procedunt, et communicant hominem.

24 Et inde surgens abiit in fines Tyri, et Sidonis: et ingressus domum, neminem voluit scire, et non potuit latere.

25 Mulier enim statim ut audivit de eo, cuius filia habebat spiritum immundum, intravit, et procidit ad pedes eius.

26 Erat enim mulier Gentilis, Syrophœnissa genere. Et rogabat eum ut dæmonium eiiceret de filia eius.

27 Qui dixit illi: Sine prius saturari filios: non est enim bonum sumere panem filiorum, et mittere canibus.

28 At illa respondit, et dixit illi: Utique Domine, nam et catelli comedunt sub mensa de micis puerorum.

29 Et ait illi: Propter hunc sermonem vade, exiit dæmonium a filia tua.

30 Et cum abiisset domum suam, invenit puellam iacentem supra lectum, et dæmonium exiisse.

31 Et iterum exiens de finibus Tyri, venit per Sidonem ad Mare Galilææ inter medios fines Decapoleos.

32 Et adducunt ei surdum, et mutum, et deprecabantur eum, ut

imponat illi manum.

33 Et apprehendens eum de turba seorsum, misit digitos suos in auriculas eius: et expuens, tetigit linguam eius:

34 et suscipiens in cælum, ingemuit, et ait illi: Ephphetha, quod est adaperire.

35 Et statim apertæ sunt aures eius, et solutum est vinculum linguæ eius, et loquebatur recte.

36 Et præcepit illis ne cui dicerent. Quanto autem eis præcipiebat, tanto magis plus prædicabant:

37 et eo amplius admirabantur, dicentes: Bene omnia fecit: et surdos fecit audire, et mutos loqui.

8

1 In diebus illis iterum cum turba multa esset, nec haberent quod manducarent: convocatis discipulis, ait illis:

2 Misereor super turbam: quia ecce iam triduo sustinent me, nec habent quod manducant:

3 et si dimisero eos ieiunos in domum suam, deficient in via: quidam enim ex eis de longe venerunt.

4 Et responderunt ei discipuli sui: unde illos quis poterit saturare panibus in solitudine?

5 Et interrogavit eos: Quot panes habetis? Qui dixerunt: Septem.

6 Et præcepit turbæ discumbere super terram. Et accipiens septem panes, gratias agens fregit, et dabat discipulis suis ut apponerent, et apposuerunt turbæ.

7 Et habebant pisciculos paucos: et ipsos benedixit, et iussit apponi.

8 Et manducaverunt, et saturati sunt, et sustulerunt quod superaverat de fragmentis, septem sportas.

9 Erant autem qui manducaverunt, quasi quattuor millia: et dimisit eos.

10 Et statim ascendens navim cum discipulis suis, venit in partes

Dalmanutha.

- 11 Et exierunt Pharisæi, et cœperunt conquirere cum eo,
quærentes ab illo signum de cælo, tentantes eum.
- 12 Et ingemiscens spiritu, ait: Quid generatio ista signum quærit?
Amen dico vobis, si dabitur generationi isti signum.
- 13 Et dimittens eos, ascendit iterum navim, et abiit trans fretum.
- 14 Et obliti sunt panes sumere: et nisi unum panem non
habebant secum in navi.
- 15 Et præcipiebat eis, dicens: Videte, et cavete a fermento
Pharisæorum, et fermento Herodis.
- 16 Et cogitabant ad alterutrum, dicentes: Quia panes non
habemus.
- 17 Quo cognito, ait illis Iesus: Quid cogitatis, quia panes non
habetis? nondum cognoscetis nec intelligitis? adhuc cæcatum
habetis cor vestrum?
- 18 oculos habentes non videtis? et aures habentes non auditis?
Nec recordamini,
- 19 quando quinque panes fregi in quinque millia: quot cophinos
fragmentorum plenos sustulistis? Dicunt ei: Duodecim.
- 20 Quando et septem panes in quattuor millia: quot sportas
fragmentorum tulistis? Et dicunt ei: Septem.
- 21 Et dicebat eis: Quomodo nondum intelligitis?
- 22 Et veniunt Bethsaidam, et adducunt ei cæcum, et rogabant
eum ut illum tangeret.
- 23 Et apprehensa manu cæci, eduxit eum extra vicum: et expuens
in oculos eius impositis manibus suis, interrogavit eum si quid
videret.
- 24 Et aspiciens, ait: Video homines velut arbores ambulantes.
- 25 Deinde iterum imposuit manus super oculos eius: et cœpit
videre. et restitutus est ita ut clare videret omnia.
- 26 Et misit illum in domum suam, dicens: Vade in domum tuam:
et si in vicum introieris, nemini dixeris.
- 27 Et egressus est Iesus, et discipuli eius in castella Cæsareæ
Philippi: et in via interrogabat discipulos suos, dicens eis: Quem
me dicunt esse homines?

- 28 Qui responderunt illi, dicentes: Ioannem Baptistam, alii
Eliam, alii vero quasi unum de prophetis.
- 29 Tunc dicit illis: Vos vero quem me esse dicitis? Respondens
Petrus, ait ei: Tu es Christus.
- 30 Et comminatus est eis, ne cui dicerent de illo.
- 31 Et cœpit docere eos quoniam oportet filium hominis pati
multa, et reprobari a senioribus, et a summis sacerdotibus, et
Scribis, et occidi: et post tres dies resurgere.
- 32 Et palam verbum loquebatur. Et apprehendens eum Petrus,
cœpit increpare eum.
- 33 Qui conversus, et videns discipulos suos, comminatus est
Petro, dicens: Vade retro me satana, quoniam non sapis quæ Dei
sunt, sed quæ sunt hominum.
- 34 Et convocata turba cum discipulis suis, dixit eis: Si quis vult
me sequi, deneget semetipsum: et tollat crucem suam, et
sequatur me.
- 35 Qui enim voluerit animam suam salvam facere, perdet eam:
qui autem perdiderit animam suam propter me, et Evangelium,
salvam faciet eam.
- 36 Quid enim proderit homini, si lucretur mundum totum: et
detrimentum animæ suæ faciat?
- 37 Aut quid dabit homo commutationis pro anima sua?
- 38 Qui enim me confusus fuerit, et verba mea in generatione ista
adultera et peccatrice: et filius hominis confundetur eum, cum
venerit in gloria patris sui cum angelis sanctis.
- 39 Et dicebat illis: Amen dico vobis, quia sunt quidam de hic
stantibus, qui non gustabunt mortem donec videant regnum Dei
veniens in virtute.

9

- 1 Et post dies sex assumit Iesus Petrum, et Iacobum, et Ioannem: et
ducit illos in montem excelsum seorsum solos, et transfiguratus
est coram ipsis.

2 Et vestimenta eius facta sunt splendentia, et candida nimis
velut nix, qualia fullo non potest super terram candida facere.

3 Et apparuit illis Elias cum Moyse: et erant loquentes cum Iesu.

4 Et respondens Petrus, ait Iesu: Rabbi, bonum est nos hic esse:
et faciamus tria tabernacula, Tibi unum, et Moysi unum, et Eliae
unum.

5 Non enim sciebat quid diceret: erant enim timore exterriti:

6 Et facta est nubes obumbrans eos: et venit vox de nube,
dicens: Hic est Filius meus charissimus: audite illum.

7 Et statim circumspicientes, neminem amplius viderunt, nisi
Iesum tantum secum.

8 Et descendantibus illis de monte, præcepit illis ne cuiquam
quæ vidissent, narrarent: nisi cum Filius hominis a mortuis
resurrexerit.

9 Et verbum continuerunt apud se: conquirentes quid esset:
Cum a mortuis resurrexerit.

10 Et interrogabant eum, dicentes: Quid ergo dicunt Pharisæi, et
Scribæ, quia Eliam oportet venire primum?

11 Qui respondens, ait illis: Elias cum venerit primo, restituet
omnia: et quo modo scriptum est in Filium hominis, ut multa
patiatur et contemnatur.

12 Sed dico vobis quia et Elias venit (et fecerunt illi quæcumque
vulnerunt) sicut scriptum est de eo.

13 Et veniens ad discipulos suos, vidit turbam magnam circa eos,
et Scribas conquirentes cum illis.

14 Et confestim omnis populus videns Iesum, stupefactus est, et
expaverunt, et accurrentes salutabant eum.

15 Et interrogavit eos: Quid inter vos conquiritis?

16 Et respondens unus de turba, dixit: Magister, attuli filium
meum ad te habentem spiritum mutum:

17 qui ubicumque eum apprehenderit, allidit illum, et spumat, et
stridet dentibus, et arescit: et dixi discipulis tuis ut eiicerent
illum, et non potuerunt.

18 Qui respondens eis, dixit: O generatio incredula, quamdiu
apud vos ero? quamdiu vos patiar? afferte illum ad me.

19 Et attulerunt eum. Et cum vidisset eum, statim spiritus conturbavit illum: et elisus in terram, volutabatur spumans.

20 Et interrogavit patrem eius: Quantum temporis est ex quo ei hoc accidit? At ille ait: Ab infantia:

21 et frequenter eum in ignem, et in aquas misit ut eum perderet. sed si quid potes, adiuva nos, misertus nostri.

22 Iesus autem ait illi: Si potes credere, omnia possible sunt credenti.

23 Et continuo exclamans pater pueri, cum lacrymis aiebat: Credo, Domine: adiuva incredulitatem meam.

24 Et cum videret Iesus concurrentem turbam, comminatus est spiritui immundo, dicens illi: Surde, et mute spiritus, ego præcipio tibi, exi ab eo: et amplius ne introeas in eum.

25 Et exclamans, et multum discerpens eum, exiit ab eo, et factus est sicut mortuus, ita ut multi dicerent: Quia mortuus est.

26 Iesus autem tenens manum eius, elevavit eum, et surrexit.

27 Et cum introisset in domum, discipuli eius secreto interrogabant eum: Quare nos non potuimus eiicere eum?

28 Et dixit illis: Hoc genus in nullo potest exire, nisi in oratione, et ieiunio.

29 Et inde profecti prætergredebantur Galilæam: nec volebat quemquam scire.

30 Docebat autem discipulos suos, et dicebat illis: Quoniam filius hominis tradetur in manus hominum, et occident eum, et occisus tertia die resurget.

31 At illi ignorabant verbum: et timebant interrogare eum.

32 Et venerunt Capharnaum. Qui cum domi essent, interrogabat eos: Quid in via tractabatis?

33 At illi tacebant. siquidem in via inter se disputaverunt, quis eorum maior esset.

34 Et residens vocavit duodecim, et ait illis: Si quis vult primus esse, erit omnium novissimus, et omnium minister.

35 Et accipiens puerum, statuit eum in medio eorum: quem cum complexus esset, ait illis:

36 Quisquis unum ex huiusmodi pueris receperit in nomine meo,

me recipit: et quicumque me susceperit, non me suscipit, sed eum, qui misit me.

37 Respondit illi Ioannes, dicens: Magister, vidimus quemdam in nomine tuo eiicientem dæmonia, qui non sequitur nos, et prohibuimus eum.

38 Iesus autem ait: Nolite prohibere eum. nemo est enim qui faciat virtutem in nomine meo, et possit cito male loqui de me.

39 qui enim non est adversum vos, pro vobis est.

40 Quisquis enim potum dederit vobis calicem aquæ in nomine meo, quia Christi estis: amen dico vobis, non perdet mercedem suam.

41 Et quisquis scandalizaverit unum ex his pusillis credentibus in me: bonum est ei magis si circumdaretur mola asinaria collo eius, et in mare mitteretur.

42 Et si scandalizaverit te manus tua, abscide illam: bonum est tibi debilem introire in vitam, quam duas manus habentem ire in gehennam, in ignem inextinguibilem:

43 ubi vermis eorum non moritur, et ignis non extinguitur.

44 Et si pes tuus te scandalizat, amputa illum: bonum est tibi claudum introire in vitam æternam, quam duos pedes habentem mitti in gehennam ignis inextinguibilis:

45 ubi vermis eorum non moritur, et ignis non extinguitur.

46 Quod si oculus tuus scandalizat te, eiice eum: bonum est tibi luscum introire in regnum Dei, quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis:

47 ubi vermis eorum non moritur, et ignis non extinguitur.

48 Omnis enim igne salietur, et omnis victima sale salietur.

49 Bonum est sal: quod si sal insulsum fuerit: in quo illud condietis? Habete in vobis sal, et pacem habete inter vos.

IO

1 Et inde exurgens venit in fines Iudææ ultra Iordanem: et conveniunt iterum turbæ ad eum: et sicut consueverat, iterum

docebat illos.

2 Et accedentes Pharisæi interrogabant eum: Si licet viro
uxorem dimittere: tentantes eum.

3 At ille respondens, dixit eis: Quid vobis præcepit Moyses?

4 Qui dixerunt: Moyses permisit libellum repudii scribere, et
dimittere.

5 Quibus respondens Iesus, ait: Ad duritiam cordis vestri
scripsit vobis præceptum istud.

6 ab initio autem creaturæ masculum, et feminam fecit eos Deus.

7 Propter hoc relinquet homo patrem suum, et matrem, et
adhærebit ad uxorem suam:

8 et erunt duo in carne una. Itaque iam non sunt duo, sed una
caro.

9 Quod ergo Deus coniunxit, homo non separet.

10 Et in domo iterum discipuli eius de eodem interrogaverunt
eum.

11 Et ait illis: Quicumque dimiserit uxorem suam, et aliam
duxerit, adulterium committit super eam.

12 Et si uxor dimiserit virum suum, et alii nupserit, mœchatur.

13 Et offerebant illi parvulos ut tangeret illos. Discipuli autem
comminabantur offerentibus.

14 Quos cum videret Iesus, indigne tulit, et ait illis: Sinite
parvulos venire ad me, et ne prohibueritis eos: talium enim est
regnum Dei.

15 Amen dico vobis: Quisquis non receperit regnum Dei velut
parvulus, non intrabit in illud.

16 Et complexans eos, et imponens manus super illos,
benedicebat eos.

17 Et cum egressus esset in viam, procurrens quidam genu flexo
ante eum, rogabat eum: Magister bone, quid faciam ut vitam
æternam percipiam?

18 Iesus autem dixit ei: Quid me dicis bonum? Nemo bonus, nisi
unus Deus.

19 Præcepta nosti: Ne adulteres, Ne occidas, Ne fureris, Ne
falsum testimonium dixeris, Ne fraudem feceris, Honora patrem

tuum et matrem.

20 At ille respondens, ait illi: Magister, hæc omnia observavi a
iuventute mea.

21 Iesus autem intuitus eum, dilexit eum, et dixit ei: Unum tibi
deest: vade, quæcumque habes vende, et da pauperibus, et
habebis thesaurum in cælo: et veni, sequere me.

22 Qui contristatus in verbo, abiit mœrens: erat enim habens
multas possessiones.

23 Et circumspiciens Iesus, ait discipulis suis: Quam difficile qui
pecunias habent, in regnum Dei introibunt!

24 Discipuli autem obstupescabant in verbis eius. At Iesus rursus
respondens ait illis: Filioli, quam difficile est, confidentes in
pecuniis, in regnum Dei introire!

25 Facilius est, camelum per foramen acus transire, quam divitem
intrare in regnum Dei.

26 Qui magis admirabantur, dicentes ad semetipsos: Et quis
potest salvus fieri?

27 Et intuens illos Iesus, ait: Apud homines impossibile est, sed
non apud Deum: omnia enim possible sunt apud Deum.

28 Et cœpit ei Petrus dicere: Ecce nos dimisimus omnia, et secuti
sumus te.

29 Respondens Iesus, ait: Amen dico vobis: Nemo est, qui
reliquerit domum, aut fratres, aut sorores, aut patrem, aut
matrem, aut filios, aut agros propter me, et propter Evangelium,
30 qui non accipiat centies tantum, nunc in tempore hoc: domos,
et fratres, et sorores, et matres, et filios, et agros, cum
persecutionibus, et in sæculo futuro vitam æternam.

31 Multi autem erunt primi novissimi, et novissimi primi.

32 Erant autem in via ascendentes Ierosolymam: et præcedebat
illos Iesus, et stupebant: et sequentes timebant. Et assumens
iterum duodecim, cœpit illis dicere quæ essent ei eventura.

33 Quia ecce ascendimus Ierosolymam, et Filius hominis tradetur
principibus sacerdotum, et Scribis, et senioribus, et damnabunt
eum morte, et tradent eum gentibus:

34 et illudent ei, et conspuent eum, et flagellabunt eum, et

interficiet eum: et tertia die resurget.

35 Et accedunt ad eum Iacobus, et Ioannes filii Zebedæi, dicentes:
Magister, volumus ut quodcumque petierimus, facias nobis.

36 At ille dixit eis: Quid vultis ut faciam vobis?

37 Et dixerunt: Da nobis ut unus ad dexteram tuam, et alius ad
sinistram tuam sedeamus in gloria tua.

38 Iesus autem ait eis: Nescitis quid petatis: potestis bibere
calicem, quem ego bibo: aut baptismo, quo ego baptizor,
baptizari?

39 At illi dixerunt ei: Possumus. Iesus autem ait eis: Calicem
quidem, quem ego bibo, bibetis; et baptismo, quo ego baptizor,
baptizabimini:

40 sedere autem ad dexteram meam, vel ad sinistram, non est
meum dare vobis, sed quibus paratum est.

41 Et audientes decem cœperunt indignari de Iacobo, et Ioanne.

42 Iesus autem vocans eos, ait illis: Scitis quia hi, qui videntur
principari gentibus, dominantur eis: et principes eorum
potestatem habent ipsorum.

43 Non ita est autem in vobis, sed quicumque voluerit fieri maior,
erit vester minister:

44 et quicumque voluerit in vobis primus esse, erit omnium
servus.

45 Nam et Filius hominis non venit ut ministraretur ei, sed ut
ministraret, et daret animam suam redemptionem pro multis.

46 Et veniunt Iericho: et proficiscente eo de Iericho, et discipulis
eius, et plurima multitudine, filius Timæ Bartimæus cæcus,
sedebat iuxta viam mendicans.

47 Qui cum audisset quia Iesus Nazarenus est, cœpit clamare, et
dicere: Iesu fili David, miserere mei.

48 Et comminabantur ei multi ut taceret. At ille multo magis
clamabat: Fili David miserere mei.

49 Et stans Iesus præcepit illum vocari. Et vocant cæcum dicentes
ei: Animæquior esto: surge, vocat te.

50 Qui proiecto vestimento suo exiliens, venit ad eum.

51 Et respondens Iesus dixit illi: Quid tibi vis faciam? Cæcus

autem dixit ei: Rabboni, ut videam.

52 Iesus autem ait illi: Vade, fides tua te salvum fecit. Et confestim vidit, et sequebatur eum in via.

II

1 Et cum appropinquarent Ierosolymæ, et Bethaniæ ad montem olivarum, mittit duos ex discipulis suis,

2 et ait illis: Ite in castellum, quod contra vos est, et statim introeuntes illuc, invenietis pullum ligatum, super quem nemo adhuc hominum sedit: solvite illum, et adducite.

3 Et si quis vobis dixerit: Quid facitis? dicite, quia Domino necessarius est: et continuo illum dimittet huc.

4 Et abeuntes invenerunt pullum ligatum ante ianuam foris in bivio: et solvunt eum.

5 Et quidam de illic stantibus dicebant illis: Quid facitis solventes pullum?

6 Qui dixerunt eis sicut præceperat illis Iesus, et dimiserunt eis.

7 Et duxerunt pullum ad Iesum: et imponunt illi vestimenta sua, et sedit super eum.

8 Multi autem vestimenta sua straverunt in via: alii autem frondes cædebant de arboribus, et sternebant in via.

9 Et qui præibant, et qui sequebantur clamabant, dicentes: Hosanna: Benedictus, qui venit in nomine Domini:

10 benedictum quod venit regnum patris nostri David: Hosanna in excelsis.

11 Et introivit Ierosolymam in templum: et circumspectis omnibus, cum iam vespera esset hora, exiit in Bethaniam cum duodecim.

12 Et alia die cum exirent a Bethania, esuriit.

13 Cumque vidisset a longe ficum habentem folia, venit si quid forte inveniret in ea. et cum venisset ad eam, nihil invenit præter folia: non enim erat tempus ficorum.

14 Et respondens dixit ei: Iam non amplius in æternum ex te

fructum quisquam manducet. Et audiebant discipuli eius.

15 Et veniunt in Ierosolymam. Et cum introisset in templum,
cœpit eiicere vendentes, et ementes in templo: et mensas
numulariorum, et cathedras vendentium columbas evertit.

16 et non sinebat ut quisquam transferret vas per templum:

17 et docebat, dicens eis: Nonne scriptum est: Quia domus mea,
domus orationis vocabitur omnibus gentibus? Vos autem fecistis
eam speluncam latronum.

18 Quo audito principes sacerdotum, et Scribæ quærebant
quomodo eum perderent: timebant enim eum, quoniam
universa turba admirabatur super doctrina eius.

19 Et cum vespera facta esset, egrediebatur de civitate.

20 Et cum mane transirent, viderunt ficum aridam factam a
radicibus.

21 Et recordatus Petrus, dixit ei: Rabbi, ecce ficus, cui
maledixisti, aruit.

22 Et respondens Iesus ait illis: Habete fidem Dei.

23 amen dico vobis, quia quicumque dixerit huic monti: Tollere,
et mittere in mare, et non hæsitaverit in corde suo, sed crediderit,
quia quodcumque dixerit, fiat, fiet ei.

24 Propterea dico vobis, omnia quæcumque orantes petitis,
credite quia accipietis, et evenient vobis.

25 Et cum stabitis ad orandum, dimittite si quis habetis adversus
aliquem: ut et Pater vester qui in cælis est, dimittat vobis peccata
vestra.

26 Quod si vos non dimiseritis: nec Pater vester, qui in cælis est,
dimittet vobis peccata vestra.

27 Et veniunt rursus Ierosolymam. Et cum ambularet in templo,
accedunt ad eum summi sacerdotes, et Scribæ, et seniores:

28 et dicunt ei: In qua potestate hæc facis? et quis dedit tibi hanc
potestatem ut ista facias?

29 Iesus autem respondens, ait illis: Interrogabo vos et ego unum
verbum, et respondete mihi: et dicam vobis in qua potestate hæc
faciam.

30 Baptismus Ioannis, de cælo erat, an ex hominibus?

Respondete mihi.

31 At illi cogitabant secum, dicentes: Si dixerimus, De cælo,
dicet, Quare ergo non credidistis ei?

32 Si dixerimus, Ex hominibus, timemus populum. omnes enim
habebant Ioannem quia vere propheta esset.

33 Et respondentes dicunt Iesu: Nescimus. Et respondens Iesus
ait illis: Neque ego dico vobis in qua potestate hæc faciam.

I2

1 Et cœpit illis in parabolis loqui: Vineam pastinavit homo, et
circumdedit sepem, et fodit lacum, et ædificavit turrim, et locavit
eam agricolis, et peregre profectus est.

2 Et misit ad agricolas in tempore servum ut ab agricolis
acciperet de fructu vineæ.

3 Qui apprehensum eum ceciderunt, et dimiserunt vacuum.

4 Et iterum misit ad illos alium servum: et illum in capite
vulneraverunt, et contumeliis affecerunt.

5 Et rursum alium misit, et illum occiderunt: et plures alios:
quosdam cædentes, alios vero occidentes.

6 Adhuc ergo unum habens filium charissimum: et illum misit
ad eos novissimum, dicens: Quia reverebuntur filium meum.

7 Coloni autem dixerunt ad invicem: Hic est heres: venite,
occidamus eum: et nostra erit hereditas.

8 Et apprehendentes eum, occiderunt: et eiecerunt extra vineam.

9 Quid ergo faciet Dominus vineæ? Veniet, et perdet colonos:
et dabit vineam aliis.

10 Nec scripturam hanc legistis: Lapidem, quem reprobaverunt
ædificantes, hic factus est in caput anguli:

11 A Domino factum est istud, et est mirabile in oculis nostris?

12 Et quærebant eum tenere: et timuerunt turbam. cognoverunt
enim quoniam ad eos parabolam hanc dixerit. Et relicto eo
abierunt.

13 Et mittunt ad eum quosdam ex Pharisæis, et Herodianis, ut

eum caperent in verbo.

14 Qui venientes dicunt ei: Magister, scimus quia verax es, et non curas quemquam: nec enim vides in faciem hominum, sed in veritate viam Dei doces. licet dari tributum Cæsari, an non dabimus?

15 Qui sciens versutiam illorum, ait illos: Quid me tentatis? afferte mihi denarium ut videam.

16 At illi attulerunt ei. Et ait illis: Cuius est imago hæc, et inscriptio? Dicunt ei: Cæsaris.

17 Respondens autem Iesus dixit illis: Reddite igitur quæ sunt Cæsaris, Cæsari: et quæ sunt Dei, Deo. Et mirabantur super eo.

18 Et venerunt ad eum Sadducæi, qui dicunt resurrectionem non esse: et interrogabant eum dicentes:

19 Magister, Moyses nobis scripsit, ut si cuius frater mortuus fuerit, et dimiserit uxorem, et filios non reliquerit, accipiat frater eius uxorem ipsius, et resuscitet semen fratri suo.

20 Septem ergo fratres erant: et primus accepit uxorem, et mortuus est non relicto semine.

21 Et secundus accepit eam, et mortuus est: et nec iste reliquit semen. Et tertius similiter.

22 Et acceperunt eam similiter septem: et non reliquerunt semen. Novissima omnium defuncta est et mulier.

23 In resurrectione ergo cum resurrexerint, cuius de his erit uxor? septem enim habuerunt eam uxorem.

24 Et respondens Iesus, ait illis: Nonne ideo erratis, non scientes Scripturas, neque virtutem Dei?

25 Cum enim a mortuis resurrexerint, neque nubent, neque nubentur, sed sunt sicut angeli in cælis.

26 De mortuis autem quod resurgant, non legistis in libro Moysi, super rubum quomodo dixerit illi Deus, inquiens: Ego sum Deus Abraham, et Deus Isaac, et Deus Iacob?

27 Non est Deus mortuorum, sed vivorum. Vos ergo multum erratis.

28 Et accessit unus de Scribis, qui audierat illos conquirentes, et videns quoniam bene illis responderit, interrogavit eum quod

esset primum omnium mandatum.

29 Iesus autem respondit ei: Quia primum omnium mandatum
est: Audi Israel, Dominus Deus tuus, Deus unus est:

30 et diliges Dominum Deum tuum ex tota corde tuo, et ex tota
anima tua, et ex tota mente tua, et ex tota virtute tua. Hoc est
primum mandatum.

31 Secundum autem simile est illi: Diliges proximum tuum
tamquam teipsum. Maius horum aliud mandatum non est.

32 Et ait illi Scriba: Bene Magister, in veritate dixisti, quia unus
est Deus, et non est alius præter eum.

33 Et ut diligatur ex toto corde, et ex toto intellectu, et ex tota
anima, et ex tota fortitudine: et diligere proximum tamquam
seipsum, maius est omnibus holocaustibus, et sacrificiis.

34 Iesus autem videns quod sapienter respondisset, dixit illi: Non
es longe a regno Dei. Et nemo iam audebat eum interrogare.

35 Et respondens Iesus dicebat, docens in templo: Quomodo
dicunt Scribæ Christum filium esse David?

36 Ipse enim David dicit in Spiritu sancto: Dixit Dominus
Domino meo, Sede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos
scabellum pedum tuorum.

37 Ipse ergo David dicit eum Dominum, et unde est filius eius?
Et multa turba eum libenter audivit.

38 Et dicebat eis in doctrina sua: Cavete a Scribis, qui volunt in
stolis ambulare, et salutari in foro,

39 et in primis cathedris sedere in synagogis, et primos discubitus
in cœnis:

40 qui devorant domos viduarum sub obtentu prolixæ orationis:
hi accipient prolixius iudicium.

41 Et sedens Iesus contra gazophylacium, aspiciebat quomodo
turba iactaret æs in gazophylacium, et multi divites iactabant
multa.

42 Cum venisset autem vidua una pauper, misit duo minuta,
quod est quadrans,

43 et convocans discipulos suos, ait illis: Amen dico vobis,
quoniam vidua hæc pauper plus omnibus misit, qui miserunt in

gazophylacium.

44 Omnes enim ex eo, quod abundabat illis, miserunt: hæc vero de penuria sua omnia quæ habuit misit totum victum suum.

13

1 Et cum egrederetur de templo, ait illi unus ex discipulis suis: Magister, aspice quales lapides, et quales structuræ.

2 Et respondens Iesus, ait illi: Vides has omnes magnas ædificationes? Non relinquetur lapis super lapidem, qui non destruat.

3 Et cum sederet in Monte olivarum contra templum, interrogabant eum separatim Petrus, et Iacobus, et Ioannes, et Andreas:

4 Dic nobis, quando ista fient? et quod signum erit, quando hæc omnia incipient consummari?

5 Et respondens Iesus cœpit dicere illis: Videte ne quid vos seducat:

6 multi enim venient in nomine meo dicentes, quia ego sum: et multos seducent.

7 Cum audieritis autem bella, et opiniones bellorum, ne timueritis: oportet enim hæc fieri: sed nondum finis.

8 Exurget enim gens contra gentem, et regnum super regnum, et erunt terræmotus per loca, et fames. Initium dolorum hæc.

9 Videte autem vosmetipsos. Tradent enim vos in consiliis, et in synagogis vapulabitis, et ante præsides, et reges stabitis propter me, in testimonium illis.

10 Et in omnes gentes primum oportet prædicari Evangelium.

11 Et cum duxerint vos tradentes, nolite præcogitare quid loquamini: sed quod datum vobis fuerit in illa hora, id loquimini non enim vos estis loquentes, sed Spiritus sanctus.

12 Tradet autem frater fratrem in mortem, et pater filium: et consurgent filii in parentes, et morte afficient eos.

13 Et eritis odio omnibus propter nomen meum. Qui autem

sustinuerit in finem, hic salvus erit.

14 Cum autem videritis abominationem desolationis stantem,
ubi non debet, qui legit, intelligat: tunc qui in Iudæa sunt,
fugiant in montes:

15 et qui super tectum, ne descendat in domum, nec introeat ut
tollat quid de domo sua:

16 et qui in agro erit, non revertatur retro tollere vestimentum
suum.

17 Væ autem prægnantibus, et nutrientibus in illis diebus.

18 Orate vero ut hieme non fiant.

19 Erunt enim dies illi tribulationes tales, quales non fuerunt ab
initio creaturæ, quam condidit Deus usque nunc, neque fient.

20 Et nisi breviasset Dominus dies, non fuisset salva omnis caro:
sed propter electos, quos elegit, breviavit dies.

21 Et tunc si quis vobis dixerit: Ecce hic est Christus, ecce illic, ne
credideritis.

22 Exurgent enim pseudochristi, et pseudoprophetæ, et dabunt
signa, et portenta ad seducendos, si fieri potest, etiam electos.

23 Vos ergo videte: ecce prædixi vobis omnia.

24 Sed in illis diebus post tribulationem illam sol
contenebrabitur, et luna non dabit splendorem suum:

25 et stellæ cæli erunt decidentes, et virtutes, quæ in cælis sunt,
movebuntur.

26 Et tunc videbunt filium hominis venientem in nubibus cum
virtute multa, et gloria.

27 Et tunc mittet angelos suos, et congregabit electos suos a
quattuor ventis, a summo terræ usque ad summum cæli.

28 A ficu autem discite parabolam. Cum iam ramus eius tener
fuerit, et nata fuerint folia, cognoscitis quia in proximo sit æstas:

29 sic et vos cum videritis hæc fieri, scitote quod in proximo sit in
ostiis.

30 Amen dico vobis, quoniam non transibit generatio hæc, donec
omnia ista fiant.

31 Cælum, et terra transibunt, verba autem mea non transibunt.

32 De die autem illo, vel hora nemo scit, neque angeli in cælo,

neque Filius, nisi Pater.

33 Videte, vigilate, et orate: nescitis enim quando tempus sit.

34 Sicut homo, qui peregre profectus reliquit domum suam, et dedit servis suis potestatem cuiusque operis, et ianitori præcepit ut vigilet.

35 Vigilare ergo, (nescitis enim quando dominus domus veniat: sero an media nocte, an galli cantu, an mane)

36 ne cum venerit repente, inveniatis vos dormientes.

37 Quod autem vobis dico, omnibus dico: Vigilare.

I4

1 Erat autem Pascha et Azyma post biduum: et quærebant summi sacerdotes, et Scribæ quomodo eum dolo tenerent, et occiderent.

2 Dicebant autem: Non in die festo, ne forte tumultus fieret in populo.

3 Et cum esset Bethaniæ in domo Simonis leprosi, et recumberet: venit mulier habens alabastrum unguenti nardi spicati pretiosi, et fracto alabastro, effudit super caput eius.

4 Erant autem quidam indigne ferentes intra semetipsos, et dicentes: Ut quid perditio ista unguenti facta est?

5 Poterat enim unguentum istud vænundari plus quam trecentis denariis, et dari pauperibus. Et fremebant in eam.

6 Iesus autem dixit: Sinite eam, quid illi molesti estis? Bonum opus operata est in me.

7 semper enim pauperes habetis vobiscum: et cum volueritis, potestis illis benefacere: me autem non semper habetis.

8 Quod habuit hæc, fecit: prævenit ungere corpus meum in sepulturam.

9 Amen dico vobis: Ubicumque prædicatum fuerit Evangelium istud in universo mundo, et quod fecit hæc, narrabitur in memoriam eius.

10 Et Iudas Iscariotes unus de duodecim abiit ad summos sacerdotes, ut proderet eum illis.

11 Qui audientes gavisi sunt: et promiserunt ei pecuniam se
datturos. Et quærebat quomodo illum opportune traderet.

12 Et primo die Azymorum quando Pascha immolabant, dicunt
ei discipuli: Quo vis eamus, et paremus tibi ut manduces Pascha?

13 Et mittit duos ex discipulis suis, et dicit eis: Ite in civitatem: et
occurreret vobis homo lagenam aquæ baiulans, sequimini eum:
14 et quocumque introierit, dicite domino domus, quia magister
dicit: Ubi est refectio mea, ubi Pascha cum discipulis meis
manducem?

15 Et ipse vobis demonstrabit cœnaculum grande, stratum: et
illic parate nobis.

16 Et abierunt discipuli eius, et venerunt in civitatem: et
invenerunt sicut dixerat illis, et paraverunt Pascha.

17 Vespere autem facto, venit cum duodecim.

18 Et discumbentibus eis, et manducantibus, ait IESUS: Amen
dico vobis, quia unus ex vobis tradet me, qui manducat mecum.

19 At illi cœperunt contristari, et dicere ei singulatim: Numquid
ego?

20 Qui ait illis: Unus ex duodecim, qui intingit mecum manum
in catino.

21 Et Filius quidem hominis vadit sicut scriptum est de eo: væ
autem homini illi, per quem Filius hominis tradetur. bonum erat
ei, si non esset natus homo ille.

22 Et manducantibus illis, accepit Iesus panem: et benedicens
fregit, et dedit eis, et ait: Sumite, hoc est corpus meum.

23 Et accepto calice, gratias agens dedit eis: et biberunt ex illo
omnes.

24 Et ait illis: Hic est sanguis meus novi testamenti, qui pro
multis effundetur.

25 Amen dico vobis, quia iam non bibam de hoc genimine vitis
usque in diem illum, cum illud bibam novum in regno Dei.

26 Et hymno dicto exierunt in Montem olivarum.

27 Et ait eis Iesus: Omnes scandalizabimini in me in nocte ista:
quia scriptum est: Percutiam pastorem, et dispergentur oves.

28 Sed postquam resurrexero, præcedam vos in Galilæam.

29 Petrus autem ait illi: Et si omnes scandalizati fuerint in te: sed non ego.

30 Et ait illi Iesus: Amen dico tibi, quia tu hodie in nocte hac, priusquam gallus vocem bis dederit, ter me es negaturus.

31 At ille amplius loquebatur: Et si oportuerit me simul commori tibi, non te negabo: Similiter autem et omnes dicebant.

32 Et veniunt in prædium, cui nomen Gethsemani. Et ait discipulis suis: Sedete hic donec orem.

33 Et assumit Petrum, et Iacobum, et Ioannem secum: et cœpit pavere, et tædere.

34 Et ait illis: Tristis est anima mea usque ad mortem: sustinete hic, et vigilate.

35 Et cum processisset paululum, procidit super terram: et orabat, ut si fieri posset, transiret ab eo hora:

36 et dixit: Abba pater, omnia tibi possibile sunt, transfer calicem hunc a me, sed non quod ego volo, sed quod tu.

37 Et venit, et invenit eos dormientes. Et ait Petro: Simon, dormis? non potuisti una hora vigilare?

38 Vigilate, et orate ut non intretis in tentationem. Spiritus quidem promptus est, caro vero infirma.

39 Et iterum abiens oravit eundem sermonem, dicens.

40 Et reversus, denuo invenit eos dormientes, (erant enim oculi eorum gravati) et ignorabant quid responderent ei.

41 Et venit tertio, et ait illis: Dormite iam, et requiescite. Sufficit: venit hora: ecce Filius hominis tradetur in manus peccatorum.

42 Surgite, eamus. ecce qui me tradet, prope est.

43 Et, adhuc eo loquente, venit Iudas Iscariotes unus de duodecim, et cum eo turba multa cum gladiis, et lignis, a summis sacerdotibus, et Scribis, et senioribus.

44 Dederat autem traditor eius signum eis, dicens: Quemcumque osculatus fuero, ipse est, tenete eum, et ducite caute.

45 Et cum venisset, statim accedens ad eum, ait: Ave Rabbi: et osculatus est eum.

46 At illi manus iniecerunt in eum, et tenuerunt eum.

47 Unus autem quidam de circumstantibus educens gladium,

- percussit servum summi sacerdotis: et amputavit illi auriculam.
- 48 Et respondens Iesus, ait illis: Tamquam ad latronem existis cum gladiis, et lignis comprehendere me?
- 49 quotidie eram apud vos in templo docens, et non me tenuistis. Sed ut impleantur Scripturæ.
- 50 Tunc discipuli eius relinquentes eum, omnes fugerunt.
- 51 Adolescens autem quidam sequebatur eum amictus sindone super nudo: et tenuerunt eum.
- 52 At ille reiecta sindone, nudus profugit ab eis.
- 53 Et adduxerunt Iesum ad summum sacerdotem: et convenerunt omnes sacerdotes, et Scribæ, et seniores.
- 54 Petrus autem a longe secutus est eum usque intro in atrium summi sacerdotis: et sedebat cum ministris ad ignem, et calefaciebat se.
- 55 Summi vero sacerdotes, et omne concilium quærebant adversus Iesum testimonium, ut eum morti traderent, nec inveniebant.
- 56 Multi enim testimonium falsum dicebant adversus eum: et convenientia testimonia non erant.
- 57 Et quidam surgentes, falsum testimonium ferebant adversus eum, dicentes:
- 58 Quoniam nos audivimus eum dicentem: Ego dissolvam templum hoc manu factum, et per triduum aliud non manu factum ædificabo.
- 59 Et non erat conveniens testimonium illorum.
- 60 Et exurgens summus sacerdos in medium, interrogavit Iesum, dicens: Non respondes quidquam ad ea, quæ tibi obiiciuntur ab his?
- 61 Ille autem tacebat, et nihil respondit. Rursum summus sacerdos interrogabat eum, et dixit ei: Tu es Christus filius Dei benedicti?
- 62 Iesus autem dixit illi: Ego sum: et videbitis Filium hominis sedentem a dextris virtutis Dei, et venientem cum nubibus cæli.
- 63 Summus autem sacerdos scindens vestimenta sua, ait: Quid adhuc desideramus testes?

- 64 Audistis blasphemiam: quid vobis videtur? Qui omnes
condemnaverunt eum esse reum mortis.
- 65 Et cœperunt quidam conspuere eum, et velare faciem eius, et
colaphis eum cædere, et dicere ei: Prophetiza: et ministri alapis
eum cædebant.
- 66 Et cum esset Petrus in atrio deorsum, venit una ex ancillis
summi sacerdotis:
- 67 et cum vidisset Petrum calefacientem se, aspiciens illum, ait:
Et tu cum Iesu Nazareno eras.
- 68 At ille negavit, dicens: Neque scio, neque novi quid dicas. Et
exiit foras ante atrium, et gallus cantavit.
- 69 Rursus autem cum vidisset illum ancilla, cœpit dicere
circumstantibus: Quia hic ex illis est.
- 70 At ille iterum negavit. Et post pusillum rursus qui astabant,
dicebant Petro: Vere ex illis es: nam et Galilæus es.
- 71 Ille autem cœpit anathematizare, et iurare: Quia nescio
hominem istum, quem dicitis.
- 72 Et statim gallus iterum cantavit. Et recordatus est Petrus verbi,
quod dixerat ei Iesus: Prius quam gallus cantet bis, ter me
negabis. Et cœpit flere.

15

- 1 Et confestim, mane consilium facientes summi sacerdotes cum
senioribus, et Scribis, et universo concilio, vincientes Iesum,
duxerunt, et tradiderunt Pilato.
- 2 Et interrogavit eum Pilatus: Tu es rex Iudæorum? At ille
respondens, ait illi: Tu dicis.
- 3 Et accusabant eum summi sacerdotes in multis.
- 4 Pilatus autem rursus interrogavit eum, dicens: Non
respondes quidquam? vide in quantis te accusant.
- 5 Iesus autem amplius nihil respondit, ita ut miraretur Pilatus.
- 6 Per diem autem festum solebat dimittere illis unum ex vinctis,
quemcumque petissent.

- 7 Erat autem qui dicebatur Barrabas, qui cum seditiosis erat
vinctus, qui in seditione fecerat homicidium.
- 8 Et cum ascendisset turba, cœpit rogare, sicut semper faciebat
illis.
- 9 Pilatus autem respondit eis, et dixit: Vultis dimittam vobis
regem Iudæorum?
- 10 Sciebat enim quod per invidiam tradidissent eum summi
sacerdotes.
- 11 Pontifices autem concitaverunt turbam, ut magis Barabbam
dimitteret eis.
- 12 Pilatus autem iterum respondens, ait illis: Quid ergo vultis
faciam regi Iudæorum?
- 13 At illi iterum clamaverunt: Crucifige eum.
- 14 Pilatus vero dicebat illis: Quid enim mali fecit? At illi magis
clamabant: Crucifige eum.
- 15 Pilatus autem volens populo satisfacere, dimisit illis
Barabbam, et tradidit Iesum flagellis cæsum, ut crucifigeretur.
- 16 Milites autem duxerunt eum in atrium prætorii, et convocant
totam cohortem,
- 17 et induunt eum purpura, et imponunt ei plectentes spineam
coronam.
- 18 Et cœperunt salutare eum: Ave rex Iudæorum.
- 19 Et percutiebant caput eius arundine: et conspuebant eum, et
ponentes genua, adorabant eum.
- 20 Et postquam illuserunt ei, exuerunt illum purpura, et
induerunt eum vestimentis suis: et educunt illum ut crucifigerent
eum.
- 21 Et angariaverunt prætereuntem quempiam, Simonem
Cyrenæum venientem de villa, patrem Alexandri, et Rufi, ut
tolleret crucem eius.
- 22 Et perducunt illum in Golgotha locum: quod est
interpretatum Calvariæ locus.
- 23 Et dabant ei bibere myrrhatum vinum: et non accepit.
- 24 Et crucifigentes eum, diviserunt vestimenta eius, mittentes
sortem super eis, quis quid tolleret.

25 Erat autem hora tertia: et crucifixerunt eum.
26 Et erat titulus causæ eius inscriptus: REX IUDÆORUM.
27 Et cum eo crucifigunt duos latrones: unum a dextris, et alium
a sinistris eius.
28 Et impleta est scriptura, quæ dicit: Et cum iniquis reputatus
est.
29 Et prætereuntes blasphemabant eum, moventes capita sua, et
dicentes: Vah qui destruis templum Dei, et in tribus diebus
reædificas:
30 saluum fac te ipsum descendens de cruce.
31 Similiter et summi sacerdotes illudentes, ad alterutrum cum
Scribis dicebant: Alios salvos fecit, seipsum non potest saluum
facere.
32 Christus rex Israel descendat nunc de cruce, ut videamus, et
credamus. Et qui cum eo crucifixi erant, convitiabantur ei.
33 Et facta hora sexta, tenebræ factæ sunt per totam terram usque
in horam nonam.
34 Et hora nona exclamavit Iesus voce magna, dicens: Eloi, eloi,
lamma sabachthani? quod est interpretatum: Deus meus, Deus
meus, ut quid dereliquisti me?
35 Et quidam de circumstantibus audientes, dicebant: Ecce Eliam
vocat.
36 Currens autem unus, et implens spongiam aceto,
circumponensque calamo, potum dabat ei, dicens: Sinite,
videamus si veniat Elias ad deponendum eum.
37 Iesus autem emissa voce magna expiravit.
38 Et velum templi scissum est in duo, a summo usque deorsum.
39 Videns autem Centurio, qui ex adverso stabat, quia sic clamans
expirasset, ait: Vere hic homo Filius Dei erat.
40 Erant autem et mulieres de longe aspicientes: inter quas erat
Maria Magdalene, et Maria Iacobi minoris, et Ioseph mater, et
Salome:
41 et cum esset in Galilæa, sequebantur eum, et ministrabant ei,
et aliæ multæ, quæ simul cum eo ascenderant Ierosolymam.
42 Et cum iam sero esset factum (quia erat parasceve, quod est

ante sabbatum)

43 venit Ioseph ab Arimathæa nobilis decurio, qui et ipse erat expectans regnum Dei, et audacter introivit ad Pilatum, et petiit corpus Iesu.

44 Pilatus autem mirabatur si iam obiisset. Et accersito centurione, interrogavit eum si iam mortuus esset.

45 Et cum cognovisset a centurione, donavit corpus Ioseph.

46 Ioseph autem mercatus sindonem, et deponens eum involvit sindone, et posuit eum in monumento, quod erat excisum de petra, et advolvit lapidem ad ostium monumenti.

47 Maria autem Magdalene, et Maria Ioseph aspiciebant ubi poneretur.

I6

1 Et cum transisset sabbatum, Maria Magdalene, et Maria Iacobi, et Salome emerunt aromata ut venientes ungerent Iesum.

2 Et valde mane una sabbatorum, veniunt ad monumentum, orto iam sole.

3 Et dicebant ad invicem: Quis revolvit nobis lapidem ab ostio monumenti?

4 Et respicientes viderunt revolutum lapidem. Erat quippe magnus valde.

5 Et introeuntes in monumentum viderunt iuvenem sedentem in dextris, coopertum stola candida, et obstupuerunt.

6 Qui dicit illis: Nolite expavescere: Iesum quæritis Nazarenum, crucifixum: surrexit, non est hic, ecce locus ubi posuerunt eum.

7 Sed ite, dicite discipulis eius, et Petro quia præcedit vos in Galilæam: ibi eum videbitis, sicut dixit vobis.

8 At illæ exeuntes, fugerunt de monumento: invaserat enim eas tremor et pavor: et nemini quidquam dixerunt: timebant enim.

9 Surgens autem mane, prima sabbati, apparuit primo Mariæ Magdalene, de qua eiecerat septem dæmonia.

10 Illa vadens nunciavit his, qui cum eo fuerant, lugentibus, et

fletibus.

11 Et illi audientes quia viveret, et visus esset ab ea, non crediderunt.

12 Post hæc autem duobus ex his ambulatibus ostensus est in alia effigie, euntibus in villam:

13 et illi euntes nunciaverunt ceteris: nec illis crediderunt.

14 Novissime recumbentibus illis undecim apparuit: et exprobravit incredulitatem eorum et duritiam cordis: quia iis, qui viderant eum resurrexisse, non crediderunt.

15 Et dixit eis: Euntes in mundum universum prædicate Evangelium omni creaturæ.

16 Qui crediderit, et baptizatus fuerit, salvus erit: qui vero non crediderit, condemnabitur.

17 Signa autem eos, qui crediderint, hæc sequentur: In nomine meo dæmonia eiicient: linguis loquentur novis:

18 serpentes tollent: et si mortiferum quid biberint, non eis nocebit: super ægros manus imponent, et bene habebunt.

19 Et Dominus quidem Iesus postquam locutus est eis, assumptus est in cælum, et sedet a dextris Dei.

20 Illi autem profecti prædicaverunt ubique Domino cooperante, et sermonem confirmante, sequentibus signis.

LUCAS

I

1 Quoniam quidem multi conati sunt ordinare narrationem, quæ
in nobis completæ sunt, rerum:

2 sicut tradiderunt nobis, qui ab initio ipsi viderunt, et ministri
fuerunt sermonis:

3 visum est et mihi, assecuto omnia a principio diligenter, ex
ordine tibi scribere, optime Theophile,

4 ut cognoscas eorum verborum, de quibus eruditus es,
veritatem.

5 Fuit in diebus Herodis, regis Iudææ, sacerdos quidam nomine
Zacharias de vice Abia, et uxor illius de filiabus Aaron, et nomen
eius Elisabeth.

6 Erant autem iusti ambo ante Deum, incedentes in omnibus
mandatis, et iustificationibus Domini sine querela,

7 et non erat illis filius eo quod esset Elisabeth sterilis, et ambo
processissent in diebus suis.

8 Factum est autem, cum sacerdotio fungeretur in ordine vicis
suæ ante Deum,

9 secundum consuetudinem sacerdotii, sorte exiit ut incensum
poneret, ingressus in templum Domini:

10 et omnis multitudo populi erat orans foris hora incensi.

11 Apparuit autem illi Angelus Domini, stans a dextris altaris
incensi.

12 Et Zacharias turbatus est videns, et timor irruit super eum.

13 Ait autem ad illum Angelus: Ne timeas Zacharia, quoniam
exaudita est deprecatio tua: et uxor tua Elisabeth pariet tibi
filium, et vocabis nomen eius Ioannem:

14 et erit gaudium tibi, et exultatio, et multi in nativitate eius
gaudebunt:

15 erit enim magnus coram Domino: et vinum, et siceram non
bibet, et Spiritu sancto replebitur adhuc ex utero matris suæ:

16 et multos filiorum Israel convertet ad Dominum Deum

ipsorum:

- 17 et ipse præcedet ante illum in spiritu, et virtute Eliæ: ut
convertat corda patrum in filios, et incredulos ad prudentiam
iustorum, parare Domino plebem perfectam.
- 18 Et dixit Zacharias ad Angelum: Unde hoc sciam? ego enim
sum senex, et uxor mea processit in diebus suis.
- 19 Et respondens Angelus dixit ei: Ego sum Gabriel, qui asto ante
Deum: et missus sum loqui ad te, et hæc tibi evangelizare.
- 20 Et ecce eris tacens, et non poteris loqui usque in diem, quo
hæc fiant, pro eo quod non credidisti verbis meis, quæ
implebuntur in tempore suo.
- 21 Et erat plebs expectans Zachariam: et mirabantur quod
tardaret ipse in templo.
- 22 Egressus autem non poterat loqui ad illos, et cognoverunt
quod visionem vidisset in templo. Et ipse erat innuens illis, et
permansit mutus.
- 23 Et factum est, ut impleti sunt dies officii eius abiit in domum
suam:
- 24 post hos autem dies concepit Elisabeth uxor eius, et occultabat
se mensibus quinque, dicens:
- 25 Quia sic fecit mihi Dominus in diebus, quibus respexit auferre
opprobrium meum inter homines.
- 26 In mense autem sexto, missus est Angelus Gabriel a Deo in
civitatem Galilææ, cui nomen Nazareth,
- 27 ad Virginem desponsatam viro, cui nomen erat Ioseph, de
domo David, et nomen virginis Maria.
- 28 Et ingressus Angelus ad eam dixit: Ave gratia plena: Dominus
tecum: Benedicta tu in mulieribus.
- 29 Quæ cum audisset, turbata est in sermone eius, et cogitabat
qualis esset ista salutatio.
- 30 Et ait Angelus ei: Ne timeas Maria, invenisti enim gratiam
apud Deum.
- 31 ecce concipies in utero, et paries filium, et vocabis nomen eius
IESUM.
- 32 hic erit magnus, et Filius Altissimi vocabitur, et dabit illi

Dominus Deus sedem David patris eius: et regnabit in domo
Iacob in æternum,

33 et regni eius non erit finis.

34 Dixit autem Maria ad Angelum: Quomodo fiet istud,
quoniam virum non cognosco?

35 Et respondens Angelus dixit ei: Spiritus sanctus superveniet in
te, et virtus Altissimi obumbrabit tibi. Ideoque et quod nascetur
ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei.

36 Et ecce Elisabeth cognata tua, et ipsa concepit filium in
senectute sua: et hic mensis sextus est illi, quæ vocatur sterilis:

37 quia non erit impossibile apud Deum omne verbum.

38 Dixit autem Maria: Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum
verbum tuum. Et discessit ab illa Angelus.

39 Exurgens autem Maria in diebus illis abiit in montana cum
festinatione, in civitatem Iuda:

40 Et intravit in domum Zachariæ, et salutavit Elisabeth.

41 Et factum est, ut audivit salutationem Mariæ Elisabeth,
exultavit infans in utero eius: et repleta est Spiritu sancto
Elisabeth:

42 et exclamavit voce magna, et dixit: Benedicta tu inter
mulieres, et benedictus fructus ventris tui.

43 Et unde hoc mihi ut veniat mater Domini mei ad me?

44 Ecce enim ut facta est vox salutationis tuæ in auribus meis,
exultavit in gaudio infans in utero meo.

45 et beata, quæ credidisti, quoniam perficientur ea, quæ dicta
sunt tibi a Domino.

46 Et ait Maria: Magnificat anima mea Dominum:

47 et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo.

48 Quia respexit humilitatem ancillæ suæ: ecce enim ex hoc
beatam me dicent omnes generationes.

49 Quia fecit mihi magna qui potens est: et sanctum nomen eius.

50 Et misericordia eius a progenie in progenies timentibus eum.

51 Fecit potentiam in brachio suo: dispersit superbos mente
cordis sui.

52 Deposuit potentes de sede, et exaltavit humiles.

53 Esurientes implevit bonis: et divites dimisit inanes.
54 Suscepit Israel puerum suum, recordatus misericordiæ suæ.
55 Sicut locutus est ad patres nostros, Abraham, et semini eius in
sæcula.
56 Mansit autem Maria cum illa quasi mensibus tribus: et reversa
est in domum suam.
57 Elisabeth autem impletum est tempus pariendi, et peperit
filium.
58 Et audierunt vicini, et cognati eius quia magnificavit Dominus
misericordiam suam cum illa, et congratulabantur ei.
59 Et factum est in die octavo, venerunt circumcidere puerum, et
vocabant eum nomine patris sui Zachariam.
60 Et respondens mater eius, dixit: Nequaquam, sed vocabitur
Ioannes.
61 Et dixerunt ad illam: Quia nemo est in cognatione tua, qui
vocetur hoc nomine.
62 Innuabant autem patri eius, quem vellet vocari eum.
63 Et postulans pugillarem scripsit, dicens: Ioannes est nomen
eius. Et mirati sunt universi.
64 Apertum est autem illico os eius, et lingua eius, et loquebatur
benedicens Deum.
65 Et factus est timor super omnes vicinos eorum: et super omnia
montana Iudææ divulgabantur omnia verba hæc:
66 et posuerunt omnes, qui audierant in corde suo, dicentes:
Quis, putas, puer iste erit? Etenim manus Domini erat cum illo.
67 Et Zacharias pater eius repletus est Spiritu sancto: et
prophetavit, dicens:
68 Benedictus Dominus Deus Israel, quia visitavit, et fecit
redemptionem plebis suæ:
69 Et erexit cornu salutis nobis: in domo David pueri sui.
70 Sicut locutum est per os sanctorum, qui a sæculo sunt,
prophetarum eius:
71 Salutem ex inimicis nostris, et de manu omnium, qui oderunt
nos:
72 Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris: et

memorari testamenti sui sancti.

73 Iusiurandum, quod iuravit ad Abraham patrem nostrum,
datum se nobis:

74 Ut sine timore, de manu inimicorum nostrorum liberati,
serviamus illi.

75 In sanctitate, et iustitia coram ipso, omnibus diebus nostris.

76 Et tu puer, propheta Altissimi vocaberis: præibis enim ante
faciem Domini parare vias eius:

77 Ad dandam scientiam salutis plebi eius: in remissionem
peccatorum eorum:

78 Per viscera misericordiæ Dei nostri: in quibus visitavit nos,
oriens ex alto:

79 Illuminare his, qui in tenebris, et in umbra mortis sedent: ad
dirigendos pedes nostros in viam pacis.

80 Puer autem crescebat, et confortabatur spiritu: et erat in
desertis usque in diem ostensionis suæ ad Israel.

2

1 Factum est autem in diebus illis, exiit edictum a Cæsare Augusto
ut describeretur universus orbis.

2 Hæc descriptio prima, facta est a præside Syriæ Cyrino:
3 et ibant omnes ut profiterentur singuli in suam civitatem.

4 Ascendit autem et Ioseph a Galilæa de civitate Nazareth in
Iudæam in civitatem David, quæ vocatur Bethlehem: eo quod
esset de domo, et familia David,

5 ut profiteretur cum Maria desponsata sibi uxore prægnante.

6 Factum est autem, cum essent ibi, impleti sunt dies ut pareret.

7 Et peperit filium suum primogenitum, et pannis eum involvit,
et reclinavit eum in præsepio: quia non erat eis locus in
diversorio.

8 Et pastores erant in regione eadem vigilantes, et custodientes
vigilias noctis super gregem suum.

9 Et ecce angelus Domini stetit iuxta illos, et claritas Dei

circumfulsit illos, et timuerunt timore magno.

10 Et dixit illis angelus: Nolite timere: ecce enim evangelizo
vobis gaudium magnum, quod erit omni populo:

11 quia natus est vobis hodie Salvator, qui est Christus Dominus
in civitate David.

12 Et hoc vobis signum: Invenietis infantem pannis involutum, et
positum in præsepio.

13 Et subito facta est cum angelo multitudo militiæ cælestis
laudantium Deum, et dicentium:

14 Gloria in altissimis Deo, et in terra pax hominibus bonæ
voluntatis.

15 Et factum est, ut discesserunt ab eis Angeli in cælum: pastores
loquebantur ad invicem: Transeamus usque Bethlehem, et
videamus hoc verbum, quod factum est, quod Dominus ostendit
nobis.

16 Et venerunt festinantes: et invenerunt Mariam, et Ioseph, et
infantem positum in præsepio.

17 Videntes autem cognoverunt de verbo, quod dictum erat illis
de puero hoc.

18 Et omnes, qui audierunt, mirati sunt: et de his, quæ dicta erant
a pastoribus ad ipsos.

19 Maria autem conservabat omnia verba hæc, conferens in corde
suo.

20 Et reversi sunt pastores glorificantes, et laudantes Deum in
omnibus, quæ audierant, et viderant sicut dictum est ad illos.

21 Et postquam consummati sunt dies octo ut circumcideretur
puer: vocatum est nomen eius Iesus, quod vocatum est ab angelo
prius quam in utero conciperetur.

22 Et postquam impleti sunt dies purgationis eius secundum
legem Moysi, tulerunt illum in Ierusalem, ut sisterent eum
Domino,

23 sicut scriptum est in lege Domini: Quia omne masculinum
adaperiens vulvam, sanctum Domino vocabitur.

24 et ut darent hostiam secundum quod dictum est in lege
Domini par turturum, aut duos pullos columbarum.

- 25 Et ecce homo erat in Ierusalem, cui nomen Simeon, et homo iste iustus, et timoratus, expectans consolationem Israel, et Spiritus sanctus erat in eo.
- 26 Et responsum acceperat a Spiritu sancto, non visurum se mortem, nisi prius videret Christum Domini.
- 27 Et venit in spiritu in templum. Et cum inducerent puerum Iesum parentes eius, ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo:
- 28 et ipse accepit eum in ulnas suas, et benedixit Deum, et dixit:
- 29 Nunc dimittis servum tuum Domine, secundum verbum tuum in pace:
- 30 Quia viderunt oculi mei salutare tuum,
- 31 Quod parasti ante faciem omnium populorum.
- 32 Lumen ad revelationem gentium, et gloriam plebis tuæ Israel.
- 33 Et erat pater eius et mater mirantes super his, quæ dicebantur de illo.
- 34 Et benedixit illis Simeon, et dixit ad Mariam matrem eius: Ecce positus est hic in ruinam, et in resurrectionem multorum in Israel: et in signum, cui contradicetur:
- 35 et tuam ipsius animam pertransibit gladius ut revelentur ex multis cordibus cogitationes.
- 36 Et erat Anna prophetissa, filia Phanuel, de tribu Aser: hæc processerat in diebus multis, et vixerat cum viro suo annis septem a virginitate sua.
- 37 Et hæc vidua usque ad annos octoginta quattuor: quæ non discedebat de templo, ieiuniis, et obsecrationibus serviens nocte, ac die.
- 38 Et hæc, ipsa hora superveniens, confitebatur Domino: et loquebatur de illo omnibus, qui expectabant redemptionem Israel.
- 39 Et ut perfecerunt omnia secundum legem Domini, reversi sunt in Galilæam in civitatem suam Nazareth.
- 40 Puer autem crescebat, et confortabatur plenus sapientia: et gratia Dei erat in illo.
- 41 Et ibant parentes eius per omnes annos in Ierusalem, in die

sollemni Paschæ.

42 Et cum factus esset annorum duodecim, ascendentibus illis
Ierosolymam secundum consuetudinem diei festi,
43 consummatisque diebus, cum redirent, remansit puer Iesus in
Ierusalem, et non cognoverunt parentes eius.

44 Existimantes autem illum esse in comitatu, venerunt iter diei,
et requirebant eum inter cognatos, et notos.

45 Et non inveniētes, regressi sunt in Ierusalem, requirentes
eum.

46 Et factum est, post triduum invenerunt illum in templo
sedentem in medio doctorum, audientem illos, et interrogantem
eos.

47 Stupebant autem omnes, qui eum audiebant, super prudentia,
et responsis eius.

48 Et videntes admirati sunt. Et dixit mater eius ad illum: Fili,
quid fecisti nobis sic? ecce pater tuus, et ego dolentes
quærebamus te.

49 Et ait ad illos: Quid est quod me quærebatis? nesciebatis quia
in his, quæ patris mei sunt, oportet me esse?

50 Et ipsi non intellexerunt verbum, quod locutus est ad eos.

51 Et descendit cum eis, et venit Nazareth: et erat subditus illis.
Et mater eius conservabat omnia verba hæc in corde suo.

52 Et Iesus proficiebat sapientia, et ætate, et gratia apud Deum, et
homines.

3

1 Anno autem quintodecimo imperii Tiberii Cæsaris, procurante
Pontio Pilato Iudæam, tetrarcha autem Galilææ Herode, Philippo
autem fratre eius tetrarcha Iturææ, et Trachonitidis regionis, et
Lysania Abilinæ tetrarcha,

2 sub principibus sacerdotum Anna, et Caipha: factum est
verbum Domini super Ioannem, Zachariæ filium, in deserto.

3 Et venit in omnem regionem Iordanis, prædicans baptismum

pœnitentiæ in remissionem peccatorum,
4 sicut scriptum est in Libro sermonum Isaiaë prophetæ: Vox
clamantis in deserto: Parate viam Domini: rectas facite semitas
eius:
5 omnis vallis implebitur: et omnis mons, et collis humiliabitur:
et erunt prava in directa: et aspera in vias planas:
6 et videbit omnis caro salutare Dei.
7 Dicebat ergo ad turbas quæ exhibant ut baptizarentur ab ipso:
Genimina viperarum quis ostendit vobis fugere a ventura ira?
8 Facite ergo fructus dignos pœnitentiæ, et ne cœperitis dicere:
Patrem habemus Abraham. Dico enim vobis quia potens est
Deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahæ.
9 Iam enim securis ad radicem arborum posita est. Omnis ergo
arbor non faciens fructum bonum, excidetur, et in ignem
mittetur.
10 Et interrogabant eum turbæ, dicentes: Quid ergo faciemus?
11 Respondens autem dicebat illis: Qui habet duas tunicas, det
non habenti: et qui habet escas, similiter faciat.
12 Venerunt autem et publicani ut baptizarentur, et dixerunt ad
illum: Magister, quid faciemus?
13 At ille dixit ad eos: Nihil amplius, quam quod constitutum est
vobis, faciatis.
14 Interrogabant autem eum et milites, dicentes: Quid faciemus
et nos? Et ait illis: Neminem conculcatis, neque calumniam
faciatis: et contenti estote stipendiis vestris.
15 Existimante autem populo, et cogitantibus omnibus in
cordibus suis de Ioanne, ne forte ipse esset Christus:
16 respondit Ioannes, dicens omnibus: Ego quidem aqua baptizo
vos: veniet autem fortior me, cuius non sum dignus solvere
corrigiam calceamentorum eius: ipse vos baptizabit in Spiritu
sancto, et igni:
17 cuius ventilabrum in manu eius, et purgabit aream suam, et
congregabit triticum in horreum suum, paleas autem comburet
igni inextinguibili.
18 Multa quidem, et alia exhortans evangelizabat populo.

19 Herodes autem tetrarcha cum corripere ab illo de
Herodiade uxore fratris sui, et de omnibus malis, quæ fecit
Herodes,
20 adiecit et hoc super omnia, et inclusit Ioannem in carcere.
21 Factum est autem cum baptizaretur omnis populus, et Iesu
baptizato, et orante, apertum est cælum:
22 et descendit Spiritus sanctus corporali specie sicut columba in
ipsum: et vox de cælo facta est: Tu es filius meus dilectus, in te
complacui mihi.
23 Et ipse Iesus erat incipiens quasi annorum triginta, ut
putabatur, filius Ioseph, qui fuit Heli, qui fuit Mathat,
24 qui fuit Levi, qui fuit Melchi, qui fuit Ianne, qui fuit Ioseph,
25 qui fuit Mathathiæ, qui fuit Amos, qui fuit Nahum, qui fuit
Hesli, qui fuit Nagge,
26 qui fuit Mahath, qui fuit Mathathiæ, qui fuit Semei, qui fuit
Ioseph, qui fuit Iuda,
27 qui fuit Ioanna, qui fuit Resa, qui fuit Zorobabel, qui fuit
Salatheil, qui fuit Neri,
28 qui fuit Melchi, qui fuit Addi, qui fuit Cosan, qui fuit
Elmadan, qui fuit Her,
29 qui fuit Iesu, qui fuit Eliezer, qui fuit Iorim, qui fuit Mathat,
qui fuit Levi,
30 qui fuit Simeon, qui fuit Iuda, qui fuit Ioseph, qui fuit Iona,
qui fuit Eliakim,
31 qui fuit Melea, qui fuit Menna, qui fuit Mathatha, qui fuit
Natham, qui fuit David,
32 qui fuit Iesse, qui fuit Obed, qui fuit Booz, qui fuit Salmon,
qui fuit Naasson,
33 qui fuit Aminadab, qui fuit Aram, qui fuit Esron, qui fuit
Phares, qui fuit Iudæ,
34 qui fuit Iacob, qui fuit Isaac, qui fuit Abrahæ, qui fuit Thare,
qui fuit Nachor,
35 qui fuit Sarug, qui fuit Ragau, qui fuit Phaleg, qui fuit Heber,
qui fuit Sale,
36 qui fuit Cainan, qui fuit Arphaxad, qui fuit Sem, qui fuit Noe,

qui fuit Lamech,
37 qui fuit Methusale, qui fuit Henoch, qui fuit Jared, qui fuit
Malaleel, qui fuit Cainan,
38 qui fuit Henos, qui fuit Seth, qui fuit Adam, qui fuit Dei.

4

1 Iesus autem plenus Spiritu sancto regressus est a Iordane: et
agebatur a Spiritu in desertum
2 diebus quadraginta, et tentabatur a diabolo. Et nihil
manducavit in diebus illis: et consummatis illis esuriit.
3 Dixit autem illi diabolus: Si Filius Dei es, dic lapidi huic ut
panis fiat.
4 Et respondit ad illum Iesus: Scriptum est: Quia non in solo
pane vivit homo, sed in omni verbo Dei.
5 Et duxit illum diabolus in montem excelsum, et ostendit illi
omnia regna orbis terræ in momento temporis,
6 et ait illi: Tibi dabo potestatem hanc universam, et gloriam
illorum: quia mihi tradita sunt: et cui volo do illa.
7 Tu ergo si adoraveris coram me, erunt tua omnia.
8 Et respondens Iesus, dixit illi: Scriptum est: Dominum Deum
tuum adorabis, et illi soli servies.
9 Et duxit illum in Ierusalem, et statuit eum super pinnam
templi, et dixit illi: Si filius Dei es, mitte te hinc deorsum.
10 Scriptum est enim quod Angelis suis mandavit de te, ut
conserverent te:
11 et quia in manibus tollent te, ne forte offendas ad lapidem
pedem tuum.
12 Et respondens Iesus, ait illi: Dictum est: Non tentabis
Dominum Deum tuum.
13 Et consummata omni tentatione, diabolus recessit ab illo,
usque ad tempus.
14 Et regressus est Iesus in virtute Spiritus in Galilæam, et fama
exiit per universam regionem de illo.

- 15 Et ipse docebat in synagogis eorum, et magnificabatur ab omnibus.
- 16 Et venit Nazareth, ubi erat nutritus, et intravit secundum consuetudinem suam die sabbati in synagogam, et surrexit legere.
- 17 Et traditus est illi Liber Isaiaë prophetæ. Et ut revolvit librum, invenit locum ubi scriptum erat:
- 18 Spiritus Domini super me: propter quod unxit me, evangelizare pauperibus misit me, sanare contritos corde,
- 19 prædicare captivis remissionem, et cæcis visum, dimittere confractos in remissionem, prædicare annum Domini acceptum, et diem retributionis.
- 20 Et cum plicuisset librum, reddit ministro, et sedit. Et omnium in synagoga oculi erant intendentes in eum.
- 21 Cœpit autem dicere ad illos: Quia hodie impleta est hæc scriptura in auribus vestris.
- 22 Et omnes testimonium illi dabant: et mirabantur in verbis gratiæ, quæ procedebant de ore ipsius, et dicebant: Nonne hic est filius Ioseph?
- 23 Et ait illis: Utique dicetis mihi hanc similitudinem: Medice cura teipsum: quanta audivimus facta in Capharnaum, fac et hic in patria tua.
- 24 Ait autem: Amen dico vobis, quia nemo propheta acceptus est in patria sua.
- 25 In veritate dico vobis, multæ viduæ erant in diebus Eliæ in Israel, quando clausum est cælum annis tribus, et mensibus sex: cum facta esset fames magna in omni terra:
- 26 et ad nullam illarum missus est Elias, nisi in Sarepta Sidoniæ, ad mulierem viduam.
- 27 Et multi leprosi erant in Israel sub Elisæo propheta: et nemo eorum mundatus est nisi Naaman Syrus.
- 28 Et repleti sunt omnes in synagoga ira, hæc audientes.
- 29 Et surrexerunt, et eiecerunt illum extra civitatem: et duxerunt illum usque ad supercilium montis, super quem civitas illorum erat ædificata ut præcipitarent eum.
- 30 Ipse autem transiens per medium illorum, ibat.

- 31 Et descendit in Capharnaum civitatem Galilææ, ibique
docebat illos sabbatis.
- 32 Et stupebant in doctrina eius, quia in potestate erat sermo
ipsius.
- 33 Et in synagoga erat homo habens dæmonium immundum, et
exclamavit voce magna,
34 dicens: Sine, quid nobis, et tibi Iesu Nazarene? venisti perdere
nos? scio te quis sis, Sanctus Dei.
- 35 Et increpavit illum Iesus, dicens: Obmutesce, et exi ab eo. Et
cum proiecisset illum dæmonium in medium, exiit ab illo,
nihilque illum nocuit.
- 36 Et factus est pavor in omnibus, et colloquebantur ad invicem,
dicentes: Quod est hoc verbum, quia in potestate et virtute
imperat immundis spiritibus, et exeunt?
- 37 Et divulgabatur fama de illo in omnem locum regionis.
- 38 Surgens autem Iesus de synagoga, introivit in domum Simonis.
Socrus autem Simonis tenebatur magnis febribus: et rogaverunt
illum pro ea.
- 39 Et stans super illam imperavit febrī: et dimisit illam. Et
continuo surgens, ministrabat illis.
- 40 Cum autem sol occidisset: omnes, qui habebant infirmos
variis languoribus, ducebant illos ad eum. At ille singulis manus
imponens, curabat eos.
- 41 Exibant autem dæmonia a multis clamantia, et dicentia: Quia
tu es filius Dei: et increpans non sinebat ea loqui: quia sciebant
ipsum esse Christum.
- 42 Facta autem die egressus ibat in desertum locum, et turbæ
requirebant eum, et venerunt usque ad ipsum: et detinebant
illum ne discederet ab eis.
- 43 Quibus ille ait: Quia et aliis civitatibus oportet me
evangelizare regnum Dei: quia ideo missus sum.
- 44 Et erat prædicans in synagogis Galilææ.

5

I Factum est autem, cum turbæ irruerunt in eum, ut audirent
verbum Dei, et ipse stabat secus stagnum Genesareth.

2 Et vidit duas naves stantes secus stagnum: piscatores autem
descenderant, et lavabant retia.

3 Ascendens autem in unam navim, quæ erat Simonis, rogavit
eum a terra reducere pusillum. Et sedens docebat de navicula
turbas.

4 Ut cessavit autem loqui, dixit ad Simonem: Duc in altum, et
laxate retia vestra in capturam.

5 Et respondens Simon, dixit illi: Præceptor, per totam noctem
laborantes, nihil cepimus: in verbo autem tuo laxabo rete.

6 Et cum hoc fecissent, concluserunt piscium multitudinem
copiosam, rumpebatur autem rete eorum.

7 Et annuerunt sociis, qui erant in alia navi ut venirent, et
adiuvarent eos. Et venerunt, et impleverunt ambas naviculas, ita
ut pene mergerentur.

8 Quod cum videret Simon Petrus, procidit ad genua Iesu,
dicens: Exi a me, quia homo peccator sum, Domine.

9 Stupor enim circumdederat eum, et omnes, qui cum illo erant,
in captura piscium, quam ceperant:

10 Similiter autem Iacobum, et Ioannem, filios Zebedæi, qui
erunt socii Simonis. Et ait ad Simonem Iesus: Noli timere: ex
hoc iam homines eris capiens.

11 Et subductis ad terram navibus, relictis omnibus secuti sunt
eum.

12 Et factum est, cum esset in una civitatum, et ecce vir plenus
lepra, et videns Iesum, et procidens in faciem, rogavit eum,
dicens: Domine, si vis, potes me mundare.

13 Et extendens manum, tetigit eum dicens: Volo: Mundare. Et
confestim lepra discessit ab illo.

14 et ipse præcepit illi ut nemini diceret: sed, Vade, ostende te
sacerdoti, et offer pro emundatione tua, sicut præcepit Moyses, in
testimonium illis.

- 15 Perambulabat autem magis sermo de illo: et conveniebant
turbæ multæ ut audirent, et curarentur ab infirmitatibus suis.
- 16 Ipse autem secedebat in desertum, et orabat.
- 17 Et factum est in una dierum, et ipse sedebat docens. Et erant
Pharisæi sedentes, et legis doctores, qui venerunt ex omni castello
Galilææ, et Iudææ, et Ierusalem: et virtus Domini erat ad
sanandum eos.
- 18 Et ecce viri portantes in lecto hominem, qui erat paralyticus:
et quærebant eum inferre, et ponere ante eum.
- 19 Et non invenientes qua parte illum inferrent præ turba,
ascenderunt supra tectum, et per tegulas summiserunt eum cum
lecto in medium ante Iesum.
- 20 Quorum fidem ut vidit, dixit: Homo remittuntur tibi peccata
tua.
- 21 Et cœperunt cogitare Scribæ, et Pharisæi, dicentes: Quis est
hic, qui loquitur blasphemias? Quis potest dimittere peccata,
nisi solus Deus?
- 22 Ut cognovit autem Iesus cogitationes eorum, respondens, dixit
ad illos: Quid cogitatis in cordibus vestris?
- 23 Quid est facilius dicere: Dimittuntur tibi peccata: an dicere:
Surge, et ambula?
- 24 Ut autem sciatis quia Filius hominis habet potestatem in terra
dimittendi peccata, (ait paralytico) Tibi dico, surge, tolle lectum
tuum, et vade in domum tuam.
- 25 Et confestim consurgens coram illis, tulit lectum, in quo
iacebat: et abiit in domum suam, magnificans Deum.
- 26 Et stupor apprehendit omnes, et magnificabant Deum. Et
repleti sunt timore, dicentes: Quia vidimus mirabilia hodie.
- 27 Et post hæc exiit, et vidit publicanum nomine Levi, sedentem
ad Telonium, et ait illi: Sequere me.
- 28 Et relictis omnibus, surgens secutus est eum.
- 29 et fecit ei convivium magnum Levi in domo sua: et erat turba
multa publicanorum, et aliorum, qui cum illis erant
discumbentes.
- 30 Et murmurabant Pharisæi, et Scribæ eorum dicentes ad

discipulos eius: Quare cum publicanis, et peccatoribus manducatis, et bibitis?

31 Et respondens Iesus, dixit ad illos: Non egent qui sani sunt medico, sed qui male habent.

32 Non veni vocare iustos, sed peccatores ad pœnitentiam.

33 At illi dixerunt ad eum: Quare discipuli Ioannis ieiunant frequenter, et obsecrationes faciunt, similiter et Phariseorum: tui autem edunt, et bibunt?

34 Quibus ipse ait: Numquid potestis filios sponsi, dum cum illis est sponsus, facere ieiunare?

35 Venient autem dies: cum ablatu fuerit ab illis sponsus, tunc ieiunabunt in illis diebus.

36 Dicebat autem et similitudinem ad illos: Quia nemo commissuram a novo vestimento immittit in vestimentum vetus: alioquin et novum rumpit, et veteri non convenit commissura a novo.

37 Et nemo mittit vinum novum in utres veteres: alioquin rumpet vinum novum utres, et ipsum effundetur, et utres peribunt.

38 sed vinum novum in utres novos mittendum est, et utraque conservantur.

39 Et nemo bibens vetus, statim vult novum, dicit enim: Vetus melius est.

6

1 Factum est autem in sabbato secundo, primo, cum transiret per sata, vellebant discipuli eius spicas, et manducabant confricantes manibus.

2 Quidam autem Phariseorum, dicebant illis: Quid facitis quod non licet in sabbatis?

3 Et respondens Iesus ad eos, dixit: Nec hoc legistis quod fecit David, cum esurisset ipse, et qui cum illo erant?

4 quomodo intravit in domum Dei, et panes propositionis

sumpsit, et manducavit, et dedit his, qui cum ipso erant: quos non licet manducare nisi tantum sacerdotibus?

5 Et dicebat illis: Quia Dominus est Filius hominis, etiam sabbati.

6 Factum est autem in alio sabbato, ut intraret in synagogam, et doceret. Et erat ibi homo, et manus eius dextra erat arida.

7 Observabant autem Scribæ, et Pharisæi si in sabbato curaret: ut invenirent unde accusarent eum.

8 Ipse vero sciebat cogitationes eorum: et ait homini, qui habebat manum aridam: Surge, et sta in medium. Et surgens stetit.

9 Ait autem ad illos Iesus: Interrogo vos si licet sabbatis benefacere, an male: animam salvam facere, an perdere?

10 Et circumspectis omnibus dixit homini: Extende manum tuam. Et extendit: et restituta est manus eius.

11 Ipsi autem repleti sunt insipientia, et colloquebantur ad invicem, quidnam facerent Iesu.

12 Factum est autem in illis diebus, exiit in montem orare, et erat pernoctans in oratione Dei.

13 Et cum dies factus esset, vocavit discipulos suos: et elegit duodecim ex ipsis (quos et Apostolos nominavit)

14 Simonem, quem cognominavit Petrum, et Andream fratrem eius, Iacobum, et Ioannem, Philippum, et Bartholomæum,

15 Matthæum, et Thomam, Iacobum Alphæi, et Simonem, qui vocatur zelotes,

16 et Iudam Iacobi, et Iudam Iscariotem, qui fuit proditor.

17 Et descendens cum illis, stetit in loco campestri, et turba discipulorum eius, et multitudo copiosa plebis ab omni Iudæa, et Ierusalem, et maritima, et Tyri, et Sidonis,

18 qui venerant ut audirent eum, et sanarentur a languoribus suis. Et qui vexabantur a spiritibus immundis, curabantur.

19 Et omnis turba quærebat eum tangere: quia virtus de illo exibat, et sanabat omnes.

20 Et ipse elevatis oculis in discipulis suis, dicebat: Beati pauperes: quia vestrum est regnum Dei.

- 21 Beati, qui nunc esuritis: quia saturabimini. Beati, qui nunc
fletis: quia ridebitis.
- 22 Beati eritis cum vos oderint homines, et cum separaverint vos,
et exprobraverint, et eiicerint nomen vestrum tamquam malum
propter Filium hominis.
- 23 Gaudete in illa die, et exultate: ecce enim merces vestra multa
est in cælo: secundum hæc enim faciebant Prophetis patres
eorum.
- 24 Verumtamen væ vobis divitibus, quia habetis consolationem
vestram.
- 25 Væ vobis, qui saturati estis: quia esurietis. Væ vobis, qui ridetis
nunc: quia lugebitis et flebitis.
- 26 Væ cum benedixerint vobis homines: secundum hæc enim
faciebant pseudoprophetis patres eorum.
- 27 Sed vobis dico, qui auditis: Diligite inimicos vestros,
benefacite his, qui oderunt vos.
- 28 Benedicite maledicentibus vobis, et orate pro calumniantibus
vos.
- 29 Et qui te percutit in maxillam, præbe et alteram. Et ab eo, qui
aufert tibi vestimentum, etiam tunicam noli prohibere.
- 30 Omni autem petenti te, tribue: et qui aufert quæ tua sunt, ne
repetas.
- 31 Et prout vultis ut faciant vobis homines, et vos facite illis
similiter.
- 32 Et si diligitis eos, qui vos diligunt, quæ vobis est gratia? nam et
peccatores diligentes se diligunt.
- 33 Et si benefeceritis his, qui vobis benefaciunt; quæ vobis est
gratia? siquidem et peccatores hoc faciunt.
- 34 Et si mutuam dederitis his, a quibus speratis recipere; quæ
gratia est vobis? nam et peccatores peccatoribus foenerantur, ut
recipiant æqualia.
- 35 Verumtamen diligite inimicos vestros: benefacite, et mutuam
date, nihil inde sperantes: et erit merces vestra multa, et eritis filii
Altissimi, quia ipse benignus est super ingratos et malos.
- 36 Estote ergo misericordes sicut et Pater vester misericors est.

- 37 Nolite iudicare, et non iudicabimini: nolite condemnare, et non condemnabimini. Dimitte, et dimittemini.
- 38 Date, et dabitur vobis: mensuram bonam, et confertam, et coagitatam, et supereffluentem dabunt in sinum vestrum. Eadem quippe mensura, qua mensi fueritis, remetietur vobis.
- 39 Dicebat autem illis et similitudinem: Numquid potest cæcus cæcum ducere? nonne ambo in foveam cadunt?
- 40 Non est discipulus super magistrum: perfectus autem omnis erit, si sit sicut magister eius.
- 41 Quid autem vides festucam in oculo fratris tui, trabem autem, quæ in oculo tuo est, non consideras?
- 42 Aut quomodo potes dicere fratri tuo: Frater sine eiiciam festucam de oculo tuo: ipse in oculo tuo trabem non videns? Hypocrita eiice primum trabem de oculo tuo: et tunc perspicies ut educas festucam de oculo fratris tui.
- 43 Non est enim arbor bona, quæ facit fructus malos: neque arbor mala, faciens fructum bonum.
- 44 Unaquæque enim arbor de fructu suo cognoscitur. Neque enim de spinis colligunt ficus: neque de rubo vindemiant uvam.
- 45 Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonum: et malus homo de malo thesauro profert malum. Ex abundantia enim cordis os loquitur.
- 46 Quid autem vocatis me Domine, Domine: et non facitis quæ dico?
- 47 Omnis, qui venit ad me, et audit sermones meos, et facit eos: ostendam vobis cui similis sit:
- 48 similis est homini ædificanti domum, qui fodit in altum, et posuit fundamentum super petram. inundatione autem facta, illisum est flumen domui illi, et non potuit eam movere: fundata enim erat super petram.
- 49 Qui autem audit, et non facit: similis est homini ædificanti domum suam super terram sine fundamento: in quam illisus est fluuius, et continuo cecidit: et facta est ruina domus illius magna.

1 Cum autem implisset omnia verba sua in aures plebis, intravit
Capharnaum.

2 Centurionis autem cuiusdam servus male habens, erat
moriturus: qui illi erat pretiosus.

3 Et cum audisset de Iesu, misit ad eum seniores Iudæorum,
rogans eum ut veniret, et salvaret servum eius.

4 At illi cum venissent ad Iesum, rogabant eum solícite, dicentes
ei: Quia dignus est ut hoc illi præstes.

5 diligit enim gentem nostram: et synagogam ipse ædificavit
nobis.

6 Iesus autem ibat cum illis. Et cum iam non longe esset a domo,
misit ad eum Centurio amicos, dicens: Domine noli vexari: Non
enim sum dignus ut sub tectum meum intres.

7 propter quod et meipsum non sum dignum arbitratus ut
venirem ad te: sed dic verbo, et sanabitur puer meus.

8 nam et ego homo sum sub potestate constitutus, habens sub
me milites: et dico huic vade, et vadit: et alii veni, et venit: et
servo meo, fac hoc, et facit.

9 Quo audito Iesus miratus est: et conversus sequentibus se
turbis, dixit: Amen dico vobis, nec in Israel tantam fidem inveni.

10 Et reversi, qui missi fuerant domum, invenerunt servum, qui
languerat, sanum.

11 Et factum est: deinceps ibat in civitatem, quæ vocatur Naim:
et ibant cum eo discipuli eius, et turba copiosa.

12 Cum autem appropinquaret portæ civitatis, ecce defunctus
efferebatur filius unicus matris suæ: et hæc vidua erat: et turba
civitatis multa cum illa.

13 Quam cum vidisset Dominus, misericordia motus super eam,
dixit illi: Noli flere.

14 Et accessit, et tetigit loculum. (Hi autem, qui portabant,
steterunt) Et ait: Adolescens, tibi dico, surge.

15 Et resedit qui erat mortuus, et cœpit loqui. Et dedit illum
matri suæ.

- 16 Accepit autem omnes timor: et magnificabant Deum,
dicentes: Quia propheta magnus surrexit in nobis: et quia Deus
visitavit plebem suam.
- 17 Et exiit hic sermo in universam Iudæam de eo, et in omnem
circa regionem.
- 18 Et nunciaverunt Ioanni discipuli eius de omnibus his.
- 19 Et convocavit duos de discipulis suis Ioannes, et misit ad
Iesum, dicens: Tu es qui venturus es, an alium expectamus?
- 20 Cum autem venissent ad eum viri, dixerunt: Ioannes Baptista
misit nos ad te dicens: Tu es, qui venturus es, an alium
expectamus?
- 21 (in ipsa autem hora multos curavit a languoribus, et plagis, et
spiritibus malis, et cæcis multis donavit visum.)
- 22 Et respondens, dixit illis: Euntes renunciate Ioanni quæ
audistis, et vidistis: Quia cæci vident, claudi ambulant, leprosi
mundantur, surdi audiunt, mortui resurgunt, pauperes
evangelizantur:
- 23 et beatus est quicumque non fuerit scandalizatus in me.
- 24 Et cum discessissent nuncii Ioannis, cœpit de Ioanne dicere ad
turbas: Quid existis in desertum videre? arundinem vento
agitata?
- 25 Sed quid existis videre? hominem mollibus vestibus indutum?
Ecce qui in veste pretiosa sunt et deliciis, in domibus regum sunt.
- 26 Sed quid existis videre? prophetam? Utique dico vobis, et
plusquam Prophetam:
- 27 hic est, de quo scriptum est: Ecce mitto angelum meum ante
faciem tuam, qui præparabit viam tuam ante te.
- 28 Dico enim vobis: Maior inter natos mulierum propheta
Ioanne Baptista nemo est. qui autem minor est in regno Dei,
maior est illo.
- 29 Et omnis populus audiens et publicani, iustificaverunt Deum,
baptizati baptismo Ioannis.
- 30 Pharisæi autem, et legis periti consilium Dei spreverunt in
semetipsos, non baptizati ab eo.
- 31 Ait autem Dominus: Cui ergo similes dicam homines

generationis huius? et cui similes sunt?

32 Similes sunt pueris sedentibus in foro, et loquentibus
adinvicem, et dicentibus: Cantavimus vobis tibiis, et non
saltastis: lamentavimus, et non plorastis.

33 Venit enim Ioannes Baptista, neque manducans panem, neque
bibens vinum, et dicitis: Dæmonium habet.

34 Venit Filius hominis manducans, et bibens, et dicitis: Ecce
homo devorator, et bibens vinum, amicus publicanorum, et
peccatorum.

35 Et iustificata est sapientia ab omnibus filiis suis.

36 Rogabat autem illum quidam de Pharisæis ut manducaret cum
illo. Et ingressus domum Pharisæi discubuit.

37 Et ecce mulier, quæ erat in civitate peccatrix, ut cognovit quod
accubisset in domo Pharisæi, attulit alabastrum unguenti:

38 et stans retro secus pedes eius, lacrymis cœpit rigare pedes eius,
et capillis capitis sui tergebat, et osculabatur pedes eius, et
unguento ungebat.

39 Videns autem Pharisæus, qui vocaverat eum, ait intra se
dicens: Hic si esset propheta, sciret utique, quæ, et qualis est
mulier, quæ tangit eum: quia peccatrix est.

40 Et respondens Iesus, dixit ad illum: Simon, habeo tibi aliquid
dicere. At ille ait: Magister, dic.

41 Duo debitores erant cuidam fœneratori: unus debebat
denarios quingentos, et alius quinquaginta.

42 Non habentibus illis unde redderent, donavit utrisque. Quis
ergo eum plus diligit?

43 Respondens Simon dixit: Æstimo quia is, cui plus donavit. At
ille dixit ei: Recte iudicasti.

44 Et conversus ad mulierem, dixit Simoni: Vides hanc
mulierem? Intravi in domum tuam, aquam pedibus meis non
dedisti: hæc autem lacrymis rigavit pedes meos, et capillis suis
tersit.

45 Osculum mihi non dedisti: hæc autem ex quo intravit, non
cessavit osculari pedes meos.

46 Oleo caput meum non unxisti: hæc autem unguento unxit

pedes meos.

47 Propter quod dico tibi: Remittuntur ei peccata multa,
quoniam dilexit multum. Cui autem minus dimittitur, minus
diligit.

48 Dixit autem ad illam: Remittuntur tibi peccata.

49 Et cœperunt qui simul accumbebant, dicere intra se: *Quis est*
hic, qui etiam peccata dimittit?

50 Dixit autem ad mulierem: Fides tua te salvam fecit: vade in
pace.

8

1 Et factum est deinceps, et ipse iter faciebat per civitates, et castella
prædicans, et evangelizans regnum Dei: et duodecim cum illo,
2 et mulieres aliquæ, quæ erant curatæ a spiritibus malignis, et
infirmatibus: Maria, quæ vocatur Magdalene, de qua septem
dæmonia exierant,

3 et Ioanna uxor Chusæ procuratoris Herodis, et Susanna, et
aliæ multæ, quæ ministrabant ei de facultatibus suis.

4 Cum autem turba plurima convenirent, et de civitatibus
properarent ad eum, dixit per similitudinem:

5 Exiit qui seminat, seminare semen suum: et dum seminat,
aliud cecidit secus viam, et conculcatum est, et volucres cæli
comederunt illud.

6 Et aliud cecidit supra petrum: et natum aruit, quia non
habebat humorem.

7 Et aliud cecidit inter spinas, et simul exortæ spinæ
suffocaverunt illud.

8 Et aliud cecidit in terram bonam: et ortum fecit fructum
centuplum. Hæc dicens clamabat: *Qui habet aures audiendi,*
audiat.

9 Interrogabant autem eum discipuli eius, quæ esset hæc
parabola.

10 Quibus ipse dixit: Vobis datum est nosse mysterium regni Dei,

ceteris autem in parabolis: ut videntes non videant, et audientes non intelligant.

11 Est autem hæc parabola: Semen est verbum Dei.

12 Qui autem secus viam, hi sunt qui audiunt: deinde venit diabolus, et tollit verbum de corde eorum, ne credentes salvi fiant.

13 Nam qui supra petram: qui cum audierint, cum gaudio suscipiunt verbum: et hi radices non habent: qui ad tempus credunt, et in tempore tentationis recedunt.

14 Quod autem in spinas cecidit: hi sunt, qui audierunt, et a solitudinibus, et divitiis, et voluptatibus vitæ euntes, suffocantur, et non referunt fructum.

15 Quod autem in bonam terram: hi sunt, qui in corde bono et optimo audientes verbum retinent, et fructum afferunt in patientia.

16 Nemo autem lucernam accendens, operit eam vase, aut subtus lectum ponit: sed supra candelabrum ponit, ut intrantes videant lumen.

17 Non est enim occultum, quod non manifestetur: nec absconditum, quod non cognoscatur, et in palam veniat.

18 Videte ergo quomodo audiatis? Qui enim habet, dabitur illi: et quicumque non habet, etiam quod putat se habere, auferetur ab illo.

19 Venerunt autem ad illum mater, et fratres eius, et non poterant adire eum præ turba.

20 Et nunciatum est illi: Mater tua, et fratres tui stant foris, volentes te videre.

21 Qui respondens, dixit ad eos: Mater mea, et fratres mei hi sunt, qui verbum Dei audiunt, et faciunt.

22 Factum est autem in una dierum: et ipse ascendit in naviculam, et discipuli eius, et ait ad illos: Transfretemus trans stagnum. Et ascenderunt.

23 Et navigantibus illis, obdormivit, et descendit procella venti in stagnum, et complebantur, et periclitabantur.

24 Accedentes autem suscitaverunt eum, dicentes: Præceptor,

perimus. At ille surgens, increpavit ventum, et tempestatem aquæ, et cessavit: et facta est tranquillitas.

25 Dixit autem illis: Ubi est fides vestra? Qui timentes, mirati sunt ad invicem, dicentes: Quis putas hic est, quia et ventis, et mari imperat, et obediunt ei?

26 Et navigaverunt ad regionem Gerasenorum, quæ est contra Galilæam.

27 Et cum egressus esset ad terram, occurrit illi vir quidam, qui habebat dæmonium iam temporibus multis, et vestimento non induebatur, neque in domo manebat, sed in monumentis.

28 Is, ut vidit Iesum, procidit ante illum: et exclamans voce magna, dixit: Quid mihi, et tibi est Iesu Fili Dei Altissimi? obsecro te, ne me torqueas.

29 Præcipiebat enim spiritui immundo ut exiret ab homine. Multis enim temporibus arripiebat illum, et vinciebatur catenis, et compedibus custoditus. et ruptis vinculis agebatur a dæmonio in deserta.

30 Interrogavit autem illum Iesus, dicens: Quod tibi nomen est? At ille dixit: Legio: quia intraverant dæmonia multa in eum.

31 Et rogabant illum ne imperaret illis ut in abyssum irent.

32 Erat autem ibi grex porcorum multorum pascentium in monte: et rogabant eum, ut permitteret eis in illos ingredi. Et permisit illis.

33 Exierunt ergo dæmonia ab homine, et intraverunt in porcos: et impetu abiit grex per præceps in stagnum, et suffocatus est.

34 Quod ut viderunt factum qui pascebant, fugerunt, et nunciaverunt in civitatem, et in villas.

35 Exierunt autem videre quod factum est, et venerunt ad Iesum: et invenerunt hominem sedentem, a quo dæmonia exierant, vestitum ac sana mente ad pedes eius, et timuerunt.

36 Nunciaverunt autem illis et qui viderant, quomodo sanus factus esset a legione:

37 et rogaverunt illum omnis multitudo regionis Gerasenorum ut discederet ab ipsis: quia magno timore tenebantur. Ipse autem ascendens navim, reversus est.

38 Et rogabat illum vir, a quo dæmonia exierant, ut cum eo esset.
Dimisit autem eum Iesus, dicens:

39 Redi in domum tuam, et narra quanta tibi fecit Deus. Et abiit
per universam civitatem, prædicans quanta illi fecisset Iesus.

40 Factum est autem cum rediisset Iesus, excepit illum turba.
erunt enim omnes expectantes eum.

41 Et ecce venit vir, cui nomen Iairus, et ipse princeps synagogæ
erat: et cecidit ad pedes Iesu, rogans eum ut intraret in domum
eius,

42 quia unica filia erat ei fere annorum duodecim, et hæc
moriebatur. Et contigit, dum iret, a turba comprimebatur.

43 Et mulier quædam erat in fluxu sanguinis ab annis duodecim,
quæ in medicos erogaverat omnem substantiam suam, nec ab ullo
potuit curari:

44 accessit retro, et tetigit fimbriam vestimenti eius: et confestim
stetit fluxus sanguinis eius.

45 Et ait Iesus: Quis est, qui me tetigit? Negantibus autem
omnibus, dixit Petrus, et qui cum illo erant: Præceptor, turbæ te
comprimunt, et affligunt, et dicis: Quis me tetigit?

46 Et dicit Iesus: Tetigit me aliquis. nam ego novi virtutem de me
exiisse.

47 Videns autem mulier, quia non latuit, tremens venit, et
procidit ante pedes eius: et ob quam causam tetigerit eum,
indicavit coram omni populo: et quemadmodum confestim
sanata sit.

48 At ipse dixit ei: Filia, fides tua salvam te fecit: vade in pace.

49 Adhuc illo loquente, venit quidam ad principem synagogæ,
dicens ei: Quia mortua est filia tua, noli vexare illum.

50 Iesus autem, audito hoc verbo, respondit patri puellæ: Noli
timere, crede tantum, et salva erit.

51 Et cum venisset domum, non permisit intrare secum
quemquam, nisi Petrum, et Iacobum, et Ioannem, et patrem, et
matrem puellæ.

52 Flebant autem omnes, et plangebant illam. At ille dixit: Nolite
flere, non est mortua puella, sed dormit.

- 53 Et deridebant eum, scientes quod mortua esset.
54 Ipse autem tenens manum eius clamavit, dicens: Puella, surge.
55 Et reversus est spiritus eius, et surrexit continuo. Et iussit illi
dari manducare.
56 Et stupuerunt parentes eius, quibus præcepit ne alicui dicerent
quod factum erat.

9

- 1 Convocatis autem duodecim Apostolis, dedit illis virtutem, et
potestatem super omnia dæmonia, et ut languores curarent.
2 Et misit illos prædicare regnum Dei, et sanare infirmos.
3 Et ait ad illos: Nihil tuleritis in via, neque virgam, neque
peram, neque panem, neque pecuniam, neque duas tunicas
habeatis.
4 Et in quamcumque domum intraveritis, ibi manete, et inde ne
exeatis.
5 Et quicumque non receperint vos: exeuntes de civitate illa,
etiam pulverem pedum vestrorum excutite in testimonium supra
illos.
6 Egressi autem circuibant per castella evangelizantes, et
curantes ubique.
7 Audivit autem Herodes tetrarcha omnia, quæ fiebant ab eo, et
hæsitabat eo quod diceretur
8 a quibusdam: Quia Ioannes surrexit a mortuis: a quibusdam
vero: Quia Elias apparuit: ab aliis autem: Quia propheta unus de
antiquis surrexit.
9 Et ait Herodes: Ioannem ego decollavit: Quis est autem iste,
de quo ego talia audio? Et quærebat videre eum.
10 Et reversi Apostoli, narraverunt illi quæcumque fecerunt: et
assumptis illis secessit seorsum in locum desertum, qui est
Bethsaidæ.
11 Quod cum cognovissent turbæ, secutæ sunt illum: et excepit
eos, et loquebatur illis de regno Dei, et eos, qui cura indigebant,

sanabat.

12 Dies autem cœperat declinare. Et accedentes duodecim dixerunt illi: Dimitte turbas, ut euntes in castella, villasque quæ circa sunt, divertant, et inveniant escas: quia hic in loco deserto sumus.

13 Ait autem ad illos: Vos date illis manducare. At illi dixerunt: Non sunt nobis plus quam quinque panes, et duo pisces: nisi forte nos eamus, et emamus in omnem hanc turbam escas.

14 Erant autem fere viri quinque millia. Ait autem ad discipulos suos: Facite illos discumbere per convivia quinquagenos.

15 Et ita fecerunt. Et discumbere fecerunt omnes.

16 Acceptis autem quinque panibus, et duobus piscibus, respexit in cælum, et benedixit illis: et fregit, et distribuit discipulis suis, ut ponerent ante turbas.

17 Et manducaverunt omnes, et saturati sunt. Et sublatum est quod superfuit illis, fragmentorum cophini duodecim.

18 Et factum est cum solus esset orans, erant cum illo et discipuli: et interrogavit illos, dicens: Quem me dicunt esse turbæ?

19 At illi responderunt, et dixerunt: Ioannem Baptistam, alii autem Eliam, alii vero quia unus Propheta de prioribus surrexit.

20 Dixit autem illis: Vos autem quem me esse dicitis?

Respondens Simon Petrus dixit: Christum Dei.

21 At ille increpans illos, præcepit ne cui dicerent hoc,

22 dicens: Quia oportet filium hominis multa pati, et reprobari a senioribus, et principibus sacerdotum, et Scribis, et occidi, et tertia die resurgere.

23 Dicebat autem ad omnes: Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, et tollat crucem suam quotidie, et sequatur me.

24 Qui enim voluerit animam suam salvam facere, perdet illam: nam qui perdiderit animam suam propter me, salvam faciet illam.

25 quid enim proficit homo, si lucretur universum mundum, se autem ipsum perdat, et detrimentum sui faciat?

26 Nam qui me erubuerit, et meos sermones: hunc Filius hominis erubescet cum venerit in maiestate sua, et Patris, et sanctorum angelorum.

27 Dico autem vobis vere: sunt aliqui hic stantes, qui non
gustabunt mortem donec videant regnum Dei.

28 Factum est autem post hæc verba fere dies octo, et assumpsit
Petrum, et Iacobum, et Ioannem, et ascendit in montem ut
oraret.

29 Et facta est, dum oraret, species vultus eius altera: et vestitus
eius albus et refulgens.

30 Et ecce duo viri loquebantur cum illo. Erant autem Moyses, et
Elias,

31 visi in maiestate: et dicebant excessum eius, quem
completurus erat in Ierusalem.

32 Petrus vero, et qui cum illo erant, gravati erant somno. Et
evigilantes viderunt maiestatem eius, et duos viros, qui stabant
cum illo.

33 Et factum est cum discederent ab illo, ait Petrus ad Iesum:
Præceptor, bonum est nos hic esse: et faciamus tria tabernacula,
unum Tibi, et unum Moysi, et unum Eliæ: nesciens quid diceret.

34 Hæc autem illo loquente, facta est nubes, et obumbravit eos:
et timuerunt, intrantibus illis in nubem.

35 Et vox facta est de nube, dicens: Hic est Filius meus dilectus,
ipsum audite.

36 Et dum fieret vox, inventus est Iesus solus. Et ipsi tacuerunt, et
nemini dixerunt in illis diebus quidquam ex his, quæ viderant.

37 Factum est autem in sequenti die, descendantibus illis de
monte, occurrit illis turba multa.

38 Et ecce vir de turba exclamavit, dicens: Magister, obsecro te,
respice in filium meum quia unicus est mihi:

39 et ecce spiritus apprehendit eum, et subito clamat, et elidit, et
dissipat eum cum spuma, et vix discedit dilanians eum:

40 et rogavi discipulos tuos ut eiicerent illum, et non potuerunt.

41 Respondens autem Iesus, dixit: O generatio infidelis, et
perversa, usquequo ero apud vos, et patiar vos? Adduc huc filium
tuum.

42 Et cum accederet, elisit illum dæmonium, et dissipavit.

43 Et increpavit Iesus spiritum immundum, et sanavit puerum, et

reddidit illum patri eius.

44 Stupebant autem omnes in magnitudine Dei: omnibusque mirantibus in omnibus, quæ faciebat, dixit ad discipulos suos: Ponite vos in cordibus vestris sermones istos: Filius enim hominis futurum est ut tradatur in manus hominum.

45 At illi ignorabant verbum istud, et erat velatum ante eos ut non sentirent illud: et timebant eum interrogare de hoc verbo.

46 Intravit autem cogitatio in eos, quis eorum maior esset.

47 At Iesus videns cogitationes cordis illorum, apprehendit puerum, et statuit illum secus se,

48 et ait illis: Quicumque susceperit puerum istum in nomine meo, me recipit: et quicumque me receperit, recipit eum, qui me misit. Nam qui minor est inter vos omnes, hic maior est.

49 Respondens autem Ioannes dixit: Præceptor, vidimus quemdam in nomine tuo eiicientem dæmonia, et prohibuimus eum: quia non sequitur nobiscum.

50 Et ait ad illum Iesus: Nolite prohibere: qui enim non est adversum vos, pro vobis est.

51 Factum est autem dum complerentur dies assumptionis eius, et ipse faciem suam firmavit ut iret in Ierusalem.

52 Et misit nuncios ante conspectum suum: et euntes intraverunt in civitatem Samaritanorum ut parerent illi.

53 Et non receperunt eum, quia facies eius erat euntis in Ierusalem.

54 Cum vidissent autem discipuli eius Iacobus, et Ioannes, dixerunt: Domine, vis dicimus ut ignis descendat de cælo, et consumat illos?

55 Et conversus increpavit illos, dicens: Nescitis cuius spiritus estis.

56 Filius hominis non venit animas perdere, sed salvare. Et abierunt in aliud castellum.

57 Factum est autem: ambulantiibus illis in via, dixit quidam ad illum: Sequar te quocumque ieris.

58 Dixit illi Iesus: Vulpes foveas habent, et volucres cæli nidos: Filius autem hominis non habet ubi caput reclinet.

- 59 Ait autem ad alterum: Sequere me. ille autem dixit: Domine
permitte mihi primum ire, et sepelire patrem meum.
- 60 Dixitque ei Iesus: Sine ut mortui sepeliant mortuos suos: tu
autem vade, et annuncia regnum Dei.
- 61 Et ait alter: Sequar te Domine, sed permitte mihi primum
renuntiare his, quæ domi sunt.
- 62 Ait ad illum Iesus: Nemo mittens manum suam ad aratrum, et
respiciens retro, aptus est regno Dei.

IO

- 1 Post hæc autem designavit Dominus et alios septuaginta duos. et
misit illos binos ante faciem suam in omnem civitatem, et locum,
quo erat ipse venturus.
- 2 Et dicebat illis: Messis quidem multa, operarii autem pauci.
Rogate ergo dominum messis ut mittat operarios in messem
suam.
- 3 Ite: ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos.
- 4 Nolite portare sacculum, neque peram, neque calceamenta, et
neminem per viam salutaveritis.
- 5 In quamcumque domum intraveritis, primum dicite: Pax huic
domui:
- 6 et si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illum pax vestra: sin
autem, ad vos revertetur.
- 7 In eadem autem domo manete edentes, et bibentes quæ apud
illos sunt: dignus est enim operarius mercede sua. Nolite transire
de domo in domum.
- 8 Et in quamcumque civitatem intraveritis, et susceperint vos,
manducate quæ apponuntur vobis:
- 9 et curate infirmos, qui in illa sunt, et dicite illis:
Appropinquavit in vos regnum Dei.
- 10 In quamcumque autem civitatem intraveritis, et non
susceperint vos, exeuntes in plateas eius, dicite:
- 11 Etiam pulverem, qui adhæsit nobis de civitate vestra,

extergimus in vos: tamen hoc scitote, quia appropinquavit regnum Dei.

12 Dico vobis, quia Sodomis in die illa remissius erit, quam illi civitati.

13 Væ tibi Corozain, væ tibi Bethsaida: quia si in Tyro, et Sidone factæ fuissent virtutes, quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio, et cinere sedentes pœniterent.

14 Verumtamen Tyro, et Sidoni remissius erit in iudicio, quam vobis.

15 Et tu Capharnaum usque ad cælum exaltata, usque ad infernum demergeris.

16 Qui vos audit, me audit: et qui vos spernit, me spernit. Qui autem me spernit, spernit eum, qui misit me.

17 Reversi sunt autem septuaginta duo cum gaudio, dicentes: Domine, etiam dæmonia subiiciuntur nobis in nomine tuo.

18 Et ait illis: Videbam satanam sicut fulgor de cælo cadentem.

19 Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes, et scorpiones, et super omnem virtutem inimici: et nihil vobis nocebit.

20 Verumtamen in hoc nolite gaudere quia spiritus vobis subiiciuntur: gaudete autem, quod nomina vestra scripta sunt in cælis.

21 In ipsa hora exultavit Spiritu sancto, et dixit: Confiteor tibi pater, Domine cæli et terræ, quod abscondisti hæc a sapientibus, et prudentibus, et revelasti ea parvulis. Etiam Pater: quoniam sic placuit ante te.

22 Omnia mihi tradita sunt a Patre meo. Et nemo scit quis sit Filius, nisi Pater: et quis sit Pater, nisi Filius, et cui voluerit Filius revelare.

23 Et conversus ad discipulos suos, dixit: Beati oculi, qui vident quæ vos videtis.

24 Dico enim vobis, quod multi prophetæ, et reges voluerunt videre quæ vos videtis, et non viderunt: et audire quæ auditis, et non audierunt.

25 Et ecce quidam Legisperitus surrexit tentans illum, et dicens:

Magister, quid faciendo vitam æternam possidebo?

26 At ille dixit ad eum: In lege quid scriptum est? quomodo legis?

27 Ille respondens dixit: Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua, et ex omnibus virtutibus tuis, et ex omni mente tua: et proximum tuum sicut teipsum.

28 Dixitque illi: Recte respondisti: hoc fac, et vives.

29 Ille autem volens iustificare seipsum, dixit ad Iesum: Et quis est meus proximus?

30 Suscipiens autem Iesus, dixit: Homo quidam descendebat ab Ierusalem in Iericho, et incidit in latrones, qui etiam despoliaverunt eum: et plagis impositis abierunt semivivo relicto.

31 Accidit autem ut sacerdos quidam descenderet eadem via: et viso illo præterivit.

32 Similiter et Levita, cum esset secus locum, et videret eum, pertransiit.

33 Samaritanus autem quidam iter faciens, venit secus eum: et videns eum, misericordia motus est.

34 Et appropians alligavit vulnera eius, infundens oleum, et vinum: et imponens illum in iumentum suum, duxit in stabulum, et curam eius egit.

35 Et altera die protulit duos denarios, et dedit stabulario, et ait: Curam illius habe: et quodcumque supererogaveris, ego cum rediero reddam tibi.

36 Quis horum trium videtur tibi proximus fuisse illi, qui incidit in latrones?

37 At ille dixit: Qui fecit misericordiam in illum. Et ait illi Iesus: Vade, et tu fac similiter.

38 Factum est autem, dum irent, et ipse intravit in quoddam castellum: et mulier quædam Martha nomine, excepit illum in domum suam,

39 et huic erat soror nomine Maria, quæ etiam sedens secus pedes Domini, audiebat verbum illius.

40 Martha autem satagebat circa frequens ministerium: quæ stetit, et ait: Domine, non est tibi curæ quod soror mea reliquit

me solam ministrare? dic ergo illi, ut me adiuvet.

41 Et respondens dixit illis Dominus: Martha, Martha, sollicita es, et turbaris erga plurima.

42 Porro unum est necessarium. Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea.

II

1 Et factum est: cum esset in quodam loco orans, ut cessavit, dixit unus ex discipulis eius ad eum: Domine, doce nos orare, sicut docuit et Ioannes discipulos suos.

2 Et ait illis: Cum oratis, dicite: Pater, sanctificetur nomen tuum. Adveniat regnum tuum.

3 Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.

4 Et dimitte nobis peccata nostra, siquidem et ipsi dimittimus omni debenti nobis. Et ne nos inducas in tentationem.

5 Et ait ad illos: Quis vestrum habebit amicum, et ibit ad illum media nocte, et dicet illi: Amice, commoda mihi tres panes,

6 quoniam amicus meus venit de via ad me, et non habeo quod ponam ante illum,

7 et ille deintus respondens dicat: Noli mihi molestus esse, iam ostrium clausum est, et pueri mei mecum sunt in cubili: non possum surgere, et dare tibi.

8 Et si ille perseveraverit pulsans: dico vobis, etsi non dabit illi surgens eo quod amicus eius sit, propter improbitatem tamen eius surget, et dabit illi quotquot habet necessarios.

9 Et ego dico vobis: Petite, et dabitur vobis; quærite, et invenietis; pulsate, et aperietur vobis.

10 Omnis enim qui petit, accipit: et qui quærit, invenit: et pulsanti aperietur.

11 Quis autem ex vobis patrem petit panem, numquid lapidem dabit illi? Aut pisces: numquid pro pisce serpentem dabit illi?

12 Aut si petierit ovum: numquid porriget illi scorpionem?

13 Si ergo vos cum sitis mali, nostis bona data dare filiis vestris:

quanto magis Pater vester de cælo dabit spiritum bonum
petentibus se?

14 Et erat eiiciens dæmonium, et illud erat mutum. Et cum
eiecisset dæmonium, locutus est mutus, et admiratæ sunt turbæ.

15 Quidam autem ex eis dixerunt: In Beelzebub principe
dæmoniorum eiicit dæmonia.

16 Et alii tentantes, signum de cælo quærebant ab eo.

17 Ipse autem ut vidit cogitationes eorum, dixit eis: Omne
regnum in seipsum divisum desolabitur, et domus supra domum
cadet.

18 Si autem et Satanus in seipsum divisus est, quomodo stabit
regnum eius? quia dicitis in Beelzebub me eiicere dæmonia.

19 Si autem ego in Beelzebub eiicio dæmonia: filii vestri in quo
eiiciunt? Ideo ipsi iudices vestri erunt.

20 Porro si in digito Dei eiicio dæmonia: profecto pervenit in vos
regnum Dei.

21 Cum fortis armatus custodit atrium suum, in pace sunt ea,
quæ possidet.

22 Si autem fortior eo superveniens vicerit eum, universa arma
eius auferet, in quibus confidebat, et spolia eius distribuet.

23 Qui non est mecum, contra me est: et qui non colligit mecum,
dispergit.

24 Cum immundus spiritus exierit de homine, ambulat per loca
inaquosa, quærens requiem: et non inveniens dicit: Revertar in
domum meam unde exivi.

25 Et cum venerit, invenit eam scopis mundatam, et ornatam.

26 Tunc vadit, et assumit septem alios spiritus secum, nequiores
se, et ingressi habitant ibi. Et fiunt novissima hominis illius
peiora prioribus.

27 Factum est autem, cum hæc diceret: extollens vocem quædam
mulier de turba dixit illi: Beatus venter, qui te portavit, et ubera,
quæ suxisti.

28 At ille dixit: Quinimmo beati, qui audiunt verbum Dei, et
custodiunt illud.

29 Turbis autem concurrentibus cœpit dicere: Generatio hæc,

generatio nequam est: signum quærit, et signum non dabitur ei, nisi signum Ionæ prophetæ.

30 Nam sicut fuit Ionas signum Ninivitis: ita erit et Filius hominis generationi isti.

31 Regina Austri surget in iudicio cum viris generationis huius, et condemnabit illos: quia venit a finibus terræ audire sapientiam Salomonis: et ecce plus quam Salomon hic.

32 Viri Ninivitæ surgent in iudicio cum generatione hac, et condemnabunt illam: quia pœnitentiam egerunt ad prædicationem Ionæ, et ecce plus quam Ionas hic.

33 Nemo lucernam accendit, et in abscondito ponit, neque sub modio: sed supra candelabrum, ut qui ingrediuntur, lumen videant.

34 Lucerna corporis tui, est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit: si autem nequam fuerit, etiam corpus tuum tenebrosum erit.

35 Vide ergo ne lumen, quod in te est, tenebræ sint.

36 Si ergo corpus tuum totum lucidum fuerit, non habens aliquam partem tenebrarum, erit lucidum totum, et sicut lucerna fulgoris illuminabit te.

37 Et cum loqueretur, rogavit illum quidam Pharisæus ut pranderet apud se. Et ingressus recubuit.

38 Pharisæus autem cœpit intra se reputans dicere, quare non baptizatus esset ante prandium.

39 Et ait Dominus ad illum: Nunc vos Pharisæi quod deforis est calicis, et catini, mundatis: quod autem intus est vestrum, plenum est rapina, et iniquitate.

40 Stulti nonne qui fecit quod deforis est, etiam id, quod deintus est, fecit?

41 Verumtamen quod superest, date eleemosynam: et ecce omnia munda sunt vobis.

42 Sed væ vobis Pharisæis, quia decimatis mentham, et rutam, et omne olus, et præteritis iudicium, et charitatem Dei: hæc autem oportuit facere, et illa non omittere.

43 Væ vobis Pharisæis, quia diligitis primas cathedras in

synagogis, et salutationes in foro.

44 Væ vobis, quia estis ut monumenta, quæ non apparent, et
homines ambulantes supra, nesciunt.

45 Respondens autem quidam ex Legisperitis, ait illi: Magister,
hæc dicens etiam contumeliam nobis facis.

46 At ille ait: Et vobis Legisperitis væ: quia oneratis homines
oneribus, quæ portare non possunt, et ipsi uno digito vestro non
tangitis sarcinas.

47 Væ vobis, qui ædificatis monumenta Prophetarum: patres
autem vestri occiderunt illos.

48 Profecto testificamini quod consentitis operibus patrum
vestrorum: quoniam ipsi quidem eos occiderunt, vos autem
ædificatis eorum sepulchra.

49 Propterea et sapientia Dei dixit: Mittam ad illos Prophetas, et
Apostolos, et ex illis occident, et persequentur:

50 ut inquiratur sanguis omnium Prophetarum, qui effusus est a
constitutione mundi a generatione ista,

51 a sanguine Abel, usque ad sanguinem Zachariæ, qui periit inter
altare, et ædem. Ita dico vobis, requiretur ab hac generatione.

52 Væ vobis Legisperitis, quia tulistis clavem scientiæ, ipsi non
introistis, et eos, qui introibant, prohibuistis.

53 Cum autem hæc ad illos diceret, cœperunt Pharisæi, et
Legisperiti graviter insistere, et os eius opprimere de multis,

54 insidiantes ei, et quærentes aliquid capere de ore eius, ut
accusarent eum.

I2

1 Multis autem turbis circumstantibus, ita ut se invicem
conculcarent, cœpit dicere ad discipulos suos: Attendite a
fermento Pharisæorum, quod est hypocrisis.

2 Nihil autem opertum est, quod non reveletur: neque
absconditum, quod non sciatur.

3 Quoniam quæ in tenebris dixistis, in lumine dicentur: et quod

in aurem locuti estis in cubiculis, prædicabitur in tectis.

4 Dico autem vobis amicis meis: Ne terreamini ab his, qui occidunt corpus, et post hæc non habent amplius quid faciant.

5 Ostendam autem vobis quem timeatis: timete eum, qui, postquam occiderit, habet potestatem mittere in gehennam. ita dico vobis, hunc timete.

6 Nonne quinque passeret vaneunt dipondio, et unus ex illis non est in oblivione coram Deo?

7 Sed et capilli capitis vestri omnes numerati sunt. Nolite ergo timere: multis passeribus plaris estis vos:

8 Dico autem vobis: Omnis, quicumque confessus fuerit me coram hominibus, et Filius hominis confitebitur illum coram Angelis Dei:

9 qui autem negaverit me coram hominibus, negabitur coram Angelis Dei.

10 Et omnis qui dicit verbum in Filium hominis, remittetur illi: ei autem, qui in Spiritum sanctum blasphemaverit, non remittetur.

11 Cum autem inducent vos in synagogas, et ad magistratus, et potestates, nolite solliciti esse qualiter, aut quid respondeatis, aut quid dicatis.

12 Spiritus enim sanctus docebit vos in ipsa hora quid oporteat vos dicere.

13 Ait autem ei quidam de turba: Magister, dic fratri meo ut dividat mecum hereditatem.

14 At ille dixit illi: Homo, quis me constituit iudicem, aut divisorem super vos?

15 Dixitque ad illos: Videte, et cavete ab omni avaritia: quia non in abundantia cuiusquam vita eius est ex his quæ possidet.

16 Dixit autem similitudinem ad illos, dicens: Hominis cuiusdam divitis uberes fructus ager attulit:

17 et cogitabat intra se dicens: Quid faciam, quia non habeo quo congregam fructus meos?

18 Et dixit: Hoc faciam: Destruam horrea mea, et maiora faciam: et illuc congregabo omnia, quæ nata sunt mihi, et bona mea,

19 et dicam animæ meæ: Anima, habes multa bona posita in

annos plurimos: requiesce, comede, bibe, epulare.

20 Dixit autem illi Deus: Stulte, hac nocte animam tuam
repetunt a te: quæ autem parasti, cuius erunt?

21 Sic est qui sibi thesaurizat, et non est in Deum dives.

22 Dixitque ad discipulos suos: Ideo dico vobis: Nolite solliciti
esse animæ vestræ quid manducetis: neque corpori quid
induamini.

23 Anima plus est quam esca, et corpus plus quam vestimentum.

24 Considerate corvos quia non seminant, neque metunt, quibus
non est cellarium, neque horreum, et Deus pascit illos. Quanto
magis vos pluris estis illis?

25 Quis autem vestrum cogitando potest adiicere ad staturam
suam cubitum unum?

26 Si ergo neque quod minimum est potestis, quid de ceteris
solliciti estis?

27 Considerate lilia quomodo crescunt: non laborant, neque
nent: dico autem vobis, nec Salomon in omni gloria sua
vestiebatur sicut unum ex istis.

28 Si autem fœnum, quod hodie est in agro, et cras in clibanum
mittitur, Deus sic vestit: quanto magis vos pusillæ fidei?

29 Et vos nolite quærere quid manducetis, aut quid bibatis: et
nolite in sublime tolli:

30 hæc enim omnia gentes mundi quærunt. Pater autem vester
scit quoniam his indigetis.

31 Verumtamen quærite primum regnum Dei, et iustitiam eius:
et hæc omnia adiicientur vobis.

32 Nolite timere pusillus grex, quia complacuit patri vestro dare
vobis regnum.

33 Vendite quæ possidetis, et date eleemosynam. Facite vobis
sacculos, qui non veterascunt, thesaurum non deficientem in
cælis: quo fur non appropriat, neque tinea corrumpit.

34 Ubi enim thesaurus vester est, ibi et cor vestrum erit.

35 Sint lumbi vestri præcincti, et lucernæ ardentes in manibus
vestris,

36 et vos similes hominibus expectantibus dominum suum

quando revertatur a nuptiis: ut, cum venerit, et pulsaverit, confestim aperiant ei.

37 Beati servi illi, quos cum venerit dominus, invenerit vigilantes: amen dico vobis, quod præcinget se, et faciet illos discumbere, et transiens ministrabit illis.

38 Et si venerit in secunda vigilia, et si in tertia vigilia venerit, et ita invenerit, beati sunt servi illi.

39 Hoc autem scitote, quoniam si sciret paterfamilias, qua hora fur veniret, vigilaret utique, et non sineret perfodi domum suam.

40 Et vos estote parati: quia qua hora non putatis, Filius hominis veniet.

41 Ait autem et Petrus: Domine, ad nos dicis hanc parabolam: an et ad omnes?

42 Dixit autem Dominus: Quis, putas, est fidelis dispensator, et prudens, quem constituit Dominus supra familiam suam, ut det illis in tempore tritici mensuram?

43 Beatus ille servus, quem cum venerit dominus, invenerit ita facientem.

44 Vere dico vobis, quoniam supra omnia, quæ possidet, constituet illum.

45 Quod si dixerit servus ille in corde suo: Moram facit dominus meus venire: et cœperit percutere servos, et ancillas, et edere, et bibere, et inebriari:

46 veniet dominus servi illius in die, qua non sperat, et hora, qua nescit, et dividet eum, partemque eius cum infidelibus ponet.

47 Ille autem servus, qui cognovit voluntatem domini sui, et non præparavit, et non facit secundum voluntatem eius, vapulabit multis:

48 qui autem non cognovit, et fecit digna plagis, vapulabit paucis. Omni autem, cui multum datum est, multum quæretur ab eo: et cui commendaverunt multum, plus petent ab eo.

49 Ignem veni mittere in terram, et quid volo nisi ut accendatur?

50 Baptismo autem habeo baptizari: et quomodo coarctor usquedum perficiatur?

51 Putatis quia pacem veni dare in terram? Non, dico vobis, sed

separationem:

52 erunt enim ex hoc quinque in domo una divisi, tres in duos, et
duo in tres

53 dividuntur: pater in filium, et filius in patrem suum, mater in
filiam, et filia in matrem, socrus in nurum suam, et nurus in
socrum suam.

54 Dicebat autem et ad turbas: Cum videritis nubem orientem ab
occasu, statim dicitis: Nimbus venit: et ita fit.

55 Et cum austrum flantem, dicitis: Quia æstus erit: et fit.

56 Hypocritæ faciem cæli, et terræ nostis probare: hoc autem
tempus quomodo non probatis?

57 Quid autem et a vobis ipsis non iudicatis quod iustum est?

58 Cum autem vadis cum adversario tuo ad principem, in via da
operam liberari ab illo, ne forte trahat te ad iudicem, et iudex
tradat te exactori, et exactor mittat te in carcerem.

59 Dico tibi, non exies inde, donec etiam novissimum minutum
reddas.

I3

1 Aderant autem quidam ipso in tempore, nunciantes illi de
Galilæis, quorum sanguinem Pilatus miscuit cum sacrificiis
eorum.

2 Et respondens dixit illis: Putatis quod hi Galilæi præ omnibus
Galilæis peccatores fuerint, quia talia passi sunt?

3 Non, dico vobis: sed nisi pœnitentiam habueritis, omnes
similiter peribitis.

4 Sicut illi decem et octo, supra quos cecidit turris in Siloe, et
occidit eos: putatis quia et ipsi debitores fuerint præter omnes
homines habitantes in Ierusalem?

5 Non, dico vobis: sed si pœnitentiam non egeritis, omnes
similiter peribitis.

6 Dicebat autem et hanc similitudinem: Arborem fici habebat
quidam plantatam in vinea sua, et venit quærens fructum in illa,

et non invenit.

7 Dixit autem ad cultorem vineæ: Ecce anni tres sunt ex quo venio quærens fructum in ficulnea hac, et non invenio: succide ergo illam: ut quid etiam terram occupat?

8 At ille respondens, dicit illi: Domine dimitte illam et hoc anno, usque dum fodiam circa illam, et mittam stercora:

9 et siquidem fecerit fructum: sin autem, in futurum succides eam.

10 Erat autem docens in synagoga eorum sabbatis.

11 Et ecce mulier, quæ habebat spiritum infirmitatis annis decem et octo: et erat inclinata, nec omnino poterat sursum respicere.

12 Quam cum videret Iesus, vocavit eam ad se, et ait illi: Mulier, dimissa es ab infirmitate tua.

13 Et imposuit illi manus, et confestim erecta est, et glorificabat Deum.

14 Respondens autem archisynagogus, indignans quia sabbato curasset Iesus: dicebat turbæ: Sex dies sunt, in quibus oportet operari: in his ergo venite, et curamini, et non in die sabbati.

15 Respondens autem ad illum Dominus dixit: Hypocritæ, unusquisque vestrum sabbato non solvit bovem suum, aut asinum a præsepio, et ducit adquare?

16 Hanc autem filiam Abrahæ, quam alligavit satanas, ecce decem et octo annis non oportuit solvi a vinculo isto die sabbati?

17 Et cum hæc diceret, erubescerant omnes adversarii eius: et omnis populus gaudebat in universis, quæ gloriose fiebant ab eo.

18 Dicebat ergo: Cui simile est regnum Dei, et cui simile æstimabo illud?

19 Simile est grano sinapis, quod acceptum homo misit in hortum suum, et crevit, et factum est in arborem magnam: et volucres cæli requieverunt in ramis eius.

20 Et iterum dixit: Cui simile æstimabo regnum Dei?

21 Simile est fermento, quod acceptum mulier abscondit in farinæ sata tria, donec fermentaretur totum.

22 Et ibat per civitates, et castella docens, et iter faciens in Ierusalem.

- 23 Ait autem illi quidam: Domine, si pauci sunt, qui salvantur?
Ipse autem dixit ad illos:
- 24 Contendite intrare per angustam portam: quia multi, dico
vobis, quarent intrare, et non poterunt.
- 25 Cum autem intraverit paterfamilias, et cluserit ostium,
incipietis foris stare, et pulsare ostium, dicentes: Domine, aperi
nobis: et respondens dicet vobis: Nescio vos unde sitis:
- 26 tunc incipietis dicere: Manducavimus coram te, et bibimus, et
in plateis nostris docuisti.
- 27 Et dicet vobis: Nescio vos unde sitis: discedite a me omnes
operarii iniquitatis.
- 28 Ibi erit fletus, et stridor dentium: cum videritis Abraham, et
Isaac, et Iacob, et omnes Prophetas in regno Dei, vos autem
expelli foras.
- 29 Et venient ab Oriente, et Occidente, et Aquilone, et Austro, et
accumbent in regno Dei.
- 30 Et ecce sunt novissimi qui erunt primi, et sunt primi qui erunt
novissimi.
- 31 In ipsa die accesserunt quidam Pharisæorum, dicentes illi: Exi,
et vade hinc: quia Herodes vult te occidere.
- 32 Et ait illis: Ite, et dicite vulpi illi: Ecce eiicio dæmonia, et
sanitates perficio hodie, et cras, et tertia die consummor.
- 33 Verumtamen oportet me hodie et cras et sequenti die
ambulare: quia non capit prophetam perire extra Ierusalem.
- 34 Ierusalem, Ierusalem, quæ occidis Prophetas, et lapidas eos,
qui mittuntur ad te, quoties volui congregare filios tuos
quemadmodum avis nidum suum sub pennis, et noluisti?
- 35 Ecce relinquetur vobis domus vestra deserta. Dico autem
vobis, quia non videbitis me donec veniat cum dicetis:
Benedictus, qui venit in nomine Domini.

14

- 1 Et factum est cum intraret Iesus in domum cuiusdam principis
Pharisæorum sabbato manducare panem, et ipsi observabant
eum.
- 2 Et ecce homo quidam hydropicus erat ante illum.
- 3 Et respondens Iesus dixit ad Legisperitos, et Pharisæos, dicens:
Si licet sabbato curare?
- 4 At illi tacuerunt. Ipse vero apprehensum sanavit eum, ac
dimisit.
- 5 Et respondens ad illos dixit: Cuius vestrum asinus, aut bos in
puteum cadet, et non continuo extrahet illum die sabbati?
- 6 Et non poterant ad hæc respondere illi.
- 7 Dicebat autem et ad invitatos parabolam, intendens quomodo
primos accubitus eligerent, dicens ad illos:
- 8 Cum invitatus fueris ad nuptias, non discumbas in primo loco,
ne forte honoratior te sit invitatus ab illo,
- 9 et veniens is, qui te et illum vocavit, dicat tibi: Da huic locum:
et tunc incipias cum rubore novissimum locum tenere.
- 10 sed cum vocatus fueris, vade, recumbe in novissimo loco: ut,
cum venerit qui te invitavit, dicat tibi: Amice, ascende superius.
Tunc erit tibi gloria coram simul discumbentibus:
- 11 quia omnis, qui se exaltat, humiliabitur: et qui se humiliat,
exaltabitur.
- 12 Dicebat autem et ei, qui invitaverat: Cum facis prandium, aut
cœnam, noli vocare amicos tuos, neque fratres tuos, neque
cognatos, neque vicinos divites: ne forte te et ipsi reinvitent, et
fiat tibi retributio.
- 13 sed cum facis convivium, voca pauperes, debiles, claudos, et
cæcos:
- 14 et beatus eris, quia non habent retribuere tibi: retribuetur
enim tibi in resurrectione iustorum.
- 15 Hæc cum audisset quidam de simul discumbentibus, dixit illi:
Beatus, qui manducabit panem in regno Dei.
- 16 At ipse dixit ei: Homo quidam fecit cœnam magnam, et

vocavit multos.

17 Et misit servum suum hora cœnæ dicere invitatis ut venirent,
quia iam parata sunt omnia.

18 Et cœperunt simul omnes excusare. Primus dixit ei: Villam
emi, et necesse habeo exire, et videre illam: rogo te habe me
excusatum.

19 Et alter dixit: Iuga boum emi quinque, et eo probare illa: rogo
te habe me excusatum.

20 Et alius dixit: Uxorem duxi, et ideo non possum venire.

21 Et reversus servus nunciavit hæc domino suo. Tunc iratus
paterfamilias, dixit servo suo: Exi cito in plateas, et vicos civitatis:
et pauperes, ac debiles, et cæcos, et claudos introduc huc.

22 Et ait servus: Domine, factum est ut imperasti, et adhuc locus
est.

23 Et ait dominus servo: Exi in vias, et sepes: et compelle intrare,
ut impleatur domus mea.

24 Dico autem vobis quod nemo virorum illorum, qui vocati
sunt, gustabit cœnam meam.

25 Ibant autem turbæ multæ cum eo: et conversus dixit ad illos:

26 Si quis venit ad me, et non odit patrem suum, et matrem, et
uxorem, et filios, et fratres, et sorores, adhuc autem et animam
suam, non potest meus esse discipulus.

27 Et qui non baiulat crucem suam, et venit post me, non potest
meus esse discipulus.

28 Quis enim ex vobis volens turrim ædificare, non prius sedens
computat sumptus, qui necessarii sunt, si habeat ad perficiendum,

29 ne, posteaquam posuerit fundamentum, et non potuerit
perficere, omnes, qui vident, incipiant illudere ei,

30 dicentes: Quia hic homo cœpit ædificare, et non potuit
consummare?

31 Aut quis rex iturus committere bellum adversus alium regem,
non sedens prius cogitat, si possit cum decem millibus occurrere
ei, qui cum viginti millibus venit ad se?

32 alioquin adhuc illo longe agente, legationem mittens rogat ea,
quæ pacis sunt.

33 Sic ergo omnis ex vobis, qui non renunciat omnibus, quæ
possidet, non potest meus esse discipulus.
34 Bonum est sal. Si autem sal evanuerit, in quo condietur?
35 Neque in terram, neque in sterquilinum utile est, sed foras
mittetur. Qui habet aures audiendi, audiat.

15

1 Erant autem appropinquantes ei publicani, et peccatores ut
audirent illum.
2 Et murmurabant Pharisæi, et Scribæ, dicentes: Quia hic
peccatores recipit, et manducat cum illis.
3 Et ait ad illos parabolam istam, dicens:
4 Quis ex vobis homo, qui habet centum oves: et si perdiderit
unam ex illis, nonne dimittit nonagintanovem in deserto, et vadit
ad illam, quæ perierat, donec inveniatur eam?
5 Et cum invenerit eam, imponit in humeros suos gaudens:
6 et veniens domum convocat amicos, et vicinos, dicens illis:
Congratulamini mihi quia inveni ovem meam, quæ perierat.
7 Dico vobis quod ita gaudium erit in cælo super uno peccatore
pœnitentiam agente, quam super nonagintanovem iustis, qui
non indigent pœnitentia.
8 Aut quæ mulier habens drachmas decem, si perdiderit
drachmam unam, nonne accendit lucernam, et everrit domum, et
quærit diligenter, donec inveniatur?
9 Et cum invenerit, convocat amicas, et vicinas, dicens:
Congratulamini mihi, quia inveni drachmam, quam perdideram?
10 Ita dico vobis, gaudium erit coram angelis Dei super uno
peccatore pœnitentiam agente.
11 Ait autem: Homo quidam habuit duos filios:
12 et dixit adolescentior ex illis patri: Pater, da mihi portionem
substantiæ, quæ me contingit. Et divisit illis substantiam.
13 Et non post multos dies, congregatis omnibus, adolescentior
filius peregre profectus est in regionem longinquam, et ibi

dissipavit substantiam suam vivendo luxuriose.

14 Et postquam omnia consummasset, facta est fames valida in regione illa, et ipse cœpit egere.

15 Et abiit, et adhæsit uni civium regionis illius. Et misit illum in villam suam ut pasceret porcos.

16 Et cupiebat implere ventrem suum de siliquis, quas porci manducabant: et nemo illi dabat.

17 In se autem reversus, dixit: Quanti mercenarii in domo patris mei abundant panibus, ego autem hic fame pereor!

18 Surgam, et ibo ad patrem meum, et dicam ei: Pater, peccavi in cælum, et coram te:

19 iam non sum dignus vocari filius tuus: fac me sicut unum de mercenariis tuis.

20 Et surgens venit ad patrem suum. Cum autem adhuc longe esset, vidit illum pater ipsius, et misericordia motus est, et accurrens cecidit super collum eius, et osculatus est eum.

21 Dixitque ei filius: Pater, peccavi in cælum, et coram te, iam non sum dignus vocari filius tuus.

22 Dixit autem pater ad servos suos: Cito proferte stolam primam, et induite illum, et date annulum in manum eius, et calceamenta in pedes eius:

23 et adducite vitulum saginatum, et occidite, et manducemus, et epulemur:

24 quia hic filius meus mortuus erat, et revixit: perierat, et inventus est. Et cœperunt epulari.

25 Erat autem filius eius senior in agro: et cum veniret, et appropinquaret domui, audivit symphoniam, et chorum:

26 et vocavit unum de servis, et interrogavit quid hæc essent.

27 Isque dixit illi: Frater tuus venit, et occidit pater tuus vitulum saginatum, quia salvum illum recepit.

28 Indignatus est autem, et nolebat introire. Pater ergo illius egressus, cœpit rogare illum.

29 At ille respondens, dixit patri suo: Ecce tot annis servio tibi, et numquam mandatum tuum præterivi: et numquam dedisti mihi hædum ut cum amicis meis epularer:

30 sed postquam filius tuus hic, qui devoravit substantiam suam cum meretricibus, venit, occidisti illi vitulum saginatum.

31 At ipse dixit illi: Fili, tu semper mecum es, et omnia mea tua sunt:

32 epulari autem, et gaudere oportebat, quia frater tuus hic, mortuus erat, et revixit: perierat, et inventus est.

16

1 Dicebat autem et ad discipulos suos: Homo quidam erat dives, qui habebat villicum: et hic diffamatus est apud illum quasi dissipasset bona ipsius.

2 Et vocavit illum, et ait illi: Quid hoc audio de te? redde rationem villicationis tuæ: iam enim non poteris villicare.

3 Ait autem villicus intra se: Quid faciam quia dominus meus aufert a me villicationem? fodere non valeo, mendicare erubesco.

4 Scio quid faciam, ut, cum amotus fuero a villicatione, recipiant me in domos suas.

5 Convocatis itaque singulis debitoribus domini sui, dicebat primo: Quantum debes domino meo?

6 At ille dixit: Centum cados olei. Dixitque illi: Accipe cautionem tuam: et sede cito, scribe quinquaginta.

7 Deinde alii dixit: Tu vero quantum debes? Qui ait: Centum coros tritici. Ait illi: Accipe litteras tuas, et scribe octoginta.

8 Et laudavit dominus villicum iniquitatis, quia prudenter fecisset: quia filii huius sæculi prudentiores filiis lucis in generatione sua sunt.

9 Et ego vobis dico: facite vobis amicos de mammona iniquitatis: ut, cum defeceritis, recipiant vos in æterna tabernacula.

10 Qui fidelis est in minimo, et in maiori fidelis est: et qui in modico iniquus est, et in maiori iniquus est.

11 Si ergo in iniquo mammona fideles non fuistis: quod verum est, quis credet vobis?

- 12 Et si in alieno fideles non fuistis: quod vestrum est, quis dabit vobis?
- 13 Nemo servus potest duobus dominis servire: aut enim unum odiet, et alterum diligit: aut uni adhærebit, et alterum contemnet: non potestis Deo servire, et mammonæ.
- 14 Audiebant autem omnia hæc Pharisæi, qui erant avari: et deridebant illum.
- 15 Et ait illis: Vos estis, qui iustificatis vos coram hominibus: Deus autem novit corda vestra: quia quod hominibus altum est, abominatio est ante Deum.
- 16 Lex, et prophetæ usque ad Ioannem: ex eo regnum Dei evangelizatur, et omnis in illud vim facit.
- 17 Facilius est autem cælum, et terram præterire, quam de Lege unum apicem cadere.
- 18 Omnis, qui dimittit uxorem suam, et alteram ducit, mœchatur: et qui dimissam a viro ducit, mœchatur.
- 19 Homo quidam erat dives, qui induebatur purpura, et bysso: et epulabatur quotidie splendide.
- 20 Et erat quidam mendicus, nomine Lazarus, qui iacebat ad ianuam eius, ulceribus plenus,
- 21 cupiens saturari de micis, quæ cadebant de mensa divitis, et nemo illi dabat: sed et canes veniebant, et lingeabant ulcera eius.
- 22 Factum est autem ut moreretur mendicus, et portaretur ab Angelis in sinum Abrahæ. Mortuus est autem et dives, et sepultus est in inferno.
- 23 Elevans autem oculos suos, cum esset in tormentis, vidit Abraham a longe, et Lazarum in sinu eius:
- 24 et ipse clamans dixit: Pater Abraham, miserere mei, et mitte Lazarum ut intingat extremum digiti sui in aquam ut refrigeret linguam meam, quia crucior in hac flamma.
- 25 Et dixit illi Abraham: Fili, recordare quia recepisti bona in vita tua, et Lazarus similiter mala: nunc autem hic consolatur, tu vero cruciaris.
- 26 et in his omnibus inter nos, et vos chaos magnum firmatum est: ut hi, qui volunt hinc transire ad vos, non possint, neque

inde huc transmeare.

27 Et ait: Rogo ergo te pater ut mittas eum in domum patris mei.

28 habeo enim quinque fratres, ut testetur illis, ne et ipsi veniant in hunc locum tormentorum.

29 Et ait illi Abraham: Habent Moysen, et prophetas: audiant illos.

30 At ille dixit: Non, pater Abraham: sed si quis ex mortuis ierit ad eos, pœnitentiam agent.

31 Ait autem illi: Si Moysen, et prophetas non audiunt, neque si quis ex mortuis resurrexerit, credent.

17

1 Et ait ad discipulos suos: Impossibile est ut non veniant scandala: vœ autem illi, per quem veniunt.

2 Utilius est illi si lapis molaris imponatur circa collum eius, et proiiciatur in mare, quam ut scandalizet unum de pusillis istis.

3 Attendite vobis: Si peccaverit in te frater tuus, increpa illum: et si pœnitentiam egerit, dimitte illi.

4 Et si septies in die peccaverit in te, et septies in die conversus fuerit ad te, dicens: Pœnitet me, dimitte illi.

5 Et dixerunt Apostoli Domino: Adauge nobis fidem.

6 Dixit autem Dominus: Si habueritis fidem, sicut granum sinapis, dicetis huic arbori moro: Eradicare, et transplantare in mare, et obediet vobis.

7 Quis autem vestrum habens servum arantem aut pascentem, qui regresso de agro dicat illi: Statim transi, recumbe:

8 et non dicat ei: Para quod cœnem, et præcinge te, et ministra mihi donec manducem et bibam, et post hæc tu manducabis, et bibes?

9 Numquid gratiam habet servo illi, quia fecit quæ ei imperaverat?

10 Non puto. Sic et vos cum feceritis omnia, quæ præcepta sunt vobis, dicite: Servi inutiles sumus: quod debuimus facere,

fecimus.

11 Et factum est, dum iret in Ierusalem, transibat per mediam
Samariam, et Galilæam.

12 Et cum ingrederetur quoddam castellum, occurrerunt ei
decem viri leprosi, qui steterunt a longe:

13 et levaverunt vocem, dicentes: Iesu præceptor, miserere nostri.

14 Quos ut vidit, dixit: Ite, ostendite vos sacerdotibus. Et factum
est, dum irent, mundati sunt.

15 Unus autem ex illis, ut vidit quia mundatus est, regressus est,
cum magna voce magnificans Deum,

16 et cecidit in faciem ante pedes eius, gratias agens: et hic erat
Samaritanus.

17 Respondens autem Iesus, dixit: Nonne decem mundati sunt?
et novem ubi sunt?

18 Non est inventus qui rediret, et daret gloriam Deo, nisi hic
alienigena.

19 Et ait illi: Surge, vade: quia fides tua te salvum fecit.

20 Interrogatus autem a Pharisæis: Quando venit regnum Dei?
respondens eis, dixit: Non venit regnum Dei cum observatione:

21 neque dicent: Ecce hic, aut ecce illic. Ecce enim regnum Dei
intra vos est.

22 Et ait ad discipulos suos: Venient dies quando desideretis
videre unum diem Filii hominis, et non videbitis.

23 Et dicent vobis: Ecce hic, et ecce illic. Nolite ire, neque
sectemini:

24 nam, sicut fulgur coruscans de sub cælo in ea, quæ sub cælo
sunt, fulget: ita erit Filius hominis in die sua.

25 Primum autem oportet illum multa pati, et reprobari a
generatione hac.

26 Et sicut factum est in diebus Noe, ita erit et in diebus Filii
hominis.

27 Edebant, et bibebant: uxores ducebant, et dabantur ad
nuptias, usque in diem, qua intravit Noe in arcam: et venit
diluvium, et perdidit omnes.

28 Similiter sicut factum est in diebus Lot: Edebant, et bibebant:

emebant, et vendebant: plantabant, et ædificabant:

29 qua die autem exiit Lot a Sodomis, pluit ignem, et sulphur de
cælo, et omnes perdidit:

30 secundum hæc erit qua die Filius hominis revelabitur.

31 In illa hora qui fuerit in tecto, et vasa eius in domo, ne
descendat tollere illa: et qui in agro, similiter non redeat retro.

32 Memores estote uxoris Lot.

33 Quicumque quæsierit animam suam salvam facere, perdet
illam: et quicumque perdiderit illam, vivificabit eam.

34 Dico vobis: in illa nocte erunt duo in lecto uno: unus
assumetur, et alter relinquetur:

35 duæ erunt molentes in unum: una assumetur, et altera
relinquetur: duo in agro: unus assumetur, et alter relinquetur.

36 Respondentes dicunt illi: Ubi Domine?

37 Qui dixit illis: Ubicumque fuerit corpus, illuc congregabuntur
et aquilæ.

18

1 Dicebat autem et parabolam ad illos, quoniam oportet semper
orare et non deficere,

2 dicens: Iudex quidam erat in quadam civitate, qui Deum non
timebat, et hominem non reverebatur.

3 Vidua autem quædam erat in civitate illa, et veniebat ad eum,
dicens: Vindica me de adversario meo.

4 Et nolebat per multum tempus. Post hæc autem dixit intra se:
Etsi Deum non timeo, nec hominem vereor:

5 tamen quia molesta est mihi hæc vidua, vindicabo illam, ne in
novissimo veniens sugillet me.

6 Ait autem Dominus: Audite quid iudex iniquitatis dicit:

7 Deus autem non faciet vindictam electorum suorum
clamantium ad se die ac nocte, et patientiam habebit in illis?

8 Dico vobis quia cito faciet vindictam illorum. Verumtamen
Filius hominis veniens, putas, inveniet fidem in terra?

- 9 Dixit autem et ad quosdam, qui in se confidebant tamquam iusti, et aspernabantur ceteros, parabolam istam:
- 10 Duo homines ascenderunt in templum ut orarent: unus Pharisæus, et alter publicanus.
- 11 Pharisæus stans, hæc apud se orabat: Deus gratias ago tibi, quia non sum sicut ceteri hominum: raptores, iniusti, adulteri: velut etiam hic publicanus.
- 12 ieiuno bis in sabbato: decimas do omnium, quæ possideo.
- 13 Et publicanus a longe stans, nolebat nec oculos ad cælum levare: sed percutiebat pectus suum, dicens: Deus propitius esto mihi peccatori.
- 14 Dico vobis, descendit hic iustificatus in domum suam ab illo, quia omnis, qui se exaltat, humiliabitur: et qui se humiliat, exaltabitur.
- 15 Afferebant autem ad illum et infantes, ut eos tangeret. Quod cum viderent discipuli, increpabant illos.
- 16 Iesus autem convocans illos, dixit: Sinite pueros venire ad me, et nolite vetare eos. talium est enim regnum Dei.
- 17 Amen dico vobis: Quicumque non acceperit regnum Dei sicut puer, non intrabit in illud.
- 18 Et interrogavit eum quidam princeps, dicens: Magister bone, quid faciens vitam æternam possidebo?
- 19 Dixit autem ei Iesus: Quid me dicis bonum? nemo bonus nisi solus Deus.
- 20 Mandata nosti: Non occides: Non mœchaberis: Non furtum facies: Non falsum testimonium dices: Honora patrem tuum, et matrem.
- 21 Qui ait: Hæc omnia custodivi a iuventute mea.
- 22 Quo audito, Iesus ait ei: Adhuc unum tibi deest: omnia quæcumque habes vende, et da pauperibus, et habebis thesaurum in cælo: et veni, sequere me.
- 23 His ille auditis, contristatus est: quia dives erat valde.
- 24 Videns autem Iesus illum tristem factum, dixit: Quam difficile, qui pecunias habent, in regnum Dei intrabunt.
- 25 Facilius est enim camelum per foramen acus transire, quam

divitem intrare in regnum Dei.

26 Et dixerunt qui audiebant: Et quis potest salvus fieri?

27 Ait illis: Quæ impossibilia sunt apud homines, possibilia sunt apud Deum.

28 Ait autem Petrus: Ecce nos dimisimus omnia et secuti sumus te.

29 Qui dixit eis: Amen dico vobis, nemo est, qui reliquit domum, aut parentes, aut fratres, aut uxorem, aut filios propter regnum Dei,

30 et non recipiat multo plura in hoc tempore, et in sæculo venturo vitam æternam.

31 Assumpsit autem Iesus duodecim, et ait illis: Ecce ascendimus Ierosolymam, et consummabuntur omnia, quæ scripta sunt per prophetas de Filio hominis.

32 tradetur enim Gentibus, et illudetur, et flagellabitur, et conspuetur:

33 et postquam flagellaverint, occident eum, et tertia die resurget.

34 Et ipsi nihil horum intellexerunt, et erat verbum istud absconditum ab eis, et non intelligebant quæ dicebantur.

35 Factum est autem, cum appropinquaret Iericho, cæcus quidam sedebat secus viam, mendicans.

36 Et cum audiret turbam prætereuntem, interrogabat quid hoc esset.

37 Dixerunt autem ei, quod Iesus Nazarenus transiret.

38 Et clamavit, dicens: Iesu fili David miserere mei.

39 Et qui præibant, increpabant eum ut taceret. Ipse vero multo magis clamabat: Fili David miserere mei.

40 Stans autem Iesus iussit illum adduci ad se. Et cum appropinquasset, interrogavit illum,

41 dicens: Quid tibi vis faciam? At ille dixit: Domine ut videam.

42 Et Iesus dixit illi: Respice, fides tua te salvum fecit.

43 Et confestim vidit, et sequebatur illum magnificans Deum. Et omnis plebs ut vidit, dedit laudem Deo.

19

- 1 Et ingressus perambulabat Iericho.
- 2 Et ecce vir nomine Zachæus: et hic princeps erat
publicanorum, et ipse dives:
- 3 et quærebat videre Iesum, quis esset: et non poterat præ turba,
quia statura pusillus erat.
- 4 Et præcurrens ascendit in arborem sycomorum ut videret
eum: quia inde erat transiturus.
- 5 Et cum venisset ad locum, suspiciens Iesus vidit illum, et dixit
ad eum: Zachæe festinans descende: quia hodie in domo tua
oportet me manere.
- 6 Et festinans descendit, et excepit illum gaudens.
- 7 Et cum viderent omnes, murmurabant, dicentes quod ad
hominem peccatorem divertisset.
- 8 Stans autem Zachæus, dixit ad Dominum: Ecce dimidium
bonorum meorum, Domine, do pauperibus: et si quid aliquem
defraudavi, reddo quadruplum.
- 9 Ait Iesus ad eum: Quia hodie salus domui huic facta est: eo
quod et ipse filius sit Abrahæ.
- 10 Venit enim Filius hominis quærere, et salvum facere quod
perierat.
- 11 Hæc illis audientibus adiiciens, dixit parabolam, eo quod esset
prope Ierusalem: et quia existimarent quod confestim regnum
Dei manifestaretur.
- 12 Dixit ergo: Homo quidam nobilis abiit in regionem
longinquam accipere sibi regnum, et reverti.
- 13 Vocatis autem decem servis suis, dedit eis decem mnas, et ait
ad illos: Negotiamini dum venio.
- 14 Cives autem eius oderant eum: et miserunt legationem post
illum, dicentes: Nolumus hunc regnare super nos.
- 15 Et factum est ut rediret accepto regno: et iussit vocari servos,
quibus dedit pecuniam, ut sciret quantum quisque negotiatus
esset.
- 16 Venit autem primus dicens: Domine, mna tua decem mnas

acquisivit.

17 Et ait illi: Euge bone serve, quia in modico fuisti fidelis, eris potestatem habens super decem civitates.

18 Et alter venit, dicens: Domine, mna tua fecit quinque mnas.

19 Et huic ait: Et tu esto super quinque civitates.

20 Et alter venit, dicens: Domine, ecce mna tua, quam habui repositam in sudario:

21 timui enim te, quia homo austerus es: tollis quod non posuisti, et metis quod non seminasti.

22 Dicit ei: De ore tuo te iudico serve nequam. sciebas quod ego homo austerus sum, tollens quod non posui, et metens quod non seminavi:

23 et quare non dedisti pecuniam meam ad mensam, ut ego veniens cum usuris utique exegissem illam?

24 Et astantibus dixit: Auferte ab illo mnam, et date illi, qui decem mnas habet.

25 Et dixerunt ei: Domine, habet decem mnas.

26 Dico autem vobis, quia omni habenti dabitur, et abundabit: ab eo autem, qui non habet, et quod habet auferetur ab eo.

27 Verumtamen inimicos meos illos, qui noluerunt me regnare super se, adducite huc: et interficite ante me.

28 Et his dictis, præcedebat ascendens Ierosolymam.

29 Et factum est, cum appropinquasset ad Bethphage, et Bethaniam ad montem, qui vocatur Oliveti, misit duos discipulos suos,

30 dicens: Ite in castellum, quod contra est: in quod introeuntes, invenietis pullum asinæ alligatum, cui nemo umquam hominum sedit: solvite illum, et adducite.

31 Et si quis vos interrogaverit: Quare solvitis? sic dicetis ei: Quia Dominus operam eius desiderat.

32 Abierunt autem qui missi erant: et invenerunt, sicut dixit illis, stantem pullum.

33 Solventibus autem illis pullum, dixerunt domini eius ad illos: Quid solvitis pullum?

34 At illi dixerunt: Quia Dominus eum necessarium habet.

- 35 Et duxerunt illum ad Iesum. Et iacentes vestimenta sua supra
pullum, imposuerunt Iesum.
- 36 Eunte autem illo, substernebant vestimenta sua in via.
- 37 Et cum appropinquaret iam ad descensum Montis oliveti,
cœperunt omnes turbæ discipulorum gaudentes laudare Deum
voce magna super omnibus, quas viderant, virtutibus,
- 38 dicentes: Benedictus, qui venit rex in nomine Domini, pax in
cælo, et gloria in excelsis.
- 39 Et quidam Pharisæorum de turbis, dixerunt ad illum:
Magister, increpa discipulos tuos.
- 40 Quibus ipse ait: Dico vobis, quia si hi tacuerint, lapides
clamabunt.
- 41 Et ut appropinquavit, videns civitatem flevit super illam,
dicens:
- 42 Quia si cognovisses et tu, et quidem in hac die tua, quæ ad
pacem tibi, nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis.
- 43 Quia venient dies in te: et circumdabunt te inimici tui vallo, et
circumdabunt te: et coangustabunt te undique:
- 44 et ad terram prosternent te, et filios tuos, qui in te sunt, et non
relinquent in te lapidem super lapidem: eo quod non cognoveris
tempus visitationis tuæ.
- 45 Et ingressus in templum, cœpit eiicere vendentes in illo, et
ementes,
- 46 dicens illis: Scriptum est: Quia domus mea domus orationis
est. Vos autem fecistis illam speluncam latronum.
- 47 Et erat docens quotidie in templo. Principes autem
sacerdotum, et Scribæ, et Princeps plebis quærebant illum
perdere:
- 48 et non inveniebant quid facerent illi. Omnis enim populus
suspensus erat, audiens illum.

1 Et factum est in una dierum, docente illo populum in templo, et evangelizante, convenerunt principes sacerdotum, et Scribæ cum senioribus,

2 et aiunt dicentes ad illum: Dic nobis, in qua potestate hæc facis? aut: Quis est, qui dedit tibi hanc potestatem?

3 Respondens autem Iesus, dixit ad illos: Interrogabo vos et ego unum verbum. Respondete mihi:

4 Baptismus Ioannis de cælo erat, an ex hominibus?

5 At illi cogitabant intra se, dicentes: Quia si dixerimus, de cælo, dicet: Quare ergo non credidistis illi?

6 Si autem dixerimus, Ex hominibus, plebs universa lapidabit nos: certi sunt enim, Ioannem prophetam esse.

7 Et responderunt se nescire unde esset.

8 Et Iesus ait illis: Neque ego dico vobis in qua potestate hæc facio.

9 Cœpit autem dicere ad plebem parabolam hanc: Homo plantavit vineam, et locavit eam colonis: et ipse peregre fuit multis temporibus.

10 Et in tempore misit ad cultores servum, ut de fructu vineæ darent illi. Qui cæsum dimiserunt eum inanem.

11 Et addidit alterum servum mittere. Illi autem hunc quoque cædentes, et afficientes contumelia, dimiserunt inanem.

12 Et addidit tertium mittere: qui et illum vulnerantes eiecerunt.

13 Dixit autem dominus vineæ: Quid faciam? mittam filium meum dilectum: forsitan, cum hunc viderint, verebuntur.

14 Quem cum vidissent coloni, cogitaverunt intra se, dicentes: Hic est heres, occidamus illum, ut nostra fiat hereditas.

15 Et eiectum illum extra vineam, occiderunt. Quid ergo faciet illis dominus vineæ?

16 veniet, et perdet colonos istos, et dabit vineam aliis. Quo audito, dixerunt illi: Absit.

17 Ille autem aspiciens eos ait: Quid est ergo hoc, quod scriptum est: Lapidem, quem reprobaverunt ædificantes, hic factus est in

caput anguli?

- 18 Omnis, qui ceciderit super illum lapidem, conquassabitur:
super quem autem ceciderit, comminuet illum.
- 19 Et quærebant principes sacerdotum, et Scribæ mittere in illum
manus illa hora: et timuerunt populum: cognoverunt enim quod
ad ipsos dixerit similitudinem hanc.
- 20 Et observantes miserunt insidiatores, qui se iustos simularent,
ut caparent eum in sermone, ut traderent illum principatui, et
potestati præsidis.
- 21 Et interrogaverunt eum, dicentes: Magister, scimus quia recte
dicis, et doces: et non accipis personam, sed viam Dei in veritate
doces:
- 22 licet nobis tributum dare Cæsari, an non?
- 23 Considerans autem dolum illorum, dixit ad eos: Quid me
tentatis?
- 24 Ostendite mihi denarium: Cuius habet imaginem, et
inscriptionem? Respondentes dixerunt ei: Cæsaris.
- 25 Et ait illis: Reddite ergo quæ sunt Cæsaris, Cæsari: et quæ sunt
Dei, Deo.
- 26 Et non potuerunt verbum eius reprehendere coram plebe: et
mirati in responso eius, tacuerunt.
- 27 Accesserunt autem quidam Sadducæorum, qui negant esse
resurrectionem, et interrogaverunt eum,
- 28 dicentes: Magister, Moyses scripsit nobis: Si frater alicuius
mortuus fuerit habens uxorem, et hic sine liberis fuerit, ut
accipiat eam frater eius uxorem, et suscitet semen fratri suo:
- 29 septem ergo fratres erant: et primus accepit uxorem, et
mortuus est sine filiis.
- 30 Et sequens accepit illam, et ipse mortuus est sine filio.
- 31 Et tertius accepit illam. Similiter et omnes septem, et non
reliquerunt semen, et mortui sunt.
- 32 Novissime omnium mortua est et mulier.
- 33 In resurrectione ergo, cuius eorum erit uxor? siquidem septem
habuerunt eam uxorem.
- 34 Et ait illis Iesus: Filii huius sæculi nubunt, et traduntur ad

nuptias:

35 illi vero qui digni habebuntur sæculo illo, et resurrectione ex
mortuis, neque nubent, neque ducent uxores:

36 neque enim ultra mori potuerunt: æquales enim Angelis sunt,
et filii sunt Dei: cum sint filii resurrectionis.

37 Quia vero resurgant mortui, et Moyses ostendit secus rubum,
sicut dicit Dominum, Deum Abraham, et Deum Isaac, et Deum
Iacob.

38 Deus autem non est mortuorum, sed vivorum: omnes enim
vivunt ei.

39 Respondentes autem quidam Scribarum, dixerunt ei:
Magister, bene dixisti.

40 Et amplius non audebant eum quidquam interrogare.

41 Dixit autem ad illos: Quomodo dicunt Christum, filium esse
David?

42 et ipse David dicit in libro Psalmorum: Dixit Dominus
Domino meo, sede a dextris meis,

43 donec ponam inimicos tuos, scabellum pedum tuorum?

44 David ergo Dominum illum vocat: et quomodo filius eius est?

45 Audiente autem omni populo, dixit discipulis suis:

46 Attendite a Scribis, qui volunt ambulare in stolis, et amant
salutationes in foro, et primas cathedras in synagogis, et primos
discubitus in conviviis:

47 qui devorant domos viduarum, simulantes longam orationem.
Hi accipient damnationem maiorem.

21

1 Respiciens autem vidit eos, qui mittebant munera sua in
gazophylacium, divites.

2 Vidit autem et quandam viduam pauperulam mittentem æra
minuta duo.

3 Et dixit: Vere dico vobis, quia vidua hæc pauper, plus quam
omnes misit.

4 Nam omnes hi ex abundanti sibi miserunt in munera Dei: hæc
autem ex eo, quod deest illi, omnem victum suum, quem habuit,
misit.

5 Et quibusdam dicentibus de templo quod bonis lapidibus, et
donis ornatum esset, dixit:

6 Hæc, quæ videtis, venient dies, in quibus non relinquetur lapis
super lapidem, qui non destruat.

7 Interrogaverunt autem illum, dicentes: Præceptor, quando
hæc erunt, et quod signum cum fieri incipient?

8 Qui dixit: Videte ne seducamini: multi enim venient in
nomine meo, dicentes quia ego sum: et tempus appropinquavit:
nolite ergo ire post eos.

9 Cum autem audieritis prælia, et seditiones, nolite terreri:
oportet primum hæc fieri, sed nondum statim finis.

10 Tunc dicebat illis: Surget gens contra gentem, et regnum
adversus regnum.

11 Et terræmotus magni erunt per loca, et pestilentia, et fames,
terroresque de cælo, et signa magna erunt.

12 Sed ante hæc omnia iniicient vobis manus suas, et
persequentur tradentes in synagogas, et custodias, trahentes ad
reges, et præsidem propter nomen meum:

13 continget autem vobis in testimonium.

14 Ponite ergo in cordibus vestris non præmeditari
quemadmodum respondeatis.

15 ego enim dabo vobis os, et sapientiam, cui non poterunt
resistere, et contradicere omnes adversarii vestri.

16 Trademini autem a parentibus, et fratribus, et cognatis, et
amicis, et morte afficient ex vobis:

17 et eritis odio omnibus propter nomen meum:

18 et capillus de capite vestro non peribit.

19 In patientia vestra possidebitis animas vestras.

20 Cum autem videritis circumdari ab exercitu Ierusalem, tunc
scitote quia appropinquavit desolatio eius:

21 tunc qui in Iudæa sunt, fugiant ad montes: et qui in medio
eius, discedant: et qui in regionibus, non intrent in eam.

- 22 quia dies ultionis hi sunt, ut impleantur omnia, quæ scripta sunt.
- 23 Væ autem prægnantibus, et nutrientibus in illis diebus. erit enim pressura magna super terram, et ira populo huic.
- 24 Et cadent in ore gladii: et captivi ducentur in omnes Gentes. et Ierusalem calcabitur a Gentibus: donec impleantur tempora nationum.
- 25 Et erunt signa in sole, et luna, et stellis, et in terris pressura Gentium præ confusione sonitus maris, et fluctuum:
- 26 arescentibus hominibus præ timore, et expectatione, quæ supervenient universo orbi: nam virtutes cælorum movebuntur:
- 27 et tunc videbunt filium hominis venientem in nube cum potestate magna, et maiestate.
- 28 His autem fieri incipientibus, respicite, et levate capita vestra: quoniam appropinquat redemptio vestra.
- 29 Et dixit illis similitudinem: Videte ficulneam, et omnes arbores:
- 30 cum producunt iam ex se fructum, scitis quoniam prope est æstas.
- 31 Ita et vos cum videritis hæc fieri, scitote quoniam prope est regnum Dei.
- 32 Amen dico vobis, quia non præteribit generatio hæc, donec omnia fiant.
- 33 Cælum, et terra transibunt: verba autem mea non transibunt.
- 34 Attendite autem vobis, ne forte graventur corda vestra in crapula, et ebrietate, et curis huius vitæ: et superveniat in vos repentina dies illa:
- 35 tamquam laqueus enim superveniet in omnes, qui sedent super faciem omnis terræ.
- 36 Vigilate itaque, omni tempore orantes, ut digni habeamini fugere ista omnia, quæ futura sunt, et stare ante Filium hominis.
- 37 Erat autem diebus docens in templo: noctibus vero exiens, morabatur in monte, qui vocatur Oliveti.
- 38 Et omnis populus manicabat ad eum in templo audire eum.

22

- 1 Appropinquabat autem dies festus Azymorum, qui dicitur
Pascha:
- 2 et quærebant principes sacerdotum, et Scribæ, quomodo
Iesum interficerent: timebant vero plebem.
- 3 Intravit autem satanas in Iudam, qui cognominabatur
Iscariotes, unum de duodecim.
- 4 et abiit, et locutus est cum principibus sacerdotum, et
magistratibus, quemadmodum illum traderet eis.
- 5 Et gavisus sunt, et pacti sunt pecuniam illi dare.
- 6 Et spondit. Et quærebat opportunitatem ut traderet illum
sine turbis.
- 7 Venit autem dies Azymorum, in qua necesse erat occidi pascha.
- 8 Et misit Petrum, et Ioannem, dicens: Euntes parate nobis
pascha, ut manducemus.
- 9 At illi dixerunt: Ubi vis paremus?
- 10 Et dixit ad eos: Ecce introeuntibus vobis in civitatem, occurret
vobis homo quidam amphoram aquæ portans: sequimini eum in
domum, in quam intrat,
- 11 et dicetis patrifamilias domus: Dicit tibi Magister: Ubi est
diversorium, ubi pascha cum discipulis meis manducem?
- 12 Et ipse ostendet vobis cœnaculum magnum stratum, et ibi
parate.
- 13 Euntes autem invenerunt sicut dixit illis, et paraverunt pascha.
- 14 Et cum facta esset hora, discubuit, et duodecim Apostoli cum
eo.
- 15 et ait illis: Desiderio desideravi hoc pascha manducare
vobiscum, antequam patiar.
- 16 Dico enim vobis, quia ex hoc non manducabo illud, donec
impleatur in regno Dei.
- 17 Et accepto calice gratias egit, et dixit: Accipite, et dividite
inter vos.
- 18 dico enim vobis quod non bibam de generatione vitis, donec
regnum Dei veniat.

19 Et accepto pane gratias egit, et fregit, et dedit eis, dicens: Hoc est corpus meum, quod pro vobis datur: hoc facite in meam commemorationem.

20 Similiter et calicem, postquam cœnavit, dicens: Hic est calix novum testamentum in sanguine meo, qui pro vobis fundetur.

21 Verumtamen ecce manus tradentis me, mecum est in mensa.

22 Et quidem Filius hominis, secundum quod definitum est, vadit: verumtamen vœ homini illi, per quem tradetur.

23 Et ipsi cœperunt quærere inter se, quis esset ex eis, qui hoc factururus esset.

24 Facta est autem et contentio inter eos, quis eorum videretur esse maior.

25 Dixit autem eis: Reges Gentium dominantur eorum: et qui potestatem habent super eos, benefici vocantur.

26 Vos autem non sic: sed qui maior est in vobis, fiat sicut minor: et qui præcessor est, sicut ministrator.

27 Nam quis maior est, qui recumbit, an qui ministrat? nonne qui recumbit? Ego autem in medio vestrum sum, sicut qui ministrat:

28 vos autem estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis:

29 Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi Pater meus regnum,

30 ut edatis, et bibatis super mensam meam in regno meo: et sedeatis super thronos iudicantes duodecim tribus Israel.

31 Ait autem Dominus: Simon, Simon, ecce satanas expetivit vos ut cribraret sicut triticum:

32 ego autem rogavi pro te ut non deficiat fides tua: et tu aliquando conversus confirma fratres tuos.

33 Qui dixit ei: Domine, tecum paratus sum et in carcerem, et in mortem ire.

34 At ille dixit: Dico tibi Petre, non cantabit hodie gallus, donec ter abneges nosse me. Et dixit eis:

35 Quando misi vos sine sacculo, et pera, et calceamentis, numquid aliquid defuit vobis?

36 At illi dixerunt: Nihil. Dixit ergo eis: Sed nunc qui habet sacculum, tollat similiter et peram: et qui non habet, vendat

tunicam suam, et emat gladium.

37 Dico enim vobis, quoniam adhuc hoc, quod scriptum est, oportet impleri in me: Et cum iniquis deputatus est. Etenim ea, quæ sunt de me, finem habent.

38 At illi dixerunt: Domine, ecce duo gladii hic. At ille dixit eis: Satis est.

39 Et egressus ibat secundum consuetudinem in Monte olivarum. Secuti sunt autem illum et discipuli.

40 Et cum pervenisset ad locum, dixit illis: Orate ne intretis in tentationem.

41 Et ipse avulsus est ab eis quantum iactus est lapidis: et positus genibus orabat,

42 dicens: Pater si vis, transfer calicem istum a me: Verumtamen non mea voluntas, sed tua fiat.

43 Apparuit autem illi Angelus de cælo, confortans eum. Et factus in agonia, prolixius orabat.

44 Et factus est sudor eius, sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram.

45 Et cum surrexisset ab oratione, et venisset ad discipulos suos, invenit eos dormientes præ tristitia.

46 Et ait illis: Quid dormitis? surgite, orate, ne intretis in tentationem.

47 Adhuc eo loquente ecce turba: et qui vocabatur Iudas, unus de duodecim, antecedebat eos: et appropinquavit Iesu ut oscularetur eum.

48 Iesus autem dixit illi: Iuda, osculo Filium hominis tradis?

49 Videntes autem hi, qui circa ipsum erant, quod futurum erat, dixerunt ei: Domine, si percutimus in gladio?

50 Et percussit unus ex illis servum principis sacerdotum, et amputavit auriculam eius dexteram.

51 Respondens autem Iesus, ait: Sinite usque huc. Et cum tetigisset auriculam eius, sanavit eum.

52 Dixit autem Iesus ad eos, qui venerant ad se, principes sacerdotum, et magistratus templi, et seniores: Quasi ad latronem existis cum gladiis, et fustibus?

53 Cum quotidie vobiscum fuerim in templo, non extendistis
manus in me: sed hæc est hora vestra, et potestas tenebrarum.

54 Comprehendentes autem eum, duxerunt ad domum principis
sacerdotum: Petrus vero sequebatur a longe.

55 Accenso autem igne in medio atrii, et circumsedentibus illis,
erat Petrus in medio eorum.

56 Quem cum vidisset ancilla quædam sedentem ad lumen, et
eum fuisset intuita, dixit: Et hic cum illo erat.

57 At ille negavit eum, dicens: Mulier, non novi illum.

58 Et post pusillum alius videns eum, dixit: Et tu de illis es.
Petrus vero ait: O homo, non sum.

59 Et intervallo facto quasi horæ unius, alius quidam affirmabat,
dicens: Vere et hic cum illo erat: nam et Galilæus est.

60 Et ait Petrus: Homo, nescio quid dicis. Et continuo adhuc illo
loquente cantavit gallus.

61 Et conversus Dominus respexit Petrum. Et recordatus est
Petrus verbi Domini, sicut dixerat: Quia prius quam gallus
cantet, ter me negabis.

62 Et egressus foras Petrus flevit amare.

63 Et viri, qui tenebant illum, illudebant ei, cædentes.

64 Et velaverunt eum, et percutiebant faciem eius: et
interrogabant eum, dicentes: Prophetiza, quis est, qui te
percussit?

65 Et alia multa blasphemantes dicebant in eum.

66 Et ut factus est dies, convenerunt seniores plebis, et principes
sacerdotum, et Scribæ, et duxerunt illum in concilium suum,
dicentes: Si tu es Christus, dic nobis.

67 Et ait illis: Si vobis dixero, non credetis mihi:

68 si autem et interrogavero, non respondebitis mihi, neque
dimittetis.

69 Ex hoc autem erit Filius hominis sedens a dextris virtutis Dei.

70 Dixerunt autem omnes: Tu ergo es Filius Dei? Qui ait: Vos
dicitis, quia ego sum.

71 At illi dixerunt: Quid adhuc desideramus testimonium? ipsi
enim audivimus de ore eius.

1 Et surgens omnis multitudo eorum, duxerunt illum ad Pilatum.

2 Cœperunt autem illum accusare, dicentes: Hunc invenimus
subvertentem gentem nostram, et prohibentem tributa dare
Cæsari, et dicentem se Christum regem esse.

3 Pilatus autem interrogavit eum, dicens: Tu es rex Iudæorum?
At ille respondens ait: Tu dicis.

4 Ait autem Pilatus ad principes sacerdotum, et turbas: Nihil
invenio causæ in hoc homine.

5 At illi invalescebant, dicentes: Commovet populum docens
per universam Iudæam, incipiens a Galilæa usque huc.

6 Pilatus autem audiens Galilæam, interrogavit si homo
Galilæus esset.

7 Et ut cognovit quod de Herodis potestate esset, remisit eum
ad Herodem, qui et ipse Ierosolymis erat illis diebus.

8 Herodes autem viso Iesu, gavisus est valde. erat enim cupiens
ex multo tempore videre eum, eo quod audierat multa de eo, et
sperabat signum aliquod videre ab eo fieri.

9 Interrogabat autem eum multis sermonibus. At ipse nihil illi
respondebat.

10 Stabant autem principes sacerdotum, et Scribæ constanter
accusantes eum.

11 Sprevit autem illum Herodes cum exercitu suo: et illusit
indutum veste alba, et remisit ad Pilatum.

12 Et facti sunt amici Herodes et Pilatus in ipsa die: nam antea
inimici erant ad invicem.

13 Pilatus autem convocatis principibus sacerdotum, et
magistratibus, et plebe,

14 dixit ad illos: Obtulistis mihi hunc hominem, quasi
avertentem populum, et ecce ego coram vobis interrogans,
nullam causam inveni in homine isto ex his, in quibus eum
accusatis.

15 Sed neque Herodes: nam remisi vos ad illum, et ecce nihil
dignum morte actum est ei.

16 Emendatum ergo illum dimittam.
17 Necesse autem habebat dimittere eis per diem festum, unum.
18 Exclamavit autem simul universa turba, dicens: Tolle hunc, et
dimitte nobis Barabbam,
19 qui erat propter seditionem quandam factam in civitate et
homicidium, missus in carcerem.
20 Iterum autem Pilatus locutus est ad eos, volens dimittere
Iesum.
21 At illi succlamabant, dicentes: Crucifige, crucifige eum.
22 Ille autem tertio dixit ad illos: Quid enim mali fecit iste?
nullam causam mortis invenio in eo: corripiam ergo illum, et
dimittam.
23 At illi instabant vocibus magnis postulantes ut crucifigeretur:
et invalescebant voces eorum.
24 Et Pilatus adiudicavit fieri petitionem eorum.
25 Dimisit autem illis eum, qui propter homicidium, et
seditionem missus fuerat in carcerem, quem petebant, Iesum vero
tradidit voluntati eorum.
26 Et cum ducerent eum, apprehenderunt Simonem quendam
Cyrenensem venientem de villa: et imposuerunt illi crucem
portare post Iesum.
27 Sequebatur autem illum multa turba populi, et mulierum:
quæ plangebant, et lamentabantur eum.
28 Conversus autem ad illas Iesus, dixit: Filiæ Ierusalem, nolite
flere super me, sed super vos ipsas flete, et super filios vestros.
29 Quoniam ecce venient dies, in quibus dicent: Beatæ steriles, et
ventres, qui non genuerunt, et ubera, quæ non lactaverunt.
30 Tunc incipient dicere montibus: Cadite super nos. et collibus:
Operite nos.
31 Quia si in viridi ligno hæc faciunt, in arido quid fiet?
32 Ducebantur autem et alii duo nequam cum eo, ut
interficerentur.
33 Et postquam venerunt in locum, qui vocatur Calvariæ, ibi
crucifixerunt eum: et latrones, unum a dextris, et alterum a
sinistris.

34 Iesus autem dicebat: Pater, dimitte illis: non enim sciunt quid faciunt. Dividentes vero vestimenta eius, miserunt sortes.

35 Et stabat populus spectans, et deridebant eum principes cum eis, dicentes: Alios salvos fecit, se salvum faciat, si hic est Christus Dei electus.

36 Illudebant autem ei et milites accedentes, et acetum offerentes ei,

37 et dicentes: Si tu es rex Iudæorum, salvum te fac.

38 Erat autem et superscriptio scripta super eum litteris Græcis, et Latinis, et Hebraicis: Hic est rex Iudæorum.

39 Unus autem de his, qui pendebant, latronibus, blasphemabat eum, dicens: Si tu es Christus, salvum fac te ipsum, et nos.

40 Respondens autem alter increpabat eum, dicens: Neque tu times Deum, quod in eadem damnatione es.

41 Et nos quidem iuste, nam digna factis recipimus: hic vero nihil mali gessit.

42 Et dicebat ad Iesum: Domine, memento mei, cum veneris in regnum tuum.

43 Et dixit illi Iesus: Amen dico tibi: Hodie mecum eris in paradiso.

44 Erat autem fere hora sexta, et tenebræ factæ sunt in universam terram usque ad horam nonam.

45 Et obscuratus est sol: et velum templi scissum est medium.

46 Et clamans voce magna Iesus ait: Pater in manus tuas commendo spiritum meum. Et hæc dicens, expiravit.

47 Videns autem Centurio quod factum fuerat, glorificavit Deum, dicens: Vere hic homo iustus erat.

48 Et omnis turba eorum, qui simul aderant ad spectaculum istud, et videbant quæ fiebant, percutientes pectora sua revertebantur.

49 Stabant autem omnes noti eius a longe: et mulieres, quæ secutæ eum erant a Galilæa, hæc videntes.

50 Et ecce vir nomine Ioseph, qui erat decurio, vir bonus, et iustus:

51 hic non consenserat consilio, et actibus eorum, ab Arimathæa

civitate Iudææ, qui expectabat et ipse regnum Dei.

52 hic accessit ad Pilatum, et petiit corpus Iesu:

53 et depositum involvit sindone, et posuit eum in monumento
exciso, in quo nondum quisquam positus fuerat.

54 Et dies erat parasceves, et sabbatum illucescebat.

55 Subsecutæ autem mulieres, quæ cum eo venerant de Galilæa,
viderunt monumentum, et quemadmodum positum erat corpus
eius.

56 Et revertentes paraverunt aromata, et unguenta: et sabbato
quidem siluerunt secundum mandatum.

24

1 Una autem sabbati valde diluculo venerunt ad monumentum,
portantes quæ paraverant, aromata:

2 et invenerunt lapidem revolutum a monumento.

3 Et ingressæ non invenerunt corpus Domini Iesu.

4 Et factum est, dum mente consternatæ essent de isto, ecce duo
viri steterunt secus illas in veste fulgenti.

5 Cum timerent autem, et declinarent vultum in terram,
dixerunt ad illas: Quid quæritis viventem cum mortuis?

6 non est hic, sed surrexit: recordamini qualiter locutus est
vobis, cum adhuc in Galilæa esset,

7 dicens: Quia oportet filium hominis tradi in manus hominum
peccatorum, et crucifigi, et die tertia resurgere.

8 Et recordatæ sunt verborum eius.

9 Et regressæ a monumento nunciaverunt hæc omnia illis
undecim, et ceteris omnibus.

10 Erat autem Maria Magdalene, et Ioanna, et Maria Iacobi, et
ceteræ, quæ cum eis erant, quæ dicebant ad Apostolos hæc.

11 Et visa sunt ante illos, sicut deliramentum verba ista: et non
crediderunt illis.

12 Petrus autem surgens cucurrit ad monumentum: et
procumbens vidit linteamina sola posita, et abiit secum mirans

quod factum fuerat.

- 13 Et ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellum, quod erat in
spatio stadiorum sexaginta ab Ierusalem, nomine Emmaus.
- 14 et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus, quæ acciderant.
- 15 Et factum est, dum fabularentur, et secum quærent: et ipse
Iesus appropinquans ibat cum illis:
- 16 oculi autem illorum tenebantur ne eum agnoscerent.
- 17 Et ait ad illos: Qui sunt hi sermones, quos confertis ad invicem
ambulantes, et estis tristes?
- 18 Et respondens unus, cui nomen Cleophas, dixit ei: Tu solus
peregrinus es in Ierusalem, et non cognovisti quæ facta sunt in
illa his diebus?
- 19 Quibus ille dixit: Quæ? Et dixerunt: De Iesu Nazareno, qui
fuit vir propheta, potens in opere, et sermone coram Deo, et
omni populo:
- 20 Et quomodo eum tradiderunt summi sacerdotes, et principes
nostri in damnationem mortis, et crucifixerunt eum.
- 21 nos autem sperabamus quia ipse esset redempturus Israel: et
nunc super hæc omnia, tertia dies est hodie quod hæc facta sunt.
- 22 Sed et mulieres quædam ex nostris terruerunt nos, quæ ante
lucem fuerunt ad monumentum,
- 23 et, non invento corpore eius, venerunt, dicentes se etiam
visionem angelorum vidisse, qui dicunt eum vivere.
- 24 Et abierunt quidam ex nostris ad monumentum: et ita
invenerunt sicut mulieres dixerunt, ipsum vero non invenerunt.
- 25 Et ipse dixit ad eos: O stulti, et tardi corde ad credendum in
omnibus, quæ locuti sunt Prophetæ!
- 26 Nonne hæc oportuit pati Christum, et ita intrare in gloriam
suam?
- 27 Et incipiens a Moyse, et omnibus Prophetis, interpretabatur
illis in omnibus scripturis, quæ de ipso erant.
- 28 Et appropinquaverunt castello quo ibant: et ipse se finxit
longius ire.
- 29 Et coegerunt illum, dicentes: Mane nobiscum, quoniam
advesperascit, et inclinata est iam dies. Et intravit cum illis.

30 Et factum est, dum recumberet cum eis, accepit panem, et benedixit, ac fregit, et porrigebat illis.

31 Et aperti sunt oculi eorum, et cognoverunt eum: et ipse evanuit ex oculis eorum.

32 Et dixerunt ad invicem: Nonne cor nostrum ardens erat in nobis dum loqueretur in via, et aperiret nobis Scripturas?

33 Et surgentes eadem hora regressi sunt in Ierusalem: et invenerunt congregatos undecim, et eos, qui cum illis erant, dicentes: Quod surrexit Dominus vere, et apparuit Simoni.

34 Et ipsi narrabant quæ gesta erant in via: et quomodo cognoverunt eum in fractione panis.

35 Dum autem hæc loquuntur, stetit Iesus in medio eorum, et dicit eis: Pax vobis: ego sum, nolite timere.

36 Conturbati vero, et conterriti, existimabant se spiritum videre.

37 Et dixit eis: Quid turbati estis, et cogitationes ascendunt in corda vestra?

38 Videte manus meas, et pedes, quia ego ipse sum: palpate, et videte: quia spiritus carnem, et ossa non habet, sicut me videtis habere.

39 Et cum hoc dixisset, ostendit eis manus, et pedes.

40 Adhuc autem illis non credentibus, et mirantibus præ gaudio, dixit: Habetis hic aliquid, quod manducetur?

41 At illi obtulerunt ei partem piscis assi, et favum mellis.

42 Et cum manducasset coram eis, sumens reliquias dedit eis.

43 Et dixit ad eos: Hæc sunt verba, quæ locutus sum ad vos, cum adhuc essem vobiscum, quoniam necesse est impleri omnia, quæ scripta sunt in lege Moysi, et Prophetis, et Psalmis de me.

44 Tunc aperuit illis sensum ut intelligerent Scripturas.

45 et dixit eis: Quoniam sic scriptum est, et sic oportebat Christum pati, et resurgere a mortuis tertia die:

46 et prædicari in nomine eius pœnitentiam, et remissionem peccatorum in omnes gentes, incipientibus ab Ierosolyma.

47 Vos autem testes estis horum.

48 Et ego mitto promissum Patris mei in vos. vos autem sedete in civitate, quoadusque induamini virtute ex alto.

50   Eduxit autem eos foras in Bethaniam: et elevatis manibus suis
benedixit eis.

51   Et factum est, dum benediceret illis, recessit ab eis, et ferebatur
in cælum.

52   Et ipsi adorantes regressi sunt in Ierusalem cum gaudio magno:
53   et erant semper in templo, laudantes, et benedicentes Deum.
Amen.

JOANNES

I

1 In principio erat verbum, et verbum erat apud Deum, et Deus erat verbum.

2 Hoc erat in principio apud Deum.

3 Omnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil, quod factum est,

4 in ipso vita erat, et vita erat lux hominum:

5 et lux in tenebris lucet, et tenebræ eam non comprehenderunt.

6 Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Ioannes.

7 Hic venit in testimonium ut testimonium perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum.

8 non erat ille lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine.

9 Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum.

10 in mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognovit.

11 In propria venit, et sui eum non receperunt.

12 quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his, qui credunt in nomine eius:

13 qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt.

14 Et verbum caro factum est, et habitavit in nobis: et vidimus gloriam eius, gloriam quasi unigeniti a patre plenum gratiæ et veritatis.

15 Ioannes testimonium perhibet de ipso, et clamat dicens: Hic erat, quem dixi: Qui post me venturus est, ante me factus est: quia prior me erat.

16 Et de plenitudine eius nos omnes accepimus, et gratiam pro gratia.

17 quia lex per Moysen data est, gratia, et veritas per Iesum Christum facta est.

18 Deum nemo vidit umquam: unigenitus filius, qui est in sinu

patris, ipse enarravit.

19 Et hoc est testimonium Ioannis, quando miserunt Iudæi ab Ierosolymis sacerdotes et Levitas ad eum ut interrogarent eum: Tu quis es?

20 Et confessus est, et non negavit: et confessus est: Quia non sum ego Christus.

21 Et interrogaverunt eum: Quid ergo? Elias es tu? Et dixit: Non sum. Propheta es tu? Et respondit: Non.

22 Dixerunt ergo ei: Quis es ut responsum demus his, qui miserunt nos? quid dicis de teipso?

23 Ait: Ego vox clamantis in deserto: Dirigite viam Domini, sicut dixit Isaias propheta.

24 Et qui missi fuerant, erant ex Pharisæis.

25 Et interrogaverunt eum, et dixerunt ei: Quid ergo baptizas, si tu non es Christus, neque Elias, neque Propheta?

26 Respondit eis Ioannes, dicens: Ego baptizo in aqua: medius autem vestrum stetit, quem vos nescitis.

27 Ipse est, qui post me venturus est, qui ante me factus est: cuius ego non sum dignus ut solvam eius corrigiam calceamenti.

28 Hæc in Bethania facta sunt trans Iordanem, ubi erat Ioannes baptizans.

29 Altera die vidit Ioannes Iesum venientem ad se, et ait: Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccatum mundi.

30 Hic est, de quo dixi: Post me venit vir, qui ante me factus est: quia prior me erat.

31 et ego nesciebam eum, sed ut manifestetur in Israel, propterea veni ego in aqua baptizans.

32 Et testimonium perhibuit Ioannes, dicens: Quia vidi Spiritum descendentem quasi columbam de cælo, et mansit super eum.

33 Et ego nesciebam eum: sed qui misit me baptizare in aqua, ille mihi dixit: Super quem videris Spiritum descendentem, et manentem super eum, hic est, qui baptizat in Spiritu sancto.

34 Et ego vidi: et testimonium perhibui quia hic est Filius Dei.

35 Altera die iterum stabat Ioannes, et ex discipulis eius duo.

36 Et respiciens Iesum ambulantiem, dicit: Ecce agnus Dei.

37 Et audierunt eum duo discipuli loquentem, et secuti sunt
Iesum.

38 Conversus autem Iesus, et videns eos sequentes se, dicit eis:
Quid quæritis? Qui dixerunt ei: Rabbi, (quod dicitur
interpretatum Magister) ubi habitas?

39 Dicit eis: Venite, et videte. Venerunt, et viderunt ubi maneret,
et apud eum manserunt die illo: hora autem erat quasi decima.

40 Erat autem Andreas frater Simonis Petri unus ex duobus, qui
audierant a Ioanne, et secuti fuerant eum.

41 Invenit hic primum fratrem suum Simonem, et dicit ei:
Invenimus Messiam. (quod est interpretatum Christus.)

42 Et adduxit eum ad Iesum. Intuitus autem eum Iesus, dixit: Tu
es Simon filius Iona: tu vocaberis Cephas. quod interpretatur
Petrus.

43 In crastinum voluit exire in Galilæam, et invenit Philippum.
Et dicit ei Iesus: Sequere me.

44 Erat autem Philippus a Bethsaida, civitate Andreae, et Petri.

45 Invenit Philippus Nathanael, et dicit ei: Quem scripsit Moyses
in lege, et Prophetæ, invenimus Iesum filium Ioseph a Nazareth.

46 Et dixit ei Nathanael: A Nazareth potest aliquid boni esse?
Dicit ei Philippus: Veni, et vide.

47 Vidit Iesus Nathanael venientem ad se, et dicit de eo: Ecce
vere Israelita, in quo dolus non est.

48 Dicit ei Nathanael: Unde me nosti? Respondit Iesus, et dixit
ei: Priusquam te Philippus vocavit, cum esses sub ficu, vidi te.

49 Respondit ei Nathanael, et ait: Rabbi, tu es Filius Dei, tu es
Rex Israel.

50 Respondit Iesus, et dixit ei: Quia dixi tibi: Vidi te sub ficu,
credis: maius his videbis.

51 Et dicit ei: Amen, amen dico vobis, videbitis cælum apertum,
et Angelos Dei ascendentes, et descendentes supra Filium
hominis.

2

1 Et die tertia nuptiæ factæ sunt in Cana Galilææ, et erat mater Iesu
ibi.

2 Vocatus est autem et Iesus, et discipuli eius ad nuptias.

3 Et deficiente vino, dicit mater Iesu ad eum: Vinum non
habent.

4 Et dicit ei Iesus: Quid mihi, et tibi est, mulier? nondum venit
hora mea.

5 Dicit mater eius ministris: Quodcumque dixerit vobis, facite.

6 Erant autem ibi lapideæ hydriæ sex positæ secundum
purificationem Iudæorum, capientes singulæ metretas binas vel
ternas.

7 Dicit eis Iesus: Implete hydrias aqua. Et impleverunt eas usque
ad summum.

8 Et dicit eis Iesus: Haurite nunc, et ferte architriclinio. Et
tulerunt.

9 Ut autem gustavit architriclinius aquam vinum factam, et non
sciebat unde esset, ministri autem sciebant, qui hauserant aquam:
vocat sponsum architriclinius,

10 et dicit ei: Omnis homo primum bonum vinum ponit: et cum
inebriati fuerint, tunc id, quod deterius est. Tu autem servasti
bonum vinum usque adhuc.

11 Hoc fecit initium signorum Iesus in Cana Galilææ: et
manifestavit gloriam suam, et crediderunt in eum discipuli eius.

12 Post hoc descendit Capharnaum ipse, et mater eius, et fratres
eius, et discipuli eius: et ibi manserunt non multis diebus.

13 Et prope erat Pascha Iudæorum, et ascendit Iesus
Ierosolymam:

14 et invenit in templo vendentes boves, et oves, et columbas, et
numularios sedentes.

15 Et cum fecisset quasi flagellum de funiculis, omnes eiecit de
templo, oves quoque, et boves, et numulariorum effudit æs, et
mensas subvertit.

16 Et his, qui columbas vendebant, dixit: Auferte ista hinc, et

nolite facere domum patris mei, domum negotiationis.

17 Recordati sunt vero discipuli eius quia scriptum est: Zelus domus tuæ comedit me.

18 Responderunt ergo Iudæi, et dixerunt ei: Quod signum ostendis nobis quia hæc facis?

19 Respondit Iesus, et dixit eis: Solvite templum hoc, et in tribus diebus excitabo illud.

20 Dixerunt ergo Iudæi: Quadraginta et sex annis ædificatum est templum hoc, et tu in tribus diebus excitabis illud?

21 Ille autem dicebat de templo corporis sui.

22 Cum ergo resurrexisset a mortuis, recordati sunt discipuli eius, quia hoc dicebat, et crediderunt scripturæ, et sermoni, quem dixit Iesus.

23 Cum autem esset Ierosolymis in pascha in die festo, multi crediderunt in nomine eius, videntes signa eius, quæ faciebat.

24 Ipse autem Iesus non credebat semetipsum eis, eo quod ipse nosset omnes,

25 et quia opus ei non erat ut quis testimonium perhiberet de homine: ipse enim sciebat quid esset in homine.

3

1 Erat autem homo ex Pharisæis, Nicodemus nomine, princeps Iudæorum.

2 Hic venit ad Iesum nocte, et dixit ei: Rabbi, scimus quia a Deo venisti magister, nemo enim potest hæc signa facere, quæ tu facis, nisi fuerit Deus cum eo.

3 Respondit Iesus, et dixit ei: Amen, amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit denuo, non potest videre regnum Dei.

4 Dicit ad eum Nicodemus: Quomodo potest homo nasci, cum sit senex? numquid potest in ventrem matris suæ iterato introire, et renasci?

5 Respondit Iesus: Amen, amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit ex aqua, et Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

6 Quod natum est ex carne, caro est: et quod natum est ex
spiritu, spiritus est.

7 Non mireris quia dixi tibi: oportet vos nasci denuo.

8 Spiritus ubi vult spirat: et vocem eius audis, sed nescis unde
veniat, aut quo vadat: sic est omnis, qui natus est ex spiritu.

9 Respondit Nicodemus, et dixit ei: Quomodo possunt hæc
feri?

10 Respondit Iesus, et dixit ei: Tu es magister in Israel, et hæc
ignoras?

11 Amen, amen dico tibi, quia quod scimus loquimur, et quod
vidimus testamur, et testimonium nostrum non accipitis.

12 Si terrena dixi vobis, et non creditis: quomodo, si dixero vobis
cælestia, credetis?

13 Et nemo ascendit in cælum, nisi qui descendit de cælo, Filius
hominis, qui est in cælo.

14 Et sicut Moyses exaltavit serpentem in deserto; ita exaltari
oportet Filium hominis:

15 ut omnis, qui credit in ipsum, non pereat, sed habeat vitam
æternam.

16 Sic enim Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum
daret: ut omnis, qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam
æternam.

17 Non enim misit Deus Filium suum in mundum, ut iudicet
mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum.

18 Qui credit in eum, non iudicatur: qui autem non credit, iam
iudicatus est: quia non credit in nomine unigeniti Filii Dei.

19 Hoc est autem iudicium: quia lux venit in mundum, et
dilexerunt homines magis tenebras, quam lucem: erant enim
eorum mala opera.

20 Omnis enim, qui male agit, odit lucem, et non venit ad lucem,
ut non arguantur opera eius:

21 qui autem facit veritatem, venit ad lucem, ut manifestentur
opera eius, quia in Deo sunt facta.

22 Post hæc venit Iesus, et discipuli eius in terram Iudæam: et illic
demorabatur cum eis, et baptizabat.

23 Erat autem et Ioannes baptizans in Ænnon, iuxta Salim: quia
aqua multæ erant illic, et veniebant, et baptizabantur.
24 Nondum enim missus fuerat Ioannes in carcerem.
25 Facta est autem quæstio ex discipulis Ioannis cum Iudæis de
Purificatione.
26 Et venerunt ad Ioannem, et dixerunt ei: Rabbi, qui erat tecum
trans Iordanem, cui tu testimonium perhibuisti, ecce hic
baptizat, et omnes veniunt ad eum.
27 Respondit Ioannes, et dixit: Non potest homo accipere
quidquam, nisi fuerit ei datum de cælo.
28 Ipsi vos mihi testimonium perhibetis, quod dixerim: Non sum
ego Christus: sed quia missus sum ante illum.
29 Qui habet sponsam, sponsus est: amicus autem sponsi, qui
stat, et audit eum, gaudio gaudet propter vocem sponsi. Hoc ergo
gaudium meum impletum est.
30 Illum oportet crescere, me autem minui.
31 Qui desursum venit, super omnes est. Qui est de terra, de terra
est, et de terra loquitur. Qui de cælo venit, super omnes est.
32 Et quod vidit, et audivit, hoc testatur: et testimonium eius
nemo accipit.
33 Qui accepit eius testimonium, signavit quia Deus verax est.
34 Quem enim misit Deus, verba Dei loquitur: non enim ad
mensuram dat Deus spiritum.
35 Pater diligit Filium: et omnia dedit in manu eius.
36 Qui credit in Filium, habet vitam æternam: qui autem
incredulus est Filio, non videbit vitam, sed ira Dei manet super
eum.

4

1 Ut ergo cognovit Iesus quia audierunt Pharisæi quod Iesus plures
discipulos facit, et baptizat, quam Ioannes,
2 (quamquam Iesus non baptizaret, sed discipuli eius)
3 reliquit Iudæam, et abiit iterum in Galilæam.

- 4 oportebat autem eum transire per Samariam.
- 5 Venit ergo in civitatem Samariæ, quæ dicitur Sichar: iuxta prædium, quod dedit Iacob Ioseph filio suo.
- 6 Erat autem ibi fons Iacob. Iesus ergo fatigatus ex itinere, sedebat sic supra fontem. Hora erat quasi sexta.
- 7 Venit mulier de Samaria haurire aquam. Dicit ei Iesus: Da mihi bibere.
- 8 (Discipuli enim eius abierant in civitatem ut cibos emerent.)
- 9 Dicit ergo ei mulier illa Samaritana: Quomodo tu Iudæus cum sis, bibere a me poscis, quæ sum mulier Samaritana? non enim coutuntur Iudæi Samaritanis.
- 10 Respondit Iesus, et dixit ei: Si scires donum Dei, et quis est, qui dicit tibi: Da mihi bibere: tu forsitan petisses ab eo, et dedisset tibi aquam vivam.
- 11 Dicit ei mulier: Domine, neque in quo haurias habes, et puteus altus est: unde ergo habes aquam vivam?
- 12 Numquid tu maior es patre nostro Iacob, qui dedit nobis puteum, et ipse ex eo bibit, et filii eius, et pecora eius?
- 13 Respondit Iesus, et dixit ei: Omnis, qui bibit ex aqua hac, sitiet iterum: qui autem biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in æternum:
- 14 sed aqua, quam ego dabo ei, fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam.
- 15 Dicit ad eum mulier: Domine, da mihi hanc aquam, ut non sitiam: neque veniam huc haurire.
- 16 Dicit ei Iesus: Vade, voca virum tuum, et veni huc.
- 17 Respondit mulier, et dixit: Non habeo virum. Dicit ei Iesus: Bene dixisti, quia non habeo virum:
- 18 quinque enim viros habuisti, et nunc, quem habes, non est tuus vir: hoc vere dixisti.
- 19 Dicit ei mulier: Domine, video quia Propheta es tu.
- 20 Patres nostri in monte hoc adoraverunt, et vos dicitis, quia Ierosolymis est locus, ubi adorare oportet.
- 21 Dicit ei Iesus: Mulier crede mihi, quia venit hora, quando neque in monte hoc, neque in Ierosolymis adorabitis Patrem.

- 22 Vos adoratis quod nescitis: nos adoramus quod scimus, quia
salus ex Iudæis est.
- 23 Sed venit hora, et nunc est, quando veri adoratores adorabunt
Patrem in spiritu et veritate. Nam et Pater tales quærit, qui
adorent eum.
- 24 Spiritus est Deus: et eos qui adorant eum, in spiritu et veritate
oportet adorare.
- 25 Dicit ei mulier: Scio quia Messias venit, (qui dicitur Christus.)
cum ergo venerit ille, nobis annunciabit omnia.
- 26 Dicit ei Iesus: Ego sum, qui loquor tecum.
- 27 Et continuo venerunt discipuli eius: et mirabantur quia cum
muliere loquebatur. Nemo tamen dixit: Quid quæris, aut quid
loqueris cum ea?
- 28 Reliquit ergo hydriam suam mulier, et abiit in civitatem, et
dicit illis hominibus:
- 29 Venite, et videte hominem, qui dixit mihi omnia quæcumque
feci: numquid ipse est Christus?
- 30 Exierunt ergo de civitate, et veniebant ad eum.
- 31 Interea rogabant eum discipuli, dicentes: Rabbi, manduca.
- 32 Ille autem dicit eis: Ego cibum habeo manducare, quem vos
nescitis.
- 33 Dicebant ergo discipuli ad invicem: Numquid aliquis attulit ei
manducare?
- 34 Dicit eis Iesus: Meus cibus est ut faciam voluntatem eius, qui
misit me, ut perficiam opus eius.
- 35 Nonne vos dicitis, quod adhuc quattuor menses sunt, et messis
venit? Ecce dico vobis: Levate oculos vestros, et videte regiones,
quia albæ sunt iam ad messem.
- 36 Et qui metit, mercedem accipit, et congregat fructum in vitam
æternam: ut, et qui seminat, simul gaudeat, et qui metit.
- 37 In hoc enim est verbum verum: quia alius est qui seminat, et
alius est qui metit.
- 38 Ego misi vos metere quod vos non laborastis: alii
laboraverunt, et vos in labores eorum introistis.
- 39 Ex civitate autem illa multi crediderunt in eum

Samaritanorum, propter verbum mulieris testimonium perhibentis: Quia dixit mihi omnia quaecumque feci.

40 Cum venissent ergo ad illum Samaritani, rogaverunt eum ut ibi maneret. Et mansit ibi duos dies.

41 Et multo plures crediderunt in eum propter sermonem eius.

42 Et mulieri dicebant: Quia iam non propter tuam loquelam credimus: ipsi enim audivimus, et scimus quia hic est vere Salvator mundi.

43 Post duos autem dies exiit inde: et abiit in Galilæam.

44 Ipse enim Iesus testimonium perhibuit quia Propheta in sua patria honorem non habet.

45 Cum ergo venisset in Galilæam, exceperunt eum Galilæi, cum omnia vidissent quæ fecerat Ierosolymis in die festo: et ipsi enim venerant ad diem festum.

46 Venit ergo iterum in Cana Galilææ, ubi fecit aquam vinum. Et erat quidam regulus, cuius filius infirmabatur Capharnaum.

47 Hic cum audisset quia Iesus adveniret a Iudæa in Galilæam, abiit ad eum, et rogabat eum ut descenderet, et sanaret filium eius: incipiebat enim mori.

48 Dixit ergo Iesus ad eum: Nisi signa, et prodigia videritis, non creditis.

49 Dicit ad eum regulus: Domine, descende prius quam moriatur filius meus.

50 Dicit ei Iesus: Vade, filius tuus vivit. Credidit homo sermoni, quem dixit ei Iesus, et ibat.

51 Iam autem eo descendente, servi occurrerunt ei, et nunciaverunt dicentes, quia filius eius viveret.

52 Interrogabat ergo horam ab eis, in qua melius habuerit. Et dixerunt ei: Quia heri hora septima reliquit eum febris.

53 Cognovit ergo pater, quia illa hora erat, in qua dixit ei Iesus: Filius tuus vivit: et credidit ipse, et domus eius tota.

54 Hoc iterum secundum signum fecit Iesus, cum venisset a Iudæa in Galilæam.

5

1 Post hæc erat dies festus Iudæorum, et ascendit Iesus
Ierosolymam.

2 Est autem Ierosolymis Probatice piscina, quæ cognominatur
Hebraice Bethesda, quinque porticus habens.

3 In his iacebat multitudo magna languentium, cæcorum,
claudorum, aridorum expectantium aquæ motum.

4 Angelus autem Domini descendebat secundum tempus in
piscinam: et movebatur aqua. Et qui prior descendisset in
piscinam post motionem aquæ, sanus fiebat a quacumque
detinebatur infirmitate.

5 Erat autem quidam homo ibi triginta et octo annos habens in
infirmitate sua.

6 Hunc autem cum vidisset Iesus iacentem, et cognovisset quia
iam multum tempus haberet, dicit ei: Vis sanus fieri?

7 Respondit ei languidus: Domine, hominem non habeo, ut
cum turbata fuerit aqua, mittat me in piscinam: dum venio enim
ego, alius ante me descendit.

8 Dicit ei Iesus: Surge, tolle grabatum tuum, et ambula:

9 Et statim sanus factus est homo ille: et sustulit grabatum
suum, et ambulabat. Erat autem sabbatum in die illo.

10 Dicebant ergo Iudæi illi, qui sanatus fuerat: Sabbatum est, non
licet tibi tollere grabatum tuum.

11 Respondit eis: Qui me sanum fecit, ille mihi dixit: Tolle
grabatum tuum, et ambula.

12 Interrogaverunt ergo eum: Quis est ille homo, qui dixit tibi,
Tolle grabatum tuum, et ambula?

13 Is autem, qui sanus fuerat effectus, nesciebat quis esset. Iesus
enim declinavit a turba constituta in loco.

14 Postea invenit eum Iesus in templo, et dixit illi: Ecce sanus
factus es: iam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.

15 Abiit ille homo, et nunciavit Iudæis quia Iesus esset, qui fecit
eum sanum.

16 Propterea persequebantur Iudæi Iesum, quia hæc faciebat in

sabbato.

17 Iesus autem respondit eis: Pater meus usque modo operatur, et ego operor.

18 Propterea ergo magis quærebant eum Iudæi interficere: quia non solum solvebat sabbatum, sed et patrem suum dicebat Deum, æqualem se faciens Deo. Respondit itaque Iesus, et dixit eis:

19 Amen, amen dico vobis: non potest Filius a se facere quidquam, nisi quod viderit Patrem facientem: quæcumque enim ille fecerit, hæc et Filius similiter facit.

20 Pater enim diligit Filium, et omnia demonstrat ei, quæ ipse facit: et maiora his demonstrabit ei opera, ut vos miremini.

21 Sicut enim Pater suscitatur mortuos, et vivificat: sic et Filius, quos vult, vivificat.

22 Neque enim Pater iudicat quemquam: sed omne iudicium dedit Filio,

23 ut omnes honorificent Filium, sicut honorificant Patrem: qui non honorificat Filium, non honorificat Patrem, qui misit illum.

24 Amen, amen dico vobis, quia qui verbum meum audit, et credit ei, qui misit me, habet vitam æternam, et in iudicium non venit, sed transit a morte in vitam.

25 Amen, amen dico vobis, quia venit hora, et nunc est, quando mortui audient vocem Filii Dei: et qui audierint, vivent.

26 Sicut enim Pater habet vitam in semetipso: sic dedit et Filio habere vitam in semetipso:

27 et potestatem dedit ei iudicium facere, quia Filius hominis est.

28 Nolite mirari hoc, quia venit hora, in qua omnes, qui in monumentis sunt, audient vocem Filii Dei:

29 et procedent qui bona fecerunt, in resurrectionem vitæ: qui vero mala egerunt, in resurrectionem iudicii.

30 Non possum ego a meipso facere quidquam. Sicut audio, iudico: et iudicium meum iustum est: quia non quæro voluntatem meam, sed voluntatem eius, qui misit me.

31 Si ego testimonium perhibeo de meipso, testimonium meum non est verum.

32 Alius est, qui testimonium perhibet de me: et scio quia verum

est testimonium, quod perhibet de me.

33 Vos misistis ad Ioannem: et testimonium perhibuit veritati.

34 Ego autem non ab homine testimonium accipio: sed hæc dico
ut vos salvi sitis.

35 Ille erat lucerna ardens, et lucens. Vos autem voluistis ad
horam exultare in luce eius.

36 Ego autem habeo testimonium maius Ioanne. Opera enim,
quæ dedit mihi Pater ut perficiam ea: ipsa opera, quæ ego facio,
testimonium perhibent de me, quia Pater misit me:

37 et qui misit me Pater, ipse testimonium perhibuit de me:
neque vocem eius umquam audistis, neque speciem eius vidistis.

38 et verbum eius non habetis in vobis manens: quia quem misit
ille, huic vos non creditis.

39 Scrutamini Scripturas, quia vos putatis in ipsis vitam æternam
habere: et illæ sunt, quæ testimonium perhibent de me:

40 et non vultis venire ad me ut vitam habeatis.

41 Claritatem ab hominibus non accipio.

42 Sed cognovi vos, quia dilectionem Dei non habetis in vobis.

43 Ego veni in nomine Patris mei, et non accipitis me: si alius
venerit in nomine suo, illum accipietis.

44 Quomodo vos potestis credere, qui gloriam ab invicem
accipitis: et gloriam, quæ a solo Deo est, non quæritis?

45 Nolite putare quia ego accusaturus sim vos apud Patrem. est
qui accusat vos Moyses, in quo vos speratis.

46 Si enim crederetis Moysi, crederetis forsitan et mihi: de me
enim ille scripsit.

47 Si autem illius litteris non creditis: quomodo verbis meis
credetis?

6

1 Post hæc abiit Iesus trans mare Galilææ, quod est Tiberiadis:

2 et sequebatur eum multitudo magna, quia videbant signa, quæ
faciebat super his, qui infirmabantur.

- 3 Subiit ergo in montem Iesus: et ibi sedebat cum discipulis suis.
4 Erat autem proximum Pascha dies festus Iudæorum.
5 Cum sublevasset ergo oculos Iesus, et vidisset quia multitudo
maxima venit ad eum, dixit ad Philippum: Unde ememus panes,
ut manducent hi?
6 Hoc autem dicebat tentans eum: ipse enim sciebat quid esset
facturus.
7 Respondit ei Philippus: Ducentorum denariorum panes non
sufficiunt eis, ut unusquisque modicum quid accipiat.
8 Dicit ei unus ex discipulis eius, Andreas frater Simonis Petri:
9 Est puer unus hic, qui habet quinque panes ordeaceos, et duos
piscis: sed hæc quid sunt inter tantos?
10 Dixit ergo Iesus: Facite homines discumbere. Erat autem
fœnum multum in loco. Discumberunt ergo viri, numero quasi
quinque millia.
11 Accepit ergo Iesus panes: et cum gratias egisset, distribuit
discumbentibus: similiter et ex piscibus quantum volebant.
12 Ut autem impleti sunt, dixit discipulis suis: Colligite quæ
superaverunt fragmenta, ne pereant.
13 Collegerunt ergo, et impleverunt duodecim cophinos
fragmentorum ex quinque panibus ordeaceis, quæ superfuerunt
his, qui manducaverant.
14 Illi ergo homines cum vidissent quod Iesus fecerat signum,
dicebant: Quia hic est vere propheta, qui venturus est in
mundum.
15 Iesus ergo cum cognovisset quia venturi essent ut raperent
eum, et facerent eum regem, fugit iterum in montem ipse solus.
16 Ut autem sero factum est, descenderunt discipuli eius ad mare.
17 Et cum ascendissent navim, venerunt trans mare in
Capharnaum: et tenebræ iam factæ erant: et non venerat ad eos
Iesus.
18 Mare autem, vento magno flante, exurgebat.
19 Cum remigassent ergo quasi stadia viginti quinque aut
triginta, vident Iesum ambulans supra mare, et proximum navi
feri, et timuerunt.

- 20 Ille autem dicit eis: Ego sum, nolite timere.
- 21 Voluerunt ergo accipere eum in navim: et statim navis fuit ad terram, in quam ibant.
- 22 Altera die, turba, quæ stabat trans mare, vidit quia navicula alia non erat ibi nisi una, et quia non introisset cum discipulis suis Iesus in navim, sed soli discipuli eius abiissent:
- 23 aliæ vero supervenerunt naves a Tiberiade iuxta locum ubi manducaverunt panem, gratias agente Domino.
- 24 Cum ergo vidisset turba quia Iesus non esset ibi, neque discipuli eius, ascenderunt in naviculas, et venerunt Capharnaum quærentes Iesum.
- 25 Et cum invenissent eum trans mare, dixerunt ei: Rabbi, quando huc venisti?
- 26 Respondit eis Iesus, et dixit: Amen, amen dico vobis: quæritis me non quia vidistis signa, sed quia manducastis ex panibus, et saturati estis.
- 27 Operamini non cibum, qui perit, sed qui permanet in vitam æternam, quem Filius hominis dabit vobis. Hunc enim Pater signavit Deus.
- 28 Dixerunt ergo ad eum: Quid faciemus ut operemur opera Dei?
- 29 Respondit Iesus, et dixit eis: Hoc est opus Dei, ut credatis in eum quem misit ille.
- 30 Dixerunt ergo ei: Quod ergo tu facis signum ut videamus, et credamus tibi? quid operaris?
- 31 Patres nostri manducaverunt manna in deserto, sicut scriptum est: Panem de cælo dedit eis manducare.
- 32 Dixit ergo eis Iesus: Amen, amen dico vobis: Non Moyses dedit vobis panem de cælo, sed Pater meus dat vobis panem de cælo verum.
- 33 Panis enim Dei est, qui de cælo descendit, et dat vitam mundo.
- 34 Dixerunt ergo ad eum: Domine, semper da nobis panem hunc.
- 35 Dixit autem eis Iesus: Ego sum panis vitæ: qui venit ad me, non esuriet: et qui credit in me, non sitiet umquam.
- 36 Sed dixi vobis quia et vidistis me, et non creditis.
- 37 Omne quod dat mihi Pater, ad me veniet: et eum, qui venit ad

me, non eiiciam foras:

38 quia descendi de cælo, non ut faciam voluntatem meam, sed voluntatem eius, qui misit me.

39 Hæc est autem voluntas eius, qui misit me, Patris: ut omne, quod dedit mihi, non perdam ex eo, sed resuscitem illud in novissimo die.

40 Hæc est autem voluntas Patris mei, qui misit me: ut omnis, qui videt Filium, et credit in eum, habeat vitam æternam, et ego resuscitabo eum in novissimo die.

41 Murmurabant ergo Iudæi de illo, quia dixisset: Ego sum panis vivus, qui de cælo descendi,

42 et dicebant: Nonne hic est Iesus filius Ioseph, cuius nos novimus patrem, et matrem? Quomodo ergo dicit hic: Quia de cælo descendi?

43 Respondit ergo Iesus, et dixit eis: Nolite murmurare in invicem:

44 nemo potest venire ad me, nisi Pater, qui misit me, traxerit eum: et ego resuscitabo eum in novissimo die.

45 Est scriptum in Prophetis: Et erunt omnes docibiles Dei. Omnis, qui audivit a Patre, et didicit, venit ad me.

46 Non quia Patrem vidit quisquam, nisi is, qui est a Deo, hic vidit Patrem.

47 Amen, amen dico vobis: Qui credit in me, habet vitam æternam.

48 Ego sum panis vitæ.

49 Patres vestri manducaverunt manna in deserto, et mortui sunt.

50 Hic est panis de cælo descendens: ut si quis ex ipso manducaverit, non moriatur.

51 Ego sum panis vivus, qui de cælo descendi.

52 Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum: et panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita.

53 Litigabant ergo Iudæi ad invicem, dicentes: Quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducandum?

54 Dixit ergo eis Iesus: Amen, amen dico vobis: Nisi manducaveritis carnem Filii hominis, et biberitis eius sanguinem,

non habebitis vitam in vobis.

55 Qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem,
habet vitam æternam: et ego resuscitabo eum in novissimo die.

56 Caro enim mea, vere est cibus: et sanguis meus, vere est potus.
57 qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem, in me
manet, et ego in illo.

58 Sicut misit me vivens Pater, et ego vivo propter Patrem: et qui
manducat me, et ipse vivet propter me.

59 Hic est panis, qui de cælo descendit. Non sicut
manducaverunt patres vestri manna, et mortui sunt. Qui
manducat hunc panem, vivet in æternum.

60 Hæc dixit in synagoga docens, in Capharnaum.

61 Multi ergo audientes ex discipulis eius, dixerunt: Durus est hic
sermo, et quis potest eum audire?

62 Sciens autem Iesus apud semetipsum quia murmurarent de
hoc discipuli eius, dixit eis: Hoc vos scandalizat?

63 Si ergo videritis Filium hominis ascendentem ubi erat prius?

64 Spiritus est, qui vivificat: caro non prodest quidquam. verba,
quæ ego locutus sum vobis, spiritus et vita sunt.

65 Sed sunt quidam ex vobis, qui non credunt. Sciebat enim ab
initio Iesus qui essent non credentes, et quis traditurus esset eum.

66 Et dicebat: Propterea dixi vobis, quia nemo potest venire ad
me, nisi fuerit ei datum a Patre meo.

67 Ex hoc multi discipulorum eius abierunt retro: et iam non
cum illo ambulabant.

68 Dixit ergo Iesus ad duodecim: Numquid et vos vultis abire?

69 Respondit ergo ei Simon Petrus: Domine, ad quem ibimus?
verba vitæ æternæ habes.

70 et nos credidimus, et cognovimus quia tu es Christus Filius
Dei.

71 Respondit eis Iesus: Nonne ego vos duodecim elegi: et ex
vobis unus diabolus est?

72 Dicebat autem Iudam Simonis Iscariotem: hic enim erat
traditurus eum, cum esset unus ex duodecim.

1 Post hæc autem ambulabat Iesus in Galilæam, non enim volebat
in Iudæam ambulare: quia quærebant eum Iudæi interficere.

2 Erat autem in proximo dies festus Iudæorum, Scenopegia.

3 Dixerunt autem ad eum fratres eius: Transi hinc, et vade in
Iudæam, ut et discipuli tui videant opera tua, quæ facis.

4 Nemo quippe in occulto quid facit, et quærit ipse in palam
esse: si hæc facis, manifesta te ipsum mundo.

5 Neque enim fratres eius credebant in eum.

6 Dicit ergo eis Iesus: Tempus meum nondum advenit: tempus
autem vestrum semper est paratum.

7 Non potest mundus odisse vos: me autem odit: quia ego
testimonium perhibeo de illo quod opera eius mala sunt.

8 Vos ascendite ad diem festum hunc, ego autem non ascendo ad
diem festum istum: quia meum tempus nondum impletum est.

9 Hæc cum dixisset, ipse mansit in Galilæa.

10 Ut autem ascenderunt fratres eius, tunc et ipse ascendit ad
diem festum non manifeste, sed quasi in occulto.

11 Iudæi ergo quærebant eum in die festo, et dicebant: Ubi est
ille?

12 Et murmur multum erat in turba de eo. Quidam enim
dicebant: Quia bonus est. Alii autem dicebant: Non, sed seducit
turbas.

13 Nemo tamen palam loquebatur de illo propter metum
Iudæorum.

14 Iam autem die festo mediante, ascendit Iesus in templum, et
docebat.

15 Et mirabantur Iudæi, dicentes: Quomodo hic litteras scit, cum
non didicerit?

16 Respondit eis Iesus, et dixit: Mea doctrina non est mea, sed
eius, qui misit me.

17 Si quis voluerit voluntatem eius facere: cognoscet de doctrina,
utrum ex Deo sit, an ego a me ipso loquar.

18 Qui a semetipso loquitur, gloriam propriam quærit. qui autem

quærit gloriam eius, qui misit eum, hic verax est, et iniustitia in illo non est.

19 Nonne Moyses dedit vobis legem: et nemo ex vobis facit legem?

20 Quid me quæritis interficere? Respondit turba, et dixit: Dæmonium habes: quis te quæret interficere?

21 Respondit Iesus, et dixit eis: Unum opus feci, et omnes miramini:

22 Propterea Moyses dedit vobis circumcisionem: (non quia ex Moyse est, sed ex patribus) et in sabbato circumciditis hominem.

23 Si circumcisionem accipit homo in sabbato, ut non solvatur lex Moysi: mihi indignamini quia totum hominem sanum feci in sabbato?

24 Nolite iudicare secundum faciem, sed iustum iudicium iudicate.

25 Dicebant ergo quidam ex Ierosolymis: Nonne hic est, quem quærunter interficere?

26 Et ecce palam loquitur, et nihil ei dicunt. Numquid vere cognoverunt principes quia hic est Christus?

27 Sed hunc scimus unde sit: Christus autem cum venerit, nemo scit unde sit.

28 Clamabat ergo Iesus in templo docens, et dicens: Et me scitis, et unde sim scitis: et a me ipso non veni, sed est verus, qui misit me, quem vos nescitis.

29 Ego scio eum: quia ab ipso sum, et ipse me misit.

30 Quærebant ergo eum apprehendere: et nemo misit in illum manus, quia nondum venerat hora eius.

31 De turba autem multi crediderunt in eum, et dicebant: Christus cum venerit, numquid plura signa faciet quam quæ hic facit?

32 Audierunt Pharisæi turbam murmurantem de illo hæc: et miserunt principes, et Pharisæi ministros ut apprehenderent eum.

33 Dixit ergo eis Iesus: Adhuc modicum tempus vobiscum sum: et vado ad eum, qui me misit.

34 Quæretis me, et non invenietis: et ubi ego sum, vos non

potestis venire.

35 Dixerunt ergo Iudæi ad semetipsos: Quo hic iturus est, quia non inuenimus eum? numquid in dispersionem Gentium iturus est, et docturus Gentes?

36 Quis est hic sermo, quem dixit: Quæretis me, et non inuenietis: et ubi sum ego, vos non potestis venire?

37 In novissimo autem die magno festivitatis stabat Iesus, et clamabat, dicens: Si quis sitit, veniat ad me, et bibat.

38 Qui credit in me, sicut dicit Scriptura, flumina de ventre eius fluent aquæ vivæ.

39 Hoc autem dixit de Spiritu, quem accepturi erant credentes in eum: nondum enim erat Spiritus datus, quia Iesus nondum erat glorificatus.

40 Ex illa ergo turba cum audissent hos sermones eius, dicebant: Hic est vere propheta.

41 Alii dicebant: Hic est Christus. Quidam autem dicebant: Numquid a Galilæa venit Christus?

42 Nonne Scriptura dicit: Quia ex semine David, et de Bethlehem castello, ubi erat David, venit Christus?

43 Dissensio itaque facta est in turba propter eum.

44 Quidam autem ex ipsis volebant apprehendere eum: sed nemo misit super eum manus.

45 Venerunt ergo ministri ad Pontifices, et Pharisæos. Et dixerunt eis illi: Quare non adduxistis illum?

46 Responderunt ministri: Numquam sic locutus est homo, sicut hic homo.

47 Responderunt ergo eis Pharisæi: Numquid et vos seducti estis?

48 Numquid ex principibus aliquis credidit in eum, aut ex Pharisæis?

49 sed turba hæc, quæ non novit legem, maledicti sunt.

50 Dixit Nicodemus ad eos, ille, qui venit ad eum nocte, qui unus erat ex ipsis:

51 Numquid lex nostra iudicat hominem, nisi prius audierit ab ipso, et cognoverit quid faciat?

52 Responderunt, et dixerunt ei: Numquid et tu Galilæus es?

Scrutare Scripturas, et vide quia a Galilæa propheta non surgit.

53 Et reversi sunt unusquisque in domum suam.

8

1 Iesus autem perrexit in montem Oliveti:

2 et diluculo iterum venit in templum, et omnis populus venit ad eum, et sedens docebat eos.

3 Adducunt autem Scribæ, et Pharisæi mulierem in adulterio deprehensam: et statuerunt eam in medio,

4 et dixerunt ei: Magister, hæc mulier modo deprehensa est in adulterio.

5 In lege autem Moyses mandavit nobis huiusmodi lapidare. Tu ergo quid dicis?

6 Hoc autem dicebant tentantes eum, ut possent accusare eum. Iesus autem inclinans se deorsum, digito scribebat in terra.

7 Cum ergo perseverarent interrogantes eum, erexit se, et dixit eis: Qui sine peccato est vestrum, primus in illam lapidem mittat.

8 Et iterum se inclinans, scribebat in terra.

9 Audientes autem unus post unum exhibant, incipientes a senioribus: et remansit solus Iesus, et mulier in medio stans.

10 Erigens autem se Iesus, dixit ei: Mulier, ubi sunt, qui te accusabant? nemo te condemnavit?

11 Quæ dixit: Nemo, Domine. Dixit autem Iesus: Nec ego te condemnabo: Vade, et iam amplius noli peccare.

12 Iterum ergo locutus est eis Iesus, dicens: Ego sum lux mundi: qui sequitur me, non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vitæ.

13 Dixerunt ergo ei Pharisæi: Tu de teipso testimonium perhibes: testimonium tuum non est verum.

14 Respondit Iesus, et dixit eis: Et si ego testimonium perhibeo de meipso, verum est testimonium meum: quia scio unde veni, et quo vado: vos autem nescitis unde venio, aut quo vado.

15 Vos secundum carnem iudicatis: ego non iudico quemquam:

16 et si iudico ego, iudicium meum verum est, quia solus non

sum: sed ego, et qui misit me, Pater.

17 Et in lege vestra scriptum est, quia duorum hominum
testimonium verum est.

18 Ego sum, qui testimonium perhibeo de me ipso: et
testimonium perhibet de me, qui misit me, Pater.

19 Dicebant ergo ei: Ubi est Pater tuus? Respondit Iesus: Neque
me scitis, neque Patrem meum: si me sciretis, forsitan et Patrem
meum sciretis.

20 Hæc verba locutus est Iesus in gazophylacio, docens in templo:
et nemo apprehendit eum, quia necdum venerat hora eius.

21 Dixit ergo iterum eis Iesus: Ego vado, et quæretis me, et in
peccato vestro moriemini. Quo ego vado, vos non potestis venire.

22 Dicebant ergo Iudæi: Numquid interficiet semetipsum, quia
dixit: Quo ego vado, vos non potestis venire?

23 Et dicebat eis: Vos de deorsum estis, ego de supernis sum. Vos
de mundo hoc estis, ego non sum de hoc mundo.

24 Dixi ergo vobis quia moriemini in peccatis vestris: si enim non
credideritis quia ego sum, moriemini in peccato vestro.

25 Dicebant ergo ei: Tu quis es? Dixit eis Iesus: Principium, qui
et loquor vobis.

26 Multa habeo de vobis loqui, et iudicare. sed qui me misit,
verax est: et ego quæ audivi ab eo, hæc loquor in mundo.

27 Et non cognoverunt quia Patrem eius dicebat Deum.

28 Dixit ergo eis Iesus: Cum exaltaveritis Filium hominis, tunc
cognoscetis quia ego sum, et a meipso facio nihil, sed sicut docuit
me Pater, hæc loquor:

29 et qui me misit, mecum est, et non reliquit me solum: quia
ego quæ placita sunt ei, facio semper.

30 Hæc illo loquente, multi crediderunt in eum.

31 Dicebat ergo Iesus ad eos, qui crediderunt ei, Iudæos: Si vos
manseritis in sermone meo, vere discipuli mei eritis:

32 et cognoscetis veritatem, et veritas liberabit vos.

33 Responderunt ei: Semen Abrahæ sumus, et nemini servivimus
umquam: quomodo tu dicis: Liberi eritis?

34 Respondit eis Iesus: Amen, amen dico vobis: quia omnis, qui

facit peccatum, servus est peccati.

35 servus autem non manet in domo in æternum: filius autem manet in æternum.

36 si ergo vos filius liberaverit, vere liberi eritis.

37 Scio quia filii Abrahæ estis: sed quæritis me interficere, quia sermo meus non capit in vobis.

38 Ego quod vidi apud Patrem meum, loquor: et vos quæ vidistis apud patrem vestrum, facitis.

39 Responderunt, et dixerunt ei: Pater noster Abraham est. Dicit eis Iesus: Si filii Abrahæ estis, opera Abrahæ facite.

40 Nunc autem quæritis me interficere, hominem, qui veritatem vobis locutus sum, quam audiavi a Deo: hoc Abraham non fecit.

41 Vos facitis opera patris vestri. Dixerunt itaque ei: Nos ex fornicatione non sumus nati: unum patrem habemus Deum.

42 Dixit ergo eis Iesus: Si Deus pater vester esset: diligeretis utique et me. ego enim ex Deo processi, et veni: neque enim a me ipso veni, sed ille me misit.

43 Quare loquelam meam non cognoscitis? Quia non potestis audire sermonem meum.

44 Vos ex patre diabolo estis: et desideria patris vestri vultis facere. ille homicida erat ab initio, et in veritate non stetit: quia non est veritas in eo: cum loquitur mendacium, ex propriis loquitur, quia mendax est, et pater eius.

45 Ego autem si veritatem dico, non creditis mihi.

46 Quis ex vobis arguet me de peccato? Si veritatem dico vobis, quare non creditis mihi?

47 Qui ex Deo est, verba Dei audit. Propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis.

48 Responderunt ergo Iudæi, et dixerunt ei: Nonne bene dicimus nos quia Samaritanus es tu, et dæmonium habes?

49 Respondit Iesus: Ego dæmonium non habeo: sed honorifico Patrem meum, et vos inhonorastis me.

50 Ego autem non quæro gloriam meam: est qui quærat, et iudicet.

51 Amen, amen dico vobis: si quis sermonem meum servaverit,

mortem non videbit in æternum.

52 Dixerunt ergo Iudæi: Nunc cognovimus quia dæmonium
habes. Abraham mortuus est, et Prophetæ: et tu dicis: Si quis
sermonem meum servaverit, non gustabit mortem in æternum.

53 Numquid tu maior es patre nostro Abraham, qui mortuus est?
et Prophetæ mortui sunt. Quem te ipsum facis?

54 Respondit Iesus: Si ego glorifico me ipsum, gloria mea nihil
est: est Pater meus, qui glorificat me, quem vos dicitis quia Deus
vester est,

55 et non cognovistis eum: ego autem novi eum: Et si dixerō quia
non scio eum, ero similis vobis, mendax. Sed scio eum, et
sermonem eius servo.

56 Abraham pater vester exultavit ut videret diem meum: vidit, et
gavisus est.

57 Dixerunt ergo Iudæi ad eum: Quinquaginta annos nondum
habes, et Abraham vidisti?

58 Dixit eis Iesus: Amen, amen dico vobis, antequam Abraham
fieret, ego sum.

59 Tulerunt ergo lapides, ut iacerent in eum: Iesus autem
abscondit se, et exivit de templo.

9

1 Et præteriens Iesus vidit hominem cæcum a nativitate:

2 et interrogaverunt eum discipuli eius: Rabbi, quis peccavit,
hic, aut parentes eius, ut cæcus nasceretur?

3 Respondit Iesus: Neque hic peccavit, neque parentes eius: sed
ut manifestentur opera Dei in illo.

4 Me oportet operari opera eius, qui misit me, donec dies est:
venit nox, quando nemo potest operari.

5 quamdiu sum in mundo, lux sum mundi.

6 Hæc cum dixisset, expuit in terram, et fecit lutum ex sputo, et
linivit lutum super oculos eius,

7 et dixit ei: Vade, lava in natatoria Siloe (quod interpretatur

Missus.) Abiit ergo, et lavit, et venit videns.

8 Itaque vicini, et qui viderant eum prius quia mendicus erat, dicebant: Nonne hic est, qui sedebat, et mendicabat? Alii dicebant: Quia hic est.

9 Alii autem: Nequaquam, sed similis est ei. Ille vero dicebat: Quia ego sum.

10 Dicebant ergo ei: Quomodo aperti sunt tibi oculi?

11 Respondit: Ille homo, qui dicitur Iesus, lutum fecit: et unxit oculos meos, et dixit mihi: Vade ad natatoria Siloe, et lava. Et abii, et lavi, et video.

12 Et dixerunt ei: Ubi est ille? Ait: Nescio.

13 Adducunt eum ad Pharisæos, qui cæcus fuerat.

14 Erat autem sabbatum quando lutum fecit Iesus, et aperuit oculos eius.

15 Iterum ergo interrogabant eum Pharisæi quomodo vidisset. Ille autem dixit eis: Lutum mihi posuit super oculos, et lavi, et video.

16 Dicebant ergo ex Pharisæis quidam: Non est hic homo a Deo, qui sabbatum non custodit. Alii autem dicebant: Quomodo potest homo peccator hæc signa facere? Et schisma erat inter eos.

17 Dicunt ergo cæco iterum: Tu quid dicis de illo, qui aperuit oculos tuos? Ille autem dixit: Quia propheta est.

18 Non crediderunt ergo Iudæi de illo, quia cæcus fuisset et vidisset, donec vocaverunt parentes eius, qui viderat:

19 et interrogaverunt eos, dicentes: Hic est filius vester, quem vos dicitis quia cæcus natus est? Quomodo ergo nunc videt?

20 Responderunt eis parentes eius, et dixerunt: Scimus quia hic est filius noster, et quia cæcus natus est:

21 quomodo autem nunc videat, nescimus: aut quis eius aperuit oculos, nos nescimus: ipsum interrogate: ætatem habet, ipse de se loquatur.

22 Hæc dixerunt parentes eius, quoniam timebant Iudæos: iam enim conspiraverunt Iudæi, ut si quis eum confiteretur esse Christum, extra synagogam fieret.

23 Propterea parentes eius dixerunt: Quia ætatem habet, ipsum

interrogate.

24 Vocaverunt ergo rursus hominem, qui fuerat cæcus, et dixerunt ei: Da gloriam Deo. nos scimus quia hic homo peccator est.

25 Dixit ergo eis ille: Si peccator est, nescio: unum scio, quia cæcus cum essem, modo video.

26 Dixerunt ergo illi: Quid fecit tibi? quomodo aperuit tibi oculos?

27 Respondit eis: Dixi vobis iam, et audistis: quod iterum vultis audire? numquid et vos vultis discipuli eius fieri?

28 Maledixerunt ergo ei, et dixerunt: Tu discipulus illius sis: nos autem Moysi discipuli sumus.

29 Nos scimus quia Moysi locutus est Deus: hunc autem nescimus unde sit.

30 Respondit ille homo, et dixit eis: In hoc enim mirabile est quia vos nescitis unde sit, et aperuit meos oculos:

31 scimus autem quia peccatores Deus non audit: sed si quis Dei cultor est, et voluntatem eius facit, hunc exaudit.

32 A sæculo non est auditum quia quis aperuit oculos cæci nati.

33 Nisi esset hic a Deo, non poterat facere quidquam.

34 Responderunt, et dixerunt ei: In peccatis natus es totus, et tu doces nos? Et eiecerunt eum foras.

35 Audivit Iesus quia eiecerunt eum foras: et cum invenisset eum, dixit ei: Tu credis in Filium Dei?

36 Respondit ille, et dixit: Quis est, Domine, ut credam in eum?

37 Et dixit ei Iesus: Et vidisti eum, et qui loquitur tecum, ipse est.

38 At ille ait: Credo Domine. Et procidens adoravit eum.

39 Et dixit Iesus: In iudicium ego in hunc mundum veni: ut qui non vident videant, et qui vident cæci fiant.

40 Et audierunt quidam ex Pharisæis, qui cum ipso erant, et dixerunt ei: Numquid et nos cæci sumus?

41 Dixit eis Iesus: Si cæci essetis, non haberetis peccatum. nunc vero dicitis: Quia videmus. Peccatum vestrum manet.

IO

1 Amen, amen dico vobis: qui non intrat per ostium in ovile
ovium, sed ascendit aliunde: ille fur est, et latro.

2 Qui autem intrat per ostium, pastor est ovium.

3 Huic ostiarius aperit, et oves vocem eius audiunt, et proprias
ovas vocat nominatim, et educit eas.

4 Et cum proprias oves emiserit, ante eas vadit: et oves illum
sequuntur, quia sciunt vocem eius.

5 Alienum autem non sequuntur, sed fugiunt ab eo: quia non
noverunt vocem alienorum.

6 Hoc proverbium dixit eis Iesus. Illi autem non cognoverunt
quid loqueretur eis.

7 Dixit ergo eis iterum Iesus: Amen, amen dico vobis, quia ego
sum ostium ovium.

8 Omnes quotquot venerunt, fures sunt, et latrones, et non
audierunt eos oves.

9 Ego sum ostium. Per me si quis introierit, salvabitur: et
ingredietur, et egredietur, et pascua inveniet.

10 Fur non venit nisi ut furetur, et mactet, et perdat. Ego veni ut
vitam habeant, et abundantius habeant.

11 Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro
ovibus suis.

12 Mercenarius autem, et qui non est pastor, cuius non sunt oves
propriæ, videt lupum venientem, et dimittit oves, et fugit: et
lupus rapit, et dispergit oves:

13 mercenarius autem fugit, quia mercenarius est, et non pertinet
ad eum de ovibus.

14 Ego sum pastor bonus: et cognosco meas, et cognoscunt me
meæ.

15 Sicut novit me Pater, et ego agnosco Patrem: et animam meam
pono pro ovibus meis.

16 Et alias oves habeo, quæ non sunt ex hoc ovili: et illas oportet
me adducere, et vocem meam audient, et fiet unum ovile, et unus
pastor.

- 17 Propterea me diligit Pater: quia ego pono animam meam, ut iterum sumam eam.
- 18 Nemo tollit eam a me: sed ego pono eam a meipso, et potestatem habeo ponendi eam: et potestatem habeo iterum sumendi eam: Hoc mandatum accepi a Patre meo.
- 19 Dissensio iterum facta est inter Iudæos propter sermones hos.
- 20 Dicebant autem multi ex ipsis: Dæmonium habet, et insanit: quid eum auditis?
- 21 Alii dicebant: Hæc verba non sunt dæmonium habentis: numquid dæmonium potest cæcorum oculos aperire?
- 22 Facta sunt autem Encænia in Ierosolymis: et hiems erat.
- 23 Et ambulabat Iesus in templo, in porticu Salomonis.
- 24 Circumdederunt ergo eum Iudæi, et dicebant ei: Quousque animam nostram tollis? si tu es Christus, dic nobis palam.
- 25 Respondit eis Iesus: Loquor vobis, et non creditis. opera, quæ ego facio in nomine Patris mei, hæc testimonium perhibent de me:
- 26 sed vos non creditis, quia non estis ex ovibus meis.
- 27 Oves meæ vocem meam audiunt: et ego cognosco eas, et sequuntur me:
- 28 et ego vitam æternam do eis: et non peribunt in æternum, et non rapiet eas quisquam de manu mea.
- 29 Pater meus quod dedit mihi, maius omnibus est: et nemo potest rapere de manu Patris mei.
- 30 Ego, et Pater unum sumus.
- 31 Sustulerunt ergo lapides Iudæi, ut lapidarent eum.
- 32 Respondit eis Iesus: Multa bona opera ostendi vobis ex Patre meo, propter quod eorum opus me lapidatis?
- 33 Responderunt ei Iudæi: De bono opere non lapidamus te, sed de blasphemia: et quia tu homo cum sis, facis teipsum Deum.
- 34 Respondit eis Iesus: Nonne scriptum est in lege vestra: quia Ego dixi, dii estis?
- 35 Si illos dixit deos, ad quos sermo Dei factus est, et non potest solvi scriptura:
- 36 quem Pater sanctificavit, et misit in mundum, vos dicitis:

Quia blasphemus: quia dixi, Filius Dei sum?

37 Si non facio opera Patris mei, nolite credere mihi.

38 Si autem facio: et si mihi non vultis credere, operibus credite,
ut cognoscatis, et credatis quia Pater in me est, et ego in Patre.

39 Quærebant ergo eum apprehendere: et exivit de manibus
eorum.

40 Et abiit iterum trans Iordanem in eum locum, ubi erat Ioannes
baptizans primum: et mansit illic:

41 et multi venerunt ad eum, et dicebant: Quia Ioannes quidem
signum fecit nullum.

42 Omnia autem quæcumque dixit Ioannes de hoc, vera erant. Et
multi crediderunt in eum.

II

1 Erat autem quidem languens Lazarus a Bethania, de castello
Mariæ, et Marthæ sororis eius.

2 (Maria autem erat, quæ unxit Dominum unguento, et extersit
pedes eius capillis suis: cuius frater Lazarus infirmabatur.)

3 Miserunt ergo sorores eius ad eum dicentes: Domine, ecce
quem amas infirmatur.

4 Audiens autem Iesus dixit eis: Infirmetas hæc non est ad
mortem, sed pro gloria Dei, ut glorificetur Filius Dei per eam.

5 Diligebat autem Iesus Martham, et sororem eius Mariam, et
Lazarum.

6 Ut ergo audivit quia infirmabatur, tunc quidem mansit in
eodem loco duobus diebus.

7 deinde post hæc dixit discipulis suis: Eamus in Iudæam
iterum.

8 Dicunt ei discipuli: Rabbi, nunc quærebant te Iudæi lapidare,
et iterum vadis illuc?

9 Respondit Iesus: Nonne duodecim sunt horæ diei? Si quis
ambulaverit in die, non offendit, quia lucem huius mundi videt:

10 si autem ambulaverit in nocte, offendit, quia lux non est in eo.

- 11 Hæc ait, et post hæc dixit eis: Lazarus amicus noster dormit:
sed vado ut a somno excitem eum.
- 12 Dixerunt ergo discipuli eius: Domine, si dormit, salvus erit.
- 13 Dixerat autem Iesus de morte eius: illi autem putaverunt quia
de dormitione somni diceret.
- 14 Tunc ergo Iesus dixit eis manifeste: Lazarus mortuus est:
15 et gaudeo propter vos, ut credatis, quoniam non eram ibi. sed
eamus ad eum.
- 16 Dixit ergo Thomas, qui dicitur Didymus, ad condiscipulos:
Eamus et nos, ut moriamur cum eo.
- 17 Venit itaque Iesus: et invenit eum quattuor dies iam in
monumento habentem.
- 18 (Erat autem Bethania iuxta Ierosolymam quasi stadiis
quindecim.)
- 19 Multi autem ex Iudæis venerant ad Martham, et Mariam, ut
consolarentur eas de fratre suo.
- 20 Martha ergo ut audivit quia Iesus venit, occurrit illi: Maria
autem domi sedebat.
- 21 Dixit ergo Martha ad Iesum: Domine, si fuisses hic, frater
meus non fuisset mortuus:
- 22 Sed et nunc scio quia quæcumque poposceris a Deo, dabit tibi
Deus.
- 23 Dicit illi Iesus: Resurget frater tuus.
- 24 Dicit ei Martha: Scio quia resurget in resurrectione in
novissimo die.
- 25 Dixit ei Iesus: Ego sum resurrectio, et vita: qui credit in me,
etiam si mortuus fuerit, vivet:
- 26 et omnis, qui vivit, et credit in me, non morietur in æternum.
Credis hoc?
- 27 Ait illi: Utique Domine, ego credidi, quia tu es Christus filius
Dei vivi, qui in hunc mundum venisti.
- 28 Et cum hæc dixisset, abiit, et vocavit Mariam sororem suam
silentio, dicens: Magister adest, et vocat te.
- 29 Illa ut audivit, surgit cito, et venit ad eum:
- 30 nondum enim venerat Iesus in castellum: sed erat adhuc in illo

loco, ubi occurrerat ei Martha.

31 Iudæi ergo, qui erant cum ea in domo, et consolabantur eam, cum vidissent Mariam quia cito surrexit, et exiit, secuti sunt eam dicentes: Quia vadit ad monumentum, ut ploret ibi.

32 Maria ergo, cum venisset ubi erat Iesus, videns eum, cecidit ad pedes eius, et dicit ei: Domine, si fuisses hic, non esset mortuus frater meus.

33 Iesus ergo, ut vidit eam plorantem, et Iudæos, qui venerant cum ea, plorantes, infremuit spiritu, et turbavit seipsum, et dixit: Ubi posuistis eum? Dicunt ei: Domine, veni, et vide. Et lacrymatus est Iesus.

36 Dixerunt ergo Iudæi: Ecce quomodo amabat eum.

37 Quidam autem ex ipsis dixerunt: Non poterat hic, qui aperuit oculos cæci nati, facere ut hic non moreretur?

38 Iesus ergo rursum fremens in semetipso, venit ad monumentum. erat autem spelunca: et lapis superpositus erat ei.

39 Ait Iesus: Tollite lapidem. Dicit ei Martha soror eius, qui mortuus fuerat: Domine, iam foetet, quatrduanus est enim.

40 Dicit ei Iesus: Nonne dixi tibi quoniam si credideris, videbis gloriam Dei?

41 Tulerunt ergo lapidem: Iesus autem elevatis sursum oculis, dixit: Pater gratias ago tibi quoniam audisti me.

42 ego autem sciebam quia semper me audis, sed propter populum, qui circumstat, dixi: ut credant quia tu me misisti.

43 Hæc cum dixisset, voce magna clamavit: Lazare veni foras.

44 Et statim prodiit qui fuerat mortuus, ligatus pedes, et manus institis, et facies illius sudario erat ligata. Dixit eis Iesus: Solvite eum, et sinite abire.

45 Multi ergo ex Iudæis, qui venerant ad Mariam, et Martham, et viderant quæ fecit Iesus, crediderunt in eum.

46 Quidam autem ex ipsis abierunt ad Pharisæos, et dixerunt eis quæ fecit Iesus.

47 Collegerunt ergo Pontifices et Pharisæi concilium, et dicebant: Quid faciamus, quia hic homo multa signa facit?

48 Si dimittimus eum sic, omnes credent in eum: et venient

Romani, et tollent nostrum locum, et gentem.

49 Unus autem ex ipsis Caiphas nomine, cum esset Pontifex anni illius, dixit eis: Vos nescitis quidquam,

50 nec cogitatis quia expedit vobis ut unus moriatur homo pro populo, et non tota gens pereat.

51 Hoc autem a semetipso non dixit: sed cum esset Pontifex anni illius, prophetavit, quod Iesus moriturus erat pro gente,

52 et non tantum pro gente, sed ut filios Dei, qui erant dispersi, congregaret in unum.

53 Ab illo ergo die cogitaverunt ut interficerent eum.

54 Iesus ergo iam non in palam ambulabat apud Iudæos, sed abiit in regionem iuxta desertum, in civitatem, quæ dicitur Ephrem, et ibi morabatur cum discipulis suis.

55 Proximum autem erat Pascha Iudæorum: et ascenderunt multi Ierosolymam de regione ante Pascha, ut sanctificarent se ipsos.

56 Quærebant ergo Iesum: et colloquebantur ad invicem, in templo stantes: Quid putatis, quia non venit ad diem festum?

57 Dederant autem Pontifices, et Pharisei mandatum, ut si quis cognoverit ubi sit, indicet, ut apprehendant eum.

I2

1 Iesus ergo ante sex dies Paschæ venit Bethaniam, ubi Lazarus fuerat mortuus, quem suscitavit Iesus.

2 Fecerunt autem ei cœnam ibi: et Martha ministrabat, Lazarus vero unus erat ex discumbentibus cum eo.

3 Maria ergo accepit libram unguenti nardi pistici, pretiosi, et unxit pedes Iesu, et extersit pedes eius capillis suis: et domus impleta est ex odore unguenti.

4 Dixit ergo unus ex discipulis eius, Iudas Iscariotes, qui erat eum traditurus:

5 Quare hoc unguentum non vœniit trecentis denariis, et datum est egenis?

6 Dixit autem hoc, non quia de egenis pertinebat ad eum, sed

quia fur erat, et oculos habens, ea, quæ mittebantur, portabat.

7 Dixit ergo Iesus: Sinite illam ut in diem sepulturæ meæ servet illud.

8 Pauperes enim semper habetis vobiscum: me autem non semper habetis.

9 Cognovit ergo turba multa ex Iudæis quia illic est: et venerunt, non propter Iesum tantum, sed ut Lazarum viderent, quem suscitavit a mortuis.

10 Cogitaverunt autem principes sacerdotum ut et Lazarum interficerent:

11 quia multi propter illum abibant ex Iudæis, et credebant in Iesum.

12 In crastinum autem turba multa, quæ venerat ad diem festum, cum audissent quia venit Iesus Ierosolymam:

13 acceperunt ramos palmarum, et processerunt obviam ei, et clamabant: Hosanna, benedictus, qui venit in nomine Domini, Rex Israel.

14 Et invenit Iesus asellum, et sedit super eum, sicut scriptum est:

15 Noli timere filia Sion: ecce rex tuus venit sedens super pullum asinæ.

16 Hæc non cognoverunt discipuli eius primum: sed quando glorificatus est Iesus, tunc recordati sunt quia hæc erant scripta de eo: et hæc fecerunt ei.

17 Testimonium ergo perhibebat turba, quæ erat cum eo quando Lazarum vocavit de monumento, et suscitavit eum a mortuis.

18 Propterea et obviam venit ei turba: quia audierunt fecisse hoc signum.

19 Pharisei ergo dixerunt ad semetipsos: Videtis quia nihil proficimus? ecce mundus totus post eum abiit.

20 Erant autem quidam Gentiles ex his, qui ascenderant ut adorarent in die festo.

21 Hi ergo accesserunt ad Philippum, qui erat a Bethsaida Galilææ, et rogabant eum, dicentes: Domine, volumus Iesum videre.

22 Venit Philippus, et dicit Andreæ: Andreas rursus, et

Philippus dixerunt Iesu.

23 Iesus autem respondit eis, dicens: Venit hora, ut clarificetur
Filius hominis.

24 Amen, amen dico vobis, nisi granum frumenti cadens in
terram, mortuum fuerit;

25 ipsum solum manet. si autem mortuum fuerit, multum
fructum affert. Qui amat animam suam, perdet eam: et qui odit
animam suam in hoc mundo, in vitam æternam custodit eam.

26 Si quis mihi ministrat, me sequatur: et ubi sum ego, illic et
minister meus erit. Si quis mihi ministraverit, honorificabit eum
Pater meus.

27 Nunc anima mea turbata est. Et quid dicam? Pater, salvifica
me ex hac hora. Sed propterea veni in horam hanc.

28 Pater, clarifica nomen tuum. Venit ergo vox de cælo: Et
clarificavi, et iterum clarificabo.

29 Turba ergo, quæ stabat, et audierat, dicebat tonitruum esse
factum. Alii dicebant: Angelus ei locutus est.

30 Respondit Iesus, et dixit: Non propter me hæc vox venit, sed
propter vos.

31 Nunc iudicium est mundi: nunc princeps huius mundi
eiicietur foras.

32 Et ego si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad me ipsum.
33 (hoc autem dicebat, significans qua morte esset moriturus.)

34 Respondit ei turba: Nos audivimus ex lege, quia Christus
manet in æternum: et quomodo tu dicis, Oportet exaltari Filium
hominis? Quis est iste Filius hominis?

35 Dixit ergo eis Iesus: Adhuc modicum, lumen in vobis est.
Ambulate dum lucem habetis, ut non vos tenebræ
comprehendant: et qui ambulant in tenebris, nescit quo vadat.

36 Dum lucem habetis, credite in lucem, ut filii lucis sitis. Hæc
locutus est Iesus: et abiit, et abscondit se ab eis.

37 Cum autem tanta signa fecisset coram eis, non credebant in
eum:

38 ut sermo Isaiaë prophetæ impleretur, quem dixit: Domine, quis
credidit auditui nostro? et brachium Domini cui revelatum est?

- 39 Propterea non poterant credere, quia iterum dixit Isaias:
40 Excæcavit oculos eorum, et induravit cor eorum: ut non
videant oculis, et non intelligant corde, et convertantur, et sanem
eos.
41 Hæc dixit Isaias, quando vidit gloriam eius, et locutus est de
eo.
42 Verumtamen et ex principibus multi crediderunt in eum: sed
propter Pharisæos non confitebantur, ut e synagoga non
eiicerentur.
43 dilexerunt enim gloriam hominum magis, quam gloriam Dei.
44 Iesus autem clamavit, et dixit: Qui credit in me, non credit in
me, sed in eum, qui misit me.
45 Et qui videt me, videt eum, qui misit me.
46 Ego lux in mundum veni: ut omnis, qui credit in me, in
tenebris non maneat.
47 Et si quis audierit verba mea, et non custodierit: ego non
iudico eum. non enim veni ut iudicem mundum, sed ut
salvificem mundum.
48 Qui spernit me, et non accipit verba mea: habet qui iudicet
eum. sermo, quem locutus sum, ille iudicabit eum in novissimo
die.
49 Quia ego ex me ipso non sum locutus, sed qui misit me Pater,
ipse mihi mandatum dedit quid dicam, et quid loquar.
50 Et scio quia mandatum eius vita æterna est. Quæ ergo ego
loquor, sicut dixit mihi Pater, sic loquor.

13

- 1 Ante diem festum Paschæ, sciens Iesus quia venit hora eius ut
transeat ex hoc mundo ad Patrem: cum dilexisset suos, qui erant
in mundo, in finem dilexit eos.
2 Et cœna facta, cum diabolus iam misisset in cor ut traderet
eum Iudas Simonis Iscariotæ:
3 sciens quia omnia dedit ei Pater in manus, et quia a Deo exivit,

et ad Deum vadit:

4 surgit a cœna, et ponit vestimenta sua: et cum accepisset
lintheum, præcinxit se.

5 Deinde mittit aquam in pelvim, et cœpit lavare pedes
discipulorum, et extergere lintheo, quo erat præcinctus.

6 Venit ergo ad Simonem Petrum. Et dicit ei Petrus: Domine,
tu mihi lavas pedes?

7 Respondit Iesus, et dixit ei: Quod ego facio, tu nescis modo,
scies autem postea.

8 Dicit ei Petrus: Non lavabis mihi pedes in æternum.
Respondit ei Iesus: Si non lavero te, non habebis partem mecum.

9 Dicit ei Simon Petrus: Domine, non tantum pedes meos, sed
et manus, et caput.

10 Dicit ei Iesus: Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet,
sed est mundus totus. Et vos mundi estis, sed non omnes.

11 Sciebat enim quisnam esset qui traderet eum: propterea dixit:
Non estis mundi omnes.

12 Postquam ergo lavit pedes eorum, et accepit vestimenta sua:
cum recubuisset iterum dixit eis: Scitis quid fecerim vobis?

13 Vos vocatis me Magister, et Domine, et bene dicitis: sum
etenim.

14 Si ergo ego lavi pedes vestros, Dominus, et Magister: et vos
debetis alter alterius lavare pedes.

15 Exemplum enim dedi vobis, ut quemadmodum ego feci vobis,
ita et vos faciatis.

16 Amen, amen dico vobis: non est servus maior Domino suo:
neque apostolus maior est eo, qui misit illum.

17 Si hæc scitis, beati eritis si feceritis ea.

18 Non de omnibus vobis dico: ego scio quos elegerim: sed ut
adimpleatur Scriptura: Qui manducat mecum panem, levabit
contra me calcaneum suum.

19 Amodo dico vobis, priusquam fiat: ut cum factum fuerit,
credatis, quia ego sum.

20 Amen, amen dico vobis: Qui accipit si quem misero, me
accipit: qui autem me accipit, accipit eum, qui me misit.

- 21 Cum hæc dixisset Iesus, turbatus est spiritu: et protestatus est,
et dixit: Amen, amen dico vobis: Quia unus ex vobis tradet me.
- 22 Aspiciebant ergo ad invicem discipuli, hæsitantes de quo
diceret.
- 23 Erat ergo recumbens unus ex discipulis eius in sinu Iesu, quem
diligebat Iesus.
- 24 Innuit ergo huic Simon Petrus: et dixit ei: Quis est, de quo
dicit?
- 25 Itaque cum recubisset ille supra pectus Iesu, dicit ei: Domine
quis est?
- 26 Respondit Iesus: Ille est, cui ego intinctum panem porrexero.
Et cum intinxisset panem, dedit Iudæ Simonis Iscariotæ.
- 27 Et post buccellam, introivit in eum satanas. Et dixit ei Iesus:
Quod facis, fac citius.
- 28 Hoc autem nemo scivit discumbentium ad quid dixerit ei.
- 29 Quidam enim putabant, quia loculos habebat Iudas, quod
dixisset ei Iesus: Eme ea, quæ opus sunt nobis ad diem festum:
aut egenis ut aliquid daret.
- 30 Cum ergo accepisset ille buccellam, exivit continuo. Erat
autem nox.
- 31 Cum ergo exisset, dixit Iesus: Nunc clarificatus est filius
hominis: et Deus clarificatus est in eo.
- 32 Si Deus clarificatus est in eo, et Deus clarificabit eum in
semetipso: et continuo clarificabit eum.
- 33 Filioli, adhuc modicum vobiscum sum. Quæretis me: et sicut
dixi Iudæis: Quo ego vado, vos non potestis venire: et vobis dico
modo.
- 34 Mandatum novum do vobis: Ut diligatis invicem, sicut dilexi
vos, ut et vos diligatis invicem.
- 35 In hoc cognoscent omnes quia discipuli mei estis, si
dilectionem habueritis ad invicem.
- 36 Dicit ei Simon Petrus: Domine, quo vadis? Respondit Iesus:
Quo ego vado, non potes me modo sequi: sequeris autem postea.
- 37 Dicit ei Petrus: Quare non possum te sequi modo? animam
meam pro te ponam.

38 Respondit ei Iesus: Animam tuam pro me pones? Amen,
amen dico tibi: non cantabit gallus, donec ter me neges.

I4

1 Non turbetur cor vestrum. Creditis in Deum, et in me credite.

2 In domo Patris mei mansiones multæ sunt. si quo minus
dixissem vobis: Quia vado parare vobis locum.

3 Et si abiero, et præparavero vobis locum: iterum venio, et
accipiam vos ad meipsum, ut ubi sum ego, et vos sitis.

4 Et quo ego vado scitis, et viam scitis.

5 Dicit ei Thomas: Domine, nescimus quo vadis: et quo modo
possumus viam scire?

6 Dicit ei Iesus: Ego sum via, et veritas, et vita. nemo venit ad
Patrem, nisi per me.

7 Si cognovissetis me, et Patrem meum utique cognovissetis: et
amodo cognoscetis eum, et vidistis eum.

8 Dicit ei Philippus: Domine, ostende nobis Patrem, et sufficit
nobis.

9 Dicit ei Iesus: Tanto tempore vobiscum sum: et non
cognovistis me? Philippe, qui videt me, videt et Patrem.

Quomodo tu dicis: Ostende nobis Patrem?

10 Non creditis quia ego in Patre, et Pater in me est? Verba, quæ
ego loquor vobis, a me ipso non loquor. Pater autem in me
manens, ipse fecit opera.

11 Non creditis quia ego in Patre, et Pater in me est?

12 Alioquin propter opera ipsa credite. Amen, amen dico vobis,
qui credit in me, opera, quæ ego facio, et ipse faciet, et maiora
horum faciet: quia ego ad Patrem vado.

13 Et quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, hoc faciam:
ut glorificetur Pater in Filio.

14 Si quid petieritis me in nomine meo, hoc faciam.

15 Si diligitis me: mandata mea servate.

16 Et ego rogabo Patrem, et alium paraclitum dabit vobis, ut

maneat vobiscum in æternum,

17 Spiritum veritatis, quem mundus non potest accipere, quia non videt eum, nec scit eum. vos autem cognoscetis eum: quia apud vos manebit, et in vobis erit.

18 Non relinquam vos orphanos: veniam ad vos.

19 Adhuc modicum: et mundus me iam non videt. Vos autem videtis me: quia ego vivo, et vos vivetis.

20 In illo die vos cognoscetis quia ego sum in Patre meo, et vos in me, et ego in vobis.

21 Qui habet mandata mea, et servat ea: ille est, qui diligit me. Qui autem diligit me, diligetur a Patre meo: et ego diligam eum, et manifestabo ei meipsum.

22 Dicit ei Iudas, non ille Iscariotes: Domine, quid factum est, quia manifestaturus es nobis tepisum, et non mundo?

23 Respondit Iesus, et dixit ei: Si quis diligit me, sermonem meum servabit, et Pater meus diliget eum, et ad eum veniemus, et mansionem apud eum faciemus:

24 qui non diligit me, sermones meos non servat. Et sermonem, quem audistis, non est meus: sed eius, qui misit me, Patris.

25 Hæc locutus sum vobis apud vos manens.

26 Paraclitus autem Spiritus sanctus, quem mittet Pater in nomine meo, ille vos docebit omnia, et suggeret vobis omnia, quæcumque dixero vobis.

27 Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis: non quomodo mundus dat, ego do vobis. Non turbetur cor vestrum, neque formidet.

28 Audistis quia ego dixi vobis: Vado, et venio ad vos. Si diligeretis me, gauderetis utique, quia vado ad Patrem: quia Pater maior me est.

29 Et nunc dixi vobis prius quam fiat: ut cum factum fuerit, credatis.

30 Iam non multa loquar vobiscum. venit enim princeps mundi huius, et in me non habet quidquam.

31 Sed ut cognoscat mundus quia diligo Patrem, et sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio. Surgite, eamus hinc.

15

- 1 Ego sum vitis vera: et Pater meus agricola est.
- 2 Omnem palmitem in me non ferentem fructum, tollet eum: et omnem, qui fert fructum, purgabit eum, ut fructum plus afferat.
- 3 Iam vos mundi estis propter sermonem, quem locutus sum vobis.
- 4 Manete in me: et ego in vobis. Sicut palmes non potest fere fructum a semetipso, nisi manserit in vite: sic nec vos, nisi in me manseritis.
- 5 Ego sum vitis, vos palmites: qui manet in me, et ego in eo, hic fert fructum multum: quia sine me nihil potestis facere.
- 6 Si quis in me non manserit: mittetur foras sicut palmes, et arescet, et colligent eum, et in ignem mittent, et ardet.
- 7 Si manseritis in me, et verba mea in vobis manserint: quodcumque volueritis petetis, et fiet vobis.
- 8 In hoc clarificatus est Pater meus, ut fructum plurimum afferatis, et efficiamini mei discipuli.
- 9 Sicut dilexit me Pater, et ego dilexi vos. Manete in dilectione mea.
- 10 Si præcepta mea servaveritis, manebitis in dilectione mea, sicut et ego Patris mei præcepta servavi, et maneo in eius dilectione.
- 11 Hæc locutus sum vobis: ut gaudium meum in vobis sit, et gaudium vestrum impleatur.
- 12 Hoc est præceptum meum ut diligatis invicem, sicut dilexi vos.
- 13 Maiorem hac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat qui pro amicis suis.
- 14 Vos amici mei estis, si feceritis quæ ego præcipio vobis.
- 15 Iam non dicam vos servos: quia servus nescit quid faciat dominus eius. Vos autem dixi amicos: quia omnia quæcumque audivi a Patre meo, nota feci vobis.
- 16 Non vos me elegistis: sed ego elegi vos, et posui vos ut eatis, et fructum afferatis: et fructus vester maneat: ut quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, det vobis.
- 17 Hæc mando vobis, ut diligatis invicem.

- 18 Si mundus vos odit: scitote quia me priorem vobis odio habuit.
- 19 Si de mundo fuissetis: mundus quod suum erat diligeret: quia vero de mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus.
- 20 Mementote sermonis mei, quem ego dixi vobis: non est servus maior domino suo. Si me persecuti sunt, et vos persequentur: si sermonem meum servaverunt, et vestrum servabunt.
- 21 Sed hæc omnia facient vobis propter nomen meum: quia nesciunt eum, qui misit me.
- 22 Si non venissem, et locutus fuissetis eis, peccatum non haberent: nunc autem excusationem non habent de peccato suo.
- 23 Qui me odit: et Patrem meum odit.
- 24 Si opera non fecissem in eis, quæ nemo alius fecit, peccatum non haberent: nunc autem et viderunt, et oderunt et me, et Patrem meum.
- 25 Sed ut adimpleatur sermo, qui in lege eorum scriptus est: Quia odio habuerunt me gratis.
- 26 Cum autem venerit Paraclitus, quem ego mittam vobis a Patre, spiritum veritatis, qui a Patre procedit, ille testimonium perhibebit de me:
- 27 et vos testimonium perhibebitis, quia ab initio mecum estis.

16

- 1 Hæc locutus sum vobis, ut non scandalizemini.
- 2 Absque synagogis facient vos: sed venit hora, ut omnis, qui interficit vos, arbitretur obsequium se præstare Deo.
- 3 et hæc facient vobis, quia non noverunt Patrem, neque me.
- 4 Sed hæc locutus sum vobis: ut cum venerit hora eorum reminiscamini, quia ego dixi vobis.
- 5 Hæc autem vobis ab initio non dixi, quia vobiscum eram: Et nunc vado ad eum, qui misit me; et nemo ex vobis interrogat me, Quo vadis?

- 6 Sed quia hæc locutus sum vobis, tristitia implevit cor vestrum.
- 7 Sed ego veritatem dico vobis: expedit vobis ut ego vadam: si enim non abiero, Paraclitus non veniet ad vos: si autem abiero, mittam eum ad vos.
- 8 Et cum venerit ille, arguet mundum de peccato, et de iustitia, et de iudicio.
- 9 de peccato quidem: quia non crediderunt in me.
- 10 de iustitia vero: quia ad Patrem vado: et iam non videbitis me:
- 11 De iudicio autem: quia princeps huius mundi iam iudicatus est.
- 12 Adhuc multa habeo vobis dicere: sed non potestis portare modo.
- 13 Cum autem venerit ille Spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem. non enim loquetur a semetipso: sed quæcumque audiet loquetur, et quæ ventura sunt annunciabit vobis.
- 14 Ille me clarificabit: quia de meo accipiet, et annunciabit vobis.
- 15 Omnia quæcumque habet Pater, mea sunt. Propterea dixi: quia de meo accipiet, et annunciabit vobis.
- 16 Modicum, et iam non videbitis me: et iterum modicum, et videbitis me: quia vado ad Patrem.
- 17 Dixerunt ergo ex discipulis eius ad invicem: Quid est hoc, quod dicit nobis: Modicum, et non videbitis me: et iterum modicum, et videbitis me, et quia vado ad Patrem?
- 18 Dicebant ergo: Quid est hoc, quod dicit, Modicum? nescimus quid loquitur.
- 19 Cognovit autem Iesus, quia volebant eum interrogare, et dixit eis: De hoc quæritis inter vos quia dixi, Modicum, et non videbitis me: et iterum modicum, et videbitis me.
- 20 Amen, amen dico vobis: quia plorabitis, et flebitis vos, mundus autem gaudebit: vos autem contristabimini, sed tristitia vestra vertetur in gaudium.
- 21 Mulier cum parit, tristitiam habet, quia venit hora eius: cum autem pepererit puerum, iam non meminit pressuræ propter gaudium: quia natus est homo in mundum.
- 22 Et vos igitur nunc quidem tristitiam habetis, iterum autem

videbo vos, et gaudebit cor vestrum: et gaudium vestrum nemo tollet a vobis.

23 Et in illo die me non rogabitis quidquam. Amen, amen dico vobis: siquid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis.

24 Usque modo non petistis quidquam in nomine meo: Petite, et accipietis, ut gaudium vestrum sit plenum.

25 Hæc in proverbii locutus sum vobis. Venit hora cum iam non in proverbii loquar vobis, sed palam de Patre annunciabo vobis.

26 in illo die in nomine meo petetis: et non dico vobis quia ego rogabo Patrem de vobis:

27 Ipse enim Pater amat vos, quia vos me amastis, et credidistis, quia ego a Deo exivi.

28 Exivi a Patre, et veni in mundum: iterum relinquo mundum, et vado ad Patrem.

29 Dicunt ei discipuli eius: Ecce nunc palam loqueris, et proverbium nullum dicis.

30 nunc scimus quia scis omnia, et non opus est tibi ut quis te interroget: in hoc credimus quia a Deo existi.

31 Respondit eis Iesus: Modo creditis?

32 Ecce venit hora, et iam venit, ut dispergamini unusquisque in propria, et me solum relinquatis: et non sum solus, quia Pater mecum est.

33 Hæc locutus sum vobis, ut in me pacem habeatis. In mundo pressuram habebitis: sed confidite, ego vici mundum.

17

1 Hæc locutus est Iesus: et sublevatis oculis in cælum, dixit: Pater venit hora, clarifica filium tuum, ut filius tuus clarificet te:

2 Sicut dedisti ei potestatem omnis carnis, ut omne, quod dedisti ei, det eis vitam æternam.

3 Hæc est autem vita æterna: Ut cognoscant te, solum Deum verum, et quem misisti Iesum Christum.

4 Ego te clarificavi super terram: opus consummavi, quod

dedisti mihi ut faciam:

5 et nunc clarifica me tu Pater apud te ipsum, claritate, quam habui prius, quam mundus esset, apud te.

6 Manifestavi nomen tuum hominibus, quos dedisti mihi de mundo: Tui erant, et mihi eos dedisti: et sermonem tuum servaverunt.

7 Nunc cognoverunt quia omnia, quæ dedisti mihi, abs te sunt:

8 quia verba, quæ dedisti mihi, dedi eis: et ipsi acceperunt, et cognoverunt vere quia a te exivi, et crediderunt quia tu me misisti.

9 Ego pro eis rogo: Non pro mundo rogo, sed pro his, quos dedisti mihi: quia tui sunt:

10 et mea omnia tua sunt, et tua mea sunt: et clarificatus sum in eis:

11 Et iam non sum in mundo, et hi in mundo sunt, et ego ad te venio. Pater sancte, conserva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi: ut sint unum, sicut et nos.

12 Cum essem cum eis, ego servabam eos in nomine tuo. Quos dedisti mihi, custodivi: et nemo ex eis periit, nisi filius perditionis, ut Scriptura impleatur.

13 Nunc autem ad te venio: et hæc loquor in mundo, ut habeant gaudium meum impletum in semetipsis.

14 Ego dedi eis sermonem tuum, et mundus eos odio habuit, quia non sunt de mundo, sicut et ego non sum de mundo.

15 Non rogo ut tollas eos de mundo, sed ut serves eos a malo.

16 De mundo non sunt, sicut et ego non sum de mundo.

17 Sanctifica eos in veritate. Sermo tuus veritas est.

18 Sicut tu me misisti in mundum, et ego misi eos in mundum.

19 Et pro eis ego sanctifico meipsum: ut sint et ipsi sanctificati in veritate.

20 Non pro eis autem rogo tantum, sed et pro eis, qui credituri sunt per verbum eorum in me:

21 ut omnes unum sint, sicut tu Pater in me, et ego in te, ut et ipsi in nobis unum sint: ut credat mundus, quia tu me misisti.

22 Et ego claritatem, quam dedisti mihi, dedi eis: ut sint unum,

sicut et nos unum sumus.

- 23 Ego in eis, et tu in me: ut sint consummati in unum: et cognoscat mundus quia tu me misisti, et dilexisti eos, sicut et me dilexisti.
- 24 Pater, quos dedisti mihi, volo ut ubi sum ego, et illi sint mecum: ut videant claritatem meam, quam dedisti mihi: quia dilexisti me ante constitutionem mundi.
- 25 Pater iuste, mundus te non cognovit. ego autem te cognovi: et hi cognoverunt, quia tu me misisti.
- 26 Et notum feci eis nomen tuum, et notum faciam: ut dilectio, qua dilexisti me, in ipsis sit, et ego in ipsis.

18

- 1 Hæc cum dixisset Iesus, egressus est cum discipulis suis trans Torrentem Cedron, ubi erat hortus, in quem introivit ipse, et discipuli eius.
- 2 Sciebat autem et Iudas, qui tradebat eum, locum: quia frequenter Iesus convenerat illuc cum discipulis suis.
- 3 Iudas ergo cum accepisset cohortem, et a Pontificibus, et Pharisæis ministros, venit illuc cum laternis, et facibus, et armis.
- 4 Iesus itaque sciens omnia, quæ ventura erant super eum, processit, et dixit eis: Quem quæritis?
- 5 Responderunt ei: Iesum Nazarenum. Dicit eis Iesus: Ego sum. Stabat autem et Iudas, qui tradebat eum, cum ipsis.
- 6 Ut ergo dixit eis: Ego sum: abierunt retrorsum, et ceciderunt in terram.
- 7 Iterum ergo interrogavit eos: Quem quæritis? Illi autem dixerunt: Iesum Nazarenum.
- 8 Respondit Iesus: Dixi vobis, quia ego sum: si ergo me quæritis, sinite hos abire.
- 9 Ut impleretur sermo, quem dixit: Quia quos dedisti mihi, non perdi ex eis quemquam.
- 10 Simon ergo Petrus habens gladium eduxit eum: et percussit

pontificis servum: et abscidit auriculam eius dexteram. Erat autem nomen servo Malchus.

11 Dixit ergo Iesus Petro: Mitte gladium tuum in vaginam. Calicem, quem dedit mihi Pater, non bibam illum?

12 Cohors ergo, et tribunus, et ministri Iudæorum comprehenderunt Iesum, et ligaverunt eum:

13 Et adduxerunt eum ad Annam primum, erat enim socer Caiphæ, qui erat pontifex anni illius.

14 Erat autem Caiphas, qui consilium dederat Iudæis: Quia expedit, unum hominem mori pro populo.

15 Sequebatur autem Iesum Simon Petrus, et alius discipulus. Discipulus autem ille erat notus pontifici, et introivit cum Iesu in atrium pontificis.

16 Petrus autem stabat ad ostium foris. Exivit ergo discipulus alius, qui erat notus pontifici, et dixit ostiariæ: et introduxit Petrum.

17 Dicit ergo Petro ancilla ostiaria: Numquid et tu ex discipulis es hominis istius? Dicit ille: Non sum.

18 Stabant autem servi, et ministri ad prunas: quia frigus erat, et calefaciebant se: erat autem cum eis et Petrus stans, et calefaciens se.

19 Pontifex ergo interrogavit Iesum de discipulis suis, et de doctrina eius.

20 Respondit ei Iesus: Ego palam locutus sum mundo: ego semper docui in synagoga, et in templo, quo omnes Iudæi conveniunt: et in occulto locutus sum nihil.

21 Quid me interrogas? interroga eos, qui audierunt quid locutus sim ipsis: ecce hi sciunt quæ dixerim ego.

22 Hæc autem cum dixisset, unus assistens ministrorum dedit alapam Iesu, dicens: Sic respondes pontifici?

23 Respondit ei Iesus: Si male locutus sum, testimonium perhibe de malo: si autem bene, quid me cædis?

24 Et misit eum Annas ligatum ad Caipham pontificem.

25 Erat autem Simon Petrus stans, et calefaciens se. Dixerunt ergo ei: Numquid et tu ex discipulis eius es? Negavit ille, et dixit:

Non sum.

26 Dicit ei unus ex servis pontificis, cognatus eius, cuius abscidit Petrus auriculam: Nonne ego te vidi in horto cum illo?

27 Iterum ergo negavit Petrus: et statim gallus cantavit.

28 Adducunt ergo Iesum a Caipha in prætorium. Erat autem mane: et ipsi non introierunt in prætorium, ut non contaminarentur, sed ut manducarent Pascha.

29 Exivit ergo Pilatus ad eos foras, et dixit: Quam accusationem affertis adversus hominem hunc?

30 Responderunt, et dixerunt ei: Si non esset hic malefactor, non tibi tradidissemus eum.

31 Dixit ergo eis Pilatus: Accipite eum vos, et secundum legem vestram iudicate eum. Dixerunt ergo ei Iudæi: Nobis non licet interficere quemquam.

32 Ut sermo Iesu impleretur, quem dixit, significans qua morte esset moriturus.

33 Introivit ergo iterum in prætorium Pilatus, et vocavit Iesum, et dixit ei: Tu es rex Iudæorum?

34 Respondit Iesus: A temetipso hoc dicis, an alii dixerunt tibi de me?

35 Respondit Pilatus: Numquid ego Iudæus sum? Gens tua, et pontifices tradiderunt te mihi: quid fecisti?

36 Respondit Iesus: Regnum meum non est de hoc mundo. si ex hoc mundo esset regnum meum, ministri mei utique decertarent ut non traderer Iudæis: nunc autem regnum meum non est hinc.

37 Dixit itaque ei Pilatus: Ergo rex es tu? Respondit Iesus: Tu dicis quia rex sum ego. Ego in hoc natus sum, et ad hoc veni in mundum, ut testimonium perhibeam veritati: omnis, qui est ex veritate, audit vocem meam.

38 Dicit ei Pilatus: Quid est veritas? Et cum hoc dixisset, iterum exivit ad Iudæos, et dicit eis: Ego nullam invenio in eo causam.

39 Est autem consuetudo vobis ut unum dimittam vobis in Pascha: vultis ergo dimittam vobis regem Iudæorum?

40 Clamaverunt ergo rursum omnes, dicentes: Non hunc, sed Barabbam. Erat autem Barabbas latro.

19

- 1 Tunc ergo apprehendit Pilatus Iesum, et flagellavit.
- 2 Et milites plectentes coronam de spinis, imposuerunt capiti eius: et veste purpurea circumdederunt eum.
- 3 Et veniebant ad eum, et dicebant: Ave, rex Iudæorum: et dabant ei alapas.
- 4 Exivit ergo iterum Pilatus foras, et dicit eis: Ecce adduco vobis eum foras, ut cognoscatis quia nullam invenio in eo causam.
- 5 (Exivit ergo Iesus portans coronam spineam, et purpureum vestimentum:.) Et dicit eis: Ecce homo.
- 6 Cum ergo vidissent eum Pontifices, et ministri, clamabant, dicentes: Crucifige, crucifige eum. Dicit eis Pilatus: Accipite eum vos, et crucifigite: ego enim non invenio in eo causam.
- 7 Responderunt ei Iudæi: Nos legem habemus, et secundum legem debet mori, quia filium Dei se fecit.
- 8 Cum ergo audisset Pilatus hunc sermonem, magis timuit.
- 9 Et ingressus est prætorium iterum: et dixit ad Iesum: Unde es tu? Iesus autem responsum non dedit ei.
- 10 Dicit ergo ei Pilatus: Mihi non loqueris? nescis quia potestatem habeo crucifigere te, et potestatem habeo dimittere te?
- 11 Respondit Iesus: Non haberes potestatem adversum me ullam, nisi tibi datum esset desuper. Propterea qui me tradidit tibi, maius peccatum habet.
- 12 Et exinde quærebat Pilatus dimittere eum. Iudæi autem clamabant dicentes: Si hunc dimittis, non es amicus Cæsaris. omnis enim, qui se regem facit, contradicit Cæsari.
- 13 Pilatus autem cum audisset hos sermones, adduxit foras Iesum: et sedit pro tribunali, in loco, qui dicitur Lithostrotos, Hebraice autem Gabbatha.
- 14 Erat autem parasceve Paschæ, hora quasi sexta, et dicit Iudæis: Ecce rex vester.
- 15 Illi autem clamabant: Tolle, tolle, crucifige eum. Dicit eis Pilatus: Regem vestrum crucifigam? Responderunt Pontifices:

Non habemus Regem, nisi Cæsarem.

16 Tunc ergo tradidit eis illum ut crucifigeretur. Susceperunt autem Iesum, et eduxerunt.

17 Et baiulans sibi crucem exivit in eum, qui dicitur Calvariaë, locum, Hebraice autem Golgotha:

18 ubi crucifixerunt eum, et cum eo alios duos hinc, et hinc, medium autem Iesum.

19 Scripsit autem et titulum Pilatus: et posuit super crucem. Erat autem scriptum: Iesus Nazarenus, Rex Iudæorum.

20 Hunc ergo titulum multi Iudæorum legerunt: quia prope civitatem erat locus, ubi crucifixus est Iesus: Et erat scriptum Hebraice, Græce, et Latine.

21 Dicebant ergo Pilato Pontifices Iudæorum: Noli scribere, Rex Iudæorum: sed quia ipse dixit: Rex sum Iudæorum.

22 Respondit Pilatus: Quod scripsi, scripsi.

23 Milites ergo cum crucifixissent eum, acceperunt vestimenta eius, (et fecerunt quattuor partes: unicuique militi partem) et tunicam. Erat autem tunica inconsutilis, desuper contexta per totum.

24 Dixerunt ergo ad invicem: Non scindamus eam, sed sortiamur de illa cuius sit. Ut Scriptura impleretur, dicens: Partiti sunt vestimenta mea sibi: et in vestem meam miserunt sortem. Et milites quidem hæc fecerunt.

25 Stabant autem iuxta crucem Iesu mater eius, et soror matris eius, Maria Cleophæ, et Maria Magdalene.

26 Cum vidisset ergo Iesus matrem, et discipulum stantem, quem diligebat, dicit matri suæ: Mulier, ecce filius tuus.

27 Deinde dicit discipulo: Ecce mater tua. Et ex illa hora accepit eam discipulus in sua.

28 Postea sciens Iesus quia omnia consummata sunt, ut consummaretur Scriptura, dixit: Sitio.

29 Vas ergo erat positum aceto plenum. Illi autem spongiam plenam aceto, hyssopo circumponentes, obtulerunt ori eius.

30 Cum ergo accepisset Iesus acetum, dixit: Consummatum est. Et inclinato capite tradidit spiritum.

31 Iudæi ergo, (quoniam Parasceve erat) ut non remanerent in
cruce corpora sabbato, (erat enim magnus dies ille Sabbati)
rogaverunt Pilatum ut frangerentur eorum crura, et tollerentur.
32 Venerunt ergo milites: et primi quidem fregerunt crura, et
alterius, qui crucifixus est cum eo.
33 Ad Iesum autem cum venissent, ut viderunt eum iam
mortuum, non fregerunt eius crura,
34 sed unus militum lancea latus eius aperuit, et continuo exivit
sanguis, et aqua.
35 Et qui vidit, testimonium perhibuit: et verum est testimonium
eius. Et ille scit quia vera dicit: ut et vos credatis.
36 Facta sunt enim hæc ut Scriptura impleretur: Os non
comminuetis ex eo.
37 Et iterum alia Scriptura dicit: Videbunt in quem transfixerunt.
38 Post hæc autem rogavit Pilatum Ioseph ab Arimathæa, (eo
quod esset discipulus Iesu, occultus autem propter metum
Iudæorum) ut tolleret corpus Iesu. Et permisit Pilatus. Venit
ergo, et tulit corpus Iesu.
39 Venit autem et Nicodemus, qui venerat ad Iesum nocte
primum, ferens mixturam myrrhæ, et aloes, quasi libras centum.
40 Acceperunt ergo corpus Iesu, et ligaverunt illud linteis cum
aromatibus, sicut mos est Iudæis sepelire.
41 Erat autem in loco, ubi crucifixus est, hortus: et in horto
monumentum novum, in quo nondum quisquam positus erat.
42 Ibi ergo propter Parasceven Iudæorum, quia iuxta erat
monumentum, posuerunt Iesum.

20

1 Una autem sabbati, Maria Magdalene venit mane, cum adhuc
tenebræ essent, ad monumentum: et vidit lapidem sublatum a
monumento.
2 Cucurrit ergo, et venit ad Simonem Petrum, et ad alium
discipulum, quem amabat Iesus, et dicit illis: Tulerunt Dominum

de monumento, et nescimus ubi posuerunt eum.

3 Exiit ergo Petrus, et ille alius discipulus, et venerunt ad
monumentum.

4 Currebant autem duo simul, et ille alius discipulus præcucurrit
citius Petro, et venit primus ad monumentum.

5 Et cum se inclinasset, vidit posita linteamina, non tamen
introivit.

6 Venit ergo Simon Petrus sequens eum, et introivit in
monumentum, et vidit linteamina posita,

7 et sudarium, quod fuerat super caput eius, non cum
linteaminibus positum, sed separatim involutum in unum locum.

8 Tunc ergo introivit et ille discipulus, qui venerat primus ad
monumentum: et vidit, et credidit:

9 nondum enim sciebant Scripturam, quia oportebat eum a
mortuis resurgere.

10 Abierunt ergo iterum discipuli ad semetipsos.

11 Maria autem stabat ad monumentum foris, plorans: Dum ergo
fleret, inclinavit se, et prospexit in monumentum:

12 et vidit duos angelos in albis, sedentes, unum ad caput, et
unum ad pedes, ubi positum fuerat corpus Iesu.

13 Dicunt ei illi: Mulier, quid ploras? Dicit eis: Quia tulerunt
Dominum meum: et nescio ubi posuerunt eum.

14 Hæc cum dixisset, conversa est retrorsum, et vidit Iesum
stantem: et non sciebat quia Iesus est.

15 Dicit ei Iesus: Mulier, quid ploras? quem quæris? Illa
existimans quia hortulanus esset, dicit ei: Domine, si tu sustulisti
eum, dicito mihi ubi posuisti eum: et ego eum tollam.

16 Dicit ei Iesus: Maria. Conversa illa, dicit ei: Rabboni (quod
dicitur Magister.)

17 Dicit ei Iesus: Noli me tangere, nondum enim ascendi ad
Patrem meum: vade autem ad fratres meos, et dic eis: Ascendo
ad Patrem meum, et Patrem vestrum, Deum meum, et Deum
vestrum.

18 Venit Maria Magdalene annuncians discipulis: Quia vidi
Dominum, et hæc dixit mihi.

- 19 Cum ergo sero esset die illo, una sabbatorum, et fores essent clausæ, ubi erant discipuli congregati propter metum Iudæorum: venit Iesus, et stetit in medio, et dixit eis: Pax vobis.
- 20 Et cum hoc dixisset, ostendit eis manus, et latus. Gavisī sunt ergo discipuli, viso Domino.
- 21 Dixit ergo eis iterum: Pax vobis. Sicut misit me Pater, et ego mitto vos.
- 22 Hæc cum dixisset, insufflavit: et dixit eis: Accipite Spiritum sanctum:
- 23 quorum remisistis peccata, remittuntur eis: et quorum retinueritis, retenta sunt.
- 24 Thomas autem unus ex duodecim, qui dicitur Didymus, non erat cum eis quando venit Iesus.
- 25 Dixerunt ergo ei alii discipuli: Vidimus Dominum. Ille autem dixit eis: Nisi videro in manibus eius fixuram clavorum, et mittam digitum meum in locum clavorum, et mittam manum meam in latus eius, non credam.
- 26 Et post dies octo, iterum erant discipuli eius intus: et Thomas cum eis. Venit Iesus ianuis clausis, et stetit in medio, et dixit: Pax vobis.
- 27 Deinde dicit Thomæ: Infer digitum tuum huc, et vide manus meas, et affer manum tuam, et mitte in latus meum: et noli esse incredulus, sed fidelis.
- 28 Respondit Thomas, et dixit ei: Dominus meus, et Deus meus.
- 29 Dixit ei Iesus: Quia vidisti me Thoma, credidisti: beati qui non viderunt, et crediderunt.
- 30 Multa quidem, et alia signa fecit Iesus in conspectu discipulorum suorum, quæ non sunt scripta in libro hoc.
- 31 Hæc autem scripta sunt ut credatis, quia Iesus est Christus Filius Dei: et ut credentes, vitam habeatis in nomine eius.

21

1 Postea manifestavit se iterum Iesus discipulis ad mare Tiberiadis.
Manifestavit autem sic:

2 Erant simul Simon Petrus, et Thomas, qui dicitur Didymus, et
Nathanael, qui erat a Cana Galilææ, et filii Zebedæi, et alii ex
discipulis eius duo.

3 Dicit eis Simon Petrus: Vado piscari. Dicunt ei: Venimus et
nos tecum. Et exierunt, et ascenderunt in navim: et illa nocte
nihil prendiderunt.

4 Mane autem facto stetit Iesus in littore: non tamen
cognoverunt discipuli quia Iesus est.

5 Dixit ergo eis Iesus: Pueri numquid pulmentarium habetis?
Responderunt ei: Non.

6 Dicit eis: Mittite in dexteram navigii rete: et invenietis.
Miserunt ergo: et iam non valebant illud trahere præ
multitudine piscium.

7 Dixit ergo discipulus ille, quem diligebat Iesus, Petro:
Dominus est. Simon Petrus cum audisset quia Dominus est,
tunica succinxit se (erat enim nudus) et misit se in mare.

8 Alii autem discipuli navigio venerunt: (non enim longe erant
a terra, sed quasi cubitis ducentis) trahentes rete piscium.

9 Ut ergo descenderunt in terram, viderunt prunas positas, et
piscem superpositum, et panem.

10 Dicit eis Iesus: Afferte de piscibus, quos prendidistis nunc.

11 Ascendit Simon Petrus, et traxit rete in terram, plenum
magnis piscibus centum quinquaginta tribus. Et cum tanti essent,
non est scissum rete.

12 Dicit eis Iesus: Venite, prandete. Et nemo audebat
discumbentium interrogare eum: Tu quis es? scientes, quia
Dominus est.

13 Et venit Iesus, et accipit panem, et dat eis, et piscem similiter.

14 Hoc iam tertio manifestatus est Iesus discipulis suis cum
resurrexisset a mortuis.

15 Cum ergo prandissent, dicit Simoni Petro Iesus: Simon

Ioannis diligis me plus his? Dicit ei: Etiam Domine, tu scis quia amo te. Dicit ei: Pasce agnos meos.

16 Dicit ei iterum: Simon Ioannis, diligis me? Ait illi: Etiam Domine, tu scis quia amo te. Dicit ei: Pasce agnos meos.

17 Dicit ei tertio: Simon Ioannis, amas me? Contristatus est Petrus, quia dixit ei tertio, Amas me? et dixit ei: Domine tu omnia nosti: tu scis quia amo te. Dixit ei: Pasce oves meas.

18 Amen, amen dico tibi: cum esses iunior cingebas te, et ambulabas ubi volebas: cum autem senueris, extendes manus tuas, et alius te cinget, et ducet quo tu non vis.

19 Hoc autem dixit significans qua morte clarificaturus esset Deum. Et cum hoc dixisset, dicit ei: Sequere me.

20 Conversus Petrus vidit illum discipulum, quem diligebat Iesus, sequentem, qui et recubuit in cœna super pectus eius, et dixit: Domine quis est qui tradet te?

21 Hunc ergo cum vidisset Petrus, dixit Iesu: Domine hic autem quid?

22 Dicit ei Iesus: Sic eum volo manere donec veniam, quid ad te? tu me sequere.

23 Exiit ergo sermo iste inter fratres quia discipulus ille non moritur. Et non dixit ei Iesus: Non moritur. sed: Sic eum volo manere donec veniam, quid ad te?

24 Hic est discipulus ille, qui testimonium perhibet de his, et scripsit hæc: et scimus, quia verum est testimonium eius.

25 Sunt autem et alia multa, quæ fecit Iesus: quæ si scribantur per singula, nec ipsum arbitror mundum capere posse eos, qui scribendi sunt, libros.

ACTUS

I

- 1 Primum quidem sermonem feci de omnibus, o Theophile, quæ
cœpit Iesus facere, et docere
2 usque in diem, qua præcipiens Apostolis per Spiritum
sanctum, quos elegit, assumptus est:
3 quibus et præbuit seipsum vivum post passionem suam in
multis argumentis, per dies quadraginta apparens eis, et loquens
de regno Dei.
4 Et convescens, præcepit eis ab Ierosolymis ne discederent, sed
expectarent promissionem Patris, quam audistis (inquit) per os
meum:
5 quia Ioannes quidem baptizavit aqua, vos autem baptizabimini
Spiritu sancto non post multos hos dies.
6 Igitur qui convenerant, interrogabant eum, dicentes: Domine
si in tempore hoc restitues regnum Israel?
7 Dixit autem eis: Non est vestrum nosse tempora vel momenta,
quæ Pater posuit in sua potestate:
8 sed accipietis virtutem supervenientis Spiritus sancti in vos, et
eritis mihi testes in Ierusalem, et in omni Iudæa, et Samaria, et
usque ad ultimum terræ.
9 Et cum hæc dixisset, videntibus illis, elevatus est: et nubes
suscepit eum ab oculis eorum.
10 Cumque intuerentur in cælum euntem illum, ecce duo viri
astiterunt iuxta illos in vestibus albis,
11 qui et dixerunt: Viri Galilæi quid statis aspicientes in cælum?
hic Iesus, qui assumptus est a vobis in cælum, sic veniet
quemadmodum vidistis eum euntem in cælum.
12 Tunc reversi sunt Ierosolymam a monte, qui vocatur Oliveti,
qui est iuxta Ierusalem, sabbati habens iter.
13 Et cum introissent in cœnaculum, ascenderunt ubi manebant
Petrus, et Ioannes, Iacobus, et Andreas, Philippus, et Thomas,
Bartholomæus, et Matthæus, Iacobus Alphæi, et Simon Zelotes,

et Iudas Iacobi.

14 hi omnes erant perseverantes unanimiter in oratione cum
mulieribus, et Maria matre Iesu, et fratribus eius.

15 In diebus illis exurgens Petrus in medio fratrum dixit (erat
autem turba hominum simul, fere centum viginti.)

16 Viri fratres, oportet impleri Scripturam, quam prædixit
Spiritus sanctus per os David de Iuda, qui fuit dux eorum, qui
comprehenderunt Iesum:

17 qui connumeratus erat in nobis, et sortitus est sortem
ministerii huius.

18 Et hic quidem possedit agrum de mercede iniquitatis, et
suspensus crepuit medius: et diffusa sunt omnia viscera eius.

19 Et notum factum est omnibus habitantibus Ierusalem, ita ut
appellaretur ager ille, lingua eorum, Haceldama, hoc est, ager
sanguinis.

20 Scriptum est enim in libro Psalmorum: Fiat commoratio
eorum deserta, et non sit qui inhabitet in ea: et episcopatum eius
accipiat alter.

21 Oportet ergo ex his viris, qui nobiscum sunt congregati in
omni tempore, quo intravit et exivit inter nos Dominus Iesus,

22 incipiens a baptismo Ioannis usque in diem, qua assumptus
est a nobis, testem resurrectionis eius nobiscum fieri unum ex
istis.

23 Et statuerunt duos, Ioseph, qui vocabatur Barsabas, qui
cognominatus est Iustus: et Mathiam.

24 Et orantes dixerunt: Tu Domine, qui corda nosti omnium,
ostende, quem elegeris ex his duobus unum

25 accipere locum ministerii huius, et apostolatus, de quo
prævaricatus est Iudas ut abiret in locum suum.

26 Et dederunt sortes eis, et cecidit sors super Mathiam, et
annumeratus est cum undecim Apostolis.

- 1 Et cum complerentur dies Pentecostes, erant omnes pariter in eodem loco:
- 2 et factus est repente de cælo sonus, tamquam advenientis spiritus vehementis, et replevit totam domum ubi erant sedentes.
- 3 Et apparuerunt illis dispertitæ linguæ tamquam ignis, seditque supra singulos eorum:
- 4 et repleti sunt omnes Spiritu sancto, et cœperunt loqui variis linguis, prout Spiritus sanctus dabat eloqui illis.
- 5 Erant autem in Ierusalem habitantes Iudæi, viri religiosi ex omni natione, quæ sub cælo est.
- 6 Facta autem hac voce, convenit multitudo, et mente confusa est, quoniam audiebat unusquisque lingua sua illos loquentes.
- 7 Stupebant autem omnes, et mirabantur, dicentes: Nonne ecce omnes isti, qui loquuntur, Galilæi sunt,
- 8 et quomodo nos audivimus unusquisque linguam nostram, in qua nati sumus?
- 9 Parthi, et Medi, et Ælomitæ, et qui habitant Mesopotamiam, Iudæam, et Cappadociam, Pontum, et Asiam,
- 10 Phrygiam, et Pamphyliam, Ægyptum, et partes Libyæ, quæ est circa Cyrenen, et advenæ Romani,
- 11 Iudæi quoque, et Proselyti, Cretes, et Arabes: audivimus eos loquentes nostris linguis magnalia Dei.
- 12 Stupebant autem omnes, et mirabantur ad invicem dicentes: Quidnam vult hoc esse?
- 13 Alii autem irridentes dicebant: Quia musto pleni sunt isti.
- 14 Stans autem Petrus cum undecim levavit vocem suam, et locutus est eis: Viri Iudæi, et qui habitatis Ierusalem universi, hoc vobis notum sit, et auribus percipite verba mea.
- 15 Non enim, sicut vos æstimatis, hi ebrii sunt, cum sit hora diei tertia:
- 16 sed hoc est, quod dictum est per prophetam Ioel:
- 17 Et erit in novissimis diebus (dicit Dominus) effundam de Spiritu meo super omnem carnem: et prophetabunt filii vestri, et

filia vestra, et iuvenes vestri visiones videbunt, et seniores vestri somnia somniabunt.

18 Et quidem super servos meos, et super ancillas meas in diebus illis effundam de Spiritu meo, et prophetabunt:

19 et dabo prodigia in caelo sursum, et signa in terra deorsum, sanguinem, et ignem, et vaporem fumi:

20 Sol convertetur in tenebras, et luna in sanguinem, antequam veniat dies Domini magnus et manifestus.

21 Et erit: omnis, quicumque invocaverit nomen Domini, salvus erit.

22 Viri Israelita, audite verba haec: Iesum Nazarenum, virum approbatum a Deo in vobis, virtutibus, et prodigiis, et signis, quae fecit Deus per illum in medio vestri, sicut et vos scitis:

23 hunc definito consilio, et praescientia Dei traditum, per manus iniquorum affligentes interemistis:

24 quem Deus suscitavit, solutis doloribus inferni, iuxta quod impossibile erat teneri illum ab eo.

25 David enim dicit in eum: Providebam Dominum in conspectu meo semper: quoniam a dextris est mihi ne commovear:

26 Propter hoc laetatum est cor meum, et exultavit lingua mea, insuper et caro mea requiescet in spe:

27 Quoniam non derelinques animam meam in inferno, nec dabis Sanctum tuum videre corruptionem.

28 Notas mihi fecisti vias vitae: et replebis me iucunditate cum facie tua.

29 Viri fratres, liceat audenter dicere ad vos de patriarcha David quoniam defunctus est, et sepultus: et sepulchrum eius est apud nos usque in hodiernum diem.

30 Propheta igitur cum esset, et sciret quia iureiurando iurasset illi Deus de fructu lumbi eius sedere super sedem eius:

31 providens locutus est de resurrectione Christi, quia neque derelictus est in inferno, neque caro eius vidit corruptionem.

32 Hunc Iesum resuscitavit Deus, cuius omnes nos testes sumus.

33 Dexteram igitur Dei exaltatus, et promissione Spiritus sancti accepta a Patre, effudit hunc, quem vos videtis, et auditis.

34 Non enim David ascendit in cælum: dixit autem ipse: Dixit
Dominus Domino meo, sede a dextris meis
35 donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum.
36 Certissime sciat ergo omnis domus Israel, quia et Dominum
eum, et Christum fecit Deus, hunc Iesum, quem vos crucifixistis.
37 His autem auditis, compuncti sunt corde, et dixerunt ad
Petrum, et ad reliquos Apostolos: Quid faciemus, viri fratres?
38 Petrus vero ad illos: Pœnitentiam (inquit) agite, et baptizetur
unusquisque vestrum in nomine Iesu Christi in remissionem
peccatorum vestrorum: et accipietis donum Spiritus sancti.
39 Vobis enim est repromissio, et filiis vestris, et omnibus, qui
longe sunt, quoscumque advocaverit Dominus Deus noster.
40 Aliis etiam verbis plurimis testificatus est, et exhortabatur eos,
dicens: Salvamini a generatione ista prava.
41 Qui ergo receperunt sermonem eius, baptizati sunt: et
appositæ sunt in die illa animæ circiter tria millia.
42 Erant autem perseverantes in doctrina Apostolorum, et
communicatione fractionis panis, et orationibus.
43 Fiebat autem omni animæ timor: multa quoque prodigia, et
signa per Apostolos in Ierusalem fiebant, et metus erat magnus in
universis.
44 Omnes etiam, qui credebant, erant pariter, et habebant omnia
communia.
45 Possessiones et substantias vendebant, et dividebant illa
omnibus, prout cuique opus erat.
46 Quotidie quoque perdurantes unanimiter in templo, et
frangentes circa domos panem, sumebant cibum cum
exultatione, et simplicitate cordis,
47 collaudantes Deum, et habentes gratiam ad omnem plebem.
Dominus autem augebat qui salvi fierent quotidie in idipsum.

3

1 Petrus autem, et Ioannes ascendebant in templum ad horam orationis nonam.

2 Et quidam vir, qui erat claudus ex utero matris suæ, baiulabatur: quem ponebant quotidie ad portam templi, quæ dicitur Speciosa, ut peteret eleemosynam ab introeuntibus in templum.

3 Is cum vidisset Petrum, et Ioannem incipientes introire in templum, rogabat ut eleemosynam acciperet.

4 Intuens autem in eum Petrus cum Ioanne, dixit: Respice in nos.

5 At ille intendebat in eos, sperans se aliquid accepturum ab eis.

6 Petrus autem dixit: Argentum et aurum non est mihi: quod autem habeo, hoc tibi do: In nomine Iesu Christi Nazareni surge, et ambula.

7 Et apprehensa manu eius dextera, allevavit eum, et protinus consolidatæ sunt bases eius, et plantæ.

8 Et exiliens stetit, et ambulabat: et intravit cum illis in templum ambulans, et exiliens, et laudans Deum.

9 Et vidit omnis populus eum ambulantem, et laudantem Deum.

10 Cognoscebant autem illum, quod ipse erat, qui ad eleemosynam sedebat ad Speciosam portam templi: et impleti sunt stupore et extasi in eo, quod contingerat illi.

11 Cum teneret autem Petrum, et Ioannem, cucurrit omnis populus ad eos ad porticum, quæ appellatur Salomonis, stupentes.

12 Videns autem Petrus, respondit ad populum: Viri Israelitæ quid miramini in hoc, aut nos quid intuemini, quasi nostra virtute aut potestate fecerimus hunc ambulare?

13 Deus Abraham, et Deus Isaac, et Deus Iacob, Deus patrum nostrorum glorificavit filium suum Iesum, quem vos quidem tradidistis, et negastis ante faciem Pilati, iudicante illo dimitti.

14 Vos autem sanctum, et iustum negastis, et petistis virum homicidam donari vobis:

15 auctorem vero vitæ interfecistis, quem Deus suscitavit a
mortuis, cuius nos testes sumus.

16 Et in fide nominis eius, hunc, quem vos vidistis, et nostis,
confirmavit nomen eius: et fides, quæ per eum est, dedit
integram sanitatem istam in conspectu omnium vestrum.

17 Et nunc fratres scio quia per ignorantiam fecistis, sicut et
principes vestri.

18 Deus autem, quæ prænuñciavit per os omnium prophetarum,
pati Christum suum, sic implevit.

19 Pœnitementi igitur, et convertimini ut deleantur peccata vestra:
20 ut cum venerint tempora refrigerii a conspectu Domini, et
miserit eum, qui prædicatus est vobis, Iesum Christum,
21 quem oportet quidem cælum suscipere usque in tempora
restitutionis omnium, quæ locutus est Deus per os sanctorum
suorum a sæculo Prophetarum.

22 Moyses quidem dixit: Quoniam Prophetam suscitabit vobis
Dominus Deus vester de fratribus vestris, tamquam me, ipsum
audietis iuxta omnia quæcumque locutus fuerit vobis.

23 Erit autem: omnis anima, quæ non audierit Prophetam illum,
exterminabitur de plebe.

24 Et omnes prophetæ a Samuel, et deinceps, qui locuti sunt,
annunciaverunt dies istos.

25 Vos estis filii prophetarum et testamenti, quod disposuit Deus
ad patres nostros, dicens ad Abraham: Et in semine tuo
benedicentur omnes familiæ terræ.

26 Vobis primum Deus suscitans Filium suum, misit eum
benedicentem vobis: ut convertat se unusquisque a nequitia sua.

4

1 Loquentibus autem illis ad populum, supervenerunt sacerdotes,
et magistratus templi, et Sadducæi,
2 dolentes quod docerent populum, et annunciarent in Iesu
resurrectionem ex mortuis:

3 et iniecerunt in eos manus, et posuerunt eos in custodiam in
crastinum: erat enim iam vespera.

4 Multi autem eorum, qui audierant verbum, crediderunt: et
factus est numerus virorum quinque millia.

5 Factum est autem in crastinum, ut congregarentur principes
eorum, et seniores, et scribæ in Ierusalem.

6 et Annas princeps sacerdotum, et Caiphas, et Ioannes, et
Alexander, et quotquot erant de genere sacerdotali.

7 Et statuentes eos in medio, interrogabant: In qua virtute, aut
in quo nomine fecistis hoc vos?

8 Tunc repletus Spiritu sancto Petrus, dixit ad eos: Principes
populi, et seniores audite:

9 Si nos hodie diiudicamur in benefacto hominis infirmi, in quo
iste salvus factus est,

10 notum sit omnibus vobis, et omni plebi Israel: quia in nomine
Domini nostri Iesu Christi Nazareni, quem vos crucifixistis,
quem Deus suscitavit a mortuis, in hoc iste astat coram vobis
sanus.

11 Hic est lapis, qui reprobatus est a vobis ædificantibus, qui
factus est in caput anguli:

12 et non est in alio aliquo salus. Nec enim aliud nomen est sub
cælo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri.

13 Videntes autem Petri constantiam, et Ioannis, comperto quod
homines essent sine litteris, et idiotæ, admirabantur, et
cognoscebant eos quoniam cum Iesu fuerant:

14 hominem quoque videntes stantem cum eis, qui curatus
fuerat, nihil poterant contradicere.

15 Iusserunt autem eos foras extra concilium secedere: et
conferebant ad invicem,

16 dicentes: Quid faciemus hominibus istis? quoniam quidem
notum signum factum est per eos, omnibus habitantibus
Ierusalem: manifestum est, et non possumus negare.

17 Sed ne amplius divulgetur in populum, comminemur eis, ne
ultra loquantur in nomine hoc ulli hominum.

18 Et vocantes eos, denunciaverunt ne omnino loquerentur,

neque docerent in nomine Iesu.

19 Petrus vero, et Ioannes respondentes, dixerunt ad eos: Si iustum est in conspectu Dei, vos potius audire quam Deum, iudicate.

20 non enim possumus quæ vidimus et audivimus non loqui.

21 At illi comminantes dimiserunt eos: non invenientes quomodo punirent eos propter populum, quia omnes clarificabant id, quod factum fuerat in eo quod acciderat.

22 Annorum enim erat amplius quadraginta homo, in quo factum fuerat signum istud sanitatis.

23 Dimissi autem venerunt ad suos: et annuntiaverunt eis quanta ad eos principes sacerdotum, et seniores dixissent.

24 Qui cum audissent, unanimiter levaverunt vocem ad Deum, et dixerunt: Domine, tu es qui fecisti cælum, et terram, mare, et omnia, quæ in eis sunt:

25 qui Spiritu sancto per os patris nostri David, pueri tui, dixisti: Quare fremuerunt Gentes, et populi meditati sunt inania?

26 Astiterunt reges terræ, et principes convenerunt in unum adversus Dominum, et adversus Christum eius?

27 convenerunt enim vere in civitate ista adversus sanctum puerum tuum Iesum, quem unxisti, Herodes, et Pontius Pilatus, cum Gentibus, et populis Israel,

28 facere quæ manus tua, et consilium tuum decreverunt fieri.

29 Et nunc Domine respice in minas eorum, et da servis tuis cum omni fiducia loqui verbum tuum,

30 in eo quod manum tuam extendas ad sanitates, et signa, et prodigia fieri per nomen sancti filii tui Iesu.

31 Et cum orassent, motus est locus, in quo erant congregati: et repleti sunt omnes Spiritu sancto, et loquebantur verbum Dei cum fiducia.

32 Multitudinis autem credentium erat cor unum, et anima una: nec quisquam eorum, quæ possidebat, aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia.

33 Et virtute magna reddebant Apostoli testimonium resurrectionis Iesu Christi Domini nostri: et gratia magna erat in

omnibus illis.

34 Neque enim quisquam egens erat inter illos. Quotquot enim
possessores agrorum, aut domorum erant vendentes afferebant
pretia eorum, quæ vendebant,

35 et ponebant ante pedes Apostolorum. Dividebatur autem
singulis prout cuique opus erat.

36 Ioseph autem, qui cognominatus est Barnabas ab Apostolis,
(quod est interpretatum Filius consolationis) Levites, Cyprius
genere,

37 cum haberet agrum, vendidit eum, et attulit pretium, et posuit
ante pedes Apostolorum.

5

1 Vir autem quidam nomine Ananias, cum Saphira uxore suo
vendidit agrum,

2 et fraudavit de pretio agri, conscia uxore sua: et afferens
partem quamdam, ad pedes Apostolorum posuit.

3 Dixit autem Petrus: Anania, cur tentavit satanas cor tuum,
mentiri te Spiritui sancto, et fraudare de pretio agri?

4 Nonne manens tibi manebat, et venundatum in tua erat
potestate? Quare posuisti in corde tuo hanc rem? Non es
mentitus hominibus, sed Deo.

5 Audiens autem Ananias hæc verba, cecidit, et expiravit. Et
factus est timor magnus super omnes, qui audierunt.

6 Surgentes autem iuvenes amoverunt eum, et efferentes
sepelierunt.

7 Factum est autem quasi horarum trium spatium, et uxor ipsius,
nesciens quod factum fuerat, introivit.

8 Dixit autem ei Petrus: Dic mihi mulier, si tanti agrum
vendidistis? At illa dixit: Etiam tanti.

9 Petrus autem ad eam: Quid utique convenit vobis tentare
Spiritum Domini? Ecce pedes eorum, qui sepelierunt virum
tuum ad ostium, et efferent te.

10 Confestim cecidit ante pedes eius, et expiravit. Intranses
autem iuvenes invenerunt illam mortuam: et extulerunt, et
sepelierunt ad virum suum.

11 Et factus est timor magnus in universa ecclesia, et in omnes,
qui audierunt hæc.

12 Per manus autem Apostolorum fiebant signa, et prodigia
multa in plebe. Et erant unanimiter omnes in porticu Salomonis.

13 Ceterorum autem nemo audebat se coniungere illis: sed
magnificabat eos populus.

14 Magis autem augebatur credentium in Domino multitudo
virorum, ac mulierum,
15 ita ut in plateas eiicerent infirmos, et ponerent in lectulis et
grabatis, ut, veniente Petro, saltem umbra illius obumbraret
quemquam illorum, et liberarentur ab infirmitatibus suis.

16 Concurrebat autem et multitudo vicinarum civitatum
Ierusalem, afferentes ægros, et vexatos a spiritibus immundis: qui
curabantur omnes.

17 Exurgens autem princeps sacerdotum, et omnes, qui cum illo
erant, (quæ est hæresis Sadducæorum) repleti sunt zelo:
18 et iniecerunt manus in Apostolos, et posuerunt eos in custodia
publica.

19 Angelus autem Domini per noctem aperiens ianuas carceris, et
educens eos, dixit:
20 Ite, et stantes loquimini in templo plebi omnia verba vitæ
huius.

21 Qui cum audissent, intraverunt diluculo in templum, et
docebant. Adveniens autem princeps sacerdotum, et qui cum eo
erant, convocaverunt concilium, et omnes seniores filiorum
Israel: et miserunt ad carcerem ut adducerentur.

22 Cum autem venissent ministri, et aperto carcere non
invenissent illos, reversi nunciaverunt,
23 dicentes: Carcerem quidem invenimus clausum cum omni
diligentia, et custodes stantes ante ianuas: aperientes autem
neminem intus invenimus.

24 Ut autem audierunt hos sermones magistratus templi, et

principes sacerdotum ambigebant de illis quidnam fieret.

25 Adveniens autem quidam nunciavit eis: Quia ecce viri, quos
posuistis in carcerem, sunt in templo stantes, et docentes
populum.

26 Tunc abiit magistratus cum ministris, et adduxit illos sine vi:
timebant enim populum ne lapidarentur.

27 Et cum adduxissent illos, statuerunt in concilio: Et
interrogavit eos princeps sacerdotum,

28 dicens: Præcipiendo præcepimus vobis ne doceretis in nomine
isto: et ecce replestis Ierusalem doctrina vestra: et vultis inducere
super nos sanguinem hominis istius.

29 Respondens autem Petrus, et Apostoli, dixerunt: Obedire
oportet Deo magis, quam hominibus.

30 Deus patrum nostrorum suscitavit Iesum, quem vos
interemistis, suspendentes in ligno.

31 Hunc principem, et salvatorem Deus exaltavit dextera sua ad
dandam pœnitentiam Israeli, et remissionem peccatorum.

32 et nos sumus testes horum verborum, et Spiritus sanctus,
quem dedit Deus omnibus obedientibus sibi.

33 Hæc cum audissent, dissecabantur, et cogitabant interficere
illos.

34 Surgens autem quidam in concilio Pharisæus, nomine
Gamaliel, legisdoctor honorabilis universæ plebi, iussit foras ad
breve homines fieri.

35 dixitque ad illos: Viri Israelitæ attendite vobis super
hominibus istis quid acturi sitis.

36 Ante hos enim dies extitit Theodas, dicens se esse aliquem, cui
consensit numerus virorum circiter quadringentorum: qui
occisus est: et omnes, qui credebant ei, dissipati sunt, et redacti
ad nihilum.

37 Post hunc extitit Iudas Galilæus in diebus professionis, et
avertit populum post se, et ipse periit: et omnes, quotquot
consenserunt ei, dispersi sunt.

38 Et nunc itaque dico vobis, discedite ab hominibus istis, et
sinite illos: quoniam si est ex hominibus consilium hoc, aut opus,

dissolvetur:

39 si vero ex Deo est, non poteritis dissolvere illud, ne forte et Deo repugnare inveniimini. Consenserunt autem illi.

40 Et convocantes Apostolos, cæsis denunciaverunt ne omnino loquerentur in nomine Iesu, et dimiserunt eos.

41 Et illi quidem ibant gaudentes a conspectu concilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati.

42 Omni autem die non cessabant in templo, et circa domos docentes, et evangelizantes Christum Iesum.

6

1 In diebus illis, crescente numero discipulorum, factum est murmur Græcorum adversus Hebræos, eo quod despicerentur in ministerio quotidiano viduæ eorum.

2 Convocantes autem duodecim multitudinem discipulorum dixerunt: Non est æquum nos derelinquere verbum Dei, et ministrare mensis.

3 Considerate ergo fratres, viros ex vobis boni testimonii septem, plenos Spiritu sancto, et sapientia, quos constituamus super hoc opus.

4 Nos vero orationi, et ministerio verbi instantes erimus.

5 Et placuit sermo coram omni multitudine. Et elegerunt Stephanum, virum plenum fide, et Spiritu sancto, et Philippum, et Prochorum, et Nicanorem, et Timonem, et Parmenam, et Nicolaum advenam Antiochenum.

6 Hos statuerunt ante conspectum Apostolorum: et orantes imposuerunt eis manus.

7 Et verbum Domini crescebat, et multiplicabatur numerus discipulorum in Ierusalem valde: multa etiam turba sacerdotum obediebat fidei.

8 Stephanus autem plenus gratia, et fortitudine faciebat prodigia, et signa magna in populo.

9 Surrexerunt autem quidam de synagoga, quæ appellatur

Libertinorum, et Cyrenensium, et Alexandrinorum, et eorum
qui erant a Cilicia, et Asia, disputantes cum Stephano:

10 et non poterant resistere sapientiæ, et Spiritui, qui loquebatur.

11 Tunc summiserunt viros, qui dicerent se audivisse eum
dicentem verba blasphemiæ in Moysen, et in Deum.

12 Commoverunt itaque plebem, et seniores, et Scribas: et
concurrentes rapuerunt eum, et adduxerunt in concilium,

13 et statuerunt falsos testes, qui dicerent: Homo iste non cessat
loqui verba adversus locum sanctum, et legem.

14 audivimus enim eum dicentem: quoniam Iesus Nazarenus hic,
destruet locum istum, et mutabit traditiones, quas tradidit nobis
Moyses.

15 Et intuentes eum omnes, qui sedebant in concilio, viderunt
faciem eius tamquam faciem Angeli.

7

1 Dixit autem princeps sacerdotum: Si hæc ita se habent?

2 Qui ait: Viri fratres, et patres audite: Deus gloriæ apparuit
patri nostro Abrahæ cum esset in Mesopotamia, prius quam
moraretur in Charan.

3 et dixit ad illum: Exi de terra tua, et de cognatione tua, et veni
in terram, quam monstravero tibi.

4 Tunc exiit de terra Chaldæorum, et habitavit in Charan. Et
inde, postquam mortuus est pater eius, transtulit illum in terram
istam, in qua nunc vos habitatis.

5 Et non dedit illi hereditatem in ea, nec passum pedis: sed
repromisit dare illi eam in possessionem, et semini eius post
ipsum, cum non haberet filium.

6 Locutus est autem ei Deus: Quia erit semen eius accola in
terra aliena, et servituti eos subiicient, et male tractabunt eos
annis quadringentis:

7 et gentem cui servierint, iudicabo ego, dixit Dominus. et post
hæc exhibunt, et servient mihi in loco isto.

8 Et dedit illi testamentum circumcisionis: et sic genuit Isaac, et circumcidit eum die octavo: et Isaac, Iacob: et Iacob, duodecim Patriarchas.

9 Et Patriarchæ æmulantes, Ioseph vendiderunt in Ægyptum. et erat Deus cum eo:

10 et eripuit eum ex omnibus tribulationibus eius: et dedit ei gratiam, et sapientiam in conspectu Pharaonis regis Ægypti, et constituit eum præpositum super Ægyptum, et super omnem domum suam.

11 Venit autem fames in universam Ægyptum, et Chanaan, et tribulatio magna: et non inveniebant cibos patres nostri.

12 Cum audisset autem Iacob esse frumentum in Ægypto: misit patres nostros primum:

13 et in secundo cognitus est Ioseph a fratribus suis, et manifestatum est Pharaoni genus eius.

14 Mittens autem Ioseph accersivit Iacob patrem suum, et omnem cognationem suam in animabus septuagintaquinque.

15 Et descendit Iacob in Ægyptum, et defunctus est ipse, et patres nostri.

16 Et translati sunt in Sichem, et positi sunt in sepulchro, quod emit Abraham pretio argenti a filiis Hemor filii Sichem.

17 Cum autem appropinquaret tempus promissionis, quam confessus erat Deus Abrahæ, crevit populus, et multiplicatus est in Ægypto,

18 quoadusque surrexit alius rex in Ægypto, qui non sciebat Ioseph.

19 Hic circumveniens genus nostrum, afflixit patres nostros ut exponerent infantes suos ne vivificarentur.

20 Eodem tempore natus est Moyses et fuit gratus Deo, qui nutritus est tribus mensibus in domo patris sui.

21 Exposito autem illo, sustulit eum filia Pharaonis, et nutrit eum sibi in filium.

22 Et eruditus est Moyses omni sapientia Ægyptiorum, et erat potens in verbis, et in operibus suis.

23 Cum autem impleretur ei quadraginta annorum tempus,

ascendit in cor eius ut visitaret fratres suos filios Israel.

24 Et cum vidisset quendam iniuriam patientem, vindicavit illum:
et fecit ultionem ei, qui iniuriam sustinebat, percusso Ægyptio.

25 Existimabat autem intelligere fratres, quoniam Deus per
manum ipsius daret salutem illis: at illi non intellexerunt.

26 Sequenti vero die apparuit illis litigantibus: et reconciliabat
eos in pace, dicens: Viri, fratres estis, ut quid nocetis alterutrum?

27 Qui autem iniuriam faciebat proximo, repulit eum, dicens:
Quis te constituit principem, et iudicem super nos?

28 numquid interficere me tu vis, quemadmodum interfecisti heri
Ægyptium?

29 Fugit autem Moyses in verbo isto: et factus est advena in terra
Madian, ubi generavit filios duos.

30 Et expletis annis quadraginta, apparuit illi in deserto montis
Sina Angelus in igne flammæ rubi.

31 Moyses autem videns, admiratus est visum. et accedente illo ut
consideraret, facta est ad eum vox Domini, dicens:

32 Ego sum Deus patrum tuorum, Deus Abraham, Deus Isaac, et
Deus Iacob. Tremefactus autem Moyses, non audebat
considerare.

33 Dixit autem illi Dominus: Solve calceamentum pedum
tuorum: locus enim in quo stas, terra sancta est.

34 Videns vidi afflictionem populi mei, qui est in Ægypto, et
gemitum eorum audivi, et descendi liberare eos. Et nunc veni, et
mittam te in Ægyptum.

35 Hunc Moysen, quem negaverunt, dicentes: Quis te constituit
principem et iudicem? hunc Deus principem et redemptorem
misit, cum manu Angeli, qui apparuit illi in rubo.

36 Hic eduxit illos faciens prodigia, et signa in terra Ægypti, et in
rubro mari, et in deserto annis quadraginta.

37 Hic est Moyses, qui dixit filiis Israel: Prophetam suscitabit
vobis Deus de fratribus vestris, tamquam me, ipsum audietis.

38 Hic est, qui fuit in Ecclesia in solitudine cum Angelo, qui
loquebatur ei in monte Sina, et cum patribus nostris: qui accepit
verba vitæ dare nobis.

39 Cui noluerunt obedire patres nostri: sed repulerunt, et aversi
sunt cordibus suis in Ægyptum,
40 dicentes ad Aaron: Fac nobis deos, qui præcedant nos: Moyses
enim hic, qui eduxit nos de terra Ægypti, nescimus quid factum
sit ei.
41 Et vitulum fecerunt in diebus illis, et obtulerunt hostiam
simulachro, et lætabantur in operibus manuum suarum.
42 Convertit autem Deus, et tradidit eos servire militiæ cæli, sicut
scriptum est in Libro Prophetarum: Numquid victimas, et
hostias obtulistis mihi annis quadraginta in deserto, domus
Israel?
43 Et suscepistis tabernaculum Moloch, et sidus Dei vestri
Rempham, figuras, quas fecistis, adorare eas. Et transferam vos
trans Babylonem.
44 Tabernaculum testimonii fui cum patribus nostris in deserto,
sicut disposuit illis Deus, loquens ad Moysen, ut faceret illud
secundum formam, quam viderat.
45 Quod et induxerunt, suscipientes patres nostri cum Iesu in
possessionem Gentium, quas expulit Deus a facie patrum
nostrorum, usque in diebus David,
46 qui invenit gratiam ante Deum, et petiit ut inveniret
tabernaculum Deo Iacob.
47 Salomon autem ædificavit illi domum.
48 Sed non excelsus in manufactis habitat, sicut Propheta dicit:
49 Cælum mihi sedes est: terra autem scabellum pedum meorum.
Quam domum ædificabitis mihi, dicit Dominus? aut quis locus
requietionis meæ est?
50 Nonne manus mea fecit hæc omnia?
51 Dura cervice, et incircumcisis cordibus, et auribus, vos semper
Spiritu sancto resistitis, sicut Patres vestri, ita et vos.
52 Quem Prophetarum non sunt persecuti patres vestri? Et
occiderunt eos, qui prænucciabant de adventu Iusti, cuius vos
nunc proditores, et homicidæ fuistis:
53 qui accepistis legem in dispositione Angelorum, et non
custodistis.

- 54 Audientes autem hæc dissecabantur cordibus suis, et
stridebant dentibus in eum.
- 55 Cum autem esset plenus Spiritu sancto, intendens in cælum,
vidit gloriam Dei, et Iesum stantem a dextris Dei. Et ait: Ecce
video cælos apertos, et filium hominis stantem a dextris Dei.
- 56 Exclamantes autem voce magna continuerunt aures suas, et
impetum fecerunt unanimiter in eum.
- 57 Et eiicientes eum extra civitatem lapidabant: et testes
deposuerunt vestimenta sua secus pedes adolescentis, qui
vocabatur Saulus.
- 58 Et lapidabant Stephanum invocantem, et dicentem: Domine
Iesu suscipe spiritum meum.
- 59 Positis autem genibus, clamavit voce magna, dicens: Domine
ne statuas illis hoc peccatum. Et cum hoc dixisset, obdormivit in
Domino. Saulus autem erat consentiens neci eius.

8

- 1 Facta est autem in illa die persecutio magna in Ecclesia, quæ erat
Ierosolymis, et omnes dispersi sunt per regiones Iudææ, et
Samarisë præter Apostolos.
- 2 Curaverunt autem Stephanum viri timorati, et fecerunt
planctum magnum super eum.
- 3 Saulus autem devastabat Ecclesiam per domos intrans, et
trahens viros, ac mulieres, tradebat in custodiam.
- 4 Igitur qui dispersi erant pertransibant, evangelizantes verbum
Dei.
- 5 Philippus autem descendens in civitatem Samarisë,
prædicabant illis Christum.
- 6 Intendebant autem turbæ his, quæ a Philippo dicebantur
unanimiter audientes, et videntes signa quæ faciebat.
- 7 Multi enim eorum, qui habebant spiritus immundos,
clamantes voce magna exhibant. Multi autem paralytici, et claudi
curati sunt.

8 Factum est ergo gaudium magnum in illa civitate.
9 Vir autem quidam nomine Simon, qui ante fuerat in civitate
magnus, seducens gentem Samariæ, dicens se esse aliquem
magnum:
10 cui auscultabant omnes a minimo usque ad maximum,
dicentes: Hic est virtus Dei, quæ vocatur magna.
11 Attendebant autem eum: propter quod multo tempore magiis
suis dementasset eos.
12 Cum vero credidissent Philippo evangelizanti de regno Dei, in
nomine Iesu Christi baptizabantur viri, ac mulieres.
13 Tunc Simon et ipse credidit: et cum baptizatus esset,
adhærebat Philippo. Videns etiam signa, et virtutes maximas
feri, stupens admirabatur.
14 Cum autem audissent Apostoli, qui erant Ierosolymis, quod
recepisset Samaria verbum Dei, miserunt ad eos Petrum, et
Ioannem:
15 Qui cum venissent, oraverunt pro ipsis ut acciperent Spiritum
sanctum:
16 Nondum enim in quemquam illorum venerat, sed baptizati
tantum erant in nomine Domini Iesu.
17 Tunc imponebant manus super illos, et accipiebant Spiritum
sanctum.
18 Cum vidisset autem Simon quia per impositionem manus
Apostolorum daretur Spiritus sanctus, obtulit eis pecuniam,
19 dicens: Date et mihi hanc potestatem, ut cuicumque
imposuero manus, accipiat Spiritum sanctum. Petrus autem dixit
ad eum:
20 Pecunia tua tecum sit in perditionem: quoniam donum Dei
existimasti pecunia possideri.
21 Non est tibi pars, neque sors in sermone isto. cor enim tuum
non est rectum coram Deo.
22 Pœnitentiam itaque age ab hac nequitia tua: et roga Deum, si
forte remittatur tibi hæc cogitatio cordis tui.
23 In felle enim amaritudinis, et obligatione iniquitatis video te
esse.

- 24 Respondens autem Simon, dixit: Precamini vos pro me ad
Dominum, ut nihil veniat super me horum, quæ dixistis.
- 25 Et illi quidem testificati, et locuti verbum Domini, redibant
Ierosolymam, et multis regionibus Samaritanorum
evangelizabant.
- 26 Angelus autem Domini locutus est ad Philippum, dicens:
Surge, et vade contra meridianum ad viam, quæ descendit ab
Ierusalem in Gazam: hæc est deserta.
- 27 Et surgens abiit. Et ecce vir Æthiops, eunuchus, potens
Candacis Reginae Æthiopum, qui erat super omnes gazas eius:
venerat adorare in Ierusalem:
- 28 et revertebatur sedens super currum suum, legensque Isaiam
prophetam.
- 29 Dixit autem Spiritus Philippo: Accede, et adiunge te ad
currum istum.
- 30 Accurrens autem Philippus, audivit eum legentem Isaiam
prophetam, et dixit: Putasne intelligis quæ legis?
- 31 Qui ait: Et quomodo possum, si non aliquis ostenderit mihi?
Rogavitque Philippum ut ascenderet, et sederet secum.
- 32 Locus autem Scripturæ, quem legebat, erat hic: Tamquam ovis
ad occisionem ductus est: et sicut agnus coram tondente se, sine
voce, sic non aperuit os suum.
- 33 In humilitate iudicium eius sublatum est. Generationem eius
quis enarrabit, quoniam tolletur de terra vita eius?
- 34 Respondens autem eunuchus Philippo, dixit: Obsecro te, de
quo Propheta dicit hoc? de se, an de alio aliquo?
- 35 Aperiens autem Philippus os suum, et incipiens a Scriptura
ista, evangelizavit illi Iesum.
- 36 Et dum irent per viam, venerunt ad quamdam aquam: et ait
Eunuchus: Ecce aqua, quid prohibet me baptizari?
- 37 Dixit autem Philippus: Si credis ex toto corde, licet. Et
respondens ait: Credo, Filium Dei esse Iesum Christum.
- 38 Et iussit stare currum: et descenderunt uterque in aquam,
Philippus et Eunuchus, et baptizavit eum.
- 39 Cum autem ascendissent de aqua, Spiritus Domini rapuit

Philippum, et amplius non vidit eum Eunuchus. Ibat autem per
viam suam gaudens.

40 Philippus autem inventus est in Azoto, et pertransiens
evangelizabat civitatibus cunctis, donec veniret Cæsaream.

9

1 Saulus autem adhuc spirans minarum, et cædis in discipulos
Domini, accessit ad principem Sacerdotum,

2 et petiit ab eo epistolas in Damascum ad synagogas: ut si quos
invenisset huius viæ viros, ac mulieres, vinctos perduceret in
Ierusalem.

3 Et cum iter faceret, contigit ut appropinquaret Damasco: et
subito circumfulsit eum lux de cælo.

4 Et cadens in terram audivit vocem dicentem sibi: Saule, Saule,
quid me persequeris?

5 Qui dixit: Quis es Domine? Et ille: Ego sum Iesus, quem tu
persequeris. durum est tibi contra stimulum calcitrare.

6 Et tremens, ac stupens dixit: Domine, quid me vis facere?

7 Et Dominus ad eum: Surge, et ingredere civitatem, et ibi
dicetur tibi quid te oporteat facere. Viri autem illi, qui
comitabantur cum eo, stabant stupefacti, audientes quidem
vocem, neminem autem videntes.

8 Surrexit autem Saulus de terra, apertisque oculis nihil videbat.
Ad manus autem illum trahentes, introduxerunt Damascum.

9 Et erat ibi tribus diebus non videns, et non manducavit, neque
bibit.

10 Erat autem quidam discipulus Damasci, nomine Ananias: et
dixit ad illum in visu Dominus: Anania. At ille ait: Ecce ego,
Domine.

11 Et Dominus ad eum: Surge, et vade in vicum, qui vocatur
rectus: et quære in domo Iudæ Saulum nomine Tarsensem: ecce
enim orat.

12 (Et vidit virum Ananiam nomine, introeuntem, et

imponentem sibi manus ut visum recipiat.)

13 Respondit autem Ananias: Domine, audivi a multis de viro hoc, quanta mala fecerit sanctis tuis in Ierusalem:

14 et hic habet potestatem a principibus sacerdotum alligandi omnes, qui invocant nomen tuum.

15 Dixit autem ad eum Dominus: Vade, quoniam vas electionis est mihi iste, ut portet nomen meum coram gentibus, et regibus, et filiis Israel.

16 Ego enim ostendam illi quanta oporteat eum pro nomine meo pati.

17 Et abiit Ananias, et introivit in domum: et imponens ei manus, dixit: Saule frater, Dominus misit me Iesus, qui apparuit tibi in via, qua veniebas ut videas, et implearis Spiritu sancto.

18 Et confestim ceciderunt ab oculis eius tamquam squamæ, et visum recepit: et surgens baptizatus est.

19 Et cum accepisset cibum, confortatus est. Fuit autem cum discipulis, qui erant Damasci, per dies aliquot.

20 Et continuo in synagogis prædicabat Iesum, quoniam hic est Filius Dei.

21 Stupebant autem omnes, qui audiebant, et dicebant: Nonne hic est, qui expugnabat in Ierusalem eos, qui invocabant nomen istud: et huc ad hoc venit ut vinctos illos duceret ad principes sacerdotum?

22 Saulus autem multo magis convalescebat, et confundebat Iudæos, qui habitabant Damasci, affirmans quoniam hic est Christus.

23 Cum autem implerentur dies multi, consilium fecerunt in unum Iudæi ut eum interficerent.

24 Notæ autem factæ sunt Saulo insidiæ eorum. Custodiebant autem et portas die ac nocte, ut eum interficerent.

25 Accipientes autem eum discipuli nocte, per murum dimiserunt eum, submittentes in sporta.

26 Cum autem venisset in Ierusalem, tentabat se iungere discipulis, et omnes timebant eum, non credentes quod esset discipulus.

- 27 Barnabas autem apprehensum illum duxit ad Apostolos: et narravit illis quomodo in via vidisset Dominum, et quia locutus est ei, et quomodo in Damasco fiducialiter egerit in nomine Iesu.
- 28 Et erat cum illis intrans, et exiens in Ierusalem, et fiducialiter agens in nomine Domini.
- 29 Loquebatur quoque Gentibus, et disputabat cum Græcis: illi autem quærebant occidere eum.
- 30 Quod cum cognovissent fratres, deduxerunt eum Cæsaream, et dimiserunt Tarsum.
- 31 Ecclesia quidem per totam Iudæam, et Galilæam, et Samariam habebat pacem, et ædificabatur ambulans in timore Domini, et consolatione sancti Spiritus replebatur.
- 32 Factum est autem, ut Petrus dum pertransiret universos, deveniret ad sanctos, qui habitabant Lyddæ.
- 33 Invenit autem ibi hominem quendam, nomine Æneam, ab annis octo iacentem in grabato, qui erat paralyticus.
- 34 Et ait illi Petrus: Ænea, sanat te Dominus Iesus Christus: surge, et sterne tibi. Et continuo surrexit.
- 35 Et viderunt eum omnes, qui habitabant Lyddæ, et Saronæ: qui conversi sunt ad Dominum.
- 36 In Ioppe autem fuit quædam discipula, nomine Tabitha, quæ interpretata dicitur Dorcas. Hæc erat plena operibus bonis, et eleemosynis, quas faciebat.
- 37 Factum est autem in diebus illis, ut infirmata moreretur. Quam cum lavissent, posuerunt eam in cœnaculo.
- 38 Cum autem prope esset Lydda ad Ioppen, discipuli audientes quia Petrus esset in ea, miserunt duos viros ad eum, rogantes: Ne pigriteris venire ad nos.
- 39 Exurgens autem Petrus venit cum illis. Et cum advenisset, duxerunt illum in cœnaculum: et circumsteterunt illum omnes viduæ flentes, et ostendentes ei tunicas, et vestes, quas faciebat illis Dorcas.
- 40 Eiectis autem omnibus foras: Petrus ponens genua oravit: et conversus ad corpus, dixit: Tabitha, surge. At illa aperuit oculos suos: et viso Petro, resedit.

41 Dans autem illi manum, erexit eam. Et cum vocasset sanctos,
et viduas, assignavit eam vivam.

42 Notum autem factum est per universam Ioppen: et
crediderunt multi in Domino.

43 Factum est autem ut dies multos moraretur in Ioppe, apud
Simonem quendam coriarium.

IO

1 Vir autem quidam erat in Cæsarea, nomine Cornleius, Centurio
cohortis, quæ dicitur Italica,

2 religiosus, ac timens Deum cum omni domo sua, faciens
eleemosynas multas plebi, et deprecans Deum semper:

3 is vidit in visu manifeste, quasi hora diei nona, Angelum Dei
introeuntem ad se, et dicentem sibi: Corneli.

4 At ille intuens eum, timore correptus, dixit: Quid est,
Domine? Dixit autem illi: Orationes tuæ, et eleemosynæ tuæ
ascenderunt in memoriam in conspectu Dei.

5 Et nunc mitte viros in Ioppen, et accersi Simonem quendam,
qui cognominatur Petrus:

6 hic hospitatur apud Simonem quendam coriarium, cuius est
domus iuxta mare: hic dicet tibi quid te oporteat facere.

7 Et cum discessisset Angelus qui loquebatur illi, vocavit duos
domesticos suos, et militem metuentem Dominum ex his, qui illi
parebant.

8 Quibus cum narrasset omnia, misit illos in Ioppen.

9 Postera autem die iter illis facientibus, et appropinquantibus
civitati, ascendit Petrus in superiora ut oraret circa horam sextam.

10 Et cum esuriret, voluit gustare. Parantibus autem illis, cecidit
super eum mentis excessus:

11 et vidit cælum apertum, et descendens vas quoddam, velut
lintheum magnum, quattuor initiis submitti de cælo in terram,

12 in quo erant omnia quadrupedia, et serpentina terræ, et volatilia
cæli.

- 13 Et facta est vox ad eum: Surge Petre, occide, et manduca.
- 14 Ait autem Petrus: Absit Domine, quia numquam manducavi
omne commune, et immundum.
- 15 Et vox iterum secundo ad eum: Quod Deus purificavit, tu
commune ne dixeris.
- 16 Hoc autem factum est per ter: et statim receptum est vas in
cælum.
- 17 Et dum intra se hæsitaret Petrus quidnam esset visio, quam
vidisset: ecce viri, qui missi erant a Cornelio, inquirentes domum
Simonis, astiterunt ad ianuam.
- 18 Et cum vocassent, interrogabant, si Simon, qui cognominatur
Petrus, illic haberet hospitium.
- 19 Petro autem cogitante de visione, dixit Spiritus ei: Ecce viri
tres quærunt te.
- 20 Surge itaque, descende, et vade cum eis nihil dubitans: quia
ego misi illos.
- 21 Descendens autem Petrus ad viros, dixit: Ecce ego sum, quem
quæritis: quæ causa est, propter quam venistis?
- 22 Qui dixerunt: Cornelius Centurio, vir iustus, et timens Deum,
et testimonium habens ab universa gente Iudæorum, responsum
accepit ab Angelo sancto accersire te in domum suam, et audire
verba abs te.
- 23 Introducens ergo eos, recepit hospitio. Sequenti autem die
surgens profectus est cum illis: et quidam ex fratribus ab Ioppe
comitati sunt eum.
- 24 Altera autem die introivit Cæsaream. Cornelius vero
expectabat illos, convocatis cognatis suis, et necessariis amicis.
- 25 Et factum est cum introisset Petrus, obvius venit ei Cornelius,
et procidens ad pedes eius adoravit.
- 26 Petrus vero elevavit eum, dicens: Surge, et ego ipse homo sum.
- 27 Et loquens cum illo intravit, et invenit multos, qui
convenerant:
- 28 dixitque ad illos: Vos scitis quomodo abominatum sit viro
Iudæo coniungi, aut accedere ad alienigenam: sed mihi ostendit
Deus, neminem communem aut immundum dicere hominem.

29 Propter quod sine dubitatione veni accersitus. Interrogo ergo,
quam ob causam accersistis me?

30 Et Cornelius ait: A nudiusquarta die usque ad hanc horam,
orans eram hora nona in domo mea, et ecce vir stetit ante me in
veste candida, et ait:

31 Corneli, exaudita est oratio tua, et eleemosynæ tuæ
commemoratae sunt in conspectu Dei.

32 Mitte ergo in Ioppen, et accersi Simonem, qui cognominatur
Petrus: hic hospitatur in domo Simonis coriarii iuxta mare.

33 Confestim ergo misi ad te: et tu benefecisti veniendo. Nunc
ergo omnes nos in conspectu tuo adsumus audire omnia
quaecumque tibi praecepta sunt a Domino.

34 Aperiens autem Petrus os suum, dixit: In veritate comperi quia
non est personarum acceptor Deus,

35 sed in omni gente qui timet eum, et operatur iustitiam,
acceptus est illi.

36 Verbum misit Deus filiis Israel, annuncians pacem per Iesum
Christum: (hic est omnium Dominus.)

37 Vos scitis quod factum est verbum per universam Iudæum:
incipiens enim a Galilæa post baptismum, quod prædicavit
Ioannes,

38 Iesum a Nazareth: quomodo unxit eum Deus Spiritu sancto,
et virtute, qui pertransiit benefaciendo, et sanando omnes
oppressos a diabolo, quoniam Deus erat cum illo.

39 Et nos testes sumus omnium, quæ fecit in regione Iudæorum,
et Ierusalem, quem occiderunt suspendentes in ligno.

40 Hunc Deus suscitavit tertia die, et dedit eum manifestum fieri
41 non omni populo, sed testibus præordinatis a Deo: nobis, qui
manducavimus, et bibimus cum illo postquam resurrexit a
mortuis.

42 Et præcepit nobis prædicare populo, et testificari quia ipse est,
qui constitutus est a Deo iudex vivorum, et mortuorum.

43 Huic omnes Prophetæ testimonium perhibent remissionem
peccatorum accipere per nomen eius omnes, qui credunt in eum.

44 Adhuc loquente Petro verba hæc, cecidit Spiritus sanctus

super omnes, qui audiebant verbum.

45 Et obstupuerunt ex circumcissione fideles, qui venerant cum
Petro: quia et in nationes gratia Spiritus sancti effusa est.

46 Audiebant enim illos loquentes linguis, et magnificantes
Deum.

47 Tunc respondit Petrus: Numquid aquam quis prohibere
potest ut non baptizentur hi, qui Spiritum sanctum acceperunt
sicut et nos?

48 Et iussit eos baptizari in nomine Domini Iesu Christi. Tunc
rogaverunt eum ut maneret apud eos aliquot diebus.

II

1 Audierunt autem Apostoli, et fratres, qui erant in Iudæa:
quoniam et Gentes receperunt verbum Dei.

2 Cum autem ascendisset Petrus Ierosolymam, disceptabant
adversus illum, qui erant ex circumcissione,

3 dicentes: Quare introisti ad viros præputium habentes, et
manducasti cum illis?

4 Incipiens autem Petrus exponebat illis ordinem, dicens:

5 Ego eram in civitate Ioppe orans, et vidi in excessu mentis
visionem, descendens vas quoddam velut linteum magnum
quattuor initiis summitti de cælo, et venit usque ad me.

6 In quod intuens considerabam, et vidi quadrupedia terræ, et
bestias, et reptilia, et volatilia cæli.

7 Audivi autem et vocem dicentem mihi: Surge Petre, occide, et
manduca.

8 Dixi autem: Nequaquam Domine: quia commune aut
immundum numquam introivit in os meum.

9 Respondit autem vox secundo de cælo: Quæ Deus mundavit,
tu ne commune dixeris.

10 Hoc autem factum est per ter: et recepta sunt omnia rursus
in cælum.

11 Et ecce viri tres confestim astiterunt in domo, in qua eram,

missi a Cæsarea ad me.

12 Dixit autem Spiritus mihi ut irem cum illis, nihil hæsitans.
Venerunt autem mecum et sex fratres isti, et ingressi sumus in
domum viri.

13 Narravit autem nobis, quomodo vidisset Angelum in domo
sua, stantem et dicentem sibi: Mitte in Ioppen, et accersi
Simonem, qui cognominatur Petrus,

14 qui loquetur tibi verba, in quibus salvus eris tu, et universa
domus tua.

15 Cum autem cœpissem loqui, cecidit Spiritus sanctus super eos,
sicut et in nos in initio.

16 Recordatus sum autem verbi Domini, sicut dicebat: Ioannes
quidem baptizavit aqua, vos autem baptizabimini Spiritu sancto.

17 Si ergo eandem gratiam dedit illis Deus, sicut et nobis, qui
credidimus in Dominum Iesum Christum: ego quis eram, qui
possem prohibere Deum?

18 His auditis, tacuerunt: et glorificaverunt Deum, dicentes:
Ergo et Gentibus pœnitentiam dedit Deus ad vitam.

19 Et illi quidem, qui dispersi fuerant a tribulatione, quæ facta
fuerat sub Stephano, perambulaverunt usque Phœnicen, et
Cyprum, et Antiochiam, nemini loquentes verbum, nisi solis
Iudæis.

20 Erant autem quidam ex eis viri Cyprii, et Cyrenæi, qui cum
introissent Antiochiam, loquebantur et ad Græcos, annunciantes
Dominum Iesum.

21 Et erat manus Domini cum eis: multusque numerus
credentium conversus est ad Dominum.

22 Pervenit autem sermo ad aures ecclesiæ, quæ erat Ierosolymis
super istis: et miserunt Barnabam usque ad Antiochiam.

23 Qui cum pervenisset, et vidisset gratiam Dei, gavisus est: et
hortabatur omnes in proposito cordis permanere in Domino:

24 quia erat vir bonus, et plenus Spiritu sancto, et fide. Et
apposita est multa turba Domino.

25 Profectus est autem Barnabas Tarsum, ut quæreret Saulum:
quem cum invenisset, perduxit Antiochiam.

26 Et annum totum conversati sunt ibi in Ecclesia: et docuerunt
turbam multam, ita ut cognominarentur primum Antiochiæ
discipuli, Christiani.

27 In his autem diebus supervenerunt ab Ierosolymis prophetæ
Antiochiam:

28 et surgens unus ex eis nomine Agabus, significabat per
spiritum famem magnam futuram in universo orbe terrarum,
quæ facta est sub Claudio.

29 Discipuli autem, prout quis habebat, proposuerunt singuli in
ministerium mittere habitantibus in Iudæa fratribus:

30 quod et fecerunt, mittentes ad seniores per manus Barnabæ, et
Sauli.

12

1 Eodem autem tempore misit Herodes rex manus, ut affligeret
quosdam de Ecclesia.

2 Occidit autem Iacobum fratrem Ioannis gladio.

3 Videns autem quia placeret Iudæis, apposuit ut apprehenderet
et Petrum. Erant autem dies Azymorum.

4 Quem cum apprehendisset, misit in carcerem, tradens
quattuor quaternionibus militum custodiendum, volens post
Pascha producere eum populo.

5 Et Petrus quidem servabatur in carcere. Oratio autem fiebant
sine intermissione ab Ecclesia ad Deum pro eo.

6 Cum autem producturus eum esset Herodes, in ipsa nocte erat
Petrus dormiens inter duos milites, vinctus catenis duabus: et
custodes ante ostium custodiebant carcerem.

7 Et ecce Angelus Domini astitit: et lumen refulsit in
habitaculo: percussoque latere Petri, excitavit eum, dicens: Surge
velociter. Et ceciderunt catenæ de manibus eius.

8 Dixit autem Angelus ad eum: Præcingere, et calcea te caligas
tuas. Et fecit sic. Et dixit illi: Circumda tibi vestimentum tuum,
et sequere me.

9 Et exiens sequebatur eum, et nesciebat quia verum est, quod fiebat per angelum: existimabat autem se visum videre.

10 Transeuntes autem primam et secundam custodiam, venerunt ad portam ferream, quæ ducit ad civitatem: quæ ultro aperta est eis. Et exeuntes processerunt vicum unum: et continuo discessit Angelus ab eo.

11 Et Petrus ad se reversus, dixit: Nunc scio vere quia misit Dominus Angelum suum, et eripuit me de manu Herodis, et de omni expectatione plebis Iudæorum.

12 Consideransque venit ad domum Mariæ matris Ioannis, qui cognominatus est Marcus, ubi erant multi congregati, et orantes.

13 Pulsante autem eo ostium ianuæ, processit puella ad audiendum, nomine Rhode.

14 Et ut cognovit vocem Petri, præ gaudio non aperuit ianuam, sed intro currens nunciavit stare Petrum ante ianuam.

15 At illi dixerunt ad eam: Insanis. Illa autem affirmabat sic se habere. Illi autem dicebant: Angelus eius est.

16 Petrus autem perseverabat pulsans. Cum autem aperuissent, viderunt eum, et obstupuerunt.

17 Annuens autem eis manu ut tacerent, narravit quomodo Dominus eduxisset eum de carcere, dixitque: Nunciate Iacobo, et fratribus hæc. Et egressus abiit in alium locum.

18 Facta autem die, erat non parva turbatio inter milites, quidnam factum esset de Petro.

19 Herodes autem cum requisisset eum, et non invenisset, inquisitione facta de custodibus, iussit eos duci: descendensque a Iudæa in Cæsaream, ibi commoratus est.

20 Erat autem iratus Tyriis, et Sidonis. At illi unanimes venerunt ad eum, et persuaso Blasto, qui erat super cubiculum regis, postulabant pacem, eo quod alerentur regiones eorum ab illo.

21 Statuto autem die Herodes vestitus veste regia, sedit pro tribunali, et concionabatur ad eos.

22 Populus autem acclamabat: Dei voces, et non hominis.

23 Confestim autem percussit eum Angelus Domini, eo quod non dedisset honorem Deo: et consumptus a vermibus, expiravit.

24 Verbum autem Domini crescebat, et multiplicabatur.
25 Barnabas autem et Saulus reversi sunt ab Ierosolymis expleto ministerio, assumpto Ioanne, qui cognominatus est Marcus.

13

1 Erant autem in Ecclesia, quæ erat Antiochiæ, prophetæ, et doctores, in quibus Barnabas, et Simon, qui vocabatur Niger, et Lucius Cyrenensis, et Manahen, qui erat Herodis Tetrarchæ collactaneus, et Saulus.

2 Ministrantibus autem illis Domino, et ieiunantibus, dixit illis Spiritus sanctus: Segregate mihi Saulum, et Barnabam in opus, ad quod assumpsi eos.

3 Tunc ieiunantes, et orantes, imponentesque eis manus, dimiserunt illos.

4 Et ipsi quidem missi a Spiritu sancto abierunt Seleuciam; et inde navigaverunt Cyprum.

5 Et cum venissent Salaminam, prædicabant verbum Dei in synagogis Iudæorum. Habebant autem et Ioannem in ministerio.

6 Et cum perambulassent universam insulam usque Paphum, invenerunt quendam virum magnum pseudopphetam, Iudæum, cui nomen erat Bariesu,

7 qui erat cum Proconsule Sergio Paulo viro prudente. Hic, accersitis Barnaba, et Saulo, desiderabat audire verbum Dei.

8 Resistebat autem illis Elymas magus, (si enim interpretatur nomen eius) quærens avertere Proconsulem a fide.

9 Saulus autem, qui et Paulus, repletus Spiritu sancto, intuens in eum,

10 dixit: O plene omni dolo, et omni fallacia, fili diaboli, inimice omnis iustitiæ, non desinis subvertere vias Domini rectas.

11 Et nunc ecce manus Domini super te, et eris cæcus, non videns solem usque ad tempus. Et confestim cecidit in eum caligo, et tenebræ, et circuiens quærebat qui ei manum daret.

12 Tunc Proconsul cum vidisset factum, credidit admirans super

doctrina Domini.

13 Et cum a Papho navigassent Paulus, et qui cum eo erant, venerunt Pergen Pamphylia. Ioannes autem discedens ab eis, reversus est Ierosolymam.

14 Illi vero pertranseuntes Pergen, venerunt Antiochiam Pisidia: et ingressi synagogam die sabbatorum, sederunt.

15 Post lectionem autem legis, et Prophetarum, miserunt principes synagogae ad eos, dicentes: Viri fratres, si quis est in vobis sermo exhortationis ad plebem, dicite.

16 Surgens autem Paulus, et manu silentium indicens, ait: Viri Israelitae, et qui timetis Deum, audite:

17 Deus plebis Israel elegit patres nostros, et plebem exaltavit cum essent incolae in terra Aegypti, et in brachio excelso eduxit eos ex ea,

18 et per quadraginta annorum tempus mores eorum sustinuit in deserto.

19 Et destruens gentes septem in terra Chanaan, sorte distribuit eis terram eorum,

20 quasi post quadringentos et quinquaginta annos: et post haec dedit iudices, usque ad Samuel Prophetam.

21 Et exinde postulaverunt regem: et dedit illis Deus Saul filium Cis, virum de tribu Benjamin, annis quadraginta.

22 et amoto illo, suscitavit illis David regem: cui testimonium perhibens, dixit: Inveni David filium Iesse, virum secundum cor meum, qui faciet omnes voluntates meas.

23 Huius Deus ex semine secundum promissionem eduxit Israel salvatorem Iesum,

24 praedicante Ioanne ante faciem adventus eius baptismum poenitentiae omni populo Israel.

25 Cum impleret autem Ioannes cursum suum, dicebat: Quem me arbitramini esse, non sum ego, sed ecce venit post me, cuius non sum dignus calceamenta pedum solvere.

26 Viri fratres, filii generis Abraham, et qui in vobis timent Deum, vobis verbum salutis huius missum est.

27 Qui enim habitabant Ierusalem, et principes eius hunc

ignorantes, et voces prophetarum, quæ per omne sabbatum leguntur, iudicantes impleverunt,

28 et nullam causam mortis inveniētes in eo, petierunt a Pilato, ut interficerent eum.

29 Cumque consummassent omnia, quæ de eo scripta erant, deponentes eum de ligno, posuerunt eum in monumento.

30 Deus vero suscitavit eum a mortuis tertia die: qui visus est per dies multos his,

31 qui simul ascenderant cum eo de Galilæa in Ierusalem: qui usque nunc sunt testes eius ad plebem.

32 Et nos vobis annunciamus eam, quæ ad patres nostros repromissio facta est:

33 quoniam hanc Deus adimplevit filiis nostris resuscitans Iesum, sicut et in Psalmo secundo scriptum est: Filius meus es tu, ego hodie genui te.

34 Quod autem suscitavit eum a mortuis, amplius iam non reversurum in corruptionem, ita dixit: Quia dabo vobis sancta David fidelia.

35 Ideoque et alias dicit: Non dabis Sanctum tuum videre corruptionem.

36 David enim in sua generatione cum administrasset, voluntati Dei dormivit: et appositus est ad patres suos, et vidit corruptionem.

37 Quem vero Deus suscitavit a mortuis, non vidit corruptionem.

38 Notum igitur sit vobis viri fratres, quia per hunc vobis remissio peccatorum annunciatur, et ab omnibus, quibus non potuistis in lege Moysi iustificari,

39 in hoc omnis, qui credit, iustificatur.

40 Videte ergo ne superveniat vobis quod dictum est in Prophetis:

41 Videte contemptores, et admiramini, et disperdimini: quia opus operor ego in diebus vestris, opus quod non credetis, si quis enarraverit vobis.

42 Exeuntibus autem illis rogabant ut sequenti sabbato loquerentur sibi verba hæc.

- 43 Cumque dimissa esset synagoga, secuti sunt multi Iudæorum, et colentium advenarum, Paulum, et Barnabam: qui loquentes suadebant eis ut permanerent in gratia Dei.
- 44 Sequenti vero sabbato pene universa civitas convenit audire verbum Dei.
- 45 Videntes autem turbas Iudæi, repleti sunt zelo, et contradicebant his, quæ a Paulo dicebantur, blasphemantes.
- 46 Tunc constanter Paulus et Barnabas dixerunt: Vobis oportebat primum loqui verbum Dei: sed quoniam repellitis illud, et indignos vos iudicatis æternæ vitæ, ecce convertimur ad Gentes.
- 47 sic enim præcepit nobis Dominus: Posui te in lucem Gentium, ut sis in salutem usque ad extremum terræ.
- 48 Audientes autem Gentes gavisæ sunt, et glorificabant verbum Domini: et crediderunt quotquot erant præordinati ad vitam æternam.
- 49 Disseminabatur autem verbum Domini per universam regionem.
- 50 Iudæi autem concitaverunt mulieres religiosas, et honestas, et primos civitatis, et excitaverunt persecutionem in Paulum, et Barnabam: et eiecerunt eos de finibus suis.
- 51 At illi excusso pulvere pedum in eos, venerunt Iconium.
- 52 Discipuli quoque replebantur gaudio, et Spiritu sancto.

I4

- 1 Factum est autem Iconii, ut simul introirent in synagogam Iudæorum, et loquerentur, ita ut crederet Iudæorum, et Græcorum copiosa multitudo.
- 2 Qui vero increduli fuerunt Iudæi, suscitaverunt, et ad iracundiam concitaverunt animas Gentium adversus fratres.
- 3 Multo igitur tempore demorati sunt, fiducialiter agentes in Domino, testimonium perhibente verbo gratiæ suæ, dante signa, et prodigia fieri per manus eorum.
- 4 Divisa est autem multitudo civitatis: et quidam quidem erant

cum Iudæis, quidam vero cum Apostolis.

5 Cum autem factus esset impetus Gentilium, et Iudæorum cum principibus suis, ut contumeliis afficerent, et lapidarent eos,

6 intelligentes confugerunt ad civitates Lycaoniæ Lystram, et Derben, et universam in circuitu regionem, et ibi evangelizantes erant.

7 Et quidam vir Lystris infirmus pedibus sedebat, claudus ex utero matris suæ, qui numquam ambulaverat.

8 Hic audivit Paulum loquentem. Qui intuitus eum, et videns quia fidem haberet ut salvus fieret,

9 dixit magna voce: Surge super pedes tuos rectus. Et exilivit, et ambulabat.

10 Turbæ autem cum vidissent quod fecerat Paulus, levaverunt vocem suam Lycaonice dicentes: Dii similes facti hominibus, descenderunt ad nos.

11 Et vocabant Barnabam Iovem, Paulum vero Mercurium: quoniam ipse erat dux verbi.

12 Sacerdos quoque Iovis, qui erat ante civitatem, tauros, et coronas ante ianuas afferens, cum populis volebat sacrificare.

13 Quod ubi audierunt Apostoli, Barnabas et Paulus, conscissis tunicis suis exilierunt in turbas clamantes,

14 et dicentes: Viri, quid hæc facitis? et nos mortales sumus, similes vobis homines, annunciantes vobis ab his vanis converti ad Deum vivum, qui fecit cælum, et terram, et mare, et omnia quæ in eis sunt:

15 qui in præteritis generationibus dimisit omnes gentes ingredi vias suas.

16 Et quidem non sine testimonio semetipsum reliquit benefaciens de cælo, dans pluvias, et tempora fructifera, implens cibo, et lætitia corda nostra.

17 Et hæc dicentes, vix sedaverunt turbas ne sibi immolarent.

18 Supervenerunt autem quidam ab Antiochia, et Iconio Iudæi: et persuasis turbis, lapidantesque Paulum, traxerunt extra civitatem, existimantes eum mortuum esse.

19 Circumdantibus autem eum discipulis, surgens intravit

civitatem, et postera die profectus est cum Barnaba in Derben.
20 Cumque evangelizassent civitati illi, et docuissent multos,
reversi sunt Lystram, et Iconium, et Antiochiam,
21 confirmantes animas discipulorum, exhortantesque ut
permanerent in fide: et quoniam per multas tribulationes
oportet nos intrare in regnum Dei.
22 Et cum constituissent illis per singulas ecclesias presbyteros, et
orassent cum ieiunationibus, commendaverunt eos Domino, in
quem crediderunt.
23 Transeuntesque Pisidiam, venerunt in Pamphyliam,
24 et loquentes verbum Domini in Perge, descendeunt in
Attaliam:
25 et inde navigaverunt Antiochiam, unde erant traditi gratiæ
Dei in opus, quod compleverunt.
26 Cum autem venissent, et congregassent Ecclesiam, retulerunt
quanta fecisset Deus cum illis, et quia aperuisset Gentibus ostium
fidei.
27 Morati sunt autem tempus non modicum cum discipulis.

I5

1 Et quidam descendentes de Iudæa, docebant fratres: Quia nisi
circumcidamini secundum morem Moysi, non potestis salvari.
2 Facta ergo seditione non minima Paulo, et Barnabæ adversus
illos, statuerunt ut ascenderent Paulus, et Barnabas, et quidam
alii ex aliis ad Apostolos, et presbyteros in Ierusalem super hac
quæstione.
3 Illi ergo deducti ab Ecclesia pertransibant Phœnicen, et
Samariam, narrantes conversionem Gentium: et faciebant
gaudium magnum omnibus fratribus.
4 Cum autem venissent Ierosolymam, suscepti sunt ab Ecclesia,
et ab Apostolis, et senioribus annunciantes quanta Deus fecisset
cum illis.
5 Surrexerunt autem quidam de hæresi Phariseorum, qui

crediderunt, dicentes: Quia oportet circumcidi eos, præcipere quoque servare legem Moysi.

6 Conveneruntque Apostoli, et seniores videre de verbo hoc.

7 Cum autem magna conquisitio fieret, surgens Petrus dixit ad eos: Viri fratres, vos scitis quoniam ab antiquis diebus Deus in nobis elegit, per os meum audire Gentes verbum Evangelii, et credere.

8 Et qui novit corda Deus, testimonium perhibuit, dans illis Spiritum sanctum, sicut et nobis,

9 et nihil discrevit inter nos et illos, fide purificans corda eorum.

10 Nunc ergo quid tentatis Deum, imponere iugum super cervices discipulorum, quod neque patres nostri, neque nos portare potuimus?

11 Sed per gratiam Domini Iesu Christi credimus salvari, quemadmodum et illi.

12 Tacuit autem omnis multitudo: et audiebant Barnabam, et Paulum narrantes quanta Deus fecisset signa, et prodigia in Gentibus per eos.

13 Et postquam tacuerunt, respondit Iacobus, dicens: Viri fratres, audite me.

14 Simon narravit quemadmodum primum Deus visitavit sumere ex Gentibus populum nomini suo.

15 Et huic concordant verba Prophetarum, sicut scriptum est:

16 Post hæc revertar, et reædificabo tabernaculum David, quod decidit: et diruta eius reædificabo, et erigam illud:

17 ut requirant ceteri hominum Dominum, et omnes gentes, super quas invocatum est nomen meum, dicit Dominus faciens hæc.

18 Notum a sæculo est Domino opus suum.

19 Propter quod ego iudico non inquietari eos, qui ex Gentibus convertuntur ad Deum,

20 sed scribere ad eos ut abstineant se a contaminationibus simulacrorum, et fornicatione, et suffocatis, et sanguine.

21 Moyses enim a temporibus antiquis habet in singulis civitatibus qui eum prædicent in synagogis, ubi per omne

sabbatum legitur.

22 Tunc placuit Apostolis, et senioribus cum omni Ecclesia,
eligere viros ex eis, et mittere Antiochiam cum Paulo, et Barnaba,
Iudam, qui cognominabatur Barsabas, et Silam viros primos in
fratribus,

23 scribentes per manus eorum. APOSTOLI et seniores fratres,
his, qui sunt Antiochiæ, et Syriæ, et Ciliciæ fratribus ex Gentibus,
salutem.

24 Quoniam audivimus quia quidam ex nobis exeuntes
turbaverunt vos verbis, evertentes animas vestras, quibus non
mandavimus:

25 placuit nobis collectis in unum, eligere viros, et mittere ad vos
cum charissimis nostris Barnaba, et Paulo,

26 hominibus, qui tradiderunt animas suas pro nomine Domini
nostri Iesu Christi.

27 Misimus ergo Iudam, et Silam, qui et ipsi vobis verbis referent
eadem.

28 Visum est enim Spiritui sancto, et nobis nihil ultra imponere
vobis oneris quam hæc necessaria:

29 ut abstineatis vos ab immolatis simulacrorum, et sanguine, et
suffocato, et fornicatione, a quibus custodientes vos, bene agetis.
Valete.

30 Illi ergo dimissi, descendeunt Antiochiam: et congregata
multitudine tradiderunt epistolam.

31 Quam cum legissent, gavisi sunt super consolatione.

32 Iudas autem, et Silas, et ipsi cum essent Prophetæ, verbo
plurimo consolati sunt fratres, et confirmaverunt.

33 Facto autem ibi aliquanto tempore, dimissi sunt cum pace a
fratribus ad eos, qui miserant illos.

34 Visum est autem Silæ ibi remanere: Iudas autem solus abiit
Ierusalem.

35 Paulus autem, et Barnabas demorabantur Antiochiæ docentes:
et evangelizantes cum aliis pluribus verbum Domini.

36 Post aliquot autem dies, dixit ad Barnabam Paulus:
Revertentes visitemus fratres per universas civitates, in quibus

prædicavimus verbum Domini, quomodo se habeant.

37 Barnabas autem volebat secum assumere et Ioannem, qui cognominabatur Marcus.

38 Paulus autem rogabat eum (ut qui discessisset ab eis de Pamphylia, et non isset cum eis in opus) non debere recipi.

39 Facta est autem dissensio, ita ut discederent ab invicem, et Barnabas quidem assumpto Marco navigaret Cyprum.

40 Paulus vero electo Sila profectus est, traditus gratiæ Dei a fratribus.

41 Perambulabat autem Syriam, et Ciliciam, confirmans Ecclesias: præcipiens custodire præcepta Apostolorum, et seniorum.

16

1 Pervenit autem Derben, et Lystram. Et ecce discipulus quidam erat ibi nomine Timotheus, filius mulieris Iudææ fidelis, patre Gentili.

2 Huic testimonium bonum reddebant qui in Lystris erant, et Iconio fratres.

3 Hunc voluit Paulus secum proficisci: et assumens circumcidit eum propter Iudæos, qui erant in illis locis. Sciebant enim omnes quod pater eius erat Gentilis.

4 Cum autem pertransirent civitates, tradebant eis custodiri dogmata, quæ erant decreta ab Apostolis et senioribus, qui erant Ierosolymis.

5 Et Ecclesiæ quidem confirmabantur fide, et abundabant numero quotidie.

6 Transeuntes autem Phrygiam, et Galatiæ regionem, vetati sunt a Spiritu sancto loqui verbum Dei in Asia.

7 Cum venissent autem in Mysiam, tentabant ire in Bithyniam: et non permisit eos Spiritus Iesu.

8 Cum autem pertransissent Mysiam, descendeunt Troadem:

9 et visio per noctem Paulo ostensa est: Vir Macedo quidam erat

stans, et deprecans eum, et dicens: Transiens in Macedoniam, adiuva nos.

10 Ut autem visum vidit, statim quæsivimus proficisci in Macedoniam, certi facti quod vocasset nos Deus evangelizare eis.

11 Navigantes autem a Troade, recto cursu venimus Samothraciam, et sequenti die Neapolim:

12 et inde Philippos, quæ est prima partis Macedonia civitas, colonia. Eramus autem in hac Urbe diebus aliquot, conferentes.

13 Die autem sabbatorum egressi sumus foras portam iuxta flumen, ubi videbatur oratio esse: et sedentes loquebamur mulieribus, quæ convenerant.

14 Et quædam mulier nomine Lydia, purpuraria civitatis Thyatirenorum, colens Deum, audivit: cuius Dominus aperuit cor intendere his, quæ dicebantur a Paulo.

15 Cum autem baptizata esset, et domus eius, deprecata est dicens: Si iudicastis me fidelem Domino esse, introite in domum meam, et manete. Et coegit nos.

16 Factum est autem euntibus nobis ad orationem, puellam quamdam habentem spiritum pythonem obviare nobis, quæ quæstum magnum præstabat dominis suis divinando.

17 Hæc subsecuta Paulum, et nos, clamabat dicens: Isti homines servi Dei excelsi sunt, qui annunciant vobis viam salutis.

18 Hoc autem faciebat multis diebus. Dolens autem Paulus, et conversus, spiritui dixit: Præcipio tibi in nomine Iesu Christi exire ab ea. Et exiit eadem hora.

19 Videntes autem domini eius quia exivit spes quæstus eorum, apprehendentes Paulum, et Silam perduxerunt in forum ad principes:

20 et offerentes eos magistratibus, dixerunt: Hi homines conturbant civitatem nostram, cum sint Iudæi:

21 et annunciant morem, quem non licet nobis suscipere, neque facere, cum simus Romani.

22 Et cucurrit plebs adversus eos: et magistratus, scissis tunicis eorum, iusserunt eos virgis cædi.

23 Et cum multas plagas eis imposuissent, miserunt eos in

carcerem, præcipientes custodi ut diligenter custodiret eos.

24 Qui cum tale præceptum accepisset, misit eos in interiorem
carcerem, et pedes eorum strinxit ligno.

25 Media autem nocte Paulus, et Silas orantes, laudabant Deum:
et audiebant eos, qui in custodia erant.

26 Subito vero terræmotus factus est magnus, ita ut moverentur
fundamenta carceris. Et statim aperta sunt omnia ostia: et
universorum vincula soluta sunt.

27 Expergefactus autem custos carceris, et videns ianuas apertas
carceris, evaginato gladio volebat se interficere, æstimans fugisse
vinctos.

28 Clamavit autem Paulus voce magna, dicens: Nihil tibi mali
feceris: universi enim hic sumus.

29 Petitoque lumine, introgressus est: et tremefactus procidit
Paulo et Silæ ad pedes:

30 et producens eos foras, ait: Domini, quid me oportet facere, ut
salvus fiam?

31 At illi dixerunt: Crede in Dominum Iesum: et salvus eris tu, et
domus tua.

32 Et locuti sunt ei verbum Domini cum omnibus, qui erant in
domo eius.

33 Et tollens eos in illa hora noctis, lavit plagas eorum: et
baptizatus est ipse, et omnis domus eius continuo.

34 Cumque perduxisset eos in domum suam, apposuit eis
mensam, et lætatus est cum omni domo sua credens Deo.

35 Et cum dies factus esset, miserunt magistratus lictores,
dicentes: Dimitte homines illos.

36 Nunciavit autem custos carceris verba hæc Paulo: Quia
miserunt magistratus ut dimittamini, nunc igitur exeuntes, ite in
pace.

37 Paulus autem dixit eis: Cæsos nos publice, indemnatos,
homines Romanos miserunt in carcerem, et nunc occulte nos
eiiciunt? Non ita: sed veniant,

38 et ipsi nos eiiciant. Nunciaverunt autem magistratibus lictores
verba hæc. Timueruntque audito quod Romani essent:

- 39 et venientes deprecati sunt eos, et educentes rogabant ut egrederentur de Urbe.
- 40 Exeuntes autem de carcere, introierunt ad Lydiam: et visis fratribus consolati sunt eos, et profecti sunt.

I7

- 1 Cum autem perambulassent Amphipolim, et Apolloniam, venerunt Thessalonicam, ubi erat synagoga Iudæorum.
- 2 Secundum consuetudinem autem Paulus introivit ad eos, et per sabbata tria disserebat eis de Scripturis,
- 3 adaperiens et insinuans quia Christum oportuit pati, et resurgere a mortuis: et quia hic est Iesus Christus, quem ego annuncio vobis.
- 4 Et quidam ex eis crediderunt, et adiuncti sunt Paulo, et Silæ, et de colentibus, Gentilibusque multitudo magna, et mulieres nobiles non pauçæ.
- 5 Zelantes autem Iudæi, assumentesque de vulgo viros quosdam malos, et turba facta, concitaverunt civitatem: et assistentes domui Iasonis quærebant eos producere in populum.
- 6 Et cum non invenissent eos, trahebant Iasonem, et quosdam fratres ad principes civitatis, clamantes: Quoniam hi, qui Urbem concitant, et huc venerunt,
- 7 quos suscepit Iason, et hi omnes contra decreta Cæsaris faciunt, regem alium dicentes esse, Iesum.
- 8 Concitaverunt autem plebem, et principes civitatis audientes hæc.
- 9 Et accepta satisfactione a Iasone, et a ceteris, dimiserunt eos.
- 10 Fratres vero confestim per noctem dimiserunt Paulum, et Silam in Berçeam. Qui cum venissent, in synagogam Iudæorum introierunt.
- 11 Hi autem erant nobiliores eorum, qui sunt Thessalonicæ, qui susceperunt verbum cum omni aviditate, quotidie scrutantes Scripturas, si hæc ita se haberent.

12 Et multi quidem crediderunt ex eis, et mulierum Gentilium
honestarum, et viri non pauci.

13 Cum autem cognovissent in Thessalonica Iudæi, quia et
Berœæ prædicatum est a Paulo verbum Dei, venerunt et illuc
commoventes, et turbantes multitudinem.

14 Statimque tunc Paulum dimiserunt fratres, ut iret usque ad
mare: Silas autem, et Timotheus remanserunt ibi.

15 Qui autem deducebant Paulum, perduxerunt eum usque
Athenas, et accepto mandato ab eo ad Silam, et Timotheum ut
quam celeriter venirent ad illum, profecti sunt.

16 Paulus autem cum Athenis eos exspectaret, incitabatur spiritus
eius in ipso, videns idololatriæ deditam civitatem.

17 Disputabat igitur in synagoga cum Iudæis, et colentibus, et in
foro, per omnes dies ad eos, qui aderant.

18 Quidam autem Epicurei, et Stoici philosophi disserebant cum
eo, et quidam dicebant: Quid vult seminiverbius hic, dicere? Alii
vero: Novorum dæmoniorum videtur annunciator esse: quia
Iesum, et resurrectionem annunciabat eis.

19 Et apprehensum eum ad Areopagum duxerunt, dicentes:
Possumus scire quæ est hæc nova, quæ a te dicitur, doctrina?

20 nova enim quædam infers auribus nostris: Volumus ergo scire
quidnam velint hæc esse.

21 (Athenienses autem omnes, et advenæ hospites, ad nihil aliud
vacabant nisi aut dicere, aut audire aliquid novi.)

22 Stans autem Paulus in medio Areopagi, ait: Viri Athenienses
per omnia quasi superstitiosiores vos video.

23 Præteriens enim, et videns simulacra vestra, inveni et aram, in
qua scriptum erat: IGNOTO DEO. Quod ergo ignorantes
colitis, hoc ego annuncio vobis.

24 Deus, qui fecit mundum, et omnia quæ in eo sunt, hic cæli et
terræ cum sit Dominus, non in manufactis templis habitat,

25 nec manibus humanis colitur indigens aliquo, cum ipse det
omnibus vitam, et inspirationem, et omnia:

26 fecitque ex uno omne genus hominum inhabitare super
universam faciem terræ, definiens statuta tempora, et terminos

habitationis eorum,

27 quærere Deum si forte attrectent eum, aut inveniant, quamvis non longe sit ab unoquoque nostrum.

28 In ipso enim vivimus, et movemur, et sumus: sicut et quidam vestrorum Poetarum dixerunt: Ipsius enim et genus sumus.

29 Genus ergo cum simus Dei, non debemus æstimare auro, aut argento, aut lapidi, sculpturæ artis, et cogitationis hominis, Divinum esse simile.

30 Et tempora quidem huius ignorantiaë despiciens Deus, nunc annunciat hominibus ut omnes ubique pœnitentiam agant,

31 eo quod statuit diem, in quo iudicaturus est orbem in æquitate, in viro, in quo statuit, fidem præbens omnibus, suscitans eum a mortuis.

32 Cum audissent autem resurrectionem mortuorum, quidam quidem irridebant, quidam vero dixerunt: Audiemus te de hoc iterum.

33 Sic Paulus exivit de medio eorum.

34 Quidam vero viri adhærentes ei, crediderunt: in quibus et Dionysius Areopagita, et mulier nomine Damaris, et alii cum eis.

I 8

1 Post hæc egressus ab Athenis, venit Corinthum:

2 et inveniens quemdam Iudæum nomine Aquilam, Ponticum genere, qui nuper venerat ab Italia, et Priscillam uxorem eius, (eo quod præcepisset Claudius discedere omnes Iudæos a Roma) accessit ad eos.

3 Et quia eiusdem erat artis, manebat apud eos, et operabatur: (erant autem scenofactoriæ artis.)

4 Et disputabat in synagoga per omne sabbatum, interponens nomen Domini Iesu, suadebatque Iudæis, et Græcis.

5 Cum venissent autem de Macedonia Silas et Timotheus, instabat verbo Paulus, testificans Iudæis esse Christum Iesum.

6 Contradicientibus autem eis, et blasphemantibus, excutiens

vestimenta sua, dixit ad eos: Sanguis vester super caput vestrum:
mundus ego, ex hoc ad Gentes vadam.

7 Et migrans inde, intravit in domum cuiusdam, nomine Titi
Iusti, colentis Deum, cuius domus erat coniuncta synagogæ.

8 Crispus autem archisynagogus credidit Domino cum omni
domo sua: et multi Corinthiorum audientes credebant, et
baptizabantur.

9 Dixit autem Dominus nocte per visionem Paulo: Noli timere,
sed loquere, et ne taceas:

10 propter quod ego sum tecum: et nemo apponetur tibi ut
noceat te: quoniam populus est mihi multus in hac civitate.

11 Sedit autem ibi annum et sex menses, docens apud eos verbum
Dei.

12 Gallione autem proconsule Achaia, insurrexerunt uno animo
Iudæi in Paulum, et adduxerunt eum ad tribunal,

13 dicentes: Quia contra legem hic persuadet hominibus colere
Deum.

14 Incipiente autem Paulo aperire os, dixit Gallio ad Iudæos: Si
quidem esset iniquum aliquid, aut facinus pessimum o viri Iudæi,
recte vos sustinerem.

15 Si vero quæstiones sunt de verbo, et nominibus, et lege vestra,
vos ipsi videritis: Iudex ego horum nolo esse.

16 Et minavit eos a tribunali.

17 Apprehendentes autem omnes Sosthenem principem
synagogæ, percutiebant eum ante tribunal: et nihil eorum
Gallioni curæ erat.

18 Paulus vero cum adhuc sustinisset dies multos, fratribus
valefaciens, navigavit in Syriam, (et cum eo Priscilla, et Aquila)
qui sibi totonderat in Cenchrus caput: habebat enim votum.

19 Devenitque Ephesum, et illos ibi reliquit. Ipse vero ingressus
synagogam, disputabat cum Iudæis.

20 Rogantibus autem eis ut ampliori tempore maneret, non
consensit,

21 sed valefaciens, et dicens, Iterum revertar ad vos Deo volente,
profectus est ab Epheso.

- 2.2 Et descendens Cæsaream, ascendit, et salutavit Ecclesiam, et descendit Antiochiam.
- 2.3 Et factò ibi aliquanto tempore profectus est, perambulans ex ordine Galaticam regionem, et Phrygiam, confirmans omnes discipulos.
- 2.4 Iudæus autem quidam, Apollo nomine, Alexandrinus genere, vir eloquens, devenit Ephesum, potens in scripturis.
- 2.5 Hic erat edoctus viam Domini: et fervens spiritu loquebatur, et docebat diligenter ea, quæ sunt Iesu, sciens tantum baptisma Ioannis.
- 2.6 Hic ergo cœpit fiducialiter agere in synagoga. Quem cum audissent Priscilla et Aquila, assumpserunt eum, et diligentius exposuerunt ei viam Domini.
- 2.7 Cum autem vellet ire Achaïam, exhortati fratres, scripserunt discipulis ut susciperent eum. Qui cum venisset, contulit multum his, qui crediderant.
- 2.8 Vehementer enim Iudæos revincebat publice, ostendens per Scripturas, esse Christum Iesum.

19

- 1 Factum est autem, cum Apollo esset Corinthi, ut Paulus peragratis superioribus partibus veniret Ephesum, et inveniret quosdam Discipulos:
- 2 dixitque ad eos: Si Spiritum sanctum accepistis credentes? At illi dixerunt ad eum: Sed neque si Spiritus sanctus est, audivimus.
- 3 Ille vero ait: In quo ergo baptizati estis? Qui dixerunt: In Ioannis baptisate.
- 4 Dixit autem Paulus: Ioannes baptizavit baptismo pœnitentiæ populum, dicens: In eum, qui venturus esset post ipsum, ut crederent, hoc est, in Iesum.
- 5 His auditis, baptizati sunt in nomine Domini Iesu.
- 6 Et cum imposuisset illis manus Paulus, venit Spiritus sanctus super eos, et loquebantur linguis, et prophetabant.

- 7 Erant autem omnes viri fere duodecim.
- 8 Introgressus autem synagogam, cum fiducia loquebatur per tres menses, disputans, et suadens de regno Dei.
- 9 Cum autem quidam indurarentur, et non crederent, maledicentes viam Domini coram multitudine, discedens ab eis, segregavit discipulos, quotidie disputans in schola tyranni cuiusdam.
- 10 Hoc autem factum est per biennium, ita ut omnes, qui habitabant in Asia, audirent verbum Domini, Iudæi atque Gentiles.
- 11 Virtutesque non quaslibet faciebat Deus per manum Pauli:
- 12 ita ut etiam super languidos deferrentur a corpore eius sudaria, et semicinctia, et recedebant ab eis languores, et spiritus nequam egrediebantur.
- 13 Tentaverunt autem quidam et de circumeuntibus Iudæis exorcistis, invocare super eos, qui habebant spiritus malos, nomen Domini Iesu, dicentes: Adiuro vos per Iesum, quem Paulus prædicat.
- 14 Erant autem quidam Iudæi Scevæ principis sacerdotum septem filii, qui hoc faciebant.
- 15 Respondens autem spiritus nequam dixit eis: Iesum novi, et Paulum scio: vos autem qui estis?
- 16 Et insiliens in eos homo, in quo erat dæmonium pessimum, et dominatus amborum, invaluit contra eos, ita ut nudi, et vulnerati effugerent de domo illa.
- 17 Hoc autem notum factum est omnibus Iudæis, atque Gentilibus, qui habitabant Ephesi: et cecidit timor super omnes illos, et magnificabatur nomen Domini Iesu.
- 18 Multique credentium veniebant, confitentes, et annunciantes actus suos.
- 19 Multi autem ex eis, qui fuerant curiosa sectati, contulerunt libros, et combusserunt coram omnibus: et computatis pretiis illorum, invenerunt pecuniam denariorum quinquaginta millium.
- 20 Ita fortiter crescebat verbum Dei, et confirmabatur.

- 21 His autem expletis, proposuit Paulus in Spiritu, transita Macedonia et Achaia ire Ierosolymam, dicens: quoniam postquam fuero ibi, oportet me et Romam videre.
- 22 Mittens autem in Macedoniam duos ex ministrantibus sibi, Timotheum, et Erastum, ipse remansit ad tempus in Asia.
- 23 Facta est autem illo tempore turbatio non minima de via Domini.
- 24 Demetrius enim quidam nomine, argentarius, faciens aedes argenteas Dianæ, præstabat artificibus non modicum quæstum:
- 25 quos convocans, et eos, qui huiusmodi erant opifices, dixit: Viri, scitis quia de hoc artificio est nobis acquisitio:
- 26 et videtis, et auditis quia non solum Ephesi, sed pene totius Asiæ, Paulus hic suadens avertit multam turbam, dicens: Quoniam non sunt dii, qui manibus fiunt.
- 27 Non solum autem hæc periclitabitur nobis pars in redargutionem venire, sed et magnæ Dianæ templum in nihilum reputabitur, sed et destrui incipiet maiestas eius, quam tota Asia, et orbis colit.
- 28 His auditis, repleti sunt ira, et exclamaverunt dicentes: Magna Diana Ephesiorum.
- 29 Et impleta est civitas confusione, et impetum fecerunt uno animo in theatrum, rapti Gaio, et Aristarcho Macedonibus, comitibus Pauli.
- 30 Paulo autem volente intrare in populum, non permiserunt discipuli.
- 31 Quidam autem et de Asiæ principibus, qui erant amici eius, miserunt ad eum rogantes ne se daret in theatrum:
- 32 alii autem aliud clamabant. Erat enim Ecclesia confusa: et plures nesciebant qua ex causa convenissent.
- 33 De turba autem detraxerunt Alexandrum, propellentibus eum Iudæis. Alexander autem manu silentio postulato, volebat reddere rationem populo.
- 34 Quem ut cognoverunt Iudæum esse, vox facta una est omnium, quasi per horas duas clamantium: Magna Diana Ephesiorum.
- 35 Et cum sedasset scriba turbas, dixit: Viri Ephesii, quis enim est

hominum, qui nesciat Ephesiorum civitatem cultricem esse
magnæ Dianæ, Iovisque prolis?

36 Cum ergo his contradici non possit, oportet vos sedatos esse,
et nihil temere agere.

37 Adduxistis enim homines istos, neque sacrilegos, neque
blasphemantes deam vestram.

38 Quod si Demetrius, et qui cum eo sunt artifices, habent
adversus aliquem causam, conventus forenses aguntur, et
proconsules sunt, accusent invicem.

39 Si quid autem alterius rei quæritis: in legitima Ecclesia poterit
absolvi.

40 Nam et periclitamur argui seditionis hodiernæ: cum nullus
obnoxius sit (de quo possimus reddere rationem) concursus
istius. Et cum hæc dixisset, dimisit Ecclesiam.

20

1 Postquam autem cessavit tumultus, vocatis Paulus discipulis, et
exhortatus eos, valedixit, et profectus est ut iret in Macedoniam.

2 Cum autem perambulasset partes illas, et exhortatus eos
fuisset multo sermone, venit ad Græciam:

3 ubi cum fecisset menses tres, factæ sunt illi insidiæ a Iudæis
navigaturo in Syriam: habuitque consilium ut reverteretur per
Macedoniam.

4 Comitatus est autem eum Sopater Pyrrhi Berœensis,
Thessalonicensium vero Aristarchus, et Secundus, et Gaius
Derbeus, et Timotheus: Asiani vero Tychicus, et Trophimus.

5 Hi cum præcessissent, sustinuerunt nos Troade:

6 nos vero navigavimus post dies Azymorum a Philippis, et
venimus ad eos Troadem in diebus quinque, ubi demorati sumus
diebus septem.

7 Una autem Sabbati cum convenissemus ad frangendum
panem, Paulus disputabat cum eis profecturus in crastinum,
protraxitque sermonem usque in mediam noctem.

8 Erant autem lampades copiosæ in cœnaculo, ubi eramus
congregati.

9 Sedens autem quidam adolescens nomine Eutyclus super
fenestram, cum mergeretur somno gravi, disputante diu Paulo,
ductus somno cecidit de tertio cœnaculo deorsum, et sublatus est
mortuus.

10 Ad quem cum descendisset Paulus, incubuit super eum: et
complexus dixit: Nolite turbari, anima enim ipsius in ipso est.

11 Ascendens autem, frangensque panem, et gustans, satisque
allocutus usque in lucem, sic profectus est.

12 Adduxerunt autem puerum viventem, et consolati sunt non
minime.

13 Nos autem ascendentes navem, navigavimus in Asson, inde
suscepturi Paulum: sic enim disposuerat ipse per terram iter
facturus.

14 Cum autem convenisset nos in Asson, assumpto eo, venimus
Mitylenen.

15 Et inde navigantes, sequenti die venimus contra Chium, et alia
applicuimus Samum, et sequenti die venimus Miletum.

16 proposuerat enim Paulus transnavigare Ephesum, nequa mora
illi fieret in Asia. Festinabat enim, si possibile sibi esset, ut diem
Pentecostes faceret Ierosolymis.

17 A Mileto autem mittens Ephesum, vocavit Maiores natu
Ecclesiæ.

18 Qui cum venissent ad eum, et simul essent, dixit eis: Vos scitis
a prima die, qua ingressus sum in Asiam, qualiter vobiscum per
omne tempus fuerim,

19 serviens Domino cum omni humilitate, et lacrymis, et
tentionibus, quæ mihi acciderunt ex insidiis Iudæorum:

20 quomodo nihil subtraxerim utilium, quominus annunciarem
vobis, et docerem vos publice, et per domos,

21 testificans Iudæis, atque Gentilibus in Deum pœnitentiam, et
fidem in Dominum nostrum Iesum Christum.

22 Et nunc ecce alligatus ego spiritu, vado in Ierusalem: quæ in ea
ventura sint mihi, ignorans:

- 23 nisi quod Spiritus sanctus per omnes civitates mihi
protestatur, dicens: quoniam vincula, et tribulationes
Ierosolymis me manent.
- 24 Sed nihil horum vereor: nec facio animam meam pretiosorem
quam me, dummodo consummem cursum meum, et
ministerium verbi, quod accepi a Domino Iesu, testificari
Evangelium gratiæ Dei.
- 25 Et nunc ecce ego scio quia amplius non videbitis faciem meam
vos omnes, per quos transivi prædicans regnum Dei.
- 26 Quapropter contestor vos hodierna die, quia mundus sum a
sanguine omnium.
- 27 Non enim subterfugi, quominus annunciarem omne
consilium Dei vobis.
- 28 Attendite vobis, et universo gregi, in quo vos Spiritus sanctus
posuit episcopos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine
suo.
- 29 Ego scio quoniam intrabunt post discessionem meam lupi
rapaces in vos, non parcentes gregi.
- 30 Et ex vobis ipsis exurgent viri loquentes perversa, ut abducant
discipulos post se.
- 31 Propter quod vigilate memoria retinentes: quoniam per
triennium nocte et die non cessavi, cum lacrymis monens
unumquemque vestrum.
- 32 Et nunc commendo vos Deo, et verbo gratiæ ipsius, qui potens
est ædificare, et dare hereditatem in sanctificatis omnibus.
- 33 Argentum, et aurum, aut vestem nullius concupivi, sicut
34 ipsi scitis: quoniam ad ea, quæ mihi opus erant, et his, qui
mecum sunt, ministraverunt manus istæ.
- 35 Omnia ostendi vobis, quoniam sic laborantes, oportet
suscipere infirmos, ac meminisse verbi Domini Iesu, quoniam
ipse dixit: Beatius est magis dare, quam accipere.
- 36 Et cum hæc dixisset, positus genibus suis oravit cum omnibus
illis.
- 37 Magnus autem fletus factus est omnium: et procumbentes
super collum Pauli, osculabantur eum,

38 dolentes maxime in verbo, quod dixerat, quoniam amplius
faciem eius non essent visuri. Et deducebant eum ad navem.

21

1 Cum autem factum esset ut navigaremus abstracti ab eis, recto
cursu venimus Coum, et sequenti die Rhodum, et inde Pataram.

2 Et cum invenissemus navem transfretantem in Phœnicen,
ascendentes navigavimus.

3 Cum apparuissemus autem Cypro, relinquentes eam ad
sinistram, navigavimus in Syriam, et venimus Tyrum: ibi enim
navis expositura erat onus.

4 Inventis autem discipulis, mansimus ibi diebus septem: qui
Paulo dicebant per Spiritum ne ascenderet Ierosolymam.

5 Et expletis diebus profecti ibamus, deducuntibus nos omnibus
cum uxoribus, et filiis usque foras civitatem: et positis genibus in
littore, oravimus.

6 Et cum valefecissemus invicem, ascendimus navem: illi autem
redierunt in sua.

7 Nos vero navigatione expleta a Tyro descendimus
Ptolemaidam: et salutatis fratribus, mansimus die una apud illos.

8 Alia autem die profecti, venimus Cæsaream. Et intrantes
domum Philippi evangelistæ, qui erat unus de septem, mansimus
apud eum.

9 Huic autem erant quattuor filiaë virgines prophetantes.

10 Et cum moraremur per dies aliquot, supervenit quidam a
Iudæa propheta, nomine Agabus.

11 Is cum venisset ad nos, tulit zonam Pauli: et alligans sibi pedes,
et manus dixit: Hæc dicit Spiritus sanctus: Virum, cuius est zona
hæc, sic alligabunt in Ierusalem Iudæi, et tradent in manus
Gentium.

12 Quod cum audissemus, rogabamus nos, et qui loci illius erant,
ne ascenderet Ierosolymam.

13 Tunc respondit Paulus, et dixit: Quid facitis flentes, et

affligentes cor meum? Ego enim non solum alligari, sed et mori in Ierusalem paratus sum propter nomen Domini Iesu.

14 Et cum ei suadere non possemus, quievimus, dicentes: Domini voluntas fiat.

15 Post dies autem istos præparati, ascendebamus in Ierusalem.

16 Venerunt autem et ex discipulis a Cæsarea nobiscum, adducentes secum apud quem hospitaremur Mnasonem quendam Cyprium, antiquum discipulum.

17 Et cum venissemus Ierosolymam, libenter exceperunt nos fratres.

18 Sequenti autem die introibat Paulus nobiscum ad Iacobum, omnesque collecti sunt seniores.

19 Quos cum salutasset, narrabat per singula, quæ Deus fecisset in Gentibus per ministerium ipsius.

20 At illi cum audissent, magnificabant Deum, dixeruntque ei: Vides frater, quot millia sunt in Iudæis, qui crediderunt, et omnes æmulatores sunt legis.

21 Audierunt autem de te quia discessionem doceas a Moyse eorum, qui per Gentes sunt, Iudæorum: dicens non debere eos circumcidere filios suos, neque secundum consuetudinem ingredi.

22 Quid ergo est? utique oportet convenire multitudinem: audient enim te supervenisse.

23 Hoc ergo fac quod tibi dicimus: Sunt nobis viri quattuor, votum habentes super se.

24 His assumptis, sanctifica te cum illis: et impende in illis ut radant capita: et scient omnes quia quæ de te audierunt, falsa sunt, sed ambulas et ipse custodiens legem.

25 De his autem, qui crediderunt ex Gentibus, nos scripsimus iudicantes ut abstineant se ab idolis, immolato, et sanguine, et suffocato, et fornicatione.

26 Tunc Paulus, assumptis viris, postera die purificatus cum illis intravit in templum, annuncians expletionem dierum purificationis, donec offerretur pro unoquoque eorum oblatio.

27 Dum autem septem dies consummarentur, hi, qui de Asia

erant, Iudæi, cum vidissent eum in templo, concitaverunt omnem populum, et iniecerunt ei manus, clamantes:

28 Viri Israelitæ, adiuvate: hic est homo, qui adversus populum, et legem, et locum hunc, omnes ubique docens, insuper et Gentiles induxit in templum, et violavit sanctum locum istum.

29 Viderant enim Trophimum Ephesium in civitate cum ipso, quem æstimaverunt quoniam in templum introduxisset Paulus.

30 Commotaque est civitas tota, et facta est concursio populi. Et apprehendentes Paulum, trahebant eum extra templum: et statim clausæ sunt ianuæ.

31 Quærentibus autem eum occidere, nunciatum est tribuno cohortis: Quia tota confunditur Ierusalem.

32 Qui statim assumptis militibus, et centurionibus, decurrit ad illos. Qui cum vidissent tribunum, et milites, cessaverunt percutere Paulum.

33 Tunc accedens tribunus apprehendit eum, et iussit eum alligari catenis duabus: et interrogabat quis esset, et quid fecisset.

34 Alii autem aliud clamabant in turba. Et cum non posset certum cognoscere præ tumultu, iussit duci eum in castra.

35 Et cum venisset ad gradus, contigit ut portaretur a militibus propter vim populi.

36 Sequebatur enim multitudo populi, clamans: Tolle eum.

37 Et cum cœpisset induci in castra Paulus, dicit tribuno: Si licet mihi loqui aliquid ad te? Qui dixit: Græce nosti?

38 Nonne tu es Ægyptius, qui ante hos dies tumultum concitasti, et eduxisti in desertum quattuor millia virorum sicariorum?

39 Et dixit ad eum Paulus: Ego homo sum quidem Iudæus a Tarso Ciliciæ, non ignotæ civitatis municeps. Rogo autem te, permitte mihi loqui ad populum.

40 Et cum ille permisisset, Paulus stans in gradibus, annuit manu ad plebem, et magno silentio facto, allocutus est lingua Hebræa, dicens:

1 Viri fratres, et patres, audite quam ad vos nunc reddo rationem.

2 Cum audissent autem quia Hebræa lingua loqueretur ad illos,
magis præstiterunt silentium.

3 Et dicit: Ego sum vir Iudæus, natus in Tarso Ciliciæ, nutritus
autem in ista civitate, secus pedes Gamaliel eruditus iuxta
veritatem paternæ legis, æmulator legis, sicut et vos omnes estis
hodie:

4 qui hanc viam persecutus sum usque ad mortem, alligans et
tradens in custodias viros ac mulieres,

5 sicut princeps sacerdotum mihi testimonium reddit, et omnes
maiores natu, a quibus et epistolas accipiens ad fratres Damascum
pergebam, ut adducerem inde vinctos in Ierusalem ut punirentur.

6 Factum est autem, eunte me, et appropinquante Damasco
media die, subito de cælo circumfulsit me lux copiosa:

7 et decidens in terram, audivi vocem dicentem mihi: Saule,
Saule, quid me persequeris?

8 Ego autem respondi: Quis es Domine? Dixitque ad me: Ego
sum Iesus Nazarenus, quem tu persequeris.

9 Et qui mecum erant, lumen quidem viderunt, vocem autem
non audierunt eius, qui loquebatur mecum.

10 Et dixi: Quid faciam, Domine? Dominus autem dixit ad me:
Surgens vade Damascum: et ibi tibi dicetur de omnibus, quæ te
oporteat facere.

11 Et cum non viderem præ claritate luminis illius, ad manum
deductus a comitibus, veni Damascum.

12 Ananias autem quidam, vir secundum legem testimonium
habens ab omnibus cohabitantibus Iudæis,

13 veniens ad me, et astans dixit mihi: Saule frater respice. Et ego
eadem hora respexi in eum.

14 At ille dixit: Deus patrum nostrorum præordinavit te, ut
cognosceres voluntatem eius, et videres iustum, et audires vocem
ex ore eius:

15 quia eris testis illius ad omnes homines eorum, quæ vidisti, et

audisti.

16 Et nunc quid moraris? Exurge, et baptizare, et ablue peccata tua invocato nomine ipsius.

17 Factum est autem revertenti mihi in Ierusalem, et oranti in templo, fieri me in stupore mentis,

18 et videre illum dicentem mihi: Festina, et exi velociter ex Ierusalem: quoniam non recipient testimonium tuum de me.

19 Et ego dixi: Domine ipsi sciunt quia ego eram concludens in carcerem, et cædans per synagogas eos, qui credebant in te:

20 et cum funderetur sanguis Stephani testis tui, ego astabam, et consentiebam, et custodiebam vestimenta interficientium illum.

21 Et dixit ad me: Vade quoniam ego in nationes longe mittam te.

22 Audiebant autem eum usque ad hoc verbum, et levaverunt vocem suam dicentes: Tolle de terra huiusmodi: non enim fas est eum vivere.

23 Vociferantibus autem eis, et proiicientibus vestimenta sua, et pulverem iactantibus in aerem,

24 iussit tribunus induci eum in castra, et flagellis cædi, et torqueri eum, ut sciret propter quam causam sic acclamarent ei.

25 Et cum astrinxissent eum loris, dicit astanti sibi Centurioni Paulus: Si hominem Romanum, et indemnatum licet vobis flagellare?

26 Quo audito, Centurio accessit ad tribunum, et nunciavit ei, dicens: Quid acturus es? hic enim homo civis Romanus est.

27 Accedens autem tribunus, dixit illi: Dic mihi si tu Romanus es? At ille dixit: Etiam.

28 Et respondit tribunus: Ego multa summa civilitatem hanc consecutus sum. Et Paulus ait: Ego autem et natus sum.

29 Protinus ergo discesserunt ab illo, qui eum torturi erant. Tribunus quoque timuit postquam rescivit, quia civis Romanus esset, et quia alligasset eum.

30 Postera autem die volens scire diligentius qua ex causa accusaretur a Iudæis, solvit eum, et iussit sacerdotes convenire, et omne concilium, et producens Paulum, statuit inter illos.

- 1 Intendens autem in concilium Paulus ait: Viri fratres, ego omni conscientia bona conversatus sum ante Deum usque in hodiernum diem.
- 2 Princeps autem sacerdotum Ananias præcepit astantibus sibi percutere os eius.
- 3 Tunc Paulus dixit ad eum: Percutiet te Deus, paries dealbate. Et tu sedens iudicas me secundum legem, et contra legem iubes me percuti?
- 4 Et qui astabant dixerunt: Summum sacerdotem Dei maledicis.
- 5 Dixit autem Paulus: Nesciebam fratres quia princeps est sacerdotum. Scriptum est enim: Principem populi tui non maledices.
- 6 Sciens autem Paulus quia una pars esset Sadducæorum, et altera Pharisæorum, exclamavit in concilio: Viri fratres, ego Pharisæus sum, filius Pharisæorum, de spe et resurrectione mortuorum ego iudicor.
- 7 Et cum hæc dixisset, facta est dissensio inter Pharisæos, et Sadducæos, et soluta est multitudo.
- 8 Sadducæi enim dicunt, non esse resurrectionem, neque Angelum, neque Spiritum: Pharisæi autem utraque confitentur.
- 9 Factus est autem clamor magnus. Et surgentes quidam Pharisæorum, pugnabant, dicentes: Nihil mali invenimus in homine isto: quid si Spiritus locutus est ei, aut Angelus?
- 10 Et cum magna dissensio facta esset, timens tribunus ne discerperetur Paulus ab ipsis, iussit milities descendere, et rapere eum de medio eorum, ac deducere eum in castra.
- 11 Sequenti autem nocte assistens ei Dominus, ait: Constans esto: sicut enim testificatus es de me in Ierusalem, sic te oportet et Romæ testificari.
- 12 Facta autem die collegerunt se quidam ex Iudæis, et devoverunt se dicentes, neque manducatuos, neque bibatuos donec occiderent Paulum.
- 13 Erant autem plus quam quadraginta viri, qui hanc

coniurationem fecerant:

14 qui accesserunt ad principes sacerdotum, et seniores, et
dixerunt: Devotione devovimus nos nihil gustaturos, donec
occidamus Paulum.

15 Nunc ergo vos notum facite tribuno cum concilio, ut producat
illum ad vos, tamquam aliquid certius cognituri de eo. Nos vero
prius quam appropiet, parati sumus interficere illum.

16 Quod cum audisset filius sororis Pauli insidias, venit, et
intravit in castra, nunciavitque Paulo.

17 Vocans autem Paulus ad se unum ex Centurionibus, ait:
Adolentem hunc perduc ad tribunum, habet enim aliquid
indicare illi.

18 Et ille quidem assumens eum duxit ad tribunum, et ait:
Vinctus Paulus rogavit me hunc adolescentem perducere ad te,
habentem aliquid loqui tibi.

19 Apprehendens autem tribunus manum illius, secessit cum eo
seorsum, et interrogavit illum: Quid est, quod habes indicare
mihi?

20 Ille autem dixit: Iudæis convenit rogare te, ut crastina die
producas Paulum in concilium, quasi aliquid certius inquisituri
sint de illo:

21 tu vero ne credideris illis, insidiantur enim ei ex eis viri amplius
quam quadraginta, qui se devoverunt non manducare, neque
bibere donec interficiant eum: et nunc parati sunt, exspectantes
promissum tuum.

22 Tribunus igitur dimisit adolescentem, præcipiens ne cui
loqueretur quoniam hæc nota sibi fecisset.

23 Et vocatis duobus Centurionibus, dixit illis: Parate milites
ducentos ut eant usque Cæsaream, et equites septuaginta, et
lancearios ducentos a tertia hora noctis:

24 et iumenta præparate ut imponentes Paulum, salvum
perducerent ad Felicem præsidem,

25 (Timuit enim ne forte raperent eum Iudæi, et occiderent, et
ipse postea calumniam sustineret, tamquam accepturus
pecuniam)

26 scribens epistolam continentem hæc: CLAUDIUS Lysias
optimo Præsidi, Felici salutem.

27 Virum hunc comprehensum a Iudæis, et incipientem interfici
ab eis, superveniens cum exercitu eripui, cognito quia Romanus
est:

28 Volensque scire causam, quam obiiciebant illi, deduxi eum in
concilium eorum.

29 Quem inveni accusari de quæstionibus legis ipsorum, nihil
vero dignum morte aut vinculis habentem criminis.

30 Et cum mihi perlatum esset de insidiis, quas paraverant illi,
misi eum ad te: denunciatis et accusatoribus ut dicant apud te,
Vale.

31 Milites ergo secundum præceptum sibi, assumentes Paulum,
duxerunt per noctem in Antipatridem.

32 Et postera die dimissis equitibus ut cum eo irent, reversi sunt
ad castra.

33 Qui cum venissent Cæsaream, et tradidissent epistolam
præsidi, statuerunt ante illum et Paulum.

34 Cum legisset autem, et interrogasset de qua provincia esset: et
cognoscens quia de Cilicia,

35 Audiam te, inquit, cum accusatores tui venerint. Iussitque in
prætório Herodis custodiri eum.

24

1 Post quinque autem dies descendit princeps sacerdotum,
Ananias, cum senioribus quibusdam, et Tertullo quodam oratore,
qui adierunt præsidem adversus Paulum.

2 Et citato Paulo cœpit accusare Tertullus, dicens: Cum in multa
pace agamus per te, et multa corrigantur per tuam providentiam;

3 semper et ubique suscipimus, optime Felix, cum omni
gratiarum actione.

4 Ne diutius autem te protraham, oro, breviter audias nos pro
tua clementia.

5 Invenimus hunc hominem pestiferum, et concitantem
seditiones omnibus Iudæis in universo orbe, et auctorem
seditionis sectæ Nazarenorum:

6 qui etiam templum violare conatus est, quem et apprehensum
voluimus secundum legem nostram iudicare.

7 Superveniens autem tribunus Lysias, cum vi magna eripuit
eum de manibus nostris,

8 iubens accusatores eius ad te venire: a quo poteris ipse
iudicans, de omnibus istis cognoscere, de quibus nos accusamus
eum.

9 Adiecerunt autem et Iudæi, dicentes hæc ita se habere.

10 Respondit autem Paulus, (annuente sibi Præsidi dicere) Ex
multis annis te esse iudicem genti huic sciens, bono animo pro
me satisfaciam.

11 Potes enim cognoscere quia non plus sunt mihi dies quam
duodecim, ex quo ascendi adorare in Ierusalem:

12 et neque in templo invenerunt me cum aliquo disputantem,
aut concursum facientem turbæ, neque in synagogis, neque in
civitate:

13 neque probare possunt tibi de quibus nunc me accusant.

14 Confiteor autem hoc tibi, quod secundum sectam, quam
dicunt hæresim, sic deservio Patri, et Deo meo, credens omnibus,
quæ in Lege, et Prophetis scripta sunt:

15 spem habens in Deum, quam et hi ipsi expectant,
resurrectionem futuram iustorum, et iniquorum.

16 In hoc et ipse studeo sine offendiculo conscientiam habere ad
Deum, et ad homines semper.

17 Post annos autem plures eleemosynas facturum in gentem
meam, veni, et oblationes, et vota,

18 in quibus invenerunt me purificatum in templo: non cum
turba, neque cum tumultu.

19 Quidam autem ex Asia Iudæi, quos oportebat apud te præsto
esse, et accusare siquid haberent adversum me:

20 aut hi ipsi dicant siquid invenerunt in me iniquitatis cum stem
in concilio,

21 nisi de una hac solummodo voce, qua clamavi inter eos stans:
Quoniam de resurrectione mortuorum ego iudicor hodie a vobis.
22 Distulit autem illos Felix, certissime sciens de via hac, dicens:
Cum Tribunus Lysias descenderit, audiam vos.
23 Iussitque Centurioni custodire eum, et habere requiem, nec
quemquam de suis prohibere ministrare ei.
24 Post aliquot autem dies veniens Felix cum Drusilla uxore sua,
quæ erat Iudæa, vocavit Paulum, et audivit ab eo fidem, quæ est in
Christum Iesum.
25 Disputante autem illo de iustitia, et castitate, et de iudicio
futuro, tremefactus Felix respondit: Quod nunc attinet, vade:
tempore autem opportuno accersam te:
26 simul et sperans, quod pecunia ei daretur a Paulo, propter
quod et frequenter accersens eum, loquebatur cum eo.
27 Biennio autem expleto, accepit successorem Felix Portium
Festum. Volens autem gratiam præstare Iudæis Felix, reliquit
Paulum vinctum.

25

1 Festus ergo cum venisset in provinciam, post triduum ascendit
Ierosolymam a Cæsarea.
2 Adieruntque eum principes sacerdotum, et primi Iudæorum
adversus Paulum: et rogabant eum,
3 postulantes gratiam adversus eum, ut iuberet perducere eum in
Ierusalem, insidias tendentes ut interficerent eum in via.
4 Festus autem respondit servari Paulum in Cæsarea: se autem
maturius profecturum.
5 Qui ergo in vobis (ait) potentes sunt, descendentes simul, si
quod est in viro crimen, accusent eum.
6 Demoratus autem inter eos dies non amplius quam octo, aut
decem, descendit Cæsaream, et altera die sedit pro tribunali, et
iussit Paulum adduci.
7 Qui cum perductus esset, circumsteterunt eum, qui ab

Ierosolyma descenderant Iudæi, multas, et graves causas
obiicientes, quas non poterant probare.

8 Paulo rationem reddente: Quoniam neque in legem
Iudæorum, neque in templum, neque in Cæsarem quidquam
peccavi.

9 Festus autem volens gratiam præstare Iudæis, respondens
Paulo, dixit: Vis Ierosolymam ascendere, et ibi de his iudicari
apud me?

10 Dixit autem Paulus: Ad tribunal Cæsaris sto, ibi me oportet
iudicari: Iudæis non nocui, sicut tu melius nosti.

11 Si enim nocui, aut dignum morte aliquid feci, non recuso
mori: si vero nihil est eorum, quæ hi accusant me, nemo potest
me illis donare. Cæsarem appello.

12 Tunc Festus cum concilio locutus, respondit: Cæsarem
appellasti? ad Cæsarem ibis.

13 Et cum dies aliquot transacti essent: Agrippa rex, et Bernice
descenderunt Cæsaream ad salutandum Festum.

14 Et cum dies plures ibi demorarentur, Festus regi indicavit de
Paulo, dicens: Vir quidam est derelictus a Felice vinctus,

15 de quo cum essem Ierosolymis, adierunt me principes
sacerdotum, et seniores Iudæorum, postulantes adversus illum
damnationem.

16 Ad quos respondi: Quia non est Romanis consuetudo
damnare aliquem hominem prius quam is, qui accusatur,
præsentes habeat accusatores, locumque defendendi accipiat ad
abluenda crimina.

17 Cum ergo huc convenissent sine ulla dilatione, sequenti die
sedens pro tribunali, iussi adduci virum.

18 De quo, cum stetissent accusatores, nullam causam deferebant,
de quibus ego suspicabar malum:

19 Quæstiones vero quasdam de sua superstitione habebant
adversus eum, et de quodam Iesu defuncto, quem affirmabat
Paulus vivere.

20 Hæsitans autem ego de huiusmodi quæstione, dicebam si
vellet ire Ierosolymam, et ibi iudicari de istis.

- 21 Paulo autem appellante ut servaretur ad Augusti cognitionem,
iussi servari eum, donec mittam eum ad Cæsarem.
- 22 Agrippa autem dixit ad Festum: Volebam et ipse hominem
audire. Cras, inquit, audies eum.
- 23 Altera autem die cum venisset Agrippa, et Bernice cum multa
ambitione, et introissent in auditorium cum tribunis, et viris
principalibus civitatis, iubente Festo, adductus est Paulus.
- 24 Et dicit Festus: Agrippa rex, et omnes, qui simul adestis
nobiscum viri, videtis hunc, de quo omnis multitudo Iudæorum
interpellavit me Ierosolymis, petentes et acclamantes non
oportere eum vivere amplius.
- 25 Ego vere comperi nihil dignum morte eum admisisse. Ipso
autem hoc appellante ad Augustum, iudicavi mittere.
- 26 De quo quid certum scribam domino, non habeo. Propter
quod produxi eum ad vos, et maxime ad te rex Agrippa, ut
interrogatione facta habeam quid scribam.
- 27 Sine ratione enim mihi videtur mittere vinctum, et causas eius
non significare.

26

- 1 Agrippa vero ad Paulum ait: Permittitur tibi loqui pro temetipso.
Tunc Paulus extenta manu cœpit rationem reddere.
- 2 De omnibus, quibus accusor a Iudæis, rex Agrippa, æstimo me
beatum, apud te cum sim defensurus me hodie,
- 3 maxime te sciente omnia, et quæ apud Iudæos sunt
consuetudines, et quæstiones: propter quod obsecro patienter
me audias.
- 4 Et quidem vitam meam a iuventute, quæ ab initio fuit in gente
mea in Ierosolymis, noverunt omnes Iudæi:
- 5 præscientes me ab initio (si velint testimonium perhibere)
quoniam secundum certissimam sectam nostræ religionis vixi
Pharisæus.
- 6 Et nunc in spe, quæ ad patres nostros repromissionis facta est a

Deo, sto iudicio subiectus:

- 7 in quam duodecim tribus nostræ nocte ac die deservientes,
sperant devenire. De qua spe accusor a Iudæis, rex.
- 8 Quid incredibile iudicatur apud vos, si Deus mortuos suscitatur?
9 Et ego quidem existimaveram, me adversus nomen Iesu
Nazareni debere multa contraria agere.
- 10 quod et feci Ierosolymis, et multos sanctorum ego in
carceribus inclusi, a principibus sacerdotum potestate accepta: et
cum occiderentur, detuli sententiam.
- 11 Et per omnes synagogas frequenter puniens eos, compellebam
blasphemare: et amplius insaniens in eos, persequebar usque in
exteris civitates.
- 12 In quibus dum irem Damascum cum potestate, et permissu
principum sacerdotum,
13 die media in via, vidi, rex, de cælo supra splendorem solis
circumfulsisse me lumen, et eos, qui mecum simul erant.
- 14 Omnesque nos cum decidissemus in terram, audivi vocem
loquentem mihi Hebraica lingua: Saule, Saule, quid me
persequeris? durum est tibi contra stimulum calcitrare.
- 15 Ego autem dixi: Quis es Domine? Dominus autem dixit: Ego
sum Iesus, quem tu persequeris.
- 16 Sed exurge, et sta super pedes tuos: ad hoc enim apparui tibi,
ut constituam te ministrum, et testem eorum, quæ vidisti, et
eorum, quibus apparebo tibi,
- 17 eripiens te de populo, et gentibus, in quas nunc ego mitto te,
18 aperire oculos eorum, ut convertantur a tenebris ad lucem, et
de potestate satanæ ad Deum, ut accipiant remissionem
peccatorum, et sortem inter sanctos per fidem, quæ est in me.
- 19 Unde rex Agrippa, non fui incredulus cælesti visioni:
20 sed his, qui sunt Damasci primum, et Ierosolymis, et in
omnem regionem Iudææ, et Gentibus annunciabam, ut
pœnitentiam agerent, et converterentur ad Deum, digna
pœnitentiæ opera facientes.
- 21 Hac ex causa me Iudæi, cum essem in templo, comprehensum
tentabant interficere.

- 22 Auxilio autem adiutus Dei usque in hodiernum diem sto,
testificans minori, atque maiori, nihil extra dicens quam ea, quæ
Prophetæ locuti sunt futura esse, et Moyses,
- 23 si passibilis Christus, si primus ex resurrectione mortuorum,
lumen annunciaturus est populo, et Gentibus.
- 24 Hæc loquente eo, et rationem reddente, Festus magna voce
dixit: Insanis Paule: multæ te litteræ ad insaniam convertunt.
- 25 Et Paulus: Non insanio (inquit) optime Feste, sed veritatis, et
sobrietatis verba loquor.
- 26 Scit enim de his rex, ad quem et constanter loquor: latere
enim eum nihil horum arbitror. Neque enim in angulo
quidquam horum gestum est.
- 27 Credis rex Agrippa prophetis? Scio quia credis.
- 28 Agrippa autem ad Paulum: In modico suades me Christianum
feri.
- 29 Et Paulus: Opto apud Deum, et in modico, et in magno, non
tantum te, sed etiam omnes, qui audiunt, hodie fieri tales, qualis
et ego sum, exceptis vinculis his.
- 30 Et exurrexit rex, et præses, et Bernice, et qui assidebant eis.
- 31 Et cum secessissent, loquebantur ad invicem, dicentes: Quia
nihil morte, aut vinculis dignum quid fecit homo iste.
- 32 Agrippa autem Festo dixit: Dimitti poterat homo hic, si non
appellasset Cæsarem.

27

- 1 Ut autem iudicatum est navigare eum in Italiam, et tradi Paulum
cum reliquis custodiis centurioni nomine Iulio cohortis Augustæ,
- 2 ascendentes navem Adrumetinam, incipientes navigare circa
Asiæ loca, sustulimus, perseverante nobiscum Aristarcho
Macedone Thessalicensi.
- 3 Sequenti autem die devenimus Sidonem. Humane autem
tractans Iulius Paulum, permisit ad amicos ire, et curam sui agere.
- 4 Et inde cum sustulissemus, subnavigavimus Cyprum,

propterea quod essent venti contrarii.

5 Et pelagus Ciliciæ, et Pamphyliaë navigantes, venimus Lystram,
quæ est Lyciæ:

6 et ibi inveniens centurio navem Alexandrinam navigantem in
Italiam, transposuit nos in eam.

7 Et cum multis diebus tarde navigarem, et vix devenissemus
contra Gnidum, prohibente nos vento, adnavigavimus Cretæ
iuxta Salmonem:

8 et vix iuxta navigantes, venimus in locum quendam, qui
vocatur Boniportus, cui iuxta erat civitas Thalassa.

9 Multo autem tempore peracto, et cum iam non esset tuta
navigatio, eo quod et ieiunium iam præteriisset, consolabatur eos
Paulus,

10 dicens eis: Viri, video quoniam cum iniuria, et multo damno
non solum oneris, et navis, sed etiam animarum nostrarum
incipit esse navigatio.

11 Centurio autem gubernatori et nauclero magis credebat, quam
his, quæ a Paulo dicebantur.

12 Et cum aptus portus non esset ad hiemandum, plurimi
statuerunt consilium navigare inde, si quomodo possent,
devenientes Phœnicen, hiemare, portum Cretæ respicientem ad
Africum, et ad Corum.

13 Aspirante autem Austro, æstimantes propositum se tenere,
cum sustulissent de Asson, legebant Cretam.

14 Non post multum autem misit se contra ipsam ventus
Typhonicus, qui vocatur Euroaquilo.

15 Cumque arrepta esset navis, et non posset conari in ventum,
data nave flatibus, ferebamur.

16 In insulam autem quandam decurrentes, quæ vocatur Cauda,
potuimus vix obtinere scapham.

17 Qua sublata, adiutoriis utebantur, accingentes navem,
timentes ne in Syrtim inciderent, summisso vase sic ferebantur.

18 Valida autem nobis tempestate iactatis, sequenti die iactum
fecerunt:

19 et tertia die suis manibus armamenta navis proiecerunt.

- 20 Neque autem sole, neque sideribus apparentibus per plures dies, et tempestate non exigua imminente, iam ablata erat spes omnis salutis nostræ.
- 21 Et cum multa ieiunatio fuisset, tunc stans Paulus in medio eorum, dixit: Oportebat quidem, o viri, audito me, non tollere a Creta, lucrique facere iniuriam hanc, et iacturam.
- 22 Et nunc suadeo vobis bono animo esse. amissio enim nullius animæ erit ex vobis, præterquam navis.
- 23 Astitit enim mihi hac nocte Angelus Dei, cuius sum ego, et cui deservio,
- 24 dicens: Ne timeas Paule, Cæsari te oportet assistere: et ecce donavit tibi Deus omnes, qui navigant tecum.
- 25 Propter quod bono animo estote viri: credo enim Deo, quia sic erit, quemadmodum dictum est mihi.
- 26 In insulam autem quandam oportet nos devenire.
- 27 Sed posteaquam quartadecima nox supervenit, navigantibus nobis in Adria circa mediam noctem, suspicabantur nautæ apparere sibi aliquam regionem.
- 28 Qui et summittentes bolidem, invenerunt passus viginti: et pusillum inde separati, invenerunt passus quindecim.
- 29 Timentes autem ne in aspera loca incideremus, de puppi mittentes anchoras quattuor, optabant diem fieri.
- 30 Nautis vero quærentibus fugere de navi, cum misissent scapham in mare, sub obtentu quasi inciperent a prora anchoras extendere,
- 31 dixit Paulus Centurioni, et militibus: Nisi hi in navi manserint, vos salvi fieri non potestis.
- 32 Tunc absciderunt milites funes scaphæ, et passi sunt eam excidere.
- 33 Et cum lux inciperet fieri, rogabat Paulus omnes sumere cibum, dicens: Quartadecima die hodie expectantes ieiuni permanetis, nihil accipientes.
- 34 Propter quod rogo vos accipere cibum pro salute vestra: quia nullius vestrum capillus de capite peribit.
- 35 Et cum hæc dixisset, sumens panem, gratias egit Deo in

conspectu omnium: et cum fregisset, cœpit manducare.

- 36 Animæquiiores autem facti omnes, et ipsi sumpserunt cibum.
37 Eramus vero universæ animæ in navi ducentæ septuaginta sex.
38 Et satiati cibo alleviabant navem, iactantes triticum in mare.
39 Cum autem dies factus esset, terram non agnoscebant: sinum
vero quendam considerabant habentem littus, in quem
cogitabant, si possent, eiicere navem.
40 Et cum anchoras sustulissent, committebant se mari, simul
laxantes iuncturas gubernaculorum: et levato artemone
secundum auræ flatum tendebant ad littus.
41 Et cum incidissemus in locum dithalassum, impegerunt
navem: et prora quidem fixa manebat immobilis, puppis vero
solvebatur a vi maris.
42 Militum autem consilium fuit ut custodias occiderent: nequis
cum enatasset, effugeret.
43 Centurio autem volens servare Paulum, prohibuit fieri:
iussitque eos, qui possent natate, emittere se primos, et evadere,
et ad terram exire:
44 et ceteros alios in tabulis ferebant: quosdam super ea, quæ de
navi erant. Et sic factum est, ut omnes animæ evaderent ad
terram.

28

- 1 Et cum evasissemus, tunc cognovimus quia Melita insula
vocabatur. Barbari vero præstabant non modicam humanitatem
nobis.
2 Accensa enim pyra, reficiebant nos omnes propter imbrem,
qui imminebat, et frigus.
3 Cum congregasset autem Paulus sarmentorum aliquantam
multitudinem, et imposuisset super ignem, vipera a calore cum
processisset, invasit manum eius.
4 Ut vero viderunt Barbari pendentem bestiam de manu eius, ad
invicem dicebant: Utique homicida est homo hic, qui cum

evaserit de mari, ultio non sinit eum vivere.

5 Et ille quidem excutiens bestiam in ignem, nihil mali passus est.

6 At illi existimabant eum in tumorem convertendum, et subito casurum, et mori. Diu autem illis expectantibus, et videntibus nihil mali in eo fieri, convertentes se, dicebant eum esse Deum.

7 In locis autem illis erant prædia principis insulæ, nomine Publii, qui nos suscipiens, triduo benigne exhibuit.

8 Contigit autem, patrem Publii febribus, et dysenteria vexatum iacere. Ad quem Paulus intravit: et cum orasset, et imposuisset ei manus, salvavit eum.

9 Quo facto, omnes qui in insula habebant infirmitates, accedebant, et curabantur:

10 qui etiam multis honoribus nos honoraverunt, et navigantibus imposuerunt quæ necessaria erant.

11 Post menses autem tres navigavimus in navi Alexandrina, quæ in insula hiemaverat, cui erat insigne Castorum.

12 Et cum venissemus Syracusam, mansimus ibi triduo.

13 Inde circumlegentes devenimus Rhegium: et post unum diem flante Austro, secunda die venimus Puteolos;

14 ubi inventis fratribus rogati sumus manere apud eos dies septem: et sic venimus Romam.

15 Et inde cum audissent fratres, occurrerunt nobis usque ad Appii forum, ac tres Tabernas. Quos cum vidisset Paulus, gratias agens Deo, accepit fiduciam.

16 Cum autem venissemus Romam, permissum est Paulo manere sibimet cum custodiente se milite.

17 Post tertium autem diem convocavit primos Iudæorum. Cumque convenissent, dicebat eis: Ego, viri fratres, nihil adversus plebem faciens, aut morem paternum, vinctus ab Ierosolymis traditus sum in manus Romanorum,

18 qui cum interrogationem de me habuissent, voluerunt me dimittere, eo quod nulla esset causa mortis in me.

19 Contradicientibus autem Iudæis, coactus sum appellare Cæsarem, non quasi gentem meam habens aliquid accusare.

- 20 Propter hanc igitur causam rogavi vos videre, et alloqui.
Propter spem enim Israel catena hac circumdatus sum.
- 21 At illi dixerunt ad eum: Nos neque litteras accepimus de te a
Iudæa, neque adveniens aliquis fratrum nunciavit, aut locutus est
quid de te malum.
- 22 Rogamus autem a te audire quæ sentis: nam de secta hac
notum est nobis quia ubique ei contradicitur.
- 23 Cum constituissent autem illi diem, venerunt ad eum in
hospitium plurimi, quibus exponebat testificans regnum Dei,
suadensque eis de Iesu ex Lege Moysi, et Prophetis a mane usque
ad vesperam.
- 24 Et quidam credebant his, quæ dicebantur: quidam vero non
credebant.
- 25 Cumque invicem non essent consentientes, discedebant
dicente Paulo unum verbum: Quia bene Spiritus sanctus locutus
est per Isaiam prophetam ad Patres nostros,
- 26 dicens: Vade ad populum istum, et dic ad eos: Aure audietis,
et non intelligetis: et videntes videbitis, et non perspicietis.
- 27 Incrassatum est enim cor populi huius, et auribus graviter
audierunt, et oculos suos compresserunt: ne forte videant oculis,
et auribus audiant, et corde intelligant, et convertantur, et sanem
eos.
- 28 Notum ergo sit vobis, quoniam Gentibus missum est hoc
salutare Dei, et ipsi audient.
- 29 Et cum hæc dixisset, exierunt ab eo Iudæi, multam habentes
inter se quæstionem.
- 30 Mansit autem biennio toto in suo conducto: et suscipiebat
omnes, qui ingrediebantur ad eum,
- 31 prædicans regnum Dei, et docens quæ sunt de Domino Iesu
Christo cum omni fiducia, sine prohibitione.

ROMANI

I

- 1 Paulus, servus Iesu Christi, vocatus Apostolus, segregatus in
Evangelium Dei,
2 quod ante promiserat per Prophetas suos in Scripturis sanctis
3 de Filio suo, qui factus est ei ex semine David secundum
carnem,
4 qui prædestinatus est Filius Dei in virtute secundum spiritum
sanctificationis ex resurrectione mortuorum Iesu Christi Domini
nostri:
5 per quem accepimus gratiam, et Apostolatum ad obediendum
fidei in omnibus Gentibus pro nomine eius,
6 in quibus estis et vos vocati Iesu Christi:
7 omnibus qui sunt Romæ, dilectis Dei, vocatis sanctis. Gratia
vobis, et pax a Deo Patre nostro, et Domino Iesu Christo.
8 Primum quidem gratias ago Deo meo per Iesum Christum pro
omnibus vobis: quia fides vestra annunciatur in universo mundo.
9 Testis enim mihi est Deus, cui servio in spiritu meo in
Evangelio filii eius, quod sine intermissione memoriam vestri
facio
10 semper in orationibus meis: obsecrans, si quomodo tandem
aliquando prosperum iter habeam in voluntate Dei veniendi ad
vos.
11 Desidero enim videre vos: ut aliquid impertiar vobis gratiæ
spiritualis ad confirmandos vos:
12 id est, simul consolari in vobis per eam, quæ invicem est, fidem
vestram, atque meam.
13 Nolo autem vos ignorare fratres: quia sæpe proposui venire ad
vos, (et prohibitus sum usque adhuc) ut aliquem fructum
habeam et in vobis, sicut et in ceteris gentibus.
14 Græcis ac barbaris, sapientibus, et insipientibus debitor sum:
15 ita (quod in me) promptum est et vobis, qui Romæ estis,
evangelizare.

- 16 Non enim erubesco Evangelium. Virtus enim Dei est in salutem omni credenti, Iudæo primum, et Græco.
- 17 Iustitia enim Dei in eo revelatur ex fide in fidem: sicut scriptum est: Iustus autem ex fide vivit.
- 18 Revelatur enim ira Dei de cælo super omnem impietatem, et iniustitiam hominum eorum, qui veritatem Dei in iniustitia detinent:
- 19 quia quod notum est Dei, manifestum est in illis. Deus enim illis manifestavit.
- 20 Invisibilia enim ipsius, a creatura mundi, per ea quæ facta sunt, intellecta, conspiciuntur: sempiterna quoque eius virtus, et divinitas: ita ut sint inexcusabiles.
- 21 Quia cum cognovissent Deum, non sicut Deum glorificaverunt, aut gratias egerunt: sed evanuerunt in cogitationibus suis, et obscuratum est insipiens cor eorum:
- 22 dicentes enim se esse sapientes, stulti facti sunt.
- 23 Et mutaverunt gloriam incorruptibilis Dei in similitudinem imaginis corruptibilis hominis, et volucrum, et quadrupedum, et serpentium.
- 24 Propter quod tradidit illos Deus in desideria cordis eorum, in immunditiam: ut contumeliis afficiant corpora sua in semetipsis:
- 25 qui commutaverunt veritatem Dei in mendacium: et coluerunt, et servierunt creaturæ potius quam Creatori, qui est benedictus in sæcula. Amen.
- 26 Propterea tradidit illos Deus in passiones ignominia. Nam feminae eorum immutaverunt naturalem usum in eum usum, qui est contra naturam.
- 27 Similiter autem et masculi, relicto naturali usu feminae, exarserunt in desideriis suis in invicem, masculi in masculos turpitudinem operantes, et mercedem, quam oportuit, erroris sui in semetipsis recipientes.
- 28 Et sicut non probaverunt Deum habere in notitia: tradidit illos Deus in reprobum sensum: ut faciant ea, quæ non conveniunt,
- 29 repletos omni iniquitate, malitia, fornicatione, avaritia,

nequitia, plenos invidia, homicidio, contentione, dolo,
malignitate, susurrone,

30 detractores, Deo odibiles, contumeliosos, superbos, elatos,
inventores malorum, parentibus non obedientes,

31 insipientes, incompositos, sine affectione, absque fœdere, sine
misericordia.

32 Qui cum iustitiam Dei cognovissent, non intellexerunt
quoniam qui talia agunt, digni sunt morte: et non solum qui ea
faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus.

2

1 Propter quod inexcusabilis es o homo omnis, qui iudicas. In quo
enim iudicas alterum, te ipsum condemnas: eadem enim agis quæ
iudicas.

2 Scimus enim quoniam iudicium Dei est secundum veritatem
in eos, qui talia agunt.

3 Existimas autem hoc o homo, qui iudicas eos, qui talia agunt,
et facis ea, quia tu effugies iudicium Dei?

4 An divitias bonitatis eius, et patientiæ, et longanimitatis
contemnis? ignoras quoniam benignitas Dei ad pœnitentiam te
adducit?

5 Secundum autem duritiam tuam, et impœnitens cor,
thesaurizas tibi iram in die iræ, et revelationis iusti iudicii Dei,

6 qui reddet unicuique secundum opera eius:

7 iis quidem, qui secundum patientiam boni operis, gloriam, et
honorem, et incorruptionem quærunt, vitam æternam:

8 iis autem, qui sunt ex contentione, et qui non acquiescunt
veritati, credunt autem iniquitati, ira, et indignatio.

9 Tribulatio, et angustia in omnem animam hominis operantis
malum, Iudæi primum, et Græci:

10 gloria autem, et honor, et pax omni operanti bonum, Iudæo
primum, et Græco:

11 non enim est acceptio personarum apud Deum.

- 12 Quicumque enim sine lege peccaverunt, sine lege peribunt: et
quicumque in lege peccaverunt, per legem iudicabuntur.
- 13 Non enim auditores legis iusti sunt apud Deum, sed factores
legis iustificabuntur.
- 14 Cum autem Gentes, quæ legem non habent, naturaliter ea,
quæ legis sunt, faciunt, eiusmodi legem non habentes, ipsi sibi
sunt lex:
- 15 qui ostendunt opus legis scriptum in cordibus suis,
testimonium reddente illis conscientia ipsorum, et inter se
invicem cogitationibus accusantibus, aut etiam defendentibus,
- 16 in die, cum iudicabit Deus occulta hominum, secundum
Evangelium meum per Iesum Christum.
- 17 Si autem tu Iudæus cognominaris, et requiescis in lege, et
gloriaris in Deo,
- 18 et nosti voluntatem eius, et probas utiliora, instructus per
legem,
- 19 confidis teipsum esse ducem cæcorum, lumen eorum, qui in
tenebris sunt,
- 20 eruditorem insipientium, magistrum infantium, habentem
formam scientiæ, et veritatis in lege.
- 21 Qui ergo alium doces, teipsum non doces: qui prædicas non
furandum, furaris:
- 22 qui dicis non mœchandum, mœcharis: qui abominaris idola,
sacrilegium facis:
- 23 qui in lege gloriaris, per prævaricationem legis Deum
inhonoras.
- 24 (Nomen enim Dei per vos blasphematur inter Gentes, sicut
scriptum est.)
- 25 Circumcisio quidem prodest, si legem observes: si autem
prævaricator legis sis, circumcisio tua præputium facta est.
- 26 Si igitur præputium iustitias legis custodiat: nonne præputium
illius in circumcisionem reputabitur?
- 27 et iudicabit id, quod ex natura est præputium, legem
consummans, te, qui per litteram, et circumcisionem
prævaricator legis es?

28 Non enim qui in manifesto, Iudæus est: neque quæ in
manifesto, in carne, est circumcisio:
29 sed qui in abscondito, Iudæus est: et circumcisio cordis in
spiritu, non littera: cuius laus non ex hominibus, sed ex Deo est.

3

1 Quid ergo amplius Iudæo est? aut quæ utilitas circumcisionis?

2 Multum per omnem modum. Primum quidem quia credita
sunt illis eloquia Dei.

3 quid enim si quidam illorum non crediderunt? Numquid
incredulitas illorum fidem Dei evacuabit? Absit.

4 Est autem Deus verax: omnis autem homo mendax, sicut
scriptum est: Ut iustificeris in sermonibus tuis: et vincas cum
iudicaris.

5 Si autem iniquitas nostra iustitiam Dei commendat, quid
dicemus? Numquid iniquus est Deus, qui infert iram?

6 (secundum hominem dico.) Absit. alioquin quomodo
iudicabit Deus hunc mundum?

7 Si enim veritas Dei in meo mendacio abundavit in gloriam
ipsius: quid adhuc et ego tamquam peccator iudicor?

8 et non (sicut blasphemamur, et sicut aiunt quidam nos dicere)
faciamus mala ut veniant bona: quorum damnatio iusta est.

9 Quid ergo? præcellimus eos? Nequaquam. Causati enim
sumus Iudæos, et Græcos omnes sub peccato esse,

10 sicut scriptum est: Quia non est iustus quisquam:

11 non est intelligens, non est requirens Deum.

12 Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt, non est qui
faciat bonum, non est usque ad unum.

13 Sepulchrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose
agebant: Venenum aspidum sub labiis eorum:

14 Quorum os maledictione, et amaritudine plenum est:

15 Veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem:

16 Contritio, et infelicitas in viis eorum:

17 et viam pacis non cognoverunt:
18 Non est timor Dei ante oculos eorum.
19 Scimus autem quoniam quaecumque lex loquitur, iis, qui in
lege sunt, loquitur: ut omne os obstruatur, et subditus fiat omnis
mundus Deo:
20 quia ex operibus legis non iustificabitur omnis caro coram illo.
Per legem enim cognitio peccati.
21 Nunc autem sine lege iustitia Dei manifestata est: testificata a
lege et Prophetis.
22 Iustitia autem Dei per fidem Iesu Christi in omnes, et super
omnes, qui credunt in eum: non enim est distinctio:
23 Omnes enim peccaverunt, et egent gloria Dei.
24 Iustificati gratis per gratiam ipsius, per redemptionem, quæ est
in Christo Iesu,
25 quem proposuit Deus propitiationem per fidem in sanguine
ipsius, ad ostensionem iustitiæ suæ propter remissionem
præcedentium delictorum
26 in sustentatione Dei, ad ostensionem iustitiæ eius in hoc
tempore: ut sit ipse iustus, et iustificans eum, qui est ex fide Iesu
Christi.
27 Ubi est ergo gloriatio tua? Exclusa est. Per quam legem?
Factorum? Non: sed per legem fidei.
28 Arbitramur enim iustificari hominem per fidem sine operibus
legis.
29 An Iudæorum Deus tantum? Nonne et Gentium? Immo et
Gentium.
30 Quoniam quidem unus est Deus, qui iustificat
circumcisionem ex fide, et præputium per fidem.
31 Legem ergo destruimus per fidem? Absit: sed legem statuimus.

4

1 Quid ergo dicemus invenisse Abraham patrem nostrum
secundum carnem?

2 Si enim Abraham ex operibus iustificatus est, habet gloriam,
sed non apud Deum.

3 Quid enim dicit Scriptura? Credidit Abraham Deo: et
reputatam est illi ad iustitiam.

4 Ei autem, qui operatur, merces non imputatur secundum
gratiam, sed secundum debitum.

5 Ei vero, qui non operatur, credenti autem in eum, qui iustificat
impium, reputatur fides eius ad iustitiam secundum propositum
gratiæ Dei.

6 Sicut et David dicit beatitudinem hominis, cui Deus accepto
fert iustitiam sine operibus:

7 Beati, quorum remissæ sunt iniquitates, et quorum tecta sunt
peccata.

8 Beatus vir, cui non imputavit Dominus peccatum.

9 Beatitudo ergo hæc in circumcissione tantum manet, an etiam
in præputio? Dicimus enim quia reputata est Abrahæ fides ad
iustitiam.

10 Quomodo ergo reputata est? in circumcissione, an in
præputio? Non in circumcissione, sed in præputio.

11 Et signum accepit circumcissionis, signaculum iustitiæ fidei,
quæ est in præputio: ut sit pater omnium credentium per
præputium, ut reputetur et illis ad iustitiam:

12 et sit pater circumcissionis non iis tantum, qui sunt ex
circumcissione, sed et iis, qui sectantur vestigia fidei, quæ est in
præputio patris nostri Abrahæ.

13 Non enim per legem promissio Abrahæ, aut semini eius ut
heres esset mundi: sed per iustitiam fidei.

14 Si enim qui ex lege, heredes sunt: exinanita est fides, abolita est
promissio.

15 Lex enim iram operatur. Ubi enim non est lex: nec
prævaricatio.

16 Ideo ex fide, ut secundum gratiam firma sit promissio omni
semini, non ei, qui ex lege est solum, sed et ei qui ex fide est
Abrahæ, qui pater est omnium nostrum

17 (sicut scriptum est: Quia patrem multarum gentium posui te)

ante Deum, cui credidit, qui vivificat mortuos, et vocat ea quæ non sunt, tamquam ea quæ sunt.

18 qui contra spem in spem credidit, ut fieret pater multarum gentium secundum quod dictum est ei: Sic erit semen tuum.

19 Et non infirmatus est fide, nec consideravit corpus suum emortuum, cum iam fere centum esset annorum: et emortuam vulvam Saræ:

20 In repromissione etiam Dei non hæsitavit diffidentia, sed confortatus est fide, dans gloriam Deo:

21 plenissime sciens quia quæcumque promisit, potens est et facere.

22 Ideo et reputatum est illi ad iustitiam.

23 Non est autem scriptum tantum propter ipsum quia reputatum est illi ad iustitiam:

24 sed et propter nos, quibus reputabitur credentibus in eum, qui suscitavit Iesum Christum Dominum nostrum a mortuis,

25 qui traditus est propter delicta nostra, et resurrexit propter iustificationem nostram.

5

1 Iustificati ergo ex fide, pacem habeamus ad Deum per Dominum nostrum Iesum Christum:

2 per quem et habemus accessum per fidem in gratiam istam, in qua stamus, et gloriamur in spe gloriæ filiorum Dei.

3 Non solum autem, sed et gloriamur in tribulationibus: scientes quod tribulatio patientiam operatur:

4 patientia autem probationem, probatio vero spem,

5 spes autem non confundit: quia charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis.

6 Ut quid enim Christus, cum adhuc infirmi essemus, secundum tempus pro impiis mortuus est?

7 Vix enim pro iusto quis moritur: nam pro bono forsitan quis audeat mori.

- 8 Commendat autem charitatem suam Deus in nobis: quoniam
cum adhuc peccatores essemus, secundum tempus,
- 9 Christus pro nobis mortuus est: multo igitur magis nunc
iustificati in sanguine ipsius, salvi erimus ab ira per ipsum.
- 10 Si enim cum inimici essemus, reconciliati sumus Deo per
mortem filii eius: multo magis reconciliati, salvi erimus in vita
ipsius.
- 11 Non solum autem: sed et gloriamur in Deo per Dominum
nostrum Iesum Christum, per quem nunc reconciliationem
accepimus.
- 12 Propterea sicut per unum hominem peccatum in hunc
mundum intravit, et per peccatum mors, et ita in omnes homines
mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt:
- 13 Usque ad legem enim peccatum erat in mundo: peccatum
autem non imputabatur, cum lex non esset.
- 14 Sed regnavit mors ab Adam usque ad Moysen etiam in eos, qui
non peccaverunt in similitudinem prævaricationis Adæ, qui est
forma futuri.
- 15 Sed non sicut delictum, ita et donum. si enim unius delicto
multi mortui sunt: multo magis gratia Dei et donum in gratia
unius hominis Iesu Christi in plures abundavit.
- 16 Et non sicut per unum peccatum, ita et donum. nam iudicium
quidem ex uno in condemnationem: gratia autem ex multis
delictis in iustificationem.
- 17 Si enim unius delicto mors regnavit per unum: multo magis
abundantiam gratiæ, et donationis, et iustitiæ accipientes, in vita
regnabunt per unum Iesum Christum.
- 18 Igitur sicut per unius delictum in omnes homines in
condemnationem: sic et per unius iustitiam in omnes homines in
iustificationem vitæ.
- 19 Sicut enim per inobedientiam unius hominis, peccatores
constituti sunt multi: ita et per unius obeditionem, iusti
constituentur multi.
- 20 Lex autem subintravit ut abundaret delictum. Ubi autem
abundavit delictum, superabundavit gratia.

21 ut sicut regnavit peccatum in mortem: ita et gratia regnet per
iustitiam in vitam æternam, per Iesum Christum Dominum
nostrum.

6

1 Quid ergo dicemus? Permanebimus in peccato ut gratia
abundet?

2 Absit. Qui enim mortui sumus peccato, quomodo adhuc
vivemus in illo?

3 An ignoratis quia quicumque baptizati sumus in Christo Iesu,
in morte ipsius baptizati sumus?

4 Consepulti enim sumus cum illo per baptismum in mortem:
ut quomodo Christus surrexit a mortuis per gloriam Patris, ita et
nos in novitate vitæ ambulemus.

5 Si enim complantati facti sumus similitudini mortis eius:
simul et resurrectionis erimus.

6 Hoc scientes, quia vetus homo noster simul crucifixus est, ut
destruatur corpus peccati, et ultra non serviamus peccato.

7 Qui enim mortuus est, iustificatus est a peccato.

8 Si autem mortui sumus cum CHRISTO: credimus quia simul
etiam vivemus cum Christo:

9 scientes quod Christus resurgens ex mortuis iam non moritur,
mors illi ultra non dominabitur.

10 Quod enim mortuus est peccato, mortuus est semel: quod
autem vivit, vivit Deo.

11 Ita et vos existimate, vos mortuos quidem esse peccato,
videntes autem Deo, in Christo Iesu Domino nostro.

12 Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore ut
obediatis concupiscentiis eius.

13 Sed neque exhibeatis membra vestra arma iniquitatis peccato:
sed exhibete vos Deo, tamquam ex mortuis viventes: et membra
vestra arma iustitiæ Deo.

14 Peccatum enim vobis non dominabitur: non enim sub lege

estis, sed sub gratia.

15 Quid ergo? peccabimus, quoniam non sumus sub lege, sed sub gratia? Absit.

16 Nescitis quoniam cui exhibetis vos servos ad obediendum, servi estis eius, cui obeditis, sive peccati ad mortem, sive obeditionis ad iustitiam?

17 Gratias autem Deo quod fuistis servi peccati, obedistis autem ex corde in eam formam doctrinæ, in quam traditi estis.

18 Liberati autem a peccato, servi facti estis iustitiæ.

19 Humanum dico, propter infirmitatem carnis vestræ: sicut enim exhibuistis membra vestra servire immunditiæ, et iniquitati ad iniquitatem, ita nunc exhibete membra vestra servire iustitiæ in santificationem.

20 Cum enim servi essetis peccati, liberi fuistis iustitiæ.

21 Quem ergo fructum habuistis tunc in illis, in quibus nunc erubescitis? Nam finis illorum mors est.

22 Nunc vero liberati a peccato, servi autem facti Deo, habetis fructum vestrum in santificationem, finem vero vitam æternam.

23 Stipendia enim peccati, mors. Gratia autem Dei, vita æterna, in Christo Iesu Domino nostro.

7

1 An ignoratis fratres (scientibus enim legem loquor) quia lex in homine dominatur quanto tempore vivit?

2 Nam quæ sub viro est mulier, vivente viro, alligata est legi: si autem mortuus fuerit vir eius, soluta est a lege viri.

3 Igitur, vivente viro, vocabitur adultera si fuerit cum alio viro: si autem mortuus fuerit vir eius, liberata est a lege viri: ut non sit adultera si fuerit cum alio viro.

4 Itaque fratres mei et vos mortificati estis legi per corpus Christi: ut sitis alterius, qui ex mortuis resurrexit, ut fructificemus Deo.

5 Cum enim essemus in carne, passiones peccatorum, quæ per

legem erant, operabantur in membris nostris, ut fructificarent morti.

6 nunc autem soluti sumus a lege mortis, in qua detinebamur, ita ut serviamus in novitate spiritus, et non in vetustate litteræ.

7 Quid ergo dicemus? lex peccatum est? Absit. Sed peccatum non cognovi, nisi per legem: nam concupiscentiam nesciebam, nisi lex diceret: Non concupisces.

8 Occasione autem accepta, peccatum per mandatum operatum est in me omnem concupiscentiam. Sine lege enim peccatum mortuum erat.

9 Ego autem vivebam sine lege aliquando. Sed cum venisset mandatum, peccatum revixit.

10 Ego autem mortuus sum: et inventum est mihi mandatum, quod erat ad vitam, hoc esse ad mortem.

11 Nam peccatum occasione accepta per mandatum, seduxit me, et per illud occidit.

12 Itaque lex quidem sancta, et mandatum sanctum, et iustum, et bonum.

13 Quod ergo bonum est, mihi factum est mors? Absit. Sed peccatum, ut appareat peccatum, per bonum operatum est mihi mortem: ut fiat supra modum peccans peccatum per mandatum.

14 Scimus enim quia lex spiritualis est: ego autem carnalis sum venundatus sub peccato.

15 Quod enim operor, non intelligo. non enim quod volo bonum, hoc ago: sed quod odi malum, illud facio.

16 Si autem quod nolo, illud facio: consentio legi, quoniam bona est.

17 Nunc autem iam non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum.

18 Scio enim quia non habitat in me, hoc est in carne mea, bonum. Nam velle, adiacet mihi: perficere autem bonum, non invenio.

19 Non enim quod volo bonum, hoc facio: sed quod nolo malum, hoc ago.

20 Si autem quod nolo, illud facio: iam non ego operor illud, sed

quod habitat in me, peccatum.

21 Invenio igitur legem, volenti mihi facere bonum, quoniam
mihi malum adiacet:

22 condelector enim legi Dei secundum interiorem hominem:

23 video autem aliam legem in membris meis, repugnantem legi
mentis meæ, et captivantem me in lege peccati, quæ est in
membris meis.

24 Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius?

25 Gratia Dei per Iesum Christum Dominum nostrum. Igitur
ego ipse mente servio legi Dei: carne autem, legi peccati.

8

1 Nihil ergo nunc damnationis est iis, qui sunt in Christo Iesu: qui
non secundum carnem ambulant.

2 Lex enim spiritus vitæ in Christo Iesu liberavit me a lege
peccati et mortis.

3 Nam quod impossibile erat legi, in quo infirmabatur per
carnem: Deus filium suum mittens in similitudinem carnis
peccati, et de peccato damnavit peccatum in carne,

4 ut iustificatio legis impleretur in nobis, qui non secundum
carnem ambulamus, sed secundum spiritum.

5 Qui enim secundum carnem sunt: quæ carnis sunt, sapiunt.
qui vero secundum spiritum sunt: quæ sunt spiritus, sentiunt.

6 Nam prudentia carnis, mors est: prudentia autem spiritus, vita
et pax.

7 quoniam sapientia carnis inimica est Deo: legi enim Dei non
est subiecta: nec enim potest.

8 Qui autem in carne sunt, Deo placere non possunt.

9 Vos autem in carne non estis, sed in spiritu: si tamen spiritus
Dei habitat in vobis. Siquis autem Spiritum Christi non habet:
hic non est eius.

10 Si autem Christus in vobis est: corpus quidem mortuum est
propter peccatum, spiritus vero vivit propter iustificationem.

- 11 Quod si Spiritus eius, qui suscitavit Iesum a mortuis, habitat in vobis: qui suscitavit Iesum Christum a mortuis, vivificabit et mortalia corpora vestra, propter inhabitantem Spiritum eius in vobis.
- 12 Ergo fratres debitores sumus non carni, ut secundum carnem vivamus.
- 13 Si enim secundum carnem vixeritis, moriemini: si autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis.
- 14 Quicumque enim spiritu Dei aguntur, ii sunt filii Dei.
- 15 Non enim accepistis spiritum servitutis iterum in timore, sed accepistis spiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus: Abba (Pater).
- 16 Ipse enim Spiritus testimonium reddit spiritui nostro quod sumus filii Dei.
- 17 Si autem filii, et heredes: heredes quidem Dei, cohæredes autem Christi: si tamen compatimur, ut et conglorificemur.
- 18 Existimo enim quod non sunt condignæ passiones huius temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.
- 19 Nam expectatio creaturæ, revelationem filiorum Dei expectat.
- 20 Vanitati enim creatura subiecta est non volens, sed propter eum, qui subiecit eam in spe:
- 21 quia et ipsa creatura liberabitur a servitute corruptionis in libertatem gloriæ filiorum Dei.
- 22 Scimus enim quod omnis creatura ingemiscit, et parturit usque adhuc.
- 23 Non solum autem illa, sed et nos ipsi primitias spiritus habentes: et ipsi intra nos gemimus adoptionem filiorum Dei expectantes, redemptionem corporis nostri.
- 24 Spe enim salvi facti sumus. Spes autem, quæ videtur, non est spes: nam quod videt quis, quid sperat?
- 25 Si autem quod non videmus, speramus: per patientiam expectamus.
- 26 Similiter autem et Spiritus adiuvat infirmitatem nostram: nam quid oremus, sicut oportet, nescimus: sed ipse Spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus.

- 27 Qui autem scrutatur corda, scit quid desideret Spiritus: quia
secundum Deum postulat pro sanctis.
- 28 Scimus autem quoniam diligentibus Deum omnia
cooperantur in bonum, iis, qui secundum propositum vocati sunt
sancti.
- 29 Nam quos præscivit, et prædestinavit conformes fieri imaginis
Filii sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus.
- 30 Quos autem prædestinavit, hos et vocavit: et quos vocavit, hos
et iustificavit: quos autem iustificavit, illos et glorificavit.
- 31 Quid ergo dicemus ad hæc? si Deus pro nobis, qui contra nos?
- 32 Qui etiam proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis
omnibus tradidit illum: quo modo non etiam cum illo omnia
nobis donavit?
- 33 Quis accusabit adversus electos Dei? Deus qui iustificat,
34 quis est qui condemnet? Christus Iesus, qui mortuus est,
immo qui et resurrexit, qui est ad dexteram Dei, qui etiam
interpellat pro nobis.
- 35 Quis ergo nos separabit a charitate Christi? tribulatio? an
angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio?
an gladius?
- 36 (sicut scriptum est: Quia propter te mortificamur tota die:
æstimati sumus sicut oves occisionis.)
- 37 Sed in his omnibus superamus propter eum, qui dilexit nos.
- 38 Certus sum enim quia neque mors, neque vita, neque angeli,
neque principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura,
neque fortitudo,
- 39 neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit
nos separare a charitate Dei, quæ est in Christo Iesu Domino
nostro.

9

- I Veritatem dico in Christo, non mentior: testimonium mihi
perhibente conscientia mea in Spiritu sancto:

2 quoniam tristitia mihi magna est, et continuus dolor cordi
meo.

3 Optabam enim ego ipse anathema esse a Christo pro fratribus
meis, qui sunt cognati mei secundum carnem,

4 qui sunt Israelitæ, quorum adoptio est filiorum, et gloria, et
testamentum, et legislatio, et obsequium, et promissa:

5 quorum patres, et ex quibus est Christus secundum carnem,
qui est super omnia Deus benedictus in sæcula. Amen.

6 Non autem quod exciderit verbum Dei. Non enim omnes qui
ex Israel sunt, ii sunt Israelitæ:

7 neque qui semen sunt Abrahamæ, omnes filii: sed in Isaac
vocabitur tibi semen:

8 id est, non qui filii carnis, hi filii Dei: sed qui filii sunt
promissionis, æstimantur in semine.

9 Promissionis enim verbum hoc est: Secundum hoc tempus
veniam: et erit Saræ filius.

10 Non solum autem illa: sed et Rebecca ex uno concubitu
habens, Isaac patris nostri.

11 Cum enim nondum nati fuissent, aut aliquid boni egissent,
aut mali, (ut secundum electionem propositum Dei maneret)

12 non ex operibus, sed ex vocante dictum est ei: Quia maior
serviet minori,

13 sicut scriptum est: Iacob dilexi, Esau autem odio habui.

14 Quid ergo dicemus? numquid iniquitas apud Deum? Absit.

15 Moysi enim dicit: Miserebor cuius misereor: et misericordiam
præstabo cuius miserebor.

16 Igitur non volentis, neque currentis, sed miserentis est Dei.

17 Dicit enim Scriptura Pharaoni: Quia in hoc ipsum excitavi te,
ut ostendam in te virtutem meam: et ut annuncietur nomen
meum in universa terra.

18 Ergo cuius vult miseretur, et quem vult indurat.

19 Dicis itaque mihi: Quid adhuc queritur? voluntati enim eius
quis resistit?

20 O homo, tu quis es, qui respondeas Deo? Numquid dicit
figmentum ei, qui se finxit: Quid me fecisti sic?

- 21 An non habet potestatem figulus luti ex eadem massa facere
aliud quidem vas in honorem, aliud vero in contumeliam?
- 22 Quod si Deus volens ostendere iram, et notum facere
potentiam suam, sustinuit in multa patientia vasa iræ, apta in
interitum,
- 23 ut ostenderet divitias gloriæ suæ in vasa misericordiæ, quæ
præparavit in gloriam.
- 24 Quos et vocavit nos non solum ex Iudæis, sed etiam in
Gentibus,
- 25 sicut in Osee dicit: Vocabo non plebem meam, plebem meam:
et non dilectam, dilectam: et non misericordiam consecutam,
misericordiam consecutam.
- 26 Et erit: in loco, ubi dictum est eis: Non plebs mea vos: ibi
vocabuntur filii Dei vivi.
- 27 Isaias autem clamat pro Israel: Si fuerit numerus filiorum
Israel tamquam arena maris, reliquiæ salvæ fient.
- 28 Verbum enim consummans, et abbrevians in æquitate: quia
verbum breviatum faciet Dominus super terram:
- 29 et sicut prædixit Isaias: Nisi Dominus sabaoth reliquisset
nobis semen, sicut Sodoma facti essemus, et sicut Gomorrha
similes fuisset.
- 30 Quid ergo dicemus? Quod gentes, quæ non sectabantur
iustitiam, apprehenderunt iustitiam: iustitiam autem, quæ ex fide
est.
- 31 Israel vero sectando legem iustitiæ, in legem iustitiæ non
pervenit.
- 32 Quare? Quia non ex fide, sed quasi ex operibus: offenderunt
enim in lapidem offensionis,
- 33 sicut scriptum est: Ecce pono in Sion lapidem offensionis, et
petram scandali: et omnis, qui credit in eum, non confundetur.

IO

1 Fratres, voluntas quidem cordis mei, et obsecratio ad Deum, fit
pro illis in salutem.

2 Testimonium enim perhibeo illis quod æmulationem Dei
habent, sed non secundum scientiam.

3 Ignorantes enim iustitiam Dei, et suam quærentes statuere,
iustitiæ Dei non sunt subiecti.

4 Finis enim legis, Christus, ad iustitiam omni credenti.

5 Moyses enim scripsit, quoniam iustitiam, quæ ex lege est, qui
fecerit homo, vivet in ea.

6 Quæ autem ex fide est iustitia, sic dicit: Ne dixeris in corde
tuo: quis ascendet in cælum? id est, Christum deducere:

7 aut quis descendet in abyssum? hoc est, Christum a mortuis
revocare.

8 Sed quid dicit Scriptura? Prope est verbum in ore tuo, et in
corde tuo: hoc est verbum fidei, quod prædicamus.

9 Quia si confitearis in ore tuo Dominum Iesum, et in corde tuo
credideris quod Deus illum suscitavit a mortuis, salvus eris.

10 Corde enim creditur ad iustitiam: ore autem confessio fit ad
salutem.

11 Dicit enim Scriptura: Omnis, qui credit in illum, non
confundetur.

12 Non enim est distinctio Iudæi, et Græci: nam idem Dominus
omnium, dives in omnes, qui invocant illum.

13 Omnis enim, quicumque invocaverit nomen Domini, salvus
erit.

14 Quomodo ergo invocabunt, in quem non crediderunt? Aut
quomodo credent ei, quem non audierunt? Quomodo autem
audient sine prædicante?

15 Quomodo vero prædicabunt nisi mittantur? sicut scriptum
est: Quam speciosi pedes evangelizantium pacem,
evangelizantium bona!

16 Sed non omnes obediunt Evangelio. Isaias enim dicit:
Domine quis credidit auditui nostro?

- 17 Ergo fides ex auditu, auditus autem per verbum Christi.
18 Sed dico: Numquid non audierunt? Et quidem in omnem
terram exivit sonus eorum, et in fines orbis terræ verba eorum.
19 Sed dico: Numquid Israel non cognovit? Primus Moyses
dicit: Ego ad æmulationem vos adducam in non gentem: in
gentem insipientem, in iram vos mittam.
20 Isaias autem audet, et dicit: Inventus sum a non quærentibus
me: palam apparui iis, qui me non interrogabant.
21 Ad Israel autem dicit: Tota die expandi manus meas ad
populum non credentem, et contradicentem.

II

- 1 Dico ergo: Numquid Deus repulit populum suum? Absit. Nam
et ego Israelita sum ex semine Abraham, de tribu Benjamin:
2 Non repulit Deus plebem suam, quam præscivit. An nescitis
in Elia quid dicit Scriptura: quemadmodum interpellat Deum
adversum Israel?
3 Domine, Prophetas tuos occiderunt, altaria tua suffoderunt:
et ego relictus sum solus, et quærunt animam meam.
4 Sed quid dicit illi divinum responsum? Reliqui mihi septem
millia virorum, qui non curvaverunt genua ante Baal.
5 Sic ergo et in hoc tempore reliquiæ secundum electionem
gratiæ salvæ factæ sunt.
6 Si autem gratia, iam non ex operibus: alioquin gratia iam non
est gratia.
7 Quid ergo? quod quærebat Israel, hoc non est consecutus:
electio autem consecuta est: ceteri vero excæcati sunt:
8 sicut scriptum est: Dedit illis Deus spiritum compunctionis:
oculos ut non videant, et aures ut non audiant, usque in
hodiernum diem.
9 Et David dicit: Fiat mensa eorum in laqueum, et in
captionem, et in scandalum, et in retributionem illis.
10 Obscurentur oculi eorum ne videant: et dorsum eorum

semper incurva.

11 Dico ergo: Numquid sic offenderunt ut caderent? Absit. Sed illorum delicto, salus est Gentibus ut illos æmulentur.

12 Quod si delictum illorum divitiæ sunt mundi, et diminutio eorum divitiæ Gentium: quanto magis plenitudo eorum?

13 Vobis enim dico Gentibus: Quamdiu quidem ego sum Gentium Apostolus, ministerium meum honorificabo,

14 si quomodo ad æmulandum provocem carnem meam, et salvos faciam aliquos ex illis.

15 Si enim amissio eorum, reconciliatio est mundi: quæ assumptio, nisi vita ex mortuis?

16 Quod si delibatio sancta est, et massa: et si radix sancta, et rami.

17 Quod si aliqui ex ramis fracti sunt, tu autem cum oleaster esses, insertus es in illis, et socius radicis, et pinguedinis olivæ factus es,

18 noli gloriari adversus ramos. Quod si gloriaris: non tu radicem portas, sed radix te.

19 Dices ergo: Fracti sunt rami ut ego inserar.

20 Bene: propter incredulitatem fracti sunt. Tu autem fide stas: noli altum sapere, sed time.

21 Si enim Deus naturalibus ramis non pepercit: ne forte nec tibi parcat.

22 Vide ergo bonitatem, et severitatem Dei: in eos quidem, qui ceciderunt, severitatem: in te autem bonitatem Dei, si permanseris in bonitate, alioquin et tu excideris.

23 Sed et illi, si non permanserint in incredulitate, inserentur: potens est enim Deus iterum inserere illos.

24 Nam si tu ex naturali excisus es oleastro, et contra naturam insertus es in bonam olivam: quanto magis ii, qui secundum naturam, inserentur suæ olivæ?

25 Nolo enim vos ignorare fratres mysterium hoc: (ut non sitis vobisipsis sapientes) quia cæcitas ex parte contigit in Israel, donec plenitudo Gentium intraret,

26 et sic omnis Israel salvus fieret, sicut scriptum est: Veniet ex Sion, qui eripiat, et avertat impietatem a Iacob.

27 Et hoc illis a me testamentum: cum abstulero peccata eorum.
28 Secundum Evangelium quidem, inimici propter vos:
secundum electionem autem, charissimi propter patres.
29 Sine pœnitentia enim sunt dona, et vocatio Dei.
30 Sicut enim aliquando et vos non credidistis Deo, nunc autem
misericordiam consecuti estis propter incredulitatem illorum:
31 ita et isti nunc non crediderunt in vestram misericordiam: ut
et ipsi misericordiam consequantur.
32 Conclisit enim Deus omnia in incredulitate: ut omnium
misereatur.
33 O altitudo divitiarum sapientiæ, et scientiæ Dei: quam
incomprehensibilia sunt iudicia eius, et investigabiles viæ eius!
34 Quis enim cognovit sensum Domini? Aut quis consiliarius
eius fuit?
35 Aut quis prior dedit illi, et retribuetur ei?
36 Quoniam ex ipso, et per ipsum, et in ipso sunt omnia: ipsi
gloria in sæcula. Amen.

12

1 Obsecro itaque vos fratres per misericordiam Dei, ut exhibeatis
corpora vestra hostiam viventem, sanctam, Deo placentem,
rationabile obsequium vestrum.
2 Et nolite conformari huic sæculo, sed reformamini in novitate
sensus vestri: ut probetis quæ sit voluntas Dei bona, et
beneplacens, et perfecta.
3 Dico enim per gratiam quæ data est mihi, omnibus qui sunt
inter vos: Non plus sapere quam oportet sapere, sed sapere ad
sobrietatem: et unicuique sicut Deus divisit mensuram fidei.
4 Sicut enim in uno corpore multa membra habemus, omnia
autem membra non eundem actum habent:
5 ita multi unum corpus sumus in Christo, singuli autem alter
alterius membra.
6 Habentes autem donationes secundum gratiam, quæ data est

nobis, differentes: sive prophetiam secundum rationem fidei,
7 sive ministerium in ministrando, sive qui docet in doctrina,
8 qui exhortatur in exhortando, qui tribuit in simplicitate, qui
præest in sollicitudine, qui miseretur in hilaritate.
9 Dilectio sine simulatione: Odientes malum, adhærentes bono:
10 charitate fraternitatis invicem diligentes: Honore invicem
prævenientes:
11 Sollicitudine non pigri: Spiritu ferventes: Domino servientes:
12 Spe gaudentes: In tribulatione patientes: Orationi instantes:
13 Necessitatibus sanctorum communicantes: Hospitalitatem
sectantes.
14 Benedicite persequentibus vos: benedicite, et nolite
maledicere.
15 Gaudere cum gaudentibus, flere cum flentibus:
16 Idipsum invicem sentientes: Non alta sapientes, sed humilibus
consentientes. Nolite esse prudentes apud vosmetipsos:
17 Nulli malum pro malo reddentes: providentes bona non
tantum coram Deo, sed etiam coram omnibus hominibus.
18 Si fieri potest, quod ex vobis est, cum omnibus hominibus
pacem habentes:
19 Non vosmetipsos defendentes charissimi, sed date locum iræ.
scriptum est enim: Mihi vindicta: ego retribuam, dicit Dominus.
20 Sed si esurierit inimicus tuus, ciba illum: si sitit, potum da illi:
hoc enim faciens, carbones ignis congeres super caput eius.
21 Noli vinci a malo, sed vince in bono malum.

I3

1 Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit: Non est
enim potestas nisi a Deo: quæ autem sunt, a Deo ordinatæ sunt.
2 Itaque qui resistit potestati, Dei ordinationi resistit. Qui
autem resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt:
3 nam principes non sunt timori boni operis, sed mali. Vis
autem non timere potestatem? Bonum fac: et habebis laudem ex

illa:

4 Dei enim minister est tibi in bonum. Si autem malum feceris,
time: non enim sine causa gladium portat. Dei enim minister
est: vindex in iram ei, qui malum agit.

5 Ideo necessitate subditi estote non solum propter iram, sed
etiam propter conscientiam.

6 Ideo enim et tributa præstatis: ministri enim Dei sunt, in hoc
ipsum servientes.

7 Reddite ergo omnibus debita: cui tribulatum, tributum: cui
vectigal, vectigal: cui timorem, timorem: cui honorem, honorem.

8 Nemini quidquam debeatis: nisi ut invicem diligatis: qui enim
diligit proximum, legem implevit.

9 Nam: Non adulterabis: Non occides: Non furaberis: Non
falsum testimonium dices: Non concupisces: et si quod est aliud
mandatum, in hoc verbo instauratur: Diliges proximum tuum
sicut teipsum.

10 Dilectio proximi malum non operatur. Plenitudo ergo legis est
dilectio.

11 Et hoc scientes tempus: quia hora est iam nos de somno
surgere. Nunc enim propior est nostra salus, quam cum
credidimus.

12 Nox præcessit, dies autem appropinquavit. Abiiciamus ergo
opera tenebrarum, et induamur arma lucis.

13 Sicut in die honeste ambulemus: non in comensationibus, et
ebrietatibus, non in cubilibus, et impudicitiiis, non in
contentione, et æmulatione:

14 sed induamini Dominum Iesum Christum, et carnis curam ne
feceritis in desideriis.

I4

1 Infirmum autem in fide assumite, non in disceptationibus
cogitationum.

2 Alius enim credit se manducare omnia: qui autem infirmus

est, olus manducet.

3 Is, qui manducat, non manducantem non spernat: et qui non
manducat, manducantem non iudicet: Deus enim illum
assumpsit.

4 Tu quis es, qui iudicas alienum servum? Domino suo stat, aut
cedit: stabit autem: potens est enim Deus statuere illum.

5 Nam alius iudicat diem inter diem: alius autem iudicat
omnem diem: unusquisque in suo sensu abundet.

6 Qui sapit diem, Domino sapit: Et qui manducat, Domino
manducat: gratias enim agit Deo. Et qui non manducat,
Domino non manducat, et gratias agit Deo.

7 Nemo enim nostrum sibi vivit, et nemo sibi moritur.

8 Sive enim vivemus, Domino vivimus: sive morimur, Domino
morimur. Sive ergo vivimus, sive morimur, Domini sumus.

9 In hoc enim Christus mortuus est, et resurrexit: ut et
mortuorum et vivorum dominetur.

10 Tu autem quid iudicas fratrem tuum? aut tu quare spernis
fratrem tuum? Omnes enim stabimus ante tribunal Christi.

11 scriptum est enim: Vivo ego, dicit Dominus, quoniam mihi
flectetur omne genu: et omnis lingua confitebitur Deo.

12 Itaque unusquisque nostrum pro se rationem reddet Deo.

13 Non ergo amplius invicem iudicemus: sed hoc iudicate magis,
ne ponatis offendiculum fratri, vel scandalum.

14 Scio, et confido in Domino Iesu, quia nihil commune per
ipsum, nisi ei qui existimat quid commune esset, illi commune
est.

15 Si enim propter cibum frater tuus contristatur: iam non
secundum charitatem ambulas. Noli cibo tuo illum perdere, pro
quo Christus mortuus est.

16 Non ergo blasphemetur bonum nostrum.

17 Non est enim regnum Dei esca, et potus: sed iustitia, et pax, et
gaudium in Spiritu sancto:

18 qui enim in hoc servit Christo, placet Deo, et probatus est
hominibus.

19 Itaque quæ pacis sunt, sectemur: et quæ ædificationis sunt, in

invicem custodiamus.

20 Noli propter escam destruere opus Dei. omnia quidem sunt munda: sed malum est homini, qui per offendiculum manducat.

21 Bonum est non manducare carnem, et non bibere vinum, neque in quo frater tuus offenditur, aut scandalizatur, aut infirmatur.

22 Tu fidem habes? penes te ipsum habe coram Deo: Beatus, qui non iudicat semetipsum in eo, quod probat.

23 Qui autem discernit, si manducaverit, damnatus est: quia non ex fide. Omne autem, quod non est ex fide, peccatum est.

15

1 Debemus autem nos firmiores imbecillitates infirmorum sustinere, et non nobis placere.

2 Unusquisque vestrum proximo suo placeat in bonum, ad ædificationem.

3 Etenim Christus non sibi placuit, sed sicut scriptum est: Improperia impropertium tibi ceciderunt super me.

4 Quæcumque enim scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt: ut per patientiam, et consolationem Scripturarum, spem habeamus.

5 Deus autem patientiæ, et solatii det vobis id ipsum sapere in alterutrum secundum Iesum Christum:

6 ut unanimes, uno ore honorificetis Deum, et patrem Domini nostri Iesu Christi.

7 Propter quod suscipite invicem, sicut et Christus suscepit vos in honorem Dei.

8 Dico enim Christum Iesum ministrum fuisse circumcisionis propter veritatem Dei, ad confirmandas promissiones patrum:

9 Gentes autem super misericordia honorare Deum, sicut scriptum est: Propterea confitebor tibi in Gentibus Domine, et nomini tuo cantabo.

10 Et iterum dicit: Lætamini Gentes cum plebe eius.

- 11 Et iterum: Laudate omnes Gentes Dominum: et magnificate
eum omnes populi.
- 12 Et rursus Isaias ait: Erit radix Iesse, et qui exurget regere
Gentes, in eum Gentes sperabunt.
- 13 Deus autem spei repleat vos omni gaudio, et pace in credendo:
ut abundetis in spe, et virtute Spiritus sancti.
- 14 Certus sum autem fratres mei et ego ipse de vobis, quoniam et
ipsi pleni estis dilectione, repleti omni scientia, ita ut possitis
alterutrum monere.
- 15 Audacius autem scripsi vobis fratres ex parte, tamquam in
memoriam vos reducens: propter gratiam, quæ data est mihi a
Deo,
- 16 ut sim minister Christi Iesu in Gentibus: sanctificans
Evangelium Dei, ut fiat oblatio Gentium accepta, et sanctificata
in Spiritu sancto.
- 17 Habeo igitur gloriam in Christo Iesu ad Deum.
- 18 Non enim audeo aliquid loqui eorum, quæ per me non efficit
Christus in obedientiam Gentium, verbo et factis:
- 19 in virtute signorum, et prodigiorum, in virtute Spiritus sancti:
ita ut ab Ierusalem per circuitum usque ad Illyricum repleverim
Evangelium Christi.
- 20 Sic autem prædicavi Evangelium hoc, non ubi nominatus est
Christus, ne super alienum fundamentum ædificarem:
- 21 sed sicut scriptum est: Quibus non est annunciatum de eo,
videbunt: et qui non audierunt, intelligent.
- 22 Propter quod et impediabar plurimum venire ad vos, et
prohibitus sum usque adhuc.
- 23 Nunc vero ulterius locum non habens in his regionibus,
cupiditatem autem habens veniendi ad vos ex multis iam
præcedentibus annis:
- 24 cum in Hispaniam proficisci cœpero, spero quod præteriens
videam vos, et a vobis deducar illuc, si vobis primum ex parte
fruitus fuero.
- 25 Nunc igitur proficiscar in Ierusalem ministrare sanctis.
- 26 Probaverunt enim Macedonia, et Achaia collationem aliquam

facere in pauperes sanctorum, qui sunt in Ierusalem.

27 Placuit enim eis: et debitores sunt eorum. Nam si spiritualium eorum participes facti sunt Gentiles: debent et in carnalibus ministrare illis.

28 Hoc igitur cum consummavero, et assignavero eis fructum hunc: per vos proficiscar in Hispaniam.

29 Scio autem quoniam veniens ad vos, in abundantia benedictionis Evangelii Christi veniam.

30 Obsecro ergo vos fratres per Dominum nostrum Iesum Christum, et per charitatem sancti Spiritus, ut adiuvetis me in orationibus vestris pro me ad Deum,

31 ut liberer ab infidelibus, qui sunt in Iudæa, et obsequii mei oblatio accepta fiat in Ierusalem sanctis,

32 ut veniam ad vos in gaudio per voluntatem Dei, et refrigerer vobiscum.

33 Deus autem pacis sit cum omnibus vobis. Amen.

16

1 Commendo autem vobis Phœben sororem nostram, quæ est in ministerio Ecclesiæ, quæ est in Cenchrus:

2 ut eam suscipiatis in Domino digne sanctis: et assistatis ei in quocumque negotio vestri indiguerit: etenim ipsa quoque astitit multis, et mihi ipsi.

3 Salutate Priscam, et Aquilam adiutores meos in Christo Iesu;

4 (qui pro anima mea suas cervices supposuerunt: quibus non solus ego gratias ago, sed et cunctæ ecclesiæ Gentium)

5 et domesticam Ecclesiam eorum. Salutate Epænetum dilectum mihi, qui est primitivus Asiæ in Christo.

6 Salutate Mariam, quæ multum laboravit in vobis.

7 Salutate Andronicum, et Iuniam cognatos, et concaptivos meos: qui sunt nobiles in Apostolis, qui et ante me fuerunt in Christo.

8 Salutate Ampliatum dilectissimum mihi in Domino.

- 9   Salutate Urbanum adiutorem nostrum in Christo Iesu, et
Stachyn dilectum meum.
- 10   Salutate Apellen probum in Christo.
- 11   Salutate eos, qui sunt ex Aristoboli domo. Salute
Herodionem cognatum meum. Salute eos, qui sunt ex Narcissi
domo, qui sunt in Domino.
- 12   Salutate Tryphænam, et Tryphosam: quæ laborant in
Domino. Salute Persidem charissimam, quæ multum laboravit
in Domino.
- 13   Salutate Rufum electum in Domino, et matrem eius, et meam.
- 14   Salutate Asyncritum, Phlegontem, Hermam, Patrobam,
Hermen: et qui cum eis sunt, fratres.
- 15   Salutate Philologum, et Iuliam, Nereum, et sororem eius, et
Olympiadem, et omnes, qui cum eis sunt, sanctos.
- 16   Salutate invicem in osculo sancto. Salutant vos omnes
Ecclesiæ Christi.
- 17   Rogo autem vos fratres, ut observetis eos, qui dissensiones, et
offendicula præter doctrinam, quam vos didicistis, faciunt, et
declinate ab illis.
- 18   Huiuscemodi enim Christo Domino nostro non serviunt, sed
suo ventri: et per dulces sermones, et benedictiones seducunt
corda innocentium.
- 19   Vestra enim obedientia in omnem locum divulgata est.
Gaudeo igitur in vobis. Sed volo vos sapientes esse in bono, et
simplices in malo.
- 20   Deus autem pacis conterat Satanam sub pedibus vestris
velociter. Gratia Domini nostri Iesu Christi vobiscum.
- 21   Salutat vos Timotheus adiutor meus, et Lucius, et Iason, et
Sosipater cognati mei.
- 22   Saluto vos ego Tertius, qui scripsi epistolam, in Domino.
- 23   Salutat vos Caius hospes meus, et universa Ecclesia. Salutat
vos Erastus arcarius civitatis, et Quartus, frater.
- 24   Gratia Domini nostri Iesu Christi cum omnibus vobis. Amen.
- 25   Ei autem, qui potens est vos confirmare iuxta Evangelium
meum, et prædicationem Iesu Christi, secundum revelationem

mysterii temporibus æternis taciti,

26 (quod nunc patefactum est per Scripturas Prophetarum
secundum præceptum æterni Dei, ad obeditionem fidei) in
cunctis Gentibus cogniti,

27 soli sapienti Deo, per Iesum Christum, cui honor, et gloria in
sæcula sæculorum. Amen.

I CORINTHII

I

- 1 Paulus vocatus Apostolus Iesu Christi per voluntatem Dei, et
Sosthenes frater,
- 2 Ecclesiæ Dei, quæ est Corinthi, sanctificatis in Christo Iesu,
vocatis sanctis, cum omnibus, qui invocant nomen Domini
nostri Iesu Christi, in omni loco ipsorum, et nostro.
- 3 Gratia vobis, et pax a Deo Patre nostro, et Domino Iesu
Christo.
- 4 Gratias ago Deo meo semper pro vobis in gratia Dei, quæ data
est vobis in Christo Iesu:
- 5 quod in omnibus divites facti estis in illo, in omni verbo, et in
omni scientia:
- 6 sicut testimonium Christi confirmatum est in vobis:
- 7 ita ut nihil vobis desit in ulla gratia, expectantibus
revelationem Domini nostri Iesu Christi,
- 8 qui et confirmabit vos usque in finem sine crimine, in die
adventus Domini nostri Iesu Christi.
- 9 Fidelis Deus: per quem vocati estis in societatem filii eius Iesu
Christi Domini nostri.
- 10 Obsecro autem vos fratres per nomen Domini nostri Iesu
Christi: ut idipsum dicatis omnes, et non sint in vobis schismata:
sitis autem perfecti in eodem sensu, et in eadem sententia.
- 11 Significatum est enim mihi de vobis fratres mei ab iis, qui sunt
Chloes, quia contentiones sunt inter vos.
- 12 Hoc autem dico, quod unusquisque vestrum dicit: Ego
quidem sum Pauli: ego autem Apollo: ego vero Cephæ: ego
autem Christi.
- 13 Divisus est Christus? Numquid Paulus crucifixus est pro
vobis? aut in nomine Pauli baptizati estis?
- 14 Gratias ago Deo, quod neminem vestrum baptizavi, nisi
Crispum, et Caium:
- 15 nequis dicat quod in nomine meo baptizati estis.

16 Baptizavi autem et Stephanæ domum: ceterum nescio si quem
alium baptizaverim.

17 Non enim misit me Christus baptizare, sed evangelizare: non
in sapientia verbi, ut non evacuetur crux Christi.

18 Verbum enim crucis pereuntibus quidem stultitia est: iis
autem, qui salvi fiunt, id est nobis, Dei virtus est.

19 Scriptum est enim: Perdam sapientiam sapientium, et
prudentiam prudentium reprobabo.

20 Ubi sapiens? ubi scriba? ubi conquisitor huius sæculi? Nonne
stultam fecit Deus sapientiam huius mundi?

21 Nam quia in Dei sapientia non cognovit mundus per
sapientiam Deum: placuit Deo per stultitiam prædicationis
salvos facere credentes.

22 Quoniam et Iudæi signa petunt, et Græci sapientiam quærunt:
23 nos autem prædicamus Christum crucifixum: Iudæis quidem
scandalum, Gentibus autem stultitiam,
24 ipsis autem vocatis Iudæis, atque Græcis Christum Dei
virtutem, et Dei sapientia:
25 quia quod stultum est Dei, sapientius est hominibus: et quod
infirmum est Dei, fortius est hominibus.

26 Videte enim vocationem vestram fratres, quia non multi
sapientes secundum carnem, non multi potentes, non multi
nobiles:
27 sed quæ stulta sunt mundi elegit Deus, ut confundat sapientes:
et infirma mundi elegit Deus, ut confundat fortia:
28 et ignobilia mundi, et contemptibilia elegit Deus, et ea, quæ
non sunt, ut ea quæ sunt destrueret:
29 ut non gloriatur omnis caro in conspectu eius.

30 Ex ipso autem vos estis in Christo Iesu, qui factus est nobis
sapientia a Deo, et iustitia, et sanctificatio, et redemptio:
31 ut quemadmodum scriptum est: Qui gloriatur, in Domino
gloriatur.

2

1 Et ego, cum venissem ad vos, fratres, veni non in sublimitate sermonis, aut sapientiæ, annuncians vobis testimonium Christi.

2 Non enim iudicavi me scire aliquid inter vos, nisi Iesum Christum, et hunc crucifixum.

3 Et ego in infirmitate, et timore, et tremore multo fui apud vos:
4 et sermo meus, et prædicatio mea non in persuasibilibus humanæ sapientiæ verbis, sed in ostensione spiritus, et virtutis:
5 ut fides vestra non sit in sapientia hominum, sed in virtute Dei.

6 Sapientiam autem loquimur inter perfectos: sapientiam vero non huius sæculi, neque principum huius sæculi, qui destruuntur:

7 sed loquimur Dei sapientiam in mysterio, quæ abscondita est, quam prædestinavit Deus ante sæcula in gloriam nostram,
8 quam nemo principum huius sæculi cognovit: si enim cognovissent, numquam Dominum gloriæ crucifixissent.

9 Sed sicut scriptum est: Quod oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus iis, qui diligunt illum:

10 nobis autem revelavit Deus per spiritum suum: Spiritus enim omnia scrutatur, etiam profunda Dei.

11 Quis enim hominum scit quæ sunt hominis, nisi spiritus hominis, qui in ipso est? ita et quæ Dei sunt, nemo cognovit, nisi Spiritus Dei.

12 Nos autem non spiritum huius mundi accepimus, sed Spiritum, qui ex Deo est, ut sciamus quæ a Deo donata sunt nobis:

13 quæ et loquimur non in doctis humanæ sapientiæ verbis, sed in doctrina Spiritus, spiritualibus spiritualia comparantes.

14 Animalis autem homo non percipit ea, quæ sunt Spiritus Dei: stultitia enim est illi, et non potest intelligere: quia spiritualiter examinatur.

15 Spiritualis autem iudicat omnia: et ipse a nemine iudicatur.

16 Quis enim cognovit sensum Domini, qui instruat eum? Nos

autem sensum Christi habemus.

3

- 1 Et ego, fratres, non potui vobis loqui quasi spiritualibus, sed
quasi carnalibus. Tamquam parvulis in Christo,
2 lac vobis potum dedi, non escam: nondum enim poteratis: sed
nec nunc quidem potestis: adhuc enim carnales estis.
3 Cum enim sit inter vos zelus, et contentio: nonne carnales
estis, et secundum hominem ambulatis?
4 Cum enim quis dicat: Ego quidem sum Pauli. Alius autem:
Ego Apollo: nonne homines estis? Quid igitur est Apollo? quid
vero Paulus?
5 Ministri eius, cui credidistis, ut unicuique sicut Dominus
dedit.
6 Ego plantavi, Apollo rigavit: sed Deus incrementum dedit.
7 Itaque neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat: sed, qui
incrementum dat, Deus.
8 Qui autem plantat, et qui rigat, unum sunt. Unusquisque
autem propriam mercedem accipiet secundum suum laborem.
9 Dei enim sumus adiutores: Dei agricultura estis, Dei
ædificatio estis.
10 Secundum gratiam Dei, quæ data est mihi, ut sapiens
architectus fundamentum posui: alius autem superædificat.
Unusquisque autem videat quomodo superædificet.
11 Fundamentum enim aliud nemo potest ponere præter id,
quod positum est, quod est Christus Iesus.
12 Si quis autem superædificat super fundamentum hoc, aurum,
argentum, lapides pretiosos, ligna, fœnum, stipulam,
13 uniuscuiusque opus manifestum erit: dies enim Domini
declarabit, quia in igne revelabitur: et uniuscuiusque opus quale
sit, ignis probabit.
14 Si cuius opus manserit quod superædificavit, mercedem
accipiet.

- 15 Si cuius opus arserit, detrimentum patietur: ipse autem salvus erit: sic tamen quasi per ignem.
- 16 Nescitis quia templum Dei estis, et Spiritus Dei habitat in vobis?
- 17 Si quis autem templum Dei violaverit, disperdet illum Deus. Templum enim Dei sanctum est, quod estis vos.
- 18 Nemo se seducat: si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc sæculo, stultus fiat ut sit sapiens.
- 19 Sapientia enim huius mundi, stultitia est apud Deum. Scriptum est enim: Comprehendam sapientes in astutia eorum.
- 20 Et iterum: Dominus novit cogitationes sapientium quoniam vanæ sunt.
- 21 Nemo itaque gloriatur in hominibus.
- 22 Omnia enim vestra sunt, sive Paulus, sive Apollo, sive Cephas, sive mundus, sive vita, sive mors, sive præsentia, sive futura: omnia enim vestra sunt:
- 23 vos autem Christi: Christus autem Dei.

4

- 1 Sic nos existimet homo ut ministros Christi: et dispensatores mysteriorum Dei.
- 2 Hic iam quæritur inter dispensatores ut fidelis quis inveniatur.
- 3 Mihi autem pro minimo est ut a vobis iudicer, aut ab humano die: sed neque meipsum iudico.
- 4 Nihil enim mihi conscius sum: sed non in hoc iustificatus sum: qui autem iudicat me, Dominus est.
- 5 Itaque nolite ante tempus iudicare, quoadusque veniat Dominus: qui et illuminabit abscondita tenebrarum, et manifestabit consilia cordium: et tunc laus erit unicuique a Deo.
- 6 Hæc autem, fratres, transfiguravi in me et Apollo, propter vos: ut in nobis discatis, ne supra quam scriptum est, unus adversus alterum infletur pro alio.
- 7 Quis enim te discernit? Quid autem habes quod non

accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris quasi non acceperis?

8 Iam saturati estis, iam divites facti estis: sine nobis regnatis: et utinam regnetis, ut et nos vobiscum regnemus.

9 Puto enim quod Deus nos Apostolos novissimos ostendit, tamquam morti destinatos: quia spectaculum facti sumus mundo, et Angelis, et hominibus.

10 Nos stulti propter Christum, vos autem prudentes in Christo: nos infirmi, vos autem fortes: vos nobiles, nos autem ignobiles.

11 Usque in hanc horam et esurimus, et sitimus, et nudi sumus, et colaphis cædimur, et instabiles sumus,

12 et laboramus operantes manibus nostris: maledicimur, et benedicimus: persecutionem patimur, et sustinemus:

13 blasphemamur, et obsecramus: tamquam purgamenta huius mundi facti sumus, omnium peripsema usque adhuc.

14 Non ut confundam vos, hæc scribo, sed ut filios meos charissimos moneo.

15 Nam si decem millia pædagogorum habeatis in Christo: sed non multos patres. Nam in Christo Iesu per Evangelium ego vos genui.

16 Rogo ergo vos, imitatores mei estote, sicut et ego Christi.

17 Ideo misi ad vos Timotheum, qui est filius meus charissimus, et fidelis in Domino: qui vos commonefaciet vias meas, quæ sunt in Christo Iesu, sicut ubique in omni Ecclesia doceo.

18 Tamquam non venturus sim ad vos, sic inflati sunt quidam.

19 Veniam autem ad vos cito, si Dominus voluerit: et cognoscam non sermonem eorum, qui inflati sunt, sed virtutem.

20 Non enim in sermone est regnum Dei, sed in virtute.

21 Quid vultis? in virga veniam ad vos, an in charitate, et spiritu mansuetudinis?

5

1 Omnino auditur inter vos fornicatio, et talis fornicatio, qualis nec inter Gentes, ita ut uxorem patris sui aliquis habeat.

2 Et vos inflati estis: et non magis luctum habuistis ut tollatur de
medio vestrum qui hoc opus fecit.

3 Ego quidem absens corpore, præsens autem spiritu, iam
iudicavi ut præsens, eum, qui sic operatus est,

4 in nomine Domini nostri Iesu Christi, congregatis vobis et
meo spiritu, cum virtute Domini nostri Iesu,

5 tradere huiusmodi satanæ in interitum carnis, ut spiritus salvus
sit in die Domini nostri Iesu Christi.

6 Non est bona gloriatio vestra. Nescitis quia modicum
fermentum totam massam corrumpit?

7 Expurgate vetus fermentum, ut sitis nova conspersio, sicut
estis azymi. Etenim Pascha nostrum immolatus est Christus.

8 Itaque epulemur: non in fermento veteri, neque in fermento
malitiæ, et nequitiae: sed in azymis sinceritatis, et veritatis.

9 Scripsi in epistola: Ne commisceamini fornicariis.

10 non utique fornicariis huius mundi, aut avaris, aut rapacibus,
aut idolis servientibus: alioquin debueratis de hoc mundo exiisse.

11 Nunc autem scripsi vobis non commisceri: si is, qui frater
nominatur, est fornicator, aut avarus, aut idolis serviens, aut
maledicus, aut ebriosus, aut rapax: cum eiusmodi nec cibum
sumere.

12 Quid enim mihi de iis, qui foris sunt, iudicare? Nonne de iis,
qui intus sunt, vos iudicatis?

13 nam eos, qui foris sunt, Deus iudicabit. Auferte malum ex
vobisipsis.

6

1 Audet aliquis vestrum habens negotium adversus alterum,
iudicari apud iniquos, et non apud sanctos?

2 An nescitis quoniam sancti de hoc mundo iudicabunt? Et si in
vobis iudicabitur mundus, indigni estis qui de minimis iudicetis?

3 Nescitis quoniam angelos iudicabimus? quanto magis
sæcularia?

4 Sæcularia igitur iudicia si habueritis: contemptibiles, qui sunt
in Ecclesia, illos constituite ad iudicandum.

5 Ad verecundiam vestram dico. Sic non est inter vos sapiens
quisquam, qui possit iudicare inter fratrem suum?

6 Sed frater cum fratre iudicio contendit: et hoc apud infideles?

7 Iam quidem omnino delictum est in vobis, quod iudicia
habetis inter vos. Quare non magis iniuriam accipitis? quare non
magis fraudem patimini?

8 Sed vos iniuriam facitis, et fraudatis: et hoc fratribus.

9 An nescitis quia iniqui regnum Dei non possidebunt? Nolite
errare: Neque fornicarii, neque idolis servientes, neque adulteri,
10 neque molles, neque masculorum concubitores, neque fures,
neque avari, neque ebriosi, neque maledici, neque rapaces
regnum Dei possidebunt.

11 Et hæc quidam fuistis: sed abluti estis, sed sanctificati estis, sed
iustificati estis in nomine Domini nostri Iesu Christi, et in
Spiritu Dei nostri.

12 Omnia mihi licent, sed non omnia expediunt: Omnia mihi
licent, sed ego sub nullis redigar potestate.

13 Esca ventri, et venter escis: Deus autem et hunc, et has
destruet: corpus autem non fornicationi, sed Domino: et
Dominus corpori.

14 Deus vero et Dominum suscitavit: et nos suscitabit per
virtutem suam.

15 Nescitis quoniam corpora vestra membra sunt Christi?
Tollens ergo membra Christi, faciam membra meretricis? Absit.

16 An nescitis quoniam qui adhæret meretrici, unum corpus
efficitur? Erunt enim (inquit) duo in carne una.

17 Qui autem adhæret Domino, unus spiritus est.

18 Fugite fornicationem. Omne peccatum, quodcumque fecerit
homo, extra corpus est: qui autem fornicatur, in corpus suum
peccat.

19 An nescitis quoniam membra vestra, templum sunt Spiritus
sancti, qui in vobis est, quem habetis a Deo, et non estis vestri?

20 Empti enim estis pretio magno. Glorificate, et portate Deum

in corpore vestro.

7

I De quibus autem scripsistis mihi: Bonum est homini mulierem non tangere:

2 propter fornicationem autem unusquisque suam uxorem habeat, et unaquæque suum virum habeat.

3 Uxori vir debitum reddat: similiter autem et uxor viro.

4 Mulier sui corporis potestatem non habet, sed vir. Similiter autem et vir sui corporis potestatem non habet, sed mulier.

5 Nolite fraudare invicem, nisi forte ex consensu ad tempus, ut vacetis orationi: et iterum revertimini in idipsum, ne tentet vos Satanas propter incontinentiam vestram.

6 Hoc autem dico secundum indulgentiam, non secundum imperium.

7 Volo enim omnes vos esse sicut meipsum: sed unusquisque proprium donum habet ex Deo: alius quidem sic, alius vero sic.

8 Dico autem non nuptis, et viduis: bonum est illis si sic permaneant, sicut et ego.

9 Quod si non se continent, nubant. Melius est enim nubere, quam uri.

10 Iis autem, qui matrimonio iuncti sunt, præcipio non ego, sed Dominus, uxorem a viro non discedere:

11 quod si discesserit, manere innuptam, aut viro suo reconciliari. Et vir uxorem non dimittat.

12 Nam ceteris ego dico, non Dominus. Si quis frater uxorem habet infidelem, et hæc consentit habitare cum illo, non dimittat illam.

13 Et si qua mulier fidelis habet virum infidelem, et hic consentit habitare cum illa, non dimittat virum:

14 sanctificatus est enim vir infidelis per mulierem fidelem, et sanctificata est mulier infidelis per virum fidelem: alioquin filii vestri immundi essent, nunc autem sancti sunt.

- 15 Quod si infidelis discedit, discedat: non enim servituti
subiectus est frater, aut soror in huiusmodi: in pace autem
vocavit nos Deus.
- 16 Unde enim scis mulier, si virum salvum facies? aut unde scis
vir, si mulierem salvam facies?
- 17 nisi unicuique sicut divisit Dominus, unumquemque sicut
vocavit Deus, ita ambulet, et sicut in omnibus Ecclesiis doceo.
- 18 Circumcisis aliquis vocatus est? non adducat præputium. In
præputio aliquis vocatus est? non circumcidatur.
- 19 Circumcisio nihil est, et præputium nihil est: sed observatio
mandatorum Dei.
- 20 Unusquisque in qua vocatione vocatus est, in ea permaneat.
- 21 Servus vocatus es? non sit tibi curæ: sed et si potes fieri liber,
magis utere.
- 22 Qui enim in Domino vocatus est servus, libertus est Domini:
similiter qui liber vocatus est, servus est Christi.
- 23 Pretio empti estis, nolite fieri servi hominum.
- 24 Unusquisque in quo vocatus est, fratres, in hoc permaneat
apud Deum.
- 25 De virginibus autem præceptum Domini non habeo:
consilium autem do, tamquam misericordiam consecutus a
Domino, ut sim fidelis.
- 26 Existimo ergo hoc bonum esse propter instantem
necessitatem, quoniam bonum est homini sic esse.
- 27 Alligatus es uxori? noli quærere solutionem. Solutus es ab
uxore? noli quærere uxorem.
- 28 Si autem acceperis uxorem: non peccasti. Et si nupserit virgo,
non peccavit. tribulationem tamen carnis habebunt huiusmodi.
Ego autem vobis parco.
- 29 Hoc itaque dico, fratres: Tempus breve est: reliquum est, ut et
qui habent uxores, tamquam non habentes sint:
- 30 et qui flent, tamquam non flentes: et qui gaudent, tamquam
non gaudentes: et qui emunt, tamquam non possidentes:
- 31 et qui utuntur hoc mundo, tamquam non utantur: præterit
enim figura huius mundi.

- 32 Volo autem vos sine sollicitudine esse. Qui sine uxore est, sollicitus est quæ Domini sunt, quomodo placeat Deo.
- 33 Qui autem cum uxore est, sollicitus est quæ sunt mundi, quomodo placeat uxori, et divisus est.
- 34 Et mulier innupta, et virgo cogitat quæ Domini sunt, ut sit sancta corpore, et spiritu. Quæ autem nupta est, cogitat quæ sunt mundi, quomodo placeat viro.
- 35 Porro hoc ad utilitatem vestram dico: non ut laqueum vobis iniiciam, sed ad id, quod honestum est, et quod facultatem præbeat sine impedimento Dominum obsecrandi.
- 36 Si quis autem turpem se videri existimat super virgine sua, quod sit superadulta, et ita oportet fieri: quod vult faciat: non peccat, si nubat.
- 37 Nam qui statuit in corde suo firmus, non habens necessitatem, potestatem autem habens suæ voluntatis, et hoc iudicavit in corde suo, servare virginem suam, bene facit.
- 38 Igitur et qui matrimonio iungit virginem suam, bene facit: et qui non iungit, melius facit.
- 39 Mulier alligata est legi quanto tempore vir eius vivit. quod si dormierit vir eius, liberata est: cui vult nubat: tantum in Domino.
- 40 Beatior autem erit si sic permanserit secundum meum consilium: puto autem quod et ego Spiritum Dei habeam.

8

- 1 De iis autem, quæ idolis sacrificantur, scimus quia omnes scientiam habemus. Scientia inflat, charitas vero ædificat.
- 2 Si quis autem se existimat scire aliquid, nondum cognovit quemadmodum oporteat eum scire.
- 3 Si quis autem diligit Deum, hic cognitus est ab eo.
- 4 De escis autem, quæ idolis immolantur, scimus quia nihil est idolum in mundo, et quod nullus est Deus, nisi unus.
- 5 Nam etsi sunt qui dicantur dii sive in cælo, sive in terra

(siquidem sunt dii multi, et domini multi):

6 nobis tamen unus est Deus, Pater, ex quo omnia, et nos in illum: et unus Dominus Iesus Christus, per quem omnia, et nos per ipsum.

7 Sed non in omnibus est scientia. Quidam autem cum conscientia usque nunc idoli, quasi idolothytum manducant: et conscientia ipsorum cum sit infirma, polluitur.

8 Esca autem nos non commendat Deo. Neque enim si manducaverimus, abundabimus: neque si non manducaverimus, deficiemus.

9 Videte autem ne forte hæc licentia vestra offendiculum fiat infirmis.

10 Si enim quis viderit eum, qui habet scientiam, in idolio recumbentem: nonne conscientia eius, cum sit infirma, ædificabitur ad manducandum idolothyta?

11 Et peribit infirmus in tua scientia frater, propter quem Christus mortuus est?

12 Sic autem peccantes in fratres, et percutientes conscientiam eorum infirmam, in Christum peccatis.

13 Quapropter si esca scandalizat fratrem meum: non manducabo carnem in æternum, ne fratrem meum scandalizem.

9

1 Non sum liber? Non sum Apostolus? Nonne Christum Iesum Dominum nostrum vidi? Nonne opus meum vos estis in Domino?

2 Et si aliis non sum Apostolus, sed tamen vobis sum: nam signaculum Apostolatus mei vos estis in Domino.

3 mea defensio apud eos, qui me interrogant, hæc est:

4 Numquid non habemus potestatem manducandi, et bibendi?

5 Numquid non habemus potestatem mulierem sororem circumducendi sicut et ceteri Apostoli, et fratres Domini, et Cephas?

- 6 Aut ego solus, et Barnabas, non habemus potestatem hoc operandi?
- 7 Quis militat suis stipendiis umquam? Quis plantat vineam, et de fructu eius non edit? Quis pascit gregem, et de lacte gregis non manducat?
- 8 Numquid secundum hominem hæc dico? An et lex hæc non dicit?
- 9 Scriptum est enim in lege Moysi: Non alligabis os bovi trituranti. Numquid de bobus cura est Deo?
- 10 An propter nos utique hoc dicit? Nam propter nos scripta sunt. quoniam debet in spe qui arat, arare: et qui triturat, in spe fructus percipiendi.
- 11 Si nos vobis spiritualia seminavimus, magnum est si nos carnalia vestra metamus?
- 12 Si alii potestatis vestræ participes sunt, quare non potius nos? Sed non usi sumus hac potestate: sed omnia sustinemus, ne quod offendiculum demus Evangelio Christi.
- 13 Nescitis quoniam qui in sacrario operantur, quæ de sacrario sunt, edunt: et qui altari deserviunt, cum altari participant?
- 14 Ita et Dominus ordinavit iis, qui Evangelium annunciant, de Evangelio vivere.
- 15 Ego autem nullo horum usus sum. Non autem scripsi hæc ut ita fiant in me: bonum est enim mihi magis mori, quam ut gloriam meam quis evacuet.
- 16 Nam si evangelizavero, non est mihi gloria: necessitas enim mihi incumbit: væ enim mihi est, si non evangelizavero.
- 17 Si enim volens hoc ago, mercedem habeo: si autem invitus, dispensatio mihi credita est.
- 18 Quæ est ergo merces mea? Ut Evangelium prædicans, sine sumptu ponam Evangelium, ut non abutar potestate mea in Evangelio.
- 19 Nam cum liber essem ex omnibus, omnium me servum feci, ut plures lucrifacerem.
- 20 Et factus sum Iudæis tamquam Iudæus, ut Iudæos lucrarer.
- 21 iis qui sub lege sunt, quasi sub lege essem (cum ipse non essem

sub lege) ut eos, qui sub lege erant, lucrifacerem. iis, qui sine lege erant, tamquam sine lege essem (cum sine lege Dei non essem: sed in lege essem Christi) ut lucrifacerem eos, qui sine lege erant.

22 Factus sum infirmis infirmus, ut infirmos lucrifacerem.

Omnibus omnia factus sum, ut omnes facerem salvos.

23 Omnia autem facio propter Evangelium: ut particeps eius efficiar.

24 Nescitis quod ii, qui in stadio currunt, omnes quidem currunt, sed unus accipit bravium? Sic currite ut comprehendatis.

25 Omnis autem, qui in agone contendit, ab omnibus se abstinet, et illi quidem ut corruptibilem coronam accipiant: nos autem incorruptam.

26 Ego igitur sic curro, non quasi in incertum: sic pugno, non quasi aerem verberans:

27 sed castigo corpus meum, et in servitutem redigo: ne forte cum aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar.

IO

1 Nolo enim vos ignorare fratres quoniam patres nostri omnes sub nube fuerunt, et omnes mare transierunt,

2 et omnes in Moyse baptizati sunt in nube, et in mari:

3 et omnes eandem escam spiritalem manducaverunt,

4 et omnes eundem potum spiritalem biberunt: (bibebant autem de spiritali, consequente eos, petra: petra autem erat Christus)

5 sed non in pluribus eorum beneplacitum est Deo: nam prostrati sunt in deserto.

6 Hæc autem in figura facta sunt nostri, ut non simus concupiscentes malorum, sicut et illi concupierunt.

7 neque idololatræ efficiamini, sicut quidam ex ipsis: quemadmodum scriptum est: Sedit populus manducare, et bibere, et surrexerunt ludere.

8 neque fornicemur, sicut quidam ex ipsis fornicati sunt, et

ceciderunt una die viginti tria millia.

9 Neque tentemus Christum: sicut quidam eorum tentaverunt,
et a serpentibus perierunt.

10 Neque murmuraveritis, sicut quidam eorum murmuraverunt,
et perierunt ab exterminatore.

11 Hæc autem omnia in figura contingebant illis: scripta sunt
autem ad correptionem nostram, in quos fines sæculorum
devenerunt.

12 Itaque qui se existimat stare, videat ne cadat.

13 Tentatio vos non apprehendat nisi humana: fidelis autem
Deus est, qui non patietur vos tentari supra id, quod potestis, sed
faciet etiam cum tentatione proventum ut possitis sustinere.

14 Propter quod charissimi mihi, fugite ab idolorum cultura:

15 Ut prudentibus loquor, vos ipsi iudicate quod dico.

16 Calix benedictionis, cui benedicimus, nonne communicatio
sanguinis Christi est? et panis, quem frangimus, nonne
participatio corporis Domini est?

17 Quoniam unus panis, unum corpus multi sumus, omnes, qui
de uno pane participamus.

18 Videte Israel secundum carnem: nonne qui edunt hostias,
participes sunt altaris?

19 Quid ergo? dico quod idolis immolatum sit aliquid? aut quod
idolum, sit aliquid?

20 Sed quæ immolant Gentes, dæmoniis immolant, et non Deo.
Nolo autem vos socios fieri dæmoniorum:

21 non potestis calicem Domini bibere, et calicem dæmoniorum:
non potestis mensæ Domini participes esse, et mensæ
dæmoniorum.

22 An æmulamur Dominum? Numquid fortiores illo sumus?
Omnia mihi licent, sed non omnia expediunt.

23 Omnia mihi licent, sed non omnia ædificat.

24 Nemo quod suum est quærat, sed quod alterius.

25 Omne, quod in macello vænit, manducate, nihil interrogantes
propter conscientiam.

26 Domini est terra, et plenitudo eius.

27 Si quis vocat vos infidelium, et vultis ire: omne, quod vobis
apponitur, manducate, nihil interrogantes propter conscientiam.
28 Si quis autem dixerit: Hoc immolatum est idolis: nolite
manducare propter illum, qui indicavit, et propter conscientiam:
29 conscientiam autem dico non tuam, sed alterius. Ut quid enim
libertas mea iudicatur ab aliena conscientia?
30 Si ego cum gratia participo, quid blasphemor pro eo quod
gratias ago?
31 Sive ergo manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis:
omnia in gloriam Dei facite.
32 Sine offensione estote Iudæis, et Gentibus, et Ecclesiæ Dei:
33 sicut et ego per omnia omnibus placeo, non quærens quod
mihi utile est, sed quod multis: ut salvi fiant.

II

1 Imitatores mei estote, sicut et ego Christi.
2 Laudo autem vos fratres quod per omnia mei memores estis:
et sicut tradidi vobis, præcepta mea tenetis.
3 Volo autem vos scire quod omnis viri caput, Christus est:
caput autem mulieris, vir: caput vero Christi, Deus.
4 Omnis vir orans, aut prophetans velato capite, deturpat caput
suum.
5 Omnis autem mulier orans, aut prophetans non velato capite,
deturpat caput suum: unum enim est ac si decalvetur.
6 Nam si non velatur mulier, tondeatur. Si vero turpe est mulieri
tonderi, aut decalvari, velet caput suum.
7 Vir quidem non debet velare caput suum: quoniam imago et
gloria Dei est, mulier autem gloria viri est.
8 Non enim vir ex muliere est, sed mulier ex viro.
9 Etenim non est creatus vir propter mulierem, sed mulier
propter virum.
10 Ideo debet mulier potestatem habere supra caput propter
Angelos.

- 11 Verumtamen neque vir sine muliere: neque mulier sine viro in
Domino.
- 12 Nam sicut mulier de viro, ita et vir per mulierem: omnia
autem ex Deo.
- 13 Vos ipsi iudicate: decet mulierem non velatam orare Deum?
- 14 Nec ipsa natura docet vos, quod vir quidem si comam nutriat,
ignominia est illi:
- 15 mulier vero si comam nutriat, gloria est illi: quoniam capilli
pro velamine ei dati sunt.
- 16 Si quis autem videtur contentiosus esse: nos talem
consuetudinem non habemus, neque Ecclesia Dei.
- 17 Hoc autem præcipio: non laudans quod non in melius, sed in
deterius convenitis.
- 18 Primum quidem convenientibus vobis in Ecclesiam, audio
scissuras esse inter vos, et ex parte credo.
- 19 Nam oportet et hæreses esse, ut et qui probati sunt, manifesti
fiant in vobis.
- 20 Convenientibus ergo vobis in unum, iam non est Dominicam
cœnam manducare.
- 21 Unusquisque enim suam cœnam præsumit ad manducandum.
Et alius quidem esurit: alius autem ebrius est.
- 22 Numquid domos non habetis ad manducandum, et
bibendum? aut Ecclesiam Dei contemnitis, et confunditis eos,
qui non habent? Quid dicam vobis? Laudo vos? in hoc non
laudo.
- 23 Ego enim accepi a Domino quod et tradidi vobis, quoniam
Dominus Iesus in qua nocte tradebatur, accepit panem,
- 24 et gratias agens fregit, et dixit: Accipite, et manducate: hoc est
corpus meum, quod pro vobis tradetur: hoc facite in meam
commemorationem.
- 25 Similiter et calicem, postquam cœnavit, dicens: Hic calix
novum testamentum est in meo sanguine. hoc facite
quotiescumque bibetis, in meam commemorationem.
- 26 Quotiescumque enim manducabitis panem hunc, et calicem
bibetis: mortem Domini annunciabitis donec veniat.

- 27 Itaque quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit
calicem Domini indigne: reus erit corporis, et sanguinis Domini.
- 28 Probet autem seipsum homo: et sic de pane illo edat, et de
calice bibat.
- 29 Qui enim manducat, et bibit indigne, iudicium sibi manducat,
et bibit: non diiudicans corpus Domini.
- 30 Ideo inter vos multi infirmi et imbecilles, et dormiunt multi.
- 31 Quod si nosmetipsos diiudicemus, non utique iudicemur.
- 32 Dum iudicamur autem, a Domino corripimur, ut non cum
hoc mundo damnemur.
- 33 Itaque fratres mei, cum convenitis ad manducandum, invicem
expectate.
- 34 Si quis esurit, domi manducet: ut non in iudicium
conveniatis. Cetera autem, cum venero, disponam.

12

- 1 De spiritualibus autem, nolo vos ignorare fratres.
- 2 Scitis quoniam cum Gentes essetis, ad simulachra muta prout
ducebamini euntes.
- 3 Ideo notum vobis facio, quod nemo in Spiritu Dei loquens,
dicit anathema Iesu. Et nemo potest dicere, Dominus Iesus, nisi
in Spiritu sancto.
- 4 Divisiones vero gratiarum sunt, idem autem Spiritus:
- 5 Et divisiones ministracionum sunt, idem autem Dominus:
- 6 Et divisiones operationum sunt, idem vero Deus, qui operatur
omnia in omnibus.
- 7 Unicuique autem datur manifestatio Spiritus ad utilitatem.
- 8 Alii quidem per Spiritum datur sermo sapientiæ: alii autem
sermo scientiæ secundum eundem Spiritum:
- 9 alteri fides in eodem Spiritu: alii gratia sanitatum in uno
Spiritu:
- 10 alii operatio virtutum, alii prophetia, alii discretio spirituum,
alii genera linguarum, alii interpretatio sermonum.

- 11 Hæc autem omnia operantur unus atque idem Spiritus,
dividens singulis prout vult.
- 12 Sicut enim corpus unum est, et membra habet multa, omnia
autem membra corporis cum sint multa, unum tamen corpus
sunt: ita et Christus.
- 13 Etenim in uno Spiritu omnes nos in unum corpus baptizati
sumus, sive Iudæi, sive Gentiles, sive servi, sive liberi: et omnes in
uno Spiritu potati sumus.
- 14 Nam et corpus non est unum membrum, sed multa.
- 15 Si dixerit pes: Quoniam non sum manus, non sum de corpore:
num ideo non est de corpore?
- 16 Et si dixerit auris: Quoniam non sum oculus, non sum de
corpore: num ideo est de corpore?
- 17 Si totum corpus oculus: ubi auditus? Si totum auditus: ubi
odoratus?
- 18 Nunc autem posuit Deus membra, unumquodque eorum in
corpore sicut voluit.
- 19 Quod si essent omnia unum membrum, ubi corpus?
- 20 Nunc autem multa quidem membra, unum autem corpus.
- 21 Non potest autem oculus dicere manui: Opera tua non
indigeo: aut iterum caput pedibus: Non estis mihi necessarii.
- 22 Sed multo magis quæ videntur membra corporis infirmiora
esse, necessaria sunt:
- 23 et quæ putamus ignobiliora membra esse corporis, his
honorem abundantiorum circumdamus: et quæ inhonesta sunt
nostra, abundantiorum honestatem habent.
- 24 Honestam autem nostram nullius egent: sed Deus temperavit
corpus, ei, cui deerat, abundantiam tribuendo honorem,
- 25 ut non sit schisma in corpore, sed idipsum pro invicem sollicita
sint membra.
- 26 Et si quid patitur unum membrum, compatiuntur omnia
membra: sive gloriatur unum membrum, congaudent omnia
membra.
- 27 Vos autem estis corpus Christi, et membra de membro.
- 28 Et quosdam quidem posuit Deus in Ecclesia primum

Apostolos, secundo Prophetas, exinde Doctores, deinde virtutes, exinde gratias curationum, opitulationes, gubernationes, genera linguarum, interpretationes sermonum.

- 29 Numquid omnes Apostoli? numquid omnes Prophetæ?
numquid omnes Doctores?
- 30 numquid omnes virtutes? numquid omnes gratiam habent
curationum? numquid omnes linguis loquuntur? numquid
omnes interpretantur?
- 31 Æmulamini autem charismata meliora. Et adhuc
excellentiorem viam vobis demonstro.

13

- 1 Si linguis hominum loquar, et angelorum, charitatem autem non
habeam, factus sum velut æs sonans, aut cymbalum tinniens.
- 2 Et si habuero prophetiam, et noverim mysteria omnia, et
omnem scientiam: et si habuero omnem fidem ita ut montes
transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum.
- 3 Et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, et
si tradidero corpus meum ita ut ardeam, charitatem autem non
habuero, nihil mihi prodest.
- 4 Caritas patiens est, benigna est. Caritas non æmulatur, non
agit perperam, non inflatur,
- 5 non est ambitiosa, non quærit quæ sua sunt, non irritatur, non
cogitat malum,
- 6 non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati:
- 7 omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet.
- 8 Caritas numquam excidit: sive prophetiæ evacuabuntur, sive
linguæ cessabunt, sive scientia destruetur.
- 9 Ex parte enim cognoscimus, et ex parte prophetamus.
- 10 Cum autem venerit quod perfectum est, evacuabitur quod ex
parte est.
- 11 Cum essem parvulus, loquebar ut parvulus, sapiebam ut
parvulus, cogitabam ut parvulus. Quando autem factus sum vir,

evacuavi quæ erant parvuli.

12 Videmus nunc per speculum in ænigmate: tunc autem facie ad faciem. Nunc cognosco ex parte: tunc autem cognoscam sicut et cognitus sum.

13 Nunc autem manent, fides, spes, charitas: tria hæc. maior autem horum est charitas.

I4

1 Sectamini charitatem, æmulamini spiritualia: magis autem ut prophetetis.

2 Qui enim loquitur lingua, non hominibus loquitur, sed Deo: nemo enim audit. Spiritu autem loquitur mysteria.

3 nam qui prophetat, hominibus loquitur ad ædificationem, et exhortationem, et consolationem.

4 Qui loquitur lingua, semetipsum ædificat: qui autem prophetat, Ecclesiam Dei ædificat.

5 Volo autem omnes vos loqui linguis: magis autem prophetare. Nam maior est qui prophetat, quam qui loquitur linguis: nisi forte interpretetur ut Ecclesia ædificationem accipiat.

6 Nunc autem, fratres, si venero ad vos linguis loquens: quid vobis prodero, nisi vobis loquar aut in revelatione, aut in scientia, aut in prophetia, aut in doctrina?

7 Tamen quæ sine anima sunt vocem dantia, sive tibia, sive cithara: nisi distinctionem sonituum dederint, quomodo scietur id, quod canitur, aut quod citharizatur?

8 Etenim si incertam vocem det tuba, quis parabit se ad bellum?

9 Ita et vos per linguam nisi manifestum sermonem dederitis: quomodo scietur id, quod dicitur? eritis enim in aera loquentes.

10 Tam multa, ut puta genera linguarum sunt in hoc mundo: et nihil sine voce est.

11 Si ergo nesciero virtutem vocis, ero ei, cui loquor, barbarus: et qui loquitur, mihi barbarus:

12 Sic et vos, quoniam æmulatores estis spirituum, ad

ædificationem Ecclesiæ quærite ut abundetis.

13 Et ideo qui loquitur lingua: oret ut interpretetur.

14 Nam si orem lingua, spiritus meus orat, mens autem mea sine fructu est.

15 Quid ergo est? Orabo spiritu, orabo et mente: psallam spiritu, psallam et mente.

16 Ceterum si benedixeris spiritu: qui supplet locum idiotæ, quomodo dicit, Amen, super tuam benedictionem? quoniam quid dicas, nescit.

17 nam tu quidem bene gratias agis: sed alter non ædificatur.

18 Gratias ago Deo meo, quod omnium vestrum lingua loquor.

19 Sed in Ecclesia volo quinque verba sensu meo loqui, ut et alios instruam: quam decem millia verborum in lingua.

20 Fratres, nolite pueri effici sensibus, sed malitia parvuli estote: sensibus autem perfecti estote.

21 In lege scriptum est: Quoniam in aliis linguis et labiis aliis loquar populo huic: et nec sic exaudient me, dicit Dominus.

22 Itaque linguæ in signum sunt non fidelibus, sed infidelibus: prophetiæ autem non infidelibus, sed fidelibus.

23 Si ergo conveniat universa Ecclesia in unum, et omnes linguis loquantur, intrent autem idiotæ, aut infideles: nonne dicent quod insanitis?

24 Si autem omnes prophetent, intret autem quis infidelis, vel idiota, convincitur ab omnibus, diiudicatur ab omnibus:

25 occulta cordis eius manifesta fiunt: et ita cadens in faciem adorabit Deum, pronuncians quod vere Deus in vobis sit.

26 Quid ergo est, fratres? cum convenitis, unusquisque vestrum psalmum habet, doctrinam habet, apocalypsim habet, linguam habet, interpretationem habet: omnia ad ædificationem fiant.

27 Sive lingua quis loquitur, secundum duos, aut ut multum tres, et per partes, et unus interpretatur.

28 Si autem non fuerit interpres, taceat in Ecclesia, sibi autem loquatur, et Deo.

29 Prophetæ autem duo, aut tres dicant, et ceteri diiudicent.

30 Quod si alii revelatum fuerit sedenti, prior taceat.

31 Potestis enim omnes per singulos prophetare: ut omnes
discant, et omnes exhortentur:
32 et spiritus prophetarum prophetis subiecti sunt.
33 Non enim est dissensionis Deus, sed pacis: sicut et in omnibus
Ecclesiis sanctorum doceo.
34 Mulieres in Ecclesiis taceant, non enim permittitur eis loqui,
sed subditas esse, sicut et lex dicit.
35 Si quid autem volunt discere, domi viros suos interrogent.
Turpe est enim mulieri loqui in Ecclesia.
36 An a vobis verbum Dei processit? aut in vos solos pervenit?
37 Si quis videtur propheta esse, aut spiritualis, cognoscat quæ
scribo vobis, quia Domini sunt mandata.
38 Si quis autem ignorat, ignorabitur.
39 Itaque fratres æmulamini prophetare: et loqui linguis nolite
prohibere.
40 Omnia autem honeste, et secundum ordinem fiant.

I5

1 Notum autem vobis facio, fratres, Evangelium, quod prædicavi
vobis, quod et accepistis, in quo et statis,
2 per quod et salvamini: qua ratione prædicaverim vobis, si
tenetis, nisi frustra credidistis.
3 Tradidi enim vobis in primis quod et accepi: quoniam
Christus mortuus est pro peccatis nostris secundum Scripturas:
4 et quia sepultus est, et quia resurrexit tertia die secundum
Scripturas:
5 et quia visus est Cephæ, et post hoc undecim:
6 Deinde visus est plus quam quingentis fratribus simul: ex
quibus multi manent usque adhuc, quidam autem dormierunt:
7 Deinde visus est Iacobo, deinde Apostolis omnibus:
8 Novissime autem omnium tamquam abortivo, visus est et
mihi.
9 Ego enim sum minimus Apostolorum, qui non sum dignus

vocari Apostolus, quoniam persecutus sum Ecclesiam Dei.

10 Gratia autem Dei sum id, quod sum, et gratia eius in me vacua
non fuit, sed abundantius illis omnibus laboravi: non ego autem,
sed gratia Dei mecum:

11 Sive enim ego, sive illi: sic prædicamus, et sic credidistis.

12 Si autem Christus prædicatur quod resurrexit a mortuis,
quomodo quidam dicunt in vobis, quoniam resurrectio
mortuorum non est?

13 Si autem resurrectio mortuorum non est: neque Christus
resurrexit.

14 Si autem Christus non resurrexit, inanis est ergo prædicatio
nostra, inanis est et fides vestra:

15 invenimur autem et falsi testes Dei: quoniam testimonium
diximus adversus Deum quod suscitaverit Christum, quem non
suscitavit, si mortui non resurgunt.

16 Nam si mortui non resurgunt, neque Christus resurrexit.

17 Quod si Christus non resurrexit, vana est fides vestra, adhuc
enim estis in peccatis vestris.

18 Ergo et qui dormierunt in Christo, perierunt.

19 Si in hac vita tantum in Christo sperantes sumus,
miserabiliores sumus omnibus hominibus.

20 Nunc autem Christus resurrexit a mortuis primitiæ
dormientium,

21 quoniam quidem per hominem mors, et per hominem
resurrectio mortuorum.

22 Et sicut in Adam omnes moriuntur, ita et in Christo omnes
vivificabuntur.

23 Unusquisque autem in suo ordine, primitiæ Christus: deinde
ii, qui sunt Christi, qui in adventu eius crediderunt.

24 Deinde finis: cum tradiderit regnum Deo et Patri, cum
evacuaverit omnem principatum, et potestatem, et virtutem.

25 Oportet autem illum regnare donec ponat omnes inimicos sub
pedibus eius.

26 Novissima autem inimica destruetur mors: Omnia enim
subiecit pedibus eius. Cum autem dicat:

- 27 Omnia subiecta sunt ei, sine dubio præter eum, qui subiecit ei omnia.
- 28 Cum autem subiecta fuerint illi omnia: tunc et ipse Filius subiectus erit ei, qui subiecit sibi omnia, ut sit Deus omnia in omnibus.
- 29 Alioquin quid facient qui baptizantur pro mortuis, si omnino mortui non resurgunt? ut quid et baptizantur pro illis?
- 30 ut quid et nos periclitamur omni hora?
- 31 Quotidie morior per vestram gloriam, fratres, quam habeo in Christo Iesu Domino nostro.
- 32 Si (secundum hominem) ad bestias pugnavi Ephesi, quid mihi prodest, si mortui non resurgunt? manducemus, et bibamus, cras enim moriemur.
- 33 Nolite seduci: Corruptunt mores bonos colloquia mala.
- 34 Evigilate iusti, et nolite peccare: ignorantiam enim Dei quidam habent, ad reverentiam vobis loquor.
- 35 Sed dicet aliquis: Quomodo resurgunt mortui? qualive corpore venient?
- 36 Inspiciens, tu quod seminas non vivificatur, nisi prius moriatur.
- 37 Et quod seminas, non corpus, quod futurum est, seminas, sed nudum granum, ut puta tritici, aut alicuius ceterorum.
- 38 Deus autem dat illi corpus sicut vult: ut unicuique seminum proprium corpus.
- 39 Non omnis caro, eadem caro: sed alia quidem hominum, alia vero pecorum, alia volucrum, alia autem piscium.
- 40 Et corpora cælestia, et corpora terrestria: sed alia quidem cælestium gloria, alia autem terrestrium:
- 41 Alia claritas solis, alia claritas lunæ, et alia claritas stellarum. Stella enim a stella differt in claritate:
- 42 sic et resurrectio mortuorum. Seminatur in corruptione, surget in incorruptione.
- 43 Seminatur in ignobilitate, surget in gloria: Seminatur in infirmitate, surget in virtute:
- 44 Seminatur corpus animale, surget corpus spiritale. Si est corpus animale, est et spiritale, sicut scriptum est:

45 Factus est primus homo Adam in animam viventem,
novissimus Adam in spiritum vivificantem.

46 Sed non prius quod spiritale est, sed quod animale: deinde
quod spiritale.

47 Primus homo de terra, terrenus: secundus homo de cælo,
cælestis.

48 Qualis terrenus, tales et terreni: et qualis cælestis, tales et
cælestes.

49 Igitur, sicut portavimus imaginem terreni, portemus et
imaginem cælestis.

50 Hoc autem dico, fratres: quia caro et sanguis regnum Dei
possidere non possunt: neque corruptio incorruptelam
possidebit.

51 Ecce mysterium vobis dico: Omnes quidem resurgemus, sed
non omnes immutabimur.

52 In momento, in ictu oculi, in novissima tuba: canet enim
tuba, et mortui resurgent incorrupti: et nos immutabimur.

53 Oportet enim corruptibile hoc induere incorruptionem: et
mortale hoc induere immortalitatem.

54 Cum autem mortale hoc induerit immortalitatem, tunc fiet
sermo, qui scriptus est: Absorpta est mors in victoria.

55 Ubi est mors victoria tua? ubi est mors stimulus tuus?

56 Stimulus autem mortis peccatum est: virtus vero peccati lex.

57 Deo autem gratias, qui dedit nobis victoriam per Dominum
nostrum Iesum Christum.

58 Itaque fratres mei dilecti, stabiles estote, et immobiles:
abundantes in opere Domini semper, scientes quod labor vester
non est inanis in Domino.

16

1 De collectis autem, quæ fiunt in sanctos, sicut ordinavi Ecclesiis
Galatiæ, ita et vos facite.

2 Per unam sabbati unusquisque vestrum apud se seponat,

recondens quod ei bene placuerit: ut non, cum venero, tunc collectæ fiant.

3 Cum autem præsens fuero: quos probaveritis per epistolas, hos mittam perferre gratiam vestram in Ierusalem.

4 Quod si dignum fuerit ut et ego eam, mecum ibunt.

5 Veniam autem ad vos, cum Macedoniam pertransiero: nam Macedoniam pertransibo.

6 Apud vos autem forsitan manebo, vel etiam hiemabo: ut vos me deducatis quocumque iero.

7 Nolo enim vos modo in transitu videre, spero enim me aliquantulum temporis manere apud vos, si Dominus permiserit.

8 Permanebo autem Ephesi usque ad Pentecosten.

9 Ostium enim mihi apertum est magnum, et evidens: et adversarii multi.

10 Si autem venerit Timotheus, videte ut sine timore sit apud vos: opus enim Domini operatur, sicut et ego.

11 Ne quis ergo illum spernat: deducite autem illum in pace, ut veniat ad me: expecto enim illum cum fratribus.

12 De Apollo autem fratre vobis notum facio, quoniam multum rogavi eum ut veniret ad vos cum fratribus: et utique non fuit voluntas ut nunc veniret: veniet autem, cum ei vacuum fuerit.

13 Vigilate, state in fide, viriliter agite, et confortamini.

14 omnia vestra in charitate fiant.

15 Obsecro autem vos fratres, nostis domum Stephanæ, et Fortunati, et Achaici: quoniam sunt primitiæ Achaia, et in ministerium sanctorum ordinaverunt seipsos:

16 ut et vos subditi sitis eiusmodi, et omni cooperanti, et laboranti.

17 Gaudeo autem in præsentia Stephanæ, et Fortunati, et Achaici: quoniam id, quod vobis deerat, ipsi suppleverunt:

18 refecerunt enim et meum spiritum, et vestrum. Cognoscite ergo qui huiusmodi sunt.

19 Salutant vos Ecclesiæ Asiæ. Salutant vos in Domino multum, Aquila, et Priscilla cum domestica sua ecclesia: apud quos et hospitor.

- 20 Salutant vos omnes fratres. Salutate invicem in osculo sancto.
21 Salutatio, mea manu Pauli.
22 Si quis non amat Dominum nostrum Iesum Christum, sit
anathema, Maran Atha.
23 Gratia Domini nostri Iesu Christi vobiscum.
24 Charitas mea cum omnibus vobis in Christo Iesu. Amen.

2 CORINTHII

I

1 Paulus Apostolus Iesu Christi per voluntatem Dei, et Timotheus frater, Ecclesiæ Dei, quæ est Corinthi cum omnibus sanctis, qui sunt in universa Achaia.

2 Gratia vobis, et pax a Deo Patre nostro, et Domino Iesu Christo.

3 Benedictus Deus et Pater Domini nostri Iesu Christi, Pater misericordiarum, et Deus totius consolationis,

4 qui consolatur nos in omni tribulatione nostra: ut possimus et ipsi consolari eos, qui in omni pressura sunt, per exhortationem, qua exhortamur et ipsi a Deo.

5 Quoniam sicut abundant passiones Christi in nobis: ita et per Christum abundat consolatio nostra.

6 Sive autem tribulamur pro vestra exhortatione et salute, sive consolamur pro vestra consolatione, sive exhortamur pro vestra exhortatione et salute, quæ operatur tolerantiam earundem passionum, quas et nos patimur:

7 ut spes nostra firma sit pro vobis: scientes quod sicut socii passionum estis, sic eritis et consolationis.

8 Non enim volumus ignorare vos fratres de tribulatione nostra, quæ facta est in Asia, quoniam supra modum gravati sumus supra virtutem, ita ut tæderet nos etiam vivere.

9 Sed ipsi in nobismetipsis responsum mortis habuimus, ut non simus fidentes in nobis, sed in Deo, qui suscitatur mortuos:

10 qui de tantis periculis nos eripuit, et eruit: in quem speramus quoniam et adhuc eripiet,

11 adiuvantibus et vobis in oratione pro nobis: ut ex multorum personis, eius quæ in nobis est donationis, per multos gratiæ agantur pro nobis.

12 Nam gloria nostra hæc est, testimonium conscientiæ nostræ, quod in simplicitate cordis et sinceritate Dei: et non in sapientia carnali, sed in gratia Dei conversati sumus in hoc mundo:

abundantius autem ad vos.

13 Non enim alia scribimus vobis, quam quæ legistis, et
cognovistis. Spero autem quod usque in finem cognoscetis,
14 sicut et cognovistis nos ex parte, quod gloria vestra sumus,
sicut et vos nostra, in die Domini nostri Iesu Christi.

15 Et hac confidentia volui prius venire ad vos, ut secundum
gratiam haberetis:

16 et per vos transire in Macedoniam, et iterum a Macedonia
venire ad vos, et a vobis deduci in Iudæam.

17 Cum ergo hoc voluissem, numquid levitate usus sum? Aut quæ
cogito, secundum carnem cogito, ut sit apud me EST, et NON?

18 Fidelis autem Deus, quia sermo noster, qui fuit apud vos, non
est in illo EST, et NON.

19 Dei enim filius Iesus Christus, qui in vobis per nos prædicatus
est, per me, et Silvanum, et Timotheum, non fuit EST et NON,
sed EST in illo fuit.

20 Quotquot enim promissiones Dei sunt, in illo EST: ideo et
per ipsum Amen Deo ad gloriam nostram.

21 Qui autem confirmat nos vobiscum in Christo, et qui unxit
nos Deus:

22 qui et signavit nos, et dedit pignus Spiritus in cordibus nostris.

23 Ego autem testem Deum invoco in animam meam, quod
parcens vobis, non veni ultra Corinthum:

24 non quia dominamur fidei vestæ, sed adiutores sumus gaudii
vestri: nam fide statis.

2

1 Statui autem hoc ipsum apud me, ne iterum in tristitia venirem
ad vos.

2 Si enim ego contristo vos: et quis est, qui me lætificet, nisi qui
contristatur ex me?

3 Et hoc ipsum scripsi vobis, ut non cum venero, tristitiam super
tristitiam habeam, de quibus oportuerat me gaudere: confidens

in omnibus vobis, quia meum gaudium, omnium vestrum est.

4 Nam ex multa tribulatione, et angustia cordis scripsi vobis per multas lacrymas: non ut contristemini: sed ut sciatis, quam charitatem habeam abundantius in vobis.

5 Si quis autem contristavit, non me contristavit: sed ex parte, ut non onerem omnes vos.

6 Sufficit illi, qui eiusmodi est, obiurgatio hæc, quæ fit a pluribus:

7 ita ut econtrario magis donetis, et consolemini, ne forte abundantiori tristitia absorbeatur qui eiusmodi est.

8 Propter quod obsecro vos, ut confirmetis in illum charitatem.

9 Ideo enim et scripsi, ut cognoscam experimentum vestrum, an in omnibus obedientes sitis.

10 Cui autem aliquid donastis, et ego: nam et ego quod donavi, si quid donavi, propter vos in persona Christi,

11 ut non circumveniamur a satana: non enim ignoramus cogitationes eius.

12 Cum venissem autem Troadem propter Evangelium Christi, et ostium mihi apertum esset in Domino,

13 non habui requiem spiritui meo, eo quod non invenerim Titum fratrem meum, sed valefaciens eis, profectus sum in Macedoniam.

14 Deo autem gratias, qui semper triumphat nos in Christo Iesu, et odorem notitiæ suæ manifestat per nos in omni loco:

15 quia Christi bonus odor sumus Deo in iis, qui salvi fiunt, et in iis, qui pereunt:

16 aliis quidem odor mortis in mortem: aliis autem odor vitæ in vitam. Et ad hæc quis tam idoneus?

17 Non enim sumus sicut plurimi, adulterantes verbum Dei, sed ex sinceritate, sed sicut ex Deo, coram Deo, in Christo loquimur.

1 Incipimus iterum nosmetipsos commendare? aut numquid
egemus (sicut quidam) commendatis epistolis ad vos, aut ex
vobis?

2 Epistola nostra vos estis, scripta in cordibus nostris, quæ scitur,
et legitur ab omnibus hominibus:

3 manifestati quod epistola estis Christi, ministrata a nobis, et
scripta non atramento, sed spiritu Dei vivi: non in tabulis
lapideis, sed in tabulis cordis carnalibus.

4 Fiduciam autem talem habemus per Christum ad Deum:

5 non quod sufficientes simus cogitare aliquid a nobis, quasi ex
nobis: sed sufficientia nostra ex Deo est:

6 qui et idoneos nos fecit ministros novi testamenti: non littera,
sed Spiritu: littera enim occidit, Spiritus autem vivificat.

7 Quod si ministratio mortis litteris deformata in lapidibus, fuit
in gloria, ita ut non possent intendere filii Israel in faciem Moysi
propter gloriam vultus eius, quæ evacuatur:

8 quomodo non magis ministratio Spiritus erit in gloria?

9 Nam si ministratio damnationis gloria est: multo magis
abundat ministerium iustitiæ in gloria.

10 Nam nec glorificatum est, quod claruit in hac parte, propter
excellentem gloriam.

11 Si enim quod evacuatur, per gloriam est: multo magis quod
manet, in gloria est.

12 Habentes igitur talem spem, multa fiducia utimur:

13 et non sicut Moyses ponebat velamen super faciem suam, ut
non intenderent filii Israel in faciem eius, quod evacuatur,

14 sed obtusi sunt sensus eorum. Usque in hodiernum enim
diem, idipsum velamen in lectione veteris testamenti manet non
revelatum, (quoniam in Christo evacuatur)

15 sed usque in hodiernum diem, cum legitur Moyses, velamen
positum est super cor eorum.

16 Cum autem conversus fuerit ad Dominum, auferetur velamen.

17 Dominus autem Spiritus est: Ubi autem Spiritus Domini: ibi

libertas.

18 Nos vero omnes, revelata facie gloriam Domini specularantes, in eandem imaginem transformamur a claritate in claritatem, tamquam a Domini Spiritu.

4

1 Ideo habentes administrationem, iuxta quod misericordiam consecuti sumus, non deficimus,
2 sed abdicamus occulta dedecoris, non ambulantes in astutia, neque adulterantes verbum Dei, sed in manifestatione veritatis commendantes nosmetipsos ad omnem conscientiam hominum coram Deo.

3 Quod si etiam opertum est Evangelium nostrum: in iis, qui pereunt, est opertum:

4 in quibus Deus huius sæculi excæcavit mentes infidelium, ut non fulgeat illis illuminatio Evangelii gloriæ Christi, qui est imago Dei.

5 Non enim nosmetipsos prædicamus, sed Iesum Christum Dominum nostrum: nos autem servos vestros per Iesum:

6 quoniam Deus, qui dixit de tenebris lucem splendescere, ipse illuxit in cordibus nostris ad illuminationem scientiæ claritatis Dei, in facie Christi Iesu.

7 Habemus autem thesaurum istum in vasis fictilibus: ut sublimitas sit virtutis Dei, et non ex nobis.

8 In omnibus tribulationem patimur, sed non angustiamur: aporiamur, sed non destituimur:

9 persecutionem patimur, sed non derelinquimur: deiicimur, sed non perimus:

10 semper mortificationem Iesu in corpore nostro circumferentes, ut et vita Iesu manifestetur in corporibus nostris.

11 Semper enim nos, qui vivimus, in mortem tradimur propter Iesum: ut et vita Iesu manifestetur in carne nostra mortali.

12 Ergo mors in nobis operatur, vita autem in vobis.

- 13 Habentes autem eundem spiritum fidei, sicut scriptum est:
Credidi, Propter quod locutus sum: et nos credimus, propter
quod et loquimur:
- 14 scientes quoniam qui suscitavit Iesum, et nos cum Iesu
suscitabit, et constituet vobiscum.
- 15 Omnia enim propter vos: ut gratia abundans, per multos in
gratiarum actione, abundet in gloriam Dei.
- 16 Propter quod non deficimus: sed licet is, qui foris est, noster
homo corrumpatur: tamen is, qui intus est, renovatur de die in
diem.
- 17 Id enim, quod in præsenti est momentaneum et leve
tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternum
gloriæ pondus operatur in nobis,
- 18 non contemplantibus nobis quæ videntur, sed quæ non
videntur. Quæ enim videntur, temporalia sunt: quæ autem non
videntur, æterna sunt.

5

- 1 Scimus enim quoniam si terrestris domus nostra huius
habitationis dissolvatur, quod ædificationem ex Deo habemus,
domum non manufactam, æternam in cælis.
- 2 Nam et in hoc ingemiscimus, habitationem nostram, quæ de
cælo est, superindui cupientes:
- 3 si tamen vestiti, non nudi inveniamur.
- 4 Nam et qui sumus in hoc tabernaculo, ingemiscimus gravati:
eo quod nolumus expoliari, sed supervestiri, ut absorbeatur quod
mortale est, a vita.
- 5 Qui autem efficit nos in hoc ipsum, Deus, qui dedit nobis
pignus spiritus.
- 6 Audentes igitur semper, scientes quoniam dum sumus in
corpore, peregrinamur a Domino:
- 7 (per fidem enim ambulamus, et non per speciem)
- 8 audemus autem, et bonam voluntatem habemus magis

peregrinari a corpore, et præsentes esse ad Dominum.

9 Et ideo contendimus sive absentes, sive præsentes placere illi.

10 Omnes enim non manifestari oportet ante Tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum, sive malum.

11 Scientes ergo timorem Domini hominibus suademus, Deo autem manifesti sumus. Spero autem et in conscientiis vestris manifestos nos esse.

12 Non iterum commendamus nos vobis, sed occasionem damus vobis gloriandi pro nobis: ut habeatis ad eos, qui in facie gloriantur, et non in corde.

13 Sive enim mente excedimus, Deo: sive sobrii sumus, vobis.

14 Charitas enim Christi urget nos: æstimantes hoc, quoniam si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt:

15 et pro omnibus mortuus est Christus: ut, et qui vivunt, iam non sibi vivant, sed ei, qui pro ipsis mortuus est et resurrexit.

16 Itaque nos ex hoc neminem novimus secundum carnem. Et si cognovimus secundum carnem Christum: sed nunc iam non novimus.

17 Si qua ergo in Christo nova creatura, vetera transierunt: ecce facta sunt omnia nova.

18 Omnia autem ex Deo, qui nos reconciliavit sibi per Christum: et dedit nobis ministerium reconciliationis.

19 quoniam quidem Deus erat in Christo mundum reconcilians sibi, non reputans illis delicta ipsorum, et posuit in nobis verbum reconciliationis.

20 Pro Christo ergo legatione fungimur, tamquam Deo exhortante per nos. Obsecramus pro Christo, reconciliamini Deo.

21 Eum, qui non noverat peccatum. pro nobis peccatum fecit, ut nos efficeremur iustitia Dei in ipso.

6

1 Adiuuantes autem exhortamur ne in vacuum gratiam Dei
recipiatis.

2 Ait enim: Tempore accepto exaudiui te, et in die salutis adiuui
te. Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis.

3 nemini dantes ullam offensionem, ut non vituperetur
ministerium nostrum:

4 sed in omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut Dei ministros in
multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustiis,
5 in plagis, in carceribus, in seditionibus, in laboribus, in vigiliis,
in ieiuniis,

6 in castitate, in scientia, in longanimitate, in suavitate, in
Spiritu sancto, in charitate non ficta,

7 in verbo veritatis, in virtute Dei, per arma iustitiæ a dextris, et a
sinistris,

8 per gloriam, et ignobilitatem, per infamiam, et bonam famam:
ut seductores, et veraces, sicut qui ignoti, et cogniti:

9 quasi morientes, et ecce vivimus: ut castigati, et non
mortificati:

10 quasi tristes, semper autem gaudentes: sicut egentes, multos
autem locupletantes: tamquam nihil habentes, et omnia
possidentes.

11 Os nostrum patet ad vos, o Corinthii, cor nostrum dilatatum
est.

12 Non angustiamini in nobis: angustiamini autem in visceribus
vestris:

13 eandem autem habentes renumerationem, tamquam filiis
dico: dilatamini et vos.

14 Nolite iugum ducere cum infidelibus. Quæ enim participatio
iustitiæ cum iniquitate? Aut quæ societas luci ad tenebras?

15 Quæ autem conventio Christi ad Belial? Aut quæ pars fidei
cum infidei?

16 Qui autem consensus templo Dei cum idolis? Vos enim estis
templum Dei vivi, sicut dicit Deus: Quoniam inhabitabo in illis,

et inambulabo inter eos, et ero illorum Deus, et ipsi erunt mihi populus.

17 Propter quod exite de medio eorum, et separamini, dicit Dominus, et immundum ne tetigeritis:

18 et ego recipiam vos: et ero vobis in patrem, et vos eritis mihi in filios, et filias, dicit Dominus omnipotens.

7

1 Has ergo habentes promissiones, charissimi, mundemus nos ab omni inquinamento carnis, et spiritus perficientes sanctificationem in timore Dei.

2 Capite nos. Neminem læsimus, neminem corrupimus, neminem circumvenimus.

3 Non ad condemnationem vestram dico. prædiximus enim quod in cordibus nostris estis ad commoriendum, et ad convivendum.

4 Multa mihi fiducia est apud vos, multa mihi gloriatio pro vobis, repletus sum consolatione, superabundo gaudio in omni tribulatione nostra.

5 Nam et cum venissemus in Macedoniam, nullam requiem habuit caro nostra, sed omnem tribulationem passi sumus: foris pugnæ, intus timores.

6 Sed qui consolatur humiles, consolatus est nos Deus in adventu Titi.

7 Non solum autem in adventu eius, sed etiam in consolatione, qua consolatus est in vobis, referens nobis vestrum desiderium, vestrum fletum, vestram æmulationem pro me, ita ut magis gauderem.

8 Quoniam etsi contristavi vos in epistola, non me pœnitet: etsi pœniteret, videns quod epistola illa (etsi ad horam) vos contristavit;

9 nunc gaudeo: non quia contristati estis, sed quia contristati estis ad pœnitentiam. Contristati enim estis ad Deum, ut in nullo

detrimentum patiamini ex nobis.

10 Quæ enim secundum Deum tristitia est, pœnitentiam in salutem stabilem operatur: sæculi autem tristitia mortem operatur.

11 Ecce enim hoc ipsum, secundum Deum contristari vos, quantam in vobis operatur sollicitudinem: sed defensionem, sed indignationem, sed timorem, sed desiderium, sed æmulationem, sed vindictam. in omnibus exhibuistis vos, incontaminatos esse negotio.

12 Igitur, etsi scripsi vobis, non propter eum, qui fecit iniuriam, nec propter eum, qui passus est: sed ad manifestandam sollicitudinem nostram, quam habemus pro vobis

13 coram Deo: ideo consolati sumus. In consolatione autem nostra, abundantius magis gavisi sumus super gaudio Titi, quia reffectus est spiritus eius ab omnibus vobis.

14 et si quid apud illum de vobis gloriatus sum, non sum confusus: sed sicut omnia vobis in veritate locuti sumus, ita et gloriatio nostra, quæ fuit ad Titum, veritas facta est,

15 et viscera eius abundantius in vobis sunt: reminiscetis omnium vestrum obedientiam: quomodo cum timore, et tremore excepistis illum.

16 Gaudeo quod in omnibus confido in vobis.

8

1 Notam autem facimus vobis, fratres, gratiam Dei, quæ data est in Ecclesiis Macedonia:

2 quod in multo experimento tribulationis abundantia gaudii ipsorum fuit, et altissima paupertas eorum abundavit in divitias simplicitatis eorum:

3 quia secundum virtutem testimonium illis reddo, et supra virtutem voluntarii fuerunt,

4 cum multa exhortatione obsecrantes nos gratiam, et communicationem ministerii, quod fit in Sanctos.

5 Et non sicut speravimus, sed semetipsos dederunt primum
Domino, deinde nobis per voluntatem Dei,
6 ita ut rogaemus Titum: ut quemadmodum cœpit, ita et
perficiat in vobis etiam gratiam istam.
7 Sed sicut in omnibus abundatis fide, et sermone, et scientia, et
omni solitudine, insuper et charitate vestra in nos, ut et in hac
gratia abundetis.
8 Non quasi imperans dico: sed per aliorum solitudinem,
etiam vestræ charitatis ingenium bonum comprobans.
9 Scitis enim gratiam Domini nostri Iesu Christi, quoniam
propter vos egenus factus est, cum esset dives, ut illius inopia vos
divites essetis.
10 Et consilium in hoc do: hoc enim vobis utile est, qui non
solum facere, sed et velle cœpistis ab anno priore:
11 nunc vero et facto perficite: ut quemadmodum promptus est
animus voluntatis, ita sit et perficiendi ex eo, quod habetis.
12 Si enim voluntas prompta est, secundum id, quod habet,
accepta est, non secundum id, quod non habet.
13 Non enim ut aliis sit remissio, vobis autem tribulatio, sed ex
æqualitate.
14 In præsentī tempore vestra abundantia illorum inopiam
suppleat: ut et illorum abundantia vestræ inopiæ sit
supplementum, ut fiat æqualitas, sicut scriptum est:
15 Qui multum non abundavit: et qui modicum, non minoravit.
16 Gratias autem Deo, qui dedit eandem solitudinem pro vobis
in corde Titi,
17 quoniam exhortationem quidem suscepit: sed cum solictior
esset, sua voluntate profectus est ad vos.
18 Misimus etiam cum illo fratrem, cuius laus est in Evangelio per
omnes Ecclesias:
19 non solum autem, sed et ordinatus est ab Ecclesiis comes
peregrinationis nostræ in hanc gratiam, quæ ministratur a nobis
ad Domini gloriam, et destinatam voluntatem nostram:
20 devitantes hoc, ne quis nos vituperet in hac plenitudine, quæ
ministratur a nobis.

21 Providemus enim bona non solum coram Deo, sed etiam
coram hominibus.

22 Misimus autem cum illis et fratrem nostrum, quem
probavimus in multis sæpe sollicitum esse: nunc autem multo
sollicitiorem, confidentia multa in vos,

23 sive pro Tito, qui est socius meus, et in vos adiutor, sive fratres
nostri, Apostoli Ecclesiarum, gloria Christi.

24 Ostensionem ergo, quæ est charitatis vestræ, et nostræ gloriæ
pro vobis, in illos ostendite in faciem Ecclesiarum.

9

1 Nam de ministerio, quod fit in sanctos ex abundanti est mihi
scribere vobis.

2 Scio enim promptum animum vestrum: pro quo de vobis
gloriosior apud Macedones. Quoniam et Achaia parata est ab anno
præterito, et vestra æmulatio provocavit plurimos.

3 Misi autem fratres: ut ne quod gloriamur de vobis, evacuetur
in hac parte, ut (quemadmodum dixi) parati sitis:

4 ne cum venerint Macedones mecum, et invenerint vos
imparatos, erubescamus nos (ut non dicamus vos) in hac
substantia.

5 Necessarium ergo existimavi rogare fratres, ut præveniant ad
vos, et præparent repromissam benedictionem hanc paratam esse
sic, quasi benedictionem, non tamquam avaritiam.

6 Hoc autem dico: Qui parce seminat, parce et metet: et qui
seminat in benedictionibus, de benedictionibus et metet.

7 Unusquisque prout destinavit in corde suo, non ex tristitia, aut
ex necessitate: hilarem enim datorem diligit Deus.

8 Potens est autem Deus omnem gratiam abundare facere in
vobis: ut in omnibus semper omnem sufficientiam habentes,
abundetis in omne opus bonum,

9 sicut scriptum est: Dispensit, dedit pauperibus: iustitia eius
manet in sæculum sæculi.

10 Qui autem administrat semen seminanti: et panem ad
manducandum præstabit, et multiplicabit semen vestrum, et
augebit incrementa frugum iustitiæ vestræ:
11 ut in omnibus locupletati abundetis in omnem simplicitatem,
quæ operatur per nos gratiarum actionem Deo.
12 Quoniam ministerium huius officii non solum supplet ea, quæ
desunt sanctis, sed etiam abundat per multas gratiarum actiones
in Domino,
13 per probationem ministerii huius, glorificantes Deum in
obedientia confessionis vestræ, in Evangelium Christi, et
simplicitate communicationis in illos, et in omnes,
14 et in ipsorum obsecratione pro vobis, desiderantium vos
propter eminentem gratiam Dei in vobis.
15 Gratias Deo super inenarrabili dono eius.

IO

1 Ipse autem ego Paulus obsecro vos per mansuetudinem, et
modestiam Christi, qui in facie quidem humilis sum inter vos,
absens autem confido in vos.
2 Rogo autem vos ne præsens audeam per eam confidentiam,
qua existimor audere in quosdam, qui arbitrantur nos tamquam
secundum carnem ambulemus.
3 In carne enim ambulantes, non secundum carnem militamus.
4 Nam arma militiæ nostræ non carnalia sunt, sed potentia Deo
ad destructionem munitionum, consilia destruentes,
5 et omnem altitudinem extollentem se adversus scientiam Dei,
et in captivitatem redigentes omnem intellectum in obsequium
Christi,
6 et in promptu habentes ulcisci omnem inobedientiam, cum
impleta fuerit vestra obedientia.
7 Quæ secundum faciem sunt, videte. Si quis confidit sibi
Christi se esse, hoc cogitet iterum apud se: quia sicut ipse Christi
est, ita et nos.

8 Nam, etsi amplius aliquid gloriatus fuero de potestate nostra,
quam dedit nobis Dominus in ædificationem, et non in
destructionem vestram: non erubescam.

9 Ut autem non existimer tamquam terrere vos per epistolas:
10 quoniam quidem epistolæ, inquiunt, graves sunt et fortes:
præsentia autem corporis infirma, et sermo contemptibilis:
11 hoc cogitet qui eiusmodi est, quia quales sumus verbo per
epistolas absentes, tales et præsentis in facto.

12 Non enim audemus inserere, aut comparare nos quibusdam,
qui seipsos commendant: sed ipsi in nobis nosmetipsos
metientes, et comparantes nosmetipsos nobis.

13 Nos autem non in immensum gloriabimur, sed secundum
mensuram regulæ, qua mensus est nobis Deus, mensuram
pertingendi usque ad vos.

14 Non enim quasi non pertingentes ad vos, superextendimus
nos: usque ad vos enim pervenimus in Evangelio Christi.

15 non in immensum gloriantes in alienis laboribus: spem autem
habentes crescentis fidei vestræ, in vobis magnificari secundum
regulam nostram in abundantiam,

16 etiam in illa, quæ ultra vos sunt, evangelizare, non in aliena
regula in iis quæ præparata sunt gloriari.

17 Qui autem gloriatur, in Domino gloriatur.

18 Non enim qui seipsum commendat, ille probatus est: sed
quem Deus commendat.

II

1 Utinam sustineretis modicum quid insipientiæ meæ, sed et
supportare me:

2 Æmulor enim vos Dei æmulatione. Despondi enim vos uni
viro virginem castam exhibere Christo.

3 Timeo autem ne sicut serpens Hevam seduxit astutia sua, ita
corrumpantur sensus vestri, et excidant a simplicitate, quæ est in
Christo.

- 4 Nam si is, qui venit, alium Christum prædicat, quem non prædicavimus, aut alium spiritum accipitis, quem non accepistis: aut aliud Evangelium, quod non recepistis: recte pateremini.
- 5 Existimo enim nihil me minus fecisse a magnis Apostolis.
- 6 Nam etsi imperitus sermone, sed non scientia, in omnibus autem manifestati sumus vobis.
- 7 Aut numquid peccatum feci, me ipsum humilians, ut vos exaltemini? quoniam gratis Evangelium Dei evangelizavi vobis?
- 8 Alias Ecclesias expoliavi, accipiens stipendium ad ministerium vestrum.
- 9 Et cum essem apud vos, et egerem; nulli onerosus fui: nam quod mihi deerat, suppleverunt fratres, qui venerunt a Macedonia: et in omnibus sine onere me vobis servavi, et servabo.
- 10 Est veritas Christi in me, quoniam hæc gloriatio non infringetur in me in regionibus Achaia.
- 11 Quare? quia non diligo vos? Deus scit.
- 12 Quod autem facio, et faciam: ut amputem occasionem eorum, qui volunt occasionem, ut in quo gloriantur, inveniantur sicut et nos.
- 13 Nam eiusmodi pseudoapostoli, sunt operarii subdoli, transfigurantes se in apostolos Christi.
- 14 Et non mirum: ipse enim satanas transfigurat se in angelum lucis.
- 15 non est ergo magnum, si ministri eius transfigurentur velut ministri iustitiæ: quorum finis erit secundum opera ipsorum.
- 16 Iterum dico, (ne quis me putet insipientem esse, alioquin velut insipientem accipite me, ut et ego modicum quid glorier)
- 17 quod loquor, non loquor secundum Deum, sed quasi in insipientia, in hac substantia gloriæ.
- 18 Quoniam multi gloriantur secundum carnem: et ego gloriabor.
- 19 Libenter enim suffertis insipientes: cum sitis ipsi sapientes.
- 20 Sustinetis enim si quis vos in servitutem redigit, si quis devorat, si quis accipit, si quis extollitur, si quis in faciem vos

cædit.

- 21 Secundum ignobilitatem dico, quasi nos infirmi fuerimus in
hac parte. In quo quis audeat (in insipientia dico) audeo et ego:
- 22 Hebræi sunt, et ego: Israelitæ sunt, et ego: Semen Abrahæ
sunt, et ego:
- 23 Ministri Christi sunt, (ut minus sapiens dico) plus ego: in
laboribus plurimis, in carceribus abundantius, in plagis supra
modum, in mortibus frequenter.
- 24 A Iudæis quinquies, quadragenas, una minus, accepi.
- 25 Ter virgis cæsus sum, semel lapidatus sum, ter naufragium feci,
nocte et die in profundo maris fui,
- 26 in itineribus sæpe, periculis fluminum, periculis latronum,
periculis ex genere, periculis ex Gentibus, periculis in civitate,
periculis in solitudine, periculis in mari, periculis in falsis
fratribus:
- 27 in labore et ærumna, in vigiliis multis, in fame, et siti, in
ieiuniis multis, in frigore, et nuditate,
- 28 præter illa, quæ extrinsecus sunt, instantia mea quotidiana,
sollicitudo omnium Ecclesiarum.
- 29 Quis infirmatur, et ego non infirmor? quis scandalizatur, et
ego non uror?
- 30 Si gloriari oportet: quæ infirmitatis meæ sunt, gloriabor.
- 31 Deus et Pater Domini nostri Iesu Christi, qui est benedictus in
sæcula, scit quod non mentior.
- 32 Damasci præpositus Gentis Aretæ regis, custodiebat civitatem
Damascenorum ut me comprehenderet:
- 33 et per fenestram in sporta dimissus sum per murum, et sic
effugi manus eius.

I2

- 1 Si gloriari oportet (non expedit quidem): veniam autem ad
visiones, et revelationes Domini.
- 2 Scio hominem in Christo ante annos quattuordecim, sive in

corpore nescio, sive extra corpus nescio, Deus scit, raptum huiusmodi usque ad tertium cælum.

3 Et scio huiusmodi hominem sive in corpore, sive extra corpus nescio, Deus scit:

4 quoniam raptus est in Paradisum: et audivit arcana verba, quæ non licet homini loqui.

5 Pro huiusmodi gloriabor: pro me autem nihil gloriabor nisi in infirmitatibus meis.

6 Nam, et si voluero gloriari, non ero insipiens: veritatem enim dicam: parco autem, ne quis me existimet supra id, quod videt in me, aut aliquid audit ex me.

7 Et ne magnitudo revelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis meæ angelus Satanæ, qui me colaphizet.

8 Propter quod ter Dominum rogavi ut discederet a me:

9 et dixit mihi: Sufficit tibi gratia mea: nam virtus in infirmitate perficitur. Libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis, ut inhabitet in me virtus Christi.

10 Propter quod placeo mihi in infirmitatibus meis, in contumeliis, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustiis pro Christo: Cum enim infirmor, tunc potens sum.

11 Factus sum insipiens, vos me coegistis. Ego enim a vobis debui commendari: nihil enim minus fui ab iis, qui sunt supra modum Apostoli: tametsi nihil sum:

12 signa tamen Apostolatus mei facta sunt super vos in omni patientia, in signis, et prodigiis, et virtutibus.

13 Quid est enim, quod minus habuistis præ ceteris Ecclesiis, nisi quod ego ipse non gravavi vos? Donate mihi hanc iniuriam.

14 Ecce tertio hoc paratus sum venire ad vos: et non ero gravis vobis. Non enim quæro quæ vestra sunt, sed vos. Nec enim debent filii parentibus thesaurizare, sed parentes filiis.

15 Ego autem libentissime impendam, et superimpendar ipse pro animabus vestris: licet plus vos diligens, minus diligar.

16 Sed esto: ego vos non gravavi: sed cum essem astutus, dolo vos cepi.

17 Numquid per aliquem eorum, quod misi ad vos, circumveni

vos?

18 Rogavi Titum, et misi cum illo fratrem. Numquid Titus vos circumvenit? nonne eodem spiritu ambulavimus? nonne iisdem vestigiis?

19 Olim putatis quod excusemus nos apud vos? Coram Deo in Christo loquimur: omnia autem charissimi propter ædificationem vestram.

20 Timeo enim ne forte cum venero, non quales volo, inveniam vos: et ego inveniatur a vobis, qualem non vultis: ne forte contentiones, æmulationes, animositates, dissensiones, detractioes, susurratioes, inflationes, seditioes sint inter vos:

21 ne iterum cum venero, humiliet me Deus apud vos, et lugeam multos ex iis, qui ante peccaverunt, et non egerunt pœnitentiam super immunditia, et fornicatione, et impudicitia, quam gesserunt.

13

1 Ecce tertio hoc venio ad vos: In ore duorum, vel trium testium stabit omne verbum.

2 Prædixi, et prædico, ut præsens, et nunc absens iis, qui ante peccaverunt, et ceteris omnibus, quoniam si venero iterum, non parcam.

3 An experimentum quæritis eius, qui in me loquitur Christus, qui in vobis non infirmatur, sed potens est in vobis?

4 Nam etsi crucifixus est ex infirmitate: sed vivit ex virtute Dei. Nam et nos infirmi sumus in illo: sed vivemus cum eo ex virtute Dei in vobis.

5 Vosmetipsos tentate si estis in fide: ipsi vos probate. An non cognoscitis vosmetipsos quia Christus Iesus in vobis est? nisi forte reprobis estis.

6 Spero autem quod cognoscetis, quia nos non sumus reprobis.

7 Oramus autem Deum ut nihil mali faciat, non ut nos probati appareamus, sed ut vos quod bonum est faciat: nos autem ut

reprobi simus.

8 Non enim possumus aliquid adversus veritatem, sed pro
veritate.

9 Gaudemus enim, quoniam nos infirmi sumus, vos autem
potentes estis. Hoc et oramus vestram consummationem.

10 Ideo hæc absens scribo, ut non præsens durius agam secundum
potestatem, quam Dominus dedit mihi in ædificationem, et non
in destructionem.

11 De cetero, fratres, gaudete, perfecti estote, exhortamini, idem
sapite, pacem habete, et Deus pacis, et dilectionis erit vobiscum.

12 Salutate invicem in osculo sancto. Salutant vos omnes sancti.

13 Gratia Domini nostri Iesu Christi, et charitas Dei, et
communicatio sancti Spiritus sit cum omnibus vobis. Amen.

GALATAE

I

- 1 Paulus Apostolus non ab hominibus, neque per hominem, sed
per Iesum Christum, et Deum Patrem, qui suscitavit eum a
mortuis:
- 2 et qui mecum sunt omnes fratres, Ecclesiis Galatiæ.
- 3 Gratia vobis, et pax a Deo Patre, et Domino nostro Iesu
Christo,
- 4 qui dedit semetipsum pro peccatis nostris, ut eriperet nos de
præsenti sæculo nequam, secundum voluntatem Dei et Patris
nostri,
- 5 cui est gloria in sæcula sæculorum: Amen.
- 6 Miror quod sic tam cito transferimini ab eo, qui vos vocavit in
gratiam Christi in aliud Evangelium:
- 7 quod non est aliud, nisi sunt aliqui, qui vos conturbant, et
volunt convertere Evangelium Christi.
- 8 Sed licet nos, aut Angelus de cælo evangelizet vobis
præterquam quod evangelizavimus vobis, anathema sit.
- 9 Sicut prædiximus, et nunc iterum dico: Si quis vobis
evangelizaverit præter id, quod accepistis, anathema sit.
- 10 Modo enim hominibus suadeo, an Deo? An quæro hominibus
placere? Si adhuc hominibus placerem, Christi servus non essem.
- 11 Notum enim vobis facio, fratres, Evangelium, quod
evangelizatum est a me, quia non est secundum hominem:
- 12 neque enim ego ab homine accepi illud, neque didici, sed per
revelationem Iesu Christi.
- 13 Audistis enim conversationem meam aliquando in Iudaismo:
quoniam supra modum persequabar Ecclesiam Dei, et
expugnabam illam,
- 14 et proficiebam in Iudaismo supra multos coætaneos meos in
genere meo, abundantius æmulator existens paternarum mearum
traditionum.
- 15 Cum autem placuit ei, qui me segregavit ex utero matris meæ,

et vocavit per gratiam suam,
16 ut revelaret Filium suum in me, ut evangelizarem illum in
Gentibus: continuo non acquievi carni et sanguini,
17 neque veni Ierosolymam ad antecessores meos Apostolos: sed
abii in Arabiam: et iterum reversus sum Damascum:
18 deinde post annos tres veni Ierosolymam videre Petrum, et
mansi apud eum diebus quindecim:
19 alium autem Apostolorum vidi neminem, nisi Iacobum
fratrem Domini.
20 Quæ autem scribo vobis, ecce coram Deo quia non mentior.
21 Deinde veni in partes Syriæ, et Ciliciæ.
22 Eram autem ignotus facie Ecclesiis Iudææ, quæ erant in
Christo:
23 tantum autem auditum habebant: Quoniam qui
persequabatur nos aliquando, nunc evangelizat fidem, quam
aliquando expugnabat:
24 et in me clarificabant Deum.

2

1 Deinde post annos quattuordecim, iterum ascendi Ierosolymam
cum Barnaba, assumpto et Tito.
2 Ascendi autem secundum revelationem: et contuli cum illis
Evangelium, quod prædico in Gentibus, seorsum autem iis, qui
videbantur aliquid esse: ne forte in vacuum currerem, aut
cucurrissem.
3 Sed neque Titus, qui mecum erat, cum esset Gentilis,
compulsus est circumcidi:
4 sed propter subintroductos falsos fratres, qui subintroierunt
explorare libertatem nostram, quam habemus in Christo Iesu, ut
nos in servitutem redigerent.
5 Quibus neque ad horam cessimus subiiectione, ut veritas
Evangelii permaneat apud vos:
6 ab iis autem, qui videbantur esse aliquid, (quales aliquando

fuerint, nihil mea interest. Deus personam hominis non accipit) mihi enim qui videbantur esse aliquid, nihil contulerunt.

7 Sed econtra cum vidissent quod creditum est mihi Evangelium præputii, sicut et Petro circumcisionis:

8 (qui enim operatus est Petro in Apostolatum circumcisionis, operatus est et mihi inter Gentes)

9 et cum cognovissent gratiam, quæ data est mihi, Iacobus, et Cephas, et Ioannes, qui videbantur columnæ esse, dextras dederunt mihi, et Barnabæ societatis: ut nos in Gentes, ipsi autem in circumcisionem:

10 tantum ut pauperum memores essemus, quod etiam sollicitus fui hoc ipsum facere.

11 Cum autem venisset Cephas Antiochiam: in faciem ei restiti, quia reprehensibilis erat.

12 Prius enim quam venirent quidam a Iacobo, cum Gentibus edebat: cum autem venissent, subtrahebat, et segregabat se timens eos, qui ex circumcisione erant.

13 Et simulationi eius consenserunt ceteri Iudæi, ita ut et Barnabas duceretur ab eis in illam simulationem.

14 Sed cum vidissem quod non recte ambularent ad veritatem Evangelii, dixi Cephæ coram omnibus: Si tu, cum Iudæus sis, gentiliter vivis, et non Iudaice: quomodo Gentes cogis Iudaizare?

15 Nos natura Iudæi, et non ex Gentibus peccatores.

16 Scientes autem quod non iustificatur homo ex operibus legis, nisi per fidem Iesu Christi: et nos in Christo Iesu credimus, ut iustificemur ex fide Christi, et non ex operibus legis: propter quod ex operibus legis non iustificabitur omnis caro.

17 Quod si quærentes iustificari in Christo, inventi sumus et ipsi peccatores, numquid Christus peccati minister est? Absit.

18 Si enim quæ destruxi, iterum hæc ædifico: prævaricatorem me constituo.

19 Ego enim per legem, legi mortuus sum, ut Deo vivam: Christo confixus sum cruci.

20 Vivo autem, iam non ego: vivit vero in me Christus. Quod autem nunc vivo in carne: in fide vivo filii Dei, qui dilexit me, et

tradidit semetipsum pro me.

21 Non abiicio gratiam Dei. Si enim per legem iustitia, ergo gratis
Christus mortuus est.

3

1 O insensati Galatæ, quis vos fascinavit non obedire veritati, ante
quorum oculos Iesus Christus præscriptus est, in vobis crucifixus?

2 Hoc solum a vobis volo discere: Ex operibus legis Spiritum
accepistis, an ex auditu fidei?

3 Sic stulti estis, ut cum spiritu cœperitis, nunc carne
consummemini?

4 Tanta passi estis sine causa? si tamen sine causa.

5 Qui ergo tribuit vobis Spiritum, et operatur virtutes in vobis:
ex operibus legis, an ex auditu fidei?

6 Sicut scriptum est: Abraham credidit Deo, et reputatum est
illi ad iustitiam.

7 Cognoscite ergo quia qui ex fide sunt, ii sunt filii Abrahæ.

8 Providens autem Scriptura quia ex fide iustificat Gentes Deus,
prænuñciavit Abrahæ: Quia benedicentur in te omnes Gentes.

9 Igitur qui ex fide sunt, benedicentur cum fideli Abraham.

10 Quicumque enim ex operibus legis sunt, sub maledicto sunt.
Scriptum est enim: Maledictus omnis, qui non permanserit in
omnibus, quæ scripta sunt in Libro legis ut faciat ea.

11 Quoniam autem in lege nemo iustificatur apud Deum,
manifestum est: quia iustus ex fide vivit.

12 Lex autem non est ex fide, sed, Qui fecerit ea, vivet in illis.

13 Christus nos redemit de maledicto legis, factus pro nobis
maledictum: quia scriptum est: Maledictus omnis qui pendet in
ligno:

14 ut in Gentibus benedictio Abrahæ fieret in Christo Iesu, ut
pollicitationem Spiritus accipiamus per fidem.

15 Fratres (secundum hominem dico) tamen hominis
confirmatum testamentum nemo spernit, aut superordinat.

- 16 Abrahæ dictæ sunt promissiones, et semini eius. Non dicit: Et seminibus, quasi in multis: sed quasi in uno: Et semini tuo, qui est Christus.
- 17 Hoc autem dico, testamentum confirmatum a Deo: quæ post quadringentos et triginta annos facta est Lex, non irritum facit ad evacuandam promissionem.
- 18 Nam si ex lege hereditas, iam non ex promissione. Abrahæ autem per repromissionem donavit Deus.
- 19 Quid igitur lex? Propter transgressionem posita est donec veniret semen, cui promiserat, ordinata per angelos in manu mediatoris.
- 20 Mediator autem unius non est: Deus autem unus est.
- 21 Lex ergo adversus promissa Dei? Absit. Si enim data esset lex, quæ posset vivificare, vere ex lege esset iustitia.
- 22 Sed conclusit Scriptura omnia sub peccato, ut promissio ex fide Iesu Christi daretur credentibus.
- 23 Prius autem quam veniret fides, sub lege custodiebamur conclusi in eam fidem, quæ revelanda erat.
- 24 Itaque lex pædagogus noster fuit in Christo, ut ex fide iustificemur.
- 25 At ubi venit fides, iam non sumus sub pædagogo.
- 26 Omnes enim filii Dei estis per fidem, quæ est in Christo Iesu.
- 27 Quicumque enim in Christo baptizati estis, Christum induistis.
- 28 Non est Iudæus, neque Græcus: non est servus, neque liber: non est masculus, neque femina. Omnes enim vos unum estis in Christo Iesu.
- 29 Si autem vos Christi: ergo semen Abrahæ estis, secundum promissionem heredes.

4

- 1 Dico autem: Quanto tempore heres parvulus est, nihil differt a servo, cum sit dominus omnium:

2   sed sub tutoribus, et actoribus est usque ad præfinitum tempus
a patre:
3   ita et nos cum essemus parvuli, sub elementis mundi eramus
servientes.
4   At ubi venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum
factum ex muliere, factum sub lege,
5   ut eos, qui sub lege erant, redimeret, ut adoptionem filiorum
reciperemus.
6   Quoniam autem estis filii, misit Deus Spiritum filii sui in
corda vestra clamantem: Abba, Pater.
7   Itaque iam non est servus, sed filius: Quod si filius: et heres
per Deum.
8   Sed tunc quidem ignorantes Deum, iis, qui natura non sunt
dii, serviebatis.
9   Nunc autem cum cognoveritis Deum, immo cogniti sitis a
Deo: quomodo convertimini iterum ad infirma, et egena
elementa, quibus denuo servire vultis?
10   Dies observatis, et menses, et tempora, et annos.
11   Timeo vos, ne forte sine causa laboraverim in vobis.
12   Estote sicut ego, quia et ego sicut vos: fratres obsecro vos.
Nihil me læsistis.
13   Scitis autem quia per infirmitatem carnis evangelizavi vobis
iampridem: et tentationem vestram in carne mea
14   non sprevisistis, neque respuistis: sed sicut Angelum Dei
exceptistis me, sicut Christum Iesum.
15   Ubi est ergo beatitudo vestra? Testimonium enim perhibeo
vobis, quia, si fieri posset, oculos vestros eruissetis, et dedissetis
mihi.
16   Ergo inimicus vobis factus sum, verum dicens vobis?
17   Æmulantur vos non bene: sed excludere vos volunt, ut illos
æmulemini.
18   Bonum autem æmulamini in bono semper: et non tantum
cum præsens sum apud vos.
19   Filioli mei, quos iterum parturio, donec formetur Christus in
vobis.

20 Vellem autem esse apud vos modo, et mutare vocem meam:
quoniam confundor in vobis.

21 Dicite mihi qui sub lege vultis esse: legem non legistis?

22 Scriptum est enim: Quoniam Abraham duos filios habuit:
unum de ancilla, et unum de libera.

23 Sed qui de ancilla, secundum carnem natus est: qui autem de
libera, per repromissionem:

24 quæ sunt per allegoriam dicta. Hæc enim sunt duo testamenta.
Unum quidem in monte Sina, in servitutem generans: quæ est
Agar:

25 Sina enim mons est in Arabia, qui coniunctus est ei, quæ nunc
est Ierusalem, et servit cum filiis suis.

26 Illa autem, quæ sursum est Ierusalem, libera est, quæ est mater
nostra.

27 Scriptum est enim: Lætare sterilis, quæ non paris: erumpe, et
clama, quæ non parturis: quia multi filii desertæ, magis quam
eius, quæ habet virum.

28 Nos autem fratres secundum Isaac promissionis filii sumus.

29 Sed quomodo tunc is, qui secundum carnem natus fuerat,
persequeretur eum, qui secundum spiritum: ita et nunc.

30 Sed quid dicit Scriptura? Eiice ancillam, et filium eius: non
enim heres erit filius ancillæ cum filio liberæ.

31 Itaque, fratres, non sumus ancillæ filii, sed liberæ: qua libertate
Christus nos liberavit.

5

1 State, et nolite iterum iugo servitutis contineri.

2 Ecce ego Paulus dico vobis: quoniam si circumcidamini,
Christus vobis nihil proderit.

3 Testificor autem rursus omni homini circumcidenti se,
quoniam debitor est universæ legis faciendæ.

4 Evacuati estis a Christo, qui in lege iustificamini: a gratia
excidistis.

5   Nos enim spiritu ex fide, spem iustitiæ expectamus.
6   Nam in Christo Iesu neque circumcisio aliquid valet, neque
præputium: sed fides, quæ per charitatem operatur.
7   Currebatis bene: quis vos impedivit veritati non obedire?
8   Persuasio hæc non est ex eo, qui vocat vos.
9   Modicum fermentum totam massam corrumpit.
10   Ego confido in vobis in Domino, quod nihil aliud sapietis: qui
autem conturbat vos, portabit iudicium, quicumque est ille.
11   Ego autem, fratres, si circumcisionem adhuc prædico: quid
adhuc persecutionem patior? Ergo evacuatum est scandalum
crucis.
12   Utinam et abscindantur qui vos conturbant.
13   Vos enim in libertatem vocati estis fratres: tantum ne
libertatem in occasionem detis carnis, sed per charitatem Spiritus
servite invicem.
14   Omnis enim lex in uno sermone impletur: Diliges proximum
tuum sicut teipsum.
15   Quod si invicem mordetis, et comeditis: videte ne ab invicem
consumamini.
16   Dico autem: Spiritu ambulate, et desideria carnis non
perficietis.
17   Caro enim concupiscit adversus spiritum: spiritus autem
adversus carnem: hæc enim sibi invicem adversantur: ut non
quæcumque vultis, illa faciatis.
18   Quod si Spiritu ducimini, non estis sub lege.
19   Manifesta sunt autem opera carnis: quæ sunt fornicatio,
immunditia, impudicitia, luxuria,
20   idolorum servitus, veneficia, inimicitia, contentiones,
æmulationes, iræ, rixæ, dissensiones, sectæ,
21   invidia, homicidia, ebrietates, comessiones, et his similia,
quæ prædico vobis, sicut prædixi: quoniam qui talia agunt,
regnum Dei non consequentur.
22   Fructus autem Spiritus est: charitas, gaudium, pax, patientia,
benignitas, bonitas, longanimitas,
23   mansuetudo, fides, modestia, continentia, castitas. Adversus

huiusmodi non est lex.

24 Qui autem sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis,
et concupiscentiis.

25 Si spiritu vivimus, spiritu et ambulemus.

26 Non efficiamur inanis gloriae cupidi, invicem provocantes,
invicem invidentes.

6

1 Fratres, et si praecipuus fuerit homo in aliquo delicto, vos, qui
spirituales estis, huiusmodi instruite in spiritu lenitatis,
considerans te ipsum, ne et tu tenteris.

2 Alter alterius onera portate, et sic adimplebitis legem Christi.

3 Nam si quis existimat se aliquid esse, cum nihil sit, ipse se
seducit.

4 Opus autem suum probet unusquisque, et sic in semetipso
tantum gloriam habebit, et non in altero.

5 Unusquisque enim onus suum portabit.

6 Communicet autem is, qui catechizatur verbo, ei, qui se
catechizat, in omnibus bonis.

7 Nolite errare: Deus non irridetur.

8 Quae enim seminaverit homo, haec et metet. Quoniam qui
seminat in carne sua, de carne et metet corruptionem: qui autem
seminat in spiritu, de spiritu metet vitam aeternam.

9 Bonum autem facientes, non deficiamus: tempore enim suo
metemus non deficientes.

10 Ergo dum tempus habemus, operemur bonum ad omnes,
maxime autem ad domesticos fidei.

11 Videte qualibus litteris scripsi vobis mea manu.

12 Quicumque enim volunt placere in carne, hi cogunt vos
circumcidi, tantum ut crucis Christi persecutionem non
patiantur.

13 Neque enim qui circumciduntur, legem custodiunt: sed
volunt vos circumcidi, ut in carne vestra gloriantur.

- 14 Mihi autem absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri Iesu
Christi: per quem mihi mundus crucifixus est, et ego mundo.
- 15 In Christo enim Iesu neque circumcisio aliquid valet, neque
præputium, sed nova creatura.
- 16 Et quicumque hanc regulam secuti fuerint, pax super illos, et
misericordia, et super Israel Dei.
- 17 De cetero nemo mihi molestus sit: ego enim stigmata Domini
Iesu in corpore meo porto.
- 18 Gratia Domini nostri Iesu Christi, cum spiritu vestro, fratres.
Amen.

EPHESII

I

1 Paulus Apostolus Iesu Christi per voluntatem Dei, omnibus
sanctis, qui sunt Ephesi, et fidelibus in Christo Iesu.

2 Gratia vobis, et pax a Deo Patre nostro, et Domino Iesu
Christo.

3 Benedictus Deus et Pater Domini nostri Iesu Christi, qui
benedixit nos in omni benedictione spirituali in cælestibus in
Christo,

4 sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus
sancti et immaculati in conspectu eius in charitate.

5 Qui prædestinavit nos in adoptionem filiorum per Iesum
Christum in ipsum: secundum propositum voluntatis suæ,
6 in laudem gloriæ gratiæ suæ, in qua gratificavit nos in dilecto
filio suo.

7 In quo habemus redemptionem per sanguinem eius,
remissionem peccatorum secundum divitias gratiæ eius,
8 quæ superabundavit in nobis in omni sapientia, et prudentia:
9 ut notum faceret nobis sacramentum voluntatis suæ,
secundum beneplacitum eius, quod proposuit in eo,

10 in dispensatione plenitudinis temporum, instaurare omnia in
Christo, quæ in cælis, et quæ in terra sunt, in ipso:

11 In quo etiam et nos sorte vocati sumus prædestinati secundum
propositum eius, qui operatur omnia secundum consilium
voluntatis suæ:

12 ut simus in laudem gloriæ eius nos, qui ante speravimus in
Christo:

13 In quo et vos, cum audissetis verbum veritatis, (Evangelium
salutis vestræ) in quo et credentes signati estis Spiritu
promissionis sancto,

14 qui est pignus hereditatis nostræ, in redemptionem
acquisitionis, in laudem gloriæ ipsius.

15 Propterea et ego audiens fidem vestram, quæ est in Domino

Iesu, et dilectionem in omnes sanctos,

16 non cesso gratias agens pro vobis, memoriam vestri faciens in orationibus meis:

17 ut Deus, Domini nostri Iesu Christi pater gloriæ, det vobis spiritum sapientiæ et revelationis, in agnitione eius:

18 illuminatos oculos cordis vestri, ut sciatis quæ sit spes vocationis eius, et quæ divitiæ gloriæ hereditatis eius in sanctis,

19 et quæ sit supereminens magnitudo virtutis eius in nos, qui credimus secundum operationem potentiæ virtutis eius,

20 quam operatus est in Christo, suscitans illum a mortuis, et constituens ad dexteram suam in cælestibus:

21 supra omnem principatum et potestatem, et virtutem, et dominationem, et omne nomen, quod nominatur non solum in hoc sæculo, sed etiam in futuro.

22 Et omnia subiecit sub pedibus eius: et ipsum dedit caput supra omnem Ecclesiam,

23 quæ est corpus ipsius, et plenitudo eius, qui omnia in omnibus adimpletur.

2

1 Et vos, cum essetis mortui delictis, et peccatis vestris,

2 in quibus aliquando ambulastis secundum sæculum mundi huius, secundum principem potestatis aeris huius, spiritus, qui nunc operatur in filios diffidentiae,

3 in quibus et nos omnes aliquando conversati sumus in desideriis carnis nostræ, facientes voluntatem carnis, et cogitationum, et eramus natura filii iræ, sicut et ceteri:

4 Deus autem, qui dives est in misericordia, propter nimiam charitatem suam, qua dilexit nos,

5 et cum essemus mortui peccatis, convivificavit nos in Christo, (cuius gratia estis salvati)

6 et conresuscitavit, et consedere fecit in cælestibus in Christo Iesu:

7 ut ostenderet in sæculis supervenientibus abundantes divitias
gratiæ suæ in bonitate super nos in Christo Iesu.

8 Gratia enim estis salvati per fidem, et hoc non ex vobis: Dei
enim donum est,

9 non ex operibus, ut nequis glorietur.

10 Ipsius enim sumus factura, creati in Christo Iesu in operibus
bonis, quæ præparavit Deus ut in illis ambulemus.

11 Propter quod memores estote, quod aliquando vos Gentes in
carne, qui dicimini præputium ab ea, quæ dicitur circumcisio in
carne, manu facta:

12 quia eratis illo in tempore sine Christo, alienati a
conversatione Israel, et hospites testamentorum, promissionis
spem non habentes, et sine Deo in hoc mundo.

13 Nunc autem in Christo Iesu vos, qui aliquando eratis longe,
facti estis prope in sanguine Christi.

14 Ipse enim est pax nostra, qui fecit utraque unum, et medium
parietem maceriæ solvens, inimicitias in carne sua:

15 legem mandatorum decretis evacuans, ut duos condat in
semetipso in unum novum hominem, faciens pacem,

16 et reconciliet ambos in uno corpore, Deo per crucem,
interficiens inimicitias in semetipso.

17 Et veniens evangelizavit pacem vobis, qui longe fuistis, et
pacem iis, qui prope.

18 quoniam per ipsum habemus accessum ambo in uno Spiritu ad
Patrem.

19 Ergo iam non estis hospites, et advenæ: sed estis cives
sanctorum, et domestici Dei:

20 superædificati super fundamentum Apostolorum, et
Prophetarum, ipso summo angulari lapide Christo Iesu:

21 in quo omnis ædificatio constructa crescit in templum
sanctum in Domino,

22 in quo et vos coædificamini in habitaculum Dei in Spiritu.

3

1 Huius rei gratia, ego Paulus vinctus Christi Iesu, pro vobis
Gentibus,

2 si tamen audistis dispensationem gratiæ Dei, quæ data est mihi
in vobis:

3 quoniam secundum revelationem notum mihi factum est
sacramentum, sicut supra scripsi in brevi:

4 prout potestis legentes intelligere prudentiam meam in
mysterio Christi:

5 quod aliis generationibus non est agnitus filiis hominum,
sicuti nunc revelatum est sanctis Apostolis eius, et Prophetis in
Spiritu,

6 Gentes esse coheredes, et concorporales, et comparticipes
promissionis eius in Christo Iesu per Evangelium:

7 Cuius factus sum minister secundum donum gratiæ Dei, quæ
data est mihi secundum operationem virtutis eius.

8 Mihi omnium sanctorum minimo data est gratia hæc, In
Gentibus evangelizare investigabiles divitias Christi,

9 et illuminare omnes, quæ sit dispensatio sacramenti absconditi
a sæculis in Deo, qui omnia creavit.

10 ut innotescat principatibus, et potestatibus in cælestibus per
Ecclesiam, multiformis sapientia Dei,

11 secundum præfinitionem sæculorum, quam fecit in Christo
Iesu Domino nostro:

12 In quo habemus fiduciam, et accessum in confidentia per
fidem eius.

13 Propter quod peto ne deficiatis in tribulationibus meis pro
vobis: quæ est gloria vestra.

14 Huius rei gratia flecto genua mea ad Patrem Domini nostri
Iesu Christi,

15 ex quo omnis paternitas in cælis, et in terra nominatur,

16 ut det vobis secundum divitias gloriæ suæ, virtute corroborari
per Spiritum eius in interiorem hominem,

17 Christum habitare per fidem in cordibus vestris: in charitate

radicati, et fundati,

18 ut possitis comprehendere cum omnibus sanctis, quæ sit
latitudo, et longitudo, et sublimitas, et profundum:

19 scire etiam supereminentem scientiæ charitatem Christi, ut
impleamini in omnem plenitudinem Dei.

20 Ei autem, qui potens est omnia facere superabundanter quam
petimus, aut intelligimus, secundum virtutem, quæ operatur in
nobis:

21 Ipsi gloria in Ecclesia, et in Christo Iesu in omnes generationes
sæculi sæculorum. Amen.

4

1 Obsecro itaque vos ego vinctus in Domino, ut digne ambuletis
vocatione, qua vocati estis,

2 cum omni humilitate, et mansuetudine, cum patientia,
supportantes invicem in charitate,

3 solliciti servare unitatem Spiritus in vinculo pacis.

4 Unum corpus, et unus Spiritus, sicut vocati estis in una spe
vocationis vestræ.

5 Unus Dominus, una fides, unum baptisma.

6 Unus Deus et Pater omnium, qui est super omnes, et per
omnia, et in omnibus nobis.

7 Unicuique autem nostrum data est gratia secundum
mensuram donationis Christi.

8 Propter quod dicit: Ascendens in altum captivam duxit
captivitatem: dedit dona hominibus.

9 Quod autem ascendit, quid est, nisi quia et descendit primum
in inferiores partes terræ?

10 Qui descendit, ipse est et qui ascendit super omnes cælos, ut
impleret omnia.

11 Et ipse dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem
Prophetas, alios vero Evangelistas, alios autem pastores, et
doctores

- 12 ad consummationem sanctorum in opus ministerii, in
ædificationem corporis Christi:
- 13 donec occurramus omnes in unitatem fidei, et agnitionis filii
Dei, in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis
Christi:
- 14 ut iam non simus parvuli fluctuantes, et circumferamur omni
vento doctrinæ in nequitia hominum, in astutia ad
circumventionem erroris.
- 15 Veritatem autem facientes in charitate, crescamus in illo per
omnia, qui est caput Christus:
- 16 ex quo totum corpus compactum, et connexum per omnem
iuncturam subministrationis, secundum operationem in
mensuram uniuscuiusque membri, augmentum corporis facit in
ædificationem sui in charitate.
- 17 Hoc igitur dico, et testificor in Domino, ut iam non
ambuletis, sicut et Gentes ambulant in vanitate sensus sui,
18 tenebris obscuratum habentes intellectum, alienati a vita Dei
per ignorantiam, quæ est in illis, propter cæcitatem cordis
ipsorum,
- 19 qui desperantes, semetipsos tradiderunt impuditiæ, in
operationem immunditiæ omnis in avaritiam.
- 20 Vos autem non ita didicistis Christum,
21 si tamen illum audistis, et in ipso edocti estis, sicut est veritas
in Iesu.
- 22 deponere vos secundum pristinam conversationem veterem
hominem, qui corrumpitur secundum desideria erroris.
- 23 Renovamini autem spiritu mentis vestræ,
24 et induite novum hominem, qui secundum Deum creatus est
in iustitia, et sanctitate veritatis.
- 25 Propter quod deponentes mendacium, loquimini veritatem
unusquisque cum proximo suo: quoniam sumus invicem
membra.
- 26 Irascimini, et nolite peccare: sol non occidat super iracundiam
vestram.
- 27 Nolite locum dare diabolo:

28 qui furabatur, iam non furetur: magis autem laboret,
operando manibus suis, quod bonum est, ut habeat unde tribuat
necessitatem patienti.

29 Omnis sermo malus ex ore vestro non procedat: sed si quis
bonus ad ædificationem fidei ut det gratiam audientibus.

30 Et nolite constrictare Spiritum sanctum Dei: in quo signati
estis in diem redemptionis.

31 Omnis amaritudo, et ira, et indignatio, et clamor, et
blasphemia tollatur a vobis cum omni malitia.

32 Estote autem invicem benigni, misericordes, donantes invicem
sicut et Deus in Christo donavit vobis.

5

1 Estote ergo imitatores Dei, sicut filii charissimi:

2 et ambulate in dilectione, sicut et Christus dilexit nos, et
tradidit semetipsum pro nobis oblationem, et hostiam Deo in
odorem suavitatis.

3 Fornicatio autem, et omnis immunditia, aut avaritia nec
nominetur in vobis, sicut decet sanctos:

4 aut turpitudinis, aut stultiloquium, aut scurrilitas, quæ ad rem
non pertinet: sed magis gratiarum actio.

5 Hoc enim scitote intelligentes: quod omnis fornicator, aut
immundus, aut avarus, quod est idolorum servitus, non habet
hereditatem in regno Christi, et Dei.

6 Nemo vos seducat inanibus verbis: propter hæc enim venit ira
Dei in filios diffidentia.

7 Nolite ergo effici participes eorum.

8 Eratis enim aliquando tenebræ: nunc autem lux in Domino.
Ut filii lucis ambulate:

9 fructus enim lucis est in omni bonitate, et iustitia, et veritate:
10 probantes quid sit beneplacitum Deo:

11 et nolite communicare operibus infructuosis tenebrarum,
magis autem redarguite.

12 Quæ enim in occulto fiunt ab ipsis, turpe est et dicere.
13 Omnia autem, quæ arguuntur, a lumine manifestantur: omne enim, quod manifestatur, lumen est.
14 Propter quod dicit: Surge qui dormis, et exurge a mortuis, et illuminabit te Christus.
15 Videte itaque fratres, quomodo caute ambuletis: non quasi insipientes,
16 sed ut sapientes: redimentes tempus, quoniam dies mali sunt.
17 Propterea nolite fieri imprudentes: sed intelligentes quæ sit voluntas Dei.
18 Et nolite inebriari vino, in quo est luxuria: sed implemini Spiritu sancto,
19 loquentes vobismetipsis in psalmis, et hymnis, et canticis spiritualibus, cantantes, et psallentes in cordibus vestris Domino,
20 gratias agentes semper pro omnibus, in nomine Domini nostri Iesu Christi Deo et Patri.
21 Subiecti invicem in timore Christi.
22 Mulieres viris suis subditæ sint, sicut Domino:
23 quoniam vir caput est mulieris: sicut Christus caput est Ecclesiæ: Ipse, salvator corporis eius.
24 Sed sicut Ecclesia subiecta est Christo, ita et mulieres viris suis in omnibus.
25 Viri, diligite uxores vestras, sicut et Christus dilexit Ecclesiam, et seipsum tradidit pro ea,
26 ut illam sanctificaret, mundans lavacro aquæ in verbo vitæ,
27 ut exhiberet ipse sibi gloriosam Ecclesiam, non habentem maculam, aut rugam, aut aliquid huiusmodi, sed ut sit sancta et immaculata.
28 Ita et viri debent diligere uxores suas ut corpora sua. Qui suam uxorem diligit, seipsum diligit.
29 Nemo enim umquam carnem suam odio habuit: sed nutrit, et fovet eam, sicut et Christus Ecclesiam:
30 quia membra sumus corporis eius, de carne eius, et de ossibus eius.
31 Propter hoc relinquet homo patrem, et matrem suam, et

adhærebit uxori suæ: et erunt duo in carne una.

32 Sacramentum hoc magnum est, ego autem dico in Christo et in Ecclesia.

33 Verumtamen et vos singuli, unusquisque uxorem suam sicut seipsum diligat: uxor autem timeat virum suum.

6

1 Filii, obedite parentibus vestris in Domino: hoc enim iustum est.

2 Honora patrem tuum, et matrem tuam. quod est mandatum primum in promissione:

3 ut bene sit tibi, et sis longævus super terram.

4 Et vos patres nolite ad iracundiam provocare filios vestros: sed educate illos in disciplina, et correptione Domini.

5 Servi obedite dominis carnalibus cum timore, et tremore, in simplicitate cordis vestri, sicut Christo:

6 non ad oculum servientes, quasi hominibus placentes, sed ut servi Christi, facientes voluntatem Dei ex animo,

7 cum bona voluntate servientes, sicut Domino, et non hominibus:

8 scientes quoniam unusquisque quodcumque fecerit bonum, hoc recipiet a Domino, sive servus, sive liber.

9 Et vos domini eadem facite illis, remittentes minas: scientes quia et illorum, et vester Dominus est in cælis: et personarum acceptio non est apud eum.

10 De cetero fratres confortamini in Domino, et in potentia virtutis eius.

11 Induite vos armaturam Dei, ut possitis stare adversus insidias diaboli.

12 quoniam non est nobis colluctatio adversus carnem et sanguinem: sed adversus principes, et potestates, adversus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritualia nequitia, in cælestibus.

13 Propterea accipite armaturam Dei, ut possitis resistere in die

malo, et in omnibus perfecti stare.

14 State ergo succincti lumbos vestros in veritate, et induti
loricam iustitiæ,

15 et calceati pedes in præparatione Evangelii pacis:

16 in omnibus sumentes scutum fidei, in quo possitis omnia tela
nequissimi ignea extinguere:

17 et galeam salutis assumite: et gladium spiritus (quod est
verbum Dei)

18 per omnem orationem, et obsecrationem orantes omni
tempore in spiritu: et in ipso vigilantes in omni instantia, et
obsecratione pro omnibus sanctis:

19 et pro me, ut detur mihi sermo in apertione oris mei cum
fiducia, notum facere mysterium Evangelii:

20 pro quo legatione fungor in catena, ita ut in ipso audeam,
prout oportet me, loqui.

21 Ut autem et vos sciatis quæ circa me sunt, quid agam: omnia
vobis nota faciet Tychicus, charissimus frater, et fidelis minister
in Domino:

22 quem misi ad vos in hoc ipsum, ut cognoscatis quæ circa nos
sunt, et consoletur corda vestra.

23 Pax fratribus, et charitas cum fide a Deo Patre, et Domino Iesu
Christo.

24 Gratia cum omnibus, qui diligunt Dominum nostrum Iesum
Christum in incorruptione. Amen.

PHILIPPENSES

I

1 Paulus, et Timotheus servi Iesu Christi, omnibus sanctis in
Christo Iesu, qui sunt Philippis, cum episcopis, et diaconibus.

2 Gratia vobis, et pax a Deo Patre nostro, et Domino Iesu
Christo.

3 Gratias ago Deo meo in omni memoria vestri,
4 semper in cunctis orationibus meis pro omnibus vobis, cum
gaudio deprecationem faciens,
5 super communicatione vestra in Evangelio Christi a prima die
usque nunc.

6 confidens hoc ipsum, quia qui cœpit in vobis opus bonum,
perficiet usque in diem Christi Iesu.

7 sicut est mihi iustum hoc sentire pro omnibus vobis: eo quod
habeam vos in corde, et in vinculis meis, et in defensione, et
confirmatione Evangelii, socios gaudii mei omnes vos esse.

8 Testis enim mihi est Deus, quomodo cupiam omnes vos in
visceribus Iesu Christi.

9 Et hoc oro ut charitas vestra magis ac magis abundet in
scientia, et in omni sensu:

10 ut probetis potiora, ut sitis sinceri, et sine offensa in diem
Christi,

11 repleti fructu iustitiæ per Iesum Christum, in gloriam et
laudem Dei.

12 Scire autem vos volo fratres, quia quæ circa me sunt, magis ad
profectum venerunt Evangelii:

13 ita ut vincula mea manifesta fierent in Christo in omni
prætorio, et in ceteris omnibus,

14 et plures e fratribus in Domino confidentes vinculis meis,
abundantius auderent sine timore verbum Dei loqui.

15 Quidam quidem et propter invidiam, et contentionem:
quidam autem et propter bonam voluntatem Christum
prædicant:

16 quidam ex charitate: scientes quoniam in defensionem
Evangelii positus sum.

17 Quidam autem ex contentione Christum annunciant non
sincere, existimantes pressuram se suscitare vinculis meis.

18 Quid enim? Dum omni modo sive per occasionem, sive per
veritatem Christus annuncietur: et in hoc gaudeo, sed et
gaudebo.

19 Scio enim quia hoc mihi proveniet ad salutem, per vestram
orationem, et subministrationem Spiritus Iesu Christi,

20 secundum expectationem, et spem meam, quia in nullo
confundar: sed in omni fiducia sicut semper, et nunc
magnificabitur Christus in corpore meo, sive per vitam, sive per
mortem.

21 Mihi enim vivere Christus est, et mori lucrum.

22 Quod si vivere in carne, hic mihi fructus operis est, et quid
eligam ignoro.

23 Coarctor autem e duobus: desiderium habens dissolvi, et esse
cum Christo, multo magis melius:

24 permanere autem in carne, necessarium propter vos.

25 Et hoc confidens scio quia manebo, et permanebo omnibus
vobis ad profectum vestrum, et gaudium fidei:

26 ut gratulatio vestra abundet in Christo Iesu in me, per meum
adventum iterum ad vos.

27 Tantum digne Evangelio Christi conversamini: ut sive cum
venero, et videro vos, sive absens audiam de vobis quia statis in
uno spiritu unanimes, collaborantes fidei Evangelii:

28 et in nullo terreamini ab adversariis: quæ illis est causa
perditionis, vobis autem salutis, et hoc a Deo:

29 quia vobis donatum est pro Christo, non solum ut in eum
credatis, sed ut etiam pro illo patiamini:

30 idem certamen habentes, quale et vidistis in me, et nunc
audistis de me.

- 1 Si qua ergo consolatio in Christo, si quod solatium charitatis, si
qua societas spiritus, si qua viscera miserationis:
- 2 implete gaudium meum ut idem sapiatis, eandem charitatem
habentes, unanimes, idipsum sentientes,
- 3 nihil per contentionem, neque per inanem gloriam: sed in
humilitate superiores sibi invicem arbitrantes,
- 4 non quæ sua sunt singuli considerantes, sed ea, quæ aliorum.
- 5 Hoc enim sentite in vobis, quod et in Christo Iesu:
- 6 qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se
æqualem Deo:
- 7 sed semetipsum exinanivit formam servi accipiens, in
similitudinem hominum factus, et habitu inventus ut homo.
- 8 Humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortem,
mortem autem crucis.
- 9 Propter quod et Deus exaltavit illum, et donavit illi nomen,
quod est super omne nomen:
- 10 ut in nomine Iesu omne genu flectatur cælestium, terrestrium,
et infernorum,
- 11 et omnis lingua confiteatur quia Dominus Iesus Christus in
gloria est Dei Patris.
- 12 Itaque charissimi mei (sicut semper obedistis): non ut in
præsentia mei tantum, sed multo magis nunc in absentia mea,
cum metu et tremore vestram salutem operamini.
- 13 Deus est enim, qui operatur in vobis et velle, et perficere pro
bona voluntate.
- 14 Omnia autem facite sine murmurationibus, et hæsitationibus:
- 15 ut sitis sine querela, et simplices filii Dei, sine reprehensione in
medio nationis pravæ, et perversæ: inter quos lucetis sicut
luminaria in mundo,
- 16 verbum vitæ continentes ad gloriam meam in die Christi, quia
non in vacuum cucurri, neque in vacuum laboravi.
- 17 Sed et si immolor supra sacrificium, et obsequium fidei vestræ,
gaudeo, et congratulor omnibus vobis.

- 18 Idipsum autem et vos gaudete, et congratulamini mihi.
- 19 Spero autem in Domino Iesu, Timotheum me cito mittere ad vos: ut et ego bono animo sim, cognitis quæ circa vos sunt.
- 20 Neminem enim habeo tam unanimum, qui sincera affectione pro vobis sollicitus sit.
- 21 Omnes enim quæ sua sunt quærunt, non quæ sunt Iesu Christi.
- 22 Experimentum autem eius cognoscite, quia sicut patri filius, mecum servivit in Evangelio.
- 23 Hunc igitur spero me mittere ad vos, mox ut videro quæ circa me sunt.
- 24 Confido autem in Domino quoniam et ipse veniam ad vos cito.
- 25 Necessarium autem existimavi Epaphroditum fratrem, et cooperatorem, et commilitonem meum, vestrum autem apostolum, et ministrum necessitatis meæ, mittere ad vos:
- 26 quoniam quidem omnes vos desiderabat: et mœstus erat, propterea quod audieratis illum infirmatum.
- 27 Nam et infirmatus est usque ad mortem: sed Deus misertus est eius: non solum autem eius, verum etiam et mei, ne tristitiam super tristitiam haberem.
- 28 Festinantius ergo misi illum, ut viso eo iterum gaudeatis, et ego sine tristitia sim.
- 29 Excipite itaque illum cum omni gaudio in Domino, et eiusmodi cum honore habetote.
- 30 quoniam propter opus Christi usque ad mortem accessit, tradens animam suam ut impleret id, quod ex vobis deerat erga meum obsequium.

3

- 1 De cetero fratres mei gaudete in Domino. Eadem vobis scribere, mihi quidem non pigrum, vobis autem necessarium.
- 2 Videte canes, videte malos operarios, videte concisionem.
- 3 Nos enim sumus circumcisio, qui spiritu servimus Deo, et

gloriamur in Christo Iesu, et non in carne fiduciam habentes,
4 quamquam ego habeam confidentiam et in carne. Si quis alius
videtur confidere in carne, ego magis,
5 circumcisis octavo die, ex genere Israel, de tribu Benjamin,
Hebræus ex Hebræis, secundum legem Pharisæus,
6 secundum æmulationem persequens Ecclesiam Dei, secundum
iustitiam, quæ in lege est, conversatus sine querela:
7 Sed quæ mihi fuerunt lucra, hæc arbitratus sum propter
Christum detrimenta.
8 Verumtamen existimo omnia detrimentum esse propter
eminentem scientiam Iesu Christi Domini mei: propter quem
omnia detrimentum feci, et arbitror ut stercora, ut Christum
lucrifaciam,
9 et inveniar in illo non habens meam iustitiam, quæ ex lege est,
sed illam, quæ ex fide est Christi Iesu: quæ ex Deo est iustitia in
fide
10 ad cognoscendum illum, et virtutem resurrectionis eius, et
societatem passionum illius: configuratus morti eius:
11 si quo modo occurram ad resurrectionem, quæ est ex mortuis:
12 non quod iam acceperim, aut iam perfectus sim: sequor
autem, si quomodo comprehendam in quo et comprehensus sum
a Christo Iesu.
13 Fratres, ego me non arbitror comprehendisse. Unum autem:
quæ quidem retro sunt obliviscens, ad ea vero, quæ sunt priora,
extendens meipsum,
14 ad destinatum persequor, ad bravium supernæ vocationis Dei
in Christo Iesu.
15 Quicumque ergo perfecti sumus, hoc sentiamus: et si quid
aliter sapitis, et hoc vobis Deus revelabit.
16 Verumtamen ad quod pervenimus ut idem sapiamus, et in
eadem permaneamus regula.
17 Imitatores mei estote fratres, et observate eos qui ita ambulant,
sicut habetis formam nostram.
18 Multi enim ambulant, quos sæpe dicebam vobis (nunc autem
et flens dico) inimicos crucis Christi:

- 19 quorum finis interitus: quorum Deus venter est: et gloria in
confusione ipsorum, qui terrena sapiunt.
- 20 Nostra autem conversatio in cælis est: unde etiam Salvatorem
expectamus Dominum nostrum Iesum Christum,
- 21 qui reformabit corpus humilitatis nostræ, configuratum
corpori claritatis suæ, secundum operationem, qua etiam possit
subiicere sibi omnia.

4

- 1 Itaque fratres mei charissimi, et desideratissimi, gaudium meum,
et corona mea: sic state in Domino, charissimi:
- 2 Evodiam rogo, et Syntychen deprecor idipsum sapere in
Domino.
- 3 Etiam rogo et te germane compar, adiuva illas, quæ mecum
laboraverunt in Evangelio cum Clemente, et ceteris adiutoribus
meis, quorum nomina sunt in libro vitæ.
- 4 Gaudete in Domino semper: iterum dico gaudete.
- 5 Modestia vestra nota sit omnibus hominibus: Dominus prope
est.
- 6 Nihil solliciti sitis: sed in omni oratione, et obsecratione, cum
gratiarum actione petitiones vestræ innotescant apud Deum.
- 7 Et pax Dei, quæ exuperat omnem sensum, custodiat corda
vestra, et intelligentias vestras in Christo Iesu.
- 8 De cetero fratres, quæcumque sunt vera, quæcumque pudica,
quæcumque iusta, quæcumque sancta, quæcumque amabilia,
quæcumque bonæ famæ, siqua virtus, siqua laus disciplinæ, hæc
cogitate.
- 9 Quæ et didicistis, et accepistis, et audistis, et vidistis in me,
hæc agite: et Deus pacis erit vobiscum.
- 10 Gavisus sum autem in Domino vehementer, quoniam tandem
aliquando refluistis pro me sentire, sicut et sentiebatis:
occupati autem eratis.
- 11 Non quasi propter penuriam dico: ego enim didici, in quibus

sum, sufficiens esse.

12 Scio et humiliari, scio et abundare: (ubique et in omnibus institutus sum) et satiari, et esurire, et abundare, et penuriam pati.

13 omnia possum in eo, qui me confortat.

14 Veruntamen bene fecistis, communicantes tribulationi meæ.

15 Scitis autem et vos Philippenses, quod in principio Evangelii, quando profectus sum a Macedonia, nulla mihi Ecclesia communicavit in ratione dati et accepti, nisi vos soli:

16 quia et Thessalonicam semel et bis in usum mihi misistis.

17 Non quia quæro datum, sed requiro fructum abundantem in ratione vestra.

18 Habeo autem omnia, et abundo: repletus sum, acceptis ab Epaphrodito quæ misistis odorem suavitatis, hostiam acceptam, placentem Deo.

19 Deus autem meus impleat omne desiderium vestrum secundum divitias suas in gloria in Christo Iesu.

20 Deo autem et Patri nostro gloria in sæcula sæculorum: Amen.

21 Salutate omnem sanctum in Christo Iesu.

22 Salutant vos, qui mecum sunt, fratres. Salutant vos omnes sancti, maxime autem qui de Cæsaris domo sunt.

23 Gratia Domini nostri Iesu Christi cum spiritu vestro. Amen.

COLOSSENSES

I

1 Paulus Apostolus Iesu Christi per voluntatem Dei, et Timotheus
frater:

2 eis, qui sunt Colossis, sanctis, et fidelibus fratribus in Christo
Iesu.

3 Gratia vobis, et pax a Deo Patre nostro, et Domino Iesu
Christo. Gratias agimus Deo, et Patri Domini nostri Iesu Christi
semper pro vobis orantes:

4 audientes fidem vestram in Christo Iesu, et dilectionem, quam
habetis in sanctos omnes

5 propter spem, quæ reposita est vobis in cælis: quam audistis in
verbo veritatis Evangelii:

6 quod pervenit ad vos, sicut et in universo mundo est, et
fructificat, et crescit sicut in vobis, ex ea die, qua audistis, et
cognovistis gratiam Dei in veritate,

7 sicut didicistis ab Epaphra charissimo conservo nostro, qui est
fidelis pro vobis minister Christi Iesu,

8 qui etiam manifestavit nobis dilectionem vestram in spiritu:

9 ideo et nos ex qua die audivimus, non cessamus pro vobis
orantes, et postulantes ut impleamini agnitione voluntatis eius,
in omni sapientia et intellectu spiritali:

10 ut ambuletis digne Deo per omnia placentes: in omni opere
bono fructificantes, et crescentes in scientia Dei:

11 in omni virtute confortati secundum potentiam claritatis eius
in omni patientia, et longanimitate cum gaudio

12 gratias agentes Deo Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis
sanctorum in lumine:

13 qui eripuit nos de potestate tenebrarum, et transtulit in
regnum filii dilectionis suæ,

14 in quo habemus redemptionem per sanguinem eius,
remissionem peccatorum:

15 qui est imago Dei invisibilis, primogenitus omnis creaturæ:

16 quoniam in ipso condita sunt universa in cælis, et in terra,
visibilia, et invisibilia, sive throni, sive dominationes, sive
principatus, sive potestates: omnia per ipsum, et in ipso creata
sunt:

17 et ipse est ante omnes, et omnia in ipso constant.

18 Et ipse est caput corporis Ecclesiæ, qui est principium,
primogenitus ex mortuis: ut sit in omnibus ipse primatum
tenens.

19 quia in ipso complacuit, omnem plenitudinem inhabitare:
20 et per eum reconciliare omnia in ipsum, pacificans per
sanguinem crucis eius, sive quæ in terris, sive quæ in cælis sunt.

21 Et vos cum essetis aliquando alienati, et inimici sensu in
operibus malis:

22 nunc autem reconciliavit in corpore carnis eius per mortem,
exhibere vos sanctos, et immaculatos, et irreprehensibiles coram
ipso:

23 si tamen permanetis in fide fundati, et stabiles, et immobiles a
spe Evangelii, quod audistis, quod prædicatum est in universa
creatura, quæ sub cælo est, cuius factus sum ego Paulus minister.

24 Qui nunc gaudeo in passionibus pro vobis, et adimpleo ea,
quæ desunt passionem Christi, in carne mea pro corpore eius,
quod est Ecclesia:

25 cuius factus sum ego minister secundum dispensationem Dei,
quæ data est mihi in vos, ut impleam verbum Dei:

26 mysterium, quod absconditum fuit a sæculis, et
generationibus, nunc autem manifestatum est sanctis eius,

27 quibus voluit Deus notas facere divitias gloriæ sacramenti
huius in Gentibus, quod est Christus, in vobis spes gloriæ,

28 quem nos annunciamus, corripientes omnem hominem, et
docentes omnem hominem, in omni sapientia, ut exhibeamus
omnem hominem perfectum in Christo Iesu.

29 in quo et laboro, certando secundum operationem eius, quam
operatur in me in virtute.

2

1 Volo enim vos scire qualem sollicitudinem habeam pro vobis, et
pro iis, qui sunt Laodiciæ, et quicumque non viderunt faciem
meam in carne:

2 ut consolentur corda ipsorum, instructi in charitate, et in
omnes divitias plenitudinis intellectus, in agnitionem mysterii
Dei Patris et Christi Iesu:

3 in quo sunt omnes thesauri sapientiæ, et scientiæ absconditi.

4 Hoc autem dico, ut nemo vos decipiat in sublimitate
sermonum.

5 Nam etsi corpore absens sum, sed spiritu vobiscum sum:
gaudens, et videns ordinem vestrum, et firmamentum eius, quæ
in Christo est, fidei vestræ.

6 Sicut ergo accepistis Iesum Christum Dominum, in ipso
ambulate,

7 radicati, et superædificati in ipso, et confirmati fide, sicut et
didicistis, abundantes in illo in gratiarum actione:

8 Videte ne quis vos decipiat per philosophiam, et inanem
fallaciam secundum traditionem hominum, secundum elementa
mundi, et non secundum Christum:

9 quia in ipso inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter:

10 et estis in illo repleti, qui est caput omnis principatus, et
potestatis:

11 in quo et circumcisi estis circumcissione non manu facta in
expoliatione corporis carnis, sed in circumcissione Christi:

12 consepulti ei in baptismo, in quo et resurrexistis per fidem
operationis Dei, qui suscitavit illum a mortuis.

13 Et vos cum mortui essetis in delictis, et præputio carnis vestræ,
convivificavit cum illo, donans vobis omnia delicta:

14 delens quod adversus nos erat chirographum decreti, quod erat
contrarium nobis, et ipsum tulit de medio, affigens illud cruci:

15 et expolians principatus, et potestates traduxit confidenter,
palam triumphans illos in semetipso.

16 Nemo ergo vos iudicet in cibo, aut in potu, aut in parte diei

festi, aut neomeniæ, aut sabbatorum:

17 quæ sunt umbra futurorum: corpus autem Christi.

18 Nemo vos seducat, volens in humilitate, et religione
angelorum, quæ non vidit ambulans, frustra inflatus sensu carnis
suæ,

19 et non tenens caput, ex quo totum corpus per nexus, et
coniunctiones subministratum, et constructum crescit in
augmentum Dei.

20 Si ergo mortui estis cum Christo ab elementis huius mundi:
quid adhuc tamquam viventes in mundo decernitis?

21 Ne tetigeritis, neque gustaveritis, neque contrectaveritis:

22 quæ sunt omnia in interitum ipso usu, secundum præcepta, et
doctrinas hominum:

23 quæ sunt rationem quidem habentia sapientiæ in
superstitione, et humilitate, et non ad parcendum corpori, non in
honore aliquo ad saturitatem carnis.

3

1 Igitur, si consurrexistis cum Christo: quæ sursum sunt quærite,
ubi Christus est in dextera Dei sedens:

2 quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram.

3 Mortui enim estis, et vita vestra est abscondita cum Christo in
Deo.

4 Cum Christus apparuerit, vita vestra: tunc et vos apparebitis
cum ipso in gloria.

5 Mortificate ergo membra vestra, quæ sunt super terram:
fornicationem, immunditiam, libidinem, concupiscentiam
malam, et avaritiam, quæ est simulacrorum servitus:

6 propter quæ venit ira Dei super filios incredulitatis:
7 in quibus et vos ambulastis aliquando, cum viveritis in illis.

8 Nunc autem deponite et vos omnia: iram, indignationem,
malitiam, blasphemiam, turpem sermonem de ore vestro.

9 Nolite mentiri invicem, expoliantes vos veterem hominem

cum actibus suis,

10 et induentes novum eum, qui renovatur in agnitionem
secundum imaginem eius, qui creavit illum.

11 ubi non est Gentilis, et Iudæus, circumcisio, et præputium,
Barbarus, et Scytha, servus, et liber: sed omnia, et in omnibus
Christus.

12 Induite vos ergo sicut electi Dei, sancti, et dilecti, viscera
misericordiæ, benignitatem, humilitatem, modestiam,
patientiam:

13 supportantes invicem, et donantes vobismetipsis si quis
adversus aliquem habet querelam: sicut et Dominus donavit
vobis, ita et vos.

14 Super omnia autem hæc, charitatem habete, quod est
vinculum perfectionis:

15 et pax Christi exultet in cordibus vestris, in qua et vocati estis
in uno corpore: et grati estote.

16 Verbum Christi habitet in vobis abundanter, in omni sapientia,
docentes, et commonentes vosmetipsos, psalmis, hymnis, et
canticis spiritualibus, in gratia cantantes in cordibus vestris Deo.

17 Omne, quodcumque facitis in verbo aut in opere, omnia in
nomine Domini Iesu Christi, gratias agentes Deo et Patri per
ipsum.

18 Mulieres subditæ estote viris, sicut oportet, in Domino.

19 Viri diligite uxores vestras, et nolite amari esse ad illas.

20 Filii obedite parentibus per omnia: hoc enim placitum est in
Domino.

21 Patres, nolite ad indignationem provocare filios vestros, ut non
pusillo animo fiant.

22 Servi obedite per omnia dominis carnalibus, non ad oculum
servientes, quasi hominibus placentes, sed in simplicitate cordis,
timentes Deum.

23 Quodcumque facitis, ex animo operamini sicut Domino, et
non hominibus:

24 scientes quod a Domino accipietis retributionem hereditatis.
Domino Christo servite.

25 qui enim iniuriam facit, recipiet id, quod inique gessit: et non est personarum acceptio apud Deum.

4

1 Domini, quod iustum est et æquum, servis præstate: scientes quod et vos Dominum habetis in cælo.

2 Orationi instate, vigilantes in ea in gratiarum actione:

3 orantes simul et pro nobis, ut Deus aperiat nobis ostium sermonis ad loquendum mysterium Christi (propter quod etiam vinctus sum)

4 ut manifestem illud ita ut oportet me loqui.

5 In sapientia ambulate ad eos, qui foris sunt: tempus redimentes.

6 Sermo vester semper in gratia sale sit conditus, ut sciatis quomodo oporteat vos unicuique respondere.

7 Quæ circa me sunt, omnia vobis nota faciet Tychicus charissimus frater, et fidelis minister, et conservus in Domino:

8 quem misi ad vos ad hoc ipsum ut cognoscat, quæ circa vos sunt, et consoletur corda vestra,

9 cum Onesimo charissimo, et fideli fratre, qui ex vobis est.

Omnia, quæ hic aguntur, nota facient vobis.

10 Salutat vos Aristarchus concaptivus meus, et Marcus consobrinus Barnabæ, de quo accepistis mandata: si venerit ad vos, excipite illum:

11 et Iesus, qui dicitur Iustus: qui sunt ex circumcissione: hi soli sunt adiutores mei in regno Dei, qui mihi fuerunt solatio.

12 Salutat vos Epaphras, qui ex vobis est, servus Christi Iesu, semper sollicitus pro vobis in orationibus, ut stetis perfecti, et pleni in omni voluntate Dei.

13 Testimonium enim illi perhibeo quod habet multum laborem pro vobis, et pro iis, qui sunt Laodiciæ, et qui Hierapoli.

14 Salutat vos Lucas medicus charissimus, et Demas.

15 Salute fratres, qui sunt Laodiciæ, et Nympham, et quæ in

domo eius est, Ecclesiam.

16 Et cum lecta fuerit apud vos epistola hæc, facite ut et in Laodicensium Ecclesia legatur: et eam, quæ Laodicensium est, vos legatis.

17 Et dicite Archippo: Vide ministerium, quod accepisti in Domino, ut illud impleas.

18 Salutatio, mea manu Pauli. Memores estote vinculorum meorum. Gratia vobiscum. Amen.

I THESSALONICENSES

I

1 Paulus, et Silvanus, et Timotheus Ecclesiæ Thessalonicensium in
Deo Patre, et Domino Iesu Christo.

2 Gratia vobis, et pax. Gratias agimus Deo semper pro omnibus
vobis, memoriam vestri facientes in orationibus nostris sine
intermissione,

3 memores operis fidei vestræ, et laboris, et charitatis, et
sustinentiæ spei Domini nostri Iesu Christi, ante Deum et
Patrem nostrum:

4 scientes fratres, dilecti a Deo, electionem vestram:

5 quia Evangelium nostrum non fuit ad vos in sermone tantum,
sed et in virtute, et in Spiritu sancto, et in plenitudine multa,
sicut scitis quales fuerimus in vobis propter vos.

6 Et vos imitatores nostri facti estis, et Domini, excipientes
verbum in tribulatione multa, cum gaudio Spiritus sancti:

7 ita ut facti sitis forma omnibus credentibus in Macedonia, et
in Achaia.

8 A vobis enim diffamatus est sermo Domini, non solum in
Macedonia, et in Achaia, sed et in omni loco fides vestra, quæ est
ad Deum, profecta est, ita ut non sit nobis necesse quidquam
loqui.

9 Ipsi enim de nobis annunciant qualem introitum habuerimus
ad vos: et quomodo conversi estis ad Deum a simulacris, servire
Deo vivo, et vero,

10 et expectare Filium eius de cælis (quem suscitavit a mortuis)
Iesum, qui eripuit nos ab ira ventura.

2

1 Nam ipsi scitis, fratres, introitum nostrum ad vos, quia non
inanis fuit:

2 sed ante passi, et contumeliis affecti (sicut scitis) in Philippis,
fiduciam habuimus in Deo nostro loqui ad vos Evangelium Dei
in multa sollicitudine.

3 Exhortatio enim nostra non de errore, neque de immunditia,
neque in dolo,

4 sed sicut probati sumus a Deo ut crederetur nobis Evangelium:
ita loquimur non quasi hominibus placentes, sed Deo, qui probat
corda nostra.

5 Neque enim aliquando fuimus in sermone adulationis, sicut
scitis: neque in occasione avaritiæ: Deus testis est:

6 nec quærentes ab hominibus gloriam, neque a vobis, neque ab
aliis.

7 Cum possemus vobis oneri esse ut Christi Apostoli: sed facti
sumus parvuli in medio vestrum, tamquam si nutrix foveat filios
suos.

8 Ita desiderantes vos, cupide volebamus tradere vobis non
solum Evangelium Dei, sed etiam animas nostras: quoniam
charissimi nobis facti estis.

9 Memores enim estis fratres laboris nostri, et fatigationis: nocte
ac die operantes, ne quem vestrum gravaremus, prædicavimus in
vobis Evangelium Dei.

10 Vos testes estis, et Deus, quam sancte, et iuste, et sine querela,
vobis, qui credidistis, fuimus:

11 sicut scitis, qualiter unumquemque vestrum (sicut pater filios
suos)

12 deprecantes vos, et consolantes, testificati sumus, ut
ambuletis digne Deo, qui vocavit vos in suum regnum, et
gloriam.

13 Ideo et nos gratias agimus Deo sine intermissione: quoniam
cum accepissetis a nobis verbum auditus Dei, accepistis illud, non
ut verbum hominum, sed (sicut est vere) verbum Dei, qui
operatur in vobis, qui credidistis.

14 vos enim imitatores facti estis fratres Ecclesiarum Dei, quæ
sunt in Iudæa in Christo Iesu: quia eadem passi estis et vos a
contribulibus vestris, sicut et ipsi a Iudæis:

15 qui et Dominum occiderunt Iesum, et Prophetas, et nos
persecuti sunt, et Deo non placent, et omnibus hominibus
adversantur,
16 prohibentes nos Gentibus loqui ut salvæ fiant, ut impleant
peccata sua semper: pervenit enim ira Dei super illos usque in
finem.
17 Nos autem fratres desolati a vobis ad tempus horæ, aspectu,
non corde, abundantius festinavimus faciem vestram videre cum
multo desiderio:
18 quoniam voluimus venire ad vos: ego quidem Paulus, et semel,
et iterum, sed impedivit nos satanas.
19 Quæ est enim nostra spes, aut gaudium, aut corona gloriæ?
Nonne vos ante Dominum nostrum Iesum Christum estis in
adventu eius?
20 vos enim estis gloria nostra et gaudium.

3

1 Propter quod non sustinentes amplius, placuit nobis remanere
Athenis, solis:
2 et misimus Timotheum fratrem nostrum, et ministrum Dei in
Evangelio Christi ad confirmandos vos, et exhortandos pro fide
vestra:
3 ut nemo moveatur in tribulationibus istis: ipsi enim scitis
quod in hoc positi sumus.
4 Nam et cum apud vos essemus, prædicebamus vobis passuros
nos tribulationes, sicut et factum est, et scitis.
5 Propterea et ego amplius non sustinens, nisi ad
cognoscendam fidem vestram: ne forte tentaverit vos is, qui
tentat, et inanis fiat labor noster.
6 Nunc autem veniente Timotheo ad nos a vobis, et
annunciante nobis fidem et charitatem vestram, et quia
memoriam nostri habetis bonam semper, desiderantes nos videre,
sicut et nos quoque vos:

7 ideo consolati sumus fratres in vobis in omni necessitate, et
tribulatione nostra per fidem vestram,
8 quoniam nunc vivimus, si vos statis in Domino.
9 Quam enim gratiarum actionem possumus Deo retribuere pro
vobis in omni gaudio, quo gaudemus propter vos ante Deum
nostrum,
10 nocte ac die abundantius orantes, ut videamus faciem vestram,
et compleamus ea, quæ desunt fidei vestræ?
11 Ipse autem Deus, et Pater noster, et Dominus noster Iesus
Christus dirigat viam nostram ad vos.
12 Vos autem Dominus multiplicet, et abundare faciat charitatem
vestram in invicem, et in omnes, quemadmodum et nos in vobis:
13 ad confirmanda corda vestra sine querela in sanctitate, ante
Deum et Patrem nostrum, in adventu Domini nostri Iesu Christi
cum omnibus sanctis eius. Amen.

4

1 De cetero ergo, fratres, rogamus vos et obsecramus in Domino
Iesu, ut quemadmodum accepistis a nobis quomodo oporteat vos
ambulare, et placere Deo, sic et ambuletis ut abundetis magis.
2 Scitis enim quæ præcepta dederim vobis per Dominum Iesum.
3 Hæc est enim voluntas Dei, sanctificatio vestra: ut abstineatis
vos a fornicatione,
4 ut sciat unusquisque vestrum vas suum possidere in
sanctificatione, et honore:
5 non in passione desiderii, sicut et Gentes, quæ ignorant Deum:
6 et nequis supergrediatur, neque circumveniat in negotio
fratrem suum: quoniam vindex est Dominus de his omnibus,
sicut prædiximus vobis, et testificati sumus.
7 non enim vocavit nos Deus in immunditiam, sed in
sanctificationem.
8 Itaque qui hæc spernit, non hominem spernit, sed Deum: qui
etiam dedit Spiritum suum sanctum in nobis.

9 De charitate autem fraternitatis non necesse habemus scribere vobis: ipsi enim vos a Deo didicistis ut diligatis invicem.

10 Etenim illud facitis in omnes fratres in universa Macedonia. Rogamus autem vos fratres ut abundetis magis,

11 et opera detis ut quieti sitis, et ut vestrum negotium agatis, et operemini manibus vestris, sicut præcepimus vobis:

12 et ut honeste ambuletis ad eos, qui foris sunt: et nullius aliquid desideretis.

13 Nolumus autem vos ignorare fratres de dormientibus, ut non contristemini sicut et ceteri, qui spem non habent.

14 Si enim credimus quod Iesus mortuus est, et resurrexit: ita et Deus eos, qui dormierunt per Iesum, adducet cum eo.

15 Hoc enim vobis dicimus in verbo Domini, quia nos, qui vivimus, qui residui sumus in adventum Domini, non præveniemus eos, qui dormierunt.

16 Quoniam ipse Dominus in iussu, et in voce Archangeli, et in tuba Dei descendet de cælo: et mortui, qui in Christo sunt, resurgent primi.

17 Deinde nos, qui vivimus, qui relinquimur, simul rapiemur cum illis in nubibus obviam Christo in aera, et sic semper cum Domino erimus.

18 Itaque consolamini invicem in verbis istis.

5

1 De temporibus autem, et momentis fratres non indigetis ut scribamus vobis.

2 Ipsi enim diligenter scitis quia dies Domini, sicut fur in nocte, ita veniet.

3 cum enim dixerint pax, et securitas: tunc repentius eis superveniet interitus, sicut dolor in utero habenti, et non effugient.

4 Vos autem fratres non estis in tenebris, ut vos dies illa tamquam fur comprehendat:

5 omnes enim vos filii lucis estis, et filii diei: non sumus noctis,
neque tenebrarum.

6 Igitur non dormiamus sicut et ceteri, sed vigilemus, et sobrii
simus.

7 Qui enim dormiunt, nocte dormiunt: et qui ebrii sunt, nocte
ebrii sunt.

8 Nos autem, qui diei sumus, sobrii simus, induti lorica[m] fidei,
et charitatis, et galeam spem salutis:

9 quoniam non posuit nos Deus in iram, sed in acquisitionem
salutis per Dominum nostrum Iesum Christum,

10 qui mortuus est pro nobis: ut sive vigilemus, sive dormiamus,
simul cum illo vivamus.

11 Propter quod consolamini invicem: et ædificate alterutrum,
sicut et facitis.

12 Rogamus autem vos fratres ut noveritis eos, qui laborant inter
vos, et præsent vobis in Domino, et monent vos,

13 ut habeatis illos abundantius in charitate propter opus
illorum: pacem habete cum eis.

14 Rogamus autem vos fratres, corripite inquietos, consolamini
pusillanimes, suscipite infirmos, patientes estote ad omnes.

15 Videte ne quis malum pro malo alicui reddat: sed semper
quod bonum est sectamini in invicem, et in omnes.

16 Semper gaudete.

17 Sine intermissione orate.

18 In omnibus gratias agite: hæc est enim voluntas Dei in Christo
Iesu in omnibus vobis.

19 Spiritum nolite extinguere.

20 Prophetias nolite spernere.

21 Omnia autem probate: quod bonum est tenete.

22 Ab omni specie mala abstinete vos:

23 Ipse autem Deus pacis sanctificet vos per omnia: ut integer
spiritus vester, et anima, et corpus sine querela in adventu
Domini nostri Iesu Christi servetur.

24 Fidelis est, qui vocavit vos: qui etiam faciet.

25 Fratres orate pro nobis.

- 26 Salutate fratres omnes in osculo sancto.
- 27 Adiuro vos per Dominum ut legatur epistola hæc omnibus
sanctis fratribus.
- 28 Gratia Domini nostri Iesu Christi vobiscum. Amen.

2 THESSALONICENSES

I

1 Paulus, et Sylvanus, et Timotheus, Ecclesiæ Thessalonicensium in
Deo Patre nostro, et Domino Iesu Christo.

2 Gratia vobis, et pax a Deo Patre nostro, et Domino Iesu
Christo.

3 Gratias agere debemus semper Deo pro vobis, fratres, ita ut
dignum est, quoniam supercrescit fides vestra, et abundat
charitas uniuscuiusque vestrum in invicem:

4 ita ut et nos ipsi in vobis gloriemur in Ecclesiis Dei, pro
patientia vestra, et fide, et in omnibus persecutionibus vestris, et
tribulationibus, quas sustinetis

5 in exemplum iusti iudicii Dei, ut digni habeamini in regno
Dei, pro quo et patimini.

6 si tamen iustum est apud Deum retribuere tribulationem iis,
qui vos tribulant:

7 et vobis, qui tribulamini, requiem nobiscum in revelatione
Domini Iesu de cælo cum angelis virtutis eius,

8 in flamma ignis dantis vindictam iis, qui non noverunt Deum,
et qui non obediunt Evangelio Domini nostri Iesu Christi.

9 qui pœnas dabunt in interitu æternas a facie Domini, et a
gloria virtutis eius:

10 cum venerit glorificari in sanctis suis, et admirabilis fieri in
omnibus, qui crediderunt, quia creditum est testimonium
nostrum super vos in die illo.

11 In quo etiam oramus semper pro vobis: ut dignetur vos
vocatione sua Deus noster, et impleat omnem voluntatem
bonitatis, et opus fidei in virtute,

12 ut clarificetur nomen Domini nostri Iesu Christi in vobis, et
vos in illo secundum gratiam Dei nostri, et Domini Iesu Christi.

1 Rogamus autem vos fratres per adventum Domini nostri Iesu
Christi, et nostræ congregationis in ipsum:

2 ut non cito moveamini a vestro sensu, neque terreamini,
neque per spiritum, neque per sermonem, neque per epistolam
tamquam per nos missam, quasi instet dies Domini.

3 Nequis vos seducat ullo modo: quoniam nisi venerit discessio
primum, et revelatus fuerit homo peccati, filius perditionis,

4 qui adversatur, et extollitur supra omne, quod dicitur Deus,
aut quod colitur, ita ut in templo Dei sedeat ostendens se
tamquam sit Deus.

5 Non retinetis quod cum adhuc essem apud vos, hæc dicebam
vobis?

6 Et nunc quid detineat scitis, ut reveletur in suo tempore.

7 Nam mysterium iam operatur iniquitatis: tantum ut qui tenet
nunc, teneat, donec de medio fiat.

8 Et tunc revelabitur ille iniquus, quem Dominus Iesus
interficiet spiritu oris sui, et destruet illustratione adventus sui
eum:

9 cuius est adventus secundum operationem satanæ in omni
virtute, et signis, et prodigiis mendacibus,

10 et in omni seductione iniquitatis iis, qui pereunt: eo quod
charitatem veritatis non receperunt ut salvi fierent. Ideo mittet
illis Deus operationem erroris ut credant mendacio,

11 ut iudicentur omnes, qui non crediderunt veritati, sed
consenserunt iniquitati.

12 Nos autem debemus gratias agere Deo semper pro vobis fratres
dilecti a Deo, quod elegerit vos Deus primitias in salutem in
sanctificatione spiritus, et in fide veritatis:

13 in qua et vocavit vos per Evangelium nostrum in
acquisitionem gloriæ Domini nostri Iesu Christi.

14 Itaque fratres state: et tenete traditiones, quas didicistis, sive
per sermonem, sive per epistolam nostram.

15 Ipse autem Dominus noster Iesus Christus, et Deus et Pater

noster, qui dilexit nos, et dedit consolationem æternam, et spem bonam in gratia,

16 exhortetur corda vestra, et confirmet in omni opere, et sermone bono.

3

1 De cetero fratres orate pro nobis ut sermo Dei currat, et clarificetur, sicut et apud vos:

2 et ut liberemur ab importunis, et malis hominibus: non enim omnium est fides.

3 Fidelis autem Deus est, qui confirmabit vos, et custodiet a malo.

4 Confidimus autem de vobis, in Domino, quoniam quæ præcepimus, et facitis, et facietis.

5 Dominus autem dirigat corda vestra in charitate Dei, et patientia Christi.

6 Denunciamus autem vobis fratres in nomine Domini nostri Iesu Christi, ut subtrahatis vos ab omni fratre ambulante inordinate, et non secundum traditionem, quam acceperunt a nobis.

7 Ipsi enim scitis quemadmodum oporteat imitari nos: quoniam non inquieti fuimus inter vos:

8 neque gratis panem manducavimus ab aliquo, sed in labore, et in fatigatione, nocte et die operantes, ne quem vestrum gravaremus.

9 Non quasi non habuerimus potestatem, sed ut nosmetipsos formam daremus vobis ad imitandum nos.

10 Nam et cum essemus apud vos, hoc denunciabamus vobis: quoniam si quis non vult operari, nec manducet.

11 Audivimus enim inter vos quosdam ambulare inquiete, nihil operantes, sed curiose agentes.

12 Iis autem, qui eiusmodi sunt, denunciemus, et obsecramus in Domino Iesu Christo, ut cum silentio operantes, suum panem

manducent.

13 Vos autem fratres nolite deficere beneficientes.

14 Quod si quis non obedit verbo nostro per epistolam, hunc
notate, et ne commisceamini cum illo ut confundatur:

15 et nolite quasi inimicum existimare, sed corripite ut fratrem.

16 Ipse autem Dominus pacis det vobis pacem sempiternam in
omni loco. Dominus sit cum omnibus vobis.

17 Salutatio, mea manu Pauli: quod est signum in omni epistola.
ita scribo.

18 Gratia Domini nostri Iesu Christi cum omnibus vobis. Amen.

I TIMOTHEUS

I

- 1 Paulus Apostolus Iesu Christi secundum imperium Dei
Salvatoris nostri, et Christi Iesu spei nostræ:
- 2 Timotheo dilecto filio in fide. Gratia, misericordia, et pax a
Deo Patre, et Christo Iesu Domino nostro.
- 3 Sicut rogavi te ut remaneres Ephesi cum irem in Macedoniam,
ut denunciares quibusdam ne aliter docerent,
- 4 neque intenderent fabulis, et genealogiis interminatis: quæ
quæstiones præstant magis quam ædificationem Dei, quæ est in
fide.
- 5 Finis autem præcepti est charitas de corde puro, et conscientia
bona, et fide non ficta.
- 6 A quibus quidam aberrantes, conversi sunt in vaniloquium,
7 volentes esse legis doctores, non intelligentes neque quæ
loquuntur, neque de quibus affirmant.
- 8 Scimus autem quia bona est lex, si quis ea legitime utatur:
9 sciens hoc quia lex iusto non est posita, sed iniustus, et non
subditis, impiis, et peccatoribus, sceleratis, et contaminatis,
parricidis, et matricidis, homicidis,
- 10 fornicariis, masculorum concubitoribus, plagariis,
mendacibus, et periuris, et si quid aliud sanæ doctrinæ adversatur,
11 quæ est secundum Evangelium gloriæ beati Dei, quod
creditum est mihi.
- 12 Gratias ago ei, qui me confortavit, Christo Iesu Domino
nostro, quia fidelem me existimavit, ponens in ministerio:
- 13 qui prius blasphemus fui, et persecutor, et contumeliosus: sed
misericordiam Dei consecutus sum, quia ignorans feci in
incredulitate.
- 14 Superabundavit autem gratia Domini nostri cum fide, et
dilectione, quæ est in Christo Iesu.
- 15 Fidelis sermo, et omni acceptione dignus: quod Christus Iesus
venit in hunc mundum peccatores salvos facere, quorum primus

ego sum:

16 Sed ideo misericordiam consecutus sum: ut in me primo ostenderet Christus Iesus omnem patientiam ad informationem eorum, qui credituri sunt illi, in vitam æternam.

17 Regi autem sæculorum immortalis, invisibili, soli Deo honor, et gloria in sæcula sæculorum. Amen.

18 Hoc præceptum commendo tibi fili Timothee, secundum præcedentes in te prophetias, ut milites in illis bonam militiam, 19 habens fidem, et bonam conscientiam, quam quidam repellentes, circa fidem naufragaverunt:

20 ex quibus est Hymenæus, et Alexander: quos tradidi Satanæ, ut discant non blasphemare.

2

1 Obsecro igitur primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus:

2 pro regibus, et omnibus, qui in sublimitate sunt, ut quietam et tranquillam vitam agamus in omni pietate, et castitate.

3 hoc enim bonum est, et acceptum coram Salvatore nostro Deo, 4 qui omnes homines vult salvos fieri, et ad agnitionem veritatis venire.

5 Unus enim Deus, unus et mediator Dei et hominum homo Christus Iesus:

6 qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus, testimonium temporibus suis:

7 in quo positus sum ego prædicator, et Apostolus (veritatem dico, non mentior) doctor Gentium in fide, et veritate.

8 Volo ergo viros orare in omni loco, levantes puras manus sine ira, et disceptatione.

9 Similiter et mulieres in habitu ornato, cum verecundia, et sobrietate ornantes se, et non in tortis crinibus, aut auro, aut margaritis, vel veste pretiosa:

10 sed quod decet mulieres, promittentes pietatem per opera

bona.

- 11 Mulier in silentio discat cum omni subiectione.
12 Docere autem mulieri non permitto, neque dominari in
virum: sed esse in silentio.
13 Adam enim primus formatus est: deinde Heva.
14 et Adam non est seductus: mulier autem seducta in
prævaricatione fuit.
15 Salvabitur autem per filiorum generationem, si permanserit in
fide, et dilectione, et sanctificatione cum sobrietate.

3

- 1 Fidelis sermo: si quis episcopatum desiderat, bonum opus
desiderat.
2 Oportet ergo episcopum irreprehensibilem esse, unius uxoris
virum, sobrium, prudentem, ornatum, pudicum, hospitem,
doctorem,
3 non vinolentum, non percussorem, sed modestum: non
litigiosum, non cupidum, sed
4 suæ domui bene præpositum: filios habentem subditos cum
omni castitate.
5 Si quis autem domui suæ præesse nescit, quomodo Ecclesiæ
Dei diligentiam habebit?
6 Non neophytum: ne in superbiam elatus, in iudicium incidat
diaboli.
7 Oportet autem illum et testimonium habere bonum ab iis, qui
foris sunt, ut non in opprobrium incidat, et in laqueum diaboli.
8 Diaconos similiter pudicos, non bilingues, non multo vino
deditos, non turpe lucrum sectantes:
9 habentes mysterium fidei in conscientia pura.
10 Et hi autem probentur primum: et sic ministrent, nullum
crimen habentes.
11 Mulieres similiter pudicas, non detrahentes, sobrias, fideles in
omnibus.

12 Diaconi sint unius uxoris viri: qui filiis suis bene præsint, et
suis domibus.
13 Qui enim bene ministraverint, gradum bonum sibi acquirent,
et multam fiduciam in fide, quæ est in Christo Iesu.
14 Hæc tibi scribo, sperans me ad te venire cito.
15 si autem tardavero, ut scias quomodo oporteat te in domo Dei
conversari, quæ est Ecclesia Dei vivi, columna et firmamentum
veritatis.
16 Et manifeste magnum est pietatis sacramentum, quod
manifestatum est in carne, iustificatum est in spiritu, apparuit
angelis, prædicatum est Gentibus, creditum est in mundo,
assumptum est in gloria.

4

1 Spiritus autem manifeste dicit, quia in novissimis temporibus
discedent quidam a fide, attendentes spiritibus erroris, et
doctrinis dæmoniorum,
2 in hypocrisi loquentium mendacium, et cauteriatam
habentium suam conscientiam,
3 prohibentium nubere, abstinere a cibis, quod Deus creavit ad
percipiendum cum gratiarum actione fidelibus, et iis, qui
cogoverunt veritatem.
4 Quia omnis creatura Dei bona est, et nihil reiiciendum quod
cum gratiarum actione percipitur:
5 sanctificatur enim per verbum Dei, et orationem.
6 Hæc proponens fratribus, bonus eris minister Christi Iesu
enutritus verbis fidei, et bonæ doctrinæ, quam assecutus es.
7 Ineptas autem, et aniles fabulas devita: exerce autem teipsum
ad pietatem.
8 Nam corporalis exercitatio, ad modicum utilis est: pietas
autem ad omnia utilis est, promissionem habens vitæ, quæ nunc
est, et futuræ.
9 Fidelis sermo, et omni acceptione dignus.

- 10 In hoc enim laboramus, et maledicimur, quia speramus in
Deum vivum, qui est Salvator omnium hominum, maxime
fidelium.
- 11 Præcipe hæc, et doce.
- 12 Nemo adolescentiam tuam contemnat: sed exemplum esto
fidelium in verbo, in conversatione, in charitate, in fide, in
castitate.
- 13 Dum venio, attende lectioni, exhortationi, et doctrinæ.
- 14 Noli negligere gratiam, quæ in te est, quæ data est tibi per
prophetiam, cum impositione manuum presbyterii.
- 15 Hæc meditare, in his esto: ut profectus tuus manifestus sit
omnibus.
- 16 Attende tibi, et doctrinæ: insta in illis. Hoc enim faciens, et
teipsum salvum facies, et eos qui te audiunt.

5

- 1 Seniore[m] ne increpaveris, sed obsecra ut patrem: iuvenes, ut
fratres:
- 2 anus, ut matres: iuenculas, ut sorores in omni castitate:
- 3 Viduas honora, quæ vere viduæ sunt.
- 4 Si qua autem vidua filios, aut nepotes habet: discat primum
domum suam regere, et mutuam vicem reddere parentibus: hoc
enim acceptum est coram Deo.
- 5 Quæ autem vere vidua est, et desolata, speret in Deum, et
instet obsecrationibus, et orationibus nocte ac die.
- 6 Nam quæ in deliciis est, vivens mortua est.
- 7 Et hoc præcipe ut irreprehensibiles sint.
- 8 Si quis autem suorum, et maxime domesticorum curam non
habet, fidem negavit, et est infideli deterior.
- 9 Vidua eligatur non minus sexaginta annorum, quæ fuerit
unius viri uxor,
- 10 in operibus bonis testimonium habens, si filios educavit, si
hospitio recepit, si sanctorum pedes lavit, si tribulationem

patientibus subministravit, si omne opus bonum subsecuta est.

11 Adolescentiores autem viduas devita: Cum enim luxuriatæ fuerint in Christo, nubere volunt:

12 habentes damnationem, quia primam fidem irritam fecerunt.

13 simul autem et otiosæ discunt circuire domos: non solum otiosæ, sed et verbosæ, et curiosæ, loquentes quæ non oportet.

14 Volo ergo iuniores nubere, filios procreare, matresfamilias esse, nullam occasionem dare adversario maledicti gratia.

15 Iam enim quædam conversæ sunt retro satanam.

16 Si quis fidelis habet viduas, subministret illis, et non gravetur Ecclesia: ut iis, quæ vere viduæ sunt, sufficiat.

17 Qui bene præsent presbyteri, duplici honore digni habeantur: maxime qui laborant in verbo et doctrina.

18 Dicit enim Scriptura: Non alligabis os bovi trituranti. Et: Dignus est operarius mercede sua.

19 Adversus presbyterum accusationem noli recipere, nisi sub duobus aut tribus testibus.

20 Peccantes coram omnibus argue: ut et ceteri timorem habeant.

21 Testor coram Deo et Christo Iesu, et electis angelis, ut hæc custodias sine præiudicio, nihil faciens in alteram partem declinando.

22 Manus cito nemini imposueris, neque communicaveris peccatis alienis. Teipsum castum custodi.

23 Noli adhuc aquam bibere, sed modico vino utere propter stomachum tuum, et frequentes tuas infirmitates.

24 Quorundam hominum peccata manifesta sunt, præcedentia ad iudicium: quosdam autem et subsequuntur.

25 Similiter et facta bona manifesta sunt: et quæ aliter se habent, abscondi non possunt.

6

1 Quicumque sunt sub iugo servi, dominos suos omni honore dignos arbitrentur, ne nomen Domini et doctrina blasphemetur.

2 Qui autem fideles habent dominos, non contemnant, quia
fratres sunt: sed magis serviant, quia fideles sunt et dilecti, qui
beneficii participes sunt. Hæc doce, et exhortare.

3 Si quis aliter docet, et non acquiescit sanis sermonibus Domini
nostri Iesu Christi, et ei, quæ secundum pietatem est, doctrinæ:
4 superbus est, nihil sciens, sed languens circa quæstiones, et
pugnas verborum: ex quibus oriuntur invidiæ, contentiones,
blasphemiæ, suspensiones malæ,
5 conflictationes hominum mente corruptorum, et qui veritate
privati sunt, existimantium quæstum esse pietatem.
6 Est autem quæstus magnus pietas cum sufficientia.

7 Nihil enim intulimus in hunc mundum: haud dubium quod
nec auferre quid possumus.

8 Habentes autem alimenta, et quibus tegamur, his contenti
simus.

9 Nam qui volunt divites fieri, incidunt in tentationem, et in
laqueum diaboli, et desideria multa inutilia, et nociva, quæ
mergunt homines in interitum et perditionem.

10 Radix enim omnium malorum est cupiditas: quam quidam
appetentes erraverunt a fide, et inseruerunt se doloribus multis.

11 Tu autem, o homo Dei hæc fuge: sectare vero iustitiam,
pietatem, fidem, charitatem, patientiam, mansuetudinem.

12 Certa bonum certamen fidei, apprehende vitam æternam, in
qua vocatus es, et confessus bonam confessionem coram multis
testibus.

13 Præcipio tibi coram Deo, qui vivificat omnia, et Christo Iesu,
qui testimonium reddidit sub Pontio Pilato, bonam
confessionem:

14 ut serves mandatum sine macula, irreprehensibile usque in
adventum Domini nostri Iesu Christi,

15 quem suis temporibus ostendet beatus et solus potens, Rex
regum, et Dominus dominantium:

16 qui solus habet immortalitatem, et lucem inhabitat
inaccessibilem: quem nullus hominum vidit, sed nec videre
potest: cui honor, et imperium sempiternum: Amen.

- 17 Divitibus huius sæculi præcipe non sublime sapere, neque
sperare in incerto divitiarum, sed in Deo vivo (qui præstat nobis
omnia abunde ad fruendum)
- 18 bene agere, divites fieri in bonis operibus, facile tribuere,
communicare,
- 19 thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurum, ut
apprehendant veram vitam.
- 20 O Timothee, depositum custodi, devitans profanas vocum
novitates, et oppositiones falsi nominis scientiæ,
- 21 quam quidam promittentes, circa fidem exciderunt. Gratia
tecum. Amen.

2 TIMOTHEUS

I

1 Paulus Apostolus Iesu Christi per voluntatem Dei, secundum
promissionem vitæ, quæ est in Christo Iesu:

2 Timotheo charissimo filio, gratia, misericordia, pax a Deo
Patre, et Christo Iesu Domino nostro.

3 Gratias ago Deo, cui servio a progenitoribus in conscientia
pura, quod sine intermissione habeam tui memoriam in
orationibus meis, nocte ac die

4 desiderans te videre, memor lacrymarum tuarum, ut gaudio
implear,

5 recordationem accipiens eius fidei, quæ est in te non ficta, quæ
et habitavit primum in avia tua Loide, et matre tua Eunice, certus
sum autem quod et in te.

6 Propter quam causam admoneo te ut resuscites gratiam Dei,
quæ est in te per impositionem manuum mearum.

7 Non enim dedit nobis Deus spiritum timoris: sed virtutis, et
dilectionis, et sobrietatis.

8 Noli itaque erubescere testimonium Domini nostri, neque me
vinctum eius: sed collabora Evangelio secundum virtutem Dei:

9 qui nos liberavit, et vocavit vocatione sua sancta, non
secundum opera nostra, sed secundum propositum suum, et
gratiam, quæ data est nobis in Christo Iesu ante tempora
sæcularia.

10 Manifestata est autem nunc per illuminationem Salvatoris
nostri Iesu Christi, qui destruxit quidem mortem, illuminavit
autem vitam, et incorruptionem per Evangelium:

11 in quo positus sum ego prædicator, et Apostolus, et magister
Gentium.

12 Ob quam causam etiam hæc patior, sed non confundor. Scio
enim cui credidi, et certus sum quia potens est depositum meum
servare in illum diem.

13 Formam habe sanorum verborum, quæ a me audisti in fide, et

in dilectione in Christo Iesu.

14 Bonum depositum custodi per Spiritum sanctum, qui habitat
in nobis.

15 Scis hoc, quod aversi sunt a me omnes, qui in Asia sunt, ex
quibus est Phigellus, et Hermogenes.

16 Det misericordiam Dominus Onesiphori domui: quia sæpe
me refrigeravit, et catenam meam non erubuit:

17 sed cum Romam venisset, solícite me quæsivit, et invenit.

18 Det illi Dominus invenire misericordiam a Domino in illa die.
Et quanta Ephesi ministravit mihi, tu melius nosti.

2

1 Tu ergo fili mi confortare in gratia, quæ est in Christo Iesu:

2 et quæ audisti a me per multos testes, hæc commenda fidelibus
hominibus, qui idonei erant et alios docere.

3 Labora sicut bonus miles Christi Iesu.

4 Nemo militans Deo implicat se negotiis sæcularibus: ut ei
placeat, cui se probavit.

5 Nam et qui certat in agone, non coronatur nisi legitime
certaverit.

6 Laborantem agricolam oportet primum de fructibus percipere.

7 Intellige quæ dico: dabit enim tibi Dominus in omnibus
intellectum.

8 Memor esto Dominum IESUM CHRISTUM resurrexisse a
mortuis ex semine David, secundum Evangelium meum,

9 in quo laboro usque ad vincula, quasi male operans: sed
verbum Dei non est alligatum.

10 Ideo omnia sustineo propter electos, ut et ipsi salutem
consequantur, quæ est in Christo Iesu, cum gloria cælesti.

11 Fidelis sermo: Nam si commortui sumus, et convivemus:

12 si sustinebimus, et conregnabimus: si negaverimus, et ille
negabit nos:

13 si non credimus, ille fidelis permanet, negare seipsum non

potest.

14 Hæc commune: testificans coram Domino. Noli contendere
verbis: ad nihil enim utile est, nisi ad subversionem audientium.

15 Solicite cura teipsum probabilem exhibere Deo, operarium
inconfusibilem, recte tractantem verbum veritatis:

16 Profana autem, et vaniloquia devita: multum enim proficiunt
ad impietatem:

17 et sermo eorum ut cancer serpit: ex quibus est Hymenæus, et
Philetus,

18 qui a veritate exciderunt, dicentes resurrectionem esse iam
factam, et subverterunt quorundam fidem.

19 Sed firmum fundamentum Dei stat, habens signaculum hoc:
Cognovit Dominus qui sunt eius, et discedat ab iniquitate
omnis, qui nominat nomen Domini.

20 In magna autem domo non solum sunt vasa aurea, et argentea,
sed et lignea, et fictilia: et quædam quidem in honorem, quædam
autem in contumeliam.

21 Si quis ergo emundaverit se ab istis, erit vas in honorem
sanctificatum, et utile Domino ad omne opus bonum paratum.

22 Iuvenilia autem desideria fuge, sectare vero iustitiam, fidem,
spem, charitatem, et pacem cum iis, qui invocant Dominum de
corde puro.

23 Stultas autem, et sine disciplina quæstiones devita: sciens quia
generant lites.

24 Servum autem Domini non oportet litigare: sed mansuetum
esse ad omnes, docibilem, patientem,

25 cum modestia corripientem eos, qui resistunt veritati:
nequando Deus det illis pœnitentiam ad cognoscendam
veritatem,

26 et respiscant a diaboli laqueis, a quo captivi tenentur ad ipsius
voluntatem.

- 1 Hoc autem scito, quod in novissimis diebus instabunt tempora
periculosa:
- 2 erunt homines seipsos amantes, cupidi, elati, superbi,
blasphemi, parentibus non obedientes, ingrati, scelesti,
- 3 sine affectione, sine pace, criminatores, incontinentes,
immites, sine benignitate,
- 4 proditores, protervi, tumidi, et voluptatum amatores magis
quam Dei:
- 5 habentes speciem quidem pietatis, virtutem autem eius
abnegantes. Et hos devita:
- 6 ex his enim sunt, qui penetrant domos, et captivas ducunt
mulierculas oneratas peccatis, quæ ducuntur variis desideriis:
- 7 semper discentes, et numquam ad scientiam veritatis
pervenientes.
- 8 Quemadmodum autem Iannes, et Mambres restiterunt Moysi:
ita et hi resistunt veritati, homines corrupti mente, reprobi circa
fidem,
- 9 sed ultra non proficient: insipientia enim eorum manifesta
erit omnibus, sicut et illorum fuit.
- 10 Tu autem assecutus es meam doctrinam, institutionem,
propositum, fidem, longanimitatem, dilectionem, patientiam,
- 11 persecutiones, passiones: qualia mihi facta sunt Antiochiæ,
Iconii, et Lystris: quales persecutiones sustinui, et ex omnibus
eripuit me Dominus.
- 12 Et omnes, qui pie volunt vivere in Christo Iesu, persecutionem
patientur.
- 13 Mali autem homines, et seductores proficient in peius,
errantes, et in errorem mittentes.
- 14 Tu vero permane in iis, quæ didicisti, et credita sunt tibi:
sciens a quo didiceris.
- 15 et quia ab infantia sacras litteras nosti, quæ te possunt
instruere ad salutem, per fidem, quæ est in Christo Iesu.
- 16 Omnis scriptura divinitus inspirata utilis est ad docendum, ad

arguendum, ad corripiendum, et erudiendum in iustitia:
17 ut perfectus sit homo Dei, ad omne opus bonum instructus.

4

1 Testificor coram Deo, et Iesu Christo, qui iudicaturus est vivos, et
mortuos, per adventum ipsius, et regnum eius:

2 prædica verbum, insta opportune, importune: argue, obsecra,
increpa in omni patientia, et doctrina.

3 Erit enim tempus, cum sanam doctrinam non sustinebunt, sed
ad sua desideria coacervabunt sibi magistros, prurientes auribus,
4 et a veritate quidem auditum avertent, ad fabulas autem
convertentur.

5 Tu vero vigila, in omnibus labora, opus fac Evangelistæ,
ministerium tuum imple. Sobrius esto.

6 Ego enim iam delibor, et tempus resolutionis meæ instat.

7 Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi.

8 In reliquo reposita est mihi corona iustitiæ, quam reddet mihi
Dominus in illa die iustus iudex: non solum autem mihi, sed et
iis, qui diligunt adventum eius. Festina ad me venire cito.

9 Demas enim me reliquit, diligens hoc sæculum, et abiit
Thessalonicam:

10 Crescens in Galatiam, Titus in Dalmatiam.

11 Lucas est mecum solus. Marcum assume, et adduc tecum: est
enim mihi utilis in ministerium.

12 Tychicum autem misi Ephesum.

13 Penulam, quam reliqui Troade apud Carpum, veniens affer
tecum, et libros, maxime autem membranas.

14 Alexander ærarius multa mala mihi ostendit: reddet illi
Dominus secundum opera eius:

15 quem et tu evita: valde enim restitit verbis nostris.

16 In prima mea defensione nemo mihi affuit, sed omnes me
dereliquerunt: non illis imputetur.

17 Dominus autem mihi astitit, et confortavit me, ut per me

prædicatio impleatur, et audiant omnes Gentes: et liberatus sum
de ore Leonis.

18 Liberavit me Dominus ab omni opere malo: et salvum faciet
in regnum suum cæleste, cui gloria in sæcula sæculorum. Amen.

19 Saluta Priscam, et Aquilam, et Onesiphori domum.

20 Erastus remansit Corinthi. Trophimum autem reliqui
infirmum Mileti.

21 Festina ante hiemem venire. Salutant te Eubulus, et Pudens, et
Linus, et Claudia, et fratres omnes.

22 Dominus Iesus Christus cum spiritu tuo. Gratia vobiscum.
Amen.

TITUS

I

1 Paulus servus Dei, Apostolus autem Iesu Christi secundum fidem
electorum Dei, et agnitionem veritatis, quæ secundum pietatem
est

2 in spem vitæ æternæ, quam promisit qui non mentitur, Deus,
ante tempora sæcularia:

3 manifestavit autem temporibus suis verbum suum in
prædicatione, quæ credita est mihi secundum præceptum
Salvatoris nostri Dei:

4 Tito dilecto filio secundum communem fidem, gratia, et pax a
Deo Patre, et Christo Iesu Salvatore nostro.

5 Huius rei gratia reliqui te Cretæ, ut ea, quæ desunt, corrigas, et
constituas per civitates presbyteros, sicut et ego disposui tibi.

6 Si quis sine crimine est, unius uxoris vir, filios habens fideles,
non in accusatione luxuriæ, aut non subditos.

7 Oportet enim episcopum sine crimine esse, sicut Dei
dispensatorem: non superbum, non iracundum, non
vinolentum, non percussorem, non turpis lucri cupidum:

8 sed hospitem, benignum, sobrium, iustum, sanctum,
continentem,

9 amplectentem eum, qui secundum doctrinam est, fidelem
sermonem: ut potens sit exhortari in doctrina sana, et eos, qui
contradicunt, arguere.

10 Sunt enim multi etiam inobedientes, vaniloqui, et seductores:
maxime qui de circumcisione sunt:

11 quos oportet redargui: qui universas domos subvertunt,
docentes quæ non oportet, turpis lucri gratia.

12 Dixit quidam ex illis, proprius ipsorum propheta: Cretenses
semper mendaces, malæ bestiæ, ventres pigri.

13 Testimonium hoc verum est. Quam ob causam increpa illos
dure, ut sani sint in fide,

14 non intendentes Iudaicis fabulis, et mandatis hominum,

aversantium se a veritate.

15 Omnia munda mundis: coinquinatis autem, et infidelibus nihil est mundum, sed inquinatæ sunt eorum et mens, et conscientia.

16 Confitentur se nosse Deum, factis autem negant: cum sint abominati, et incredibiles, et ad omne opus bonum reprobī.

2

1 Tu autem loquere quæ decent sanam doctrinam:

2 Senes ut sobrii sint, pudici, prudentes, sani in fide, in dilectione, in patientia:

3 Anus similiter in habitu sancto, non criminatrices, non multo vino servientes, bene docentes:

4 ut prudentiam doceant adolescentulas, ut viros suos ament, filios suos diligant,

5 prudentes, castas, sobrias, domus curam habentes, benignas, subditas viris suis, ut non blasphemetur verbum Dei.

6 Iuvenes similiter hortare ut sobrii sint.

7 In omnibus teipsum præbe exemplum bonorum operum, in doctrina, in integritate, in gravitate,

8 verbum sanum, irreprehensibile: ut is, qui ex adverso est, vereatur, nihil habens malum dicere de nobis:

9 Servos dominis suis subditos esse, in omnibus placentes, non contradicentes,

10 non fraudantes, sed in omnibus fidem bonam ostendentes: ut doctrinam Salvatoris nostri Dei ornent in omnibus.

11 Apparuit enim gratia Dei Salvatoris nostri omnibus hominibus,

12 erudiens nos, ut abnegantes impietatem, et sæcularia desideria: sobrie, et iuste, et pie vivamus in hoc sæculo,

13 expectantes beatam spem, et adventum gloriæ magni Dei, et Salvatoris nostri Iesu Christi:

14 qui dedit semetipsum pro nobis, ut nos redimeret ab omni

iniquitate, et mundaret sibi populum acceptabilem, sectatorem bonorum operum.

15 Hæc loquere, et exhortare, et argue cum omni imperio. Nemo te contemnat.

3

1 Admone illos principibus, et potestatibus subditos esse, dicto obedire, ad omne opus bonum paratos esse:

2 neminem blasphemare, non litigiosos esse, sed modestos, omnem ostendentes mansuetudinem ad omnes homines.

3 Eramus enim aliquando et nos insipientes, increduli, errantes, servientes desideriis, et voluptatibus variis, in malitia et invidia agentes, odibiles, odientes invicem.

4 Cum autem benignitas, et humanitas apparuit Salvatoris nostri Dei:

5 non ex operibus iustitiæ, quæ fecimus nos, sed secundum suam misericordiam salvos nos fecit per lavacrum regenerationis, et renovationis Spiritus sancti,

6 quem effudit in nos abunde per Iesum Christum Salvatorem nostrum:

7 ut iustificati gratia ipsius, heredes simus secundum spem vitæ æternæ.

8 Fidelis sermo est: et de his volo te confirmare: ut curent bonis operibus præesse qui credunt Deo. Hæc sunt bona, et utilia hominibus.

9 Stultas autem quæstiones, et genealogias, et contentiones, et pugnas legis devita. sunt enim inutiles, et vanæ.

10 Hæreticum hominem post unam, et secundam correptionem devita:

11 sciens quia subversus est, qui eiusmodi est, et delinquit, cum sit proprio iudicio condemnatus.

12 Cum misero ad te Artemam, aut Tychicum, festina ad me venire Nicopolim: ibi enim statui hiemare.

- 13 Zenam legisperitum, et Apollo solícite præmitte, ut nihil illis desit.
- 14 Discant autem et nostri bonis operibus præesse ad usus necessarios: ut non sint infructuosi.
- 15 Salutant te qui mecum sunt omnes: saluta eos, qui nos amant in fide. Gratia Dei cum omnibus vobis. Amen.

PHILEMON

I

- 1 Paulus vinctus Christi Iesu, et Timotheus frater: Philemoni
dilecto, et adiutori nostro,
- 2 et Appiæ sorori charissimæ, et Archippo commilitoni nostro,
et Ecclesiæ, quæ in domo tua est.
- 3 Gratia vobis, et pax a Deo Patre nostro, et Domino Iesu
Christo.
- 4 Gratias ago Deo meo, semper memoriam tui faciens in
orationibus meis,
- 5 audiens charitatem tuam, et fidem, quam habes in Domino
Iesu, et in omnes sanctos:
- 6 ut communicatio fidei tuæ evidens fiat in agnitione omnis
operis boni, quod est in vobis in Christo Iesu.
- 7 Gaudium enim magnum habui, et consolationem in charitate
tua: quia viscera sanctorum requieverunt per te, frater.
- 8 Propter quod multam fiduciam habens in Christo Iesu
imperandi tibi quod ad rem pertinet:
- 9 propter charitatem magis obsecro, cum sis talis, ut Paulus
senex, nunc autem et vinctus Iesu Christi:
- 10 Obsecro te pro meo filio, quem genui in vinculis, Onesimo,
11 qui tibi aliquando inutilis fuit, nunc autem et mihi, et tibi
utilis,
- 12 quem remisi tibi. Tu autem illum, ut mea viscera, suscipe:
13 quem ego volueram mecum detinere, ut pro te mihi
ministraret in vinculis Evangelii:
- 14 sine consilio autem tuo nihil volui facere, uti ne velut ex
necessitate bonum tuum esset, sed voluntarium.
- 15 Forsitan enim ideo discessit ad horam a te, ut æternum illum
reciperes:
- 16 iam non ut servum, sed pro servo charissimum fratrem,
maxime mihi: quanto autem magis tibi et in carne, et in
Domino?

- 17 Si ergo habes me socium, suscipe illum sicut me:
18 Si autem aliquid nocuit tibi, aut debet: hoc mihi imputa.
19 Ego Paulus scripsi mea manu: ego reddam, ut non dicam tibi,
quod et teipsum mihi debes:
20 ita frater. Ego te fruar in Domino: Refice viscera mea in
Domino.
21 Confidens in obedientia tua scripsi tibi: sciens quoniam et
super id, quod dico, facies.
22 Simul autem et para mihi hospitium: nam spero per orationes
vestras donari me vobis.
23 Salutat te Epaphras concaptivus meus in Christo Iesu,
24 Marcus, Aristarchus, Demas, et Lucas, adiutores mei.
25 Gratia Domini nostri Iesu Christi cum spiritu vestro. Amen.

HEBRAEI

I

1 Multifariam, multisque modis olim Deus loquens patribus in
Prophetis:

2 novissime, diebus istis locutus est nobis in Filio, quem
constituit heredem universorum, per quem fecit et sæcula:

3 qui cum sit splendor gloriæ, et figura substantiæ eius,
portansque omnia verbo virtutis suæ, purgationem peccatorum
faciens, sedet ad dexteram maiestatis in excelsis:

4 tanto melior Angelis effectus, quanto differentius præ illis
nomen hereditavit.

5 Cui enim dixit aliquando Angelorum: Filius meus es tu, ego
hodie genui te? Et rursum: Ego ero illi in patrem, et ipse erit
mihi in filium?

6 Et cum iterum introducit primogenitum in orbem terræ, dicit:
Et adorent eum omnes Angeli Dei.

7 Et ad Angelos quidem dicit: Qui facit Angelos suos spiritus, et
ministros suos flammam ignis.

8 Ad filium autem: Thronus tuus Deus in sæculum sæculi: virga
æquitatis, virga regni tui.

9 Dilexisti iustitiam, et odisti iniquitatem: propterea unxit te
Deus, Deus tuus oleo exultationis præ participibus tuis.

10 Et: Tu in principio Domine terram fundasti: et opera
manuum tuarum sunt cæli.

11 Ipsi peribunt, tu autem permanebis, et omnes ut vestimentum
veterascent:

12 et velut amictum mutabis eos, et mutabuntur: tu autem idem
ipse es, et anni tui non deficient.

13 Ad quem autem Angelorum dixit aliquando: Sede a dextris
meis, quoadusque ponam inimicos tuos scabellum pedum
tuorum?

14 Nonne omnes sunt administratorii spiritus, in ministerium
missi propter eos, qui hereditatem capient salutis?

1 Propterea abundantius oportet observare nos ea, quæ audivimus
ne forte pereffluamus.

2 Si enim qui per Angelos dictus est sermo, factus est firmus, et
omnis prævaricatio, et inobedientia accepit iustam mercedis
retributionem:

3 quomodo nos effugiemus si tantam neglexerimus salutem?
quæ cum initium accepisset enarrari per Dominum ab eis, qui
audierunt, in nos confirmata est,

4 contestante Deo signis et portentis, et variis virtutibus, et
Spiritus sancti distributionibus secundum suam voluntatem.

5 Non enim Angelis subiecit Deus orbem terræ futurum, de quo
loquimur.

6 Testatus est autem in quodam loco quis, dicens: Quid est
homo quod memor es eius, aut filius hominis quoniam visitas
eum?

7 Minuisti eum paulominus ab Angelis: gloria et honore
coronasti eum: et constituisti eum super opera manuum tuarum.

8 Omnia subiecisti sub pedibus eius: In eo enim quod omnia ei
subiecit, nihil dimisit non subiectum ei. Nunc autem necdum
videmus omnia subiecta ei.

9 Eum autem, qui modico quam Angeli minoratus est, videmus
Iesum propter passionem mortis, gloria et honore coronatum: ut
gratia Dei, pro omnibus gustaret mortem.

10 Decebat enim eum, propter quem omnia, et per quem omnia,
qui multos filios in gloriam adduxerat, auctorem salutis eorum
per passionem consummare.

11 Qui enim sanctificat, et qui sanctificantur, ex uno omnes.
Propter quam causam non confunditur fratres eos vocare, dicens:

12 Nunciabo nomen tuum fratribus meis: in medio Ecclesiæ
laudabo te.

13 Et iterum: Ego ero fidens in eum. Et iterum: Ecce ego, et
pueri mei, quos dedit mihi Deus.

14 Quia ergo pueri communicaverunt carni, et sanguini, et ipse

similiter participavit eisdem: ut per mortem destrueret eum, qui habebat mortis imperium, id est, diabolum:

15 et liberaret eos, qui timore mortis per totam vitam obnoxii erant servituti.

16 Nusquam enim Angelos apprehendit, sed semen Abrahæ apprehendit.

17 Unde debuit per omnia fratribus similari, ut misericors fieret, et fidelis pontifex ad Deum, ut repropitiaret delicta populi.

18 In eo enim, in quo passus est ipse et tentatus, potens est et eis, qui tentantur, auxiliari.

3

1 Unde fratres sancti, vocationis cælestis participes, considerate Apostolum, et pontificem confessionis nostræ Iesum:

2 qui fidelis est ei, qui fecit illum sicut et Moyses in omni domo eius.

3 Amplioris enim gloriæ iste præ Moyse dignus est habitus, quanto ampliorem honorem habet domus, qui fabricavit illam.

4 Omnis namque domus fabricatur ab aliquo: qui autem omnia creavit, Deus est.

5 Et Moyses quidem fidelis erat in tota domo eius tamquam famulus, in testimonium eorum, quæ dicenda erant:

6 Christus vero tamquam filius in domo sua: quæ domus sumus nos, si fiduciam, et gloriam spei usque ad finem, firmam retineamus.

7 Quapropter sicut dicit Spiritus sanctus: Hodie si vocem eius audieritis,

8 nolite obdurare corda vestra, sicut in exacerbatione secundum diem tentationis in deserto,

9 ubi tentaverunt me patres vestri: probaverunt, et viderunt opera mea

10 quadraginta annis: Propter quod infensus fui generationi huic, et dixi: Semper errant corde. Ipsi autem non cognoverunt vias

meas,

11 sicut iuravi in ira mea: Si introibunt in requiem meam.

12 Videte fratres, ne forte sit in aliquo vestrum cor malum
incredulitatis, discedendi a Deo vivo:

13 sed adhortamini vosmetipsos per singulos dies, donec Hodie
cognominatur, ut non obduretur quis ex vobis fallacia peccati.

14 Participes enim Christi effecti sumus: si tamen initium
substantiæ eius usque ad finem firmum retineamus.

15 Dum dicitur: Hodie si vocem eius audieritis, nolite obdurare
corda vestra, quemadmodum in illa exacerbatione.

16 Quidam enim audientes exacerbaverunt: sed non universi qui
profecti sunt ex Ægypto per Moysen.

17 Quibus autem infensus est quadraginta annis? Nonne illis, qui
peccaverunt, quorum cadavera prostrata sunt in deserto?

18 Quibus autem iuravit non introire in requiem ipsius, nisi illis,
qui increduli fuerunt?

19 Et videmus, quia non potuerunt introire propter
incredulitatem.

4

1 Timeamus ergo ne forte relicta pollicitatione introeundi in
requiem eius, existimetur aliquis ex vobis deesse.

2 Etenim et nobis nunciatum est, quemadmodum et illis. sed
non profuit illis sermo auditus, non admistus fidei ex iis, quæ
audierunt.

3 Ingrediemur enim in requiem, qui credidimus:
quemadmodum dixit: Sicut iuravi in ira mea: Si introibunt in
requiem meam: et quidem operibus ab institutione mundi
perfectis.

4 Dixit enim in quodam loco de die septima sic: Et requievit
Deus die septima ab omnibus operibus suis.

5 Et in isto rursum: Si introibunt in requiem meam.

6 Quoniam ergo superest introire quosdam in illam, et ii, quibus

prioribus annunciatum est, non introierunt propter incredulitatem:

7 iterum terminat diem quendam, Hodie, in David dicendo, post tantum temporis, sicut supra dictum est: Hodie si vocem eius audieritis, nolite obdurare corda vestra.

8 Nam si eis Iesus requiem præstitisset, numquam de alia loqueretur, posthac, die.

9 Itaque relinquitur sabbatismus populo Dei.

10 Qui enim ingressus est in requiem eius: etiam ipse requievit ab operibus suis, sicut a suis Deus.

11 Festinamus ergo ingredi in illam requiem: ut ne in idipsum quis incidat incredulitatis exemplum.

12 Vivus est enim sermo Dei, et efficax, et penetrabilior omni gladio ancipiti: et pertingens usque ad divisionem animæ ac spiritus, compagum quoque ac medullarum, et discretor cogitationum et intentionum cordis.

13 Et non est ulla creatura invisibilis in conspectu eius: omnia autem nuda et aperta sunt oculis eius, ad quem nobis sermo.

14 Habentes ergo pontificem magnum, qui penetravit cælos, Iesum Filium Dei: teneamus confessionem.

15 Non enim habemus pontificem, qui non possit compati infirmitatibus nostris: tentatum autem per omnia pro similitudine absque peccato.

16 Adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratiæ: ut misericordiam consequamur, et gratiam inveniamus in auxilio opportuno.

5

1 Omnis namque Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in iis, quæ sunt ad Deum, ut offerat dona, et sacrificia pro peccatis:

2 qui condolere possit iis, qui ignorant, et errant: quoniam et ipse circumdatus est infirmitate:

3 et propterea debet, quemadmodum pro populo, ita etiam et
pro semetipso offerre pro peccatis.

4 Nec quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur a Deo,
tamquam Aaron.

5 Sic et Christus non semetipsum clarificavit ut pontifex fieret:
sed qui locutus est ad eum: Filius meus es tu, ego hodie genui te.

6 Quemadmodum et in alio loco dicit: Tu es sacerdos in
æternum, secundum ordinem Melchisedech.

7 Qui in diebus carnis suæ preces, supplicationesque ad eum, qui
possit illum salvum facere a morte cum clamore valido, et
lacrymis offerens, exauditus est pro sua reverentia:

8 Et quidem cum esset Filius Dei, didicit ex iis, quæ passus est,
obedientiam:

9 et consummatus, factus est omnibus obtemperantibus sibi,
causa salutis æternæ,

10 appellatus a Deo pontifex iuxta ordinem Melchisedech.

11 De quo nobis grandis sermo, et ininterpretabilis ad dicendum:
quoniam imbecilles facti estis ad audiendum.

12 Etenim cum deberetis magistri esse propter tempus: rursum
indigetis ut vos doceamini quæ sint elementa exordii sermonum
Dei: et facti estis quibus lacte opus sit, non solido cibo.

13 Omnis enim, qui lactis est particeps, expers est sermonis
iustitiæ, parvulus enim est.

14 Perfectorum autem est solidus cibus: eorum, qui pro
consuetudine exercitatos habent sensus ad discretionem boni ac
mali.

6

1 Quapropter intermittentes inchoationis Christi sermonem, ad
perfectiora feramur, non rursum iacentes fundamentum
pœnitentiæ ab operibus mortuis, et fidei ad Deum,

2 baptismatum doctrinæ, impositionis quoque manuum, ac
resurrectionis mortuorum, et iudicii æterni.

3 Et hoc faciemus, si quidem permiserit Deus.
4 Impossibile est enim eos, qui semel sunt illuminati,
gustaverunt etiam donum cæleste, et participes facti sunt Spiritus
sancti,
5 gustaverunt nihilominus bonum Dei verbum, virtutesque
sæculi venturi,
6 et prolapsi sunt; rursus renovari ad pœnitentiam, rursum
crucifigentes sibimetipsis filium Dei, et ostentui habentes.
7 Terra enim sæpe venientem super se bibens imbrem, et
generans herbam opportunam illis, a quibus colitur: accipit
benedictionem a Deo.
8 proferens autem spinas, ac tribulos, reprobata est, et maledicto
proxima: cuius consummatio in combustionem.
9 Confidimus autem de vobis dilectissimi meliora, et viciniora
saluti: tametsi ita loquimur.
10 Non enim iniustus Deus, ut obliviscatur operis vestri, et
dilectionis, quam ostendistis in nomine ipsius, qui ministrastis
sanctis, et ministratis.
11 Cupimus autem unumquemque vestrum eandem ostentare
solicitudinem ad expletionem spei usque in finem:
12 ut non segnes efficiamini, verum imitatores eorum, qui fide, et
patientia hereditabunt promissiones.
13 Abrahæ namque promittens Deus, quoniam neminem habuit,
per quem iuraret, maiorem, iuravit per semetipsum,
14 dicens: Nisi benedicens benedicam te, et multiplicans
multiplicabo te.
15 Et sic longanimiter ferens, adeptus est repromissionem.
16 Homines enim per maiorem sui iurant: et omnis controversiæ
eorum finis, ad confirmationem, est iuramentum.
17 In quo abundantius volens Deus ostendere pollicitationis
heredibus immobilitatem consilii sui, interposuit iusiurandum:
18 ut per duas res immobiles, quibus impossibile est mentiri
Deum, fortissimum solatium habeamus, qui confugimus ad
tenendam propositam spem,
19 quam sicut anchoram habemus animæ tutam ac firmam, et

incedentem usque ad interiora velaminis,

20 ubi præcursor pro nobis introivit Iesus, secundum ordinem
Melchisedech pontifex factus in æternum.

7

1 Hic enim Melchisedech, rex Salem, sacerdos Dei summi, qui
obviavit Abrahamæ regresso a cæde regum, et benedixit ei:

2 cui et decimas omnium divisit Abraham: primum quidem qui
interpretatur rex iustitiæ: deinde autem et rex Salem, quod est,
rex pacis,

3 sine patre, sine matre, sine genealogia, neque initium dierum,
neque finem vitæ habens, assimilatus autem Filio Dei, manet
sacerdos in perpetuum.

4 Intuemini autem quantus sit hic, cui et decimas dedit de
præcipuis Abraham patriarcha.

5 Et quidem de filiis Levi sacerdotium accipientes, mandatum
habent decimas sumere a populo secundum legem, id est, a
fratribus suis: quamquam et ipsi exierint de lumbis Abrahamæ.

6 Cuius autem generatio non annumeratur in eis, decimas
sumpsit ab Abraham, et hunc, qui habebat repromissiones,
benedixit.

7 Sine ulla autem contradictione, quod minus est, a meliore
benedicitur.

8 Et hic quidem, decimas morientes homines accipiunt: ibi
autem contestatur, quia vivit.

9 Et (ut ita dictum sit) per Abraham, et Levi, qui decimas
accepit, decimatus est:

10 adhuc enim in lumbis patris erat, quando obviavit ei
Melchisedech.

11 Si ergo consummatio per sacerdotium Leviticum erat
(populus enim sub ipso legem accepit) quid adhuc necessarium
fuit secundum ordinem Melchisedech, alium surgere
sacerdotem, et non secundum ordinem Aaron dici?

- 12 Translato enim sacerdotio, necesse erat ut et legis translatio fiat.
- 13 In quo enim hæc dicuntur, de alia tribu est, de qua nullus altari præsto fuit.
- 14 Manifestum est enim quod ex Iuda ortus sit Dominus noster: in qua tribu nihil de sacerdotibus Moyses locutus est.
- 15 Et amplius adhuc manifestum est: si secundum similitudinem Melchisedech exurgat alius sacerdos,
- 16 qui non secundum legem mandati carnalis factus est, sed secundum virtutem vitæ insolubilis.
- 17 Contestatur enim: Quoniam tu es sacerdos in æternum, secundum ordinem Melchisedech.
- 18 Reprobatio quidem fit præcedentis mandati, propter infirmitatem eius, et inutilitatem:
- 19 nihil enim ad perfectum adduxit lex: introductio vero melioris spei, per quam proximamus ad Deum.
- 20 Et quantum est non sine iureiurando (alii quidem sine iureiurando sacerdotes facti sunt,
- 21 hic autem cum iureiurando per eum, qui dixit ad illum: Iuravit Dominus, et non pœnitebit eum: tu es sacerdos in æternum):
- 22 in tantum melioris testamenti sponsor factus est Iesus.
- 23 Et alii quidem plures facti sunt sacerdotes, idcirco quod morte prohiberentur permanere:
- 24 hic autem eo quod maneat in æternum, sempiternum habet sacerdotium.
- 25 Unde et salvare in perpetuum potest accedentes per semetipsum ad Deum: semper vivens ad interpellandum pro nobis.
- 26 Talis enim decebat ut nobis esset pontifex, sanctus, innocens, impollutus, segregatus a peccatoribus, et excelsior cælis factus:
- 27 qui non habet necessitatem quotidie, quemadmodum sacerdotes, prius pro suis delictis hostias offerre, deinde pro populi: hoc enim fecit semel, seipsum offerendo.
- 28 Lex enim homines constituit sacerdotes infirmitatem habentes: sermo autem iurisiurandi, qui post legem est, Filium in

æternum perfectum.

8

- I Capitulum autem super ea, quæ dicuntur: Talem habemus Pontificem, qui consedit in dextera sedis magnitudinis in cælis, sanctorum minister, et tabernaculi veri, quod fixit Dominus, et non homo.
- 3 Omnis enim pontifex ad offerendum munera, et hostias constituitur: unde necesse est et hunc habere aliquid, quod offerat:
- 4 si ergo esset super terram, nec esset sacerdos: cum essent qui offerent secundum legem munera,
- 5 qui exemplari, et umbræ deserviunt cælestium. Sicut responsum est Moysi, cum consummaret tabernaculum: Vide (inquit) omnia facito secundum exemplar, quod tibi ostensum est in monte.
- 6 Nunc autem melius sortitus est ministerium, quanto et melioris testamenti mediator est, quod in melioribus repromissionibus sancitum est.
- 7 Nam si illud prius culpa vacasset: non utique secundi locus inquireretur.
- 8 Vituperans enim eos dicit: Ecce dies venient, dicit Dominus: et consummabo super domum Israel, et super domum Iuda testamentum novum,
- 9 non secundum testamentum, quod feci patribus eorum in die, qua apprehendi manum eorum ut educerem illos de Terra Ægypti: quoniam ipsi non permanserunt in testamento meo: et ego neglexi eos, dicit Dominus:
- IO Quia hoc est testamentum, quod disponam domui Israel post dies illos, dicit Dominus: Dando leges meas in mentem eorum, et in corde eorum superscribam eas: et ero eis in Deum, et ipsi erunt mihi in populum:
- II et non docebit unusquisque proximum suum, et unusquisque

fratrem suum, dicens: Cognosce Dominum: quoniam omnes scient me a minore usque ad maiorem eorum:

12 quia propitius ero iniquitatibus eorum, et peccatorum eorum iam non memorabor.

13 Dicendo autem novum: veteravit prius. Quod autem antiquatur, et senescit, prope interitum est.

9

1 Habuit quidem et prius, iustificationes culturæ, et Sanctum sæculare.

2 Tabernaculum enim factum est primum, in quo erant candelabra, et mensa, et propositio panum, quæ dicitur Sancta.

3 Post velamentum autem secundum, tabernaculum, quod dicitur Sancta sanctorum:

4 aureum habens thuribulum, et arcam testamenti circumtectam ex omni parte auro, in qua urna aurea habens manna, et virga Aaron, quæ fronderat, et tabulæ testamenti,

5 superque eam erant Cherubim gloriæ obumbrantia propitiatorium: de quibus non est modo dicendum per singula.

6 His vero ita compositis: in priori quidem tabernaculo semper introibant sacerdotes, sacrificiorum officia consummantes:

7 in secundo autem semel in anno solus pontifex non sine sanguine, quem offert pro sua, et populi ignorantia:

8 hoc significante Spiritu sancto, nondum propalatam esse sanctorum viam, adhuc priore tabernaculo habente statum.

9 quæ parabola est temporis instantis: iuxta quam munera, et hostiæ offeruntur, quæ non possunt iuxta conscientiam perfectum facere servientem, solummodo in cibis, et in potibus,

10 et variis baptismatibus, et iustitiis carnis usque ad tempus correctionis impositis.

11 Christus autem assistens pontifex futurorum bonorum, per amplius et perfectius tabernaculum non manufactum, id est, non huius creationis:

12 neque per sanguinem hircorum, aut vitulorum, sed per
proprium sanguinem introivit semel in Sancta, æterna
redemptione inventa.

13 Si enim sanguis hircorum, et taurorum, et cinis vitulæ aspersus
inquinatos sanctificat ad emundationem carnis:

14 quanto magis sanguis Christi, qui per Spiritum sanctum
semetipsum obtulit immaculatum Deo, emundabit conscientiam
nostram ab operibus mortuis, ad serviendum Deo viventi?

15 Et ideo novi testamenti mediator est: ut morte intercedente,
in redemptionem earum prævaricationum, quæ erant sub priori
testamento, repromissionem accipiant qui vocati sunt æternæ
hereditatis.

16 Ubi enim testamentum est: mors necesse est intercedat
testatoris.

17 Testamentum enim in mortuis confirmatum est: alioquin
nondum valet, dum vivit qui testatus est.

18 Unde nec primum quidem sine sanguine dedicatum est.

19 Lecto enim omni mandato legis a Moyse universo populo:
accipiens sanguinem vitulorum et hircorum cum aqua et lana
coccinea, et hyssopo: ipsum quoque librum, et omnem populum
aspersit,

20 dicens: Hic sanguis testamenti, quod mandavit ad vos Deus.

21 Etiam tabernaculum, et omnia vasa ministerii sanguine
similiter aspersit:

22 Et omnia pene in sanguine secundum legem mundantur: et
sine sanguinis effusione non fit remissio.

23 Necesse est ergo exemplaria quidem cælestium his mundari:
ipsa autem cælestia melioribus hostiis quam istis.

24 Non enim in manufacta Sancta Iesus introivit exemplaria
verorum: sed in ipsum cælum, ut appareat nunc vultui Dei pro
nobis:

25 Neque ut sæpe offerat semetipsum, quemadmodum Pontifex
intrat in Sancta per singulos annos in sanguine alieno:

26 alioquin oportebat eum frequenter pati ab origine mundi:
nunc autem semel in consummatione sæculorum, ad

destitutionem peccati, per hostiam suam apparuit.

27 Et quemadmodum statutum est hominibus semel mori, post hoc autem iudicium:

28 sic et Christus semel oblatus est ad multorum exhaurienda peccata: secundo sine peccato apparebit expectantibus se, in salutem.

IO

I Umbram enim habens lex futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum: per singulos annos eisdem ipsis hostiis, quas offerunt indesinenter, numquam potest accedentes perfectos facere:

2 alioquin cessassent offerri: ideo quod nullam haberent ultra conscientiam peccati, cultores semel mundati:

3 sed in ipsis commemoratio peccatorum per singulos annos fit.

4 impossibile enim est sanguine taurorum et hircorum auferri peccata.

5 Ideo ingrediens mundum dicit: Hostiam, et oblationem noluisti: corpus autem aptasti mihi:

6 holocaustomata pro peccato non tibi placuerunt.

7 Tunc dixi: Ecce venio: in capite libri scriptum est de me: Ut faciam, Deus, voluntatem tuam.

8 Superius dicens: Quia hostias, et oblationes, et holocaustomata pro peccato noluisti, nec placita sunt tibi, quæ secundum legem offeruntur,

9 tunc dixi: Ecce venio, ut faciam, Deus, voluntatem tuam: aufert primum, ut sequens statuat.

IO In qua voluntate sanctificati sumus per oblationem corporis Iesu Christi semel.

II Et omnis quidem sacerdos præsto est quotidie ministrans, et easdem sæpe offerens hostias, quæ numquam possunt auferre peccata:

12 hic autem unam pro peccatis offerens hostiam, in

sempiternum sedet in dextera Dei,
13 de cetero expectans donec ponantur inimici eius scabellum
pedum eius.
14 Una enim oblatione, consummavit in sempiternum
sanctificatos.
15 Contestatur autem nos et Spiritus sanctus. Postquam enim
dixit:
16 Hoc autem testamentum, quod testabor ad illos post dies illos,
dicit Dominus, Dando leges meas in cordibus eorum, et in
mentibus eorum superscribam eas:
17 et peccatorum, et iniquitatum eorum iam non recordabor
amplius.
18 Ubi autem horum remissio: iam non est oblatio pro peccato.
19 Habentes itaque fratres fiduciam in introitu sanctorum in
sanguine Christi,
20 quam initiavit nobis viam novam, et viventem per velamen, id
est, carnem suam,
21 et sacerdotem magnum super domum Dei:
22 accedamus cum vero corde in plenitudine fidei, aspersi corda a
conscientia mala, et abluti corpus aqua munda,
23 teneamus spei nostræ confessionem indeclinabilem, (fidelis
enim est qui repromisit),
24 et consideremus invicem in provocationem charitatis, et
bonorum operum:
25 non deserentes collectionem nostram, sicut consuetudinis est
quibusdam, sed consolantes, et tanto magis quanto videritis
appropinquantem diem.
26 Voluntarie enim peccantibus nobis post acceptam notitiam
veritatis, iam non relinquitur pro peccatis hostia,
27 terribilis autem quædam expectatio iudicii, et ignis æmulatio,
quæ consumptura est adversarios.
28 Irritam quis faciens legem Moysi, sine ulla miseratione duobus
vel tribus testibus moritur:
29 quanto magis putatis deteriora mereri supplicia qui filium Dei
conculcaverit, et sanguinem testamenti pollutum duxerit, in quo

sanctificatus est, et spiritui gratiæ contumeliam fecerit?

30 Scimus enim qui dixit: Mihi vindicta, et ego retribuam. Et iterum: Quia iudicabit Dominus populum suum.

31 Horrendum est incidere in manus Dei viventis.

32 Rememoramini autem pristinos dies, in quibus illuminati, magnum certamen sustinuistis passionum:

33 et in altero quidem opprobriis, et tribulationibus spectaculum facti: in altero autem socii taliter conversantium effecti.

34 Nam et vinctis compassi estis, et rapinam bonorum vestrorum cum gaudio suscepistis, cognoscentes vos habere meliorem, et manentem substantiam.

35 Nolite itaque amittere confidentiam vestram, quæ magnam habet remunerationem.

36 Patientia enim vobis necessaria est: ut voluntatem Dei facientes, reportetis promissionem.

37 Adhuc enim modicum aliquantulum, qui venturus est, veniet, et non tardabit.

38 iustus autem meus ex fide vivit. quod si subtraxerit se, non placebit animæ meæ.

39 Nos autem non sumus subtractionis filii in perditionem, sed fidei in acquisitionem animæ.

II

1 Est autem fides sperandarum substantia rerum, argumentum non apparentium.

2 In hac enim testimonium consecuti sunt senes.

3 Fide intelligimus aptata esse sæcula verbo Dei: ut ex invisibilibus visibilia fierent.

4 Fide plurimam hostiam Abel, quam Cain, obtulit Deo, per quam testimonium consecutus est esse iustus, testimonium perhibente muneribus eius Deo, et per illam defunctus adhuc loquitur.

5 Fide Henoch translatus est ne videret mortem, et non

inveniebatur: quia transtulit illum Deus: ante translationem enim testimonium habuit placuisse Deo.

6 Sine fide autem impossibile est placere Deo. Credere enim oportet accedentem ad Deum quia est, et inquirentibus se remunerator sit.

7 Fide Noe responso accepto de iis, quæ adhuc non videbantur, metuens aptavit arcam in salutem domus suæ, per quam damnavit mundum: et iustitiæ, quæ per fidem est, heres est institutus.

8 Fide qui vocatur Abraham obedivit in locum exire, quem accepturus erat in hereditatem: et exiit, nesciens quo iret.

9 Fide demoratus est in Terra repromissionis, tamquam in aliena, in casulis habitando cum Isaac, et Iacob coheredibus repromissionis eiusdem.

10 Expectabat enim fundamenta habentem civitatem: cuius artifex, et conditor Deus.

11 Fide et ipsa Sara sterilis virtutem in conceptionem seminis accepit, etiam præter tempus ætatis: quoniam fidelem credidit esse eum, qui repromiserat.

12 Propter quod et ab uno orti sunt (et hoc emortuo) tamquam sidera cæli in multitudinem, et sicut arena, quæ est ad oram maris, innumerabilis.

13 Iuxta fidem defuncti sunt omnes isti, non acceptis repromissionibus, sed a longe eas aspicientes, et salutantes, et confitentes quia peregrini, et hospites sunt super terram.

14 Qui enim hæc dicunt, significant se patriam inquirere.

15 Et si quidem ipsius meminissent de qua exierunt, habebant utique tempus revertendi.

16 nunc autem meliorem appetunt, id est, cælestem. Ideo non confunditur Deus vocari Deus eorum: paravit enim illis civitatem.

17 Fide obtulit Abraham Isaac, cum tentaretur, et unigenitum offerebat, qui susceperat repromissiones;

18 ad quem dictum est: Quia in Isaac vocabitur tibi semen:

19 arbitrans quia et a mortuis suscitare potens est Deus: unde eum et in parabolam accepit.

- 20 Fide et de futuris benedixit Isaac Iacob, et Esau.
- 21 Fide Iacob, moriens, singulos filiorum Ioseph benedixit: et adoravit fastigium virgæ eius.
- 22 Fide Ioseph, moriens, de profectioe filiorum Israel memoratus est, et de ossibus suis mandavit.
- 23 Fide Moyses, natus, occultatus est mensibus tribus a parentibus suis, eo quod vidissent elegantem infantem, et non timuerunt regis edictum.
- 24 Fide Moyses grandis factus negavit se esse filium filiæ Pharaonis,
- 25 magis eligens affligi cum populo Dei, quam temporalis peccati habere iucunditatem,
- 26 maiores divitias æstimans thesauro Ægyptiorum, impropriè Christi: aspiciebat enim in remunerationem.
- 27 Fide reliquit Ægyptum, non veritus animositatem regis: invisibilem enim tamquam videns sustinuit.
- 28 Fide celebravit pascha, et sanguinis effusionem: ne qui vastabat primitiva, tangeret eos.
- 29 Fide transierunt Mare rubrum tamquam per aridam terram: quod experti Ægyptii, devorati sunt.
- 30 Fide muri Iericho corruerunt, circuitu dierum septem.
- 31 Fide Rahab meretrix non periit cum incredulis, excipiens exploratores cum pace.
- 32 Et quid adhuc dicam? Deficiet enim me tempus enarrantem de Gedeon, Barac, Samson, Iephte, David, Samuel, et Prophetis:
- 33 qui per fidem vicerunt regna, operati sunt iustitiam, adepti sunt repromissiones, obturaverunt ora leonum,
- 34 extinxerunt impetum ignis, effugerunt aciem gladii, convaluerunt de infirmitate, fortes facti sunt in bello, castra verterunt exterorum:
- 35 acceperunt mulieres de resurrectione mortuos suos: alii autem distenti sunt non suscipientes redemptionem, ut meliorem invenirent resurrectionem.
- 36 Alii vero ludibria, et verbera experti, insuper et vincula, et carceres:

37 lapidati sunt, secti sunt, tentati sunt, in occisione gladii mortui
sunt, circuierunt in melotis, in pellibus caprinis, egentes,
angustiati, afflicti:
38 quibus dignus non erat mundus: in solitudinibus errantes, in
montibus, in speluncis, et in cavernis terræ.
39 Et hi omnes testimonio fidei probati, non acceperunt
repromissionem,
40 Deo pro nobis melius aliquid providente, ut non sine nobis
consummarentur.

I2

1 Ideoque et nos tantam habentes impositam nubem testium,
deponentes omne pondus, et circumstans nos peccatum, per
patientiam curramus ad propositum nobis certamen:
2 aspicientes in Auctorem fidei, et consummatorem Iesum, qui
proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione contempta,
atque in dextera sedis Dei sedet.
3 Recogitate enim eum, qui talem sustinuit a peccatoribus
adversum semetipsum contradictionem: ut ne fatigemini, animis
vestris deficientes.
4 Nondum enim usque ad sanguinem restitistis, adversus
peccatum repugnantes:
5 et obliti estis consolationis, quæ vobis tamquam filiis loquitur,
dicens: Fili mi, noli negligere disciplinam Domini: neque
fatigeris dum ab eo argueris.
6 Quem enim diligit Dominus, castigat: flagellat autem omnem
filium, quem recipit.
7 In disciplina perseverate. Tamquam filiis vobis offert se Deus:
quis enim filius, quem non corripit pater?
8 Quod si extra disciplinam estis, cuius participes facti sunt
omnes: ergo adulteri, et non filii estis.
9 Deinde patres quidem carnis nostræ, eruditores habuimus, et
reverebamur eos. non multo magis obtemperabimus Patri

spirituum, et vivemus?

10 Et illi quidem in tempore paucorum dierum, secundum
voluntatem suam erudiebant nos: hic autem ad id, quod utile est
in recipiendo sanctificationem eius.

11 Omnis autem disciplina in præsenti quidem videtur non esse
gaudii, sed mœroris: postea autem fructum pacatissimum
exercitatis per eam, reddet iustitiæ.

12 Propter quod remissas manus, et soluta genua, erigite,
13 et gressus rectos facite pedibus vestris: ut non claudicans quis
erret, magis autem sanetur.

14 Pacem sequimini cum omnibus, et sanctimoniam, sine qua
nemo videbit Deum:

15 contemplantes nequis desit gratiæ Dei: nequa radix
amaritudinis sursum germinans impediatur, et per illam
inquinentur multi.

16 Ne quis fornicator, aut profanus ut Esau: qui propter unam
escam vendidit primitiva sua:

17 scitote enim quoniam et postea cupiens hereditare
benedictionem, reprobatus est: non enim invenit pœnitentiæ
locum, quamquam cum lacrymis inquisisset eam.

18 Non enim accessistis ad tractabilem montem, et accensibilem
ignem, et turbinem, et caliginem, et procellam,

19 et tubæ sonum, et vocem verborum, quam qui audierunt,
excusaverunt se, ne eis fieret verbum.

20 Non enim portabant quod dicebatur: Et si bestia tetigerit
montem, lapidabitur.

21 Et ita terribile erat quod videbatur. Moyses dixit: Exterritus
sum, et tremebundus.

22 Sed accessistis ad Sion montem, et civitatem Dei viventis,
Ierusalem cælestem, et multorum millium Angelorum
frequentiam,

23 et Ecclesiam primitivorum, qui conscripti sunt in cælis, et
iudicem omnium Deum, et spiritus iustorum perfectorum,

24 et testamenti novi mediatorem Iesum, et sanguinis
aspersioem melius loquentem quam Abel.

- 25 Videte ne recusetis loquentem. Si enim illi non effugerunt, recusantes eum, qui super terram loquebatur: multo magis nos, qui de cælis loquentem nobis avertimus.
- 26 cuius vox movit terram tunc: nunc autem repromittit, dicens: Adhuc semel: et ego movebo non solum terram, sed et cælum.
- 27 Quod autem, Adhuc semel, dicit: declarat mobilium translationem tamquam factorum, ut maneant ea, quæ sunt immobilia.
- 28 Itaque regnum immobile susipientes, habemus gratiam: per quam serviamus placentes Deo, cum metu et reverentia.
- 29 Etenim Deus noster ignis consumens est.

13

- 1 Charitas fraternitatis maneat in vobis.
- 2 Et hospitalitatem nolite oblivisci, per hanc enim latuerunt quidam, Angelis hospitio receptis.
- 3 Mementote victorum, tamquam simul vincti: et laborantium, tamquam et ipsi in corpore morantes.
- 4 Honorabile connubium in omnibus, et thorus immaculatus. Fornicatores enim, et adulteros iudicabit Deus.
- 5 Sint mores sine avaritia, contenti præsentibus: ipse enim dixit: Non te deseram, neque derelinquam.
- 6 Ita ut confidenter dicamus: Dominus mihi adiutor: non timebo quid faciat mihi homo.
- 7 Mementote præpositorum vestrorum, qui vobis locuti sunt verbum Dei: quorum intuentes exitum conversationis, imitamini fidem.
- 8 Iesus Christus heri, et hodie: ipse et in sæcula.
- 9 Doctrinis variis, et peregrinis nolite abduci. Optimum est enim gratia stabilire cor, non escis: quæ non profuerunt ambulanti in eis.
- 10 Habemus altare, de quo edere non habent potestatem, qui tabernaculo deserviunt.

- 11 Quorum enim animalium infertur sanguis pro peccato in
Sancta per pontificem, horum corpora cremantur extra castra.
- 12 Propter quod et Iesus, ut sanctificaret per suum sanguinem
populum, extra portam passus est.
- 13 Exeamus igitur ad eum extra castra, improperium eius
portantes.
- 14 Non enim habemus hic manentem civitatem, sed futuram
inquirimus.
- 15 Per ipsum ergo offeramus hostiam laudis semper Deo, id est,
fructum labiorum confitentium nomini eius.
- 16 Beneficiæ autem, et communionis nolite oblivisci: talibus
enim hostiis promeretur Deus.
- 17 Obedite præpositis vestris, et subiacete eis. Ipsi enim
pervigilant quasi rationem pro animabus vestris reddituri, ut cum
gaudio hoc faciant, et non gementes: hoc enim non expedit
vobis.
- 18 Orate pro nobis: confidimus enim quia bonam conscientiam
habemus in omnibus bene volentes conversari.
- 19 Amplius autem deprecor vos hoc facere, quo celerius restituar
vobis.
- 20 Deus autem pacis, qui eduxit de mortuis pastorem magnum
ovium, in sanguine testamenti æterni, Dominum nostrum Iesum
Christum,
- 21 aptet vos in omni bono, ut faciatis eius voluntatem: faciens in
vobis quod placeat coram se per Iesum Christum: cui est gloria in
sæcula sæculorum. Amen.
- 22 Rogo autem vos fratres, ut sufferatis verbum solatii. Etenim
perpaucis scripsi vobis.
- 23 Cognoscite fratrem nostrum Timotheum dimissum: cum quo
(si celerius venerit) videbo vos.
- 24 Salutate omnes præpositos vestros, et omnes sanctos. Salutant
vos de Italia fratres.
- 25 Gratia cum omnibus vobis. Amen.

JACOBUS

I

1 Iacobus Dei, et Domini nostri Iesu Christi servus, duodecim
tribubus, quæ sunt in dispersione, salutem.

2 Omne gaudium existimate fratres mei, cum in tentationes
varias incideritis:

3 scientes quod probatio fidei vestræ patientiam operatur.

4 Patientia autem opus perfectum habet: ut sitis perfecti et
integri in nullo deficientes.

5 Si quis autem vestrum indiget sapientia, postulet a Deo, qui
dat omnibus affluenter, et non improperat: et dabitur ei.

6 Postulet autem in fide nihil hæsitans: qui enim hæsitat, similis
est fluctui maris, qui a vento movetur et circumfertur.

7 non ergo æstimet homo ille quod accipiat aliquid a Domino.

8 Vir duplex animo inconstans est in omnibus viis suis.

9 Glorietur autem frater humilis in exaltatione sua:

10 dives autem in humilitate sua, quoniam sicut flos fœni
transibit:

11 exortus est enim sol cum ardore, et arefecit fœnum, et flos eius
decidit, et decor vultus eius deperiit: ita et dives in itineribus suis
marcescet.

12 Beatus vir, qui suffert tentationem: quoniam cum probatus
fuerit, accipiet coronam vitæ, quam repromisit Deus diligentibus
se.

13 Nemo cum tentatur, dicat quoniam a Deo tentatur: Deus
enim intentator malorum est: ipse autem neminem tentat.

14 Unusquisque vero tentatur a concupiscentia sua abstractus, et
illectus.

15 Deinde concupiscentia cum conceperit, parit peccatum:
peccatum vero cum consummatum fuerit, generat mortem.

16 Nolite itaque errare fratres mei dilectissimi.

17 Omne datum optimum, et omne donum perfectum desursum
est, descendens a Patre luminum, apud quem non est

transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio.

18 Voluntarie enim genuit nos verbo veritatis, ut simus initium
aliquod creaturæ eius.

19 Scitis fratres mei dilectissimi. Sit autem omnis homo velox ad
audiendum: tardus autem ad loquendum, et tardus ad iram.

20 Ira enim viri, iustitiam Dei non operatur.

21 Propter quod abiicientes omnem immunditiam, et
abundantiam malitiæ, in mansuetudine suscipite insitum
verbum, quod potest salvare animas vestras.

22 Estote autem factores verbi, et non auditores tantum: fallentes
vosmetipsos.

23 Quia si quis auditor est verbi, et non factor: hic comparabitur
viro consideranti vultum nativitatis suæ in speculo:

24 consideravit enim se, et abiit, et statim oblitus est qualis fuerit.

25 Qui autem perspexerit in legem perfectam libertatis, et
permanserit in ea, non auditor obliviosus factus, sed factor
operis: hic beatus in facto suo erit.

26 Si quis autem putat se religiosum esse, non refrenans linguam
suam, sed seducens cor suum, huius vana est religio.

27 Religio munda, et immaculata apud Deum et Patrem, hæc est:
Visitare pupillos, et viduas in tribulatione eorum, et
immaculatum se custodire ab hoc sæculo.

2

1 Fratres mei, nolite in personarum acceptione habere fidem
Domini nostri Iesu Christi gloriæ.

2 Etenim si introierit in conventum vestrum vir aureum
annulum habens in veste candida, introierit autem et pauper in
sordido habitu,

3 et intendatis in eum, qui indutus est veste præclara, et dixeritis
ei: Tu sede hic bene: pauperi autem dicatis: Tu sta illic; aut sede
sub scabello pedum meorum:

4 nonne iudicatis apud vosmetipsos, et facti estis iudices

cogitationum iniquarum?

5 Audite fratres mei dilectissimi, nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo, divites in fide, et heredes regni, quod repromisit Deus diligentibus se?

6 Vos autem exhonorastis pauperem. Nonne divites per potentiam opprimunt vos, et ipsi trahunt vos ad iudicia?

7 Nonne ipsi blasphemant bonum nomen, quod invocatum est super vos?

8 Si tamen legem perficitis regalem secundum Scripturas: Diliges proximum tuum sicut teipsum: bene facitis:

9 si autem personas accipitis, peccatum operamini, redarguti a lege quasi transgressores:

10 Quicumque autem totam legem servaverit, offendat autem in uno, factus est omnium reus.

11 Qui enim dixit, Non mœchaberis, dixit et, Non occides. Quod si non mœchaberis, occides autem, factus es transgressor legis.

12 Sic loquimini, et sic facite sicut per legem libertatis incipientes iudicari.

13 Iudicium enim sine misericordia illi, qui non fecit misericordiam: superexaltat autem misericordia iudicium.

14 Quid proderit fratres mei si fidem quis dicat se habere, opera autem non habeat? Numquid poterit fides salvare eum?

15 Si autem frater, et soror nudi sint, et indigeant victu quotidiano,

16 dicat autem aliquis ex vobis illis: Ite in pace, calefacimini et saturamini: non dederitis autem eis, quæ necessaria sunt corpori, quid proderit?

17 Sic et fides, si non habeat opera, mortua est in semetipsa.

18 Sed dicet quis: Tu fidem habes, et ego opera habeo. ostende mihi fidem tuam sine operibus: et ego ostendam tibi ex operibus fidem meam.

19 Tu credis quoniam unus est Deus: Bene facis: et dæmones credunt, et contremiscunt.

20 Vis autem scire o homo inanis, quoniam fides sine operibus mortua est?

21 Abraham pater noster nonne ex operibus iustificatus est,
offerens Isaac filium suum super altare?

22 Vides quoniam fides cooperabatur operibus illius: et ex
operibus fides consummata est?

23 Et suppleta est Scriptura, dicens: Credidit Abraham Deo, et
reputatum est illi ad iustitiam, et amicus Dei appellatus est.

24 Videtis quoniam ex operibus iustificatur homo, et non ex fide
tantum?

25 Similiter et Rahab meretrix, nonne ex operibus iustificata est,
suscipiens nuncios, et alia via eiiciens?

26 Sicut enim corpus sine spiritu mortuum est, ita et fides sine
operibus mortua est.

3

1 Nolite plures magistri fieri fratres mei, scientes quoniam maius
iudicium sumitis.

2 In multis enim offendimus omnes. Si quis in verbo non
offendit: hic perfectus est vir. potest etiam freno circumducere
totum corpus.

3 Si autem equis frena in ora mittimus ad consentiendum nobis,
et omne corpus illorum circumferimus.

4 Ecce et naves, cum magnæ sint, et a ventis validis minentur,
circumferuntur a modico gubernaculo ubi impetus dirigentis
voluerit.

5 Ita et lingua modicum quidem membrum est, et magna
exaltat. Ecce quantus ignis quam magnam silvam incendit!

6 Et lingua ignis est, universitas iniquitatis. Lingua constituitur
in membris nostris, quæ maculat totum corpus, et inflammat
rotam nativitatis nostræ inflammata a gehenna.

7 Omnis enim natura bestiarum, et volucrum, et serpentium, et
ceterorum domantur, et domita sunt a natura humana:

8 linguam autem nullus hominum domare potest: inquietum
malum, plena veneno mortifero.

- 9 In ipsa benedicimus Deum et Patrem: et in ipsa maledicimus homines, qui ad similitudinem Dei facti sunt.
- 10 Ex ipso ore procedit benedictio, et maledictio. Non oportet, fratres mei, hæc ita fieri.
- 11 Numquid fons de eodem foramine emanat dulcem, et amaram aquam?
- 12 Numquid potest, fratres mei, ficus uvas facere, aut vitis ficus? Sic neque salsa dulcem potest facere aquam.
- 13 Quis sapiens, et disciplinatus inter vos? Ostendat ex bona conversatione operationem suam in mansuetudine sapientiæ.
- 14 Quod si zelum amarum habetis, et contentiones sint in cordibus vestris: nolite gloriari, et mendaces esse adversus veritatem.
- 15 non est enim ista sapientia desursum descendens: sed terrena, animalis, diabolica.
- 16 Ubi enim zelus et contentio: ibi inconstantia, et omne opus pravum.
- 17 Quæ autem desursum est sapientia, primum quidem pudica est, deinde pacifica, modesta, suadibilis, bonus consentiens, plena misericordia, et fructibus bonis, non iudicans, sine simulatione.
- 18 Fructus autem iustitiæ, in pace seminatur, facientibus pacem.

4

- 1 Unde bella, et lites in vobis? Nonne hinc? ex concupiscentiis vestris, quæ militant in membris vestris?
- 2 Concupiscitis, et non habetis: occiditis, et zelatis: et non potestis adipisci: litigatis, et belligeratis, et non habetis, propter quod non postulatis.
- 3 Petitis, et non accipitis: eo quod male petatis: ut in concupiscentiis vestris insumatis.
- 4 Adulteri nescitis quia amicitia huius mundi, inimica est Dei? Quicumque ergo voluerit amicus esse sæculi huius, inimicus Dei constituitur.

- 5 An putatis quia inaniter Scriptura dicat: Ad invidiam
concupiscit spiritus, qui habitat in vobis?
- 6 Maiorem autem dat gratiam. Propter quod dicit: Deus
superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.
- 7 Subditi ergo estote Deo, resistite autem diabolo, et fugiet a
vobis.
- 8 Appropinquate Deo, et appropinquabit vobis. Emundate
manus, peccatores: et purificate corda, duplices animo.
- 9 Miseri estote, et lugete, et plorate: risus vester in luctum
convertatur, et gaudium in mœrorem.
- 10 Humiliamini in conspectu Domini, et exaltabit vos.
- 11 Nolite detrahere alterutrum fratres. Qui detrahit fratri, aut
qui iudicat fratrem suum, detrahit legi, et iudicat legem. Si autem
iudicas legem: non es factor legis, sed iudex.
- 12 Unus est legislator, et iudex, qui potest perdere, et liberare.
- 13 Tu autem quis es, qui iudicas proximum? Ecce nunc qui
dicitis: Hodie, aut crastino ibimus in illam civitatem, et faciemus
ibi quidem annum, et mercabimur, et lucrum faciemus:
- 14 qui ignoratis quid erit in crastino.
- 15 Quæ est enim vita vestra? vapor est ad modicum parens, et
deinceps exterminabitur; pro eo ut dicatis: Si Dominus voluerit.
Et: Si vixerimus, faciemus hoc, aut illud.
- 16 Nunc autem exultatis in superbiis vestris. Omnis exultatio
talis, maligna est.
- 17 Scienti igitur bonum facere, et non facienti, peccatum est illi.

5

- 1 Agite nunc divites, plorate ululantes in miseriis vestris, quæ
advenient vobis.
- 2 Divitiæ vestræ putrefactæ sunt: et vestimenta vestra a tineis
comesta sunt.
- 3 Aurum, et argentum vestrum æruginavit: et ærugo eorum in
testimonium vobis erit, et manducabit carnes vestras sicut ignis.

Thesaurizastis vobis iram in novissimis diebus.

4 Ecce merces operariorum, qui messuerunt regiones vestras,
quæ fraudata est a vobis, clamat: et clamor eorum in aures
Domini sabbaoth introivit.

5 Epulati estis super terram, et in luxuriis enutristis corda vestra
in die occisionis.

6 Addixistis, et occidistis iustum, et non resistit vobis.

7 Patientes igitur estote fratres usque ad adventum Domini.
Ecce agricola expectat pretiosum fructum terræ, patienter ferens
donec accipiat temporaneum, et serotinum.

8 Patientes igitur estote et vos, et confirmate corda vestra:
quoniam adventus Domini appropinquavit.

9 Nolite ingemiscere fratres in alterutrum, ut non iudicemini.
Ecce iudex ante ianuam assistit.

10 Exemplum accipite, fratres, exitus mali, laboris, et patientiæ,
Prophetas: qui locuti sunt in nomine Domini.

11 Ecce beatificamus eos, qui sustinuerunt. Sufferentiam Iob
audistis, et finem Domini vidistis, quoniam misericors Dominus
est, et miserator.

12 Ante omnia autem fratres mei nolite iurare, neque per cælum,
neque per terram, neque aliud quodcumque iuramentum. Sit
autem sermo vester: Est, est: Non, non: ut non sub iudicio
decidatis.

13 Tristatur aliquis vestrum? oret. Æquo animo est? psallat.

14 Infirmatur quis in vobis? inducat presbyteros Ecclesiæ, et
orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini:

15 et oratio fidei salvabit infirmum, et alleviabit eum Dominus:
et si in peccatis sit, remittentur ei.

16 Confitemini ergo alterutrum peccata vestra, et orate pro
invicem ut salvemini: multum enim valet deprecatio iusti assidua.

17 Elias homo erat similis nobis passibilis: et oratione oravit ut
non pluret super terram, et non pluit annos tres, et menses sex.

18 Et rursum oravit: et cælum dedit pluviam, et terra dedit
fructum suum.

19 Fratres mei, si quis ex vobis erraverit a veritate, et converterit

quis eum:

- 20 scire debet quoniam qui converti fecerit peccatorem ab errore viæ suæ, salvabit animam eius a morte, et operiet multitudinem peccatorum.

I PETRUS

I

- 1 Petrus Apostolus Iesu Christi, electis advenis dispersionis Ponti,
Galatiæ, Cappadociæ, Asiæ, et Bithyniæ,
2 secundum præscientiam Dei Patris, in sanctificationem
Spiritus, in obedientiam, et aspersionem sanguinis Iesu Christi:
Gratia vobis, et pax multiplicetur.
- 3 Benedictus Deus et Pater Domini nostri Iesu Christi, qui
secundum misericordiam suam magnam regeneravit nos in spem
vivam, per resurrectionem Iesu Christi ex mortuis,
4 in hereditatem incorruptibilem, et incontaminatam, et
immarcescibilem, conservatam in cælis in vobis,
5 qui in virtute Dei custodimini per fidem in salutem, paratam
revelari in tempore novissimo.
- 6 In quo exultabis, modicum nunc si oportet contristari in variis
tentationibus:
7 ut probatio vestræ fidei multo pretiosior auro (quod per ignem
probatur) inveniatur in laudem, et gloriam, et honorem in
revelatione Iesu Christi:
8 quem cum non videritis, diligitis: in quem nunc quoque non
videntes creditis: credentes autem exultabitis lætitia inenarrabili,
et glorificata:
9 reportantes finem fidei vestræ, salutem animarum.
- 10 De qua salute exquisierunt, atque scrutati sunt prophetæ, qui
de futura in vobis gratia prophetaverunt:
11 scrutantes in quod, vel quale tempus significaret in eis Spiritus
Christi: prænuncians eas quæ in Christo sunt passiones, et
posteriores glorias:
12 quibus revelatum est quia non sibimetipsis, vobis autem
ministrabant ea, quæ nunc nunciata sunt vobis per eos, qui
evangelizaverunt vobis, Spiritu sancto misso de cælo, in quem
desiderant Angeli prospicere.
- 13 Propter quod succincti lumbos mentis vestræ, sobrii perfecte

sperate in eam, quæ offertur vobis, gratiam, in revelationem Iesu Christi:

14 quasi filii obedientiæ, non configurati prioribus ignorantiae vestræ desideriiis:

15 sed secundum eum, qui vocavit vos, Sanctum: et ipsi in omni conversatione sancti sitis:

16 quoniam scriptum est: Sancti eritis, quoniam ego Sanctus sum.

17 Et si patrem invocatis eum, qui sine acceptione personarum iudicat secundum uniuscuiusque opus, in timore incolatus vestri tempore conversamini.

18 Scientes quod non corruptibilibus auro, vel argento redempti estis de vana vestra conversatione paternæ traditionis:

19 sed pretioso sanguine quasi agni immaculati Christi, et incontaminati:

20 præcogniti quidem ante mundi constitutionem, manifestati autem novissimis temporibus propter vos,

21 qui per ipsum fideles estis in Deo, qui suscitavit eum a mortuis, et dedit ei gloriam, ut fides vestra, et spes esset in Deo:

22 Animas vestras castificantes in obedientia charitatis, in fraternitatis amore, simplici ex corde invicem diligite attentius:

23 renati non ex semine corruptibili, sed incorruptibili per verbum Dei vivi, et permanentis in æternum:

24 quia omnis caro ut fœnum: et omnis gloria eius tamquam flos fœni: exaruit fœnum, et flos eius decidit.

25 Verbum autem Domini manet in æternum. hoc est autem verbum, quod evangelizatum est in vos.

2

1 Deponentes igitur omnem malitiam, et omnem dolum, et simulationes, et invidias, et omnes detractiones,

2 sicut modo geniti infantes, rationabile, sine dolo lac concupiscite: ut in eo crescatis in salutem:

3 si tamen gustastis quoniam dulcis est Dominus.

4 Ad quem accedentes lapidem vivum, ab hominibus quidem
reprobatum, a Deo autem electum, et honorificatum:
5 et ipsi tamquam lapides vivi superædificamini, domus
spiritualis, sacerdotium sanctum, offerre spirituales hostias,
acceptabiles Deo per Iesum Christum:
6 Propter quod continet Scriptura: Ecce pono in Sion lapidem
summum angularem, electum, pretiosum: et qui crediderit in
eum, non confundetur.
7 Vobis igitur honor credentibus: non credentibus autem lapis,
quem reprobaverunt ædificantes, hic factus est in caput anguli:
8 et lapis offensionis, et petra scandali his, qui offendunt verbo,
nec credunt in quo et positi sunt.
9 Vos autem genus electum, regale sacerdotium, gens sancta,
populus acquisitionis: ut virtutes annuncietis eius, qui de
tenebris vos vocavit in admirabile lumen suum.
10 Qui aliquando non populus, nunc autem populus Dei: qui
non consecuti misericordiam, nunc autem misericordiam
consecuti.
11 Charissimi, obsecro vos tamquam advenas et peregrinos
abstinere vos a carnalibus desideriis, quæ militant adversus
animam,
12 conversationem vestram inter Gentes habentes bonam: ut in
eo, quod detrectant de vobis tamquam de malefactoribus, ex
bonis operibus vos considerantes, glorificent Deum in die
visitationis.
13 Subiecti igitur estote omni humanæ creaturæ propter Deum:
sive regi quasi præcellenti:
14 sive ducibus tamquam ab eo missis ad vindictam
malefactorum, laudem vero bonorum:
15 quia sic est voluntas Dei, ut beneficientes obmutescere faciatis
imprudentium hominum ignorantiam:
16 quasi liberi, et non quasi velamen habentes malitiæ libertatem,
sed sicut servi Dei.
17 Omnes honorate: fraternitatem diligite: Deum timete:
Regem honorificate.

18 Servi subditi estote in omni timore dominis, non tantum
bonis et modestis, sed etiam dyscolis.

19 Hæc est enim gratia, si propter Dei conscientiam sustinet qui
tristitias, patiens iniuste.

20 Quæ enim est gloria, si peccantes, et colaphizati suffertis? sed
si bene facientes patienter sustinetis: hæc est gratia apud Deum.

21 In hoc enim vocati estis: quia et Christus passus est pro nobis,
vobis relinquens exemplum ut sequamini vestigia eius.

22 qui peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore eius:

23 qui cum malediceretur, non maledicebat: cum pateretur, non
comminabatur: tradebat autem iudicanti se iniuste:

24 qui peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum:
ut peccatis mortui, iustitiæ vivamus: cuius livore sanati estis.

25 Eratis enim sicut oves errantes, sed conversi estis nunc ad
pastorem, et episcopum animarum vestrarum.

3

1 Similiter et mulieres subditæ sint viris suis: ut et si qui non
credunt verbo, per mulierem conversationem sine verbo
lucrifiant,

2 considerantes in timore castam conversationem vestram.

3 Quarum non sit extrinsecus capillatura, aut circumdatio auri,
aut indumenti vestimentorum cultus:

4 sed qui absconditus est cordis homo, in incorruptibilitate
quieti, et modesti spiritus, qui est in conspectu Dei locuples.

5 Sic enim aliquando et sanctæ mulieres, sperantes in Deo,
ornabant se, subiectæ propriis viris.

6 Sicut Sara obediebat Abrahæ, dominum eum vocans: cuius
estis filiæ beneficientes, et non pertinentes ullam
perturbationem.

7 Viri similiter cohabitantes secundum scientiam, quasi
infirmiori vasculo muliebri impartientes honorem, tamquam et
coheredibus gratiæ vitæ: ut non impediuntur orationes vestræ.

8 In fine autem omnes unanimes, compatientes, fraternitatis
amatores, misericordes, modesti, humiles:
9 non reddentes malum pro malo, nec maledictum pro
maledicto, sed econtrario benedicentes: quia in hoc vocati estis,
ut benedictionem hereditate possideatis.
10 Qui enim vult vitam diligere, et dies videre bonos, coerceat
linguam suam a malo, et labia eius ne loquantur dolum.
11 Declinet a malo, et faciat bonum: inquiret pacem, et sequatur
eam:
12 Quia oculi Domini super iustos, et aures eius in preces eorum:
Vultus autem Domini super facientes mala.
13 Et quis est qui vobis noceat, si boni æmulatores fueritis?
14 Sed et si quid patimini propter iustitiam, beati. Timorem
autem eorum ne timueritis, et non conturbemini.
15 Dominum autem Christum sanctificate in cordibus vestris,
parati semper ad satisfactionem omni poscenti vos rationem de
ea, quæ in vobis est, spe.
16 sed cum modestia, et timore, conscientiam habentes bonam:
ut in eo, quod detrahunt vobis, confundantur, qui calumniantur
vestram bonam in Christo conversationem.
17 Melius est enim beneficientes (si voluntas Dei velit) pati,
quam malefacientes.
18 quia et Christus semel pro peccatis nostris mortuus est, iustus
pro iniustis, ut nos offerret Deo, mortificatus quidem carne,
vivificatus autem spiritu.
19 In quo et his, qui in carcere erant, spiritibus veniens
prædicavit:
20 qui increduli fuerant aliquando, quando expectabant Dei
patientiam in diebus Noe, cum fabricaretur arca: in qua pauci, id
est octo animæ salvæ factæ sunt per aquam.
21 Quod et vos nunc similis formæ salvos fecit baptisma: non
carnis depositio sordium, sed conscientiæ bonæ interrogatio in
Deum per resurrectionem Iesu Christi,
22 qui est in dextera Dei, deglutiens mortem ut vitæ æternæ
heredes efficeremur: profectus in cælum subiectis sibi angelis, et

potestatibus, et virtutibus.

4

1 Christo igitur passo in carne, et vos eadem cogitatione armamini:
quia qui passus est in carne, desiit a peccatis:

2 Ut iam non desideriiis hominum, sed voluntati Dei, quod
reliquum est in carne vivat temporis.

3 Sufficit enim præteritum tempus ad voluntatem Gentium
consummandam his, qui ambulaverunt in luxuriis, desideriiis,
vinolentiis, comessionibus, potationibus, et illicitis idolorum
cultibus.

4 In quo admirantur non concurrentibus vobis in eadem
luxuriæ confusionem, blasphemantes.

5 Qui reddent rationem ei, qui paratus est iudicare vivos et
mortuos.

6 Propter hoc enim et mortuis evangelizatum est: ut iudicentur
quidem secundum homines in carne, vivant autem secundum
Deum in Spiritu.

7 Omnium autem finis appropinquavit. Estote itaque
prudentes, et vigilate in orationibus.

8 Ante omnia autem, mutuam in vobismetipsis charitatem
continuum habentes: quia charitas operit multitudinem
peccatorum.

9 Hospitales invicem sine murmuratione:

10 Unusquisque, sicut accepit gratiam, in alterutrum illam
administrantes, sicut boni dispensatores multiformis gratiæ Dei.

11 Si quis loquitur, quasi sermones Dei: si quis ministrat,
tamquam ex virtute, quam administrat Deus: ut in omnibus
honorificetur Deus per Iesum Christum: cui est gloria, et
imperium in sæcula sæculorum: Amen.

12 Charissimi, nolite peregrinari in fervore, qui ad tentationem
vobis fit, quasi novi aliquid vobis contingat:

13 sed communicantes Christi passionibus gaudete, ut et in

revelatione gloriæ eius gaudeatis exultantes.

14 Si exprobramini in nomine Christi, beati eritis: quoniam quod est honoris, gloriæ, et virtutis Dei, et qui est eius Spiritus, super vos requiescit.

15 Nemo autem vestrum patiat ut homicida, aut fur, aut maledicus, aut alienorum appetitor.

16 Si autem ut Christianus, non erubescat: glorificet autem Deum in isto nomine.

17 quoniam tempus est ut incipiat iudicium a domo Dei. Si autem primum a nobis: quis finis eorum, qui non credunt Dei Evangelio?

18 Et si iustus vix salvabitur, impius, et peccator ubi parebunt?

19 Itaque et hi, qui patiuntur secundum voluntatem Dei, fideli Creatori commendent animas suas in benefactis.

5

1 Seniores ergo, qui in vobis sunt, obsecro, consenior et testis Christi passionum: qui et eius, quæ in futuro revelanda est, gloriæ communicator:

2 pascite qui in vobis est gregem Dei, providentes non coacte, sed spontanee secundum Deum: neque turpis lucri gratia, sed voluntarie:

3 neque ut dominantes in cleris, sed forma facti gregis ex animo.

4 Et cum apparuerit princeps pastorum, percipietis immarcescibilem gloriæ coronam.

5 Similiter adolescentes subditi estote senioribus. Omnes autem invicem humilitatem insinuate, quia Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.

6 Humiliamini igitur sub potenti manu Dei, ut vos exaltet in tempore visitationis:

7 omnem solitudinem vestram proiicientes in eum, quoniam ipsi cura est de vobis.

8 Sobrii estote, et vigilate: quia adversarius vester diabolus

tamquam leo rugiens circuit, quærens quem devoret:

9 Cui resistite fortes in fide: scientes eandem passionem ei, quæ in mundo est, vestræ fraternitati fieri.

10 Deus autem omnis gratiæ, qui vocavit nos in æternam suam gloriam in Christo Iesu, modicum passos ipse perficiet, confirmabit, solidabitque.

11 Ipsi gloria, et imperium in sæcula sæculorum: Amen.

12 Per Silvanum fidelem fratrem vobis, ut arbitror, breviter scripsi: obsecrans et contestans, hanc esse veram gratiam Dei, in qua statis.

13 Salutatur vos Ecclesia, quæ est in Babylone coelecta, et Marcus filius meus.

14 Salutatur invicem in osculo sancto: Gratia vobis omnibus, qui estis in Christo Iesu. Amen.

2 PETRUS

I

I Simon Petrus, servus, et Apostolus Iesu Christi, iis, qui
coæqualem nobiscum sortiti sunt fidem in iustitia Dei nostri, et
Salvatoris Iesu Christi.

2 Gratia vobis, et pax adimpleatur in cognitione Dei, et Christi
Iesu Domini nostri:

3 quomodo omnia nobis divinæ virtutis suæ, quæ ad vitam, et
pietatem donata sunt, per cognitionem eius, qui vocavit nos
propria gloria, et virtute,

4 per quem maxima, et pretiosa nobis promissa donavit: ut per
hæc efficiamini divinæ consortes naturæ: fugientes eius, quæ in
mundo est, concupiscentiæ corruptionem.

5 Vos autem curam omnem subinferentes, ministrare in fide
vestra virtutem, in virtute autem scientiam,

6 in scientia autem abstinentiam, in abstinentia autem
patientiam, in patientia autem pietatem,

7 in pietate autem amorem fraternitatis, in amore autem
fraternitatis charitatem.

8 Hæc enim si vobiscum adsint, et superent, non vacuos, nec sine
fructu vos constituent in Domini nostri Iesu Christi cognitione.

9 Cui enim non præsto sunt hæc, cæcus est, et manu tentans,
oblivionem accipiens purgationis veterum suorum delictorum.

10 Quapropter fratres magis satagite ut per bona opera certam
vestram vocationem, et electionem faciatis: hæc enim facientes,
non peccabitis aliquando.

11 Sic enim abundanter ministrabitur vobis introitus in æternum
regnum Domini nostri, et Salvatoris Iesu Christi.

12 Propter quod incipiam vos semper commonere de his: et
quidem scientes et confirmatos vos in præsentī veritate.

13 Iustum autem arbitror quamdiu sum in hoc tabernaculo,
suscitare vos in commonitione:

14 certus quod velox est depositio tabernaculi mei secundum

quod et Dominus noster Iesus Christus significavit mihi.

15 Dabo autem operam et frequenter habere vos post obitum
meum, ut horum memoriam faciatis.

16 Non enim doctas fabulas secuti notam fecimus vobis Domini
nostri Iesu Christi virtutem, et præsentiam: sed speculatores facti
illius magnitudinis.

17 Accipiens enim a Deo Patre honorem, et gloriam, voce delapsa
ad eum huiusmodi a magnifica gloria: Hic est Filius meus
dilectus, in quo mihi complacui, ipsum audite.

18 Et hanc vocem nos audivimus de cælo allatam, cum essemus
cum ipso in monte sancto.

19 Et habemus firmiorem propheticum sermonem: cui
benefacitis attendentes quasi lucernæ lucenti in caliginoso loco
donec dies elucescat, et lucifer oriatur in cordibus vestris:

20 hoc primum intelligentes quod omnis prophetia Scripturæ
propria interpretatione non fit.

21 Non enim voluntate humana allata est aliquando prophetia:
sed Spiritu sancto inspirati, locuti sunt sancti Dei homines.

2

1 Fuerunt vero et pseudoprophetæ in populo, sicut et in vobis
erunt magistri mendaces, qui introducent sectas perditionis, et
eum, qui emit eos, Dominum negant: superducentes sibi celerem
perditionem.

2 Et multi sequentur eorum luxurias, per quos via veritatis
blasphemabitur:

3 et in avaritia fictis verbis de vobis negotiabuntur: quibus
iudicium iam olim non cessat: et perditio eorum non dormitat.

4 Si enim Deus angelis peccantibus non pepercit, sed rudentibus
infernæ detractos in tartarum tradidit cruciandos, in iudicium
reservari.

5 Et originali mundo non pepercit, sed octavum Noe iustitiæ
præconem custodivit, diluvium mundo impiorum inducens.

6 Et civitates Sodomorum, et Gomorrhæorum in cinerem
redigens, eversione damnavit: exemplum eorum, qui impie acturi
sunt, ponens:

7 et iustum Lot oppressum a nefandorum iniuria, ac luxuriosa
conversatione eripuit:

8 aspectu enim, et auditu iustus erat: habitans apud eos, qui de
die in diem animam iustam iniquis operibus cruciabant.

9 Novit Dominus pios de tentatione eripere: iniquos vero in
diem iudicii reservare cruciandos.

10 magis autem eos, qui post carnem in concupiscentia
immunditiæ ambulant, dominationemque contemnunt, audaces,
sibi placentes, sectas non metuunt introducere blasphemantes:

11 ubi angeli fortitudine, et virtute cum sint maiores, non
portant adversum se execrabile iudicium.

12 Hi vero velut irrationabilia pecora, naturaliter in captionem,
et in perniciem in his quæ ignorant blasphemantes in
corruptione sua peribunt,

13 percipientes mercedem iniustitiæ, voluptatem existimantes
diei delicias: coinquinationes, et maculæ deliciis affluentibus, in
conviviis suis luxuriantes vobiscum,

14 oculos habentes plenos adulterii, et incessabilis delicti.
Pellicientes animas instabiles, cor exercitatum avaritia habentes,
maledictionis filii:

15 derelinquentes rectam viam erraverunt, secuti viam Balaam ex
Bosor, qui mercedem iniquitatis amavit:

16 correptionem vero habuit suæ vesaniæ: subiugale mutum
animal, hominis voce loquens, prohibuit prophetæ insipientiam.

17 Hi sunt fontes sine aqua, et nebulæ turbinibus exagitatae,
quibus caligo tenebrarum reservatur.

18 Superba enim vanitatis loquentes, pelliciunt in desideriis
carnis luxuriæ eos, qui paululum effugiunt, qui in errore
conversantur:

19 libertatem illis promittentes, cum ipsi servi sint corruptionem:
a quo enim quis superatus est, huius et servus est.

20 Si enim refugientes coinquinationes mundi in cognitione

Domini nostri, et Salvatoris Iesu Christi, his rursus implicati superantur: facta sunt eis posteriora deteriora prioribus.

21 Melius enim erat illis non cognoscere viam iustitiæ, quam post agnitionem, retrorsum converti ab eo, quod illis traditum est sancto mandato.

22 Contigit enim eis illud veri proverbii: Canis reversus ad suum vomitum: et, Sus lota in volutabro luti.

3

1 Hanc ecce vobis, charissimi, secundam scribo epistolam, in quibus vestram excito in commonitione sinceram mentem:

2 ut memores sitis eorum, quæ prædixi verborum a sanctis Prophetis, et Apostolorum vestrorum, præceptorum Domini et Salvatoris.

3 hoc primum scientes, quod venient in novissimis diebus in deceptione illusores, iuxta proprias concupiscentias ambulantes,

4 dicentes: Ubi est promissio, aut adventus eius? ex quo enim patres dormierunt, omnia sic perseverant ab initio creaturæ.

5 Latet enim eos hoc volentes, quod cæli erant prius, et terra, de aqua, et per aquam consistens Dei verbo:

6 per quæ, ille tunc mundus aqua inundatus periit.

7 Cæli autem, qui nunc sunt, et terra eodem verbo repositi sunt, igni reservati in diem iudicii, et perditionis impiorum hominum.

8 Unum vero hoc non lateat vos, charissimi, quia unus dies apud Dominum sicut mille anni, et mille anni sicut dies unus.

9 Non tardat Dominus promissionem suam, sicut quidam existimant: sed patienter agit propter vos, nolens aliquos perire, sed omnes ad pœnitentiam reverti.

10 Adveniet autem dies Domini ut fur: in quo cæli magno impetu transient, elementa vero calore solventur, terra autem et quæ in ipsa sunt opera, exurentur.

11 Cum igitur hæc omnia dissolvenda sunt, quales oportet vos esse in sanctis conversationibus, et pietatibus,

- 12 expectantes, et properantes in adventum diei Domini, per
quem cæli ardentis solventur, et elementa ignis ardore tabescent?
- 13 Novos vero cælos, et novam terram secundum promissa ipsius
expectamus, in quibus iustitia habitat.
- 14 Propter quod charissimi hæc expectantes, satagite immaculati,
et inviolati ei inveniri in pace.
- 15 et Domini nostri longanimitatem, salutem arbitremini: sicut
et charissimus frater noster Paulus secundum datam sibi
sapientiam scripsit vobis,
- 16 sicut et omnibus epistolis, loquens in eis de his, in quibus sunt
quædam difficilia intellectu, quæ indocti, et instabiles depravant,
sicut et ceteras Scripturas, ad suam ipsorum perditionem.
- 17 Vos igitur fratres præscientes custodite, ne insipientium errore
traducti excidatis a propria firmitate.
- 18 crescite vero in gratia, et in cognitione Domini nostri, et
Salvatoris Iesu Christi. Ipsi gloria et nunc, et in diem æternitatis.
Amen.

I JOANNES

I

1 Quod fuit ab initio, quod audivimus, quod vidimus oculis nostris, quod perspeximus, et manus nostræ contrectaverunt de verbo vitæ:

2 et vita manifestata est, et vidimus, et testamur, et annunciamus vobis vitam æternam, quæ erat apud Patrem, et apparuit nobis:

3 quod vidimus et audivimus, annunciamus vobis, ut et vos societatem habeatis nobiscum, et societas nostra sit cum Patre, et cum Filio eius Iesu Christo.

4 Et hæc scribimus vobis ut gaudeatis, et gaudium vestrum sit plenum.

5 Et hæc est annunciatio, quam audivimus ab eo, et annunciamus vobis: Quoniam Deus lux est, et tenebræ in eo non sunt ullæ.

6 Si dixerimus quoniam societatem habemus cum eo, et in tenebris ambulamus, mentimur, et veritatem non facimus.

7 Si autem in luce ambulamus sicut et ipse est in luce, societatem habemus ad invicem, et sanguis Iesu Christi, Filii eius, emundat nos ab omni peccato.

8 Si dixerimus quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, et veritas in nobis non est.

9 Si confiteamur peccata nostra: fidelis est, et iustus, ut remittat nobis peccata nostra, et emundet nos ab omni iniquitate.

10 Si dixerimus quoniam non peccavimus: mendacem facimus eum, et verbum eius non est in nobis.

2

1 Filioli mei, hæc scribo vobis, ut non peccetis. Sed et si quis peccaverit, advocatum habemus apud Patrem, Iesum Christum iustum:

- 2 et ipse est propitiatio pro peccatis nostris: non pro nostris
autem tantum, sed etiam pro totius mundi.
- 3 Et in hoc scimus quoniam cognovimus eum, si mandata eius
observemus.
- 4 Qui dicit se nosse eum, et mandata eius non custodit, mendax
est, et in hoc veritas non est.
- 5 Qui autem servat verbum eius, vere in hoc charitas Dei
perfecta est: et in hoc scimus quoniam in ipso sumus.
- 6 Qui dicit se in ipso manere, debet, sicut ille ambulavit, et ipse
ambulare.
- 7 Charissimi, non mandatum novum scribo vobis, sed
mandatum vetus, quod habuistis ab initio: Mandatum vetus est
verbum, quod audistis.
- 8 Iterum mandatum novum scribo vobis, quod verum est et in
ipso, et in vobis: quia tenebræ transierunt, et verum lumen iam
lucet.
- 9 Qui dicit se in luce esse, et fratrem suum odit, in tenebris est
usque adhuc.
- 10 Qui diligit fratrem suum, in lumine manet, et scandalum in eo
non est.
- 11 Qui autem odit fratrem suum, in tenebris est, et in tenebris
ambulat, et nescit quo eat: quia tenebræ obcæcaverunt oculos
eius.
- 12 Scribo vobis, filioli, quoniam remittuntur vobis peccata
propter nomen eius.
- 13 Scribo vobis patres, quoniam cognovistis eum, qui ab initio
est. Scribo vobis adolescentes, quoniam vicistis malignum.
- 14 Scribo vobis infantes, quoniam cognovistis patrem. Scribo
vobis iuvenes, quoniam fortes estis, et verbum Dei manet in
vobis, et vicistis malignum.
- 15 Nolite diligere mundum, neque ea, quæ in mundo sunt. Si
quis diligit mundum, non est charitas Patris in eo:
- 16 quoniam omne, quod est in mundo, concupiscentia carnis est,
et concupiscentia oculorum, et superbia vitæ: quæ non est ex
Patre, sed ex mundo est.

- 17 Et mundus transit, et concupiscentia eius. Qui autem facit voluntatem Dei, manet in æternum.
- 18 Filioli, novissima hora est: et sicut audistis quia Antichristus venit: et nunc Antichristi multi facti sunt; unde scimus, quia novissima hora est.
- 19 Ex nobis prodierunt, sed non erant ex nobis. nam, si fuissent ex nobis, permansissent utique nobiscum: sed ut manifesti sint quoniam non sunt omnes ex nobis.
- 20 Sed vos unctionem habetis a Sancto, et nostis omnia.
- 21 Non scripsi vobis quasi ignorantibus veritatem, sed quasi scientibus eam: et quoniam omne mendacium ex veritate non est.
- 22 Quis est mendax, nisi is, qui negat quoniam Iesus est Christus? Hic est Antichristus, qui negat Patrem, et Filium.
- 23 Omnis, qui negat Filium, nec Patrem habet. qui confitetur Filium, et Patrem habet.
- 24 Vos quod audistis ab initio, in vobis permaneat: Si in vobis permanserit quod audistis ab initio, et vos in Filio, et Patre manebitis.
- 25 Et hæc est repromissio, quam ipse pollicitus est nobis, vitam æternam.
- 26 Hæc scripsi vobis de his, qui seducant vos.
- 27 Et vos unctionem, quam accepistis ab eo, maneat in vobis. Et non necesse habetis ut aliquis doceat vos: sed sicut unctio eius docet vos de omnibus, et verum est, et non est mendacium. Et sicut docuit vos: manete in eo.
- 28 Et nunc filioli manete in eo: ut cum apparuerit, habeamus fiduciam, et non confundamur ab eo in adventu eius.
- 29 Si scitis quoniam iustus est, scitote quoniam et omnis, qui facit iustitiam, ex ipso natus est.

3

- 1 Videte qualem charitatem dedit nobis Pater, ut filii Dei nominemur et simus. Propter hoc mundus non novit nos: quia

non novit eum.

2 Charissimi, nunc filii Dei sumus: et nondum apparuit quid
erimus. Scimus quoniam cum apparuerit, similes ei erimus:
quoniam videbimus eum sicuti est.

3 Et omnis, qui habet hanc spem in eo, sanctificat se, sicut et ille
sanctus est.

4 Omnis, qui facit peccatum, et iniquitatem facit: et peccatum
est iniquitas.

5 Et scitis quia ille apparuit ut peccata nostra tolleret: et
peccatum in eo non est.

6 Omnis, qui in eo manet, non peccat: et omnis, qui peccat, non
vidit eum, nec cognovit eum.

7 Filioli, nemo vos seducat. Qui facit iustitiam, iustus est: sicut
et ille iustus est.

8 Qui facit peccatum, ex diabolo est: quoniam ab initio diabolus
peccat. In hoc apparuit Filius Dei, ut dissolvat opera diaboli.

9 Omnis, qui natus est ex Deo, peccatum non facit: quoniam
semen ipsius in eo manet, et non potest peccare, quoniam ex Deo
natus est.

10 In hoc manifesti sunt filii Dei, et filii diaboli. Omnis qui non
est iustus, non est ex Deo, et qui non diligit fratrem suum:

11 quoniam hæc est annunciatio, quam audistis ab initio, ut
diligatis alterutrum.

12 Non sicut Cain, qui ex maligno erat, et occidit fratrem suum.
Et propter quid occidit eum? Quoniam opera eius maligna erant:
fratris autem eius, iusta.

13 Nolite mirari fratres, si odit vos mundus.

14 Nos scimus quoniam translati sumus de morte ad vitam,
quoniam diligimus fratres. Qui non diligit, manet in morte:

15 omnis, qui odit fratrem suum, homicida est. Et scitis quoniam
omnis homicida non habet vitam æternam in semetipso
manentem.

16 In hoc cognovimus charitatem Dei, quoniam ille animam
suam pro nobis posuit: et nos debemus pro fratribus animas
ponere.

- 17 Qui habuerit substantiam huius mundi, et viderit fratrem suum necessitatem habere, et clauserit viscera sua ab eo: quomodo charitas Dei manet in eo?
- 18 Filioli mei, non diligamus verbo, neque lingua, sed opere et veritate.
- 19 in hoc cognoscimus quoniam ex veritate sumus: et in conspectu eius suadebimus corda nostra.
- 20 Quoniam si reprehenderit nos cor nostrum: maior est Deus corde nostro, et novit omnia.
- 21 Charissimi, si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus ad Deum:
- 22 et quidquid petierimus, accipiemus ab eo: quoniam mandata eius custodimus, et ea, quæ sunt placita coram eo, facimus.
- 23 Et hoc est mandatum eius: Ut credamus in nomine Filii eius Iesu Christi: et diligamus alterutrum, sicut dedit mandatum nobis.
- 24 Et qui servat mandata eius, in illo manet, et ipse in eo: et in hoc scimus quoniam manet in nobis de Spiritu, quem dedit nobis.

4

- 1 Charissimi, nolite omni spiritui credere, sed probate spiritus si ex Deo sint: quoniam multi pseudoprophetae exierunt in mundum.
- 2 in hoc cognoscitur spiritus Dei: omnis spiritus qui confitetur Iesum Christum in carne venisse, ex Deo est:
- 3 et omnis spiritus, qui solvit Iesum, ex Deo non est, et hic est Antichristus, de quo audistis quoniam venit, et nunc iam in mundo est.
- 4 Vos ex Deo estis filioli, et vicistis eum, quoniam maior est qui in vobis est, quam qui in mundo.
- 5 Ipsi de mundo sunt: ideo de mundo loquuntur, et mundus eos audit.
- 6 Nos ex Deo sumus. Qui novit Deum, audit nos: qui non est ex

Deo, non audit nos: in hoc cognoscimus Spiritum veritatis, et spiritum erroris.

7 Charissimi, diligamus nos invicem: quia charitas ex Deo est. Et omnis, qui diligit, ex Deo natus est, et cognoscit Deum.

8 Qui non diligit, non novit Deum: quoniam Deus charitas est.

9 In hoc apparuit charitas Dei in nobis, quoniam Filium suum unigenitum misit Deus in mundum, ut vivamus per eum.

10 In hoc est charitas: non quasi nos dilexerimus Deum, sed quoniam ipse prior dilexit nos, et misit Filium suum propitiationem pro peccatis nostris.

11 Charissimi, si sic Deus dilexit nos: et nos debemus alterutrum diligere.

12 Deum nemo vidit umquam. Si diligamus invicem, Deus in nobis manet, et charitas eius in nobis perfecta est.

13 In hoc cognoscimus quoniam in eo manemus, et ipse in nobis: quoniam de Spiritu suo dedit nobis.

14 Et vos vidimus, et testificamur quoniam Pater misit Filium suum Salvatorem mundi.

15 Quisquis confessus fuerit quoniam Iesus est Filius Dei, Deus in eo manet, et ipse in Deo.

16 Et nos cognovimus, et credidimus charitati, quam habet Deus in nobis. Deus charitas est: et qui manet in charitate, in Deo manet, et Deus in eo.

17 In hoc perfecta est charitas Dei nobiscum, ut fiduciam habeamus in die iudicii: quia sicut ille est, et nos sumus in hoc mundo.

18 Timor non est in charitate: sed perfecta charitas foras mittit timorem, quoniam timor pœnam habet. qui autem timet, non est perfectus in charitate.

19 Nos ergo diligamus Deum, quoniam Deus prior dilexit nos.

20 Si quis dixerit quoniam diligo Deum, et fratrem suum oderit, mendax est. Qui enim non diligit fratrem suum quem vidit, Deum, quem non vidit, quomodo potest diligere?

21 Et hoc mandatum habemus a Deo: ut qui diligit Deum, diligat et fratrem suum.

5

1 Omnis, qui credit, quoniam Iesus est Christus, ex Deo natus est.
Et omnis, qui diligit eum qui genuit, diligit et eum qui natus est
ex eo.

2 In hoc cognoscimus quoniam diligamus natos Dei, cum Deum
diligamus, et mandata eius faciamus.

3 Hæc est enim charitas Dei, ut mandata eius custodiamus: et
mandata eius gravia non sunt.

4 Quoniam omne, quod natum est ex Deo, vincit mundum: et
hæc est victoria, quæ vincit mundum, fides nostra.

5 Quis est, qui vincit mundum, nisi qui credit quoniam Iesus est
filius Dei?

6 hic est, qui venit per aquam et sanguinem, Iesus Christus: non
in aqua solum, sed in aqua et sanguine. Et spiritus est, qui
testificatur, quoniam Christus est veritas.

7 Quoniam tres sunt, qui testimonium dant in cælo: Pater,
Verbum, et Spiritus sanctus: et hi tres unum sunt.

8 Et tres sunt, qui testimonium dant in terra: Spiritus, et aqua,
et sanguis: et hi tres unum sunt.

9 Si testimonium hominum accipimus, testimonium Dei maius
est: quoniam hoc est testimonium Dei, quod maius est, quoniam
testificatus est de Filio suo.

10 Qui credit in Filium Dei, habet testimonium Dei in se. Qui
non credit Filio, mendacem facit eum: quia non credit in
testimonium quod testificatus est Deus de Filio suo.

11 Et hoc est testimonium, quoniam vitam æternam dedit nobis
Deus. Et hæc vita in Filio eius est.

12 Qui habet Filium, habet vitam: qui non habet Filium, vitam
non habet.

13 Hæc scribo vobis: ut sciatis quoniam vitam habetis æternam,
qui creditis in nomine Filii Dei.

14 Et hæc est fiducia, quam habemus ad eum: Quia quodcumque
petierimus: secundum voluntatem eius, audit nos.

15 Et scimus quia audit nos quidquid petierimus: scimus

quoniam habemus petitiones quas postulamus ab eo.

16 Qui scit fratrem suum peccare peccatum non ad mortem, petat, et dabitur ei vita peccanti non ad mortem. Est peccatum ad mortem: non pro illo dico ut roget quis.

17 Omnis iniquitas, peccatum est: et est peccatum ad mortem.

18 Scimus quia omnis, qui natus est ex Deo, non peccat: sed generatio Dei conservat eum, et malignus non tangit eum.

19 Scimus quoniam ex Deo sumus: et mundus totus in maligno positus est.

20 Et scimus quoniam Filius Dei venit, et dedit nobis sensum ut cognoscamus verum Deum, et simus in vero Filio eius. Hic est verus Deus, et vita æterna.

21 Filioli, custodite vos a simulacris. Amen.

2 JOANNES

I

1 Senior Electæ dominæ, et natis eius, quos ego diligo in veritate, et non ego solus, sed et omnes, qui cognoverunt veritatem,

2 propter veritatem, quæ permanet in nobis, et nobiscum erit in æternum.

3 Sit vobiscum gratia, misericordia, pax a Deo Patre, et a Christo Iesu Filio Patris in veritate, et charitate.

4 Gavisus sum valde, quoniam inveni de filiis tuis ambulantes in veritate, sicut mandatum accepimus a Patre.

5 Et nunc rogo te domina, non tamquam mandatum novum scribens tibi, sed quod habuimus ab initio, ut diligamus alterutrum.

6 Et hæc est charitas, ut ambulemus secundum mandata eius. Hoc est enim mandatum, ut quemadmodum audistis ab initio, in eo ambuletis:

7 quoniam multi seductores exierunt in mundum, qui non confitentur Iesum Christum venisse in carnem: hic est seductor, et antichristus.

8 Videte vosmetipsos, ne perdatiis quæ operati estis: sed ut mercedem plenam accipiatis.

9 Omnis, qui recedit, et non permanet in doctrina Christi, Deum non habet: qui permanet in doctrina, hic et Patrem et Filium habet.

10 Si quis venit ad vos, et hanc doctrinam non affert, nolite recipere eum in domum, nec AVE ei dixeritis.

11 Qui enim dicit illi AVE, communicat operibus eius malignis.

12 Plura habens vobis scribere, nolui per chartam et atramentum: spero enim me futurum apud vos, et os ad os loqui: ut gaudium vestrum plenum sit.

13 Salutant te filii sororis tuæ Electæ.

3 JOANNES

I

1 Senior Gaio charissimo, quem ego diligo in veritate.

2 Charissime, de omnibus orationem facio prospere te ingredi,
et valere, sicut prospere agit anima tua.

3 Gavisus sum valde venientibus fratribus, et testimonium
perhibentibus veritati tuæ, sicut tu in veritate ambulas.

4 Maiorem horum non habeo gratiam, quam ut audiam filios
meos in veritate ambulare.

5 Charissime, fideliter facis quidquid operaris in fratres, et hoc
in peregrinos,

6 qui testimonium reddiderunt charitati tuæ in conspectu
Ecclesiæ: quos, benefaciens, deduces digne Deo.

7 Pro nomine enim eius profecti sunt, nihil accipientes a
Gentibus.

8 Nos ergo debemus suscipere huiusmodi, ut cooperatores simus
veritatis.

9 Scripsissem forsitan Ecclesiæ: sed is, qui amat primatum
genere in eis, Diotrophes, non recipit nos.

10 propter hoc si venero, commonebo eius opera, quæ facit:
verbis malignis garriens in nos: et quasi non ei ista sufficient:
neque ipse suscipit fratres: et eos, qui suscipiunt, prohibet, et de
Ecclesia eiicit.

11 Charissime, noli imitari malum, sed quod bonum est. Qui
benefacit, ex Deo est: qui malefacit, non vidit Deum.

12 Demetrio testimonium redditur ab omnibus, et ab ipsa
veritate, sed et nos testimonium perhibemus: et nosti quoniam
testimonium nostrum verum est.

13 Multa habui tibi scribere: sed nolui per atramentum et
calamum scribere tibi.

14 Spero autem protinus te videre, et os ad os loquemur. Pax tibi.
Salutant te amici. Saluta amicos nominatim.

JUDAS

I

1 Iudas Iesu Christi servus, frater autem Iacobi, his, qui sunt in Deo
Patre dilectis, et Christo Iesu conservatis, et vocatis.

2 Misericordia vobis, et pax, et charitas adimpleatur.

3 Charissimi, omnem sollicitudinem faciens scribendi vobis de
communi vestra salute, necesse habui scribere vobis: deprecans
supercertari semel traditæ sanctis fidei.

4 Subintroierunt enim quidam homines (qui olim præscripti
sunt in hoc iudicium) impii, Dei nostri gratiam transferentes in
luxuriam, et solum Dominatorem, et Dominum nostrum Iesum
Christum negantes.

5 Commonere autem vos volo, scientes semel omnia, quoniam
Iesus populum de terra Ægypti salvans, secundo eos, qui non
crediderunt, perdidit:

6 Angelos vero, qui non servaverunt suum principatum, sed
dereliquerunt suum domicilium, in iudicium magni diei, vinculis
æternis sub caligine reservavit.

7 Sicut Sodoma, et Gomorrha, et finitimæ civitates simili modo
exfornicatæ, et abeuntes post carnem alteram, factæ sunt
exemplum, ignis æterni pœnam sustinentes.

8 Similiter et hi carnem quidem maculant, dominationem
autem spernunt, maiestatem autem blasphemant.

9 Cum Michael Archangelus cum diabolo disputans altercaretur
de Moysi corpore, non est ausus iudicium inferre blasphemiæ:
sed dixit: Imperet tibi Dominus.

10 Hi autem quæcumque quidem ignorant, blasphemant:
quæcumque autem naturaliter, tamquam muta animalia, norunt,
in his corrumpuntur.

11 Væ illis, quia in via Cain abierunt, et errore Balaam mercede
effusi sunt, et in contradictione Core perierunt:

12 Hi sunt in epulis suis maculæ, convivantes sine timore,
semetipsos pascentes, nubes sine aqua, quæ a ventis

circumferentur, arbores autumnales, infructuosæ, bis mortuæ,
eradicatæ,

13 fluctus feri maris, despumantes suas confusiones, sidera
errantia: quibus procella tenebrarum servata est in æternum.

14 Prophetavit autem et de his septimus ab Adam Enoch, dicens:
Ecce venit Dominus in sanctis millibus suis

15 facere iudicium contra omnes, et arguere omnes impios de
omnibus operibus impietatis eorum, quibus impie egerunt, et de
omnibus duris, quæ locuti sunt contra Deum peccatores impii.

16 Hi sunt murmuratores querulosi, secundum desideria sua
ambulantes, et os eorum loquitur superba, mirantes personas
quæstus causa.

17 Vos autem charissimi memores estote verborum, quæ prædicta
sunt ab Apostolis Domini nostri Iesu Christi,

18 qui dicebant vobis, quoniam in novissimo tempore venient
illusores, secundum desideria sua ambulantes in impietatibus.

19 Hi sunt, qui segregant semetipsos, animales, Spiritum non
habentes.

20 Vos autem charissimi superædificantes vosmetipsos
sanctissimæ vestræ fidei, in Spiritu sancto orantes,

21 vosmetipsos in dilectione Dei servate, expectantes
misericordiam Domini nostri Iesu Christi in vitam æternam.

22 Et hos quidem arguite iudicatos:

23 illos vero salvate, de igne rapientes. Aliis autem miseremini in
timore: odientes et eam, quæ carnalis est, maculatam tunicam.

24 Ei autem, qui potens est vos conservare sine peccato, et
constituere ante conspectum gloriæ suæ immaculatos in
exultatione in adventu Domini nostri Iesu Christi.

25 Soli Deo Salvatori nostro, per Iesum Christum Dominum
nostrum, gloria et magnificentia, imperium et potestas ante
omne sæculum, et nunc, et in omnia sæcula sæculorum. Amen.

APOCALYPSIS

I

1 Apocalypsis Iesu Christi, quam dedit illi Deus palam facere servis
suis, quæ oportet fieri cito: et significavit, mittens per Angelum
suum servo suo Ioanni,

2 qui testimonium perhibuit verbo Dei, et testimonium Iesu
Christi, quæcumque vidit.

3 Beatus, qui legit, et audit verba prophetiæ huius: et servat ea,
quæ in ea scripta sunt: tempus enim prope est.

4 Ioannes septem Ecclesiis, quæ sunt in Asia. Gratia vobis, et
pax ab eo, qui est, et qui erat, et qui venturus est: et a septem
spiritibus, qui in conspectu throni eius sunt:

5 et a Iesu Christo, qui est testis fidelis, primogenitus
mortuorum, et princeps regum terræ, qui dilexit nos, et lavit nos
a peccatis nostris in sanguine suo,

6 et fecit nos regnum, et sacerdotes Deo et Patri suo: ipsi gloria,
et imperium in sæcula sæculorum: Amen.

7 Ecce venit cum nubibus, et videbit eum omnis oculus, et qui
eum pupugerunt. Et plangent se super eum omnes tribus terræ:
Etiam: Amen.

8 Ego sum α, et ω, principium, et finis, dicit
Dominus Deus: qui est, et qui erat, et qui venturus est,
omnipotens.

9 Ego Ioannes frater vester, et particeps in tribulatione, et regno
et patientia in Christo Iesu: fui in insula, quæ appellatur Patmos
propter verbum Dei, et testimonium Iesu:

10 Fui in spiritu in Dominica die, et audivi post me vocem
magnam tamquam tubæ,

11 dicentis: Quod vides, scribe in libro: et mitte septem Ecclesiis,
quæ sunt in Asia, Epheso, et Smyrnæ, et Pergamo, et Thyatiræ, et
Sardis, et Philadelphiæ, et Laodiciæ:

12 Et conversus sum ut viderem vocem, quæ loquebatur mecum:
Et conversus vidi septem candelabra aurea:

13 et in medio septem candelabrorum aureorum similem filio
hominis, vestitum podere, et præcinctum ad mamillas zona
aurea:
14 caput autem eius, et capilli erant candidi tamquam lana alba,
et tamquam nix, et oculi eius tamquam flamma ignis,
15 et pedes eius similes aurichalco, sicut in camino ardenti, et vox
illius tamquam vox aquarum multarum:
16 et habebat in dextera sua stellas septem: et de ore eius gladius
utraque parte acutus exibat: et facies eius sicut sol lucet in virtute
sua.
17 Et cum vidissem eum, cecidi ad pedes eius tamquam mortuus.
Et posuit dexteram suam super me, dicens: Noli timere: ego sum
primus, et novissimus,
18 et vivus, et fui mortuus, et ecce sum vivens in sæcula
sæculorum, et habeo claves mortis, et inferni.
19 Scribe ergo quæ vidisti, et quæ sunt, et quæ oportet fieri post
hæc.
20 Sacramentum septem stellarum, quas vidisti in dextera mea, et
septem candelabra aurea: septem stellæ Angeli sunt septem
Ecclesiarum: et candelabra septem, septem Ecclesiæ sunt.

2

1 Angelo Ephesi Ecclesiæ scribe: Hæc dicit, qui tenet septem
stellas in dextera sua, qui ambulat in medio septem
candelabrorum aureorum:
2 Scio opera tua, et laborem, et patientiam tuam, et quia non
potes sustinere malos: et tentasti eos, qui se dicunt Apostolos
esse, et non sunt: et invenisti eos mendaces:
3 et patientiam habes, et sustinuisti propter nomen meum, et
non defecisti.
4 Sed habeo adversum te, quod charitatem tuam primam
reliquisti.
5 Memor esto itaque unde excideris: et age pœnitentiam, et

prima opera fac. sin autem, venio tibi, et movebo candelabrum tuum de loco suo, nisi pœnitentiam egeris.

6 Sed hoc habes, quia odisti facta Nicolaitarum, quæ et ego odi.

7 Qui habet aurem, audiat quid Spiritus dicat Ecclesiis: Vincenti dabo edere de ligno vitæ, quod est in Paradiso Dei mei.

8 Et Angelo Smyrnæ Ecclesiæ scribe: Hæc dicit primus, et novissimus, qui fuit mortuus, et vivit:

9 Scio tribulationem tuam, et paupertatem tuam, sed dives es: et blasphemaris ab his, qui se dicunt Iudæos esse, et non sunt, sed sunt synagoga satanæ.

10 Nihil horum timeas quæ passurus es. Ecce missurus est diabolus aliquos ex vobis in carcerem ut tentemini: et habebitis tribulationem diebus decem. Esto fidelis usque ad mortem, et dabo tibi coronam vitæ.

11 Qui habet aurem, audiat quid Spiritus dicat Ecclesiis: Qui vicerit, non lædetur a morte secunda.

12 Et Angelo Pergami Ecclesiæ scribe: Hæc dicit qui habet rhomphæam utraque parte acutam:

13 Scio ubi habitas, ubi sedes est satanæ: et tenes nomen meum, et non negasti fidem meam. Et in diebus illis Antipas testis meus fidelis, qui occisus est apud vos, ubi satanas habitat.

14 Sed habeo adversus te pauca: quia habes illic tenentes doctrinam Balaam, qui docebat Balac mittere scandalum coram filiis Israel, edere, et fornicari:

15 ita habes et tu tenentes doctrinam Nicolaitarum.

16 Similiter pœnitentiam age: si quo minus veniam tibi cito, et pugnabo cum illis in gladio oris mei.

17 Qui habet aurem, audiat quid Spiritus dicat Ecclesiis: Vincenti dabo manna absconditum, et dabo illi calculum candidum: et in calculo nomen novum scriptum, quod nemo scit, nisi qui accipit.

18 Et Angelo Thyatiræ Ecclesiæ scribe: Hæc dicit Filius Dei, qui habet oculos tamquam flammam ignis, et pedes eius similes aurichalco:

19 Novi opera tua, et fidem, et charitatem tuam, et ministerium, et patientiam tuam, et opera tua novissima plura prioribus.

20 Sed habeo adversus te pauca: quia permittis mulierem Iezabel,
quæ se dicit propheten, docere, et seducere servos meos,
fornicari, et manducare de idolothytis.

21 Et dedi illi tempus ut pœnitentiam ageret: et non vult
pœnitere a fornicatione sua.

22 Ecce mittam eam in lectum: et qui mœchantur cum ea, in
tribulatione maxima erunt, nisi pœnitentiam ab operibus suis
egerint.

23 et filios eius interficiam in morte, et scient omnes Ecclesiæ,
quia ego sum scrutans renes, et corda: et dabo unicuique vestrum
secundum opera sua. Vobis autem dico,

24 et ceteris qui Thyatiræ estis: Quicumque non habent
doctrinam hanc, et qui non cognoverunt altitudines satanæ,
quemadmodum dicunt, non mittam super vos aliud pondus:
25 tamen id, quod habetis, tenete donec veniam.

26 Et qui vicerit, et custodierit usque in finem opera mea, dabo
illi potestatem super Gentes,

27 et reget eas in virga ferrea, et tamquam vas figuli confringentur,
28 sicut et ego accepi a Patre meo: et dabo illi stellam matutinam.

29 Qui habet aurem, audiat quid Spiritus dicat Ecclesiis.

3

1 Et Angelo Ecclesiæ Sardis scribe: Hæc dicit qui habet septem
Spiritus Dei, et septem stellas: Scio opera tua, quia nomen habes
quod vivas, et mortuus es.

2 Esto vigilans, et confirma cetera, quæ moritura erant. Non
enim invenio opera tua plena coram Deo meo.

3 In mente ergo habe qualiter acceperis, et audieris, et serva, et
pœnitentiam age. Si ergo non vigilaveris, veniam ad te tamquam
fur, et nescies qua hora veniam ad te.

4 Sed habes pauca nomina in Sardis, qui non inquinaverunt
vestimenta sua: et ambulabunt mecum in albis, quia digni sunt.

5 Qui vicerit, sic vestietur vestimentis albis, et non delebo

nomen eius de Libro vitæ, et confitebor nomen eius coram Patre meo, et coram angelis eius.

6 Qui habet aurem, audiat quid Spiritus dicat Ecclesiis.

7 Et Angelo Philadelphiæ ecclesiæ scribe: Hæc dicit Sanctus et Verus, qui habet clavem David: qui aperit, et nemo claudit: claudit, et nemo aperit:

8 Scio opera tua. Ecce dedi coram te ostium apertum, quod nemo potest claudere: quia modicam habes virtutem, et servasti verbum meum, et non negasti nomen meum.

9 Ecce dabo de synagoga satanæ, qui dicunt se Iudæos esse, et non sunt, sed mentiuntur: Ecce faciam illos ut veniant, et adorent ante pedes tuos: et scient quia ego dilexi te

10 quoniam servasti verbum patientiæ meæ, et ego servabo te ab hora tentationis, quæ ventura est in orbem universum tentare habitantes in terra.

11 Ecce venio cito: tene quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam.

12 Qui vicerit, faciam illum columnam in templo Dei mei, et foras non egredietur amplius: et scribam super eum nomen Dei mei, et nomen civitatis Dei mei novæ Ierusalem, quæ descendit de cælo a Deo meo, et nomen meum novum.

13 Qui habet aurem, audiat quid Spiritus dicat Ecclesiis.

14 Et Angelo Laodiciæ ecclesiæ scribe: Hæc dicit Amen, testis fidelis, et verus, qui est principium creaturæ Dei.

15 Scio opera tua: quia neque frigidus es, neque calidus: utinam frigidus esses, aut calidus:

16 sed quia tepidus es, et nec frigidus, nec calidus, incipiam te evomere ex ore meo.

17 quia dicis: quod dives sum, et locupletatus, et nullius egeo: et nescis quia tu es miser, et miserabilis, et pauper, et cæcus, et nudus.

18 Suadeo tibi emere a me aurum ignitum probatum ut locuples fias, et vestimentis albis induaris, et non appareat confusio nuditatis tuæ, et collyrio inunge oculos tuos ut videas.

19 Ego quos amo, arguo, et castigo. Æmulare ergo, et

pœnitentiam age.

20 Ecce sto ad ostium, et pulso: si quis audierit vocem meam, et aperuerit mihi ianuam, intrabo ad illum, et cœnabo cum illo, et ipse mecum.

21 Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in throno meo: sicut et ego vici, et sedi cum patre meo in throno eius.

22 Qui habet aurem, audiat quid Spiritus dicat Ecclesiis.

4

1 Post hæc vidi: et ecce ostium apertum in cælo, et vox prima, quam audiui tamquam tubæ loquentis mecum, dicens: Ascende huc, et ostendam tibi quæ oportet fieri post hæc.

2 Et statim fui in spiritu: et ecce sedes posita erat in cælo, et supra sedem sedens.

3 Et qui sedebat similis erat aspectui lapidis iaspidis, et sardinis: et iris erat in circuitu sedis similis visioni smaragdinae.

4 Et in circuitu sedis sedilia vigintiquattuor: et super thronos vigintiquattuor seniores sedentes, circumamicti vestimentis albis, et in capitibus eorum coronæ aureæ:

5 Et de throno procedebant fulgura, et voces, et tonitrua: et septem lampades ardentes ante thronum, qui sunt septem spiritus Dei.

6 Et in conspectu sedis tamquam mare vitreum simile crystallo: et in medio sedis, et in circuitu sedis quattuor animalia plena oculis ante et retro.

7 Et animal primum simile leoni, et secundum animal simile vitulo, et tertium animal habens faciem quasi hominis, et quartum animal simile aquilæ volanti.

8 Et quattuor animalia, singula eorum habebant alas senas: et in circuitu, et intus plena sunt oculis: et requiem non habebant die ac nocte, dicentia: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus omnipotens, qui erat, et qui est, et qui venturus est.

9 Et cum darent illa animalia gloriam, et honorem, et

benedictionem sedenti super thronum, viventi in sæcula
sæculorum,

IO procidebant vigintiquattuor seniores ante sedentem in throno,
et adorabant viventem in sæcula sæculorum, et mittebant
coronas suas ante thronum dicentes:

II Dignus es Domine Deus noster accipere gloriam, et honorem,
et virtutem: quia tu creasti omnia, et propter voluntatem tuam
erant, et creata sunt.

5

1 Et vidi in dextera sedentis supra thronum, librum scriptum intus
et foris, signatum sigillis septem.

2 Et vidi Angelum fortem, prædicantem voce magna: Quis est
dignus aperire librum, et solvere signacula eius?

3 Et nemo poterat neque in cælo, neque in terra, neque subtus
terram aperire librum, neque respicere illum.

4 Et ego flebam multum, quoniam nemo dignus inventus est
aperire librum, nec videre eum.

5 Et unus de senioribus dixit mihi: Ne flevetis: ecce vicit leo de
tribu Iuda, radix David, aperire librum, et solvere septem
signacula eius.

6 Et vidi: et ecce in medio throni et quattuor animalium, et in
medio seniorum, agnum stantem tamquam occisum, habentem
cornua septem, et oculos septem: qui sunt septem spiritus Dei,
missi in omnem terram.

7 Et venit: et accepit de dextera sedentis in throno librum.

8 Et cum aperuisset librum, quattuor animalia, et
vigintiquattuor seniores ceciderunt coram agno, habentes singuli
citharas, et phialas aureas plenas odoramentorum, quæ sunt
orationes sanctorum:

9 et cantabant canticum novum, dicentes: Dignus es Domine
accipere librum, et aperire signacula eius: quoniam occisus es, et
redemisti nos Deo in sanguine tuo ex omni tribu, et lingua, et

populo, et natione:

10 et fecisti nos Deo nostro regnum, et sacerdotes: et regnabimus
super terram.

11 Et vidi, et audivi vocem angelorum multorum in circuitu
throni, et animalium, et seniorum: et erat numerus eorum millia
millium,

12 dicentium voce magna: Dignus est Agnus, qui occisus est,
accipere virtutem, et divinitatem, et sapientiam, et fortitudinem,
et honorem, et gloriam, et benedictionem.

13 Et omnem creaturam, quæ in cælo est, et super terram, et sub
terra, et quæ sunt in mari, et quæ in eo: omnes audivi dicentes:
Sedenti in throno, et Agno: benedictio, et honor, et gloria, et
potestas in sæcula sæculorum.

14 Et quattuor animalia dicebant: Amen. Et viginti quattuor
seniores ceciderunt in facies suas: et adoraverunt viventem in
sæcula sæculorum.

6

1 Et vidi quod aperuisset Agnus unum de septem sigillis, et audivi
unum de quattuor animalibus, dicens, tamquam vocem tonitru:
Veni, et vide.

2 Et vidi: et ecce equus albus, et qui sedebat super illum habebat
arcum, et data est ei corona, et exivit vincens ut vinceret.

3 Et cum aperuisset sigillum secundum, audivi secundum
animal, dicens: Veni, et vide.

4 Et exivit alius equus rufus: et qui sedebat super illum, datum
est ei ut sumeret pacem de terra, et ut invicem se interficiant, et
datus est ei gladius magnus.

5 Et cum aperuisset sigillum tertium, audivi tertium animal,
dicens: Veni, et vide. Et ecce equus niger: et qui sedebat super
illum, habebat stateram in manu sua.

6 Et audivi tamquam vocem in medio quattuor animalium
dicentium: Bilibris tritici denario, et tres bilibres hordei denario,

et vinum, et oleum ne læseris.

7 Et cum aperuisset sigillum quartum, audivi vocem quarti animalis dicentis: Veni, et vide.

8 Et ecce equus pallidus: et qui sedebat super eum, nomen illi Mors, et infernus sequebatur eum, et data est illi potestas super quattuor partes terræ, interficere gladio, fame, et morte, et bestiis terræ.

9 Et cum aperuisset sigillum quintum: vidi subtus altare animas interfectorum propter verbum Dei, et propter testimonium, quod habebant,

10 et clamabant voce magna, dicentes: Usquequo Domine, (sanctus, et verus) non iudicas, et non vindicas sanguinem nostrum de iis, qui habitant in terra?

11 Et datæ sunt illis singulæ stolæ albæ: et dictum est illis ut requiescerent adhuc tempus modicum donec compleantur conservi eorum, et fratres eorum, qui interficiendi sunt sicut et illi.

12 Et vidi cum aperuisset sigillum sextum: et ecce terræmotus magnus factus est, et sol factus est niger tamquam saccus cilicinus: et luna tota facta est sicut sanguis:

13 et stellæ de cælo ceciderunt super terram, sicut ficus emittit grossos suos cum a vento magno movetur.

14 et cælum recessit sicut liber involutus: et omnis mons, et insulæ de locis suis motæ sunt:

15 et reges terræ, et principes, et tribuni, et divites, et fortes, et omnis servus, et liber absconderunt se in speluncis, et in petris montium:

16 et dicunt montibus, et petris: Cadite super nos, et abscondite nos a facie sedentis super thronum, et ab ira Agni:

17 quoniam venit dies magnus iræ ipsorum: et quis poterit stare?

- 1 Post hæc vidi quattuor Angelos stantes super quattuor angulos
terræ, tenentes quattuor ventos terræ ne flarent super terram,
neque super mare, neque in ullam arborem.
- 2 Et vidi alterum Angelum ascendentem ab ortu solis, habentem
signum Dei vivi: et clamavit voce magna quattuor Angelis,
quibus datum est nocere terræ, et mari,
- 3 dicens: Nolite nocere terræ, et mari, neque arboribus,
quoadusque signemus servos Dei nostri in frontibus eorum.
- 4 Et audiui numerum signatorum, centum quadraginta quattuor
millia signati, ex omni tribu filiorum Israel.
- 5 Ex tribu Iuda duodecim millia signati: Ex tribu Ruben
duodecim millia signati: Ex tribu Gad duodecim millia signati:
- 6 Ex tribu Aser duodecim millia signati: Ex tribu Nephthali
duodecim millia signati: Ex tribu Manasse duodecim millia
signati:
- 7 Ex tribu Simeon duodecim millia signati: Ex tribu Levi
duodecim millia signati: Ex tribu Issachar duodecim millia
signati:
- 8 Ex tribu Zabulon duodecim millia signati: Ex tribu Ioseph
duodecim millia signati: Ex tribu Benjamin duodecim millia
signati.
- 9 Post hæc vidi turbam magnam, quam dinumerare nemo
poterat ex omnibus gentibus, et tribubus, et populis, et linguis:
stantes ante thronum, et in conspectu Agni, amicti stolis albis, et
palmæ in manibus eorum:
- 10 et clamabant voce magna dicentes: Salus Deo nostro, qui
sedet super thronum, et Agno.
- 11 Et omnes Angeli stabant in circuitu throni, et seniorum, et
quattuor animalium: et ceciderunt in conspectu throni in facies
suas, et adoraverunt Deum,
- 12 dicentes, Amen. Benedictio, et claritas, et sapientia, et
gratiarum actio, honor, et virtus, et fortitudo Deo nostro in
sæcula sæculorum, Amen.

- 13 Et respondit unus de senioribus, et dixit mihi: Hi, qui amicti
sunt stolis albis, qui sunt? et unde venerunt?
- 14 Et dixi illi: Domine mi, tu scis. Et dixit mihi: Hi sunt, qui
venerunt de tribulatione magna, et laverunt stolas suas, et
dealbaverunt eas in sanguine Agni.
- 15 ideo sunt ante thronum Dei, et serviunt ei die ac nocte in
templo eius: et qui sedet in throno, habitabit super illos:
- 16 non esurient, neque sitient amplius, nec cadet super illos sol,
neque ullus æstus:
- 17 quoniam Agnus, qui in medio throni est, reget illos, et
deducet eos ad vitæ fontes aquarum, et absterget Deus omnem
lacrymam ab oculis eorum.

8

- 1 Et cum aperuisset sigillum septimum, factum est silentium in
cælo, quasi media hora.
- 2 Et vidi septem Angelos stantes in conspectu Dei: et datæ sunt
illis septem tubæ.
- 3 Et alius Angelus venit, et stetit ante altare habens thuribulum
aureum: et data sunt illi incensa multa, ut daret de orationibus
sanctorum omnium super altare aureum, quod est ante thronum
Dei.
- 4 Et ascendit fumus incensorum de orationibus sanctorum de
manu Angeli coram Deo.
- 5 Et accepit Angelus thuribulum, et implevit illud de igne
altaris, et misit in terram, et facta sunt tonitrua, et voces, et
fulgura, et terræmotus magnus.
- 6 Et septem Angeli, qui habebant septem tubas, præparaverunt
se ut tuba canerent.
- 7 Et primus Angelus tuba cecinit, et facta est grando, et ignis,
mista in sanguine, et missum est in terram, et tertia pars terræ
combusta est, et tertia pars arborum concremata est, et omne
fœnum viride combustum est.

- 8 Et secundus Angelus tuba cecinit: et tamquam mons magnus
igne ardens missus est in mare, et facta est tertia pars maris
sanguis,
9 et mortua est tertia pars creaturæ eorum, quæ habebant
animas in mari, et tertia pars navium interiit.
10 Et tertius Angelus tuba cecinit: et cecidit de cælo stella magna,
ardens tamquam facula, et cecidit in tertiam partem fluminum,
et in fontes aquarum:
11 et nomen stellæ dicitur Absinthium; et facta est tertia pars
aquarum in absinthium: et multi hominum mortui sunt de
aquis, quia amaræ factæ sunt.
12 Et quartus Angelus tuba cecinit: et percussa est tertia pars
solis, et tertia pars lunæ, et tertia pars stellarum, ita ut
obscuraretur tertia pars eorum, et diei non luceret pars tertia, et
noctis similiter.
13 Et vidi, et audivi vocem unius aquilæ volantis per medium
cæli, dicentis voce magna: Væ, væ, væ habitantibus in terra de
ceteris vocibus trium Angelorum, qui erant tuba canituri.

9

- 1 Et quintus Angelus tuba cecinit: et vidi stellam de cælo cecidisse
in terram, et data est ei clavis putei abyssi.
2 Et aperuit puteum abyssi: et ascendit fumus putei, sicut fumus
fornacis magnæ: et obscuratus est sol, et aer de fumo putei:
3 Et de fumo putei exierunt locustæ in terram, et data est illis
potestas, sicut habent potestatem scorpiones terræ:
4 et præceptum est illis ne læderent fœnum terræ, neque omne
viride, neque omnem arborem: nisi tantum homines, qui non
habent signum Dei in frontibus suis.
5 Et datum est illis ne occiderent eos: sed ut cruciarent
mensibus quinque: et cruciatus eorum, ut cruciatus scorpii cum
percutit hominem.
6 Et in diebus illis quærent homines mortem, et non invenient

eam: et desiderabunt mori, et fugiet mors ab eis.

7 Et similitudines locustarum, similes equis paratis in prælium:
et super capita earum tamquam coronæ similes auro: et facies
earum tamquam facies hominum.

8 Et habebant capillos sicut capillos mulierum: et dentes earum,
sicut dentes leonum erant:

9 et habebant loricas sicut loricas ferreas, et vox alarum earum
sicut vox curruum equorum multorum currentium in bellum:

10 et habebant caudas similes scorpionum, et aculei erant in
caudis earum: et potestas earum nocere hominibus mensibus
quinque:

11 et habebant super se regem angelum abyssi, cui nomen
Hebraice Abaddon, Græce autem Apollyon, Latine habens
nomen Exterminans.

12 Væ unum abiit, et ecce veniunt adhuc duo væ post hæc.

13 Et sextus Angelus tuba cecinit: et audiui vocem unam ex
quattuor cornibus altaris aurei, quod est ante oculos Dei,

14 dicentem sexto Angelo, qui habebat tubam: Solve quattuor
angelos, qui alligati sunt in flumine magno Euphrate.

15 Et soluti sunt quattuor Angeli, qui parati erant in horam, et
diem, et mensem, et annum: ut occiderent tertiam partem
hominum.

16 Et numerus equestris exercitus vicies millies dena millia. Et
audiui numerum eorum.

17 Et ita vidi equos in visione: et qui sedebant super eos,
habebant loricas igneas, et hyacinthinas, et sulphureas, et capita
equorum erant tamquam capita leonum: et de ore eorum
procedit ignis, et fumus, et sulphur.

18 Et ab his tribus plagis occisa est tertia pars hominum de igne,
et de fumo, et sulphure, quæ procedebant de ore ipsorum.

19 Potestas enim equorum in ore eorum est, et in caudis eorum.
nam caudæ eorum similes serpentibus, habentes capita: et in his
nocent.

20 Et ceteri homines, qui non sunt occisi in his plagis, neque
pœnitentiam egerunt de operibus manuum suarum, ut non

adorarent dæmonia, et simulacra aurea, et argentea, et ærea, et lapidea, et lignea, quæ neque videre possunt, neque audire, neque ambulare,

21 et non egerunt pœnitentiam ab homicidiis suis, neque a veneficiis suis, neque a fornicatione sua, neque a furtis suis.

IO

1 Et vidi alium Angelum fortem descendentem de cælo amictum nube, et iris in capite eius, et facies eius erat ut sol, et pedes eius tamquam columnæ ignis:

2 et habebat in manu sua libellum apertum: et posuit pedem suum dextrum super mare, sinistrum autem super terram:

3 et clamavit voce magna, quemadmodum cum leo rugit. Et cum clamasset, locuta sunt septem tonitrua voces suas.

4 Et cum locuta fuissent septem tonitrua voces suas, ego scripturus eram: et audivi vocem de cælo dicentem mihi: Signa quæ locuta sunt septem tonitrua: et noli ea scribere.

5 Et angelus, quem vidi stantem super mare, et super terram, levavit manum suam ad cælum:

6 et iuravit per viventem in sæcula sæculorum, qui creavit cælum, et ea quæ in eo sunt: et terram, et ea quæ in ea sunt: et mare, et ea quæ in eo sunt: Quia tempus non erit amplius:

7 sed in diebus vocis septimi angeli, cum cœperit tuba canere, consummabitur mysterium Dei, sicut evangelizavit per servos suos Prophetas.

8 Et audivi vocem de cælo iterum loquentem mecum, et dicentem: Vade, et accipe librum apertum de manu angeli stantis super mare, et super terram.

9 Et abii ad angelum, dicens ei, ut daret mihi librum. Et dixit mihi: Accipe librum, et devora illum: et faciet amaricari ventrem tuum, sed in ore tuo erit dulce tamquam mel.

10 Et accepi librum de manu angeli, et devoravi illum: et erat in ore meo tamquam mel dulce: et cum devorassem eum,

amaricatus est venter meus:

II et dixit mihi: Oportet te iterum prophetare Gentibus, et populis, et linguis, et regibus multis.

II

I Et datus est mihi calamus similis virgæ, et dictum est mihi: Surge, et metire templum Dei, et altare, et adorantes in eo.

2 atrium autem, quod est foris templum, eiice foras, et ne metiaris illud: quoniam datum est Gentibus, et civitatem sanctam calcabunt mensibus quadraginta duobus:

3 et dabo duobus testibus meis, et prophetabunt diebus mille ducentis sexaginta, amicti saccis.

4 Hi sunt duæ olivæ, et duo candelabra in conspectu Domini terræ stantes.

5 Et si quis voluerit eos nocere, ignis exiet de ore eorum, et devorabit inimicos eorum: et si quis voluerit eos lædere, sic oportet eum occidi.

6 Hi habent potestatem claudendi cælum, ne pluat diebus prophetiæ ipsorum: et potestatem habent super aquas convertendi eas in sanguinem, et percutere terram omni plaga quotiescumque voluerint.

7 Et cum finierint testimonium suum, bestia, quæ ascendit de abyso, faciet adversum eos bellum, et vincet illos, et occidet eos.

8 Et corpora eorum iacebunt in plateis civitatis magnæ, quæ vocatur spiritualiter Sodoma, et Ægyptus, ubi et Dominus eorum crucifixus est.

9 Et videbunt de tribubus, et populis, et linguis, et Gentibus corpora eorum per tres dies, et dimidium: et corpora eorum non sinent poni in monumentis.

IO et inhabitantes terram gaudebunt super illos, et iucundabuntur: et munera mittent invicem, quoniam hi duo prophetæ cruciaverunt eos, qui habitabant super terram.

II Et post dies tres, et dimidium, spiritus vitæ a Deo intravit in

eos. Et steterunt super pedes suos, et timor magnus cecidit super eos, qui viderunt eos.

12 Et audierunt vocem magnam de cælo, dicentem eis: Ascendite huc. Et ascenderunt in cælum in nube: et viderunt illos inimici eorum.

13 Et in illa hora factus est terræmotus magnus, et decima pars civitatis cecidit: et occisa sunt in terræmotu nomina hominum septem millia: et reliqui in timorem sunt missi, et dederunt gloriam Deo cæli.

14 Væ secundum abiit: et ecce væ tertium veniet cito.

15 Et septimus angelus tuba cecinit: et factæ sunt voces magnæ in cælo dicentes: Factum est regnum huius mundi, Domini nostri et Christi eius, et regnabit in sæcula sæculorum: Amen.

16 Et viginti quattuor seniores, qui in conspectu Dei sedent in sedibus suis, ceciderunt in facies suas, et adoraverunt Deum, dicentes:

17 Gratias agimus tibi Domine Deus omnipotens, qui es, et qui eras, et qui venturus es: quia accepisti virtutem tuam magnam, et regnasti.

18 Et iratæ sunt Gentes, et advenit ira tua, et tempus mortuorum iudicari, et reddere mercedem servis tuis Prophetis, et sanctis, et timentibus nomen tuum pusillis, et magnis, et exterminandi eos, qui corruerunt terram.

19 Et apertum est templum Dei in cælo: et visa est arca testamenti eius in templo eius, et facta sunt fulgura, et voces, et terræmotus, et grando magna.

12

1 Et signum magnum apparuit in cælo: Mulier amicta sole, et luna sub pedibus eius, et in capite eius corona stellarum duodecim:

2 et in utero habens, clamabat parturiens, et cruciabatur ut pariat.

3 Et visum est aliud signum in cælo: et ecce draco magnus rufus

habens capita septem, et cornua decem: et in capitibus eius diademata septem,

4 et cauda eius trahebat tertiam partem stellarum cæli, et misit eas in terram, et draco stetit ante mulierem, quæ erat paritura: ut cum peperisset, filium eius devoraret.

5 Et peperit filium masculum, qui recturus erat omnes Gentes in virga ferrea: et raptus est filius eius ad Deum, et ad thronum eius,
6 et mulier fugit in solitudinem ubi habebat locum paratum a Deo, ut ibi pascant eam diebus mille ducentis sexaginta.

7 Et factum est prælium magnum in cælo: Michael et angeli eius præliabantur cum dracone, et draco pugnabat, et angeli eius:
8 et non valuerunt, neque locus inventus est eorum amplius in cælo.

9 Et proiectus est draco ille magnus, serpens antiquus, qui vocatur diabolus, et satanas, qui seducit universum orbem: et proiectus est in terram, et angeli eius cum illo missi sunt.

10 Et audiui vocem magnam in cælo dicentem: Nunc facta est salus, et virtus, et regnum Dei nostri, et potestas Christi eius: quia proiectus est accusator fratrum nostrorum, qui accusabat illos ante conspectum Dei nostri die ac nocte.

11 Et ipsi vicerunt eum propter sanguinem Agni, et propter verbum testimonii sui, et non dilexerunt animas suas usque ad mortem.

12 propterea lætamini cæli, et qui habitatis in eis. Væ terræ, et mari, quia descendit diabolus ad vos, habens iram magnam, sciens quod modicum tempus habet.

13 Et postquam vidit draco quod proiectus esset in terram, persecutus est mulierem, quæ peperit masculum:

14 et datæ sunt mulieri alæ duæ aquilæ magnæ ut volaret in desertum in locum suum, ubi alitur per tempus et tempora, et dimidium temporis a facie serpentis.

15 Et misit serpens ex ore suo post mulierem, aquam tamquam flumen, ut eam faceret trahi a flumine.

16 Et adiuvit terra mulierem, et aperuit terra os suum, et absorbit flumen, quod misit draco de ore suo.

17 Et iratus est draco in mulierem: et abiit facere praelium cum reliquis de semine eius, qui custodiunt mandata Dei, et habent testimonium Iesu Christi.

18 Et stetit supra arenam maris.

13

1 Et vidi de mari bestiam ascendentem, habentem capita septem, et cornua decem, et super cornua eius decem diademata, et super capita eius nomina blasphemiae.

2 Et bestia, quam vidi, similis erat pardo, et pedes eius sicut pedes ursi, et os eius sicut os leonis. Et dedit illi draco virtutem suam, et potestatem magnam.

3 Et vidi unum de capitibus suis quasi occisum in mortem: et plaga mortis eius curata est. Et admirata est universa terra post bestiam.

4 Et adoraverunt draconem, qui dedit potestatem bestiae: et adoraverunt bestiam, dicentes: Quis similis bestiae? et quis poterit pugnare cum ea?

5 Et datum est ei os loquens magna, et blasphemias: et data est ei potestas facere menses quadraginta duos.

6 Et aperuit os suum in blasphemias ad Deum, blasphemare nomen eius, et tabernaculum eius, et eos, qui in caelo habitant.

7 Et est datum illi bellum facere cum sanctis, et vincere eos. Et data est illi potestas in omnem tribum, et populum, et linguam, et gentem,

8 et adoraverunt eam omnes, qui inhabitant terram: quorum non sunt scripta nomina in Libro vitae Agni, qui occisus est ab origine mundi.

9 Si quis habet aurem, audiat.

10 Qui in captivitatem duxerit, in captivitatem vadet: qui in gladio occiderit, oportet eum gladio occidi. Hic est patientia, et fides Sanctorum.

11 Et vidi aliam bestiam ascendentem de terra, et habebat cornua

duo similia Agni, et loquebatur sicut draco.

12 Et potestatem prioris bestiae omnem faciebat in conspectu eius: et fecit terram, et habitantes in ea, adorare bestiam primam, cuius curata est plaga mortis.

13 Et fecit signa magna, ut etiam ignem faceret de caelo descendere in terram in conspectu hominum.

14 Et seduxit habitantes in terra propter signa, quae data sunt illi facere in conspectu bestiae, dicens habitantibus in terra, ut faciant imaginem bestiae, quae habet plagam gladii, et vixit.

15 Et datum est illi ut daret spiritum imagini bestiae, et ut loquatur imago bestiae: et faciat ut quicumque non adoraverint imaginem bestiae, occidantur.

16 Et faciet omnes pusillos, et magnos, et divites, et pauperes, et liberos, et servos habere characterem in dextera manu sua, aut in frontibus suis.

17 et nequis possit emere, aut vendere, nisi qui habet characterem, aut nomen bestiae, aut numerum nominis eius.

18 Hic sapientia est. Qui habet intellectum, computet numerum bestiae. Numerus enim hominis est: et numerus eius sexcenti sexaginta sex.

I4

1 Et vidi: et ecce Agnus stabat supra montem Sion, et cum eo centum quadraginta quattuor millia habentes nomen eius, et nomen Patris eius scriptum in frontibus suis.

2 Et audivi vocem de caelo, tamquam vocem aquarum multarum, et tamquam vocem tonitruum magni: et vocem, quam audivi, sicut citharædorum citharizantium in citharis suis.

3 Et cantabant quasi canticum novum ante sedem, et ante quattuor animalia, et seniores: et nemo poterat dicere canticum, nisi illa centum quadraginta quattuor millia, qui empti sunt de terra.

4 Hi sunt, qui cum mulieribus non sunt coinquinati: Virgines

enim sunt. Hi sequuntur Agnum quocumque ierit. Hi empti
sunt ex hominibus primitiæ Deo, et Agno,

5 et in ore eorum non est inventum mendacium: sine macula
enim sunt ante thronum Dei.

6 Et vidi alterum Angelum volantem per medium cæli,
habentem Evangelium æternum, ut evangelizaret sedentibus
super terram, et super omnem gentem, et tribum, et linguam, et
populum:

7 dicens magna voce: Timete Dominum, et date illi honorem,
quia venit hora iudicii eius: et adorete eum, qui fecit cælum, et
terram, mare, et fontes aquarum.

8 Et alius Angelus secutus est dicens: Cecidit, cecidit Babylon
illa magna: quæ a vino iræ fornicationis suæ potavit omnes
gentes.

9 Et tertius Angelus secutus est illos, dicens voce magna: Si quis
adoraverit bestiam, et imaginem eius, et acceperit characterem in
fronte sua, aut in manu sua:

10 et hic bibet de vino iræ Dei, quod mistum est mero in calice
iræ ipsius, et cruciabitur igne, et sulphure in conspectu
Angelorum sanctorum, et ante conspectum Agni:

11 et fumus tormentorum eorum ascendet in sæcula sæculorum:
nec habent requiem die ac nocte, qui adoraverunt bestiam, et
imaginem eius, et si quis acceperit characterem nominis eius.

12 Hic patientia Sanctorum est, qui custodiunt mandata Dei, et
fidem Iesu.

13 Et audivi vocem de cælo, dicentem mihi: Scribe: Beati mortui,
qui in Domino moriuntur. Amodo iam dicit Spiritus, ut
requiescant a laboribus suis: opera enim illorum sequuntur illos.

14 Et vidi et ecce nubem candidam: et super nubem sedentem
similem Filio hominis, habentem in capite suo coronam auream,
et in manu sua falcem acutam.

15 Et alius Angelus exivit de templo, clamans voce magna ad
sedentem super nubem: Mitte falcem tuam, et mete quia venit
hora ut metatur, quoniam aruit messis terræ.

16 Et misit qui sedebat super nubem, falcem suam in terram, et

demessa est terra.

17 Et alius Angelus exivit de templo, quod est in cælo, habens et ipse falcem acutam.

18 Et alius Angelus exivit de altari, qui habebat potestatem supra ignem: et clamavit voce magna ad eum, qui habebat falcem acutam, dicens: Mitte falcem tuam acutam, et vindemia botros vineæ terræ: quoniam maturæ sunt uvæ eius.

19 Et misit Angelus falcem suam acutam in terram, et vindemiavit vineam terræ, et misit in lacum iræ Dei magnum:

20 et calcatus est lacus extra civitatem, et exivit sanguis de lacu usque ad frenos equorum per stadia mille sexcenta.

I5

1 Et vidi aliud signum in cælo magnum, et mirabile, Angelos septem, habentes plagas septem novissimas: Quoniam in illis consummata est ira Dei.

2 Et vidi tamquam mare vitreum mistum igne, et eos, qui vicerunt bestiam, et imaginem eius, et numerum nominis eius, stantes super mare vitreum, habentes citharas Dei:

3 et cantantes canticum Moysi servi Dei, et canticum Agni, dicentes: Magna, et mirabilia sunt opera tua Domine Deus omnipotens: iustæ et veræ sunt viæ tuæ, Rex sæculorum.

4 Quis non timebit te Domine, et magnificabit nomen tuum? quia solus pius es: quoniam omnes gentes venient, et adorabunt in conspectu tuo, quoniam iudicia tua manifesta sunt.

5 Et post hæc vidi, et ecce apertum est templum tabernaculi testimonii in cælo:

6 et exierunt septem Angeli habentes septem plagas de templo, vestiti lino mundo, et candido, et præcincti circa pectora zonis aureis.

7 Et unum de quattuor animalibus dedit septem Angelis septem phialas aureas, plenas iracundiæ Dei viventis in sæcula sæculorum.

8 Et impletum est templum fumo a maiestate Dei, et de virtute eius: et nemo poterat introire in templum, donec consummarentur septem plagæ septem Angelorum.

16

1 Et audiui vocem magnam de templo, dicentem septem Angelis: Ite, et effundite septem phialas iræ Dei in terram.

2 Et abiit primus, et effudit phialam suam in terram, et factum est vulnus sævum, et pessimum in homines, qui habebant characterem bestię: et in eos, qui adoraverunt imaginem eius.

3 Et secundus Angelus effudit phialam suam in mare, et factus est sanguis tamquam mortui: et omnis anima vivens mortua est in mari.

4 Et tertius effudit phialam suam super flumina, et super fontes aquarum, et factus est sanguis.

5 Et audiui Angelum aquarum dicentem: Iustus es Domine qui es, et qui eras sanctus, qui hæc iudicasti:

6 quia sanguinem Sanctorum, et Prophetarum effuderunt, et sanguinem eis dedisti bibere: digni enim sunt.

7 Et audiui alterum ab altari dicentem: Etiam Domine Deus omnipotens vera, et iusta iudicia tua.

8 Et quartus Angelus effudit phialam suam in solem, et datum est illi æstu affligere homines, et igni:

9 et æstuaverunt homines æstu magno, et blasphemaverunt nomen Dei habentis potestatem super has plagas, neque egerunt pœnitentiam ut darent illi gloriam.

10 Et quintus Angelus effudit phialam suam super sedem bestię: et factum est regnum eius tenebrosum, et commanducaverunt linguas suas præ dolore:

11 et blasphemaverunt Deum cæli præ doloribus, et vulneribus suis, et non egerunt pœnitentiam ex operibus suis.

12 Et sextus Angelus effudit phialam suam in flumen illud magnum Euphraten: et siccavit aquam eius, ut præpararetur via

regibus ab ortu solis.

- 13 Et vidi de ore draconis, et de ore bestiæ, et de ore
pseudoprophetæ spiritus tres immundos in modum ranarum.
- 14 Sunt enim spiritus dæmoniorum facientes signa, et procedunt
ad reges totius terræ congregare illos in prælium ad diem
magnum omnipotentis Dei.
- 15 Ecce venio sicut fur. Beatus qui vigilat, et custodit vestimenta
sua, ne nudus ambulet, et videant turpitudinem eius.
- 16 Et congregabit illos in locum, qui vocatur Hebraice
Armagedon.
- 17 Et septimus Angelus effudit phialam suam in aerem, et exivit
vox magna de templo a throno, dicens: Factum est.
- 18 Et facta sunt fulgura, et voces, et tonitrua, et terræmotus
factus est magnus, qualis numquam fuit ex quo homines fuerunt
super terram: talis terræmotus, sic magnus.
- 19 Et facta est civitas magna in tres partes: et civitates Gentium
cecidierunt. et Babylon magna venit in memoriam ante Deum,
dare illi calicem vini indignationis iræ eius.
- 20 Et omnis insula fugit, et montes non sunt inventi.
- 21 Et grando magna sicut talentum descendit de cælo in
homines: et blasphemaverunt Deum homines propter plagam
grandinis: quoniam magna facta est vehementer.

I7

- 1 Et venit unus de septem Angelis, qui habebant septem phialas, et
locutus est mecum, dicens: Veni ostendam tibi damnationem
meretricis magnæ, quæ sedet super aquas multas,
- 2 cum qua fornicati sunt reges terræ, et inebriati sunt qui
inhabitant terram de vino prostitutionis eius.
- 3 Et abstulit me in spiritu in desertum. Et vidi mulierem
sedentem super bestiam coccineam, plenam nominibus
blasphemiæ, habentem capita septem, et cornua decem.
- 4 Et mulier erat circumdata purpura, et coccino, et inaurata

auro, et lapide pretioso, et margaritis, habens poculum aureum in manu sua, plenum abominatione, et immunditia fornicationis eius:

5 Et in fronte eius nomen scriptum: *Mysterium: Babylon magna, mater fornicationum, et abominationum terræ.*

6 Et vidi mulierem ebriam de sanguine sanctorum, et de sanguine martyrum Iesu. Et miratus sum cum vidissem illam admiratione magna.

7 Et dixit mihi Angelus: *Quare miraris? Ego dicam tibi sacramentum mulieris, et bestię, quę portat eam, quę habet capita septem, et cornua decem.*

8 Bestia, quam vidisti, fuit, et non est, et ascensura est de abysson, et in interitum ibit: et mirabuntur inhabitantes terram (quorum non sunt scripta nomina in Libro vitę a constitutione mundi) videntes bestiam, quę erat, et non est.

9 Et hic est sensus, qui habet sapientiam. Septem capita: septem montes sunt, super quos mulier sedet, et reges septem sunt.

10 *Quinque ceciderunt, unus est, et alius nondum venit: et cum venerit, oportet illum breve tempus manere.*

11 Et bestia, quę erat, et non est: et ipsa octava est: et de septem est, et in interitum vadit.

12 Et decem cornua, quę vidisti, decem reges sunt: qui regnum nondum acceperunt, sed potestatem tamquam reges una hora accipient post bestiam.

13 Hi unum consilium habent, et virtutem, et potestatem suam bestię tradent.

14 Hi cum Agno pugnabunt, et Agnus vincet illos: quoniam Dominus dominorum est, et Rex regum, et qui cum illo sunt, vocati, electi, et fideles.

15 Et dixit mihi: *Aquę, quas vidisti ubi meretrix sedet, populi sunt, et Gentes, et linguę.*

16 Et decem cornua, quę vidisti in bestia: hi odient fornicariam, et desolatam facient illam, et nudam, et carnes eius manducabunt, et ipsam igni concremabunt.

17 Deus enim dedit in corda eorum ut faciant quod placitum est

illi: ut dent regnum suum bestię donec consummentur verba
Dei.

18 Et mulier, quam vidisti, est civitas magna, quę habet regnum
super reges terrę.

18

1 Et post hęc vidi alium Angelum descendentem de cęlo,
habentem potestatem magnam: et terra illuminata est a gloria
eius.

2 Et exclamavit in fortitudine, dicens: Cecidit, cecidit Babylon
magna: et facta est habitatio dęmoniorum, et custodia omnis
spiritus immundi, et custodia omnis volucris immundę, et
odibilis:

3 quia de vino irę fornicationis eius biberunt omnes gentes: et
reges terrę cum illa fornicati sunt: et mercatores terrę de virtute
deliciarum eius divites facti sunt.

4 Et audivi aliam vocem de cęlo, dicentem: Exite de illa populus
meus: ut ne participes sitis delictorum eius, et de plagis eius non
accipiatis.

5 Quoniam pervenerunt peccata eius usque ad cęlum, et
recordatus est Dominus iniquitatum eius.

6 Reddite illi sicut et ipsa reddidit vobis: et duplicate duplicia
secundum opera eius: in poculo, quo miscuit, miscete illi
duplum.

7 Quantum glorificavit se, et in deliciis fuit, tantum date illi
tormentum et luctum: quia in corde suo dicit: Sedeo regina: et
vidua non sum: et luctum non videbo.

8 Ideo in una die venient plagę eius, mors, et luctus, et fames, et
igne comburetur: quia fortis est Deus, qui iudicabit illam.

9 Et flebunt, et plangent se super illam reges terrę, qui cum illa
fornicati sunt, et in deliciis vixerunt, cum viderint fumum
incendii eius:

10 longe stantes propter timorem tormentorum eius, dicentes:

Væ, væ civitas illa magna Babylon, civitas illa fortis: quoniam una hora venit iudicium tuum.

11 Et negotiatores terræ flebunt, et lugebunt super illam: quoniam merces eorum nemo emet amplius:

12 merces auri, et argenti, et lapidis pretiosi, et margaritæ, et byssi, et purpuræ, et serici, et cocci, (et omne lignum thyinum, et omnia vasa eboris, et omnia vasa de lapide pretioso, et æramento, et ferro, et marmore,

13 et cinnamomum) et odoramentorum, et unguenti, et thuris, et vini, et olei, et similæ, et tritici, et iumentorum, et ovium, et equorum, et rhedarum, et mancipiorum, et animarum hominum.

14 Et poma desiderii animæ tuæ discesserunt a te, et omnia pingua, et præclara perierunt a te, et amplius illa iam non invenient.

15 Mercatores horum, qui divites facti sunt, ab ea longe stabunt propter timorem tormentorum eius, flentes, ac lugentes,

16 et dicentes: Væ, væ civitas illa magna, quæ amicta erat bysso, et purpura, et cocco, et deaurata erat auro, et lapide pretioso, et margaritis:

17 quoniam una hora destitutæ sunt tantæ divitiæ, et omnis gubernator, et omnis, qui in lacum navigat, et nautæ, et qui in mari operantur, longe steterunt,

18 et clamaverunt videntes locum incendii eius, dicentes: Quæ similis civitati huic magnæ?

19 Et miserunt pulverem super capita sua, et clamaverunt flentes, et lugentes, dicentes: Væ, væ civitas illa magna, in qua divites facti sunt omnes, qui habebant naves in mari de pretiis eius: quoniam una hora desolata est.

20 Exulta super eam cælum, et sancti Apostoli, et Prophetæ: quoniam iudicavit Deus iudicium vestrum de illa.

21 Et sustulit unus Angelus fortis lapidem quasi molarem magnum, et misit in mare, dicens: Hoc impetu mittetur Babylon civitas illa magna, et ultra iam non invenientur.

22 Et vox citharædorum, et musicorum, et tibia canentium, et tuba non audietur in te amplius: et omnis artifex omnis artis non

invenietur in te amplius: et vox molæ non audietur in te amplius:
23 et lux lucernæ non lucebit in te amplius: et vox sponsi, et
sponsæ non audietur adhuc in te: quia mercatores tui erant
principes terræ, quia in veneficiis tuis erraverunt omnes gentes.
24 Et in ea sanguis prophetarum et sanctorum inventus est: et
omnium, qui interfecti sunt in terra.

19

1 Post hæc audivi quasi vocem turbarum multarum in cælo
dicentium: Alleluia: Salus, et gloria, et virtus Deo nostro est:
2 quia vera, et iusta iudicia sunt eius, qui iudicavit de meretrice
magna, quæ corrupit terram in prostitutione sua, et vindicavit
sanguinem servorum suorum de manibus eius.
3 Et iterum dixerunt: Alleluia. Et fumus eius ascendit in sæcula
sæculorum.
4 Et ceciderunt seniores vigintiquattuor, et quattuor animalia, et
adoraverunt Deum sedentem super thronum, dicentes: Amen:
Alleluia.
5 Ex vox de throno exivit, dicens: Laudem dicite Deo nostro
omnes servi eius: et qui timetis eum pusilli, et magni.
6 Et audivi quasi vocem turbæ magnæ, et sicut vocem aquarum
multarum, et sicut vocem tonitruorum magnorum, dicentium:
Alleluia: quoniam regnavit Dominus Deus noster omnipotens.
7 Gaudeamus, et exultemus: et demus gloriam ei: quia venerunt
nuptiæ Agni, et uxor eius præparavit se.
8 Et datum est illi ut cooperiat se byssino splendenti, et candido.
Byssinum enim iustificationes sunt Sanctorum.
9 Et dixit mihi: Scribe: Beati, qui ad cœnam nuptiarum Agni
vocati sunt: et dixit mihi: Hæc verba Dei vera sunt.
10 Et cecidi ante pedes eius, ut adorarem eum. Et dicit mihi:
Vide ne feceris: conservus tuus sum, et fratrum tuorum
habentium testimonium Iesu. Deum adora. Testimonium enim
Iesu est spiritus prophetiæ.

- 11 Et vidi cælum apertum, et ecce equus albus, et qui sedebat super eum, vocabatur Fidelis, et Verax, et cum iustitia iudicat, et pugnat.
- 12 Oculi autem eius sicut flamma ignis, et in capite eius diademata multa, habens nomen scriptum, quod nemo novit nisi ipse.
- 13 Et vestitus erat veste aspersa sanguine: et vocatur nomen eius, Verbum Dei.
- 14 Et exercitus qui sunt in cælo, sequebantur eum in equis albis, vestiti byssino albo, et mundo.
- 15 Et de ore eius procedit gladius ex utraque parte acutus: ut in ipso percutiat Gentes. Et ipse reget eas in virga ferrea: et ipse calcatur torcular vini furoris iræ Dei omnipotentis.
- 16 Et habet in vestimento, et in fœmore suo scriptum: Rex regum, et Dominus dominantium.
- 17 Et vidi unum Angelum stantem in sole, et clamavit voce magna, dicens omnibus avibus, quæ volabant per medium cæli: Venite, et congregamini ad cœnam magnam Dei:
- 18 ut manducetis carnes regum, et carnes tribunorum, et carnes fortium, et carnes equorum, et sedentium in ipsis, et carnes omnium liberorum, et servorum, et pusillorum, et magnorum.
- 19 Et vidi bestiam, et reges terræ, et exercitus eorum congregatos ad faciendum prælium cum illo, qui sedebat in equo, et cum exercitu eius.
- 20 Et apprehensa est bestia, et cum ea pseudopropheta: qui fecit signa coram ipso, quibus seduxit eos, qui acceperunt characterem bestię, et qui adoraverunt imaginem eius. Vivi missi sunt hi duo in stagnum ignis ardentis sulphure:
- 21 Et ceteri occisi sunt in gladio sedentis super equum, qui procedit de ore ipsius: et omnes aves saturatę sunt carnibus eorum.

- 1 Et vidi Angelum descendentem de cælo, habentem clavem abyssi,
et catenam magnam in manu sua.
- 2 Et apprehendit draconem, serpentem antiquum, qui est
diabolus, et satanas, et ligavit eum per annos mille:
- 3 et misit eum in abyssum, et clausit, et signavit super illum ut
non seducat amplius gentes, donec consummentur mille anni: et
post hæc oportet illum solvi modico tempore.
- 4 Et vidi sedes, et sederunt super eas, et iudicium datum est illis:
et animas decollatorum propter testimonium Iesu, et propter
verbum Dei, et qui non adoraverunt bestiam, neque imaginem
eius, nec acceperunt characterem eius in frontibus, aut in
manibus suis, et vixerunt, et regnaverunt cum Christo mille
annis.
- 5 Ceteri mortuorum non vixerunt, donec consummentur mille
anni: Hæc est resurrectio prima.
- 6 Beatus, et sanctus, qui habet partem in resurrectione prima: in
his secunda mors non habet potestatem: sed erunt sacerdotes
Dei et Christi, et regnabunt cum illo mille annis.
- 7 Et cum consummati fuerint mille anni, solvetur satanas de
carcere suo, et exhibit, et seducet Gentes, quæ sunt super quattuor
angulos terræ, Gog, et Magog, et congregabit eos in prælium,
quorum numerus est sicut arena maris.
- 8 Et ascenderunt super latitudinem terræ, et circuierunt castra
sanctorum, et civitatem dilectam.
- 9 Et descendit ignis a Deo de cælo, et devoravit eos: et Diabolus,
qui seducebat eos, missus est in stagnum ignis, et sulphuris, ubi et
bestia,
- 10 et pseudopropheta cruciabuntur die ac nocte in sæcula
sæculorum.
- 11 Et vidi thronum magnum candidum, et sedentem super eum, a
cuius conspectu fugit terra, et cælum, et locus non est inventus
eis.
- 12 Et vidi mortuos magnos, et pusillos stantes in conspectu

throni, et libri aperti sunt: et alius Liber apertus est qui est vitæ:
et iudicati sunt mortui ex his, quæ scripta erant in libris
secundum opera ipsorum.

13 et dedit mare mortuos, qui in eo erant: et mors, et infernus
dederunt mortuos suos, qui in ipsis erant: et iudicatum est de
singulis secundum opera ipsorum.

14 Et infernus et mors missi sunt in stagnum ignis. Hæc est mors
secunda.

15 Et qui non inventus est in Libro vitæ scriptus, missus est in
stagnum ignis.

21

1 Et vidi cælum novum, et terram novam. Primum enim cælum, et
prima terra abiit, et mare iam non est.

2 Et ego Ioannes vidi sanctam civitatem Ierusalem novam
descendentem de cælo a Deo, paratam, sicut sponsam ornatam
viro suo.

3 Et audivi vocem magnam de throno dicentem: Ecce
tabernaculum Dei cum hominibus, et habitabit cum eis. Et ipsi
populus eius erunt, et ipse Deus cum eis erit eorum Deus:

4 et absterget Deus omnem lacrymam ab oculis eorum: et mors
ultra non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor erit ultra,
quia prima abierunt.

5 Et dixit qui sedebat in throno: Ecce nova facio omnia. Et dixit
mihi: Scribe, quia hæc verba fidelissima sunt, et vera.

6 Et dixit mihi: Factum est. ego sum α, et ω:
initium, et finis. Ego sitienti dabo de fonte aquæ vitæ, gratis.

7 Qui vicerit, possidebit hæc, et ero illi Deus, et ille erit mihi
filius.

8 Timidis autem, et incredulis, et execratis, et homicidis, et
fornicatoribus, et veneficis, et idolatris, et omnibus mendacibus,
pars illorum erit in stagno ardenti igne, et sulphure: quod est
mors secunda.

- 9 Et venit unus de septem Angelis habentibus phialas plenas septem plagis novissimis, et locutus est mecum, dicens: Veni, et ostendam tibi sponsam, uxorem Agni.
- 10 Et sustulit me in spiritu in montem magnum, et altum, et ostendit mihi civitatem sanctam Ierusalem descendentem de cælo a Deo,
- 11 habentem claritatem Dei: et lumen eius simile lapidi pretioso tamquam lapidi iaspidis, sicut crystallum.
- 12 Et habebat murum magnum, et altum, habentem portas duodecim: et in portis Angelos duodecim, et nomina inscripta, quæ sunt nomina duodecim tribuum filiorum Israel.
- 13 Ab Oriente portæ tres: et ab Aquilone portæ tres: et ab Austro portæ tres: et ab Occasu portæ tres.
- 14 Et murus civitatis habens fundamenta duodecim, et in ipsis duodecim nomina duodecim Apostolorum Agni.
- 15 Et qui loquebatur mecum, habebat mensuram arundineam auream, ut metiretur civitatem, et portas eius, et murum.
- 16 et civitas in quadro posita est, et longitudo eius tanta est quanta et latitudo: et mensus est civitatem de arundine aurea per stadia duodecim millia: et longitudo, et altitudo, et latitudo eius æqualia sunt.
- 17 Et mensus est murum eius centem quadraginta quattuor cubitorum, mensura hominis, quæ est angeli.
- 18 Et erat structura muri eius ex lapide iaspide: ipsa vero civitas aurum mundum simile vitro mundo.
- 19 Et fundamenta muri civitatis omni lapide pretioso ornata. Fundamentum primum, iaspis: secundum, sapphirus: tertium, calcedonius: quartum, smaragdus:
- 20 quintum, sardonyx: sextum, sardius: septimum, chrysolithus: octavum, beryllus: nonum, topazius: decimum, chrysoprasus: undecimum, hyacinthus: duodecimum, amethystus.
- 21 Et duodecim portæ, duodecim margaritæ sunt, per singulas: et singulæ portæ erant ex singulis margaritis: et platea civitatis aurum mundum, tamquam vitrum perlucidum.
- 22 Et templum non vidi in ea. Dominus enim Deus omnipotens

templum illius est, et Agnus.

23 Et civitas non eget sole, neque luna ut luceant in ea. nam claritas Dei illuminavit eam, et lucerna eius est Agnus.

24 Et ambulabunt gentes in lumine eius: et reges terræ afferent gloriam suam, et honorem in illam.

25 Et portæ eius non claudentur per diem: nox enim non erit illic.

26 Et afferent gloriam, et honorem gentium in illam.

27 Non intrabit in eam aliquod coinquinatum, aut abominationem faciens, et mendacium, nisi qui scripti sunt in libro vitæ Agni.

22

1 Et ostendit mihi fluvium aquæ vitæ, splendidum tamquam crystallum, procedentem de sede Dei et Agni.

2 In medio plateæ eius, et ex utraque parte fluminis lignum vitæ, afferens fructus duodecim, per menses singulos reddens fructum suum, et folia ligni ad sanitatem Gentium.

3 Et omne maledictum non erit amplius: sed sedes Dei, et Agni in illa erunt, et servi eius servient illi.

4 Et videbunt faciem eius: et nomen eius in frontibus eorum.

5 Et nox ultra non erit: et non egebunt lumine lucernæ, neque lumine solis, quoniam Dominus Deus illuminabit illos, et regnabunt in sæcula sæculorum.

6 Et dixit mihi: Hæc verba fidelissima sunt, et vera. Et Dominus Deus spirituum prophetarum misit Angelum suum ostendere servis suis quæ oportet fieri cito.

7 Et ecce venio velociter. Beatus, qui custodit verba prophetiæ libri huius.

8 Et ego Ioannes, qui audiui, et vidi hæc. Et postquam audissem, et vidissem, cecidi ut adorarem ante pedes angeli, qui mihi hæc ostendebat:

9 et dixit mihi: Vide ne feceris: conservus enim tuus sum, et fratrum tuorum prophetarum, et eorum, qui servant verba

prophetiæ libri huius: Deum adora.

10 Et dicit mihi: Ne signaveris verba prophetiæ libri huius:
tempus enim prope est.

11 Qui nocet, noceat adhuc: et qui in sordibus est, sordescat
adhuc: et qui iustus est, iustificetur adhuc: et sanctus,
sanctificetur adhuc.

12 Ecce venio cito, et merces mea mecum est, reddere unicuique
secundum opera sua.

13 Ego sum α, et ω, primus, et novissimus,
principium, et finis.

14 Beati, qui lavant stolas suas in sanguine Agni: ut sit potestas
eorum in ligno vitæ, et per portas intrent in civitatem.

15 Foris canes, et venefici, et impudici, et homicidæ, et idolis
servientes, et omnis, qui amat, et facit mendacium.

16 Ego Iesus misi Angelum meum, testificari vobis hæc in
Ecclesiis. Ego sum radix, et genus David, stella splendida, et
matutina.

17 Et spiritus, et sponsa dicunt: Veni. Et qui audit, dicat: Veni. Et
qui sitit, veniat: et qui vult, accipiat aquam vitæ, gratis.

18 Contestor enim omni audienti verba prophetiæ libri huius: Si
quis apposuerit ad hæc, apponet Deus super illum plagas scriptas
in libro isto.

19 Et si quis diminuerit de verbis libri prophetiæ huius, auferet
Deus partem eius de libro vitæ, et de civitate sancta, et de his,
quæ scripta sunt in libro isto.

20 dicit qui testimonium perhibet istorum. Etiam venio cito:
Amen. Veni Domine Iesu.

21 Gratia Domini nostri Iesu Christi cum omnibus vobis. Amen.